SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Miháltz István

A JÖVŐ MÉRNÖKE
Budapest

1021

Két építészhallgató bemutatkozik

MIHÁLTZ ISTVÁN II. ÉVES HALLGATÓ RAJZA

SOLTA JÓZSEF II. ÉVES HALLGATÓ RAJZA

A könnyűszerkezetes építés első fázisa a tanudvaron

ten való építését. Ennek a követelménynek maradéktalanul a könnyűszerkezetes építési mód felel meg.

A könnyűszerkezetes építési mód programozott előre gyártáson alapuló, fejletten iparosított nyílt építési rendszer. Korszerű anyagokból magas igényszintű gyártástechnológiával előállított, egységes méretrendbe illeszkedő, könnyű teherhordó és térelhatároló szerkezeteket, építőelemeket és berendezéseket, valamint száraz kapcsolási módokat tartalmaz. A hagyományos házgyár mindig ugyanazt a házat eredményezi összeszerelésnél, a könnyűszerkezetek építőkocka módra összerakhatók, modulálhatók.

Az új gazdaságirányítás után jóváhagyták a kutatási programot, 1969-ben pedig a fejlesztési tervet. A könnyűszerkezetes építés jelenlegi árszintje magasabb a hagyományosénál, és számos anyagot, néha egész kommunális egységeket importálni kell.

Egyik fő célja a programnak az, hogy a hazai iparvállalatok és hazai alapanyagok figyelembevételével dolgozzanak ki a tervezők olyan könnyűszerkezetes rendszereket, amelyekre piacigény van.

Hogyan születik egy megbízás?

A megbízó, illetve igénylő a „Fémmunkás" Épületlakatos

A modulrendszerben szerkezetet tipizálnak, az elemek nagy sorozatokban készülnek, csak összerakásuk szisztémája változik. Tulajdonképp azt jelenti, hogy az előre gyártott elemek segítségével megfelelő műszaki és építészeti meggondolások mellett különböző épületek alakíthatók ki: hivatali jellegű létesítmények, presszók, áruházak, szolgáltatóházak, hotelek, más változatban iskolák, óvodák. *Az épületszerkezet tanszéken az első feladat az volt, hogy az igényeket felmérjék. Megállapították a belkereskedelmi piackutatás alapján, hogy a következő években az ABC-áruházak iránt növekszik az érdeklődés, 1985-ig néhány százat kell majd megépíteni.*

Célszerűnek látszott a teljesen előre gyártott építési rendszer alkalmazása, amely az adott körülmények figyelembevételével fémszerkezetekkel oldható meg kedvezően. Az üzemi előre gyártású fémpillérek, tartószerkezetek, födém- és falelemek tervezése megfelelő modulrendszerben csaknem tetszés szerinti nagyságú és rendeltetésű üzletházak létrehozását teszi lehetővé. A belső térelhatároló szerkezet és bútorzat önállósága pedig megoldja a technológia gyors változtatásának lehetőségét, esetleg az épület teljesen más célú felhasználását is.

ti el. Az alaj
den szilikát
tattunk és
alkalmaztun
Gyetvai a
dott dolog, h
kezetű építm
getelhetők, d
átmelegszene
ezért kettős
alakítottuk k
megtervezése
fal tervezése következett. Te-
teges rendszerű látszott megfelelőnek: hullámos alulemez külső burkolat, szellőzött légtér, hőszigetelő hungarocell, azbesztcement belső burkolás és légelzáró biturálcsík. Az igényeknek és a gazdasági lehetőségeknek megfelelően több anyagot is fel kell használni az előbb felsoroltak helyett. A tetőfödém lejtős kialakítású, a szóba jöhető vízszigetelő anyagok kis választéka és a gazdaságosság miatt.

Az épület üvegfelületeinek árnyékolását a kirakatablakok felett külön árnyékolószerkezet biztosítja.

Petró adjunktus: A prototípus megépítése előtt az egyetem tanudvarán felépítettek

(Folytatás a 7. oldalon)

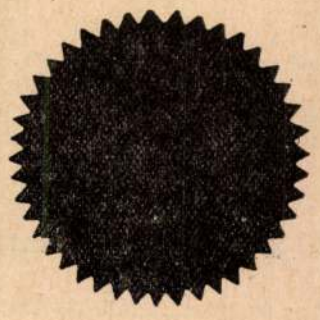

de diplomamunkaként is víztárolót terveztem a Gellért-hegyre.

Megyek. Ment. Buszok, villamosok, reggel van, tülekedés lépcsők. Osztályvezető szobája, jelenléti ív aláírása.

— Üljön le és várjon.

Aztán? Megkaptam a rajzasztalt, ősrégi kiadásút, ősrégi székkel. Ez a Víziterv kettes nagyműtárgy-iroda szivattyútelep-osztálya. Hat kollégá meg a csoportvezető. Átlagéletkor harminc, a csoportvezető is korengedéllyel vezető Itt nem érezhetem rosszul magamat, csak az az elgondolkoztató, hogy ötéves tanulmányaim során azt a szót, hogy belvízi szivattyútelepek, mé véletlenül sem hallottam. Mi fognak itt kezdeni velem, é mit kezdek én a szivattyútelepekkel? Kérdés.

Bemutatkozás a kollégáknak, az osztálynak, az emeletnek, nahát, ez izzasztó.

10 ÓRA. Bevisznek az irodavezetőhöz. Hallgatok, ő magyaráz. Szivattyútelepek tervezésénél kell segítenem. Statikai problémákat kell megoldanom: tervezés folyós homokra, nagyvízi árterekre, talajvízszint-süllyedések, rossz alapozási viszonyokkal számoló

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

1978 JUN 16

Csepel

Mihalik István

1021

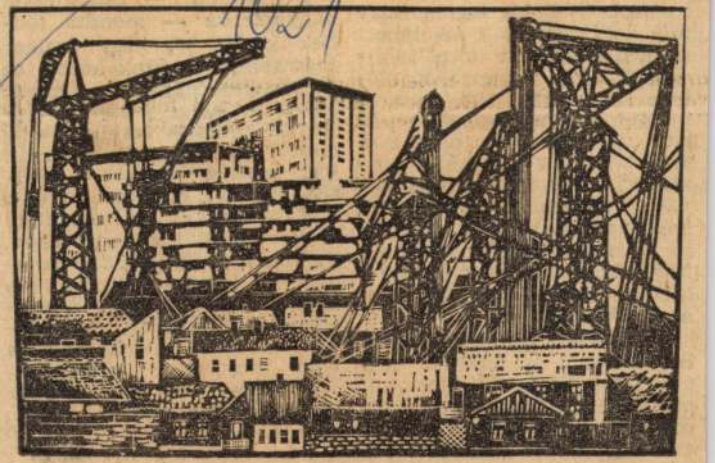

Mihalik István: Város születik (linómetszet)

hajtás során
lósággá. Új
míg korábba
te meg a vá
donos), amit
írt a rész
minden oly
amit a jog
el. Vagyis e
séggel" csa
vált. Persze abszolut joga
mégsincs, a törvény továbbra is abból az alapkérdésből indul ki, hogy *az állami tulajdon hazánkban egységes és oszthatatlan.*

Az állami vállalatok belső irányításáról is szólt a miniszterhelyettes, ismertette: míg a kormányrendelet kimondta: *„a vállalatokat egyszemélyi vezető* (igazgató, ve-

kérdés, elsősorban politikai. Most, amikor minden vállalatnak el kell készíteni a törvényhez a szervezési, működési szabályzatát, nemcsak az igazgatónak, és nem is csak a jogászoknak, a politikai, a társadalmi vezetőknek is ott a helyük, hogy a vitás kérdéseket elkerüljék, A törvényt most kell megtölteni élő tartalommal.

(h. i.)

Miháltz Pál, okl. középiskolai és tanítóképzőintézeti rajztanár, beosztott középiskolai rendes tanár, a szabadkézi rajzi tanszéken. *XI., Lágymányosi-utca 17/a.* Távbeszélő 256—524.

Józsefnádor tájék
1940/41
94-l

| | | |

Miháltz Pál, okl. középiskolai és tanítóképzőintézeti rajztanár, beosztott középiskolai rendes tanár, a szabadkézi rajzi tanszéken. XI., Lágymányosi-utca 17/a.

Pr Józsefvárosi 1938/39 II.

87 l.

I.

A M. KIR. JÓZSEF NÁDOR MŰSZAKI
ÉS GAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM
1941/42. TANÉVI MEGNYITÓ ÜNNEPI KÖZGYŰLÉSÉN
1941. ÉVI SZEPTEMBER HÓ 20.-ÁN MONDOTT

BESZÉDEK

Miháltz Pál

177	Hid olajf.	300.—
178	Páholyban. olajf.	500.—

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1927

196	Akt. olajf.	250.—
197	Gyümölcsszedők	280.—
198	„Én" vizf.	85.—

MIHÁLTZ PÁL

Harlekin *Harlekin*

Nemzeti Szalon 1928
June Feb

Miháltz Pál

MIHÁLTZ PÁL

122. Alkonyat a parkban, paszt.
123. Halászbódék, paszt.
124. Ősszel, paszt.
125. Csendélet, paszt.
126. Kórházudvar I., paszt.
127. Kórházudvar II., olajf.
128. Nyári vendéglő, olaj-temp.
129. Dombok, olaj-temp.
130. Kukoricaszár, olaj-temp.
130/a. Falusi építkezés, paszt.
130/b. Falu, paszt.

Nemzeti Szalon

Ume 1940 márc—ápr /

KÁRPÁTI AUREL

niség teljes jogaiba iktatásával. Nyugtalan és nyugtalanitó avant-garde, amely nemcsak az életről, hanem a művészetről is azt vallja, hogy lényege a mozgás. Az örök alakulás, változás, erjedés, haladás, fejlődés. Jelen kiállitásuk is, éppugy, mint az eddigiek, ennek a művészi programmnak őszinte, becsületes, hittel teli vállalását és dús eredményeket felmutató teljesülését dokumentálja. Ez a programm pedig magának az örök-megujhodásnak, a mindenkori ifjuságnak vállalása s legbiztosabb varázs-szer a megöregedés ellen. Amire talán legcsattanósabb példa az UME hatvanon túljáró, nagyszerü vezérenek, Vaszary Jánosnak forradalmi művészete.

Két-három generáció keveredik itt egymással. Társulásuk mégis szerves egységbe tömörül, mert abban vala-

Miháltz Pál

114	Földek	paszt.
115	Tanya	„
116	Házak	„
117	Kazal	„
118	Őszi nap	„
121	Vázlat	„

Nemzeti Szalon

Ume 1937 ápr. máj

Lugi

UJ MŰVÉSZEK EGYESÜLETE

UME

Miháltz Pál

koll. kiáll. Almásy Tellki Éva művészeti ritérésében

Miháltz Pál kiállított képei nyomán örömmel állapítottuk meg, hogy a művész szakított a tárgyakat egymással párhuzamosan futó sötét sávokká és geometriai formákká változtató felfogásával. A szerkesztés vázának feloldódása mellett palettája is megszínesedett, gazdagabbá vált, sőt több alkotásán uralkodó szerepe jutott. Legsikerültebb képein az élmény, a látvány szépségében, poézisében teljesen elmélyülve, elfelejtkezve szakít előbbi felfogásával.

Új Magyarság

1944. márc. 23.

(G. S.: Egyetemé-nyes kiállítás.)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Mihaltz Pál

ESTI HIRLAP

1964 NOV 4.

MIHALTZ Pál festőművész munkáiból kiállítást rendez a Képcsarnok Vállalat a Váci utcai Csók Galériában. A tárlatot november 6-án fél 6-kor nyitja meg Szíj Béla művészettörténész.

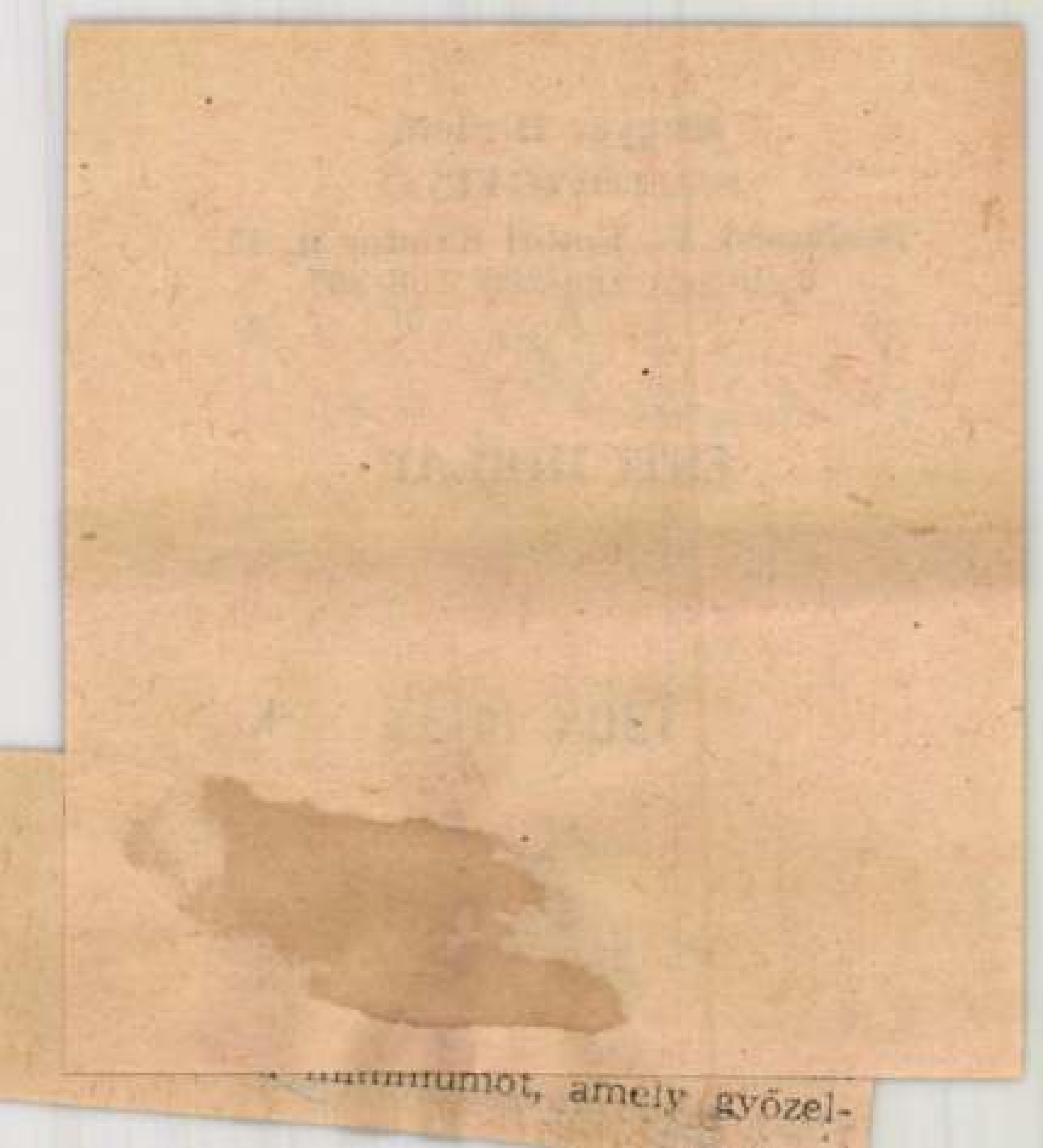

[illegible] minimumot, amely győzel-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Mikáltz Pál

PESTMEGYEI HIRLAP

1964 NOV 4.

— A Csók István Galériában pénteken délután fél 6-kor nyílik Mikáltz Pál festőművész kiállítása. A megnyitó beszédet Szíj Béla művészettörténész tartja.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Mihálty Pál

NÉPSZABADSÁG 4.

1964 MÁJUS

— **Mihálty Pál** festőművész kiállítása pénteken délután fél 6 órakor nyílik meg a fővárosi Csók István Galériában.

Mihálcz Pál

Je Charmattan

Mihálcz Pál

szül. Magyarvalkó
1899 ápr. 1.
Tanára Vaszary János

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307.

Mihaltz Pál

MAGYAR NEMZET
1968 FEB 9

*

Négy magyar művész utazott két külföldi kiállításának megnyitására. Raszler Károly grafikus és Mihaltz Pál festő száz művét Berlinben mutatják be a német művészeti akadémiával kötött csereegyezmény alapján. Kiss Nagy András szobrász és Gross Arnold grafikus a magyar—indiai kulturális munkaterv alapján az első nemzetközi művészeti triennálén állít ki Delhiben.

♧

Csehszlovák

akadémikus, a Hazafias Népfront főtitkára az újságíró-szövetségben.

Az új párt- és kormányhatározatok, rendelkezések mindinkább *vállalatokként* kezelik a termelőszövetkezeteket. Nem szabad azonban szem elől téveszteni, hogy különös, *számos sajátossággal rendelkező vál-*

jellegzetességük

Mihálta Pál

l

Kállai 1948

88. r. 90, 92, r.

Nagy értéke a tónak gazdag *hal-állománya*. A balatonparti falukat a halászat telepítette, és tartotta el századokon át. Vizében 38-féle hal ismeretes, ebből 15-féle a hasznos hal. Legértékesebb a *fogas*, harcsa, ponty, süllő, csuka, kárász, menyhal, garda, keszeg. A fogas néha 10 kg súlyúra is megnő. Húsa ezüstfehér, rendkívül ízletes; a külföldnek is inyencfalata.

A Balaton legnagyobb értéke mégis a 200 km hosszú *partja*. A Balaton környezete változatos, derűs, kedves. A tó

TÁRLATVEZETÉSEK

a kiállításon

Január 9-én, vasárnap délelőtt 11 órakor:
Fenyő A. Endre

Január 16-án, vasárnap délelőtt 11 órakor:
Oelmacher Anna

Január 23-án, vasárnap délelőtt 11 órakor:
Dr Székely Zoltán

★

KÉPZŐMŰVÉSZETI ELŐADÁSOK

a kiállítóhelyiségben
vetített képekkel

Január 12-én, szerdán délután 6 órakor:
PROLETÁR MŰVÉSZEK I.
NAGY BALOGH JÁNOS
Előadó: **dr Végvári Lajos**

Január 19-én, szerdán délután 6 órakor:
PROLETÁR MŰVÉSZEK II.
DERKOVITS GYULA
Előadó: **Redő Ferenc**

Január 26-án, szerdán délután 6 órakor:
PROLETÁR MŰVÉSZEK III.
DÉSI-HUBER ISTVÁN
Előadó: **Dési-Huber Istvánné**

Belépés díjtalan.

★

KÖVETKEZŐ KIÁLLÍTÁS

BOKROS-BIERMANN DEZSŐ

szobrászművész kiállítása

1949 január 27-től február 9-ig

Felelős kiadó: dr Faludi János
Székesfővárosi házinyomda Budapest, IV., Közp. városháza — 120092
Felelős vezető: dr Mihalik Gusztáv

A FŐVÁROSI NÉPMŰVELÉSI KÖZPONT
KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁSAI

VII., Rákóczi-út 30., félemelet

XXIV.

MIHÁLTZ PÁL

festőművész kiállítása

1949 január 8-tól 1949 január 23-ig

✦

A katalógus díjtalan

Miháltz Pál

A szentendrei művésztelep egyik halkszavú képviselője, aki kerüli a nyári verőfényben úszó, meleg színekben izzó festői városka színpompás ragyogását, a tájnak ezt a józan szinte harsogó színességét, a fény és árnyék sokszínű lehetőségét. Festészetében mellőzi a keveretlen színek ellentétét és azok fokozását, inkább halkra fogja azokat, szinte passzív önmegtartóztatással.

Miháltz Pál a világ kendőzetlen valóságát mintha egy fínom szürke fátyollal borítaná be, amelyen keresztülnézve fínom sejtések, halk színakkordok csengenek egybe. Az érzelmek szinte kifogyhatatlan áradata az, ami művészetének mozgatója, ami irányítja ecsetének járását, láthatatlanul lefogva a színek tüzét, hogy csendes akkordjainak hangulatát misem zavarja. A szentendrei kis zegzugos árnyékbaborult régi kapualjai, kerítései, templomkertjeinek sejtelmes misztikuma, az elmulásnak, az enyészetnek félreismerhetetlen jeleit viselik magukon. Ezeknek a csendes zugoknak művészi tolmácsolója Miháltz Pál. Tájképei mellett csendéletei azok, ahol a festői hatások, a színek egybefogásának lehetőségeit keresi. Ezeken a képein a formák is zártabbak, egységesebbek, mint tájképein, ahol kerüli a határozott formák összefogását, mintegy utat engedve a festői előadásmód lazaságán keresztül érzelmi világának megértéséhez. Ehhez járul színeinek tompasága, az oly gyakran uralkodó alapszíne: a szürkés-kék, amelybe fínoman ágyazza meleg sárgás okkereit és az itt-ott felbukkanó tompa vörösöket. Színérzéke csiszolt, tartózkodó magatartása óvatosságra készteti, ami visszatartja minden merész kísérletezéstől, hangosabb kifejezéstől. Azt, amit az életből kiragad, azt biztos kézzel, jó ízléssel ábrázolja, telítve egyéniségének lírai lágyságával.

Miháltz Pál itt bemutatott művei javarészt az utóbbi évek termései. A pasztell és az akvarell egészen sajátos keverése révén technikailag egészen meglepő festői hangulatokat ér el, ami szokatlansága révén hatásosan fejezi ki mondanivalóit. Innen van ezeknek a képeknek formai puhasága, ami a két anyag egymással keverése révén, véletlenadta hatásokat is eredményez. Akvarelljein az anyagszerűség teljes kihasználásával az eredmények sokkal pozitívabbak. Ezeken a képein a színek is erőre kapnak, meleg fényükkel derűt, elevenséget árasztva magukból. Intim szemlélete itt jut legszebben érvényre, ahol a nap tüze keresztültör borongós természetlátásán, hogy beragyogja a tájat, életet árasztva magából.

Egyik olajkompozicióján a budai temető szürke téli hangulata uralkodik, amelyen csak a két tompa vörösre festett fejfa emlékeztet az ott nyugvó szovjet katonákra. Ez a kép férfias lírájával a legszebb magyar festői hagyományok továbbfejlesztése, mert valósága keresetlen és őszintén emberi. Az a halkság, gyengéd fínomság, a mindent átszövő líraiság, borongós hangulatával olyan, mint a fínoman szitáló őszi eső. Mindez indokolttá teszi, hogy Miháltz Pál magatartásában pozitívabb legyen. Az a világ, melyet elénk tár, nem a valóság egésze. Amit kiragad belőle művészi tolmácsolásában inkább nosztalgikus visszatekintés, melyből hiányzik az eleven élet lüktetése, a dolgozó nép problémáinak, erőfeszítéseinek, örömeinek heroikus megnyilvánulása. A polgári látásmód kétkedő, semmiben nemhivő, alapjában haladásellenes szemléletét kell felszámolni művészeinknek. Ezt a látásmódot kell felváltania annak az optimizmusnak, melynek mély humánuma keresztültör mindenen, melynek melege, világító ereje beragyogja bensőnket, hogy acélossá tegyen és felemeljen.

Miháltz Pál kulturált művész, aki komoly felkészültségével, fegyelmezettségével a művészi feladatok igényes kifejezésére törekszik. Ez a biztosíték arra, hogy fejlődésében bátran előre fog lépni az elébe tornyosuló új feladatok megoldására.

*

Miháltz Pál régi kiállító művész, aki 1925 óta rendszeresen szerepelt csoportos kiállításokon. 1931-ben volt az első kollektív kiállítása. Mostani kiállítását megelőzően legutóbb 1946-ban szerepelt gyüjteményes anyagával.

Fenyő A. Endre.

MIHÁLTZ PÁL KÉPEI

I. Olajfestmények, olajtemperák:

1.	Sikátor	500 Ft
2.	Kancsók	600 «
3.	Kis csendélet	500 «
4.	Orosz-temető Pesten, 1945.	1.600 «
5.	Lovak, 1945.	500 «
6.	Napraforgók	1.200 «

II. Pasztellek:

7.	Szegény asszony kakassal	1.200 Ft
8.	Csendélet	800 «
9.	Vidéki udvar	1.000 «
10.	Üres padok	800 «
11.	Ősszel	500 «
12.	Csendélet	500 «

III. Vízfestmények és színes grafikák:

13.	Kenyér és cukor	500 Ft
14.	Napraforgó csendélet	300 «
15.	Szürke utca	300 «
16.	Házak	300 «
17.	Vidéki utca	mgt.
18.	Kis dinnye	500 Ft
19.	Csendélet	500 «
20.	Templomkert	600 «
21.	Őszi délután	800 «
22.	Bárkaroncsok	800 «
23.	Szentendrei részlet	600 «
24.	« «	600 «
25.	A farkasréti temetőből	500 «
26.	Virág és vázák	500 «
27.	Dekoratív csendélet	500 «
28.	Kapu	400 «
29.	Őszi napraforgók	500 «
30.	Virág, vázában	500 «
31.	Kisvárosi utca	500 «
32.	Szemben a nappal	500 «

~~Aszódi Weil Erzsébet~~

~~Bencze~~ László

Miháltz Pál

Arvabb

1949. jan.

Kiállítások. *Miháltz Pál* gyüjteményének természet-szemléletében az ősz, az elmulás tompa szineit, enyhe tónusú hangulatait viszi vásznaira olajképein és pasztelljein (Orosz temető Pesten, Ősszel, Templomkert). Szürkületi világítású város-képei (Szürke utca, Sikátor) ép úgy egyéni színlerakású festmények, mint *Szentendrei részletei*, amelyeken a napfény csak párán átcsillogva, lefojtott tüzű szinekben mutatkozik. A pasztell és aquarell anyagának és művészi eszközeinek összhangos keverésével eredeti festői hatásokat ér el. A Népművelési Központban láttuk *Bencze László* kitünő tollrajzait is, amelyek ember- és tömegábrázolásai a rajztudást a benyomás frisseségével és jellemzőerővel egyesítik. Két komor, aprólékos realizmusú olajfestménye ódon képek elbarnult szineire emlékeztet. — *Aszódi-Weil Erzsébet* rézkarcainak művészi értékét több kiállítás alkalmából hangsúlyoztuk. A dolgozó emberek jellemző környezet-hatású ábrázolásából az életritmus fölemelő szépsége lüktet. Regényes hangulatú firenzei és nápolyi részletei has[illegible]lóan finom hatású művek. *Gyula* kis terrakottái az any[illegible]ret és jellemző plasztikai alak[illegible] került erőpróbái.

„FIGYELŐ"
UJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT
Budapest, XIV., Nürnberg-u. 42.
Telefon: 296—534

Lap: Hirlap

Megjelent: 1949. JAN. 18.

atásügyi m.kir.miniszteriől.

B i z a l m a s.

es hatóságom alá tartozó nyilvános és
ntézeteknél a háború kitörése után is
n férfi- és nő-tanárok, tanitók, nevelők
k a velünk hadban álló államok hozzá-
bbá, hogy egyes intézetek növendékei kö-
séges államokhoz tartozó tanulók.
setek különböző körülményeire és a jo-
az emlitett egyéneket minden esetben,
éges államok hozzátartozói, nem kivánom
tni. Viszont a legnagyobb sulyt helye-
zás helyzetből, hogy ily egyének tovább-

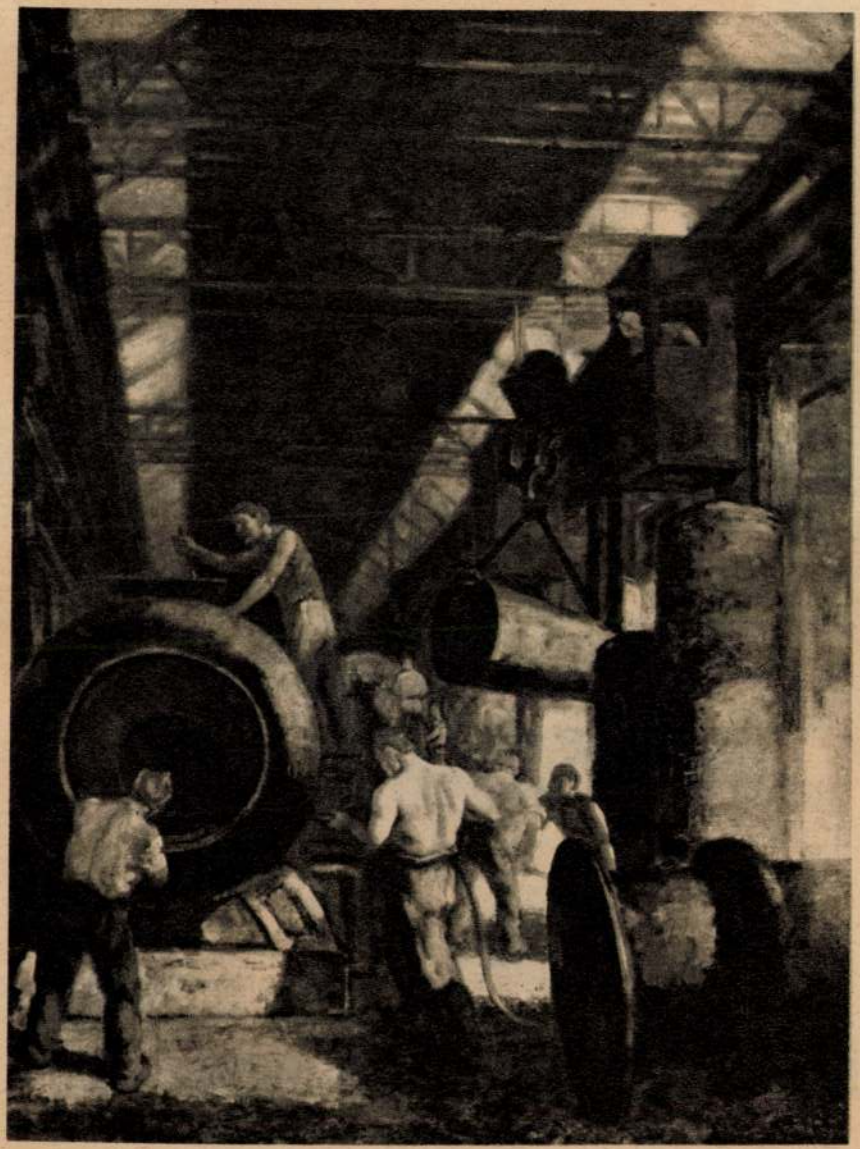

Mihály Pál : Kazánkovácsbrigád

II. M. Képzőm. kiáll. 1957. nov.

4	5	6	7
iadások			
Egyéb ologi kiadások	Összesen (I.—II.)	III. Kiküldetési költségek	IV. Rendkívüli kiadások
Folyóiratok és ıklapok beszer-zési költségei. tegségi biztosí-i járulékoknak nunkaadót ter-helő 50%-a. árási költségek. Egyéb dologi kiadások.	Ebbe a hasábba az 1—4. hasábokba beírt összegeket kell könyvelni.	*Kiküldetések alkalmával felszámítható illetmények* (a minisztérium számvevősége által érvényesített útiszámla alapján). *Tanulmányi utazásokra engedélyezett összegek.*	*Rendkívüli beszerzések, felszere lések, épülethelyre állítások, tatarozás költségei.*

Mihálta Pál

Revény Róbert :

Mihálfy Pál

K

tovább

A Szentendrei Művésztelep hatalmas öreg fái alatt az idén fiatalok is szép számmal festenek. A *Képzőművészeti Főiskola* tizenhat növendéke kap lakást és teljes ellátást a nyár folyamán s a növendékek számára modellről is gondoskodnak. Munkájukban segítséget ~~*Pónyi Géza*~~ főiskolai tanár nyújt nekik. Egyébként a Művésztelep minden műtermében nagy munka folyik. ~~*Baressay Jenő, Bán Béla, Dely Antal, Diener Dénes*~~ Rudolf, ~~*Gráber Margit*~~ és *Mihálz* Pál festőművészek nemcsak Szentendre tájszépségeivel foglalkoznak, hanem kijárnak a közeli termelőszövetkezetekbe, hogy a betakarítás nagy munkáját végző dolgozó parasztság életéről is beszámolhassanak majd az őszi tárlaton.

*

A

Magyar Nemzet, 1952. aug. 9.

2143. THÖKÖLY IMRE EZÜST ÉRME, év nélkül, nagyon ritka. 240.—

2144. THÖKÖLY IMRE OVÁLIS EZÜST ÉRME, Engelhardt boroszlói éremvésnöktől, a Nemzeti Múzeumból is hiányzik, nagyon ritka. 300.—

2145. II. RÁKÓCZY FERENC NAGY EZÜST ÉRME, Helbing-auktió München, 1930. VI. 12. 1539. szám. RM. 125+15%. 100.—

2146. III. FERDINÁND KB. TALLÉR, 1658. (Posthumus veret). 20.—

2147. MÁRIA TERÉZIA TALLÉR, 1780. S. F. jellel. 8.—

2148. PÁZMÁNY PÉTER ESZTERGOMI ÉRSEK EZÜST FORINTJA, Beckertől. 25.—

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ESTI HIRLAP

1968 FEB 10.

KIÁLLÍTÁS BERLINBEN. Ünnepélyes keretek között nyitották meg tegnap Berlinben Mikáltz Pál festőművész és Raszler Károly grafikus kiállítását.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

Nemzet 1021

Miháltz Pál kiállítása

Miháltz Pál festőművész képeinek tárlatát a *Műegyetem új diákotthonában* rendezte meg a »Kiállítási Intézmények«, az épület földszinti társalgójában. A terem nem éppen kiállítások befogadására való: belső tere alacsony és súlyos tartópillérek osztják kétfelé. Hátrányait azonban bőségesen ellensúlyozza néhány olyan előny, amely érdemessé teszi, hogy még jónéhány tárlatot lásson vendégül, hiszen lehetővé teszi a fiatalok közvetlen találkozását a művészet által nyújtott élményekkel és oldja is kissé a pesti oldalon tömörült kiállítótermek »hegemóniáját«.

Miháltz Pál most bemutatott képei legnagyobbrészt az utóbbi két évben születtek. Stílusuk alapvetően — a tőle megszokott líraisággal — az élmények befolyása, a szentendrei környezet hatása alatt alakult, logikus folytatása mesterük eddigi működésének. Legfőbb jellegzetességük a puha, oldott színhatás, amelybe legtöbbször a választott téma hoz konstrukciós fegyelmet, szerkezetet, vagy lágyítja tovább hatásukat. A vásznakon erősen érvényesülnek a lefestett házak, falak konstruktív motívumai — a *Pincéken* például a három kapu ritmusa. Ennek a kompozíciós elvnek a hatása látszik a szimmetrikus elrendezésű *Szentendrei Kálvárián* is. A csendéleteken Miháltz — ugyancsak témái hatására — feladja a városképek szerkesztettségét, s átadva magát a motívumok gyönyörűségének, lágy tónusokból, elomló színekből építi fel képeit.

h. gy.

öket szül

n

szabadítási Front
lkalmából

szolidaritás azonban nem ért véget. Folytatódtak a vietnamai műszakok, a vasárnapi társadalmi munkaakciók. Pártunk IX. kongresszusára készülve ifjúságunk a szolidaritás újabb példáival köszöntötte a Dél-vietnami Nemzeti Felszabadítási Front megalakulásának 6. évfordulóját. A KISZ szolidaritási számláján összegyűlt összeg lehetővé tette, hogy a Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség központi bizottsága hétfői ülésén elhatározta: a békeszerető magyar ifjúság nevében csatlakozik az Országos Béketanács *»Egy kórházat — egy iskolát Vietnamnak«* akciójához. Mintegy hatmillió forint értékben magára vállalja egy 300 ágyas általános kórház sebészeti, belgyógyászati, szülészeti, nőgyógyászati és gyermekgyógyászati felszereléseinek, valamint — hárommillió forint értékben —, a kórház működéséhez szükséges egyéb berendezések megvásárlását. A Dél-vietnami Nemzeti Felszabadítási Fronttal érzett szolidaritásunk kifejezéseként további kétmillió forint értékben gyógyszert és kötszert küldünk az imperialista agresszió ellen hősiesen küzdő hazafiaknak.

— A Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség központi bizottsága, amikor teljesíti internacionalista kötelességét és

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Mihálts Pál

NÉPSZAVA
1965 FEB 18.

1021

A csökkent munkaképességűek helyzetéről, az építőipar műszaki fejlesztéséről, a pályaválasztásról

tárgyalt a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága

Megszigorítják az árellenőrzést – Az albertfalvi felüljáró, új nagy Patyolat-mosoda, a XI. kerületi kenyérgyár a kiemelt beruházások között

A fővárosi tanács végrehajtó bizottságának szerdai ülésén foglalkoztak az ipari osztály árhatósági tevékenységével, az ellenőrzések tapasztalataival. Szövetkezetekben, a tanácsi ipar egyes egységeiben és magánkisiparosoknál tapasztalták, hogy az előírtnál nagyobb összegeket kértek a lakosságtól. *Az ellenőrzést megszigorították*, s a szabálysértőket felelősségre vonják.

Elsősorban KNEB-vizsgálatok tapasztalatai alapján megvitatták több tízezer *csökkent munkaképességű dolgozó* helyzetét.

A tanácsi vállalatok évről évre nagyobb összegeket biztosítanak műszaki fejlesztésre. Az építési igazgatóság ilyen vonatkozású tevékenységéről az ülésen megállapították, hogy a fejlődés jelentős, tavaly több mint 522 újítást vezettek be, s ezek 6,7 *millió forintos megtakarítást eredményeztek.*

A végrehajtó bizottság elhatározta: *hét jelentős létesítményt* kiemelt beruházásként kezelnek. Így fokozottabb figyelemmel kísérik a 250 autóbusz tárolására és szerviz ellátására alkalmas *óbudai telep* építését. Teljes erővel dolgoznak a *nagyfelszíni vízkivételi mű* második ütemének építésén, amely napi 100 000 köbméter víz termelését biztosítja majd. Ugyancsak a kiemelt beruházások között szerepel a XI. kerületi *kenyérgyár*, a *kelenföldi lakótelep*, az *albertfalvai* felüljáró és egy új, 100 mázsás *Patyolat mosoda* is.

Az oktatási osztály jelentése arról tanúskodik, hogy alaposan előkészítették a budapesti fiatalok pályaválasztását, beiskolázását. A lehetőségekről már korábban tájékoztatták az iskolák vezetőit és az érintett tanulókat, szülőket is. *Az idén az általános iskolák nyolcadik osztályába 23 200 tanuló jár.* A középiskolák első osztályaiba 15 750, a gép- és gyorsíró- és a szakmunkásképző iskolákba 23 000 jelentkezőt tudnak felvenni. A budapesti iskolák egyes területeken a vidéken végzett fiatalokra is igényt tartanak, s a szakmunkásképző intézetekbe 2500 vidéki érettségizett felvételét is biztosítják. A szakmák közül több ezer ipari tanulót tudnának felvenni a következő ágazatokba: forgácsoló, lakatos, kovács, hegesztő, fényező és mázoló, víz-, gázszerelő. Nagy az igény a textil-, az élelmiszer- és az építőiparban.

A fővárosi tanács a felszabadulás 20. évfordulója alkalmából *képzőművészeti pályázatot* hirdetett, amelyre 132 művész 240 alkotása érkezett be. A tájképek közül *Mihálty Pál* »Bécsikapu környéke« című, a grafikák közül pedig *Elekffy Jenő* »Újjáépült Várpalota« című műve nyert első díjat.

(moldován)

Ma reggeltől:

üttisztítókat és nyugdíjasokat üttisztítónak alkalmazunk.

Munkásszállást nem biztosítunk.

Köztisztasági Hivatal, VIII. ker., Kun u. 8. Munkaügyi osztály.

Azonnal belépésre

felveszünk

napi 12 órás szolgálatra

portásokat

és

éjjeliőröket

Jelentkezés a

Fővárosi Vasipari Vállalat

munkaügyi osztályán

(Bp., XIII., Botond utca 10.

VIII. általános iskolát végzett — vagy ez évben végző (esetleg érettségizett

FIATALOKAT

(férfiakat és nőket

SZERZŐDTETÜNK

az 1965—66-os oktatási évre

ipari tanulónak

SEGED

MUNKÁSOKAT

és

TAKARÍTÓNŐKET

Jelentkezés:

Fővárosi Ásványvíz- és Jégipari Vállalat

Budapest, VIII., Népszínház utca 22 munkaügyi osztályon.

Az ÉM 25. Állami Építőipari Vállalat (Budapest, XXI. Kiss J. altábornagy utca 19—21) a balatonszabadi üdülőjébe

felvesz

a nyári üdülési időszakra (1965. VI. 1-től 1965. IX. 30-ig bezárólag)

egy fő

GONDNOKOT

(aki egyúttal a nyersanyagot is beszerzi),

egy fő vizsgázott

SZAKÁCSOT

és három fő

KONYHALÁNYT

(felszolgálás és mosogatás teendőire).

keszatógyár. Bpest, XX. ker. (Pe.), Vágóhíd u. 14. sz. Személyzeti osztályon.

A Csepeli Szerszámgépgyár keres felvételre oroszul és angolul tudó technikust, műszaki fordítót munkakörbe. Jelentkezni lehet: Csepeli Szerszámgépgyár személyzeti osztály. Tel. 131—860/11-74 mellék.

Gyártmányszerkesztőt és technológust munkakör betöltésére keresünk azonnali belépési lehetőséggel, — kezdő vagy gyakorlattal rendelkező gépészmérnököket vagy technikusokat. Keresünk továbbá jól kvalifikált gép- és gyorsírókat. A jelentkezéseket fizetési igény megjelölésével »Gépipari vállalat 5582« jeligére a Felszabadulás téri hirdetőbe kérjük.

A Csongrád megyei Tanács Vegyesipari Szolgáltató Vállalata (Hódmezővásárhely, Vöröscsillag u. 6.) főmérnöki állásra, szervezési és gyakorlati tapasztalattal rendelkező gépészmérnököt keres. Illetmény a 13/1962. KIP. M. sz. utasítás alapján. Jelentkezés a Cs. m. Tanács VB. Ipari osztályán, Szeged, Rákóczi tér, személyesen, vagy írásban. — Lakást biztosítunk.

Vigyázz! Csütörtöki Szakács másodállást, kisegítést vállal. »Du. 4-től« jeligére a kiadóba.

65 éves nyugdíjas lakatos, vizsgázott fűtő, intézetbe, vagy könnyebb fűtőt vagy portást állást vállalna, havi 500-ig. Molnár, [illegible] Dózsa György út

Bútort, ruhát, tollat, porcelánt, hagyatékot, felosztalott háztartást veszek. 336—599.

Tizenegy havi részletre rekamiék, fotelek, fotelágyak, Bujtás kárpitosnál, Baross u. kilencvenkettő.

Bútorvétel! Hagyatékot, hibás rekamiét, garnitúrát, hálószobát, hármasszekrényt, lakásfelosztást, varrógépet, ágytollat, ruhaneműt. 339—197.

Olcsó rekamié, részletre, jótállással eladó. Aradi u. 11. Kárpitos.

12 havi egyenlő részletre készítek, garnitúrát, heverőt, fotelágyat, jótállással — Sipiczky kárpitos, VI. Bötvös 17. — (Körút, Népköztársaság útjánál.)

Vásárolok hálószobát, kombináltat, rekamiét, szekrényeket, fehérneműt, ágytollat, hagyatékot, limlomot készpénzért. 336—782.

Konyhabútor, rekamié olcsón, 500 Ft részletre. VIII., Futó u. 3. (Baross utcánál.)

Veszek hálószobát, hagyatékot, hibás rekamiét, garnitúrákat, — ágytollat, varrógépet, ruhaneműt. 494-839.

Vásárolunk hálószoba bútort, kombináltat, háromajtóst, rekamiét, hagyatékot, felosztalott háztartást. 336-027.

Szelont, kárpitozási munkát, javítást vállalunk, saját és hozott anyagból. Szelont több szinben készítünk 1050.-től 1300 Ft-ig. Telefonhívásra házhoz megyünk. Pest megyei Ruhatisztító és Szolgáltató Váll. Bp. XI., Bartók Béla út 115. Tel.: 267—842.

ágyneműt, limlomot veszek. 142—173.

INGATLAN

Vennék Balaton mellett, 1000 n.-ölig szőlőt gyümölcsössel, pincével, esetleg víkendházzal. Ajánlatokat: »Részletes leírást — 97478« jeligére a Felszabadulás téri hirdetőbe kérek.

GÉP, SZERSZÁM

Népstadion és intézményei keres könyvjóváírásra, vagy műszaki bizományin keresztül 1 db 150—200 literes elektromos jégládát. Ügyintéző Schmit József et. 298—644.

FELAJÁNLJUK MEGVÉTELRE

az alábbi exportból visszamaradt **új gépeinket.**

2 db hajtómű 32.35.225 B. ro. típus,

2 db transzformátor ANR 400/20, 400/kVA,

1 db B 5x3x300 **futómacska,**

75 db K 53 II/40 jelű ellenállás, 8,5 kW-os motorhoz U2=290V, 12—23 A, BK 100/11 sz. A jelű kormányhengerhez.

karosu, egyedülálló nővel 36 évig. Fényképes levelet a Népszava kiadóba »Diszkréció — 1965« jeligére.

26 éves, csinos, fiatal nő, házasság céljából, lakással rendelkező magas férfi ismeretségét keresi 42 éves korig. »Gyermek nem akadály — 1397« jeligére a kiadóba.

VEGYES

Nemeskadart, ezerjót tizenháromötvenért, — utánvéttel, Szilágyinétől, VII., Nefelejts 65. II. em.

Kivitelezőt keresünk

700 db egyedi típusú pincevilágítási

lámpatest legyártására

A lámpák egyszerű lakatosműhelyben is elkészíthetők.

Városgazdálkodási Vállalat

Várpalota.

Telefon: 67.

Színekben gazdag kard- virág hagyma 1 forintért kapható. Cím: [illegible] Tompó utca

Mihâltz Pál

Szabados

„FIGYELŐ"
UJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT
Budapest, XIV., Nürnberg-u. 42.
Telefon: 296—534

Szabad Magyarország Bp
1949 JAN. 17.

Három érdekes kiállítás

Az ipari munkásság kultúra iránti igényének szép és példamutató megnyilatkozása a *Ganz Waggongyár dolgozóiból alakult képzőművészeti egyesület kiállítása* (X., Szapári-u. 13—15). A kicsi, de lelkes munkáscsoport közvetlenül a felszabadulás után alakult, hogy szabadidejüket a szép mesterségek művelésével töltsék. A mostani kiállítás értékét nem is annyira a művekben megmutatkozó eredményekben kell keresnünk, hanem azt a hatalmas lelkesedést tekinthetjük nagyon örvendetesnek, amit ezek a munkások a kultúrtevékenység iránt tanusitanak.

Sokáig beszélgettünk velük a saját műtermükben és bizony kiderült, hogy izlésük még sok csiszolásra vár. Szemléletük sem mindig jutott túl a naturalizmuson. De a vita során megmutatták, hogy fogékonyak a tanulás iránt és csak kellő irányításra, oktatásra volna szükségük.

*

Mihâltz Pál, a Fővárosi Népművelési Központ (Rákóczi-út 30) helyiségében mutatja be újabb képeit. A kiállítót lírai magatartása jellemzi, minden témája, táj- vagy csendélet érzelmekkel, hangulati elemekkel telítődik. Ezt szolgálja a puha, letompított színek érzékeny harmóniája. Tudatosan szerkesztett képei mégsem szétfolyóak. *Mihâltz* néhány legújabb művén az ember és a világ konkrétabb megfogalmazása látható és ez biztosíték arra, hogy hamarosan szorosabb kapcsolatot talál lüktető életünk problémáival.

*

Szabados Jenő művészi hangjátékát a *Fővárosi Képtár* mutatta be, szépen rendezett emlékkiállítás keretében. A fiatal festő — roha 29 éves korában küldték Voronyezs mellé meghalni — megérdemli, hogy így emlékezzünk rá, mert a minden képén felcsillanó tehetséghez az igazi művészek emberi alázata párosul.

Sz. Z.

atásügyi miniszternek jelen kelet és
IV. és a Csekkosztályhoz intézett ren-

szeti célok támogatása" cim. Rendes ki-
. /1.112 P./ Rovat: 4. Alrovat: 2.
rovat: 3. /76 P./ Rovat: 5.Alrovat: 3.
881: XXXIX.t.c. stb. /8.424 P.88 f./

y a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egye
/Budapest, V. Berlini-tér./. a Müemlékek
adalmának utolsó része fejében a követ-

MIHÁLTZ PÁL

97. Délután, olajfestmény
98. Mignon, olajfestmény
99. Eső után, olajfestmény
100. Vörös udvar, olajfestmény
101. Erdélyből, olajfestmény
102. Nyári délután, olajfestmény
103. Kereszt, pasztell
104. Kert, pasztell
105. Faluvége, pasztell
106. Lámpák, pasztell
107. Otthon, vízfestmény
108. Tájkép tehenekkel, vízfestmény
109. Itatás, vízfestmény

Művész és közön
Ünnepi és maradandó.
ama lepleket, melyek
igaz valóját közömboss
őszintességével tárja fe
Mindazt, ami benne a
ami megkívánás, erő, c
jövő áhítat.

A szemlélő, a szon
linckselődik e leplezetlen
kell csitulnia, fölénye

Nemzeti Szalon
1942. ápr
Ume

vonják határozottabbá, mint ahogyan íjj és húr ellentett feszülése röppenti célba a nyilat.

Közösségé, amely a programmok béklyója nélkül vállalkozik eszményeink megvalósítására s vállalkozását alkotásainak hevében ünnepli, ujjongja, olykor küzdi és szenvedi is.

Az Uj Művészek Egyesülete ilyen közösség. Kötetlen művészegyéniségek vidám vállalkozása. Közös eszményük a művészet értékeinek szakadatlan, kielégülést sohasem nyerhető kutatása, amit még az egyesület alapítója, Vaszary János írt a zászlóra s példázott egész munkásságával.

Az alapító immár elköltözött, de a falakon megjelentek művének halhatatlan emlékei s ezek az emlékek megindító tanui a magvetés eleven, új nedvekkel telitett s mégis olyigen rokon zsendülésének.

Az a néhány kép, mely az elmult nagy mestert a termekben eleveníti, csodálatosan nemes foglalata annak a szüntelen lobogásnak, amely ecsetét életében vezette. Türelmetlen izzású vázlatok és néhány klasszikus nyugalmú korona. Iramló élményekkel való heves viták s a hüvös magasságokban tartott pihenők hosszanható higgadt fölénye.

Az Ume jubiláris kiállitása

Tiz éve, hogy megalakult az *Uj Művészek Egyesülete (UME)*, ezalatt egész sor tehetséges művészt gyüjtött maga köré, főkép a fiatalabbak közül és elsősorban olyanokat, akiket a pesti szójárás hipermodernnek szokott nevezni. Ez az elnevezés ugyan semmitmondó, mert a művészetben mint általában a szellemi életben a tehetség a döntő s igazi érték csak az, ami ennek a forró kohónak mélyéből kerül ki. A Nemzeti Szalonban szombat este megnyilt *Ume*-kiállitás elég szép számban tár elénk nagyon figyelemre méltó tehetségeket, ez örvendetes és biztató, ebből az erjedő mustból maholnap nemes bor is válhat. Elvégre a kiállitók tulnyomórésze még fiatal, hiszen a mai időkben a 30—40 év még fiatalságnak számit.

A kiállitás, ha egy-két beteg esetet leszámitunk, szép harmóniáju, komoly törekvés képét adja, de ezen a kereten belül természetesen nem egyvágásu, azaz igen kevés sablonos munka akad benne. Hogy példával is szolgáljunk, itt vannak teszem *Miháltz Pálnak* szépen megérzett pasztellképei, amelyeknek igénytelen motivumát *(Földek, Házak, Kazal)* vérbeli festőiség teszi vonzóvá s ebbe a sorba tartozik *Emőd Aurél* tájkép-sorozata is, viszont mások éppen a festőiség elkerülésével, éles rajzzal szabják körül, csaknem egy intarzia módjára s szinte a képnek különálló alkotórészévé teszik az alakokat, ahogy ezt például *Gábor Jenő* néhány munkáján látjuk *(Zene, Kapások)*, vagy az egyébként jó dekoratív érzékü *Antal József* olajfestményein *(Zalai táj, Litánia után)*. A stilusnak ilyen ellentétei természetesen nem kifogásolhatók, ha belső művészi okból származnak, mégis meg szabad talán jegyeznünk, hogy a festőre nézve igen nagy a veszedelem, ha a formák túlélezésére bizza a művészi hatást, mert az előadásnak ez a módja könnyen rideggé, közömbössé, hideggé teheti a képet és nem érezteti a szemlélővel a bensőséges, meleg kapcsolatot, amely a művészt a belőle sarjadzó művel összeköti. Csak igen nagy mestereknek sikerült adott esetekben ezt a veszedelmet elkerülni. Kivánjuk, hogy itt is ugy legyen.

A közönségnek fel fog tünni, hogy szinfelfogás szempontjából is milyen különbözőségeket lát itt. Eltekintünk itt egy sor derekas vizfestménytől, amelyek tulnyomórészt érdekes jegyzetek s áttérünk azokra az olaj- és temperafestményekre, amelyek végleges formát öltöttek. Ezen a téren a szinharmónia finomsága és viszonylagos gazdagsága jellemzi például *Kántor Andor* kis tájképsorozatát (partok, szántóföldek, domboldalak), viszont ellentétként utalunk *Vaszkó Erzsébetnek* egyik csendéletére, amelyet jóformán szürkével festett szürkébe s ennek nagyon figyelemreméltó értéke az előadás ereje, határozottsága és a kép szilárd szerkezete.

A fiatalabb nemzedék tagjai közül ketten szerepelnek nagyméretü, sőt tulságosan nagyméretü képekkel, ami a nehézségek egész sora elé állitja a festőt. Az egyik *Emőd Aurél Terefere* cimü képe, nyugodt, mozgalom nélkül való kompozició, körülbelül életnagyságu alakokkal. Falusi emberek, asszonyok csöndes együttléte, de nem valami néprajzi illusztráció, hanem művészi módon jól jellemzett tipusok. Az *art pour l'art* hivei bizonyára nem tartják telivér festői szempontnak a jellemzést mint olyant, mi azonban más nézeten vagyunk, mert egy ilyen célban is a legnagyobb titoknak, az életnek sugallását látjuk s ez bizonyára igen közel áll minden emberfiához.

A másik nagy kép *Klie Zoltáné* s már cime is elárulja, mire törekedett a művész: *Dinamikus táj*. Óriási szinkévék járják át a sötét teret s ennek nagy mozgalmában szinte elvész néhány parányi ember, nyilván az ellentét fokozása céljából. A feladat kétségbeejtően nehéz s nem is ebben, hanem kisebb képeiben látjuk igazában érvényesülni a művész kétségtelen tehetségét. A nagy, nézetünk szerint, tulméretezett képen a hatás inkább ornamentális, mert a sok szinvonal ritmusos ismétlődése, párhuzamos futama nem annyira belső feszültséget vagy annak kitörését sugallja, mint inkább jól meggondolt tervszerüséget.

A régibb nemzedékből *Pécsi-Pilch Dezső* és *Frank Frigyes* szerepel a festők közt, az előbbi egy nagy panneauval (triptichon), az utóbbi főkép a jól összekomponált *Kis Svábhegy*-gyel. Ők mintegy szeniorjai a kiállitók sorának.

Szobrászai is vannak a kiállitásnak. Köztük feltünt nekünk *Rév István Árpád Profilaxis* cimü kis faszobra az által a különcködés által, hogy az apró ember mellé spirális acéldrótot szerelt, amely valami Pravaz-fecskendőféléből emelkedik ki. Ezek az elemek boltban vásárolt alkatrészek, nem szobrászi, tehát nem művészi munkák, az egész alkotás emlékeztet azokra a drótból, üvegekből összerótt „szobrokhoz", amelyek néhány évtized előtt még olykor láthatók voltak berlini, velencei kiállitásokon, de azóta művészietlenségük miatt letüntek a láthatárról.

De vannak itt tiszta plasztikai célu munkák is, köztük egy igen nagyméretü, *Kerényi Jenő* müve

A *bresciai* ismert oltárkép: *Szent Laurentius martirsága*, a római *l'Adultera*, a *firenzei Sansovino-portré*, a bécsi *Zsuzsanna és az öregek*, a *drezdai* képtár gondola-allegóriája, a *bruxellesi* Nemzeti Muzeum *Szent Márk-kompoziciója*, két *müncheni* festmény, *a berlini Kaiser Friedrich Museum* három nagy vászna s a *lyoni Danae:* ezek az Olaszországból és külföldről vendégszereplő kép-sztárok. Rendkivül érdekes a *Louvre*-ból megküldött *Tintoretto-önarckép*, amely élete utolsó évében mutatja a fáradhatatlan zsenit, a szakállas, szomoru aggastyán-arcot, az *„Ipsius fecit"* karakterisztikus fémjelzésével.

Külön terem foglalja össze a *Dózse-palota* allegoriáit s egészen uj szenzáció három nagyobb tabló, amelyeknek csak középső magva eredeti. Az értéktelen hozzátoldásokat, amelyekkel idegen kezek devalválták a müvek értékét, most levágták a vásznakról s igy azok most elsőizben kerülnek hamisitatianul a publikum elé.

A belépőjegyek igen logikusan ugy vannak kiállitva, hogy egyidejüen a *Scuola S. Roccóba* is érvényesek, ahol ötvenhat gigászi arányu *Tintoretto* pompázik a *là Pesaroi Mostra* idejére bravuros reflektorszolgálattal megvilágitva; végre alaposan meg lehet bámulni a *Keresztrefeszitések* legmegrázóbbját, a teljes falat betöltő *Crocifissione*-t is, amely tökéletes fájdalom és tökéletes szépség együtt, érezni kell előtte, hogy ez a kettő milyen közel van egymáshoz...

Hatalmas tárlat, hatalmas élmény. Amivel még grandiózusabb lehetne, csak a *pradói Muzeum* husz bibliai jelenete s a londoni *National Gallery* remek *San Giorgio*-ja.

Előbbiben háboru, utóbbiban mütárgyak kiviteli tilalma némi magyarázat, de hogy *Budapest* miért nem küldte le szép Tintorettóját a rendezőbizottság külön kérésére, ezt bizony nem értettük meg *Barbantini* professzorral.

Megyery Ella.

Beck lengyel külügyminiszter bukaresti tárgyalásai

Bukarest, ápr. 24. *(A Pesti Hirlap tudósitójának távirata.)* Beck lengyel külügyminiszter szombaton délelőtt és délután tanácskozott *Antonescu* román külügyminiszterrel. Délben *Tatarescu* miniszterelnök adott nagy ebédet a vendég tiszteletére. Délután Beck és felesége Mária anyakirályné vendége volt teára, azután *másodszor jelent meg kihallgatáson Károly királynál.* Este a lengyel követségen nagy fogadás volt. A szombatra várt hivatalos jelentést csak vasárnap adják ki. Beck külügyminiszter a lengyel kolónia fogadása alkalmával rövid beszédet mondott. Kijelentette, hogy a román-lengyel szövetség az eredményes megértés és együttmüködés gyümölcsöző utján halad. Lengyelország külpolitikája, ahogyan azt Pilsudszki ábornagy elgondolta és megvalósitotta, támasztékot el a Romániával való szövetségben és a mostani varsói kormány Beck bukaresti tárgyalásai által Pilsudszki politikai végrendeletét hajtja végr- (Sz.)

Soproni ünnepi hetek

Ragyogó „Teremtés”

Tavaly is felcsendült Haydn örökszép műve, a „Teremtés” az ünnepi hetek műsorán. Akkor *Forray Miklós* vezényelt és szólisták is mások voltak, mint idén. Dicsértük a tavalvi előadást, de senkit sem bántva, senki érzékenységét sem érintve, hadd állapítsuk meg, hogy *az idei „Teremtés” jobb volt.*

A soproni szimfónikus zenekar, a Pedagóguskórus és elsősorban a kitűnő szólisták: *Németh Alice, Gosztonyi Eszter, Réti József, Marczis Demeter* és *Mészáros Tibor* vezetőjükkel: *Jancsovics Antallal* felülmúlták a tavalyi előadást.

Rendkívül kultúráltan szólaltatta meg az együttest Jancsovics Atal. Volt néhány olyan részlete az előadásnak, amelyre a hozzáértők azt mondták: „hanglemez-érett”.

A zenekar, énekkar (*Nagy Alpár* gondos munkája révén) s a szólisták, *méltó emléket állítottak előadásukban Haydn halála 160-ik évfordulójának.*

★

Megnyílt a Pedagógus művelődési otthonban a *Soproni Ruhagyár és a LATEX termékbemutatója.* Érdekessége, hogy a helyszínen rendelhet árut a vásárló.

Gáspárdy Sándor festőművész nyitotta meg, a Festőteremben *Miháltz Pál Munkácsi-díjas, érdemes művész* kiállítását. Szombaton nyílt *a soproni kisipari szövetkezetek termékbemutatója* a Széchenyi Gimnázium tornatermében.

(Folytatás az 5. oldalon.)

Tart az ostromgyűrű Ben

AZ EGÉSZ világsajtó élénken kommentálja Nixon elnöknek az elmúlt hét végén bejelentett távol-keleti, illetve romániai utazását, a kommentárok azonban erősen találgatás-jellegűek. A távolkeleti úttal kapcsolatban vannak olyan hangok is, amelyek szerint ez az utazás már számol a vietnami háború befejezésének perspektlehető legközvetlenebb módon figyelembe venni a realitásokat.

Kézenfekvő az a vélemény is, amely szerint Nixont nyugtalanítja az USA nélkül esetleg létrejövő ázsiai biztonsági rendszer lehetősége — két hatalmas ország, India és Japán máris bizonyos érdeklődést mutatott egy ilyen terv iránt — és utazásával

SZOVJET HADGYAKORLAT A BAJKÁLON TÚL. — Motoriz
a Szovjetunió Bajkálon túli területén
(Telefoto — A TASZSZ felvétele. Megjelent a Krasznaja Zvezda cím

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRMONDÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

KISALFÖLD
Győr

Soproni ünnepi hetek

(Folytatás az 1. oldalról.)

Tévedtek azok a jósok, akik azt mondták, hogy 1969-ben csökken az érdeklődés a soproni ünnepi hetek iránt. Egyetlen esetet hadd említsek. Ötvenéves érettségi találkozót hirdettek a volt soproni líceum egykori tanulói. Orvosok, mérnökök, nyugdíjasok és feleségeik jelentették be részvételüket. A soproni rendező négy helyen kért vacsorát. Csak az ötödik helyen, s éppen a nemrégen megnyílt Hubertuszban fogadták el rendelésüket. Tömve volt minden vendéglátó egység, özönlött a nép a gokart versenyről a kutyakiállításra, a természetbarátok sok százas tömege egyik műemléktől a másikig. *A soproni ünnepi hetek első napjainak jelentős közönségsikere volt és bízunk abban, hogy a következő napokban sem csökken az érdeklődés.* —ó

A MAI MŰSOR:

20 óra: Századok muzsikája, kosztümös kamarazenekari hangverseny a Haydn-kertben.

A kutyanyelvet csak a gazdi érti

Az Erzsébet-kert padjain, fűvén, takarókon ülnek gazdáikkal a verseny résztvevői. A tömeg kérdez, kíváncsiskodik.

A gyerekek a kölyökkutyáknak örülnek, s riadtan húzzák apjuk kezét, hogy minél hamarabb, és messzebb menjenek a velük csaknem egymagas „nagyoktól".

A látnivaló percenként változik, most fésülik, majd etetik őket, aztán dédelgetés, magánszám következik. Kutyanevelési módszerek ezreit hallhatja a nézelődő. A kutyanyelvet természetesen csak a gazdi érti, ezért ha elfogultak a négylábúakkal készített „interjúk", írják a büszke kutyabarátok rovására a kedves olvasók.

Kozmetikázásra várnak a drótszőrű foxterrierek. Nem nyugtalankodnak. Az egyik *Boby* már a tévében is szerepelt. A *Hétmérföldes kamera* műsorában mutatta be a rókafogás fortélyait. *Biki*, a legkisebb, szemöldök igazításért vinnyog. *„A szájzugtól kezdődjön a szakállam! A legújabb divat szerint..."*

Az egyik platán tövében láncrakötve köröz, ugat *Kamasz*, a fehér, gubancos, mérges komondor. Már hat kiállításon volt, de még mindig nagyon izgul. Dühös a pirosbetűs táblácskára is mert ráírták: *harapós*. Kéthónapos, és Kincsesbányáról jött.

Tojás, vajaskenyér, hús kerül a három tányérba. Ünnepi ebéd a három — Sopronban is érmet szerzett — pekingi palotakutyának. *Tagó, Csufi* és *Törpe* hangját alig hallom. Esznek, ezért csak a falatozás után tudtam meg, hogy havonta egyszer fürdetik, és naponta többször púderrel kezelik őket, ettől olyan selymes a szőrük.

„Nevem Pici, három éves, 85 centiméter magas, német dog vagyok. Bágyogszováton házat őrzök. Súlyom: 72 kilogramm. A fülem nincs kurtítva, jaj, csak baj ne legyen ebből."

Fekete puli ugrik egy hölgy nyakába. *Csutak* valamikori gazdáját ismerte meg, üdvözölni futott hozzá határtalan örömmel.

A park fáin egyre gyarapodnak a gépelt ajánlatok: ...adok, veszek, érdeklődni itt, meg itt... Kicsit kutyavásár is volt Sopronban.

U. Gy.

Német dog a kutyakiállításon (Lobenwein Tamás felvétele)

me

4:2 (1:1)

a mezőnybe pattant. Szerencsére Sós G. partjelző jelezte, hogy a labda nem jutott túl a gólvonalon. Sajnos, a következő percben újabb gólt kapott az ETO. Major vitte fel a labdát. *Kalmár újra kicselezte Orbánt, és 7 méterről úgy lőtte a hálóba a labdát, hogy az a jobb kapufáról perdült a hálóba. 2:1.*

A 64. percben egyenlített az ETO. Magyar vezette a támadást, majd átívelte a labdát a csepeli védők felett, amikor Győrfy kiemelkedett, hogy kapura fejeljen. Nem érte el a labdát, szerencsére, mert az *Somogyi elé szállt, 'aki kapásból nagy gólt ragasztott Fatér hálójába. 2:2.* Ezután a vezető gólt is megszerezhette volna az ETO, mert a fiatal Glaser lefutotta a csepeli védőket, jól találta középre, de Varsányi emberbe vágta a labdát.

Nem így a csepeliek, ahol *Pető 3:2-re, majd Losonczi 4:2-re alakította az eredményt.*

A Rába ETO csapatának felkészítése az utolsó bajnoki mérkőzésekre nem sikerült. Néhány játékos, élükön Orbánnal, teljesen formán kívül játszottak, és erre még az sem mentség, hogy a csapat az előkelő 5. helyen végzett és jelenleg a vidék legjobbjának számít.

P. I.

Vége a [illegible]

Vidék legjobbja a Rába ETO

A szombaton és vasárnap játszott mérkőzésekkel befejeződött az 1969. évi NB I-es bajnokság tavaszi idénye. A táblázat élén az év folyamán sokszor kiemelkedő teljesítményt nyújtó Ú. Dózsa végzett a tavalyi bajnok Ferencváros előtt. A sokat javult Bp. Honvéd és a Vasas követi a csapatot, s ötödik a sorban a Rábi ETO.

Az utolsó forduló általában a papírforma jegyében zajlott. Az esélyesebb csapatok minden találkozón megszerezték a két pontot.

A forduló eredményei:

Ú. DÓZSA—EGER 4:1 (1:1)

Egerben meglepetéssel kezdődött a mérkőzés: a hazaiak a 11. percben vezetést szereztek. Két perc múlva azonban — vitatható tizenegyesből —, egyenlített az Ú. Dózsa. Továbbra is kiegyenlített volt a küzdelem, s csak a 66. percben tudott vezetést szerezni a vendégcsapat. Ez azután megtörte az egriek ellenállását, s a végére fölényes lett az újpesti győzelem.

Góllövő: Sólymosi (tizenegyesből), Bene, Fazekas és Dunai II. illetve Bánkuti.

FERENCVÁROS—DUNAÚJVÁROS 1:0 (0:0)

Az első félidőben a hazai csapat támadott többet, több helyzete is volt, de jól állták a lábukon a ferencvárosi védők. Szünet után a vendégek vették át az irányítást, s egy jól eltalált lövés győzelmüket jelentette.

Góllövő: Szőke.

BP. HONVÉD—SALGÓTARJÁN 3:1 (1:1)

A kispesti együttes végig mezőnyfölényben játszott, de csatárai nehezen találták meg a szervezetten védekező bányászcsapat játékának ellenszerét. A Salgótarjánból a Honvédhoz került Kocsis nagy érdemeket szerzett csapata győzelmében.

Góllövő: Kocsis, Pusztai és Tichy, illetve Kriskó.

KOMLÓ—MTK 0:0

Mind a két csapat megerősítetti védelemmel játszott, s így nehéz dolguk volt a csatároknak. Nem is tudták megtalálni a rést, ezért végződött gól nélküli döntetlennel a találkozó. Igazságos a döntetlen eredmény.

TATABÁNYA—EGYETÉRTÉS 1:0 (1:0)

Alacsony színvonalú mérkőzésen mind a két csapat sok hibával játszott. Az Egyetértésben szerepelt már Vári is, de lecserélték, tehát nem váltotta be a szerepléséhez fűzött nagy reményeket. Az Egyetértésnek volt több helyzete, gólt mégis a vendégeknek sikerült lőni.

Góllövő: Szabó.

DIÓSGYŐR—SZOMBATHELY 1:1 (1:0)

A mérkőzés előtt nagy esélyes volt a hazai pályán játszó Szombathely, a játék folyamán azonban inkább a Diósgyőr felé hajlott a mérleg. Több gólhelyzete volt a vendégcsapatnak, a hazaiaknak csak a 90. percben, tizenegyesből sikerült egyenlíteni.

Góllövő: Ruttkai illetve Horváth (tizenegyesből).

VASAS—PÉCS 3:0 (1:0)

A szombaton játszott mérkőzésen javuló játékkal nyert a fővárosi együttes.

Góllövő: Puskás (2) és Mathesz (tizenegyesből).

A TAVASZI VÉGEREDMÉNY:

1.	Ú. Dózsa	15	44:13	25
2.	Ferencváros	15	36:16	24
3.	Bp. Honvéd	15	35:12	23
4.	Vasas	15	37:21	18
5.	Rába ETO	15	31:20	17
6.	Csepel	15	19:16	17
7.	MTK	15	24:22	17
8.	Tatabánya	15	17:21	15
9.	Pécs	15	13:19	15
10.	Diósgyőr	15	15:23	13
11.	Szombathely	15	14:26	13
12	Komló	15	10:16	12
13.	Salgótarján	15	10:17	11
14.	Eger	15	14:31	9
15.	Dunaújváros	15	11:30	8
16.	Egyetértés	15	5:32	3

GYŐRSZENTIVÁN—BP. XIII. KER. PETŐFI SC 6:0 (2:0)

A budapesti I. osztályú bajnokságban szereplő fővárosi együttes ellen jó játékkal nyert a több fiatalt kipróbáló NB III-as csapat.

Góllövő: Szántó, Szentmihályi, Szalay, Hujber, Göbölös és Mészáros.

Felvételre keresünk

férfi munkaerőket

17 éves kortól textilfestő és kikészítő munkakörbe betanított munkásoknak. Magas

erű verseny volt

A kajak-kenu

a sportág fejlődését bizonyította

Mihaltz Pál

„FIGYELŐ"
UJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT
Budapest, XIV., Nürnberg-u. 42.
Telefon: 296—534

Lap: Szabad Nép
Megjelent: 1949 JAN. 13.

93

Mihaltz Pál festményei

A festő, Szentendre szűk sikátorai, apró házai, régi kőkerítései, templomkertjeinek eldugott kis zugai elevenednek meg Mihaltz Pál festményein. A nyári nap színességét palettáján megtöri, a színek ragyogását letompítja, a valóság elemeiből á'omszerű világot alakít. Finomhangú, lírai adottságú művész, borongós szemléletében van valami fájdalmas visszatekintés, valami fáradt lemondás. A passzív magatartás tartalmi hiányait ösztönösen érzi és a festői eljárások újfajta kísérletezéseivel, eziszolt színharmóniával akarja ellensúlyozni azokat. Mintha félne szembenézni a valóság egészséges nyerseségével, kendőzetlen igazságával, szinte egy láthatatlan fátyolt von szemei elé, amelyen keresztül a színek halkra hangolódnak, a formák összefolyadnak.

Egyik legszebb olajfestménye: a budai szovjet katonák temetője. egyszerű, keresetlen előadásával, a színek szép összehangolásával, az idegen földben pihenő szovjetkatonák emlékét őrzi. Ezen a képen szerencsésen hangolódik egybe lírájának nemes elérzékenyülése, amely tartalmat nyer a konkrét mondanivalóval. Festői megoldásban nem keresi a technikai forradalmakat, hanem folytatója festészetünk jó hagyományainak.

(Népművelési Központ, Rákóczi-út 30.)

P. A. E.

SAGA
6.11.

azaz Egyszáztiz pengőt a 78.88
oltalma alatt álló müemléki cé
pengőt a 78.882. számu kiadási

B u d a p e s t, 1928.

rendeletéből: Dr. Tihamér Lajos

MIHÁLTZ *Pál*, grafikus és festő Budapesten, hol a képzőm. főiskolán végezte tanulmányait. 1922—23. ismételten kapott ösztöndíjat a Szinyei-Társaságtól. 1925 óta kiállítója a Műcsarnoknak és a Nemzeti Szalónnak. Tagja a Kőszegiek társaságának s ennek 1925. évi kőszegi kiállításán kisebb kollekcióval vett részt. 1926. más művészekkel együtt a bpesti Károlyi-palotában volt koll. kiállítása. 1931. az Ernst Múzeumban rendezett műveiből gyüjt. kiállítást. Egy csendélete a főváros tulajdona. Expresszionista arc-, figurális- és tájképeket fest. Az UME törzstagja. 1934. Egy élet regénye képekben c. alatt Frans Maserreel hatása alatt linoleummetszet sorozatot adott ki.

K. gy. II. 121. l

Brebul.

E térrajzon a leégett k
tetve, a melyek között a Stras
és nach Esseresch und Socsann
jobbra:

Situations
Des abgebranten U
Amt, samt denen C
Gebäuden zu B

mig az Erklaerung der Buchstab
und Controlirenden Kastne
Revier Jaegers Wohnung.

Szines tollrajz, mér. a

Miháltz Pál

A MAGYAR IPARMŰVÉSZET 1933. ÉVI
1933. 202. l.

MIHÁLTZ PÁL : EGY ÉLET REGÉNYE KÉPEKBEN. Külső kiállításában ízléses kötet fekszik előttünk. Egy tehetséges fiatal festőművész 41 eredeti linoleummetszete, Lyka Károly előszavával. Masereel óta nagy divatja van a képregénynek, még nagyobb divatja az önéletrajzoknak. Az előttünk fekvő munka képei festői elképzelésben gyakran szépek, grafikai megoldásuk azonban — valószínűleg a technika nem teljes és alapos ismerete folytán — sokszor kezdetleges. Stílusbeli egyenetlenség is befolyásolja a kötet zavartalan élvezetét. Míg egyes lapok (pl. a csellós lap a finom kezekkel, madár a kalitkában egyes alakkal) friss, modern törekvést mutatnak, számtalan lap végtelenül konvencionális vagy értelmetlenségig kusza. E végletek között nem marad elég ahhoz, hogy a kötetben maradéktalan élvezetünk teljen. Mindenesetre örvendetes, hogy tehetséges festőművészeink a grafika területén is kísérleteznek, mely kísérletek kellő gyakorlat és elmélyedés után gyümölcsöket is fognak hozni.

~~KRÓNIKA~~

Braun, Joseph : Altargerät in seiner geschichtlichen Entwicklung 72
Buday György grafikai munkái 119
Hekler Antal : A középkor s a renaissance művészete 119
Rados Jenő : Magyar kastélyok 119
Mannowsky Walter : Der Danziger Paramentenschatz 120
Nádai Pál : Ház — kert — napfény 151
Witte, Fritz : Tausend Jahre deutscher Kunst am Rhein 151
Ferenczi Kornélia és Palotai Gertrud : Hímzőmesterség 152
Göbel, Heinrich : Wandteppiche 152
Víg Albert : Magyarország iparoktatásának története az utolsó száz évben 157
Rosner Ármin : Modern síremlékek 202

KIÁLLITÁSOK

Goethe színpada 39
Könyvművészetünk Firenzében 77
A Magyar Iparművészek Országos Egyesülete tokiói kiállítása 77
Képzőművészek kiállítása Pécsett 77
A nyomdaművészeti kiállítás 78
Az O. M. Iparművészeti Társulat tatabányai kiállítása 114
Az O. M. Iparművészeti Társulat két kiállítása 114
Rahmer Mária kerámiái 115
Könyvkiállítás Lyonban 115
Doré-kiállítás 115
A Magyar Iparművészek Országos Egyesületének nyári kiállítása 149

Csütörtök, 1946 december 12

Hét művész az Ernst-múzeumban

Kállai Ernő megértő, áttekinthető és levegős rendezésével hét nagyon különböző természetű és törekvésű képzőművész mutatja be újabb műveit az Ernst-múzeum kiállítótermeiben. Csak egy az, amit közösnek mondhatunk mindegyiknél. A tehetség. Becsületes, nem alkuvó művész mind a négy festő, mind a három szobrász.

Az utóbbiak közül kora révén és talán a teljesen kiérett és csiszolt mesterségbeli tudás miatt is első hely illeti meg *Vedres* Márkot, a kis plasztikának ezt a nagy mesterét. Furcsa érzés mellette egy asszonykolléga: *Földes* Lenke szobrait nézni. Kettejük [illegible]

Szünet után áttértek az interpellációkra. Elsőnek **Lévay Zoltán** (szp.) a mozi-pártmonopóliumok ügyében szólalt fel. A budapesti moziknak csak tizenöt százaléka van a kisgazdapárt kezében, 21 százaléka a kommunista párt, 18 százaléka a szociáldemokraták, 14 százaléka a parasztpárt és 13 százaléka a szakszervezetek kezében van. A budapesti mozik statisztikája szerint gyakorlatilag a kommunista párnak 34

Magyar Nemzet 1946. dec. 12

Temetkezés a bronzkorban

~~X. 50.~~

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Mihálti Pál

MAGYAR NEMZET

1967 JAN 1

Mihálti Pál festőművész kiállítását a műegyetemi diákotthonban január 8-ig meghosszabbították.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZAVA

1967 JAN - 3

— MIHALTZ PÁL FESTŐMŰVÉSZ kiállítását a műegyetemi diákotthonban (a Petőfi-híd budai hídfőjénél) január 8-ig meghosszabbították.

Mihéltz Pál

bo 58. mihéltz pál, festőművész

hné-lm sr 1021

1966. december 31.

kiállitását a müegyetemi diákotthonban /a petőfi-hid budai hidfőjénél/ január 8-ig meghosszabbitották./mti/

-.-

tota legifjabb lakói előtt./mti/

-.-

bb 55. szilveszteri ,,csergetés,, hajduszoboszlón

1966. december 31.

vid kz/sk-lm zs

szilveszter délutánján szines lampionok gyultak a
templomtoronyban, megszólaltak a város harang-

Milasovszky Kálmán

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

EGYETEMI LAPOK
Budapest

1970 FEB 5

1021

Milasovszky Kálmán: Gyökérlovas
Fotó: Tarján Annamária

TE
OMÁ

(3. oldal)

ÓKÖRI
DAL

(4. oldal)

RT

(6. oldal)

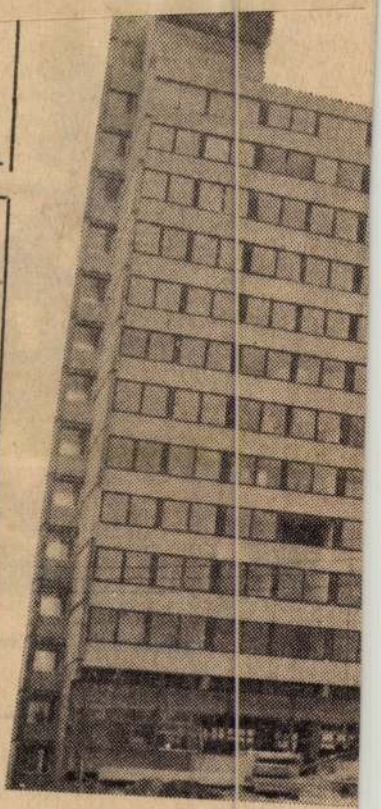

Mike László
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1969 SEP 12

DOLGOZÓK LAPJA
Tatabánya

1021

„Katonák — emberek"

„Katonák — emberek" címmel irodalmi válogatást jelentetett meg a KISZ központi bizottságának kiadója, az Ifjúság Lapkiadó Vállalat. A mintegy 3 és fél íves füzetecske 1848-tól a napjainkig mintegy szemléltető válogatást nyújt azokból a művekből, melyek a hazafiság, a honvédelem jegyében születtek. Petőfi, Arany János kezdi a sort, majd Karikás Frigyes és Gábor Andoron át egészen Csukás Istvánig terjed a kitűnő válogatás szerzőinek sora.

A 25 ezer példányban megjelent füzetecske a KISZ-szervezetek segítőtársa kíván lenni. A válogatást Borbély Sándor, az ismert irodalomkritikus végezte, a borító Mikes László tervei alapján készült.

azért mondom... 13,14: A Magyar Néphadsereg Központi Művészegyüttesének énekkara népdalokat énekel. 13,30: Rádiólexikon. 14,00: Jelentés az öttusa VB-ről. 14,05: Részletek Offenbach: A varázshegedű és Suppé: A szép Galathea című operettjéből. 14,50: Külföldi tudósítók levele. 15,08: Jelentés az öttusa VB-ről. 15,15: A jazz kedvelőinek: Új magyar felvételeinkből. 15,25: Színházi Magazin. 16,25: Bemutatjuk a Magyar Rádió és Televízió szimfónikus zenekarának új felvételét. 17,05: A Studió 11 játszik. 17,20: Közvetítés az Atlétikai EB-ről. 17,35: Ravel: Tzigane. 17,45: Irók fóruma. 18,00: Faluról — falunak muzsikával. Sármellék. 19,10: Lily Pons operafelvételeiből. 19,28: A zene nem ismer határokat... 20,03: Budapesti Művészeti Hetek. Élő holttest. Lev Tolsztoj színművének rádióváltozata. 21,32: Új lemezeinkből. 22,46: Imádság Marilyn Monroe-ért. Ernesto

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

1966 DEC 9

Miháltz Pál festőművész képeiből nyílik meg kiállítás december 11-én, vasárnap a Műegyetem Irinyi József utcai diákotthonában.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PESTMEGYEI HÍRLAP

Miháltz Pál

1900 DEC _ 9.

1021

— Miháltz Pál újabb képeinek bemutatójára vasárnap délelőtt 11 órakor kerül sor a Műegyetemi Diákotthonban. (Bp. XI., Irinyi József u. 9.)

— A Palatsz...

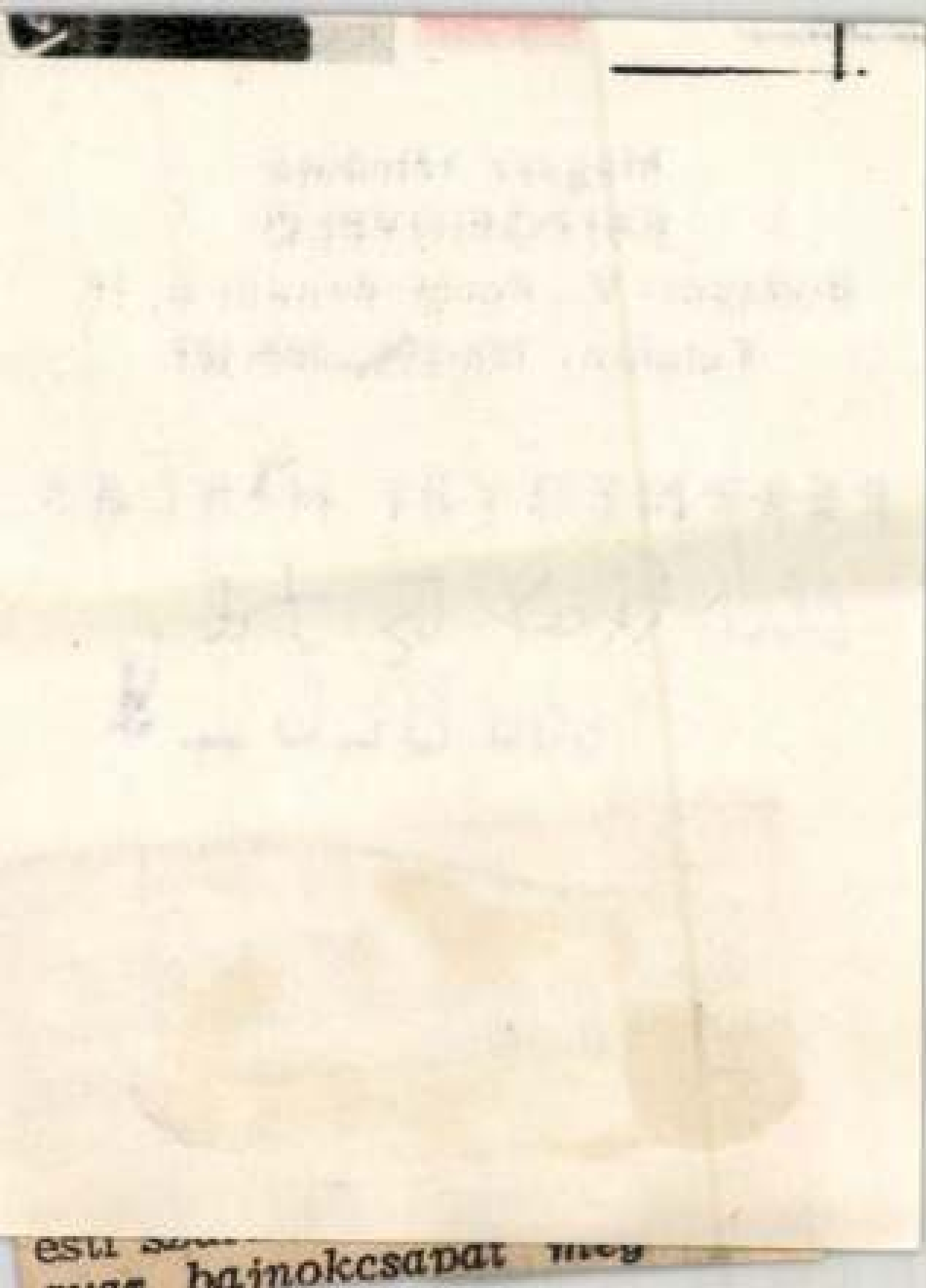

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1963 JAN 2 1.

NÉPSZABADSÁG

*

A Képcsarnok idei nagy festménypályázatára csaknem 300 alkotás érkezett be. Közülük 51 festményt vásárolt meg, illetve jutalmazott a zsűri. Az első, 5000 forintos díjat Mihalik Pálnak, a két második (háromezer-háromezer forintos) díjat Szinte Gábornak és Szurcsik Jánosnak ítélték oda.

*

Nr. 1

Miháll Pál: Előkészület (festmény)

vállalat [illegible] eres eredményei részben a jól működő hat szocialista brigádnak, részben az összeforrott, jól dolgozó törzsgárdának köszönhetők. A szocialista munkaversenyben a vállalat valamennyi dolgozója részt vett.

A miniszter és a szakszervezet központi vezetőségének irányelvei alapján az 1964. évi munkaverseny szervezését az alábbiak szerint végeztük. Amikor a vállalat 1964. évi tervszámai ismeretessé váltak, a munkaverseny szervezésére egy szűkebbkörű szervezőbizottságot hoztunk létre, mely három pontban elkészítette a vállalási tervezetet.

Ezt szb. ülésen, bizalmi-

pénzügyi keretük. Például sze
retnének újra elindulni a gyön
gyösi városi bajnokságban, d
nincs labdája jelenleg a lab
darúgócsapatnak, s még a pá
lyabérletet sem tudják kifi
zetni, pedig az mindössze 35
forint egy évre.

Később ezekről a dolgokró
beszélgettünk az Eger Gyön
gyös Vidéke Pincegazdasá
szb-titkárával. Érdekes dol
gokat mondott el, amellyel m
is egyetértettünk. A műhely
bizottságoknak többet kel
kezdeményezniük. Ne felülrő
várjanak mindent, próbálja
nak a saját munkaterületükö
a mozgalmi munka gazdáiv
válni. Persze ez nem könny
feladat. Gyöngyösön vanna
jó példák is, amelyek azt mu
tatják, hogy csak néhány kér

Mihúltz Pál Jestő
Kisalföld 1959 ápr. 8. Colwh.-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Mihálty Pál

DÉLMAGYARORSZÁG

1964 MÁR 14.

1021

Megnyílt a Képcsarnok Vállalat pályázatának kiállítása Szegeden

A Képcsarnok Vállalat 1963. évi pályázatán értékelt képekből kiállítás nyílt Szegeden tegnap délután 5 órakor a vállalat Kárász utcai kiállító termében. *Háaz* Ernőné boltvezető megnyitó szavai után *Szelesi* Zoltán művészettörténész tartott bevezető előadást. A kiállításról *Nádor* Imréné, a Képcsarnok Vállalat osztályvezetője a következő tájékoztatást adta:

— Évenként pályázatot hirdet vállalatunk, hogy a művészek frisset, többet nyújtsanak, mint az átlagosan beküldött képek. A zsüri a legjobb alkotásokat díjazza. Ezen a pályázaton első díjat *Mihaltz* Pál, másodikat *Szurcsik* János és *Kristóf* János, a harmadikat pedig *Szinte* Gábor és *Bér* Rudolf itt látható képei kapták. A pályázat anyagának egy részét állítottuk csak ki, amennyit a kiállító helyiség méretei lehetővé tettek. Eddig az évenként megrendezett pályázat képeit Budapesten mutattuk be, most először fordul elő, hogy előbb mutatjuk be vidéken az anyagot.

A képcsarnok kiállítása Szegeden március 13-tól 27-ig tekinthető meg, majd Pécsett mutatják be a képeket.

nekről kiderült, hogy azzal őrzik meg vonalaikat, hogy a csecsemők, valamint kutyák részére készült konzerveket fogyasztják.

Az angol nyelven megjelenő japán Times szerint egy japán gyáros foglalkozik a gondolattal, hogy speciális konzerveket készít »Bébiétel, nők részére«, valamint »Kutyaétel, férfiaknak« felirattal. Egy japán hetilap megírta, hogy a kutyaeledel a sportolók, különösen a síelők és a hegymászók között nagy divatban van.

ELÜTÖTTE A MOTORKERÉKPÁR

Csütörtökön délután Szegeden, a ruhagyár előtt történt közlekedési baleset. Domonkos Ferenc, Szeged, Szatymazi utca 47. szám alatti lakos figyelmetlenül haladt keresztül a kocsi-

Tengervízből — üzemanyag

Az egész világ tudósait foglalkoztatja a probléma: miként lehetne az óceánok vizéből a hagyományos üzemanyagoknál háromszorta hatékonyabb energiaforrást teremteni. Ennek megvalósításához azonban »meg kell szelídíteni« az atomfúzió folyamatát.

Az atomfúzió »megszelídítésének« lényege, hogy mesterséges úton kis napokat teremtsenek. Napunk ugyanis valójában nem más, mint hatalmas

Miháltz Pál

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPÚJSÁG

Eger

1969 JÚN 24

Egri nyár:

Kiállítás a színház aulájában

1021

Az Egri nyár kiállítási programjában nyílt meg szombaton az egri Gárdonyi Géza Színház aulájában a Miháltz Pál festőművész alkotásait bemutató tárlat. A megnyitón Dancs Lajos, a városi tanács művelődésügyi osztályának vezetője mondott beszédet.

Újabb vikendtáborok

37.
Önyben. Je-
személye-

Moszkvics 407-es eladó. Érdeklődni délután 3-tól Andornaktálya, Alkot-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1969 APR 10

MAGYAR HIRLAP

MÚZEUMOK – KIÁLLÍTÁSOK

Budapesti Történeti Múzeum: A középkori királyi palota. — Budai látképek a XIV—XV. századig (korabeli metszetek). — „Fővárosunk ezer éve" c. kiállítás. — Régészeti ásatások Budapesten. — Kiállítás a Magyar Tanácsköztársaság 50. évfordulója tiszteletére, a Magyar Munkásmozgalmi Intézet rendezésében, a Várpalotában. — **Ernst Múzeum:** Mihályi Pál festőművész kiállítása. — **Hadtörténeti Múzeum:** Magyarország története a honfoglalástól a Rákóczi-szabadságharcig. — Magyarország hadtörténete 1711—1849-ig. — Az 1848—49-es szabadságharc. — Az 1849—1914-ig terjedő korszak. — Az első imperialista világháború 1914—1918-ig. — Az 1919-es Magyar Tanácsköztársaság Vörös Hadserege. — Magyar önkéntesek a spanyol nép szabadságharcában. — A II. világháború, Magyarország felszabadítása, a magyar antifasiszta ellenállás. — A magyar néphadsereg. — **Iparművészeti Múzeum:** Magyarországi fajansz- és keményszerépművészet. — Új szerzemények kiállítása I—II. — Európai és közel-keleti falicsempék kiállítása. — **Kulturális Kapcsolatok Intézete:** Kubai fotókiállítás. — **Magyar Nemzeti Galéria:** Magyar festészet a XIX. és a XX. században. — Magyar szobrászat a XIX. és a XX. században. — Fotóművészeti kiállítás. — Bortnyik Sándor kiállítása. — A Tanácsköztársaság grafikája és tipográfiája — **Magyar Nemzeti Múzeum:** Magyarország népeinek története a honfoglalástól 1849-ig. — Könyvtár és múzeum a Tanácsköztársaság idején. — A Magyar Nemzeti Múzeum bemutatóhelye Vértesszőllősön: Az ősember lakóhelye. — **Magyar Munkásmozgalmi Múzeum:** A KMP megalakulását és a Tanácsköztársaságért vívott harc emlékeit bemutató kiállítás. — **Magyar Vendéglátóipari Múzeum:** Idegenforgalom és vendéglátás Magyarországon a XX. század közepéig. — **Magyar Közlekedési Múzeum:** Vasúttörténeti kiállítás. — Közlekedési eszközök fejlődése. — Az országos közlekedési gyermekrajz-pályázat kiállítása. — Közlekedési játékkiállítás. — A Magyar Tanácsköztársaság és a közlekedés. — **Műcsarnok:** Dejneka szovjet festőművész kiállítása. — **Néprajzi Múzeum:** Magyar népviseletek. — Magyar népszokások. — Magyarországi fazekasközpontok — **Petőfi Irodalmi Múzeum:** A reformkor és szabadságharc irodalma. — József Attila Juhász Gyula. Radnóti Miklós, Komjáti Aladár, Móricz Zsigmond emlékkiállítások. — Károlyi Mihály emlékszoba — Krúdy illusztrátorai. — Teremteni új nemzedéket. A XIX. század második felének irodalomtörténete. — **Semmelweis Orvostörténeti Múzeum:** Képek a gyógyítás múltjából. — **Szépművészeti Múzeum:** Egyiptomi kiállítás. — Régi képtár. — Görög-római kiállítás. — Modernszobor-kiállítás. — Modern külföldi képtár — Régi magyarországi művészet. — **Hazafias Népfront VI. ker. bizottsága:** Tóth Menyhért festőművész kiállítása.

férficsapat legidősebb tagja. Eddigi legnagyobb sikerét egy évvel ezelőtt, a lyoni Európa-bajnokságon érte el, ezüstérmet nyert. Európa egyik legjobb védőjátékosa. Párosban a nyugatnémet Schölerrel indul.

BELEZNAY MÁTYÁS (24, VM KÖZÉRT): *kitűnő támadójátékos, 1968 volt eddigi legsikeresebb éve. Idén még adós a jó eredményekkel.*

JÓNYER ISTVÁN (19, Diósgyőr): *egyéni és páros számokban is nyert már magyar bajnokságot. Bátor támadójátékos, rendkívül kemények az ütései, de nagyon szeszélyes. Külföldiek ellen többször ért el jó eredményt.*

TIMÁR FERENC (19, Bp. Spartacus): *az utánpótlásgárda egyik legnagyobb reménysége, a modern asztaliteniszt képviseli. A tapasztalat hiánya még érződik játékán.*

KLAMPÁR TIBOR (16, Bp. Postás): *az utóbbi években aligha volt a magyar asztaliteniszsportban hozzá mérhető tehetség. Három éve megnyerte a serdülő Európa-bajnokságot, tavaly az ifjúsági EB-n második volt, idén pedig országos bajnokságot nyert. Korához képest érett játékos, villámgyors ütései jelentik legnagyobb erényét.*

JURIK GYULÁNÉ (30, FTC): *a csapat legtöbb sikert elért tagja. Európa-bajnok-*

MIHÁLTZ Pál

NAPLÓ

A MUZSIKUS FÓRUM tisztújító közgyűlésén a szervezet újabb három esztendőre Tóthpál Józsefet választotta meg elnökének, Szőnyi Erzsébet pedig ismét társelnöki funkciót kapott. Az új elnökség tagjai: Baross Gábor, Bónis Ferenc, Bozay Attila, Dubrovay László és Nemes László.

MIHÁLTZ PÁL Munkácsy-díjas festőművész emléktábláját avatták fel csütörtökön Budapesten a XI. kerületi Lágymányosi út 17/a. számú ház falán.

Kedden újabb tárgyalás a Nemzetiről

A lényeges kérdésekben, a célokban már nincs vita

Mint arról tegnapi lapunkban már beszámoltunk, más médiumok híradásaival ellentétben szerdán igenis megszületett az elvi megállapodás a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma és a Fővárosi Önkormányzat között az új Nemzeti Színház felépítésének helyszínéről, valamint a hozzá kapcsolódó beruházásokról. A lényegi kérdéseket rögzítő, hétpontos dokumentumot végül *Hámori* József kulturális miniszter és *Demszky* Gábor is aláírta még zös ceremónia elmaradt. Hogy miért, arról Hámori József lapunknak csütörtökön elmondta, a főváros szerda reggel újabb megállapodástervezettel rukkolt elő, amely a korábbi ajánlatukhoz képest huszonnégy pontból áll, és részletekbe menően olyan tételeket is tartalmaz, amelyek elfogadhatatlanok, és amelyekben még nem született egyezség a tárca és a főváros között. Demszky Gábor szerda délután kettőkor még úgy tájékoztatta a

amelyekről jövő hét kedden folytatódnak a tárgyalások.

Hámori József úgy véli, az a fontos, hogy az elvi egyezség létrejött, hiszen írásban rögzítették a közös célokat és érdekeket, azt, hogy mi az, amit a kormány és a főváros együtt létre akar hozni. Minderről csütörtökön a miniszter *Orbán* Viktor kormányfőt is tájékoztatta. Hámori József szerint harminc napon belül megszülethet a főváros és a minisztéri

A gomb és a kabát

Három egyfelvonásos a Pesti Színházban

Három lakodalmi jelenetet, *Csehov, Ilf-Petrov* és *Brecht* egy-egy egyfelvonásosát játssza egymás után Itt, ott, amott címmel új bemutatóján a Pesti Színház. Mi volt a gomb és a kabát? A kispolgári lakodalom témájához varrták a három variációt? Valamelyik egyfelvonásoshoz kerestek két másik hozzáillőt? A színészeknek akartak alkalmat adni arra a bravúrra, hogy egy este két vagy három különböző szerepben is megmutathassák magukat?

ban mindenki jól ismer mindenkit, és a lakodalom csak a lelepleződés és a gátlástalan kipakolás alkalma. Ilf-Petrovnál mellékfiguraként maga Csehov is színre lép, de ez csak helyi értékű bohózati vicc, az a szál pedig, amelyre az Érzéki szenvedély cím utal, és amely a színészválasztásban *(Harkányi* Endre) mondvacsinált kapcsolatot teremt a Csehov-darabbal, teljesen kidolgozatlan, és a kabarépoén szintjén marad.

MFB-s cég az adóhivatal nevében

Követelésbehajtás üzleti alapon

(Folytatás az 1. oldalról)

Ezek egyébként döntően nem a pénzintézmény saját követelései voltak, hanem jó részük a hitelkonszolidáció során más bankoktól „szállt rá". Miután már működése kezdete során meglehetősen jó eredményeket tudott felmutatni a követeléskezelő társaság, elkezdett saját szakállára, saját kockázatára is dolgozni. Egyre több követelést vett át a különböző bankoktól, cégektől.

vételár. Az MKK egyébként úgy számol, hogy az összeg hat-hét százalékát lesz képes behajtani. A nyereségen megosztoznak az adóhatósággal. Utóbbi az összeg nyolcvan százalékát kapja, míg a maradék húsz százalék lesz a követeléskezelőé.

Megkérdeztük, milyen módszerrel dolgozik a társaság. Az igazgató sietett leszögezni: egyáltalán nem olyan fogásokkal, mint amilyenek egy-egy amerikai akciófilmben láthatók. Ab-

Engedélyt adhat az iparkamara?

A szállítmányozási tevékenység szabályozásának szükségességét ugyan nem vitatták, de a bevezetendő rendelkezésekről már eltérő véleményeket fogalmaztak meg a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara közlekedési kollégiumának tagjai, illetve a kormányzat szakértői a kamara csütörtöki rendezvényén. A készülő kormányrendeletről szólva *Káldor* László, az MKIK tagozati elnöke kijelentette: túl hosszúnak tartja a hatálybalépésre tervezett egyéves türelmi időt a 2000. január 1-jén

Az Egis javuló exportja

Sikertermék lehet a szorongásgátló gyógyszer

A belföldi gyógyszerek eladása január–februárban a felfokozott áremelési várakozások miatt rendkívül nagy mértékű volt, márciusban azonban már a megszokott szint alatt maradt – mondta *Orbán* István, a Egis Rt. vezérigazgatója csütörtöki tájékoztatóján. Az Egis az első negyedévben hárommillió dollár körüli értékben exportálta

bet exportált, ugyanakkor az oroszországi után az ukrán piac is ellehetetlenült. Az Egis és egy finn cég közösen 2002 körül hozhat forgalomba teljesen saját fejlesztésű szorongásgátló gyógyszert. A finn cég felmérése szerint – közli az MTI – az új orvosság felfutását követően 100–300 millió dollár forgalmat jelent.

A közgyógyellátási lista

Hungária: öt pénztár csatlakozott

A Hungária Biztosító Rt. Nyugdíjpénztára tavaly megnégyszerezte, s így 212 ezerre növelte taglétszámát, miközben az általa kezelt vagyon 2,2 milliárd forintról 7,6 milliárd forintra nőtt – mondta *Patai* Mihály, a biztosító elnök-vezérigazgatója csütörtöki tájékoztatóján. A nyugdíjpénztár által befektetett vagyon átlaghozama elérte a 20,26 százalékot. A vezérigazgatótól azt is idézi az MTI, hogy a jelentős átlaghozam hírére a nyugdíjpénztárhoz öt másik csatlakozott. A Hungária önkéntes nyug-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Miháltz Pál
SZABAD FÖLD
NOV 15

Megújult kiállítóterem Budapesten – bővülő hálózat vidéken

1021

Tizedik születésnapján, egyévtizedes fennállása jubileumán megfiatalodott a budapesti *Csók István Galéria*. A fővárosiaknak s a fellátogató művészetkedvelő vidékieknek hasznos vásárlási alkalmat, gyönyörködtető látványosságot nyújtó kiállítóterem berendezését a napokban korszerűbbre cserélték: az újból megnyílt helyiségekben —, ahol jelenleg *Miháltz Pál* festőművész tárlata látható — többek között modern iparművészeti kisbútorok adják a stílusos — és tanulságos — megváltozott környezetet a változatos lakásdíszítő tárgyakhoz.

A formaiak mellett érdekes újítás, hogy januártól kezdve idegen valutáért is vásárolhatnak a Galériában a külföldi vendégek; a hazai közönség pedig innét küldhet művészi árucikkeket tartalmazó ajándékcsomagot a határon túlra.

Mint az újbóli megnyitáskor *Wortmann Sándor*, a Képcsarnok Vállalat igazgatóhelyettese tájékoztatott: egyidejűen tovább bővítik a vidéki kiállítótermek hálózatát is. A meglevő és működő tíz vidéki galéria mellé a jövő év első felében megnyílik a *salgótarjáni* és *debreceni*. Szerepel a beruházási tervekben *Szolnok, Eger, Nyíregyháza, Győr, Kecskemét*; egyes járási székhelyeken pedig — mint *Nagykanizsán* — felújítják a régi kiállítótermi helyiségeket.

meg *Kurti* és *Both*. összeállítása: *Varga váth, Gyöngyösi, Kurreczki, Földvárszki I. Földvárszki II., Kresják, Losó.* Szünet lyet kapott a csapatb *vi* és *Csikós* is.

A szurkolók és a rek meglepetten figyv vidéki csapat gyors, korszerű játékát. Egyik pesti szurkoló meg is jegyezte:

— Megéreztem, hogy érdemes lesz kijönni a stadionba. Ilyen jóiramú és végig sportszerű mérkőzést ritkán láthat az ember. Ezek a gyerekek megérdemlik, hogy itt a *Népstadionban* játszanak a *Szabad Föld Kupáért.*

Amikor Kosziba megszerezte a budaörsiek vezető gólját, a pesti szurkoló levegőbe dobálta kalapját és úgy kiabálta: hajrá, fiúk, hajrá, fiúk! És ugyanígy éljenzett a fiatal Holánszki

A vándorserleget, a labdarúgófelszerelést és a csapatok éremdíjait a Szabad Föld szerkesztősége nevében *Kovács Imre* főszerkesztőhelyettes adta át a játékosoknak. Az ünnepség befejezése után *Kerekes Géza*, a Magyar Labdarúgók Szövetségének és az MNK-bizottságának tagja elsőként gratulált a csapatok vezetőinek.

— Örülök, hogy nagyszerű játékukkal tovább növelték községük jó hírnevét. Gratulálok azért is, mert itt a Népstadionban nagyszerű képviselői voltak a falu labdarúgásának.

KÉP CSAR NOK

MIHÁLTZ PÁL

MEGHÍVÓ

Fk. Wortmann Sándor – 8668 fnyv 1

A KÉPCSARNOK VÁLLALAT
MEGHÍVJA ÖNT

MIHÁLTZ PÁL

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK

ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA

1964 NOVEMBER 6-ÁN,
PÉNTEKEN DÉLUTÁN FÉL 6 ÓRAKOR

MEGNYITÓ BESZÉDET MOND:

SZÍJ BÉLA
MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

CSÓK ISTVÁN GALÉRIA,
BUDAPEST V, VÁCI UTCA 25

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Mihálty Pál

NÉPSZABADSÁG

1964 NOV 6

MA ISMÉT MEGNYÍLIK a főváros legkorszerűbb kiállítási intézménye, a Képcsarnok Vállalat Váci utcai Csók István Galériája. Első ízben *Mihálty Pál* festőművész alkotásaiból rendeznek tárlatot.

... ver- ..., hallottuk ... — 22.0
... a jövő hét zenei műsoraj

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Mihaltz Pál

1000 DEC 17.

JÖVŐ MÉRNÖKE

1021

KIÁLLÍTÁS AZ 1000 SZEMÉLYESBEN

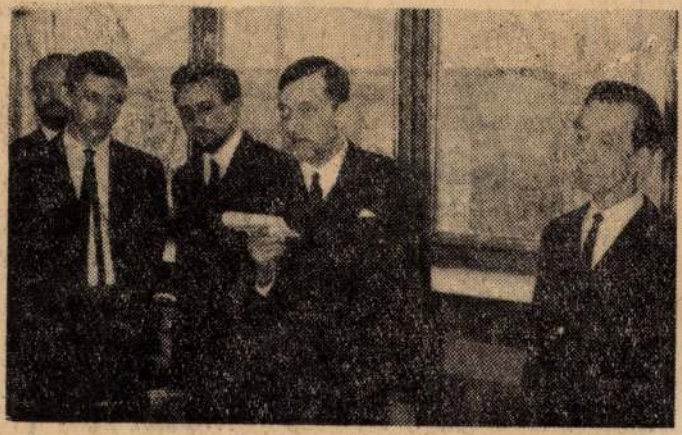

Mihaltz Pál festőművész kiállítását az 1000 személyes fiú diákotthonban Frank János művészettörténész nyitotta meg.

Foto: Fücsök Ferenc

Masznyik Iván rajza.

münkön, akik már hallgató de ez nem az. Húsz százalék-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Mihálty Pál

NÉPSZABADSÁG

NOV 21

Kiosztották a Képcsarnok és a Képzőművészeti Alap 1963. évi festménypályázatának díjait

1021

A Képzőművészeti Alap székházában szerdán ünnepélyesen kiosztották a Képcsarnok Vállalat és a Képzőművészeti Alap által közösen meghirdetett 1963. évi festménypályázat díjait.

A pályázatra összesen 243 műalkotás érkezett be. Ezek közül a bíráló bizottság 47 olajfestményt fogadott el és díjazott.

Az 5000 forintos első díjat *Miháltz Pál* nyerte *Szentendre* című képével. A második díjat és a vele járó 3000—3000 forintot *Szinte Gábor Nápoly* és *Szurcsik János Öreganyó* című alkotásáért kapta.

Csizmadia László[illegible]
család egyik távoli rok
dezték fel egyebek köz
öccsének, Petőfi Istvá
kori fényképalbumát.
dekes képsorozat lá

---

voltam egyébként egy
a Szovjetunióban, egy
legáció küldötteként... Feledhetetlen ez is — az intervenció sebeiből lábadozó Szovjet-Oroszország... Amikor visszamentünk Amerikába, évekig az ott szerzett élményekből táplálkozott mozgal-

szülőnazában
óta. Körülnézni jött — bár 18 év óta mindvégig behatóan figyelte az új országépítést. Hazajött hát megnézni — lobban-e a szív ötven év után a szülőhazá-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1963 NOV 21

KISALFÖLD

Mihálty Pál

Kiosztották a díjakat

1021

A Képzőművészeti Alap székházában szerdán ünnepélyesen kiosztották a Képcsarnok Vállalat és a Képzőművészeti Alap által közösen meghirdetett 1963. évi festménypályázat díjait. A pályázatra összesen 243 műalkotás érkezett be. Ezek közül a bíráló bizottság 47 olajfestményt fogadott el és díjazott.

Az 5000 forintos első díjat Mihálty Pál nyerte „Szentendre" című képével. A második díjat és a vele járó 3000—3000 forintot Szinte Gábor „Nápoly" és Szurcsik János „Öreganyó" című alkotásáért kapta.

A díjazott képekből januárban kiállítást rendeznek a Képcsarnok miskolci, majd szegedi bemutató termében, májusban pedig a budapesti Csók István Galériában.

sétány 2.)
üzletvezetőnél.
nt.

tósága

gazgatóság

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

BÉKÉSMEGYEI
NÉPÚJSÁG

1968 NOV 27

Mihálek Pál

1071

Szerda

a tv-ben láttuk

November 19-től 24-ig terjed az a televíziós hét, melyet ezúttal összefoglalunk. A hét nyújtott néhány egészen érdekes és kiemelkedő műsorszámot és általában az egyes napok műsoranyaga is magasabb színvonalú volt a megszokottnál. Igaz, ünnepi hétről volt szó, és a televízió, a maga sajátos eszközeivel, jól szolgálta az ünnepet.

A keddi napon kiemelkedett a *Fáklyavivők*, mely, bár ismétlés volt, premier-élményt nyújtott mégis. A közreműködő művészek hivatott alkotó-kedvvel tolmácsolták a műsort a „Dalok, hősök, emlékek" alcím jegyében. *A nagy idők tanúi* című adás során a Kommunisták Magyarországi Pártja emlékmúzeumába vitték el a nézőt, bemutatva a párt megalakulása óta eltelt fél évszázad sok-sok dokumentumát. A műsor vendégei közvetlen élmény-fűtöttséggel beszéltek harcaikról, elevenítették meg a dokumentumokban nyugvó történelmet. Szerdáról két műsor maradt meg a néző jó emlékezetében, az egyik a *Látogatás Mihálty Pál festőművész műtermében*, míg a másik, a késő esti adás, a *Fórum*. Ez a kitűnően bevált, széles körű fórum valóban fóruma a legkülönbözőbb külpolitikai és belpolitikai kérdéseknek és ami a legnagyobb erénye: mindezt a legteljesebb őszinteség, a megfelelő tájékoztatásra törekvés jegyében. Újságíró kollégáink nagy felkészültségről tesznek itt tanúságot, egyfelől kitűnően ismerik a nemzetközi helyzet legrafináltabban bonyolított szálait is, másrészt közvetlen modoruk csevegéssé változtatja a műsor perceit, mely a tv sajátosságait tekintve a legfontosabb siker-tényezők egyike. Tetszett csütörtökön a *Mindennapok művészete* című műsor, melyben ezúttal az üvegkészítés művészi vonatkozásairól kapott tájékoztatást a néző, később pedig a *Zenei Figyelő* jól pergett szerkesztése nem engedte, hogy a már kissé fáradt ember is kikapcsolja készülékét. A pénteki nap slágere a *Népdal- és műdalénekesek VI. elődöntője* volt, persze, elsősorban azoknak, akik szeretik a magyar nótákat. Csalódást okozott viszont a *Martin a felhőkben* című jugoszláv film, rengeteg utánérzést rejtett magában és az alakítások sem éppen magas szinten mozogtak. Szombaton pompás szórakozást nyújtott a Gábor Andor műveiből összeállított dramatizált csokor, az *„Azok a boldog békeévek..."* A korabeli magyar irodalom újrafelfedezése a szerkesztők szándéka, s ez fontos, jelentős törekvés. Gábor Andor írói hagyatéka is nagy kincsesbánya, és ebből a sajátos „gáborandori" világból kaptunk ez alkalommal kitűnő ízelítőt. A vasárnapi műsor eléggé sokrétű volt, bár az, hogy „nem egységes" jobban találó meghatározás. Az esti színházi közvetítés *(Osztrovszkij: Vihar)* elgondolkoztató, szép élményt hozott, a Thália Színház művészei — Kovács Károly, Dajka Margit, Szabó Gyula, Keres Emil és sokan mások — koncepciózus, rétó alakítást, szép előadást produkáltak.

S. E

Olvasóink írják

Élő kígyók Dévaványán

Az FMSZ, a művelődési ház és a könyvtár rendezésében, Janisch Miklós, az Állatorvos Tudományegyetem tudományos kutatója, a dévaványai könyvtárban előadást tartott a kígyókról. Számos diákon kívül sok felnőtt érdeklődő is eljött meghallgatni a biológiai est érdekes témáját. A professzor előadásának első részében leírást adott a különböző kígyókról, ismertette életmódjukat, szaporodásukat. A hallgatóság megtudhatta, hogy a kígyómérget a gyógyítás számos területén fel lehet használni. Az elmondottakat filmmel és élő kígyókkal is illusztrálta. A film bemutatása után a jelenlevők több kérdést tettek fel, amelyekre az előadó részletes válaszokat adott.

Janisch professzor úr, a fiatalok előtt előadásmódjával, tudásával, közvetlenségével példaképként állhat.

D. Szabó Róza
IV. oszt. tan. gimn. tanuló

Körültekintőbben!

Iskolánk tanulói ifjúsági előadás keretében megtekintették a „Fejlövés" című magyar filmet. Az előadás szervezője előzetesen nem ismertette a filmet, utána viszont a többi kollégával együtt (beleértve jómagam is) egyetértett azzal, hogy ez a film nem való általános iskolásoknak. Hogy mégis miért nézték meg a gyerekek ezt a filmet? Nos, egyszerűen azért, mert a film címe fölött ott virított e varázsos mondat: „Korhatár nélkül megtekinthető." De talán nézzük meg, mit ajánlott még — többek között — a plakát októberben a gyerekeknek. Fejlövés (magyar); Granada, addió! Alcím: Karrier, szerelem, féltékenység; Hűtlenség olasz módra, Alcím: Egy csapodár férj bűnhődése; A siker ára (olasz). Valamennyi film: „Korhatár nélkül megtekinthető."

Nem kívánom elemezni ezeket a filmeket, mert bárki megítélheti, helyes-e ezeket 6—14 éves gyermekeknek bemutatni. Vagy talán az új gazdasági mechanizmust értelmezik úgy, hogy a bevétel szempontjából minden más szempont lényegtelen?!

Szloszjár György
tanár,
általános iskola, Kétegyháza

Hozzászólás a „Korhatárt a színházban is" című cikkhez

Olvastam a Népújságban a fenti című cikket, mellyel kapcsolatban szeretném saját álláspontomat is kifejezni.

Kétségtelen, hogy a cikkírónak igaza van abban, hogy helyes lenne a színház által előadott darabokat korhatár szerint osztályozni. Abban azonban nem adok neki igazat, hogy a vasárnap délutáni közönség összetételéért egyedül a színházat teszi felelőssé.

Magam is gyakorló anya vagyok, és nem tudom elképzelni, hogy az én gyermekem olyan filmet vagy színházi előadást nézzen meg, amit én nem engedélyezek neki. Ha pedig egy szülő elengedi gyermekét akár moziba, akár színházba, kötelessége tudni azt, hogy milyen tárgyú darabot

Miháltz

1021

Szabad Szombat

Albatrosz Szentendrén — Subások a könyvesboltban

Miháltz az Ernstben

Húh, de hosszú volt ez a hét, de azért a végére értünk. A hosszú hét után pedig, szórakozzunk jól, a rövid hétvégén. Persze ehhez sok minden kell: jó műsorok, (ebben nem lesz hiány), s idő, — a meteorológia nem sok jóval bíztat.

A képzőművészetek kedvelőinek szeretném felhívni a figyelmét a Gödöllőn látható, Munkácsy Mihály képzőművész kör kiállítására.

Az esős idő ellenére megemlíteném, azt a túrát, amelyet *Pfeil Margit* tanárnő vezet, *Üröm—Pilisborosjenő—Csobánka—Pomáz—Szentendre* útvonalon. Gyülekezés vasárnap reggel a szentendrei HÉV-állomásnál ½9-kor. S azok a fiatalok akik szeretik az Albatrosz együttest, ugyancsak Szentendrén délután 5 órától a művelődési házban rendezett táncdélutánon hódolhatnak szenvedélyüknek. Cegléden is gazdag lesz a vasárnapi program; a fiatalok Pest megyei művészeti bemutatójára hívnám fel a figyelmet, amelyet a művelődési központban fél tíz órai kezdettel rendeznek meg.

Nemrég jelent meg *Bibó Lajos: Subások* című novellás-kötete. Akik szeretik a magyar próza móriczi vonalának legjobb hagyományait, azok okvetlenül olvassák el a kötetet, sok örömük telik majd benne.

Akik a hétvége valamelyik napján Pestre jönnek, azok látogassanak el az Ernst Múzeumba, ahol *Miháltz Pál* szentendrei festőművész alkotásaiban gyönyörködhetnek.

Vasárnap este ne csüggedjen senki, hanem gondoljon arra, hogy ismét jön a négynapos ünnep. A mostani hétvége kellemes eltöltéséhez is jó időt, és tartalmas programokat kíván

Karácsonyi István

tani esztendő érdekesség kellett kiemelnie. Megtudt hogy 84 millió forint ért árut hoztak be a baráti or gokból tavaly, míg a t partnerektől 146 millióért sároltak. Így

biztosították többek zött a borotválkozókés lékek, mosóporok és V kinson penge rendszeres behozatalát.

Az idei programból: 5000 Philips táskarádió, kazettás magnó, villanyborotva, 10 ezer tranzisztoros japán zsebrádió. Számos más külföldi közszükségleti cikk gazdagítja a választékot. A vezérigazgató felhívta a figyelmet arra, hogy az áruházi egyesülés keretében

egy sor baráti ország termékét cserélik magyar gyártmányokkal.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 186-307
PEST MEGYEI HÍRLAP

gyöngyhaj... krémpúder, tízezer pa... lakkcipő, tizenhétezer pár francia műlakk cipő, negyedmillió pár szandál csattos és virágdíszítésű kivitelben. A férfiaknak tízezer pár modern tehénbőr felsőrészes sportcipő, húszezer pár spanyol félcipő, tízezer pár NDK lábbeli bővíti a választékot. Kölniből, locsolóvízből persze bőségesen kapható az idén is.

t. gy.

Patyolat-fiókok

Bővíti szolgáltatásait a Pest megyei Ruhatisztító és Szolgáltató Vállalat. Májusban a megye déli részeire is kiterjesztik a Patyolat tevékenységét. Új fiókot nyitnak a ceglédi piactéren, Ceglédbercelen, Pilisen és Nagykátán is önálló üzletet nyitnak, ahol mosást és vegytisztítást egyaránt vállalnak. Sikerült két új gépkocsit vásárolnia a vállalatnak, s remélhetőleg segítségükkel sikerül meggyorsítani a munkát, betartani a határidőket.

...LJ RÁM

megérezhető egyébként üde le... heletemen. De most képzeld el szívem — folytatta tovább saját okfejtését Csörömpöly

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR HIRLAP

1969 ÁPR 4

Aulich Pál

MIHALTZ PÁL Munkácsy-díjas festőművész kiállítását az Ernst Múzeumban április 16-ig meghosszabbították.

Mihálte Pál

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

1969 ÁPR - 4

#

Meghosszabbították Miháltz Pál Munkácsy-díjas festőművész kiállításának idejét az Ernst Múzeumban. A tárlatot április 13-ig tekintheti meg a közönség.

1021

SZEMLE

A KÉPZŐMŰVÉSZETI FŐISKOLA JUBILEUMA

Most ötven esztendeje alapitották az Országos Magyar Királyi Képzőművészeti Főiskolát s e jubileum alkalmából érdekes *Évkönyv* számol be művészeti oktatásunk e legfontosabb faktorának félszázados küzdelmeiről és mai sikereiről. Az *Évkönyvet Pilch* Dezső főiskolai tanár, főtitkár állitotta össze, olyan minden apróságra kiterjedő gonddal és szeretettel, hogy belőle szinte fokról-fokra rekonstruálhatjuk a Főiskola viharos pályafutását.

E soroknak nem célja kiásni a félszázados mult immár történelmi fejezeteit 1871-től — az alapitás évétől — maig, de viszont nem mehetünk el szó nélkül ama *reformkorszak* munkája mellett, mely nélkül a Főiskola nemcsak, hogy nem élhetné mai fénykorát, de már régen megszünt volna a magyar művészeti élet tényezője lenni.

Kevesen tudják, mily sorsdöntő válság emésztette a Főiskolát a háboru és forradalmak után. Egyik csapás a másik után érte.

Meghalt az intézetnek egy sor kiváló tanára: *Lotz, Székely, Hegedüs, Ferenczy, Zemplényi, Havranek, Szinyei-Merse* Pál és *Benczúr Gyula. Glatz* és *Réti* bejelentették távozásukat. Legtöbbjük katedrája betöltetlen maradt. Az intézet egészen elárvult. Nem volt igazgatója sem. Két mesteriskolának nem volt vezetője. A művészképzés szinte megakadni látszott. Tetézte ezt az anyagi bajok egész sora, amelyeket a háboru és az utána következő zavarok okoztak. A Főiskola valóban közel állott az összeomláshoz.

Ekkor, 1920-ban, a vallás- és közoktatásügyi kormány megbizást adott *Lyka* Károlynak az intézet ideiglenes igazgatására s oly javaslatok kidolgozására, amelyek a Főiskola megújhodását és fejlődését biztositják. *Lyka* meg is felelt a hozzá fűzött várakozásoknak.

Az első feladat volt az elárvult tanszékek betöltése

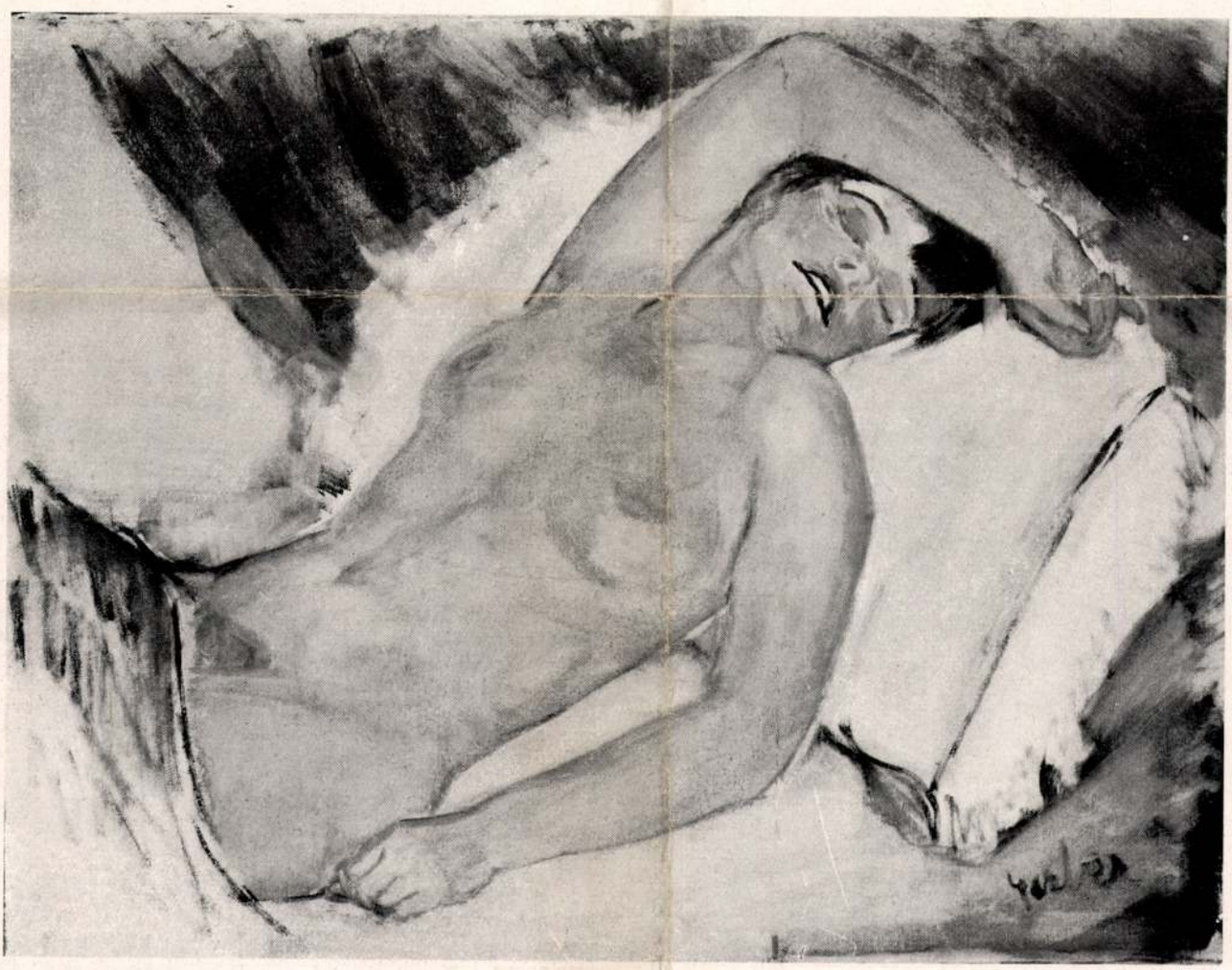

GERBER MAGDA. FEKVŐ AKT

Kut. 1926 I. 6 cm

az erreváló legjelesebb erőkkel. Így került vissza a Főiskolára *Réti* és *Glatz* s eleinte szivességből, díjtalanul, utóbb szerződtetés alapján tagjai lettek a tanári karnak: *Csók, Vaszary, Benkhard, Meyer, Baranski, Horn*, később *Rudnay, Kisfaludy-Strobl, Szentgyörgyi, Sidló, Olgyai* is késznek mutatkozott a grafikai osztály további vezetésére. Az új tanárok s a régiek közül *Pilch* és *Olgyai* ezután revizió alá vették a szabályzatokat s a mult tapasztalatai alapján reformjavaslatot dolgoztak ki, amely a tanári kar plenumával s a felettes miniszterium érdekelt szakosztályaival folytatott hosszu tárgyalások után 1921-ben életbe is lépett.

A reform jellemzésére álljon itt néhány fontosabb intézkedése.

Mindenekelőtt megtörtént *a nagyon is széttagolt képzőművészeti nevelő-intézmények egyazon művészeti kultura jegyében való szerves egyesítése.* E célból a reform megszüntette a női festőiskolát, megszüntette a mesteriskolákat s megszüntette a rajztanárjelölteknek a művésznövendékektől való elszigetelését. Az első intézkedésre azért volt szükség, mert a külön munkálkodó női főiskolában idők folyamán egy nem kivánatos sablónos dilettantizmus kezdett kialakulni, amely már kiállításainkon is kellemetlenül tünt fel. Ezentúl a leányoknak a művészeti munkálkodásban fel kell venniök a versenyt a művésznövendékekkel s akik itt helyt nem állnak, azoknak más pályán kell boldogulásukat keresniök. A mesteriskolák viszont eddigi szervezetükben azért nem válhattak be, mert az ifjabb nemzedék csak 1—2 tanár közt választhatott s éppen a tehetségesebb fiatl nemzedék és a mesteriskolák vezetői közt nem jöhetett létre a szükséges összhang. A reform at az célt, amelynek elérésére egykor a mesteriskolákat szervezték, ugy érte el, hogy ma minden figurális tanár elfogadhat hozzá szabad választás alapján jelentkező „továbbképző" növendékeket. Végül a rajztanárjelölteknek a művésznövendékekkel való együttes nevelése azért mutatkozott szükségesnek, hogy közösen nevelkedve, a leendő rajztanár és leendő művész, *az életben hű megértésben ugyanazt a művészeti kulturát szolgálják*, kiki a maga rendeltetési helyén. E célból a gyakorlati munkákat közösen végzik, sőt az első két évfolyamban még elméleti tárgyaik is közösek.

A rajztanár nagy misszióját azzal hangsulyozta a reform, hogy csak többszörös cenzura alapján engedi a jelentkezőket erre a fontos pályára. Ezek elseje a felvételi vizsga, másika pedig a második év végén kiállott vizsgák, amelyeken legalább is jó eredményt kell elérni, hogy tovább folytathassa a jelölt razjtanári speciális tanulmányait.

CSÁKY JÓZSEF (Páris): NŐ MADÁRRAL (bronz)

MIHÁLTZ PÁL: A FÖLD RABJAI

Miháltz Pál

festő

Nemzeti Szalon 1937.
Une ápr-maj.

MIHÁLTZ PÁL: Tanya

Mihaltz Pál festő-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZABADSÁG

1969 MÁR. 6

MIHALTZ PÁL festőművész kiállítása március 8-án nyílik az Ernst Múzeumban; a megnyitón a Tátrai vonósnégyes is közreműködik.

1021

Mihàltz Pál festőművész

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

1969 MÁR. 61

Mihàltz Pál festőművész retrospektív kiállítása március 8-án fél egy órakor nyílik meg az Ernst Múzeumban. A tárlatot Németh Lajos nyitja meg. A megnyitón hangversenyt ad a Tátrai-vonósnégyes.

1021

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ESTI HIRLAP

1969 MÁR - 6

Miháltz Pál festő-
művész

Hallottuk

☐ MIHÁLTZ PÁL festőművész retrospektív kiállítása nyílik szombaton délben az Ernst Múzeumban. Megnyitja: Németh Lajos művészettörténész. Közreműködik a Tátrai-vonósnégyes.

1024

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Miháltz Pál festőművész

MAGYAR NEMZET

1969 MÁR 9.

Megnyílt a Szocialista Képzőművészek Csoportjának emlékkiállítása

Művészetünk forradalmának, a magyar forradalom művészetének fényes szakaszáról, a *Szocialista Képzőművészek Csoportja* működésének 1934 és 1944 között eltelt tíz esztendejéről számol be az a kiállítás, amelyet a *Magyar Tanácsköztársaság kikiáltásának 50. évfordulója tiszteletére* rendezett meg a Művészeti Szakszervezetek Szövetsége, a Szakszervezetek Budapesti Tanácsa és a Magyar Nemzeti Galéria; méltón köszöntve mai képzőművészetünk elődeinek munkáival ezt a fontos jubileumot.

A *Fővárosi Művelődési Házban* megrendezett tárlatot szombaton délben ünnepélyesen nyitották meg. A megnyitón *Reszegi* Ferenc, az Építők Szakszervezetének elnöke és dr. *Pogány* Ö. Gábor, a Nemzeti Galéria főigazgatója mondott beszédet, méltatva a Szocialista Képzőművészek Csoportjának munkásságát és harcát. Dr. Pogány Ö. Gábor részletesen ismertette a csoport tagjainak művészetét, külön kiemelve munkájuk politikai jelentőségét és a munkásosztályra tett hatását, amelynek — mint hangsúlyozta — a mai művészek előtt is példaként kell állni, mert ma ugyanúgy szükség van erre, mint a múltban.

A kiállítás megnyitásán közreműködött *Gobbi* Hilda, aki Móricz Zsigmond egy írását olvasta fel. A Vándor kórus és a Szalmás kórus régi tagjai az illegális munkásmozgalom dalait adták elő az ünnepélyen.

*

A Szocialista Képzőművészek Csoportjának emlékkiállításán kívül szombaton még két tárlat nyílt meg Budapesten: az *Ernst Múzeumban Miháltz* Pál festőművész retrospektív kiállítása, a *Műcsarnok kamaratermében* pedig *Percz* János ötvösművész kiállítása.

ember hangul

Ha a Revic
világ *csak* ha
igaz, vagy ne
részben sem l
dat foszlányá
retném legal
ni, kis rést
ablakon; bet
ra kell gond
lág hangulat
ugyanis nem
dolgok, ese
solják csupá
kor — jele
ségek. Az
az értelem hat, hanem — jelentősen — az érzelemvilág is, s a tapasztalás íratja le velem, hogy a magánéletben, a társadalmi életben, a politikai élet színterén nem kis szerepe van a hangulati elemeknek, a kedélyvilágnak.

A családi élet egyensúlya és boldogsága például nem kis mértékben függ a családtagok egymás iránti figyelmétől, s

bol — ...
nám megközelíteni: milye

KÖZÜLETEK

Értesítjük a közülete
kezdődően a közül
felvásárlási és ér
Autó- és Alkatrész
vettük

A gépkocsik átvétel
gépkocsi telepünk f

Címe: Budapest,
Telefon: 209—21

Átvétel: szomba
napon 8—14 óráig

Átvételi árak:
...nak megfelelő nap

...ladáshoz szü
...ivonási igazolás:

Illésházy Pál festőművésznő

MEGHÍVÓ

955 fnyv I

KÖZREMŰKÖDIK A

TÁTRAI VONÓSNÉGYES

TAGJAI:
TÁTRAI VILMOS, VÁRKONYI ISTVÁN,
KONRÁD GYÖRGY, BANDA EDE

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK
MEGHÍVJA ÖNT

MIHÁLTZ PÁL

FESTŐMŰVÉSZ
RETROSPEKTIV KIÁLLÍTÁSÁRA

MEGNYITJA
NÉMETH LAJOS
MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

1969 MÁRCIUS 8-ÁN, SZOMBATON FÉL 1 ÓRAKOR

ERNST MÚZEUM - BUDAPEST VI, NAGYMEZŐ UTCA 8

1021

Pál Miháltz

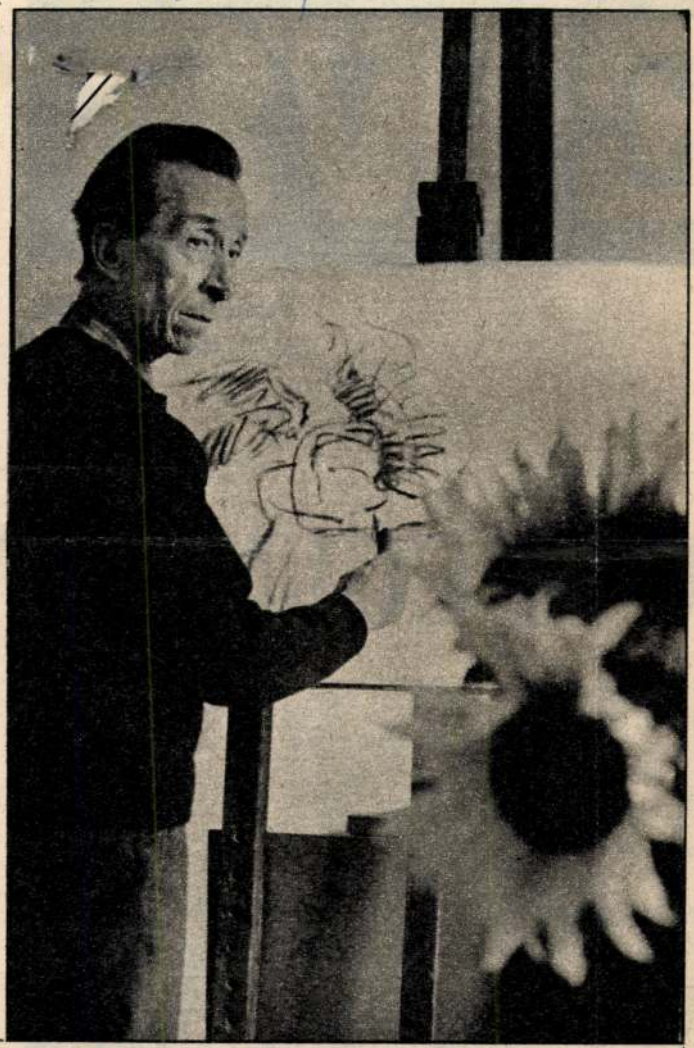

Pál Miháltz at his easel

EWS

Friday, 21. 3. 1969
Vol. 3. No. 67. 2 Ft

IC OF COUNCILS

PÁL MIHÁLTZ, THE PAINTER

MOTIFS OF SZENTENDRE

Pál Mihältz, the painter, is a kind of "Giacometti of Hungarian painting"—an eternally young man whose comprehensive exhibition, on his 70th birthday, has now been arranged at the Ernst Museum in Budapest.

He came from Transylvania, and found a second home at Szentendre, a picturesque small town on the Danube, north of Budapest, a haven for artists with an eye for quaint beauty. This is where he found—and himself formed—an atmosphere in which he is truly at home and his art has grown to full stature. He worked out a coloris which subdues the "clair-obscure" reflections of daylight and developed a specific range of "Szentendre shades": reddish-brown, deep red, a wide variety of ochre with underlying grey and black tinges. Any other additional colours only serve to enrich the surface to a point where the compositions—often with little in the way of realistic motives—attain, within their objective confines, the unravelling as well as point-fixation of abstraction ("Sea", 1968, "Tombstones in Rome", 1965, "Museum's Courtyard", 1969, "Red House", 1966).

The presentation of the motives, glistening on the complex textured surfaces, is arranged in an ornamental-constructivist manner into a severe, puritanic pattern of co-ordination. The artist, it can be felt, aligns himself on the presentation of but few features through enriched coloris—and the wealth of shades within the range of a single colour gives a dramatic impression. It is indeed hard to keep track of the "geological" layers of red ("Red Sun", 1968, "Calvary at Eperjes", "House at Budaörs", "Red Wall", etc.) This riches is even redoubled in the ochre range ("The Painter", 1965, "Cross at Óbuda", "Old Wall", etc.)

Szentendre effects

The characteristic motifs of Szentendre—old wrought-iron crosses, tumbledown house-roofs, courtyards surrounded by old walls—are depicted by Mihältz in the serried manner of Post-Impressionists like Utrillo, Marquet, Rouault. He narrows in what little light there is, and combines it masterfully with wafting soft diffuse shade elements.

Outstanding features in these paintings are Szentendre's small squares, Serbian taverns with walls blackened by smoke, yellowed remains of frescoes on house-walls, the red-walled church with its Baroque entrance and priests walking along its sides. Interesting are his two large-size "Requiem" compositions, with black-and-white stunted bare trees against the background of violet-coloured dusk with brown sun—presenting the scene with such feeling as once actuated Kandinsky, or Kokoschka to reflect "the spirit" of places, and sift through their coloris the flashes of the basic colour shades.

The graphic works of Mihältz constitute a witty and easy-going transposition of his painting art. Reversing the usual order, one first enjoys the solidity and weight of his oil and pastel paintings, and then realizes the enjoyable and valuable character of his airy-porous small-size drawings. The finest of these are: "Front-door", 1947, with delightful greens and indigo blues; "A Night in Berlin", 1968; colourful chairs and interiors, with old furniture, at the Szentendre Artists' Colony; gardens at Szentendre in the autumn; "Village", 1947, painted on paper in three solid successive "waves". All of his brush or pencil strokes reflect the artist's deep feeling for his subject matter.

—bozóky—

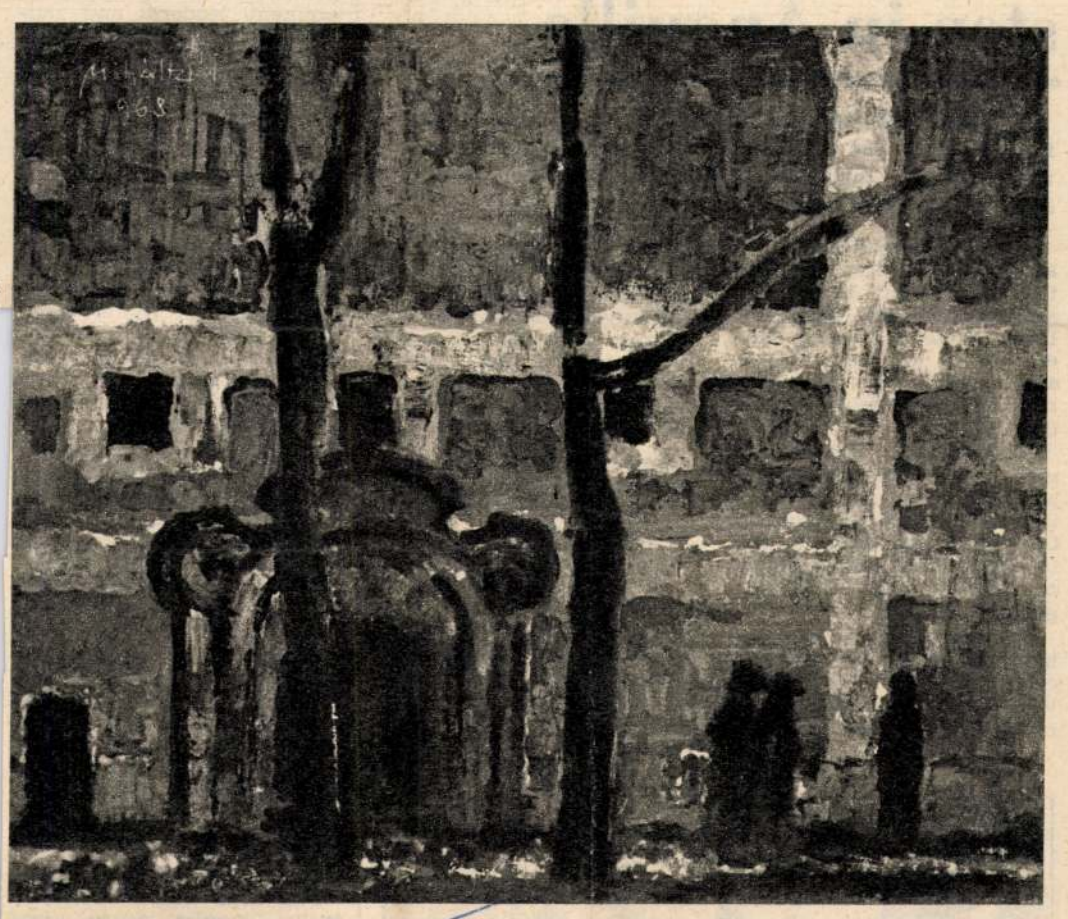

"Red Wall with Baroque Entrance"

DAILY

from the wires of the News Agency MTI
BUDAPEST

Neue

Magyar Hirdető
SZÁTOFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Daily News
1969 MAR 21

Country-wide celebrations in Hungary March 20-21

50th ANNIVERSARY OF REPUBLI

Budapest, March 20. (MTI) — Country-wide celebrations have begin in Hungary on the 50th anniversary of the proclamation of the Hungarian Republic of Councils. Monuments and commemorative plaques were unveiled in honour of the first workers' state in Hungary, whose 133-day history was also illustrated in the light of exhibitions. Decorations were awarded on the occasion to veteran fighters of the 1919 Republic of Councils.

On Thursday, the Flag of the Hungarian People's Republic was hoisted, amid military pomp, outside the Parliament building in Budapest. A celebration was held at the Liberation Monument on top of Budapest's Gellért Hill as well.

On Thursday afternoon, a festive anniversary session was held by the Party, the Government, the Trades Union Council and the Patriotic People's Front in the Parliament building. In the presence of Party and Government leaders, and outstanding personalities of public life, Gyula Kállai, Speaker of Parliament, made a festive speech.

Kállai surveyed the events of the period 50 years ago and then said that in March 1919 the Hungarian working class assumed the difficult historic task of trying to solve the accumulated problems of past centuries for the benefit of the working class, amid extremely unfavourable internal and external circumstances. 18 months after the victory of the Soviet revolution, Hungary was the second country in the world where Communist revolution triumphed.

Kállai then gave an account of the various measures adopted by the Republic of Councils for the benefit of the workers, and added that the first genuinely free elections in Hungary were held in April 1919. For the first time, the eight-hour working day, paid holidays, and comprehensive social insurance for every worker, were enacted in Hungary.

Nationalities policy

The Republic of Councils, Kállai went on, proclaimed a truly Leninist policy concerning the nationalities. It

Cabinet ponders next step in Anguilla

London, March 20. (Reuter/AP) — Prime Minister Harold Wilson and his cabinet today assessed world reaction to the military take-over of rebel Anguilla and the policy lines for its constitutional future.

The 6,000 Anguillans have already been assured that they will not be driven against their will back into the tri-state Caribbean Federation of St. Kitts, Nevis and Anguilla, ruled by Premier Robert Bradshaw, whom they detest.

Urgent consultations are now going on between Britain and the governments of independent Commonwealth Caribbean countries and the five associated island states on the next steps in the Anguillan problem.

But suggestions from members of the United Nations committee on colonialism that a United Nations representative be sent to Anguilla were rejected by Britain.

For the most part, the 6,000 islanders simply stood in small groups and watched impassively as the British set up roadblocks and posted guards in so-called strategic places. Anguillans had to stop at each major intersection to show identification.

Visible protests were few, one group of girls shouted at the paratroopers that "white is not good—we want a black leader for black people".

There were no arrests when the British moved in, but one white American, Jack Holcomb of Fort Lauderdale, Florida, was put by the British soldiers on a charter plane for St. Thomas, in the

Mihaltz Pál festő-
művésznek

MEGHÍVÓ

955 fnyv I

KÖZREMŰKÖDIK A

TÁTRAI VONÓSNÉGYES

TAGJAI:
TÁTRAI VILMOS, VÁRKONYI ISTVÁN,
KONRÁD GYÖRGY, BANDA EDE

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK
MEGHÍVJA ÖNT

MIHÁLTZ PÁL

FESTŐMŰVÉSZ
RETROSPEKTIV KIÁLLÍTÁSÁRA

MEGNYITJA
NÉMETH LAJOS
MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

1969 MÁRCIUS 8-ÁN, SZOMBATON FÉL 1 ÓRAKOR

ERNST MÚZEUM - BUDAPEST VI, NAGYMEZŐ UTCA 8

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

SZOCIALISTA MŰVÉSZETÉRT

1973 SEP
Mihaltz Pal

1021

Mihaltz Pál októberi kiállítására dolgozik (Bojár felv.)

Krónika

va

Ig
El
té
ah
ve
le
ro
tu

nak, hogy potom bérért kapnak műtermes lakásokat gem birizgálnak folyton? Kis pont vagyok én, kéren is mondják, hogy...

És ez így ment órákon át. Az őr nem unta. C forgott körbe. Előbb-utóbb mindenkinek akadt va lani valója. Ki tudja, meddig ment volna ez a gy ték, ha a legváratlanabb, csüggedéssel telibb pill nem tépik az ajtót, s be nem ordít egy csöppet se férfi:

— Kikap! Lebont! Kész... Küldjétek őket a Öcsikém, marha frankón sikerült... ez a spontán Egyenesen fántásztikus! Mondhatnám Kuczka Péte fanti...

A keddi lapokban kis hír jelent meg aztán szombaton éjjel megtartották az első magyar monst mi gyakorlatot a Balatonon, a lakosság és a vendég lan fegyelmű asszisztálásával. Közben sikeresen „Fanti" című, szintén első, magyar fantasztikus fi

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

SEP 9

Magyar Hírlap

Mihaltz Pál

1021

Mihaltz Pál: Interieur. — Telepy Katalin a Mai Magyar Művészet sorozatban megjelent kötetéből. (Képzőművészeti Alap)

ezer távcsővel rendelkeznek megfigyelésben pedig *a világranglista ötödik helyén állnak.* Ha a világ hatalmas, milliárdokat érő obszervatóriumaira gondolunk, önkéntelenül felmerül bennünk a kérdés: *érhetnek-e el ezek az amatőrök tudományos eredményeket, vagy csak hasznos hobbyként kémlelik az eget?*

volt ilyen szakszerű testnevelési órám, mert nem volt tornatermünk. Most érzem, hogy milyen fontos lett volna."

A következő beszélgető partner-

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 ÁPR 11

PESTI M. H.

Miháltz Pál festőművész

Kitüntetések

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa *Andor Ilona* Liszt-díjas karnagynak, érdemes és kiváló művésznek több évtizedes kiemelkedő művészi munkásságáért, valamint *Miháltz Pál* Munkácsy-díjas, érdemes és kiváló festőművésznek 75. születésnapja alkalmából a Munka Érdemrend arany fokozatát adományozta.

1021

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

SZOCIALISTA MŰVÉSZETÉRT

1974 ÁPR

Miháltz Pál festőművész

1021

Miháltz Pál festőművész április elsején ülte 75. születésnapját. A mester munka közben (Bojár felv.)

Krónika

kiszo
beke
en a
állítn
illog
po
al
ne
gy
ltja
raj
két
a természetfest
pompás írásaiban is festői látványt nyújt
gszólalás nélkül is, azért az emberi párbeszéd írói a
z érzékletes hatást tudja kelteni. E tekintetben ig
gosító iroda" című hangjátéka. Nem beleéli magát,
gondolatait az ábrázolt világba, jelenségbe, embe
üségében igyekszik láttatni. Viszont mégsem a di
övetője, tárgyszerűségében, objektív rajzkészítésébe
jlik: mindig olyat mutat meg, ami nóvum az olvas
észre kell vennie az ítéletet. Bodor Ádám félszáz ír
ty a magyar nyelven íródó novellisztika egyik
kotójától jócskán van mit várnunk. (**Varga Im**

Szocialista MŰVÉSZETÉRT

vészeti Szakszervezetek Szövetségének havilapja
bizottság. Felelős szerkesztő: **dr. Varga Imre.**
VI., Gorkij fasor 38. III. 2. Tel.: 425-746/30 m.
pf. 7—8. Lapzárta minden hó 10-én. Kiadja és te
apkiadó Vállalat, Budapest VII., Rákóczi út 54
1964 Budapest. Felelős kiadó: **Gábor Márton,** a
lalat igazgatója. Előfizetési díj: **egy évre 12 Ft,**
5 a Népszava Lapkiadó Vállalat **MNB 215—11 859**

74.1811 Egyetemi Nyomda, Budapest

Felelős vezető: **Janka Gyula** igazgató

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Budapesti Rundschau

Mihaltz Pál

1021

Von Siebenbürgen nach Szentendre

Retrospektive des Malers Pál Mihältz

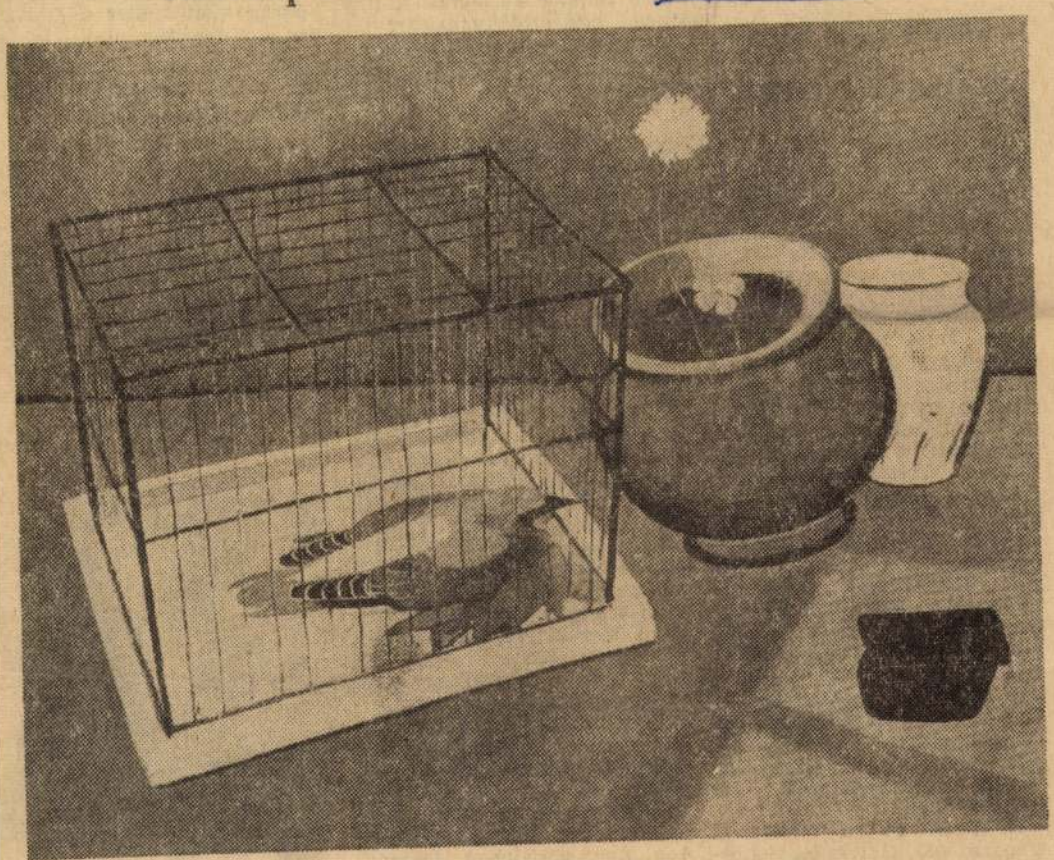

Pál Mihältz: Käfig, 1931

Magyarvalkó ist ein Dorf im Kalotaszeger Land in Siebenbürgen; in der Umgebung gibt es den Kuhfährtenhügel, den Galgenhügel. Und da ist Szentendre; diese beiden sind die gemeinsame Heimat des Malers *Pál Mihältz*. In Wirklichkeit aber ist Szentendre seine „wahre Geburtsstadt", denn hier wurde er zum Maler. Diese alten, bezaubernden Häuser, diese stillen, dunklen Torbogen, diese engen Gassen sind seine Werkstatt. Hier arbeitet er mit ungebrochener Kraft.

Anfangs malte er fast farblos. Sein Lehrer und Meister *János Vaszary* eiferte ihn an, seine expressiven Erlebnisse in Farben zu transponieren. Doch nach einer neoklassizistischen Novecento-Periode verdunkeln sich seine Bilder abermals. Auf den ersten Blick muten seine Bilder an, als wären sie vom blinkendem Öllicht der Seele beleuchtet: dunkle, finstere Wolken in gedämpftem Ton der Pastellfarben. Weich und verschwommen... Doch Mihältz weiß, daß die Lyrik der Bilder konstruiert werden muß. Die malerischen Flächen und verschwommenen Farbflecke sind Flußbetten der strömenden Gefühle.

Ein charakteristisches Beispiel seiner beliebten Maltechnik ist das Gemälde „Dämmerung, Vogel" auf einem anderen erblicken wir seine gewohnten Requisiten auf der Leinwand: die Staffelei, das mehrfach geteilte große Atelierfenster, einen Sessel, darauf den Maler, den Kopf auf die Hand gestützt. Und jenseits des Fensters ein traumhaft blauer, bewölkter Himmel. Dieses Blau ist der verständnisvolle Gefährte dieser Meditation. „Abend im Atelier" ist nur eines der zahlreichen Selbstporträts des Malers. Besonders vielsagend ist die Leinwand „Flußufer und Vögel": Ein Baum am Ufer umrahmt das Bild mit einem breiten, zersetzten, schwarzen Rand. Weiter über dem Wasser schweben zwei schwarze Vögel mit ausgebreiteten Flügeln. Der alte, höckerige, von der Zeit abgenagte Baum ist das Schicksal, das hinter dem Bild lauert. Dies ist ein Selbstporträt der Seele, das statt der asketischen Gesichtszüge des Künstlers die lyrischen Züge seiner Seele ahnen läßt.

Die Mehrzahl seiner Bilder sind dramatisch. Frohsinn gehört nicht in seine Welt. Er sucht und findet in allem das Humane, doch ist seine Welt ohne Sonne. Farben, wie die seinen, finden wir in keiner Landschaft. Seine tiefen dunkelbraunen Töne, sein Grün, Gelb, Okker und Schwarz eröffnen eine eigene Welt, eine malerische Welt, in der die oft verewigten Hausdächer, Türme und Torbogen ihr authentisches, poetisches Leben leben. Dort sind sie zu Hause.

Ferenc Szamosi

GÉZA BARÓTI

UNGARN, FRÜH... 1969

Nichts scheint einfacher zu sein, als in Gedanken die wichtigsten Verkehrsstraßen eines Landes zu bereisen und zwischendurch darauf hinzuweisen, was erwähnenswert ist. In Wirklichkeit ist eine solche Reise keineswegs leicht.

DEUTLICHE UNTERNEHMUNGSLUST

Im Frühjahr 1969 spricht Ungarn den Reisenden, der mit wachsamem Auge durchs Land streift, nach dem langwierigen und unangenehmen Winter mit einer Vitalität an, die sich nur mit dem Lenz nicht erklären Läßt. Sicherlich ist die rege Lebendigkeit im Lande zum Teil mit dem erfolgreichen Abschluß des ersten Jahres der Wirtschaftsreform zu erklären. Die Ziffern der statistischen Nachweise sprechen von wachsendem materiellen Wohlstand, vom regen Handelsverkehr, von der immer aktiveren Bereitschaft, sich am öffentlichen Leben zu beteiligen und von einer immer deutlicheren Unternehmungslust. Womit ließe sich auch ansonsten der beispiellose und fieberhafte Ankauf von Grundstücken erklären, besonders von solchen in den Urlaubsgebieten und in den „Grüngürteln", wenn nicht mit einem ganz deutlichen Gefühl der Sicherheit, der Geborgenheit.

In diesen Tagen wurden in Ungarn die Gewinnausschüttungen für die Werktätigen ausgezahlt, die seit der Einführung dieser Vergütung für die werktätige Bevölkerung dieses Jahr Rekordhöhen erreichten. Die frühjährliche Vitalität dürfte wohl angesichts des gesunden Realismus der Ungarn nicht zuletzt auch auf diese Summen zurückzuführen sein.

Übrigens hat der Winter in diesem Jahr in Ungarn mit einer ungewöhnlichen Menge Schnee Abschied genommen. Nach der Schmelze zeigten sich aber aufs neue die freundlichen Geländeverhältnisse des Landes. Wer während seiner Frühjahrsreise Augen hat zu sehen, der kann schon aufgrund der überall sichtbaren neuen Unternehmungen eine ziemlich treffende Momentaufnahme des Landes machen. Es ist völlig überflüssig, einen Kompaß zu gebrauchen, denn wohin man auch immer fährt, zeigen sich überall zahlreiche neue Sehenswürdigkeiten, die auf der Landkarte Ungarns bisher nicht verzeichnet wurden.

Folgt man der Donau südwärts, so sind schon deutlich [illegible] des künftigen

dieses Walddörfchens ließ die Siedlung in ihrer hergebrachten Schönheit bestehen und benützt sie als Urlaubsort ihrer Forscher und Wissenschaftler.

Wenden wir uns vom Herzen des Landes, von Budapest aus nach Nordosten, so begrüßt uns alsbald das vertraute und freundliche Mittelgebirge: die *Mátra*. In ihrem Vorland verblüffen nach dem Schwinden des Schnees die Ausmaße des *Kohlenreviers Mátraland*, eine der größten in Tagbau betriebenen Kohlenausbeuten in Mitteleuropa. Der Tagbau nimmt auch einige hundert Hektar Weinland in Mitleidenschaft, eine Dorfgemeinde muß sogar in eine andere Gegend übersiedeln. Das hat viel Leidenschaften entfesselt, die noch immer aufwallen, ohne an der Tatsache auch nur etwas zu ändern: das alte *Gyöngyösvisonta*, dieser bekannte beliebte Weinort wird vom Hügel ins Tal verlegt. Aber 12—15 Prozent der Einwohner nehmen für immer Abschied von der dörflichen Lebensweise. Sie ziehen in die neue Wohnsiedlung von *Gyöngyös*, dem Hauptort der Mátragegend. Auch das gehört zur Vitalität dieses Landes. Zugleich beweist es, wie die vielerlei sozialen Strömungen im heutigen Ungarn gelagert sind.

Zur Beobachtung geographischer Veränderungen bedarf im allgemeinen mehrerer Jahrhunderte, wenn nicht Jahrtausende. Mit dem Bau der *Wassertreppe* von *Kisköre* wird jedoch in den folgenden zwei Jahren wieder ein großes Stück von der Wüste verschwinden, die mit der Romantik einstiger Steppenstriche zweifellos ein Anziehungspunkt des Fremdenverkehrs war. Dieser konnte aber für die vielen tausend unergiebigen Hektar nicht entschädigen. Allerdings sollte man *Pußta*, d. h. Steppe und Wüste nicht durcheinanderbringen. Die Pußta, deren letzten Reste mit Umsicht geschützt werden, war nur ein kleiner Teil der unfruchtbaren von Sodastrichen gekennzeichneten trockenen Wüstenei. Zum erstenmal in der ungarischen Geschichte wird nun dieses

Ist von Ungarn die Rede, kommt man früher oder später auf den *Balaton* zu sprechen, bzw. man kommt hin. Der größte Süßwassersee Mitteleuropas, laut eines treffenden Werbeslogans der „Spielplatz Europas", tritt im Sommer dieses Jahres die zweite Etappe seiner rapiden Entwicklung an. *Siófok am Südstrand* ist mit seinen Hotels ebenso beliebt und bekannt wie *Tihany am Nordufer* und selbstverständlich *Balatonfüred* mit dem im Vorjahr eröffneten Hotel Annabella. Das Nordufer zieht in diesem Jahr aber weiter nach. In *Almádi*

Jakob

KEINE

Jakob Wassermann habe persönlich getroffen. Zu jener blik schon dem Untergang nah

1021

Miháltz Pál kiállítása

a Csók Galériában

KÖNNYEBB ELMONDANI egy kiállítás képeinek objektív értékeit, felsorakoztatni kvalitásuk rendjét, mint megfogalmazni, hogy miért tetszenek, hogy már az első látásnál is miért időzünk szívesen közöttük. Mint ahogy nehéz lenne elmagyarázni, miért vonzó a természet ezernyi változásával, vagy miért hallgatunk szívesen egy sokszor hallott Mozart- vagy Bach-művet és miért szedjük elő újra meg újra kedvelt könyveinket?

Szubjektív vonzódásunk foka — természetesen a kvalitásokon túl — alkati kérdés is. És azok, akik most *Miháltz* Pálnak a *Csók Galéria* falain függő képeiben megérzik a hallatlan szerénység mögött a külső világ ezerszer átszűrt valóságának meggyőző tolmácsolását, a hosszú évtizedek munkájából fakadó biztonságot és elsősorban a művész alkatából áradó, mindent átható líra magával ragadó őszinteségét — ezekben a képekben jó barátra találnak.

A kiállítás, ha nem is életműről számol be — egy életmű eredményeit sommázza. Évek munkáját, vívódását és eredményét, a mindig újat akarásból fakadó gazdagodást fedezhetjük fel Miháltz Pál új képein. A megmunkálás sokrétűségét, amely a modern művészettel lépést tartó megfigyelésből fakad, az állandó kutatás teremtette differenciáltságot, s azt a halkszavú tudatosságot, ahogy az ecsetje alá kívánkozó tobzódó színeket leszűri — csak a látogatók érdeklődőbbje fedezi fel.

LEGTÖBB MUNKÁJÁBAN Szentendréről beszél. A házról, a dús lombú kertről, a kedvelt, szinte érző napraforgókról, a város csendjéről, a színes tűzfalakról, a szerb templomok és a Bükkös-patak formálta tájról. Első látásra a csend és nyugalom a jellemzője képeinek. De ez a csend és nyugalom feszültséggel teljes. Két — szinte összetartozó képének szimbolikája szépen példázza ezt. Az *Őszi napraforgók* hangsúlyát a világító házfal előtt egy fekete fa tövében, pihent földből nőtt hatalmas tányérú érett növények várakozása adja. Minden nyugalmas, csendes, a sárgák-zöldek derűje ragyogja be az óriás tányérrózsák furcsasága szülte képet. A néhány órával később született *Napraforgó vihar után* című pasztelljén a sok tónussal sötétebb azonos tárgyi téma csendessége mögött az elmúlt vihar nyomai. A hatalmas növények nem bírták önsúlyukat, megtörve a széltől a fa tövében, a földön fekszenek. Nyugtalan tűnődés az első kép, rácsodálkozás a növények természetellenes méreteire és a másikban a természet iménti szeszélye, hirtelen jött romboló kedvének nyugtalanító emléke fűti pusztulásuk lírai megfogalmazását.

Miháltz fiatalos lélekkel csodálja meg a világ, a természet változásait s mire vászonra vetítve találkozunk kedvelt témáival — még ha valamennyi munkáján felismerhető művészi megfogalmazásának kézjegye: a zártság, stilizáltság, a harmónia elsődlegessége, a konstruktív formák hangsúlyozása, a síkban szerkesztés —, mégis mindig más festői megoldás izgatja. A *Kontrasztok* című variációkban a színek ellentéteinek egymásrahatása, a *Bükkös-pataknál* című olajképen az azonos sárga színek sokféleségéből formált konstruktív táj, vagy a tűzfalak síkban tartott formáinak színektől tobzódó együttese szinte meséli a látvány valószerűtlenségét.

A MEGMUNKÁLÁS SOKFÉLESÉGÉT, a folytonos keresést, a benne felvetődő festői problémák izgalmát a kép mondanivalója határozza meg. Más reagálást követelnek vagy engednek meg a városképek, véletlen szülte és eltervelt formagazdagság, a levert vakolat játéka, a pincekapuk ódonsága, a múzeumkert régi köveinek festőisége, a soktornyú, apróházas, színes falu műemlékváros új felfedezésekre csábító lehetősége. Ezek a témák szinte követelik a felület játékát, az ecset és spakni, a kréta és véső együtteséből születő új hatásokat. Ismét mást követel a növények, a napraforgók vagy apró vörös virágok, vagy a szobabelsők meghitt ábrázolása, a műterembelső egyszerűsége, ahol inkább az érzékeny tónusok színhangulata érvénytadó. És mennyire játékos tud lenni az *Udvar kutyával* című pasztelljén, ahol szinte egykori mestere, Vaszary János emléke idéződik a könnyed háttérrel, a piros és sárga jelzésekkel. S mintha az egész kiállításon érződő festői kutatás belső izgalmát, a szemlélődő művész csodálkozását és bensőséges önvallomását összegezné az 1963-ból származó *Önarckép* puritán egyszerűséggel felvázolt magáraismerése.

Miháltz Pál most hatvanöt éves. Friss, fiatalos alkotó kedvétől a következő esztendőkben még sok a várnivalónk.

Ritly Valéria

MAGYAR NEMZET
SAJTÓFIGYELŐ
Magyar Hírlevél
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Szombat, 1964. no

Fogadás a Szo küld

Az MSZBT országo ség pénteken este ság Házában fogadá Szovjet—Magyar Bará társaság Sz. Sz. *Novozsilov*, a szovjet állami bér- és munkaügyi bizottság elnökhelyettese vezetésével hazánkban tartózkodó küldöttsége tiszteletére. A fogadáson részt vett *Rónai* Sándor, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, az MSZBT elnöke, *Bojti* János külügyminiszter-helyettes, *Kristóf* István, az MSZBT főtitkára és dr. *Gyalmos* János, az MSZBT budapesti elnöke. Ott volt G. A. *Gyenyiszov*, a Szovjetunió budapesti nagykövete és a nagykövetség több munkatársa is. A baráti találkozón Rónai Sándor és Sz. Sz. Novozsilov pohárköszöntőt mondott.

*

Szipka József, hazánk moszkvai nagykövete pénteken este búcsúfogadást adott a SZOT és a Magyar—Szovjet Baráti Társaság Moszkvában tartózkodó küldöttségeinek tiszteletére.

[illegible] az MSZMP Központi Bizottsága póttagjának, a Nógrád megyei pártbizottság első titkárának vezetésével jelen volt a két küldöttség minden tagja. Szovjet részről megjelentek: P. N. *Fedoszejev*, az SZKP Központi Bizottságának tagja, a Szovjet Tudományos Akadémia alelnöke, a Szovjet—Magyar Baráti Társaság elnöke és a társaság más vezetői, P. T. *Pimenov* és I. V. *Skuratov*, a Szovjet Szakszervezetek Központi Tanácsának titkárai, valamint Sz. T. *Asztavin*, a szovjet külügyminisztérium európai osztályának vezetője és mások.

A magyar küldöttség tanulmányozta a népgazdasági tervezés, a munka- és versenyszervezés tapasztalatait, a vegyipari és a mezőgazdasági üzemekben folyó szakszervezeti munkát, részben a kolhoztagok bizonyos kategóriái szakszervezetekben tömörítésének kérdését.

Aláírták a magyar—bolgár mezőgazdasági tudományos együttműködés 1965—1966. é

A Magyar Tudományos Akadémia, valamint a Bolgár Tudományos Akadémia és a Bolgár Mezőgazdasági Tudományos Akadémia képviselői pénteken Szófiában aláírták az 1965-től 1966-ig terjedő időre szóló tudományos együttműködés munkatervét.

A most aláírt munkaterv *az együttműködés jelentős bővítését* irányozza elő. Az előző tervhez képest héttel megnövekszik — vagyis kétszeresére emelkedik — ama tudományos témák száma, amelyeket a magyar és a bolgár tudósok együttesen dolgoznak ki. A közös kutatás 13 magyar — közöttük négy mezőgazdasági jellegű tudományos intézet vagy önálló kutatócsoport — és 12 bolgár kutatóintézet munkáját érinti. Fontos jellemzője a most aláírt munkatervnek az, hogy bővül a kölcsönös tanulmányutak lehetősége. A jövő esztendőben például az akadémiák összesen 50 naptári hét keretében fogadják egymás tudományos dolgozóit —, tanulmánycsere alapon. Ezen

Enyhe óceáni

Derült, szép idő ígé

Az Olaszország felett nemrég kialakult földközi-tengeri ciklon legutóbb a Balkán fölé húzódott át, s ezzel utat nyitott Közép-Európa felett az enyhe atlanti-óceáni levegő beáramlásának. A korábbi hűvös, ködös, s többnyire esős időt nagy területeken *derült, szép idő* váltotta fel, a nappali hőmérséklet észrevehetően emelkedett. Az óceáni légáramlás pénteken elérte a Kárpát-medence középső te-

Helikopter korm
új vasúti

Vándorkiállítás
a közlekedés műszaki

A Nyugati pályaudvar bejáratánál két, a célra átalakított vasúti kocsiban kapott otthont a »*Műszaki fejlesztési alap a közlekedésben*« *vándorkiállítás.*

A műszaki fejlesztési alapot Magyarországon 1958-ban hozták létre, azért, hogy *a különböző műszaki területek számára külön* anyagi fedezetet teremtsenek kísérleti és kutatási jellegű feladatok megoldására, *új eljárások kidolgozására.*

A *Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium* kiállítása több mint *160 fényképes tablón és modellen* mutatja be, hogy a fejlesztési alap segítségével *milyen számottevő új berendezéseket, illetve eljárásokat hoztak létre az utóbbi években közlekedési, szállítási és postai munkaterületen.* Külö-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

1869 MÁR. 24

Mihaltz Pál festőművész

1021

Magyar Nemzet

Miháltz Pál festőművész

retrospektív kiállítása az Ernst Múzeumban

Szemérmes, lírai, csendes és meditatív — nagyjából ez a a jelzőkészlet, amellyel *Miháltz* Pál festőművész munkáit és munkásságát jellemezni szoktuk, valahányszor találkozunk műveivel. De igazunk van-e? Csak részben. Mert Miháltz Pál egyénisége és festészete valóban szemérmes, lírai, csendes és meditatív, ám mégis sokkal több annál, mint amennyi ezekkel kifejezhető. Hiszen a líra sokféle lehet. Fogalmába éppúgy beletartozik a kíméletlen önvizsgálat és a világ szenvedélyes vallatása, mint az ellágyulás, a tűnő hangulatok és apró rezdülések elfogadása és kifejezése. Ám az előző magatartás — Miháltz lírája — rokonszenvesebb és igazabb az utóbbinál, amely a legtöbb esetben alig tartozik másra, mint az éppen „vallomást" tevőre.

Fogadjuk el tehát: Miháltz Pál valóban lírai festő, de tegyük hozzá mindig: lírája közérdekű, képei árammal telítettek, csendjükben a feszültség villámai bújnak meg. És ilyen a szemérmességük is. Nem tolakszanak, de figyelni kell rájuk és a bennük kifejtett gondolatokra.

70. születésnapját köszönti a tárlat, amelyet most Miháltz Pál műveiből az *Ernst Múzeumban* rendeztek. Retrospektív bemutató, mert úgy szokás, hogy az élet bizonyos pontjain felmérjük, mit kaptunk egy-egy művésztől, s újra végignézve életművét, tanulni próbáljunk belőle.

Miháltz Pál azonban — szerencsére — nem csatlakozik ehhez a „visszatekintő" ünnepléshez. Nem „zavarják" az évfordulók, a születésnapok, nem veszi tudomásul, hogy hetvenéves. Sokat dolgozik ma is, s egyre tömörebb, érettebb, egyszerűségükben is mind többet mondó képek kerülnek ki ecsetje alól. Az idő szüntelen érleli, csiszolja művészetét, gyarapítja tapasztalatait, s ő napról napra többet ad át belőlük azoknak, akik képeivel találkoznak. Jól ismeri a világot és önmagát, s mindenre reagál. A dolgok változásaira éppúgy, mint arca törődésére, vonásai élesedésére. Tárlatán is ezekre a művekre, az új alkotásokra esik a hangsúly, s ez a „kettős krónika": a mind többet magukba sűrítő tájképek és csendéletek csoportja, s önarcképeinek egyre bővülő, érlelődő sora hívja fel magára elsősorban a figyelmet.

Útjának kezdetén Miháltz sokféle stílust és sokféle témát próbált, hogy formát találjon gondolatainak. A mostani tárlaton felsorakoztatott *Jelenet Golgotával* (1924), *Kulisszák mögött* (1928), *Fekete óra* (1930), *Harlekin* (1931) és *Kalitka* (1931) című képei még ennek a kereső korszaknak a dokumentumai. Sokféle erőfeszítés, tapogatózás terheli őket. A *Jelenet Golgatával* fekete-fehér foltokban felrakott, expresszionista ízekkel teli víziója zaklatott világot tükröz, s a következő képek simább, neoklasszicisztikus formavilága sem hozta meg a teljességet, az általa is kívánt eredményt.

Miháltz csak később talált rá igazi stílusára; bizonyára nem függetlenül szentendrei letelepülésétől, s a városban akkoriban gyülekező, gyökeret eresztő festőkolónia munkára és kutatásra serkentő eredményeket csiholó légkörétől. És hogy ez a változás mit jelentett számára, pompásan mutatja 1944-ben készült, — szimbolikus értelmű —, *Rabságban* című pasztell-kompozíciója; különösen akkor, ha összehasonlítjuk a hasonló témát feldolgozó *Kalitka* című festménnyel, amely még csak a látvány visszaadására törekedett, a „festői" szépségekre helyezve a hangsúlyt.

Egyre bővebben, egyre sodróbban ömlik elénk tárlatán ettől kezdve Miháltz festményeinek és rajzainak áradata. S egyre többet kapunk tőlük; végigtekintve rajtuk, minden művel közelebb kerülünk Miháltz egyéniségéhez, kitárulkoznak előttünk gondolatai. Témáinak köre főleg Szentendréhez, városához és otthonához kötődik. A régi utcákat, házakat festi meg, néha pedig éppenséggel „kis motívumot" választ, csak egy kaput, egy falat, egy fát, egy régi kálváriát visz fel a vászonra, vagy néhány régi bútort, napraforgót, egy-két egyszerű, köznapi tárgyat. Mintha mindez csak ürügy lenne számára, hogy színeket, tüzes pirosakat, puha barnákat, drámai feketéket rakjon fel a vászonra, s általuk beszéljen mindarról, ami érdekli — az életről és az elmúlásról, az idő hatalmáról, a szépségről, a munka és a gondolatok örömeről; hogy felfedezze és művészete tükrében megmutassa a világot.

Vörös fal című képén — a tavalyi esztendő termésének egyik legszebb darabján — is ez a sokatmondó szűkszavúság ragadja meg a nézőt. A fal, a templom barokk kapuja, két csupaszágú fa, s három lassan mozduló, feketébe öltözött idős asszonyalak — mindössze ennyi látható a képen. Redukált színskálája a vörös, a fehér és a fekete árnyalataiból állt össze. De mennyi érzést, hány gondolatot közöl Miháltz ezekkel az egyszerű eszközökkel a halálról, a távozásról, a csendes drámák micsoda fojtott tüzeit varázsolja elénk belőlük!

Önarcképeinek sorozatáról, önvizsgálatának állomásairól is külön kell szólni. A számvetés szigora árad belőlük. Kemények és őszinték, s ez mindenekelőtt azt jelenti, hogy valóságkeresésük nem merül ki a ráncok előszámlálásában, a kor jegyeinek keresésében. Miháltz nem saját öregsége tüneteit kutatja velük, hanem ennél jóval többet: helyét a világban a dolgok és az emberek között. A kompozíciók — *Festő, Csendélet önarcképpel, Foltok tükörrel, Ikon önarckép, Tárgyak tükörrel* — amelyekben önportréi megjelennek, sajátos erővel foglalják össze egész festészetét.

Végezetül néhány szó Miháltz Pál grafikai munkásságáról. Piktúrája fényében jelentősége kisebbnek tűnik, de ha művészetét teljes egységben akarjuk megérteni, nem hanyagolhatjuk el ezt sem. Grafikáinak sorozatán nagyjából hasonlóképp jelenik meg Miháltz útja, mint ahogyan a festmények tükrében láttuk. A tökéletes technikával rajzolt korai darabok a stíluskeresés, a nyelvkeresés problémáit mutatják, s később belőlük is a biztos, világára és eszközeire lelt művész hangja szól. Sorozatukból a *Temető*, a *Szobrok I.*, a *Fekete szék* és a *Karácsony* című sorozat lapjai emelkednek ki.

Horváth György

ztársasag
nűvét

nlékeztek
évfordulójáról

nácshatalom 133 napjával a *bolgár*, a *jugoszláv*, a *román* sajtó is és megemlékezik az évfordulóról a *Nhan Dan* című, Hanoiban megjelenő vietnami lap is.

Berlinben, a berlini magyar nagykövetségen emlékeztek meg a nagy évfordulóról, *Párizsban Zorin*, a Szovjetunió párizsi nagykövete adott ebédet a Magyar Népköztársaság párizsi nagykövete és a követség több munkatársa tiszteletére a Magyar Tanácsköztársaság kikiáltásának 50. évfordulóján.

gi barátsági nagygyűlés
Egyetemen

zetésével — győzelemre vitték a Nagy Októberi Szocialista Forradalmat és megteremtették a világ első munkás-paraszt hatalmát. 1969 márciusában azok lehetnek a házigazdák Magyarországon, akiknek apáiból és nagyapáiból került ki a százezer magyar internacionalista, akiknek elődei az orosz munkások és parasztok példájára 1918. november 24-én megalakították a Kommunisták Magyarországi Pártját, majd egy hónappal később megteremtették a kommunista ifjúsági mozgalmat s végül létrehozták a magyar proletárdiktatúrát.

J. M. *Tyazselnyikov*, a Komszomol központi bizottságának első titkára a szovjet ifjúság, 24 millió komszomolista, testvéri üdvözletét tolmácsolta a nagygyűlés résztvevőinek, fővárosunk, hazánk ifjúkommunistáinak, majd átnyújtotta Méhes Lajosnak a Komszomol központi bizottságának emlékzászlaját.

yereségrészesedés után
i hozzájárulást?

időpontja és a nyugdíjjárulék fizetési kötelezettség határozza meg. Ez a nyereségrészesedésre is vonatkozik. Ha a hadköteles hozzájárulásfizetési kötelezettsége például 1969. január 1-én kezdődik és részére 1969 márciusában fizetnek ki nyereségrészesedést, úgy a

Szakszervezetében

Pullai Árpád, az MSZMP Központi Bizottságának titkára vasárnap látogatást tett a Vegyipari Dolgozók Szakszervezetének székházában. A szakszervezet vezetői fogadták. Pullai Árpád részletesen tájékozódott a szakszervezet tevékenységéről és a szakszervezet központi vezetőségének munkájáról. Egyidejűleg tájékoztatást adott időszerű külés belpolitikai kérdésekről, így az új gazdaságirányítási rendszerrel összefüggő aktuális problémákról is.

Ezután Pullai Árpád a budapesti elnökség tagjaival, az apparátus munkatársaival találkozott. Ott volt *Gál* László, a Szakszervezetek Országos Tanácsának titkára is. Pullai Árpád eszmecserét folytatott a részvevőkkel a szakszervezeti mozgalom napirenden lévő kérdéseiről.

Olasz kereskedelmi küldöttség Budapesten

A budapesti olasz nagykövetség kereskedelmi irodája és a Magyar Keresekedelmi Kamara szervezésében 21 tagú kereskedelmi, piackutató delegáció érkezett Budapestre. Az egy hétig Budapesten tartózkodó küldöttség tagjai különböző nagy olasz vállalatok vezetői, képviselői.

Magyar—lengyel építésügyi együttműködés

Szombat délben Varsóban aláírták az 1969. évi magyar—lengyel építésügyi műszaki-tudományos együttműködési tervet. A megállapodást magyar részről *Szilágyi* Lajos miniszterhelyettes, lengyel részről pedig Ryszard *Gerlaczowsk* építő- és építőanyagipari miniszterhelyettes írta alá. A ünnepélyes aláírásnál jelen volt *Némety* Béla, hazánk varsói nagykövete is.

Exporttermékek hazai bemutatója

Vasárnap megnyílt a „Komplex 69" kiállítás a BNV Petőfi pavilonjában, ahol exporttermékek hazai bemutatójára került sor. A Komplex Külkereskedelmi Vállalat első alkalommal itthon mutatja be export kínálatát. Kétszáz mezőgazdasági, élelmiszeripari gép és berendezés található a kiállítás területén. Már a bemutató megnyitóján számos külföldi szakember volt jelen, de az egy hétig tartó kiállításra 500—600 külföldi vevőszakembert vár a Komplex.

Kozmikus meteorológusok tanácskozása

Szombaton, a március 23-i vasárnapi meteorológiai világnap előestéjén ért véget Budapesten a kozmikus meteorológiai állandó munkacsoport II. ülésszaka. A tanácskozáson bolgár, lengyel, mongol, NDK-beli, román, szovjet és magyar szakemberek vettek részt. A csehszlovák meteorológusok írásban közölték együttműködési szándékukat.

Az ülésszakon olyan kutatások összehangolását tárgyalták meg, amelyeknek közös célja megfelelő módszereket kidolgozni a mesterséges holdak és rakéták segítségével nyert adatok olyan feldolgozására, hogy *felhasználhatók legyenek az időjárás előrejelzésére.* A konferencia különösen két kérdésre összpontosította figyelmét. Egyrészt a műholdadatok földi vételéhez szükséges berendezések fejlesztésére, másrészt a meteorológiai műszerekkel ellátott, 100—150 kilométeres magasságig emelkedő rakétákat felbocsátó hálózat kiépítésének előkészítésére.

Az ülésszakon elhatározták olyan szakértői csoport létesítését, amely a rakétaszondázó hálózat ésszerű sűrűségének és az állomások földrajzi elhelyezésének kérdéseit vizsgálja meg. Megállapodtak a szocialista országok közti információcserében és a közös kutatások távlati terveinek egyeztetésében is.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
KÖZMŰ- ÉS SZOLGÁLTATÁS

1964 NOV 13

1021

MIHÁLTZ PÁL FESTŐMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSA

— *Korunk minden új kísérletezése izgat, de elevenen él bennem a múlt nagy hagyományainak tisztelete és szeretete* — mondotta egy barát beszélgetésen Miháltz Pál szentendrei festőművész. S ezt a vallomást pikturája is bizonyítja.

Képei évtizedek óta szerepelnek a kiállításokon, s mindig sikerrel. Igaz, az elismerések sohase voltak hangosak, de megalapozottak és intenzívek.

A festő a vérzivataros első világháborúban érett művészszé, az „izmusok" tobzódása idején. Ízlése nem engedte, hogy beleszédüljön az irányzatok kavalkádjába, tudatosan *választotta azt az utat, melyet 1959-ben az Ernst Múzeum rendezett retrospektív kiá sa mutatott be.* Az út szakaszait tárja elénk mo tárlata.

Nem a feszülő, a robban konfliktusokat, hanem a csendes hangulatokat, a színek, a formák letisztult, kiegyensúlyozott nyugalmát keresi. S mindezt, kicsit a melankólia felé hajló lírával viszi vászonra, szinte lebegő vonalakkal, érzékenyen adagolt színekkel. (Pincekapu, Templomfal és Házak Szentendrén, Patakhid Szentendrén, Bükkös-patak, Műteremajtó.)

Alkotásain érződik, hogy a művész szereti, érti és érzi a természetet. Ismeri a szabadban megfigyelhető színeket. A *hideg kék palettáján megmelegszik, az izzó vörösek meglágyulnak.* Az élénk sárgák nem hangosan kacagnak, hanem csendesen mosolyognak.

Koloritjának tompa csillogása, tájképeinek néha gondterhelt borongása, s a gyakran vizionárius előadás az érzelmi és intellektuális művész életérzésére utalnak.

Miháltz Pál már régen megtalálta saját hangját, s ezen beszél immáron négy évtizede. *Amit mond, az humanizmussal telített élet- és emberszeretet, a rend, a nyugalom, a béke utáni vágyakozás,* s ahogy mondja, az a kultúrált művész ízléses mértéktartása.

Talán azért dominál pikturájában a tájfestészet, mert a természet harmonikus arányaiban találta meg azt a nyugalmat, amelyet szüntelenül keres.

Alkotásait sok bensőséges szépség, a keresetlen komponálás és a lírai ecsetkezelés jellemzi. Vásznai azt a benyomást keltik, mintha valaki az őszi, békés alkonyatban egyszerű szavakkal meséine a természet megfoghatatlan szépségeiről.

— **karácsonyi** —

A távfűtéshez szükséges vezetékek szigetelésével még nem készült el a kivitelező vállalat, amikor a Harmat utcai új lakótelep több mint száz lakásába beköltöztek az igényjogosultak. Az idő hideg, fűteni kellett. A Távfűtés- és Melegvízszolgáltató Vállalat saját felelősségére vállalta a lakások hőellátását. Háromszáz lakó gondját enyhítették ezzel, bár a gépházban mostoha körülmények között dolgoznak a távfűtők. A helyiség ablakai nincsenek beüvegezve, hiányoznak az ajtók, a padló szigeteletlen.

Képünkön: Kertész Ede csoportvezető Párniczky Ákosnénak a motor távkapcsolását mutatja.

mas lehet nedves gőz elbállítására.

Az október 10-én benyújtott 184/1964 számú újítást a Fővárosi Fürdőigazgatóság illetékesei jónak, kísérletre érdemesnek ítélték, elrendelték felállítását a Széchényi strandon. Előreláthatóan decemberben már szaunázhatnak Pest s Buda edzett férfiai.

(h. p.)

ben

...y kiborul, nem ismerek, de gondolom, hogy mi lehet a jelentése. Hát most mondják meg, mit szólnak ehhez?

Egyedül a kalauz nyilatkozik. Az is csak arról, hogy melyik megállóba futottunk be épp. Jókor. Az öregúr kétségbeesetten összeszedi magát, és lekászálódik. Ketten is segítünk neki.

— No, mit szólnak hozzá?

— kiáltja még fel, mikor földet ér. De a vezető rákapcsol.

A kisgyerek megrángatja apja kabátújját:

— Nohát, apu, ez a bácsi

A színház a dolgozó népé!

Egy korszak színházi kultúráját a műsor és a közönség jellemzi, vagyis az, hogy milyen darabokat játszanak és kinek. Az új magyar színházi kultúra tervezői és megvalósítói célul tűzték ki, hogy a szocializmus ügyét szolgáló darabokat közvetítik, mégpedig azoknak, akik tevékeny építői a szocializmusnak. A multhoz képest roppant nagy változás ez, párhuzamos a politikai, gazdasági, társadalmi életünkben végbement gyökeres átalakulással. A frontáttörés tavaly, a színházak államosításával megtörtént. Aki az elmult évben színházba járt, akár Budapesten, akár vidéken, meggyőződhetett róla, hogy *az a sodró erejű folyamat, amit a magyar kultúra forradalmi megújulásának nevezünk, színházi vonalon is kezd szervesen összeforrni a dolgozó nép életével, az épülő szocializmus ügyével.* Tavaly már minden színre került darab számos érintkezési pontot mutatott mai problémáinkkal, a színházak nézőterén pedig jórészt azok ültek, akik magukénak tudják, akik munkahelyükön naponta alkotó módon átélik a legmélyebb humánumban gyökerező közösségi törekvések, a jövőt építő akarat, a szocializmus és a béke nagy problémáit.

A kezdet jó volt, de most gyorsított lépésekkel kell tovább haladnunk a helyesnek bizonyult úton. Az új színházi évad, amelynek küszöbén állunk, már gondos és széleskörű előkészítésével *a továbbfejlődés szép távlatait mutatja. Színházi életünk felelős tényezői, élve azzal a szellemi irányítással és anyagi támogatással, amit a nép kormánya és a dolgozó nép vezető pártja szünet nélkül nyujt, jól felkészültek a most induló évadra a műsor összeállítása, a színház egész évi munkájának célszerű megszervezése terén.* Színházaink műsorpolitikája szilárd alapelveken épül fel. Az eddiginél is fokozottabban kívánják ápolni színházaink *a valóban haladó magyar színházi hagyományokat*, nemzeti multunknak azokat az értékeit, amelyekre méltán lehetünk büszkék ma is s amelyek a letűnt korok sötétségében a jövőbe lobbanó szikrák voltak. Most érkezett el annak az ideje, hogy szellemi életünk sok kiválósága, akit a maga korában nem talált visszhangra, vagy meddő küzdelmekben őrlődött fel, eleven erővé váljék a magyar jelen és jövő munkálásában s ez a legszebb rehabilitálás színházi kultúránk fejlődésében is megmutatkozik majd.

A világ leghaladottabb színpadkultúrájának termékei, *a szovjet színművek* már eddig is széles és lelkes közönséget hódítottak Magyarországon. Színházaink egyik legfőbb feladata, hogy *a szovjet színpadművészet hatalmas ösztönzését: élet és művészet szerves egységét még nagyobb mértékben vigye át* a magyar írókra, színészekre és nem utolsósorban a magyar színházak újarcú, új öntudatú közönségére. A *testvéri népi demokráciák törekvései*, küzdelmei azonosak a mieinkkel. Az ő drámairodalmuk megismerése is fontos tényezője színházi kultúránk termő felvirágzásának. S mivel a haladás híveit nem választják el országhatárok, *a nyugati irodalom haladó termékei* ugyancsak megszólalnak majd színpadjainkon.

Egyre növekvő igénnyel és várakozással fordul közönségünk a legjobb hagyományokat folytató és a haladás világot átfogó áramkörébe bekapcsolódó új magyar drámák felé. Régi és most induló íróink mindinkább megértik, megszívlelik *Révai* József szavait arról, hogy *„az épülő szocialista társadalom az élet hihetetlen gazdagodását jelenti", s hogy ezt a pezsdülő, dús életet megmutatni az irodalomnak, a színpadművészetnek is legszebb, legnemesebb feladata.* „Csak nyulj az élet duzzadó sokába, bárhol is érjed, mindig érdekes" — írta *Goethe* s mennyivel inkább igaz ez az intelem az írók felé ma, amikor egy páratlanul szerencsés történelmi konstelláció következtében nemzeti felemelkedésünk feltételei azonosak az egész emberiség haladásának, boldogulásának problémáival.

De nemcsak az íróknak, hanem a színészeknek és dramaturgoknak, a rendezőknek és kritikusoknak is a legmagasabbrendű emberi igazságtevés: a szocializmus átéléséből, a szocialista építés lendületéből kell ihletet meríteniök ahhoz, hogy az előadásokban *a tiszta eszméiséget magasfokú művészi színvonallal tudják egyesíteni* s így a színpadon bemutatott élet és igazság a nézőben is belső élménnyé, életformáló erővé váljék. Színházi életünk irányítóinak, művészeinek, minden dolgozójának legfőbb törekvése, hogy a következő évadban még jobb művek, még jobb előadásban kerüljenek a közönség elé.

Dolgozóink megértik ezeket a nagyszerű törekvéseket, méltányolják az elért eredményeket s mindezt a maguk részéről a színházak fokozott látogatásával viszonozzák. 1947—48-ban összesen 15.000 bérletes nézője volt színházainknak. Ekkor hozott a *Magyar Dolgozók Pártja* határozatot a közönségszervezésről s ennek eredményeképpen tavaly már 43.000 bérlet kelt el s ami még fontosabb: a bérlők 37 százaléka a fizikai dolgozók és az új munkásértelmiség soraiból került ki. Idén fokozni kell mind az eladott bérletek mennyiségét, mind a munkáslátogatók arányszámát. *Nem akárkivel akarjuk megtölteni a színházak nézőterét, hanem azokkal, akik tudatában vannak a termelő munka és a korszerű műveltség szoros kapcsolatának, akik a munka és a kultúra arcvonalán egyaránt élenjárnak a szocializmus építésében.* Idén 100.000 bérlet várja a dolgozókat, főleg a fizikai munkásokat s ezt a jelentős számot el is érhetjük, ha a bérletezés határidejéig, szeptember 15-ig megjavítjuk a bérletezés munkáját, amely nem merülhet ki a jegyek egyszerű eladásában, hanem együtt kell járnia a felvilágosítással és a meggyőzéssel.

Legöntudatosabb dolgozóink tudják, hogy a színház nemcsak nemes szórakozást ad, egy előadás megtekintése nemcsak kellemes időtöltés a napi munka után, hanem *a szocialista színpadról ugyanaz a gazdag és eleven erő sugárzik vissza az életbe, amely az igazi haladó műveket létrehozta.* A nép kormányának, a dolgozók pártjának minden erőfeszítése hiábavaló lett volna, ha a dolgozók maguk nem vennének tevékeny részt kulturális forradalmunk végrehajtásában, ha a művelődéshez való jogot nem éreznék egyben a műveltség megszerzésére irányuló kötelességnek is. A dolgozók legjobbjai példát mutattak ezen a téren. Ők maguk törték meg a volt uralkodó osztályok műveltségi monopóliumát azzal, hogy rendszeresen vásárolnak könyvet, látogatják a tárlatokat és egyre növekvő érdeklődéssel fordulnak a színházi előadások felé. A legjobbak követésére kell rábírni a renyhéket és habozókat, fel kell világosítani őket annak jelentőségéről, hogy *a magyar színházakban most először találkozik a nép egyeteme az igazi, haladó művészettel*, az életnek ezzel a hatalmas hajtóerejével és megszépítőjével. Mindenkinek, aki felismerte munkás jelenünkben történelmünk legnagyobb fordulatát s aki tisztán látja jövőnk boldog horizontjait, meg kell szívlelnie *Rákosi Mátyás* szavait: *„Hogy élni tudjon valaki hazája javára a szabadság jogaival, ahhoz nemcsak jogok, nemcsak gazdasági lehetőségek kellenek, hanem kultúra és műveltség is."* A színház egyik legfontosabb közvetítője a szocialista kultúrának, eléggé nem becsülhető őrhelye a haladó műveltségnek s a most induló új színházi évad kezdetén döntő jelentőségű, hogy a dolgozók tízezres tömegei foglalják el az őket megillető helyet azoknak a színházaknak nézőterén, amelyek most már teljes egészükben, dolgozóiknak minden törekvésével kulturális forradalmunk sikerét szolgálják.

Úgy fogadtam a hírt, mint éhező az ételt, a beteg a gyógyulást

Egy plébános levele a Kis Ujsághoz

Az állam és az egyház között létrejött megállapodás végtelen örömöt keltett a néphez hű lelkészkedő papság körében s feloldott egy áldatlan helyzetet. A megállapodás a jövőben éreztetni fogja üdvös hatását: ezt bizonyítja az a számos levél, amelyet szerkesztőségünk kap a nép körében élő lelkészkedő papság köréből. Itt közlünk egy ilyen hozzánk beküldött levelet:

Sok vágynak és óhajtásnak megkoronozása történt augusztus 30-án, amikor este 10 órakor a rádió közlésére hirdette ki a nevezetes, jelentős eseményt: a kormány és a római katolikus püspöki kar megállapodást kötöttek egymással. Szerencsére hallottam a rádió-hírt azonnal és határtalan örömmel fogadtam azt, úgy mint éhező az ételt, a beteg a gyógyulást. Tudom azt is, hogy legtöbben így vannak ezzel.

Egyetértésben a kis dolgok is nagyra nőnek, míg a széthúzásban a nagy erők is semmivé válnak. Ez a veszély nem fenyeget már a megállapodás óta s ennek jó, alapos kivitele népünk jólétének felfokozását eredményezi. Hosszú, göröngyös út vezetett e megállapodáshoz. Sokan fellélegeztek paptársaink közül e jó hír hallatára és készek nagyobb lendületre az így megvalósult nyugodt légkörben. A megállapodás fegyverül szolgál minden népellenes kísérlettel és ártó szándékkal szemben. Ismertessük azért minél inkább a megállapodás elveit a társadalomban.

Rákóczi István,
Tarnaméra-i plébános
(Heves m.).

Elutazott a szovjet matematikusok küldöttsége

Az I. Magyar Matematikai Kongresszuson résztvett szovjet küldöttség tagjai *Vinogradov* Sztálin-díjas akadémikus vezetésével szerdán reggel repülőgépen elutaztak Budapestről. *Alexits* György, a Magyar Tudományos Akadémia főtitkára a magyar tudósok nevében mondott köszönetet a szovjet tudósoknak a kongresszuson való részvételükért.

Az operabérletek

most kerülnek kiadásra, közli a Jegyiroda NV a bérletigénylőkkel. A bérleti igényeket egyes típusoknál nem tudják olyan mértékben kielégíteni, mint amilyen mértékben az igénylések történtek, mert jelentős túljegyzés történt. Az igényléseket természetesen beérkezési sorrendben elégítik ki.

Irányétlapok egy- és kéttogásos étkezésekhez

A tavaly alakult *Élelmezéstudományi Intézetben*, amely az élenjáró szovjet és hazai tudományos tapasztalatok segítségével komoly kutatómunkát folytat, most irányétlapot dolgoznak ki, külön az egy- és kétfogásos étkezéshez. Az irányétlapot úgy állítják össze, hogy a készülő ételek magas vitamin, fehérje, zsírtartalmúak legyenek. Az irányétlap segítséget nyujt az üzemeknek, hogy magas kalóriatartalmú ételeket állíthassanak össze.

Szoros kapcsolatot tart az intézet a kórházakkal is. A vidéken azt tanulmányozzák, hogy a különböző mezőgazdasági idénymunkák ideje alatt milyennek kell lenni az élelmezés összfehérje-mennyiségének, a mezőgazdasági munkák egyes szakaszaiban mennyi vitaminra, sóra stb.-re van szüksége a szervezetnek.

Dobi István beszédet mond szombaton a Rádióban a dolgozó parasztság feladatairól

Dobi István, a miniszterelnök elnöke szeptember 9-én, szombaton délután 7 órai kezdettel a Kossuth-rádióban beszédet mond a dolgozó parasztság feladatairól az őszi mezőgazdasági munkálatokkal kapcsolatban.

Sztálin üdvözlő távirata Cservenkovhoz

I. V. Sztálin, a Szovjetúnió miniszterelnökének elnöke, a következő táviratot intézte Vlko Cservenkov bolgár miniszterelnökhöz ötvenedik születésnapja alkalmából:

„Teljes szívemből üdvözlöm Önt ötvenedik születésnapja alkalmából. Legjobb kívánságaimat küldöm Önnek: jó egészséget és erőt kívánok további gyümölcsöző munkájához a bolgár nép boldogsága és országaink testvéri szövetsége javára."

Rákosi Mátyás üdvözlő távirata Vlko Cservenkovhoz 50. születésnapjára

„Vlko Cservenkov elvtársnak, a Bolgár Kommunista Párt Központi Bizottsága titkárának, Szófia.

Ötvenedik születésnapja alkalmából fogadja legőszintébb szerencsekívánatainkat. További sikereket kívánunk Önnek, a Bolgár Kommunista Pártnak, a bolgár munkásosztálynak, a béke megvédéséért, a szocializmus felépítéséért vivott harcukban. Kívánjuk, hogy Lenin és Sztálin tanításának szellemében valósítsák meg a bolgár nép nagy fia, Dimitrov örökségét.

A Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetősége
RÁKOSI MÁTYÁS főtitkár."

Dobi István távirata Cservenkovhoz

„Vlko Cservenkov Miniszterelnök Úrnak.

Engedje meg Miniszterelnök Úr, hogy ötvenedik születésnapja alkalmából a Magyar Népköztársaság kormánya és a magyar nép nevében legőszintébb jókívánságaimat fejezzem ki. Szívből kívánom, hogy jó erőben és egészségben vezesse tovább a testvéri bolgár nép eredményes harcát közös nagy barátunk, a hatalmas Szovjetúnió oldalán a béke és a szocializmus ügyéért.

DOBI ISTVÁN,
a Magyar Népköztársaság Miniszertanácsának elnöke"

Üdvözlő táviratok

Üdvözlőtáviratot intéztek Cservenkovhoz *Csu-En-Laj*, a Kínai Népköztársaság külügyminisztere, *Kim Ir Szen*, a Koreai Népi Demokratikus Köztársaság miniszterelnöke, a Csehszlovák Kommunista Párt Központi Bizottsága, *Zapotoczki* csehszlovák miniszterelnök, a Német Szocialista Egységpárt Központi Bizottsága nevében *Wilhelm Pieck* és *Otto Grotewohl*, *Bierut*, a Lengyel Egységes Munkáspárt Központi Bizottságának elnöke, *Cyrankiewicz* lengyel miniszterelnök, a Román Munkáspárt Központi Vezetősége nevében *Gheorghiu Dej* helyettes miniszterelnök, a Párt főtitkára, valamint *Petru Groza* román miniszterelnök.

Cservenkovot ünnepli Bulgária népe

Az egész bolgár nép megünnepelte szeptember 6-án Vlko *Cservenkovnak*, a bolgár minisztertanács elnökének és a Bolgár Kommunista Párt Központi Bizottsága titkárának 50. születésnapját. A dolgozók tízezrei küldték szerencsekívánataikat Cservenkov születésnapjára és igérték, hogy fokozzák a termelést, növelik munkájuk minőségét és határidő előtt teljesítik a bolgár népgazdasági tervet.

Vlko *Cservenkov* 1900 szeptember 6-án született Zlatica városában. Már a gimnáziumi tanulók politikai mozgalmaiban is résztvett, tanulmányozta a marxizmust, 1919-ben lépett be a Bolgár Kommunista Pártba, nemsokára Georgi *Dimitrovnak*, a bolgár nép halhatatlan tanítójának és vezetőjének munkatársa lett. Egyik szervezője volt az 1923-as bulgáriai felkelésnek. 1925 őszén, miután a fasiszta rendőrség dühös hajszát folytatott ellene, Moszkvába küldték. Külföldön élve sem kapcsolódott ki a bolgár nép küzdelméből. Nagy munkát végzett a nemzetközi munkásmozgalomban. 1944 szeptember 9. után tért vissza hazájába. 1946 július 20-án miniszterelnökhelyettessé, majd Vaszil Kolarov halála után a Bolgár Népköztársaság miniszertanácsa elnökévé nevezték ki.

Vlko *Cservenkov* szilárdan követi Georgi *Dimitrov* politikai hagyományát, a nagy Szovjetúnióval való örök barátság útján. A bolgár nép előtt úgy áll, mint Dimitrov halhatatlan művének méltó folytatója.

*

A Magyar Népköztársaság dolgozói őszinte szeretettel köszöntik *Vlko Cservenkovot*, a bolgár minisztertanács elnökét ötvenedik születésnapján. Cservenkov, a bolgár nép szeretett vezére, igaz barátja a dolgozó magyar népnek, amely a bolgár néppel egy táborban küzd a béke megvédéséért, a szocializmus építéséért. A magyar és a bolgár népet egyaránt a Szovjetúnió szabadította fel a fasizmus és a belső elnyomatás járma alól s a két nép egyazon keménységgel vívja harcát az imperialisták és ügynökeik ellen. Forró együttérzésben a testvéri bolgár néppel, a magyar dolgozók milliói kifejezik azt a szívből jövő kívánságukat, hogy Vlko Cservenkov még sokáig és jó egészségben vezesse népét a felemelkedés, a szocializmus útján.

Cservenkovot a legmagasabb bolgár érdemrenddel tüntették ki

A Bolgár Népköztársaság Nemzetgyűlésének Elnöksége a Georgij Dimitrov-érdemrendet — a legmagasabb bolgár kitüntetést — adományozta Vlko Cservenkov miniszterelnöknek, a Bolgár Kommunista Párt Központi Bizottsága titkárának, ötvenedik születésnapja alkalmából, a Bolgár Kommunista Pártnak és a bolgár népnek tett kiváló szolgálatai elismeréséül.

Szófia ötödik kerülete a jövőben a Nemzetgyűlés Elnökségének rendeletéből a „Vlko Cservenkov-kerület" nevet fogja viselni.

A miniszterelnökről nevezik el továbbá a szófiai orvosi akadémiát és a szófiai gépkocsi-javítóműhelyt.

Megállapították „Az őszi forgalom legjobb dolgozója" cím elnyerésének feltételeit

Lengyel József ferencvárosi sztahánovista mozdonyvezető felhívása nyomán egyre több vasutas csatlakozik „az őszi forgalom legjobb dolgozója" cím elnyeréséért indult versenyhez. A vasút vezetősége *valamennyi szolgálati ágra* kidolgozta a kitüntető cím elnyerésének feltételeit. A mozdonyvezetők és a fűtők közül az nyerheti el a legjobb dolgozó címet, aki az őszi csúcsforgalom alatt továbbított vonatok közül a legtöbbet irányít felemelt sebességgel. „A legjobb forgalmista" az lehet, aki a legtöbb irányvonalat irányítja. A váltókezelők közül az nyeri el a címet, aki a legkevesebb vonatot tartja fenn a jelzőnél. Hasonló módon állapították meg a forgalmi menet irányítóit, a műszaki értelmiségiek és a többi szolgálati ágak dolgozói részére is a versenyfeltételeket.

— A Szabadság-téri gyermekjátszótéren még egy új homokozómedencét készítettek el. A környékbeli üzemek napközi otthonainak gyermekei részére ezzel megint egy újabb szórakozási lehetőséget biztosított az V. kerületi tanács.

Az Állami Kiadók könyvújdonságai:

VERS. — DRÁMA.

	Fűzve	Kötve
ASZTALOS SÁNDOR: Szabad életünk törvénye. Versek. (Révai)	6.50	—.—
MIKSZÁTH: A Noszty fiú esete Tóth Marival. Színmű. (Franklin)	5.50	—.—
NAZIM HIKMET versei. (Révai) kart.	7.—	—.—

REGÉNY. — ELBESZÉLÉS.

HSI-NAI-AN: Vízparti történet. Regény. (Athenaeum)	27.—	35.—
MÓRA FERENC: Hiszek az emberben. Elbeszélések. (Révai)	10.50	16.50
SADOVEANU: Mitrea Kokor útja. (Révai)	12.50	18.—
Szovjet asszonyok. Elbeszélések. (Új Magyar)	10.—	16.—

IFJÚSÁGI IRODALOM.

SZKREBICKIJ—CSAPLINA: A vadon élete. (Új Magyar)	—.—	22.—

ISMERETTERJESZTŐ ÉS TUDOMÁNYOS IRODALOM.

FJODOROV—GRIGORJEV: A film az ember szolgálatában. (Hungária)	6.50	—.—
KRAJEVSZKIJ: Majakovszkij. Tanulmány. (Hungária)	10.—	—.—
MEHRING FRANZ: Irodalmi tanulmányok. (Athenaeum)	—.—	22.—
PALLOS JENŐ: Budapest 1848/49-ben. Történelmi statisztikai állapotrajz. (Tudományos Könyvkiadó)	10.—	—.—

A felsorolt művek a Könyvesbolt Kiskereskedelmi Vállalat és a Szikra könyvesboltjaiban kaphatók.

Könyvterjesztő Vállalat.

SZINHÁZ

63 vidéki helységben 100 előadást tart idén az Opera-staggione

Az Operaház vándortársulata idén jóval több vidéki helységet keres fel, mint tavaly. A múlt évadban *huszonkilenc* helyen tartott előadást, idén *hatvanhárom* vidéki várost és ipari központot látogat meg a társulat. *Harmincnégy* újabb vidéki helység dolgozói számára válik lehetővé, hogy operaelőadást láthassanak. Az új állomáshelyek között szerepel: *Hajdúszoboszló, Nyírbátor, Celldömölk, Kőszeg, Kiskőrös, Orosháza, Gyoma, Dunaföldvár* és még sok más helység.

Összesen *száz* előadást tart a staggione idén. A műsoráról már beszámolt a *Kis Ujság*. Bemutatják *Farkas* Ferenc *Csinom Palkó*-ját; a *Bánk bánt*, a *Don Pasqualet*, a *Toscát* s a *Figaro házasságát* is műsorra tűzik, a *Sevillai borbély*, a *Traviata*, a *Rigoletto*, a *Pillangókisasszony*, a *Bohémélet*, a *Lammermoori Lucia* s a *Denevér* mellé. Külön baletttest keretében kerül színre a *Polovecí táncok*, a *Térzene* és a *Furfangos diákok*.

A staggione a MÁV különvonatán a MÁV-zenekarral járja a vidéket. Előadásait operaházi karmesterek vezénylik s fellépnek az Operaház legkiválóbb művészei. Külön díszletek készültek a staggione számára, amelyek megfelelnek a vidéki színpadok méreteinek, de egyébként az előadások *kiállítása, rendezése, szereposztása mindig azt a célt követi, hogy a vidék dolgozói ugyanolyan színvonalú előadásokat hallgathassanak, mint a fővárosiak.*

Az előadások előtt rövid *ismertetőt* tartanak, s utána a közönség bevonásával *ankétet* rendeznek a látottakról és hallottakról, amelynek során a közönség elmondja véleményét az előadásról.

Színházi ügyelő

A NEMZETI SZÍNHÁZ KÖZLI, hogy vasárnap, szeptember 10-én a *Kultúrkapcsolatok Intézete* Bulgária felszabadulása évfordulóján ünnepi estét rendez a *Nemzeti Színházban*. A Nemzeti Színház felkéri mindazokat, akik a *Szentivánéji álom* vasárnapi előadására jegyet váltottak, jegyüket szíveskedjenek a pénztárnál a darab valamelyik másik előadására *becserélni*. A Nemzeti Színház egyébként *csütörtökön* a *Noszty-fiú esete Tóth Marival* c. darabbal nyit, pénteken a *Szentivánéji álom* szerepel műsoron.

*

A LILIOMFIT újra műsorra tűzi a *Madách Színház* és szeptember 8-án, pénteken a nagysikerű és mulatságos Szigligeti-darabbal kezdi el az évadját.

*

MEGKEZDŐDTEK A SZIGET RÓZSÁI PRÓBÁI. A *Fővárosi Varieté* — amint azt megírtuk — a *Májusfa* című revüvel nyitja meg az évadot. Három hétig megy a nagysikerű revü és utána bemutatják a *Sziget rózsái* című nagy revü-operettet. Az előkészületek már régóta folynak, míg *szerdán délután* megkezdődtek a színpadi próbák is. *Szabolcs* Ernő, a rendező és segéde *Zoltán* Pál nagy apparátussal vonultak fel a színpadra, ahol elsősorban a *tömegjeleneteket* próbálták. A *Sziget rózsáit* a Fővárosi Varieté munkaközössége írta, míg a zenéjét *Fényes* Szabolcs és *Polgár* Tibor szerzette és állította össze. A revü-operett első képe *1849*-ben játszódik, a második kép *1900*-ban történik. A harmadik kép *1914*-ben folytatódik, a negyedik kép *1938*-ban játszódik. Az ötödik, a befejező kép dátuma: *1950*. A *mult*, a *jelen* és a *jövő* találkozik ebben a revü-operettben. A színpadon éppen a *„békebeli"* május 1-ét próbálták és a próbáról fényképfelvételt is készítettek. A színpadi reflektort *Kuksi*, a Valahol Európában című magyar film gyermekfőszereplője tartotta, aki, mint jeles úttörő a revü-operettben is játszik.

*

A VÁROSI SZÍNHÁZ első bérlettekkel várja a dolgozókat. A Városi Színház műsorán *tizenöt* olyan opera-előadás szerepel, amelyet az *Állami Operaházban* az évad során egyáltalán nem mutatnak be.

*

CSELLISTÁKAT VESZ FEL AZ OPERAHÁZ ZENEKARA. A próbajáték szeptember 13-án lesz déli tizenkét órakor. A jelentkezők aznap egy órával hamarabb adják be életrajzukat a személyzeti osztályon, s csellójukat hozzák magukkal a próbajátékra.

Színházak szerdai műsora

Állatkerti Színpad: Tosca (7). — **Margitszigeti Színpad:** Nincs előadás — **Károlyi-kert:** Nincs előadás. — **Rádió:** Egy sztálingrádi munkás (Kossuth 18.00). — A csalogány (Petőfi 22.00). — **Fővárosi Nagycirkusz:** Szeptemberi vidám műsor (4, 8).

Ipari munkaképek az I. Magyar Képzőművészeti Kiállításon

Az I. Magyar Képzőművészeti Kiállítás számos termelési témájú festménye az ötéves terv egyik főcélját, az iparosítás győztes építését tükrözi. Képzőművészeink figyelme a gyárak, kohók, új üzemek létesülése felé fordult s természetes, hogy a munkahelyeken új, fejlett szocialista módszerekkel dolgozó versenyek győztesei vagy egy-egy sztahánovista kimagasló eredménye eleven inspiráló erőt jelent művészeink számára. Ezért nem meglepő, hogy az I. Magyar Képzőművészeti Kiállítás nagy seregszemléjén aránylag sok olyan műalkotás szerepel, amely az ipari munka tematikáját öleli fel s annál örvendetesebb ezt látni, mert az új magyar irodalom versekben és regényekben s a dráma területén tett már jelentős lépéseket s most a képzőművészet is csatlakozik s a maga sajátos eszközeivel tart tükröt a valóság elé.

Nem kis vállalkozás ez festőművészeink részéről, mert a magyar művészet multjában alig találhatók ilyenfajta hagyományok, melyek például szolgálhatnának. *A Szovjetunió festőművészetének tavalyi bemutatója szántotta fel a talajt ezen a téren is s a magvetés után most sarjadtak ki az első termés kalászai.*

A Műcsarnok második termének falain csoportosította a rendezés az ipari termelés témakörébe tartozó festményeket. Méreténél fogva is jelentékeny *Papp* Gyulának *„Győztes műszak a nagykalapácsnál"* című freskószerű, nagy kompozíciója. Hatalmas vasgyári csarnok előterében vörösen izzó vasdarabot készül éppen megmunkálni hat, az anyag felett győzedelmeskedő munkás. A munka szépsége, de egyben nehézsége is kifejezésre jut az alakok elhelyezésében, a gondos, megfigyelő tanulmányokra épült mozgásokban. A kompozició patetikus hangulata, melyet a hűvös színek és a nem egészen reális kékes-lilás megvilágítás idéz elő, különleges ünnepélyességet kölcsönöz a festménynek s valami komoly komorsággal von fátyolt, amely lefékezi a különben hősi és lelkesítő jelenet erőteljességét.

Amíg *Papp* Gyula az ipari országépítés alapvetéséből nagy témával és nagy méretben veteti fel történelmi és szakmai problémát egyaránt, addig a mellette függő kép művésze, *Cz. Hikády* Erzsébet az óriási munkának csupán egy apró mozzanatát, egy hídépítő munkás ábrázolását választotta. A hídépítők heroikus munkáját azzal próbálja érzékeltetni, hogy kalapácsol tartó figuráját a relatív kolosszalitás — azaz a háttér figuráinak túl picire való méretezésével — elve alapján úgy helyezi el, hogy majdnem kitölti vele az egész teret. A nagy formákból azonban hiányzik a feszültség ereje, s a cselekvő munka érzékeltetése elsikkad a nagy alak aprólékos, naturalizmusba hajló kidolgozása mögött.

Mennyivel őszintébb és közvetlenebb a szabadiskolát járt új tehetség: *Tiszavölgyi* János *Szerelőbrigád*-ot ábrázoló festménye. Itt a munkaábrázolás hitelessége ragadja meg elsősorban a nézőt, az építő, eleven kapcsolat munkás és munka között. A villamoskocsik építésén és szerelésén dolgozó munkások ösztönös szerkesztési készségre való elhelyezésén túlmenően csupa jókedv, felvillanyozó derű sugárzik a festményből, a munka őszinte optimizmusa s az anyag felett uralkodó ember, mint eszmei tartalom, maradéktalanul érvényesül. A most feltűnt festő, *Tiszavölgyi* János a tipizálás igyekezetében néha sematizmusba tévedt, de a mai művészetnek ez a követelménye még nagy műgyakorlattal rendelkező művészek számára is problémát jelent.

Ugyanilyen szerencsés megjelenítése a gyári életnek *Fejes* Gyula festménye, a *Tervmegbeszélés*, annak ellenére, hogy a formai megoldásokban még bizonytalanságok érezhetők. Fejes Gyulánál döntő szerepet játszott a valóságélmény, tárgyválasztása szerencsés, tartalmában pedig érzékelteti azt a forradalmi változást, hogy a munkás ma valóban ura gyárának s munkaerejével az ország és önmaga jólétét emeli. *Fejes* Gyuláról azt hallottuk, hogy a MÁVAG lakatosa és egyben a gyár szabadiskolájának növendéke. Éppen ezért eredményét még magasabbra kell értékelni, mert a rajz és a festés technikájának elsajátítása nem régen adatott meg neki.

Képzőművészetünk átalakulásának, — melynek egyik előfeltétele, hogy művészeink elválaszthatatlanul kapcsolódjanak a szocializmus építéséhez —, egyik őszinte és értékes megnyilvánulása *Miháltz* Pál festménye. Különösen figyelemreméltó abból a szempontból, hogy Miháltzot az új életforma kit tudta ragadni spirituális, miszticizmusra hajlamos világlátásából. Őt is kizökkentette a nagy fordulat abból az irányból, mely már kátyuba vezette volna a kitűnő képességű művészt. Ebben a festményében, melynek címe *„Vizvezetéket építünk a falunak"*, jelentős lépést tett Miháltz a valóság ábrázolása felé. A szocialista korszak építése nem egy művészünket rázta fel az öncélú piktúra álomvilágából s terelte jobb, közösségibb irányba. Miháltz festményén az ellentétekkel ábrázolja a falu kulturális felemelkedését célzó építést és erőfeszítést.

A háttérben az évszázadok óta elmaradt, sárbaragadt falut szomorú apró vályogkunyhók jelképezik, de az előtérben már megjelent beszédes ténye annak a törekvésnek, mely a falunak is el akarja juttatni azokat az előnyöket, melyeket már a város élvez: csatornacsöveket fektetnek le, a kultúra előhírnökei jelenül, melyek révén egészség, higiéne, felemelkedés, új boldog élet fakad a faluban. Őszinte művészi átélése és áttétele a valóságnak Miháltz e festménye. Kevés eszközzel festőien rögzítette élményét, habár a kép még egyes részeiben a befejezetlenség érzését kelti fel. De az a különös ünnepi lírai hang, ami a nagy eseményt kíséri és szinte körülöleli, kitűnő példa arra, hogyan lehet a nép életét, a valóságot ábrázoló művészet útjára lépni olyformán, hogy egy művész átvigye kvalitásait a szocialista realizmus alkotói területére.

(d. m.)

A falu új világossága nyomában

Beszámoló egy moziavatásról és egy működő falusi moziról

Két pillanatkép két faluból. A falusi moziról.

Bakonybél

veszprémmegyei kis község a színhely. Az elmúlt napok egyikén avatták a *mozit*. A falu, sőt az egész környék megmozdult. *Luca* Ferenc, a járási tanács kultúrosztályának vezetője mondotta az avatóbeszédet. Szépen formált, egyszerű szavak hangzottak el, fogadalom és köszönet a népi demokráciának, de a szavak kifejezték azt a *harcos szellemet* is, amellyel a föld dolgozó népe, a kulturális felemelkedés útján elindult dolgozó parasztság fogadja a filmszínházat, ahogyan dolgozott a filmszínházért. *Vadonatúj moziberendezés* és *gazdag díszítés* köszönti a hatalmas tömeget. A díszítést, például, Bakonybélen is maguk a szövetkezeti tagok készítették. A vásznon a *„Ludas Matyi"* pergelt. Micsoda öröm gyulladt ki a szívekben, a szemekben és micsoda tapsviharok zúgtak végig a zsúfolásig telt nézőtéren. *Csodálatos siker volt.* És az volt a helyzet, hogy a tömeg egy része ezen a moziavatáson sem fért be a moziba. Sokan kintrekedtek. A kintrekedtek azonban ajtókon, ablakokon át nézték a szép színes alkotást, az *új jóbarát*, a nevelő, segítő felvilágosító film bemutatkozását. Másnap a szomszédos *Somhegyi-puszta* népét hozta be a hír az előadásra. A pénztár fölött már lógott a tábla:

MINDEN JEGY ELKELT

A váratlanul érkezett somhegyieknek pótszékeket, padokat állíttatott be nagyhirtelen a mozi vezetője. A somhegyi férfiak, asszonyok, legények, lányok, gyerekek onnét nézték végig a filmet. Örömben, lelkesedésben, kiadós tapsokban ismét nem volt hiány.

A másik kép színhelye:

Bélapáttalva

Már régen működik a mozi. Még hozzá milyen kitűnően! A kis falu úgy húzódik meg a Bükk nyúlványai között, mintha védelmet keresne minden elemi csapás ellen. A szövetkezet helyiségében *Lenin, Sztálin, Rákosi* képe, a címer és tájkép díszíti a szobát.

Az egyik asztalnál fejkendős néni dolgozik. Ő a pénztáros. *Bársony* Máténé a neve, azelőtt napszámos volt. Most úgy kezeli a pénzt, mintha egész életében ezt csinálta volna. Ő a mozi legjobb szószólója a faluban. Beszél is, nem kell kétszer kérni.

Elmondja Bársony Máténé, hogy a *Vidám Vásárt* majdnem 650 ember látta. Alig férlek be a moziba. Aztán arról beszélt, hogy milyen hatást tett rá az *„Eskü"*, a *„Harmadik csapás"* és a többi sok szép, kitűnő film.

Elmesélte azt is, hogy az *„Egyetemi éveim"* című filmnél a nézők hangosan biztatták a fiatal Maxim *Gorkijt*, amikor megcibálta a kulák-pék fülét. *„Húzd, ne sajnáld a piszok kulákot!... Úgy kell neki, így jár minden kulák!..."* És mondott egy nagyon szépet, meghatót: *„Amikor Gorkij felemeli a gyermeket a nap felé, akkor lehetett érezni, hogy milyen nagyszerű az élet. És hogy azért küzdünk, hogy a gyermekeinknek, unokáinknak más legyen az élete, mint amilyen a miénk volt."*

Így szántja, műveli a multban parlagon hagyott ugart, a falu népének szellemét a film. A falu új világossága.

A munka témája a szovjet festészetben

V. Szuharevics szovjet kritikus élesen bírálja cikkében az 1949. évi Országos Kiállítást és kifogásaihoz fűzi a festők számára iránymutatásul szánt megjegyzéseit.

A mult idők haladó orosz festői a munkásosztályt nem egyszer mint nagy, hatalmas, de bilincsekbe vert és leigázott erőt mutatták be műveiken. *M. Kaszatkin Szénbányászok* című képén pl. a szakállas bányászok sötét arca, a homályból elővilágló szemükkel, erővel teli, de megtört alakjukkal, azt ábrázolja, hogy mily nyomasztó, örömtelen volt a bányászok élete a cári uralom idején. *K. Szavicki Javítják a vasutat* című képén a dolgozók túlfeszített, kimerítő munkáját festette meg. A vállalkozónak távolabb álló alakja uralkodik a terhes, megalázó, korbácsütések alatt végzett munkának e jelenetén. A cári oroszországbeli munkássors ábrázolásának tetőpontja *I. Rjepin Hajóvontatók* című képe, amelyen megfigyelhető, hogy a művész a kor haladó eszméit, népének gondolatait és vágyait óhajtotta kifejezni. Hajóvontatókat, igáthúzó embereket először Péterváron látott, a Néván. Ez a jelenet számára egyszeriben az akkori oroszországbeli munka jelképévé vált. Megrázták *Nyekraszovnak* emlékezetes, minden becsületes orosz ember szívébe csengő sorai: *„Eredj a Volgához; kinek sóhaja hangzik A nagy orosz folyón? E sóhajt nálunk dalnak nevezik, Míg ott korbáccsal hajtják a hajóvontatókat."* Rjepin a költő dalából született gondolattól hajtva, felgyujtott költői képzelettel a Volgához indult. A költői kép világosan állt előtte. A kereskedők poroszlójának felügyeletével köteleket húzó hajóvontatók — a kényszermunkába tört népóriás — vásznon megörökített képe ezért lett az egész évszázad ábrázolásává, a láncravert népet felébresztő, mély eszmei tartalmú, festői remekmű.

A mult tapasztalatai, az orosz realista festészet legjobb hagyományai tehát azt példázzák, hogy a munka emberét, a föld minden javának létrehozóját azok a képek tudják legvilágosabban, legpéldaszerűbben megörökíteni, amelyeknek *a kor haladó eszméiben fogant drámai, elbeszélő tárgyuk van.* A tárgynak köszönhető, hogy a festmény nemcsak közvetlenül ábrázolja az életet, hanem kifejezi a dolgozó ember lelkét, életről és sorsról való gondolatait.

A mi korunkban a munkának, mint témának óriási, páratlan jelentősége van a festészetben. Megvalósult az, amiről az emberiség vezető elméi álmodtak. A Szovjetunió a dolgozók első állama a földön. A mi hazánk hatalmának, legyőzhetetlenségének és dicsőségének forrása a céltudatos, nagy termelékenységű munka, amelyet milliók tudatosan vállalnak az általános jólét: a kommunizmus építése érdekében. A munka emberét — a kommunizmus építőjét — a rabság jármából felszabadult embert, akinek a munka öröm, személyes szükséglet és társadalmi kötelezettség, már láttuk a művészetben. A szovjet irodalom ábrázolta a szovjet ember új tulajdonságait ... A szovjet festőknek is legfontosabb kötelessége megmutatni kitartó küzdelmében, mozgásában, kutatásaikban, az alkotó munka folyamatában a dolgozót, *évszázadokra megörökíteni a kommunizmus építőinek hősi munkaggyözelmeit.*

Ha azonban megnézzük a *Tretyakov*-galériában a szovjet festészet osztályát, hazánk dolgozóinak hősi munkájáról festett képeket keresve, kiderül, hogy *nagyon kevesen dolgozták fel ezt a tárgyat.* Az Országos Festészeti Kiállítás (1949) nagyon gyengén tükrözi vissza korunk főbb vonásait: a háború utáni első ötéves terv győzelmeit, a szovjet népnek hazánk életét, hétköznapjait, termelését, sőt természeti világát átalakító titáni munkáját.

Művészeink az ipar és mezőgazdaság élenjáró dolgozóit *elsősorban arcképeken* örökítették meg. Számos arcképen azonban a szovjet emberek pózban való lefestése nemcsak mesterségbeli hiba, de hamis képet ad az életükben minden póztól távolálló hősök emberi tulajdonságairól is. *P. Dubinyina*, a Vörös Viborgi üzem ismert munkaelosztónőjének képmása viszont éppen azért életteli és kifejező — bár festői eszközökben nem éppen gazdag —, mert *I. Szerebrjanij* cselekvés közben mutatta meg az embert, a munkást, aki eszének, tapasztalatainak és tehetségének révén az előadói székbe került és felolvas, feloldódva tárgyában: munkájának lényegében. Kitűnően jellemzi itt az építőmunka emberét!

Sz. Grigorjev: Fölvétel a Komszomolba, T. *Jablonszkaja: Kenyér* és D. *Mocsalszkij: Láttak Sztálint* című képeinek és a kiállítás minden művészi sikerének titka ugyanegy körülményből magyarázható. Annak a festőnek van sikere, akinek tiszta, pontos az elképzelése tárgyáról, aki az életet jól ismerve, meg tudja mutatni az események drámaiságát és élő mozgásban tudja ábrázolni az emberek hangulatát, érzéseit, jellemét. Sz. Grigorjev képe ezért lett izgalmas elbeszélés a szovjet lánynak a közösség életébe való belépéséről és T. Jablonszkaja képe pedig himnusz az örömteli munkáról. Ezért tudta D. Mocsalszkij érzékeltetni azt a boldog visszhangot, amit a Vörös-téri tüntetés, a szeretett Sztálinnal való találkozás a szovjet emberek szívében keltett. Az alkotó munkát, a nemes tettek vonzóerejét, az új életet alkotó új szovjet embert megmutatni nem lehet az élet valóságából és költői átéléséből fakadó ihlet tolmácsolása nélkül.

Megesik azonban, hogy az ábrázolások akkor is merevek, ha az embert munkaközben mutatják be. Ilyen például *G. Szatyelj, A komszomolcok Moszkva építői. Kőművesek* című képe. A vásznon egy középkorú kőművesnek ifjak és lányok segédkeznek. A munkások mögött a háttérben gondosan kirajzolt moszkvai téli tájat látunk. Ám a művész, sajnos, *nem érzékíti meg a dolgozók egymáshoz való viszonyát, baráti kapcsolatát.* Ha ugyanis egy tapasztalt kőműves átadja tudását az ifjúságnak, akkor miért csak egy ifjú néz rá figyelmesen és a két leány miért nem érdeklődik az ő szaktudása iránt. Az egyik, oldalra nézve, vakolókanállal keni a habarcsot, a másik téglát tisztít a mester háta mögött. Minden szereplő idegenül áll egymás mellett. A művésznek nem sikerült az újítók lelkes építőmunkáját bemutatnia. *A. Gyejnyek A Moszkva környéki építkezéseknél* című festménye a környéket szinte levegőtlennek mutatja, színei oly egyhangúak és a szűk térségben a falak és állványzatok közt elvesznek az emberek, tisztára csak díszítő jellegű a szerepük. A szocialista földművelés mestereinek kiváló munkáját ábrázoló képek közül *A. Plasztov Cséplés a kolhoz-szérűben* című lendületes képén mi jellemző a kolhozra a háttérben lévő tehergépkocsin kívül? ... E kép csak azt mutatja meg, hogy a munka nehéz, de a legcsekélyebb mértékben sem törekedik érdeklődés, gondolatok, érzések keltésére.

Ha a munka embere a festmények középpontjába kerül, akkor a művésznek mindent el kell követnie, hogy az ember jelleme, tulajdonságai, lelkivilága megmutatkozzék tekintetében, *minden külső részlet az ő belső lényét jellemezze.* A festőművészek erről — sajnos — megfeledkeznek... A festészet igazi mesterében egyesül a festő a költővel és az emberrel, aki tudja, hogy művével mit akar mondani a népnek.

A kép eszmei tartalmát lekicsinylő magatartást könnyű megmagyarázni. Az elmult évtizedek során mindenféle újítók — az impresszionistáktól a tárgynélkülieskig — hol a tiszta festőiséget, hol a formák furcsa felbontását keresték, hol elképesztő ostobaságot vagy kezdetlegességet vittek vászonra. És a formalista művészet az emberek, eszmék és a műalkotások tartalma iránti közönyével, többékevésbbé hatott néhány művészünkre. Másrészt azok, akiknek van realista rajztudásuk és készségük, hogy a természetet festői eszközökkel visszaadják, úgy vélik, hogy a festőnek ennyi elegendő.

A mély tartalom, gondolat és hangulat nélküli vásznak a „tiszta festőiségnek" bármilyen erényeivel dicsekedjenek is, lényegileg nem többek, mint az élet és a természet naturalista lemásolásai. Az ilyen kép nem alkalmas a néző figyelmének lekötésére, gondolatok és érzések ébresztésére. *A kép csak akkor lehet realista művészi alkotás, ha ragyogó formában, magasrendű eszmét fejez ki:* ha több, mint a színek szépsége és a fényhatások összessége, ha több, mint az élő természet és az anyagi világ lemásolása, mert ezek csak elengedhetetlen alkotóelemek. A legfontosabb a cselekmény drámaiságának, az emberi szenvedélyek összeütközésének, a hősök jellemének, az élet nagyobb összefüggéseinek tükrözése.

A magyar korona regényének újabb fejezete

Néhai való Harsányi Zsolt egész vastag kötetbe gyüjtötte a magyar »Sacra Corona« multjának romantikus fejezeteit. S talán azzal a tudattal szállott sirjába, hogy ezzel a könyvével most már bezárult a magyar koronaékszerek változatokban gazdag története.

Arra azonban sem ő, sem a magyar korona egykori viselői, sem Dukász Mihály bizánci császár (aki a mai korona lényeges részét adományozta), sem Sylvester pápa (aki a korona felső részét küldötte — állitólag) nem gondoltak, hogy ez a hosszú história végül is olyan fantasztikus fejezetbe torkollik bele, aminőről most van szó.

Tessék elképzelni: egy amerikai bibornok és egy amerikai tábornok vitatkozik most egymással azon, hogy hová küldjék a koronát, amely Szálasi jóvoltából került »nyugatra«, a Vatikánba-e, vagy pedig Washingtonba? Közben kiderül, hogy Magyarország »első zászlósura«, az esztergomi érsek úr maga kivánta azt, hogy a koronát ne küldjék vissza Magyarországra. Holott az amerikai tábornok maga jelenti ki, hogy néki »az amerikai rendelkezések értelmében a Németországban talált ereklyéket nincs jogában másnak, mint az eredeti tulajdonos országnak visszajuttatnia«. Kiderül továbbá, hogy az amerikai érsek úr »tévesen« vitatkozott a magyar belügyminisztériummal s most kénytelen ezt a »tévedését« a New York Herald Tribune hasábjain beismerni.

A Világ immár négy izben foglalkozott a magyar korona visszaszolgáltatásának kérdésével — 1947 november 28-án, 1948 április 4-én, 28-án és 1948 augusztus 20-án —, tehát olyan időpontokban, amikor még sejtelmünk sem lehetett arról, minő csunya alkudozás folyt itten két érsek úr, a magyar esztergomi érsek és a newyorki érsek úr között, a magyar államtulajdon bőrére. Mi már akkor megirtuk, hogy »az amerikai katonai hatóságok a magyar királyi koronát legalább is olyan joggal küldhetnék »vissza« a török köztársasági elnöknek, tehát a bizánci császárok utódjának, akárcsak a pápának.«

Arra persze álmunkban sem gondolhattunk, hogy éppen egy magyar biboros-érsek lehessen az, aki egy külföldi államnak ajánlja fel a magyar multnak ezt a legérdekesebb relikvidját.

Ezt az egész históriát mindenesetre eltesszük jellegzetes emlékeink közé. Az esztergomi primási széken láttunk már szerelmeskedő kölyök flükat és magyarfaló Kollonichokat. De olyannal még nem találkoztunk, aki a magyar multnak egyik legbecsesebb ereklyéjét ilyen cinikusan kinálta volna fel külföldi hatalmaknak.

A VILÁG nyugtalanítója

Lengyel A. mérnöknek a Világ panaszládája útján hozzánk eljuttatott levelére válaszoltunk, másolatát csatolta küldjük: »Értesítjük t. címet, hogy a Tinódi- és Vaskapu-utca sarkán az ostrom alatt elpusztult közvilágitási berendezést a közelmultban helyreállitottuk s igy az emlitett utcák lakói nevében előterjesztett panaszt orvosoltuk.

Elektromos Müvek.

Az egyetemek valamennyi karán szétválasztják a képesitést a doktorátustól

Az egyetemi reform rendelkezései fokozatosan lépnek életbe. A legújabb kultuszminiszteri rendelkezés kimondja, hogy a bölcsészeti karon szétválasztják a bölcsészetet a természettudománytól. Ez a szétválasztás már megtörtént a szegedi egyetemen, ahol 13 természettudományi tanszék működött. A budapesti Pázmány Péter Tudomány Egyetemen csak adminisztrációs kérdés a természettudományos tagozat felállítása, ugyanis elegendő számú, mintegy 21 természettudományos tanszék működik. A debreceni tudományegyetemen szükség lesz a jövőben új természettudományos tanszékek létesítésére. Ugy értesülünk, hogy 1949/50-ben

Debrecenben új matematikai, fizikai-kémiai és szervetlen kémiai tanszéket állitanak fel.

A vegyészképzésen és a fizikai képzésen belül elkülönitik a tanárképzést a vegyész- illetve a fizikusképzéstől. Az utóbbi helyen elsősorban gyakorlati szakembereket kívánnak nevelni. A reform érdekessége, hogy a tanárképzéstől eltérően a vegyész- és fizikusképzésnél

a laboratóriumi és más gyakorlati munkára helyeződik a hangsúly,

pedagógiai tanulmányokat itt nem kell folytatni.

A matematikában is előtérbe helyezték a gyakorlati szakemberek nevelését. A multban többször előfordult, hogy a nagyipari üzemek problémáit az egyetemekről kikerült matematikusok nem ismerték. Most ezt a lehetetlen helyzetet kivánja megszüntetni a kultuszminiszteri reform

A geológusképzés eddig mindenekelőtt a pedagógia területére szorítkozott, most a Pázmány Péter Tudomány Egyetemen geológusképzés kezdődik, hogy gyakorlati képesitésü szakemberek kerülnek ki, akik tevékenyen részt vehetnek majd az ország nemzetgazdasági munkájában.

A nagyjelentőségü reform kimondja, hogy

a képesitést valamennyi karon elválasztják a doktorátustól.

A doktori disszertációt ezentúl nyilvánosan vitatják meg. Értesülésünk szerint a reform a jogi karon már ebben az évben életbe lép.

Az auschwitzi krumpli gyógyszernek számit

A bíróság érdekes itélete egy mozgalmas cigányperben

Szín: rideg járásbirósági szoba.

Szereplők: dr. *Halmi* Antal járásbiró, *Rostás* Rupi 34 éves cigányprimás felperes és *Titi* Máté nagybögös, alperes.

Rostás Rupit a németek 1944 nyarán származása miatt — mint cigányt — Auschwitzba deportáltak. Ott kölcsön adott barátjának *Titi* Máténak 5 szem krumplit, 3 szem paradicsomot és 2 répát. Ezért *Titi* azt igérte, ha visszatérnek a deportálásból egy-egy gramm aranyat fizet az élelemért.

*

A tárgyaláson *Rostás* Rupi előadta:

— Nacságos biró ur, engem kivittek Oschwitzba, mert cigán vagyok. En ott is dolgoztam, oszt szereztem egy kis harapnivalót. Mikor láttam, hogy Titi komán éhezik, megsajnáltam.

— És mit adott neki?

— Kolompért, paradicsomot, meg répát. Ennek köszönheti, hogy ma is itt van, ez hozta vissza a másvilágról. Tessék elhinni, mán olyan gyenge vót, hogy a nagybőgő vonóját se tudta vóna megfogni...

— E' nem igaz. Süljön ki a szemem, ha ez igy vót. — szól közbe Titi Máté.

— Csend legyen! — szól a biró — mindenkit meghallgatok.

— Méltóságos biró úr, nem is vótam Auschwitzba, — mondja Titi Máté — nyijják meg a föd alattam és ott süllyedjek el a mélységbe, ha ez igazat mond. Pénzt akar, azér hazudik.

— Hát ne mondj mán ilyet komám. Én becsületes ember vagyok, fojjon ki a két szemem, ha hazudok egy szót is...

A vita tovább folyik, esküdöznek jobbra-balra, életre és családra. Az igazságot osztó biró Titihez fordul:

— Szóval meg mer esküdni, hogy nem volt Auschwitzba? Ismételten figyelmeztetnem kell, hogy a hamis esküt a törvény szigorúan bünteti.

— Esküszöm, mindenre és mindenkire, még a feleségemre is — emeli fel a kezét *Titi* Máté. Közben a kabátjának ujja felcsuszik és *láthatóvá válik karján a deportálások ismertető jele: a tetovált szám.*

— Hát ez mi? — mutat a biró a tetoválásra.

— Ez semmi — Titi legyint. — Minnyájan kaptunk ám ilyet...

— Rostás állitása ezek szerint igaz. Maga ott volt Auschwitzban! — rögziti le a biró.

— De méltóságos uram, — folytatja Titi — csak két szem krumplit adott...

A biróság helyt adott Rostás Rupi keresetének és a követelést — forintban — megitélték. Az indokolás kimondta, hogy Rostás, mikor saját magától elvonta a krumplit, paradicsomot és répát, azzal életet mentett meg és azt gyógyszerként kell kezelni és ezért a biróság Titi Mátét a krumpliért szemenkint 20 Ft, a paradicsom darabjáért pedig 30 forint megfizetésére itélte. Az itéletben mindkét fél megnyugodott...

— y —

Ne dobd el a használatlan papirost, ujságot, hanem gyüjtsd és add át a hulladékgyüjtőnek

Mozibuszt épit a Beszkárt

Eredményes küzdelem a közlekedési balesetek ellen

A Beszkárt balesetelhárítási tevékenysége következtében a közlekedési balesetek száma egy év alatt 20 százalékkal csökkent. A baleset elleni propagandát most fokozzák. Már készül az az autobusz, amelynek hátsó részére

hatalmas homályos üveget

szerelnek s a kocsi belsejéből erre az üvegre oktatófilmeket vetitenek.

A »mozibusz«, amely nappali vetitésre alkalmas, meg fog állni a gyermekjátszótereken, a gyárak kapui előtt, amikor a gyárakból kitódulnak a munkások és előadásokat tart. Naponta 20—30 filmelőadást fognak ilymódon tartani.

Két villamason baleseti múzeumot rendeznek be

és ez a mozgó múzeum egész nap járni fogja a főútvonalakat. Az iskolás gyermekek részére közlekedési rejtvényeket készitenek. A jövő hónap elején a Beszkárt a Városi Színházban ingyenes előadást rendez. A baleseti propaganda anyagát mutatja be.

Filmnélküli géppel „fényképezett"

Bodnár Gyula csavargó szerzett egy fényképezőgépet és felkeresett néhány vállalatot azzal, hogy olcsó áron fényképsorozatot készit a vállalat munkájáról és a képeket az országban terjeszti.

Elment a mecseki rum- és likörgyárba is. A mecseki gyógyitóka készitéséről fényképsorozatot készitett. Munkájáért nagyobb összeget kapott a gyár vezetőitől. Amikor kérték, hogy mutassa meg a képeket, el akart menekülni. Kiderült, hogy a fényképezőgépben még film sem volt. Őrizetbe vették. Csalás miatt bíróság elé kerül.

Kandallóban pattog a tűz
halk cigánymuzsika szól;
leghangulatosabb vacsorázóhely a
BOLERO
IV., Szép-utca 2
Gáspár Lajos
és cigányzenekara

Molnár Ferenc levele a Fészek Klub jubileumáról

Január 18-án ünnepli a Fészek Klub a felszabadulás negyedik évfordulóját. Ez a dátum összeesik Budapest újjáépitésének elindulásával, amely az első csákányvágásokkal a Fészek Klubból indult ki.

A kettős ünnepre *Korcsmáros* Nándor, a klub elnöke levélben hivta meg *Molnár* Ferencet, a Newyorkban élő nagy magyar irót, aki most meleg sorokkal válaszolt a meghivásra. A levél igy hangzik:

— Igen tisztelt Elnök Ur. Nagyon köszönöm mérföldek ezrein keresztül jött meleghangú teoretikus meghivást a Fészek január 18-i ünnepére. Most még azt sem mondhatom, hogy — »hacsak tehetem, ott leszek«. Csak megismételhetem azt, amit most két éve irtam önnek, hogy a Fészekre úgy gondolok, mint viharos fiatalságom második otthonára (— de lehet, hogy nem a második volt, hanem az első és egyetlen). És hogy mindig csak a hála érzésével fogok visszaemlékezni abban a házban töltött boldog és gondtalan időkre, sok barátomra, akikkel ott abban a páratlanul kedves, müvészi atmoszférában együtt éltem naplementtől—napfelkeltéig. Mindebből csak a »sok« szót kell korrigálnom. Egyre kevesebben vagyunk. De ha itt a világ másik végén összejövünk, nemcsak gondolunk a Fészekre, hanem sokat beszélünk is róla. És hogy igen szárazon fejezzem ki magamat; nem lehet mondani, hogy ez meghatottság nélkül történik.

Már csak azért is nehéz volna megfeledkezni a Fészekről, mert ide egyre érkeznek amerikai és más országbeli világjáró irók és müvészek, akik európai útjukon ellátogattak Budapestre és őszinte rajongással beszélnek — és irnak — a fogadtatásról, amelyben a Fészek részesitette őket. Minden nagyképüség nélkül lehet mondani, hogy csak itt látszik igazán, hogy a Fészek világviszonylatban szerzi meg iró- és müvészvendégei rokonérzését, ami a mai világban nagy és fontos szolgálat.

Szeretettel üdvözli mindnyájukat öreg barátjuk: *Molnár Ferenc.«*

A mult és jelen könyvei

Most vált csak magyar fordításban közkinccsé *Rabelais* »*Pantagruel*«-je. A 400 éves remekművet már a világ minden nyelvére lefordították, csak éppen a magyar fordítás hiányzott. Most aztán Faludy György helyrehozta a mulasztást. Csak a francia nyelv tökéletes ismerője, különleges mértékü francia irodalomtörténeti tudásu fordító vállalkozhatott sikerrel ennek a páratlan münek a fordítására és Faludy Györgynek maradéktalanul sikerült a nehéz munka. A derüre fakasztó, szatirikus történelmi kalandregény, amely a 15. századforduló és az azt követő évtizedek világát állitja elénk, a mese álomvilágába ágyazva, a humanizmus és a skolasztika — a kor két nagy szellemi áramlata — kilengéseit és kihasználóit gunyolva: örökké aktuális marad, mert minden évszázad voltaképpen önmaga torztükrét láthatja benne. A ergény, a kor és Rabelais megértéséhez nagymértékben hozzásegiti az olvasót Faludy György kitünő előszava, a szerzőről adott életrajza, amelyhez kortörténet kapcsolódik és a magyarázó lábjegyzetek.

*

A föld felfedezésének történetét irta meg *N. K. Lebedjev* »*A föld meghódításа*« cimü kétkötetes, gazdagon illusztrált munkájában, amelyet Kiss Dezső dr. tolmácsolt magyarul. A föniciai hajósoktól az amerikai szárazföld 18. századbeli felkutatásáig meséli el öt ezredév felfedezőinek izgalmas útját, a térkép fehér foltjainak lassu eltünését, csodálatos új világok feltárulását. Felnőttnek és serdülő gyermekeknek egyaránt tanulságos, lebilincselő olvasmány.

*

A marxista esztétika fényvillanása az a 30 cikk, amelyet »*A realizmus problémái*« cimen adott most közre *Lukács György*, aki ezeket a vitairatokat mind a Szovjetunióban töltött ideje alatt, a harmincas években irta és jelentette meg.

*

Lirikus iró *Michail Bubennov*, poétikussá tudja tenni még a háborút, a szenvedést is. A Moszkva alatti harcokat irja meg »*Fehér nyirfa*« cimü regényében. Megrendítő képeket fest a nép heroikus magatartásáról, a katonák hősiességéről, a németek embertelenségéről és közben el tud ábrándozni egy magányos, fehértörzsü nyirfa szépségén, amely a szovjet nép erejét, a szovjet föld legyőzhetetlenségét példázza számára. Trócsányi Zoltán fordítása kitünően érezteti az iró költői finomságait.

*

Közel 40 év előtt indította el *Gömöri* Jenő Tamás a rendkivül népszerüvé vált és komoly kultürmissziót teljesitő »Modern Könyvtár«-t. Most ennek »jogutódja« és szellemi örököseként indította el a »*Mindenki Könyvtára*«. Az első kötet az alapító »*Babona, babona, tizenhárom babona*« cimü, a népies babonákat ismertető és kedvesen kifigurázó verseit tartalmazza. A kötet prózai előszavában mélyenszántó pszichológiával magyarázza a babonaságot és annak rúgóit.

(r. m.)

Legújabb sport

Az MTK jéghokkizói Pardubicében a helyi szokol-együttestől 7:1 arányban vereséget szenvedtek.

Két teherautó „sósavas" balesete

Ma délben a Soroksári-út 48. számú ház előtt egymásnak rohant két teherautó. Az egyik sósavas üvegeket, a másik almát szállitott. Az összeütközés következtében mindkét autó felborult és *a sósav kiömlött az úttestre. Sebesülés szerencsére nem történt.* A két felborult teherautót a tüzoltók emelték helyre.

Betyárvilág

A TERÉZ KÖRÚTON A BRITANNIA RÉMREGÉNYE

32

Felvittek bennünket Várba, a Nádor-laktanyába. Hat-hét katona, köztük önkéntesek is, puskatussal, piszkavassal, gumibottal és ököllel támadtak ránk. Csupa vér voltam. Elájultam. Azután fellocsoltak és rám kiáltottak:

— Ha egy szót mer szólni a történtekről, a Dunába kerül!

Megfogtak és kidobtak a laktanyából az utcára.

Szegény édesapám még négy-öt napig maradt ott, amíg összeszedték a váltságdíjat.

Három hónapig feküdt súlyos betegen, kórházban. Szívbajt és vesebajt kapott. Később meghalt. Soha nem felejtem el, amit azok a haramiák tettek velem. 1917-ben és 1918-ban tartalékos tiszt voltam a fronton. Mellhártya- és tüdőgyulladást kaptam a Nádor-laktanyabeli eset után. Tüdőbajos lettem és ötször feküdtem azóta kórházban. Mint az akkori idők életben maradt tanuja, kötelességemnek tartottam, hogy a fentieket közöljem a szerkesztőséggel.«

XXII. FEJEZET.

A Soltra-gyilkosság

1919 őszétől 1920 novemberéig garázdálkodtak a britanniások. A kormány többször ígérte, hogy rendet teremt és megszünteti a különítmények működését. A Britanniában mosolyogtak ezeken a fenyegetéseken. Gyilkoltak, raboltak, zsaroltak rendületlenül.

1920 november 9-én azonban olyan eset történt, amely minden addigi atrocitást felülmult.

Éjfél után két órakor a Terézkörúton néhány felfegyverzett személy igazolásra szólította fel Einzig Hermant, a »Pesti Napló« egyik szedőjét és egy másik embert, aki a »Szózat« című lap szedője volt. Együtt mentek hazafelé. Einzig a Szondy-utca 45. számú házban lakott. A Mozgókép Otthon (mai Décsi-mozi) előtt haladtak el, amikor a túlsó oldalról két tiszt és egy civilruhás egyén jött át. Először Einziget szólították fel igazolásra. Igazolta magát. Az igazoltatók egyike ezután azt mondta:

— Einzignek hívják, biztosan zsidó.

Már verték is a nyomdászt. Einzig futásnak eredt, de szerencsétlenségére az Aradi-utca felé vette útját. Az Aradi-utcában közelből huszonöt fegyveres katona várakozott. Igazolványt kértek tőle. Einzig a fegyveres csoport előtt kijelentette, hogy igazolványa »a tisztnél maradt«. Erre a csoport tagjai fegyverrel estek neki és össze-vissza-verték. Kikutatták a zsebeit, elvették aranyóráját, aranyláncát, nyakában koronáját. A nyomdász az Aradi-utca sarkán eszméletlenül esett össze. Amikor magához tért, egy arra haladó konflisba ült.

„Lövések dördülnek"

Amikor Einzig futásnak eredt, a másik tiszt a »Szózat« nyomdászának a fejére vágott szeges botjával. Ezt az ütést a nyomdász azzal az edénnyel védte ki, amiben vacsoráját vitte mindig az ujságüzem Rökk Szilárd-utcai nyomdájába. Ő is futásnak eredt és megmenekült. Mikor a Britannia-szálló elé ért, két tiszt lépett ki a kapun. Messziről jajgatás hallatszott, megkérdezték a lihegő nyomdásztól, hogy ki jajgat?

Ekkor lövések dördültek az éjszakában...

Einzig a konflison a Körönd felé hajtott. Ott találkozott Soltra József rendőrrel. Ez a Soltra bátor ember volt, már többször fellépett az éjszakai jogtalan igazoltatás ellen. Az utcai járókelők számtalanszor megéljenezték a szép szál magyar legényt, akit az Edison-kávéház környékén minden régebbi lakos ismert.

— Biztos úr, kérem, nézze, mit csináltak velem! — panaszolta az összevert Einzig.

A rendőr azt tanácsolta, hogy menjen a főkapitányságra, ő majd megnézi, mi történik az Aradi-utca táján.

Soltra elindult. Amikor az Oktogon-térre, a Kovács-kávéház (a mai Savoy) elé ért, tiszti egyenruhába öltözött egyéneket látott, amint egy embert ütnek és rugdosnak a földön. A megtámadott emberen saját botját törték darabokra.

Soltra odament a lármázó csoporthoz:

— Uraim, ne lármázzanak olyan nagyon. Éjjel van.

Az összevert ember elszaladt. Egy magas alak a csoportból azt felelte, hogy itt nincs rendőrre szükség. Előrántotta revolverét és Soltrára irányította. Társai nagyon ingerültek voltak, forgópisztolyokat rántottak elő. Valaki a csoportból ezt mondta:

— Ej, magyar emberek vagyunk, hagyjuk a dolgot abba!

— Mi is csak azok vagyunk — mondta Soltra önmagára és az odaérkezett Miklós József rendőrellenőrre mutatva.

Soltra azután az Edison-kávéház irányába indult. A zajongó csoport tagjai közül néhányan utána mentek és rálőttek. Az egyik golyó a jobblapockája alatt hatolt Soltra testébe. Elől, jobboldalán a mellén jött ki. Soltra nem esett el, hátrafordult és támadóira lőtt. Ezek néhányszor visszalőttek, azután elszaladtak.

Soltra segítségért kiabált rendőrtársa felé:

— Miklós jöjjön segíteni, megölték! — Ezzel összeesett.

A rendőrellenőr odaszaladt. Soltrát egy civil emberrel rátették egy targoncára. A civil elment telefonálni a mentőkért. Egy csoport katonatiszt visszajött és megtámadta Miklóst. Belerúgtak a haldoklóba. Soltra meghalt a targoncán.

(Folytatása következik.)

Háborús bűnöst szöktetett a fogházőr

Két évre ítélték

Szombathely, január 11. (A Világ tudósítójának telefonjelentése.) Novemberben megszökött a szombathelyi fogház III. emeletéről Tömöri Mutschenbacher Pál, volt százados, hírhedt háborús bűnös. Ez már a harmadik szökése volt. Először Budapestről szökött meg, másodszor a robogó vonatból ugrott ki, magával vitte a fogházőrnél lévő iratait is. Ferencz József fogházőrt az ügyészség szándékos fogolyszöktetéssel vádolta meg. A bíróság előtt kiderült, hogy Ferencz már a szökés előtt más zárkába helyezte a foglyot, ahonnan az őrök nem kísérhették kellő figyelemmel. A szökés napján hazaküldte a szolgálatból egyik társát azzal, hogy nincs rá szükség, majd ő vigyáz a fogolyra.

A törvényszék Ferencz Józsefet kétévi börtönre és ötévi hivatalvesztésre ítélte. Az ügyész súlyosbításért fellebbezett.

Erőssné Molnár Mária

a Beszkárt pénzügyi osztályának helyettes vezetője egy kicsit megrémült, mikor közölték vele, hogy vezetőállásba helyezik. De aztán kihúzta magát és elhatározta: megmutatja, hogy a nők minden pozícióban megállják helyüket. Munkáscsaládból származik, édesapja is Beszkárt alkalmazott. Egyetlen gyerek. Szülei nagy áldozatok árán taníttatták. Kereskedelmi érettségit tett. A felszabadulás után került a Beszkárthoz segédmunkásnak. Dolgozott az élelmiszerárudákban mint kiszolgáló, majd mivel észrevették, hogy nagyszerűen ért a számoláshoz, a pénztárba ültették. Letette a kalauzi és kocsivezetői vizsgát. Emlékezetes élménye, amikor az újjáépült Margithidon keresztül vezette kocsiját. A Beszkárt tisztiiskolát kitüntetéssel végezte el. Egy hónapja asszony. Magas, karcsú, feketehajú, komolyan veszi az életet, a munkát, de a barnássárga szeme olykor vidáman csillan meg. Szórakozás? Arra bizony kevés idő jut. Férjével közös munkatervet készítettek s napjuk minden órájára be van osztva. Vasárnap mindig ő főzi meg az ebédet. Férjét karácsonykor pulloverrel akarta meglepni, de annyira el van foglalva, hogy a mai napig még csak a pullover háta készült el. Egy nagy vágya van, ami nem is meglepő: egy gyerek. (D)

Miháltz Pál újabb festményei

A művészi önállóságnak, az egyéniség által kimunkált, megvesztegető stílusnak elragadó példája Miháltz Pál legújabb munkásságának bemutatója. A szentendrei művésztelep kolorisztikus elemekben dúskáló férfias lírikusa vérbeli festő. Számára a világ, a látvány elsősorban színélmény. Amióta utoljára az Ernst Múzeum két termében láttuk, csodálatos felfrissülésen esett át. A sötét, komor színskálából a lágyabb, puhább palettához jutott el s úgy játszik a színekkel, mint egy mágus, maga is megittasulva, szinte átlényegülve, feloldódva abban a maga alkotta, sejtelmes fludiumokat lehelő csodás álomvilágban, mely minden finoman összehangolt színfolt ellenére tele van izzó feszültséggel, fojtott szenvedéllyel. Bármily apró, jelentéktelennek tűnő részletet ragad is ki a tájból, vagy egyszerű elemekből szerkesztett csendéletet vet vászonra, megtölti sajátságos, kielemezhetetlen, az álom és valóság határmesgyéjén lebegő hangulattal, nemesen finom igényes ízlésével, s azzal a megfoghatatlan érzéssel, mely mélységes emberi szolidaritásával üti meg a szívhangokat. S még sincs ebben a szordinus pikturában semmi misztikus. Előkelő kulturált előadásmódja, halk és mégis oly sokatmondó festői nyelvezete, a hangulatok tökéletes tolmácsolása, Miháltz munkásságában olyan örvendetes fejlődést eredményezett, mely díszére válik az egész mai magyar festészetnek.

Babits-emlékest lesz január 13-án a rádióban.

Egy ellopott kerékpárról szól Vittorio de Sica új, olasz filmje.

A VILÁG előfizetési ára:
negyedévre 45 forint
1 hóra 15 forint

Fejszés féltékenységi dráma

Tegnap délután a baranyamegyei *Hosszúhetény* községben több fejszecsapással agyonverte feleségét *Stier* Sándor napszámos, majd megszökött. A vidéki főkapitányság nyomozói néhány óra alatt elfogták. *Stier* kihallgatásakor azzal védekezett: megtudta, hogy felesége csalja, hirtelen felindulásában, féltékenységből követte el tettét. A gyilkos napszámost átadták a pécsi államügyészségnek.

SZÍNHÁZ ÉS FILM

A „Vetés" című darabot bemutatják a Szovjetunióban

A Belvárosi Színház érdekes közlést tett műsoron lévő *Vetés* című darabjáról, melyet szerdán játszanak ötvenedszer. A jelentés szerint *Mándi* Éva darabját a »Szovjet Tudósító Iroda« elkérte fordítás céljára. Ez lesz az első magyar darab, amelyet a Szovjetunióban is játszani fognak.

Tizennyolc nagyüzem, a Rendőr-egyesület, számos pártszervezet, ifjúsági egyesület és 7500 honvéd nézte meg eddig a darabot. Vasárnap délután a szabadságharcosok részére lesz előadás.

A Színművészeti Főiskola a költségvetés tükrében

A kultuszminisztérium állami költségvetésében 1,234.100 forint szerepel, mint a Színművészeti Főiskola kiadásainak főösszege. A Színművészeti Főiskolánál 22 rendszeres alkalmazott és három nem rendszeres alkalmazott teljesít szolgálatot. Könyvbeszerzésre 5000 forintot, szaklapokra és folyóiratokra 4500 forintot, segélyekre 2000 forintot, az oktatáshoz szükséges segédanyagokra 33.200 forintot irányoztak elő. Az utóbbiba tartozik az is, hogy az év folyamán a filmtanszak növendékei keskenyfilmet fognak készíteni. Az esztendő vizsgaelőadásának költségei 40.300 forinttal szerepelnek.

Bevételek: lakbér 139.500, térítések 1500, tandíjak 18.400, nézőtéri bevételek 23.000, vizsgadíjak 6000 forint.

Meghalt Victor Fleming filmrendező

Newyork, január 11. Victor Fleming, a Metro-filmgyár világhírű rendezője, hosszú betegség után az arizonai Phoenix városban meghalt.

Uj hangszereket kap a Zeneakadémia

A hároméves terv utolsó évében a kultuszkormányzat nagyarányú beruházásokat végez különböző művészeti és művészeti oktatást nyujtó intézményeknél.

Az Iparművészeti Főiskolán az elméleti oktatás mellett folyamatosan rátérnek a műhelyoktatásra. A műhely felszerelésére, valamint a textilnyomó berendezésére 200.000 forintot fordítanak. A Képzőművészeti Főiskolán festéktechnikai laboratóriumot állítanak fel. Ennek felszerelésére 30.000 forintot irányoztak elő. A Zeneművészeti Főiskola hallgatóinak száma nagy arányban növekedett, ezért a terv keretében 39.000 forint értékben új hangszereket vásárolnak a főiskola számára. Hasonló volt a helyzet a székesfehérvári Zenekonzervatoriumban is. Ott 20.000 forint értékben vásároltak hangszereket.

A dohányzás zenéje és költészete

»Egy cigaretta...« az összefoglaló címe annak az érdekes műsorszámnak, amely a dohányzás zenéjéről és költészetéről szól. Január 31-én kerül mikrofon elé Hont Erzsi, Solti Károly, Turgonyi András, Turán László, Lucienne Boyer és Anday Piroska tolmácsolásában, részben hanglemezről.

A dohányzásról, pipáról, füstről, szivarról szóló zenés művek szerzői: Bizet, Wolf—Ferrari, Huszka Jenő (Cigaretta-keringő), Tarnay—Dutka Ákos (Füst), Emőd—Buday (Szegény gavallér), Heltai—Collins Chass (A kis trafikosleány), Nádor—Mihály (Holnaptól kezdve), Ripp (Creola), Szirmai—Pásztor (Cigaretta dal), Gramichstedten—Harsányi (Cigaretta-dal), Nádor—Nagy Endre (A princesszász) és Kun László (Pipa összeveszett gazdájával).

Színházi hírek

A Szovjet-Magyar Művelődési Társaság a Budapesten bemutatandó magyarul beszélő szovjet filmek szinkronizálásával Marton Endrét, a Vígszínház főrendezőjét bízták meg.

Gábor Andor fordította Alexandr Korneicsuk »A fehér köpeny« című színművét. Békés István készített belőle rádióváltozatot. Nemsokára előadják.

Montecarlo rádióállomása arról értesítette a budapesti studiót, hogy a rádió külügyi osztálya által elküldött modern kamarazene-felvételt január 14-én sugározza. Hasonló értesítés jött Szófiából is. Ott ugyanezen a napon egy Bartók-hangjátékot közvetít a rádió.

»Fehér század« a címe egy új francia filmnek, mely a Szaharában játszódik. Bennszülöttek is szerepelnek a statiszták között.

»A kolhoz tüzei« a címe annak az új kisfilmnek, mely a kazahi körzet kolhozainak villamosításáról szól. Ez a kisfilm nemrég készült el a Szovjetunióban.

Mezey Mária és **Bilicsi Tivadar** főszereplésével csütörtökön lesz bemutató a Modern Színházban a »Nászéjszaka« című zenés darabból. A verseket Király Dezső írta.

Bajor Gizi február 6-án eljátssza híres szerepét a Donna Dianát a Rádióban.

Zátony Kálmánt tegnap ünnepelték a Pesti Színház próbáján abból az alkalomból, hogy Katalin nevű leánya január 6-án férjhezment Londonban. A. Bee angol állampolgár vette feleségül.

Keskenyfilmező csoportot létesített a filmszakszervezet. A csoport a dolgozók széles körében akarja a keskenyfilmezést elterjeszteni.

A Miskolci Nemzeti Színházban január 17-én Gyurkovics Mária, Kálmán Oszkár és Angyal Nagy Gyula vendégszerepelnek a »Szöktetés a szerályból« című operában.

Bulla Elma január 12-én vidéki vendégszereplésre indul és több városban fellép az »Édes fiam« című színdarabban.

Világsiker! Zenés bohózat
Premier 13-án, csütörtökön NÁSZÉJSZAKA
MEZEI MÁRIA, BILICSI, GREGUSS, Szapáry, Pataki, Balogh Erzsi, Verebes, Pongrácz
Modern Színház volt Medgyaszay

Mihálty Pál

Szabad Nép
1949. jan. 13.

Mihálty Pál festményei

A festő Szentendre szűk sikátorai, apró házai, régi kőkerítései, templomkertjeinek eldugott kis zugai elevenednek meg Mihálty Pál festményein. A nyári nap színességét palettáján megtöri, a színek ragyogását letompítja, a valóság elemeiből álomszerű világot alakít. Finomhangú, lírai adottságú művész, borongós szemléletében van valami fájdalmas visszatekintés, valami fáradt lemondás. A passzív magatartás tartalmi hiányait ösztönösen érzi és a festői eljárások újfajta kísérletezéseivel, eziszolt színharmóniával akarja ellensúlyozni azokat. Mintha félne szembenézni a valóság egészséges nyerseségével, kendőzetlen igazságával, szinte egy láthatatlan fátyolt von szemei elé, amelyen keresztül a színek halkra hangolódnak, a formák összeolvadnak.

Egyik legszebb olajfestménye: a budai szovjet katonák temetője, egyszerű, keresetlen előadásával, a színek szép összehangolásával, az idegen földben pihenő szovjet-katonák emlékét őrzi. Ezen a képen szerencsésen hangolódik egybe lírájának nemes elérzékenyülése, amely tartalmat nyer a konkrét mondanivalóval. Festői megoldásában nem keresi a technikai fortélyokat, hanem folytatója festészetünk jó hagyományainak.

(Népművelési Központ, Rákóczi-út 30.)

F. A. E.

oktatásügyi minisztertől
ostafiók 118.

:ottságának,

B u d a p e s t.

• IX. Üllői ut 33-37.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZAVA

1969 MÁR 28

Miháltz Pál újabb képei az Ernst Múzeumban

1021

A művész idén tölti be hetvenedik évét. Az évtizedfordulók mindig számvetésre késztetnek, kivált, ha valaki alkotásokban fejezi ki önmagát. Miháltz Pál *már 60. születésnapján* is vállalkozott — mégpedig ugyanitt — erre a nézőknek örömet, saját magának pedig felelősségteljes számonkérést jelentő gesztusra. És most, tíz év elteltével, ismét. A változás, az érés a két bemutatkozás között jelentős, főként ahhoz mérten, hogy ez az életkor rendszerint már csak „őszikék" termésének az ideje.

Változásról, persze, csak igen zárt és egyéni életművön belül lehet szó, amely megnyilvánulásának módját tekintve, mintegy *30 éve*, érzelmigondolati alapállását tekintve pedig kezdettől fogva *szinte változatlan*.

Ez az alaphang valami mély, elégikus szomorúság, amely a fiatalkori műveken némi expresszionista hevülettel és látványosabb bibliai, illetve cirkusztémákban keresett kifejezést. Az idők folyamán a harsányabb hangokat rezignáció váltotta fel, a mozgalmas kompozíciókat szerény képkivágások: egy szobasarok, szűk utcarészlet, kapualj, kalitkában gubbasztó madár, puritán csendélet. Az életre nyitott szűk rés azonban az érzések és gondolatok egyre mélyülő távlataiba enged bepillantani, és a művész növekvő megindultsággal fedezi fel az egyszerű dolgok gazdagságát és fokozódó érzékenységgel fogja fel az üzenetet, amit *az élet egészéről* közvetítenek számára.

A lírai azonosulás passzivitása és a rendteremtő szándék aktivitása — ez a kettősség vonul végig Miháltz Pál egész eddigi életművén. Ezt fejezik ki egyrészről a bársonyos, olvatag színek, másrészről a képek szilárd szerkezeti egyensúlya. A tíz év előtti kiállításon még az előbbi, a mostanin az utóbbi jutott érvényre. A jelenlegi tárlat retrospektív anyagának összeválogatásával — igen logikusan — Miháltz művészetének ezt a vonalát hangsúlyozta ki a rendező Frank János. A mintegy kétszáz mű zömét azonban a legutóbbi évek termése alkotja. A mű folytatásához szívből kívánunk sok erőt a betegségéből most lábadozó művésznek.

(havas)

Miháltz Pál

kov és Nagy Jenő (Jentetics László felvételei)

már a közeli vasútállomást szorongatta. Akkor megfogadtuk, hogy nem engedünk a fehéreknek, és visszafoglaljuk két nagy városunkat: Szamarát és Szimbirszket. Ebben a csatában találkoztam egy magyarral, Nagy Jenővel — emlékezik vissza Andrej Fjodorovics Kulikov.

— Egyedül voltam magyar a 4. lett ezredben, és amikor vissza kellett foglalni Szamarát és Szimbirszket, Andrej Fjodorovics Kulikovval és a többiekkel együtt harcoltunk — sorolja emlékeit Nagy Jenő.

Az élet mindig tartogat a tevékeny és bátor emberek számára valami szépet. A véres, de győztes forradalom először összehozta, majd fél évszázadra elszakította őket. De megélték e félszázadot és 1969 esős márciusának napján Budapesten, az Országházban, a szakszervezeti veterán küldöttség látogatásakor újra egymásra leltek.

Andrej Fjodorovics Kulikov:

— Bajtársam, elvtársam magas, sötét hajú fiatalember volt, sapkáját mindig hetykén, oldalra csapva viselte, akár a lettek. Vidám volt. És bátor, addig nem állt meg, amíg Szimbirszk utolsó házából ki nem vertük a burzsoá fehéreket...

Nagy Jenő:

— Andrej Fjodorovics nagyon vékony volt és gyerekarcú. Sapkáját ma is magam előtt látom, nem tudom, honnan szerezte, de akkora volt, hogy a fülét is eltakarta. Kedves fiú volt, akárcsak most...

(hargitai)

*

Az MSZBT országos elnöksége tegnap, csütörtökön a Barátság Házában fogadást adott a hazánkban tartózkodó ötventagú szovjet szakszervezeti veteránküldöttség részére. A baráti találkozón, amelyen megjelent V. I. Prohorov, a Szovjet Szakszervezetek Központi Tanácsának titkára és Kiss Károly, a Szaktanács alelnöke, sok magyar veterán, a polgárháború és a Magyar Tanácsköztársaság egykori hősei is részt vettek.

(MTI)

SZEMLE

A KÉPZŐMŰVÉSZETI FŐISKOLA JUBILEUMA

Most ötven esztendeje alapitották az Országos Magyar Királyi Képzőművészeti Főiskolát s e jubileum alkalmából érdekes *Évkönyv* számol be művészeti oktatásunk e legfontosabb faktorának félszázados küzdelmeiről és mai sikereiről. Az *Évkönyvet Pilch* Dezső főiskolai tanár, főtitkár állitotta össze, olyan minden apróságra kiterjedő gonddal és szeretettel, hogy belőle szinte fokról-fokra rekonstruálhatjuk a Főiskola viharos pályafutását.

E soroknak nem célja kiásni a félszázados mult immár történelmi fejezeteit 1871-től — az alapitás évétől — maig, de viszont nem mehetünk el szó nélkül ama

GERBER MAGDA.

MIHÁLTZ PÁL: A FÖLD RABJAI

form megszüntette a női festőiskolát, megszüntette a mesteriskolákat s megszüntette a rajztanárjelölteknek a művésznövendékektől való elszigetelését. Az első intézkedésre azért volt szükség, mert a külön munkálkodó női főiskolában idők folyamán egy nem kívánatos sablónos dilettantizmus kezdett kialakulni, amely már kiállításainkon is kellemetlenül tünt fel. Ezentúl a leányoknak a művészeti munkálkodásban fel kell venniök a versenyt a művésznövendékekkel s akik itt helyt nem állnak, azoknak más pályán kell boldogulásukat keresniök. A mesteriskolák viszont eddigi szervezetükben azért nem válhattak be, mert az ifjabb nemzedék csak 1—2 tanár közt választhatott s éppen a tehetségesebb fiatl nemzedék és a mesteriskolák vezetői közt nem jöhetett létre a szükséges összhang. A reform at az célt, amelynek elérésére egykor a mesteriskolákat szervezték, úgy érte el, hogy ma minden figurális tanár elfogadhat hozzá szabad választás alapján jelentkező „továbbképző“ növendékeket. Végül a rajztanárjelölteknek a művésznövendékekkel való együttes nevelése azért mutatkozott szükségesnek, hogy közösen nevelkedve, a leendő rajztanár és leendő művész, *az életben hű megértésben ugyanazt a művészeti kulturát szolgálják*, kiki a maga rendeltetési helyén. E célból a gyakorlati munkákat közösen végzik, sőt az első két évfolyamban még elméleti tárgyaik is közösek.

A rajztanár nagy missziójáť azzal hangsulyozta a reform, hogy csak többszörös cenzura alapján engedi a jelentkezőket erre a fontos pályára. Ezek elseje a felvételi vizsga, másika pedig a második év végén kiállott vizsgák, amelyeken legalább is jó eredményt kell elérni, hogy tovább folytathassa a jelölt razjtanári speciális tanulmányait.

Kut 1926 dec. 31

Miháltz Pál

ból kiinduló, harsogás nélküli festészete elmélyülést kíván a nézőtől. Témái egyszerűek, puritánok, hétköznapiak — csendéletet, szentendrei utcarészletet fest —, és mégis ünnepélyesek. Az ünnepélyesség egész festészetéből árad. Színei általában sötétek. Komor színek. Kompozíciója zárt, a kép mindig statikus, nyugodt. Mozgalmassá csak a folton belül válik, mert Miháltz nem egyenletesen von be egy felületi egységet, hanem teret enged a kréta, az ecset és a „spachtli" játékának. A pasztell áll hozzá legközelebb, még olajfestményei is némileg pasztell hatásúak. Szándékosan úgy kezeli ezt a két anyagot, hogy első látásra nehéz megállapítani a festési technikát. Sokat foglalkozik technikai problémákkal, mestere az anyagnak, a színértékeket pontosan mérlegeli, de az előadás *hogyanját* mindig alárendeli festői mondanivalójának.

A kiállítást *Ritly Valéria* rendezte a tőle megszokott magas színvonalon. A katalógus azonban a rendező nevét — sajnálatos módon eltérve a szerkesztési szokástól — elmulasztotta feltüntetni.

FRANK JÁNOS

MIHÁLTZ PÁL

Miháltz Pál a szentendrei művésztelep régi tagja. most 65 éves, nagy hatású őiskolai tanár, öt évvel ezelőtti gyűjteményes kiállítása után újabb festményeit állította ki a *Csók István Galériában.*

Miháltz Pál művészetének fejlődése töretlen. Látvány-

Élet és Irod.
1964 nov 14.

Zsolt Béla.

Többnyire kócos volt, nyakkendője félrecsúszott, ruhája lehamuzott; nyolcvan száz cigarettát szívott naponta és szüntelen kávézott. Ágyban vagy kávéházi asztalnál szeretett élni és dolgozni. Az ágy eleinte betegségének kényszere volt, később életformává vált nála. Felhúzott lábára helyezte mappáját és írt. Kávéházba az a sivár világ száműzte annak idején az ifjú költőt és közírót, amely az otthontalanság pótlására, a jól fűtött, illúziókkal jóllakató, ezüsttükrös, hazug regényességű helyiségeket megteremtette . . . 2. és

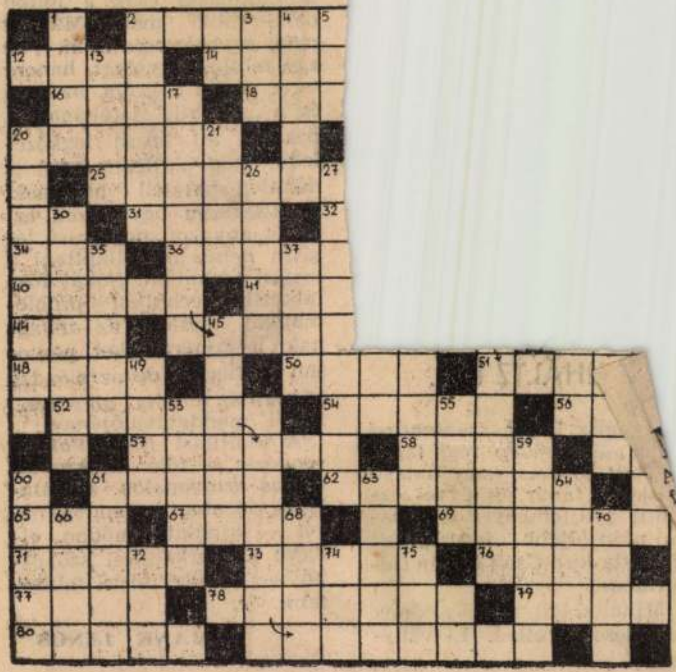

Az Ernst Múzeum hat termében rendezték meg *Miháltz Pál* kiállítását hetvenedik születésnapja alkalmából. A 115 olaj- és temperaképből, s 71 grafikából álló, gondosan válogatott anyag egy gazdag művészegyéniség egész életének munkásságát szemlélteti. A kiállított művek közül a két legkorábbi 1924-ből való. Még főiskolás korában állította ki őket Önarckép és Jelenet Golgotával címen. Fiatalkori munkáit a Carrière emlékeztető monokrómia jellemzi. A Főiskolán először Révész Imre, majd Vaszary tanítványa lett, akinek különösen tetszettek az emberi indulatok feltárására kész adottságai. Vaszary hatására – a kiállított művek tanúsága szerint – koloritja kivilágosodott s az egymásba olvadó szürkés tónusokban fogalmazott formák átváltottak határozott dinamikus színfoltokká. 1928-tól a Műegyetemen, 1940-től az Iparművészeti Főiskolán tanított. Az elmúlt négy évtized alatt több alkalommal szerepelt különböző hazai és külföldi tárlatokon, hat gyűjteményes kiállításon és a szentendrei Ferenczy Károly Múzeum bemutatásain.

Alkotásain nyomon követhetjük az elmúlt negyven esztendő megrázó, vagy felemelő történéseit. Az 1940-es évek háborús eseményei, az ostrom sokszor drámai erejű víziókban nyilatkoznak meg. Pl. Rabságban c. festménye megtépett madarat ábrázol kalitkában, komor, nyomasztó színeivel az embermilliók rabságát szimbolizálja. Üldözött c. kompozícióján letompított színek fejezik ki a rettegést. Ugyanilyen hangulatú a néptelen, sivár Elhagyott udvar, és Temető c. munkája is. Festményei sajátosan egyéni és szenvedélyes, gyakran feszültséggel teljes kifejezésmódját tárják elénk.

1946 óta jóformán minden szabad idejét a szentendrei művésztelepen tölti. Őt is megérintette ennek a kisvárosnak hangulata, helyi varázsa, itt találta meg legsajátosabb stílusát. „Nagyon szeretem Szentendrét, és soha meg nem unom ezt a rendkívül változatos várost és gyönyörű környékét" – vallotta Miháltz Pál s valóban számos művén megörökítette az ódon kisvárost és festői vidékét. Szentendrei utca, Szentendrei házak, Zöld kapu. Öreg fal, Barokk kapu, Művésztelep és még sok képét ihlette a kedvelt

város Egy kapualj, házrészlet néhány ablakkal, vagy a szűk utcák hatnak képzeletére, aszimmetrikus vonalaikkal, festői megjelenésükkel. „Lírai beállítottságú ember vagyok – írja Miháltz – és a látvány, valamint a hozzákapcsolódó gondolatok, asszociációk váltanak ki belőlem képi megnyilatkozást." Színezésében a posztnagybányai iskola hatását fedezhetjük fel. A szentendrei konstruktivisták szerkezeti szigorát ennek a festőiségnek puhább koloritja és oldottabb ecsetkezelése lágyítja. Meditatív, lírai, visszafojtott érzelmek tolmácsolására alkalmas stílus ez. Az erőteljes fény-árnyék nélküli színek jelképes erővel fejezik ki a művész érzelmeit. Mély barnák, tompa vörösek, okkerek és galambszürkék színfoltjai mindmegannyi tolmácsolói hangulatának. Ennek megfelelően képeinek gyakran csak színekről elnevezett címeket ad: Vörös nap, Vörös házak, Fekete madár, Zöld kapu, Színes üvegablakok stb. Sokat foglalkoztatja a tér problémáinak újfajta értelmezése, a téri és sík viszonylatoknak a kép felületén elérhető zártabb rendje. Ezt mutatják csendéletei és különösen napraforgó képei. A napraforgót sokszor és más-más változatban festette teljesen egyéni felfogásban, mintha önmagáról, életének különböző szakaszairól nyilatkozna. A címek is ezt sejtetik: Kék hátterű napraforgók, Napraforgók napsütésben, Napraforgó régi képpel, Szárnyas napraforgóval stb.

A legújabb esztendők termése derűsebb, színesebb hangvételű, azonban ugyanazt a festői, emberi beállítottságot tükrözi, mint a korábbiak. Az a drámaiság, ami az ifjúkorban az expresszionizmusban kereste kifejezését, most különösen önarcképein jelentkezik. Nyugalmukban és fegyelmezettségükben is felizzó drámai hang jellemzi őket.

A kiállítás legintimebb, finom színekben gazdag része a grafikai anyag, kb. 70 vízfestmény és krétarajz, Édesanyjáról, a szentendrei művésztelepről, egyszerű házakról, bensőséges otthonokról. Világos színskálájú, meleghangú képek, mintha előkészítő tanulmányai lennének nagy kompozícióinak, könnyedek, az első fogalmazás közvetlenségével hatnak. Ezekre a művekre különösen illenek az 1959. évi kiállítás katalógusának szavai: „A szerény és bensőséges szépségek jellemzik, úgy fest, mint aki meghitt barátainak tesz vallomást."

kik évekkel előbb a Stúdióban dolgoztak s ma már képzőművészeti életünk megbecsült tagjai, országos tárlatok résztvevői. Nemcsak fiatalkori munkájukból állítottak ki, hanem újabb műveikből is. Így kb. 150 festő, 70 grafikus és 70 szobrász alkotását láthattuk. Az ízléses és reprodukciókban bővelkedő katalógus – Bereczky Lóránd szerkesztésében – jó tájékoztatást nyújt a nagy anyagról. Jubileumnak ugyan kevésnek tűnik a tíz év, de a Stúdió eddigi eredményei joggal keltik fel az érdeklődést annál is inkább, mert sem hazai, sem külföldi mását nem ismerjük.

Ez a művészi szervezet 1957–58-ban alakult állami támogatással, évi 200 000 forint anyagi bázissal. Ezt ösztöndíjra, pályázatokra, kisebb részben modellekre használták fel. Ez az összeg állandóan emelkedett, s ma már 520 000 forint. A gazdasági feltételek megteremtése a Képzőművészeti Alap, a Stúdió felügyeleti szervének feladata. Ösztöndíjat kezdetben minden főiskolát végzett fiatalnak biztosítottak, ma már csak azokat segélyezik, akiknek művészi tevékenysége erre méltó, s anyagilag is indokolt. Képviselete van a Stúdiónak a Derkovits-ösztöndíj odaítélésében. Tíz év alatt 68-an részesültek ebben a legjelentősebb magyar képzőművészeti ösztöndíjban, mely három évi gondtalan alkotó lehetőséget biztosít. A segélyezés nem egyetlen feladata a Stúdiónak. Alapszabálya szerint a továbbfejlődéshez szükséges eszmei, kulturális feltételeket is biztosítja, előadásokkal, vitákkal, tanulmányutakkal. A gyakorlati eredményt tíz év alatt nyolc kiállításon láthatta a közönség. Ezeken a tárlatokon művészeti életünk problémái – útkeresés, elvi, esztétikai ellentétek, stíluskérdések, a megjelenítés sokrétűségének jelenségei – talán még élesebben vetődtek fel, mint más kiállításainkon. Sokszor meglepetést is hoztak, hiszen a tagok saját karakterüknek, meggyőződésüknek megfelelő őszinteséggel alkottak, s néha merészen újat hoztak.

A Stúdiónak tíz év alatt csaknem 600 művésztagja volt, de jelentősége mégsem a nagy számmal mérhető le igazában, hanem képzőművészeti életünkben betöltött szerepével. Elég itt felsorolni a beérkezettek közül néhányat: Miskolczy László, Ridovics László, Szalay Ferenc, Németh József, Udvardy Erzsébet, Balogh László festők, Martsa

[illegible], fajsúlyos plasztikai tárgyiasság és tartózkodó érzelmesség párosul rajta, a mai parasztság életének megértését kutató szenvedéllyel. Maradandó élményként hat e műve, hiszen a számtalan kitűnően jellemzett figura élő korképet is ad. Hasonló szellemben készült a Tsz elnökség c. négyalakos festménye, amelyen a falu ráncosarcú idősebb és napbarnított fiatalabb vezetőit látjuk művészi megjelenítésben.

Évek óta foglalkoztatja az Életfa-szimbólum. A Születés, az Élet és Halál örök folyamata. A szegedi belvárosi új temető ravatalozója számára készült s itt látható freskótervén is e gondolat foglalkoztatja, amikor a középkori szárnyasoltárokra emlékeztető három nagy kompozícióját mutatja be. Az elsőn világoskék háttér előtt három erőteljes ifjú lány alakja, az egyik furulyával a kezében, középen az arany, kék és zöldszínű levelekben pompázó Életfa, fekete madarakkal az ágain. A harmadik szárnyon ismét három leány látható, de az egyik bánatosan távozik. A Menyegző ünnepélyes alakjaival, s a Temetés megrendült gyászolóival mind e gondolatkörhöz tartozik.

Szalaynak kedvelt megoldása a triptichon, a korareneszánsz humanista eszméit idéző forma, de újrateremtő huszadik századi igénnyel. Ilyen az évszakokat ábrázoló sorozatból a Tavasz, a Nyár és a Tél. A Tavasz szimbólumai fiatal parasztlányfejek az első szárnyon, nyújtózkodó, ébredő ifjú középen, a harmadikon virágokkal ékes lányfejek. A Nyár ábrázolásán két oldalt szinte mesebeli fák madarakkal, középen erőteljes leányfej érett kalásszal. A Tél kopasz fáival két oldalt, s fázósan összeboruló kendős asszonyokkal az elmúlást sugallják. E triptichonokon a síkra épített színfolt és a vonalritmus ötvöződik egyéni hangon a paraszti világ őszinte lírájával.

A zenével kapcsolatos képei is figyelemre méltók. A vásárhelyi iskola alkotói mindig is lehetségesnek tartották, a zenében megvalósított bartóki szintézis képzőművészeti kivetíthetőségét. Vallják, hogy mindaz, ami Bartóknál a népművészetből fakadó és az

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-295, 188-307

Élet és Irodalom

1969 MÁR 29

PERNECZKY GÉZA:

1021

KIÁLLÍTÁSOK

KÉPZŐMŰVÉSZET

Az év első hónapjaiban csaknem üresen álltak a fővárosi kiállítótermek, noha köztudomású, hogy a festők sorbaállnak igényléseikkel. Március lett, mire a szükséges adminisztrációk elvégzésével, katalógusok összeállításával végre elkezdődött az 1969-es szezon. Egy sor kiállítás vár most méltatásra. Elsőként a Párizsból hozzánk látogatott

Maria Manton és Louis Nallard

művészházaspárt említeném, akik a *Kulturális Kapcsolatok Intézetének termében* rendeztek közös tárlatot. Maria Manton személyében az egyik legjelentősebb francia művészcsoportosulás, a *Salon des Réalités Nouvelles* főtitkárát üdvözölhetjük. Férje ugyancsak tisztséget visel ebben a szervezetben, s állami kitüntetésben is részesült. Mindketten algériai származásúak, művészetük azonban keveset őrzött meg azokból az izzó afrikai színekből, melyeket Matisse képeiről olyan jól ismerünk. A párizsi iskola hűvösebb, intellektuálisabb stílusa jellemzi alkotásaikat, a mértéktartó ízlés és a hibátlan komponálás teszi e festményeket mesterművekké. Címük egy-egy látványemlékre utal: Antwerpeni kikötő, Charbon-i rakpart, Madaras ház, vagy Sivatagi tó, Legyező, Spanyol falu stb. A képek azonban a nonfiguratív festészet sajátos logikájú formaalakításával készültek, s a címek inkább csak hangulati utalásnak tekinthetők. Fanyar szürkék, tört sárgák és narancsok, vörhenyes barnák hamvas hatású foltritmusára épülnek a kompozíciók, ám e színek mindig fegyelmezetten alkalmazkodnak a szigorú egyensúlyt tartó, nagyon átgondolt vezetésű kontúrrajzokhoz.

Mihaltz Pál

kiállítása az *Ernst Múzeumban* a mester hetvenedik születésnapjára nyílt meg. Az egész életművet átfogó tárlat a magyar festészet passzívabb, szemlélődőbb karakterét mutatja, az öntörvényű kompozícióalkotás szenvedélye helyett itt a látványt tisztelő és átszínező lírikus szólal meg. Noha Mihaltz Pál első képei között kemény szerkesztésű és aktív energiájú festményeket is találunk, mint például a Madárkalitkát, később ez a hang lecsendesedik, s a főszerepet fény-árnyékjátékok, a romantikusan felizzó színek veszik át. A szentendrei tájak és csendéletek motívumvilága, valamint a poszt-impresszionista stílus finoman cizellált technikája egyesül e képeken. Mihaltz sajátos hangvételéhez a festékanyag sűrű, kásásan porózus hatása is hozzájárul, mert ott, ahol az ábrázolt utcakép, vagy csendéleti részlet önmagában keveset mondana, e vattásan puha festésmód köti le tekintetünket. A halvány színekkel átvilágított csend talán kis grafikáin a legmeggyőzőbb, itt néhány vonal és szétfuttatott színfolt is megteremti a befejezett és kész mű hatását.

Vidéky Brigitta

festői világa sokban hasonlít Mihaltzéhoz, legfeljebb a színek kiválasztása éreztet drámaibb, erőteljesebb felfogást. A táji részletek vagy az enteriőrök belső világa viszont elnagyoltabb, a rögtönzött ecsetjárás felvillanó foltjai vagy mély árnyékai inkább eltakarják a képek lehetséges motívumvilágát és belső szerkezetét, ahelyett, hogy határozott döntéseket vagy egyszerűsítéseket tolmácsolnának. Kétségtelen azonban, hogy ez az elnagyolt, laza festésmód a hangulati hatást kereső posztimpresszionizmusnak szinte kikerülhetetlen árnyoldala, s Vidéky Brigitta *Fényes Adolf Teremben* rendezett kiállításán is inkább egy szerényen, de következetesen dolgozó szimpatikus művész munkásságát kell becsülnünk, mint ilyen általános problémákat feszegetnünk.

Szalay Ferenc

kiállításának megrendezésével Budapest régi adósságát törlesztette a Tévé Galériája. A *Derkovits-terembe* lépve az az első benyomásunk, hogy a festő rendkívül visszafogott tempóban, keveset alkotva, sokat mérlegelve dolgozhat. Szalay, aki a vásárhelyi művésztelep egyik legértékesebb tagja, bizonyára tisztában van a puritán mértéktartás szükségességével. Festői eszközei, a reneszánszot követő naivul realisztikus stílus, vagy a figurák szelíd, póztalan beállítása könnyen sablonná, akadémizmussá fakulhat. Szalay féltő szeretete és lassú vigyázata szükséges ahhoz, hogy ez ne következzék be. Mert ez a tárlat megkapóan eleven és hiteles. Lehet, hogy Szalay évente csak húsz ecsetvonást húz, de azok „átlátszóak", levegősek és mint a fuvolaszó: dallamosak. Profán szentképei, ablakként kinyitható triptichonjai jelentéktelenül kicsik és semmitmondóak lennének, ha nem áradna belőlük valami el nem apadóan friss tavaszi fuvallat. Lehet, hogy Szalay festői útja a mai egyetemes művészethez mérve anakronisztikus mellékösvény, majdnem zsákutca. Lehet, de valakinek ezen az úton is járni kell, s hogy miért, arra képei válaszolnak.

dják. Jula ült dok-
ivágású öregúr gá-
askolta Jula kezét.
sértődötten — el-
ugtatgatás, vigasz-

tra. Állt, feszengve,

darálta a bíró —,
én három évig ter-

rekedt-feszesen Áb-

felperessel vagy az

bíró már folytatni
inte csukott szem-
kettejüket már há-
Az alperes osztály-
ban...
ragban?
nyara óta ismerem.
n?

Budafokon nyaral-
ek a szőlőkben volt
mlékszem pontosan,
ebestyén utca 2. —
Igen, Szent Sebes-
zbe akart szólni. —
ttunk, pontosabban:
Julikát, pontosab-
kora óta ismertem.
, ahol a helyiérde-
elemi iskolai taní-
t valamit, de nem
em hallotta. — Az
nk evezni. Két pár
a szüleivel a csó-
tt meg az alperes-
khoz kormányos is

ngját:
anú arról, hogy kö-

nással bírt arról —
a vén Remington
zéssel...
újra behunyta a
be, forró lángokba

ani, egy nagy sze-
or az volt az érzé-
nt a felperes és az
ttek. Később bekö-
vamán ezt többször

az iratokba:

is, én is, látjuk abban a varázstükörben az elmúlt huszonöt esztendőt, többet, az egész életünket. Azokat a budafoki nyarakat, az evezőtúrákat — és tavaly az októberi napot, amikor Jula halpaprikás közben azt mondta váratlanul Ábrisnak: „Igaz, Ábris, maga még nem tudja. Elválunk Gazsival." Mi minden volt a kettő között, akár azt is mondhatnám: mennyi halpaprikás, dunai módra, vagyis zsír nélkül, nudlival! Közte volt az idő — erről beszélt most Ábris —, amikor katonának vittek és várt rám, az ostrom, majd a hadifogság, amikor várt rám. Várt rám és én mindig visszajöttem. A budafoki evezések és az a bizonyos utolsó halpaprikás — és ami közte volt: a nyugalom, az utazások. Ábris éppen angliai utunkról beszélt, és én figyeltem Julát, az asztal másik oldalán, a vén agár mellett, mint egy felperzselt területen túl, és láttam felvillanni szemében ugyanazt a boldog fényt, amikor először látta meg velem a tengert, amikor először látta meg a tarkafényű estében a repülőgépről Londont, majd a Charing Cross boltjait, a fényzuhatagot a Piccadilly Circus pindurka Erosz szobra körül, és a Kew Garden üvegházait, Stratford előtt az Avon fűzfáit, nyíreit, és nemcsak ezt — Ábris már az együtt-töltött karácsonyokról is mesélt —, ahogy a karácsonyfát díszíti vagy legendás dunai halpaprikásait főzi, és láttam ahogy leszalad az iskolából, mert ott várok rá, huszonöt év alatt jóformán mindig, a szemközti trafiknál, és láttam a visszfényét szemében a boldog havazásnak a Sváb hegyen, és láttam mindazt, amiről Ábris beszélt, és Jula is láthatta az én szememben ugyanazt...

Ábris egy pillanatra lélegzetet vett.

— Befejezte? — kérdezte a bíró.

— Azonnal.

És folytatta, és Jula szeme hirtelen elborult ott a gáláns vén agár mellett, és az én szemem se lehetett éppen derűs. Mert a varázstükör most a szülészeten mutatta, amikor megtudta, sosem lehet gyerekünk, az a bizonyos neve-sincs, akit úgy nevezett: „egy *te meg én*", és láttam, ahogy egyszer újra kimentünk Budafokra, és elborult a tekintete — elborult most is —, hogy az a villa a szőlők közt romhalmaz, roskatag a csónakház, a késő őszi Duna mellett csónak korhadozik a parton, az talán, amivel együtt jártunk egyszer a Ferenc József-hídig, majd le, a Hárosra. Ábris beszélt, és minden feltámadt, és én figyeltem Julát, és ő is engem, és nem tudom nektek megmondani, úgy fájt-e a szíve neki is, mint nekem, és úgy akart-e végképp idegenné válni számomra, mint ahogy én akartam egy esztendeje, hogy

dult, már hívták

Juláék előremen
csázott mögöttük.
Pista rágyújtott.

— Na hallod, Á
vics Laci, az úgy
majdnem elcsészt

— Én? — csodá

— Hát persze
Zsennyei Pista, ú
nevetne. — Be se
kérted arra Gazsi

Ábris önérzetes

— Én csak azt mondtam, amire kérted. A színtiszta igazságot.

— De nem azt kellett volna! — mondta az ügyvédem. — A tényeket.

— Hát nem a tényeket mondtam? — sértődött meg Ábris.

Most már meg kellett szólalnom. Az a keserű cigaretta a számban!

— Azt mondtad. És köszönöm, Ábris.

Ezzel otthagytam őket. Siettem, egyedül akartam maradni. Nyüzsgött a törvényház, vádlottak, tanúk, csirkeperek, nagy ügyek — mit számít ezek közt az enyém? Egy a sok közül! Ez megvigasztalt. Lent a járdán Jula állt, ő is egyedül. Az a talpig fekete! csak a fátyol hiányzott. Most aztán jogos a gyász, egyszerre temetett el mindkettőnket. De melyikünket mélyebbre? Engem vagy sajátmagát?

— Hová mész? — álltam meg mellette.

— Az iskolába.

— Buszon?

— Taxin. Amíg én Újpestre kiérek... És te?

— A Buvátiba.

— Persze te is taxin.

Álltunk. Ez a téli délelőtt, mocskos rongytömeg az ég. Ha én lemérhettem volna, milyen távolság volt most ez a közelség!

— Ott egy taxi — mondta.

— Majd elviszlek — mondtam. És meg akartam kérdezni: mi baja is volt velem? És abban reménykedtem, azt mondja: menjünk vissza, közöljük, nem ér a nevem, játék volt az egész. De ezt mondtam: — Nehéz neked is, nekem is taxit találnunk.

— Nehéz — mondta. És nem tudtam, huszonöt év után nem tudtam, mire gondolhat. És most sem tudtam meg. Mert így folytatta: — Ilyenkor kevés a taxi.

Amikor a taxi lestoppolt, ő nyitotta ki az ajtaját. Rám se nézett, úgy nyújtotta a kezét:

— Szervusz.

Beszállt. A taxi elment. És én ott álltam a járdán, vártam, hátha előbukkan egy másik.

Hétköznap este a Takács családnál

A vacsorát mindig közösen fogyasztják el. *Jani bácsi*, a családfő — vagy hivatalosabban *Takács János*, a Szerelőipari Vállalat munkása — hat órára már rendszerint hazaérkezik. Kis szerszámtáskáját a kredencre rakja, olyan féltő és óvatos gonddal, mintha drága porcelán feküdnék benne, selyempapírban. Beleszaglász a kolbászos bablevesről árulkodó ételpárába, aztán feleségéhez fordul.

— Laci nem jött még meg? És Erzsi — már megint túlórázik? Palit sem értem, miért nem tud vacsoraidőre hazaérni?

Ez a szokásos esti zsörtölődés soha nem marad el. Márta néni, a feleség inkább megszokásnak veszi, hiszen Jani bácsi igen jól tudja, hogy a VII. kerületi középfiókban dolgozó Erzsi lánya, s az angyalföldi szerszámgyárból hazavillamosozó Laci fiú perceken belül megérkezik. Pali, a »kis vő« — mert így becézgetik a jóvágású, értelmes lakatost — ugyancsak iparkodik haza az akkumulátorgyárból.

Jani bácsi bosszúsága

Hétre már tálal Márta, s a jókora kolbászdarabok, a meleg, párolgó leves felett indul a mindennapi beszélgetés: hogy volt, mint volt ma az élet?

— Megint mérgelődtem egy sort — dörmög Takács János, elsősorban a szerelési munkákban jártas Lacihoz intézve a szót. — Bemegyek reggel, tudtam, hogy az egyetemen már várnak, a laboratóriumban meg kell vizsgálni a csapokat, csöveket. Erre — kiküldtek a Valériára, az új házakba. Ott aztán volt bosszúságom egy szatyorra való. Mondom az építésvezetőnek: *»ezek a csapok nem jók, ki kell cserélni őket, a tervünkből is láthatja«*. Nem, ő erőszakoskodik, tegyem csak fel a gyengébbeket. Egyet felszereltem, fél óra múlva szaladnak a házbeliek, hogy a mosókonyhában jön a víz. Kezdhettem elölről az egészet. Még szerencse, hogy vittem becsületes csapokat is.

»Öreg rókát nehéz átverni« — mondtam a mérnököknek, azok meg hümmögtek, hogy hát újítani kell, meg próbálkozni. *»Az rendben van — de az ember nem végez selejtes munkát.«* Persze megsértődtek rám. De ne haragudjon a világ, az én kezemet ne szidja senki, még akkor sem, ha ilyen ifjú nadrágosok kontárkodnak is a dolgomba.

Hamar indulatba jön Jani bácsi. Laci csitítgatja, s közbeveti:

— De az egyetemen elégedettek, igaz-e?

— Ők nagyon — derül fel az öreg. — Délután kiugrottam, a kis laboránsok majd a nyakamba estek, merthogy ők már szidták a vállalatot, hogy nem engedik ki a szakembert, mi lesz velük. Kicsit megizzadtam — olyan bonyolult szerkezetük van ezeknek a műegyetemi berendezéseknek. Maradt holnapra is dolog, de a javát elvégeztem.

„Mit szólnál a technikumhoz?"

Laci nagyot bólint, aztán az apjára hunyorít.

— Hiába, a család mindig kivágja a rezet. Velem egyébként újság van. Behivattak a személyzetishez délelőtt — tudod, az az elvtárs, akiről már beszéltem —, s egyenesen nekem szegezi a kérdést: elégedett vagyok-e a tudásommal? Mondok, ahogy vesszük, két éve vagyok szakmunkás, tudtom szerint hibát nem csináltam. *Azt nem is* — de úgy gondolták, hogy *még tanulni kéne*. Mit szólnék az esti technikumhoz? Elöntött persze a pirosság, igen megörültem. Mire hozzátette, hogy ha vállalom, akkor *keddre szerezzem be a papirokat. Hát mit szóltok hozzá?*

Márta asszonynak csillog a szeme, pillantása simogatja a hosszú, szőke fiút. Apa is jólelkűen bólint rá.

— Azt kell. Tanulni kell. Legalább te. Az Erzsi úgyis ottragad a közértben...

A fiatalasszony zavartan közbeszól.

— Nem is olyan rossz hely. Csak a vevők... Ma is, bejön egy férfi, angol szalonnát kér. Mit csináljak — nincs már egy hete. Azt a patáliát hallották volna — mintha én lennék a hibás. Pedig bizonyisten, szeretem egyébként a munkám, a jó, fűszeres illatokat, a tisztaságot. Csak — valami keserűség mindennap akad. Igaz, hogy mire hazaérek, megpróbálom elfelejteni.

Pali már a rádiót csavargatja, zenebolond gyerek, s csak igen kevéssé zavarja, hogy a felneszelő pólyás, Zolika pillanatok alatt túlbömböli a pattogó csárdásokat.

Meglesz a második hely

— Nálunk jól kezdődött a nap — vet közbe ő is néhány mondatot. — Ma számolták ki a negyedévi műhelyátlagokat. Délután már tudtuk: lesz egy kis pénz. Persze, rákapcsoltunk kegyetlenül, az embernek ilyenkor jobban fog az az esze, fürgébb a keze is. Nem sok idő múlva odajön a művezető, félrehív. »Te, Pali« — mondja — »ha egy kicsit rávernétek, úgy mint most, a kongresszusi versenyben másodikok lehetnétek. Tavasszal úgyis sereghajtók voltatok, most javítani kéne a hírnéven.« Összeültünk kicsit a fiúkkal, aztán vállaltuk: *meglesz a második hely.*

— Derék — helyesel a szakértő Laci, s most már mindnyájan Márta asszonyt kérdezik: itthon mi újság?

Mert ő nem dolgozhat. Súlyos műtéten esett át tavaszon, azóta más áll a szövőgépe mellett az újpesti textilgyárban. Tudják, érzik — hiányzik neki is a gyár, a napi munka kedves, megnyugtató zsongása —, hát így kárpótolják, gyári hírekkel, egy-egy napjuk kis történeteivel. Hallgat, kicsit szomorúan, megértően — négy munkásember hétköznapjának hullámzását figyelve. Aztán noszogatja őket: »még, még meséljetek«.

És hull, hull a szó — a munkában töltött órák ezernyi újságáról, izgalmakról, örömökről és bosszúságokról. Szeretik mindnyájan ezt az esti visszaemlékezést, nyolc óra történeteinek krónikáját — és a gyár észrevétlenül belopózik közéjük, ötödikként letelepszik a családi asztalhoz.

— No, indulás aludni — nyújtózik Jani bácsi, s belenéz táskájába, készítgeti a reggeli munkához szükséges szerszámokat. Mert holnap ismét elölről kezdődik minden, s a Nagyvárad téri kis lakásból reggel négy égtáj felé indul a négy munkásember. Gyárba, műhelybe — amelyet otthon sem lehet soha elfelejteni...

Várkonyi Margit

Az élet nem tűr megállást

BARÁTOM, VOLT MUNKATÁRSAM keresett fel a szerkesztőségben. Panaszkodni jött. Munkahelyén — egyik nagy vasipari üzemünkben — komoly feladatok ellátásával bízták meg. Jó szakmunkás, több újítása, ésszerűsítése, elgondolása bizonyult hasznosnak a gyárban. *Mégsincs minden rendjén.* Azt mondja nekem, hogy *a gyár gazdasági vezetői nem elég fogékonyak az új iránt, úgy vélik, kényelmesebb a régi módon dolgozni, egy-egy újítás, ésszerű elgondolás felkarolása pedig hosszadalmas, hónapokat, sőt néha éveket igényel. A helyi szakszervezeti vezetők fellépése is gyakran eredménytelen.* Készségük megvan hozzá, hogy az egyszerűbb, jobb megoldást érvényesítsék, de szakmai hozzáértésük még fejletlen.

Azután arról is szólt, hogy igazának érvényesülése sok nehézségbe ütközik; többször előfordult vele és a gyárban másokkal is, hogy bérügyi, munkajogi kérdéseikben a fennálló törvényekkel, rendelkezésekkel ellentétes, vagy tőlük eltérő döntések születtek. Az arra illetékes gazdasági és szakszervezeti funkcionáriusok nem elég alaposan ismerik a törvényes rendelkezéseket. Egyszóval: *elégtelennek tartja szakmai és általános ismereti felkészültségüket. »Így van ez mindenütt«* — tette még hozzá nyomatékosan.

EZEN AZUTÁN ELVITATKOZTUNK. Ő üzemének tapasztalataiból makacsul általánosított, én pedig az általa elmondottaknál általánosabb példákkal bizonyítottam, hogy *véleménye eltér a teljes igazságtól.* Miért? Ha barátom végső és általánosító értékelését elfogadnám, alig hihetném, hogy meg tudunk felelni az ipar, az ország előtt álló, állandóan növekvő feladatoknak. *A valóságban gazdasági vezetőink, szakembereink általános felkészültségének fejlődését igazolják a magyar ipar egyes kiváló termékei:* motoros vontatóink, autóbuszaink, traktoraink, tehergépkocsijaink, televíziós készülékeink, szerszámgépeink, textiltermékeink — és sorolhatnám tovább — az ország határain kívül is öregbítették a magyar ipar és nem utolsósorban műszaki vezetőink jó hírnevét. Nem egy termékünk, gyártmányunk éppen az új, a fejlettebb iránti fogékonyság, annak felkarolása, tehát az alapos hozzáértés eredményeként született meg. *A világszerte rendezett, neves ipari vásárokon elismerést, kitüntetést (és megrendelést) kaptunk kiváló termékeinkért.*

ÁLLÍTOM, hogy ebben szerepe van szakszervezeteinknek is. Központi vezetőségeink, elnökségeink s a helyi szakszervezeti bizottságok ülései hozzáértéssel tanácskoznak ipari termelésünkről, termékeink fejlesztéséről, újításokról, ésszerűsítésekről. A szakszervezeti funkcionáriusok közül sokan rendelkeznek technikumi, egyetemi, tehát magasfokú szakképzettséggel is. Egy sor elfogadható javaslatuk termékenyült meg abban, hogy egyre jobb gépeket, könnyűipari cikkeket gyártunk, s egyes helyeken a korábbinál jobb a munka mechanizmusa.

Abban sem adhatok teljesen igazat barátomnak, hogy gazdasági vezetőink, szakszervezeti funkcionáriusaink ismeretei oly elégtelenek a törvényekben, rendelkezésekben való eligazodás terén, amint ő azt általánosítóan megjegyezte. *Ma már lényegesen kevesebb a törvénysértés, a szabálytalanság, a torzítás, mint korábban, akár egy esztendővel ezelőtt is.* A területi egyeztető bizottságok adatai bizonyítják, hogy az idén 20—30 százalékkal kevesebb alkalommal kellett közbelépniük bérügyi, munkajogi kérdések elintézésében, mint 1958-ban. Ez kétségkívül *a törvényes rendelkezések, rendeletek alaposabb ismeretéről, helyesebb alkalmazásáról, a kérdések igazságosabb eldöntéséről tanúskodik.*

AZONBAN NEM volna helyes és igazságos, ha egyértelműen azt mondanám: barátom aggályai teljesen alaptalanok. Aggodalmaiban feltétlenül *figyelmeztetést* is kell látnunk. Az élet olyan feladatokat állít a gazdasági, szakszervezeti funkcionáriusok elé, amelyeket *csak fokozottabb felkészültséggel képesek megoldani.* Mindenkire érvényes, hogy *mai, jelenlegi tudásával — ha azt nem gyarapítja — néhány év múlva már nem tud munkaterületén helytállni. Sőt! Egyes helyeken már ma is gátolja a fejlődést a kellő szakképzettség, a szükséges ismeretek hiánya.*

Megvizsgáltuk és megállapítottuk, hogy például Csepelen és a Magyar Optikai Művekben a gazdasági vezetők 35—38 százaléka nem rendelkezik beosztásának ellátásához szükséges szakmai-elméleti felkészültséggel. *A szakszervezeti funkcionáriusok egy része nem otthonos eléggé a gazdasági mutatókban,* nem ismeri kellően jelentőségüket és ezért a termelés kérdéseiben, az újítások, az ésszerűsítések használhatóságának elbírálásában is bizonytalan. Figyelemre méltó a Budapesti Területi Egyeztető Bizottság jelentése is, amely szerint *a TEB elé kerülő ügyek 25—30 százalékában az üzemi egyeztető bizottságok döntéseit meg kell változtatni.* Ez azt mutatja, hogy *a gazdasági vezetés és a szakszervezetek által delegált egyeztető bizottsági tagok közül többen nem ismerik még kellően, behatóan a Munka Törvénykönyve előírásait.*

MULASZTÁSUNKAT ezen a téren feltétlenül helyre kell hozni. Az élet, fejlődésünk üteme, a dolgozó emberek mindennapi ügyeivel való törődés, gazdasági, szociális kérdéseiknek igazságos intézése követeli meg, hogy ismereteink napról napra gyarapodjanak. A gazdasági vezető éppúgy, mint a dolgozók bizalmából választott szakszervezeti funkcionárius: *csak akkor szerezhet elismerést az emberek előtt, csak akkor szolgálhatja jól ügyünket, ha nem elégszik meg jelenlegi képzettségével, tudásával, ha folyton-folyvást fejleszti általános és szakmai ismereteit, ha a reá bízott feladatok ellátásában ura a helyzetnek és ha képes előre is tekinteni, a jövőt is látni.*

Csak a vezetők képzettségének, tájékozottságának állandó emelkedése segíthet előre bennünket azon az úton, amelyen kevesebb, egyre kevesebb lesz az olyan panaszok száma, mint amilyenről barátom szólott.

Timmer József

LEVEGŐZTETÉSES KENDERÁZTATÁS. Tudósaink, kutatóink fokozott mértékben foglalkoznak a termelés problémáival. A kenderáztatás az egyik legrégibb ipar. Elméletével azonban a legutóbbi időkig nem foglalkoztak. A Műszaki Egyetemen kidolgoztak egy új áztatási módszert, az ún. levegőztetéses áztatást. A módszer legnagyobb előnye, hogy a csökkentett áztatási idő ellenére a különböző fajta kórókból szerves minőségű anyagot kapnak. Képünk: Kollár Györgyné tanársegéd áztatási kísérletet végez

(MTI Foto — Tormai felvétele)

Gárdos Miklós:

Mártírok útja

Ahol a széles út fordul, egy pillanatra meg kell állni. Amott vöröstéglásan, óriás ablakokkal új gyárépület néz át a földszintes palánkon, a »Négy Szürke« egykori vendéglőépületén tábla: ifjúsági klub. A ház, amely annyi nehéz álom gyötrött rajzlapján világított már, ott áll a reggeli napsütésben. Hát az ablak? Az ablak, amelynek vasrácsos négyszögén át (egy rabtárs vállán állva, mindig ügyelve, nehogy az őr benézzen a figyelőnyíláson) egy-egy pillanatra láthatta a szem a Margit körutat... Az ablak nincs már ott. Az egykori fegyházban villamosgépek rajzai fölé hajolnak és sorra kicserélik az ablakokat — a vasrácsos, apró négyzetek helyén sárga keretű új, nagy ablakok helyét törték a falon. Az egykori honvédtörvényszéki épületen márványtábla: a régi útnak új nevet adó mártírok emléke.

Szemben, a városfalon a másik, tűnt századokat idéző kőtábla. Itt a vén fal. Négy vagy öt évszázad esői verték, szelei koptatták a budai hegyek bányáiból valaha cammogó szekereken ideköltöztetett kövei. Itt állt már akkor is, amikor a világutazó Evlia Cselebi kérdezősködött a bugyogós török hadfiaktól, Szulejmán új hódítása, a Duna-parti város mindennapjairól, gyaur városlakóktól a szentéletű dervis, a turbánján rózsát viselő Gül Baba híre felől. A fal állta a századokat és látta a vad ostromokat: itt tört át az első kis sereg 1686-ban, itt szökellt a csapat, amelynek fegyverétől elesett Abdurrahmán Ali, az utolsó budai basa... Aztán német polgárok siettek el mellette a napsütötte domb szőlőibe, a múló századok utcákat emeltek a zöld halmok és árnyas ligetek helyén. Ahol valaha dzsámi kupolája hívta imára Allah híveit, borkereskedők pincéje ásított. Császári vértesek vezették kötőféken lovaikat, az ostrom elől menekültek, feljebb, feljebb a Várba — mert a keskeny utcák kis házai közt közeledett a honvédsereg. Egy térképrajzoló jött, Emich Gusztáv bízta meg, rajzoljon térképet Pest-Budáról. Ahol most a régi fal maradványán ott a márványtábla, az Obere Landstrasse fordulójában, üres telkeken legeltettek a Generalwiese-ről, a Vérmezőről kiszorult budai gazdák.

Csend és csatazaj, éj és nap, ősz és tavasz váltották egymást a néma városfal vén kövei mentén és szemben vele megépült a fegyház. Budai földdel mázolták be a vakolatot, esztendőnként kétszer meszelték a cellafalat. A vasajtó mögött (szemmagasságban apró ablakocska volt rajta, az őr órán-ként figyelte a rabokat) előbb csak katonaszökevények és fegyelemsértők várták az esztendők teltét, aztán a messzi Doberdóról, pripjeti mocsárból hozták ide az engedetlen, bűnös bakákat. Valahol az első emeleten ott a cella, ahol 1919 véres őszén tiszturak verték a kommunistákat, a földszinten az egykori kápolna, amelynek ajtajában bikacsökkel állt a foglár, így hívta misére az istenteleneket...

És a második emeleten a nagy »közös« — itt hevert élete utolsó napján, seblázasan, meggyötörten, de bátran Schönherz Zoltán, s megszorítva elvtársa kezét, a holnap Magyarországáról beszélgetett vele. Itt a folyosó, amelynek vasrács-ajtajánál, a falnak fordulva várta a főfoglárt Bajcsy-Zsilinszky Endre. Itt, a törvényszék és a fegyház közötti kis udvar, ahol 1944 novemberében bemázolt ablakú autóbuszok vártak: bilincsbeverve hurcolták tovább, új börtönök felé foglyaikat a rabtartók...

Az úton, az egykori Obere Landstrassén, a régi Margit körúton azoknak a bemázolt üvegű autóbuszoknak nyomában eszeveszett száguldással jártak a homokszínű német autók. A Duna-partról egy-egy sortűz elvesző zaja keveredett a motor zihálásával, aztán ágyúdörej, sorozatvetők vészteli vijjogása: már a harmadik ostrom füstje rakódott a vén városfal köveire.

Itt suhant fel, a meredek, a Várba vezető utcák valamelyikén Pfeffer-Wildenbruch generális üres autója; a büszke tisztúr a sofőrre hagyta a kocsit, ő maga egy csatornanyílásban várta meg sorsa beteltét. Itt rázta meg még a köveket is az észveszejtő robaj, amikor összedőlt a Regent-ház, itt állt meg, a Széna téri sarkon az első csapat szabadító vörös-katona...

Ahol a széles út fordul, jól látni az új házakat. Az egyik már fénylő ablakszemekkel néz, a másik még állványruhában áll. A vén városfal kőtáblája előtt ballonkabátos lány nyúl kézitáskájába. Ceruzát vesz elő, körülnéz, vajon nem figyeli-e valaki. Szállás, nagy betűk a táblán: »Fél nyolcra várlak, itt, a falnál. Zsuzsi.«

82 országban vásárolják a magyar divatárukat

220 000 férfi-, több mint félmillió női ruhát exportálunk
Negyven országba szállítunk magyar kötöttárut
Magyar divatbemutató Koppenhágában

A MODEX — amely *a világ egyik legnagyobb divatáru külkereskedelmi vállalata* — évről évre szélesíti kereskedelmi kapcsolatait.

— *Nyolcvankét országba exportáljuk a magyar könnyűipar termékeit* — mondotta *Simonyi Dénes*, a MODEX vezérigazgatója. — Elsősorban a *konfekció cikkeket és kötöttáruinkat* vásárolják szívesen.

— A magyar női ruhák világszerte népszerűek. Több mint *félmillió női pamutruhát és 220 000 férfiöltönyt exportálunk.* Divatkollekciónkat legutóbb a Szovjetunióban mutattuk be. Tavasszal *Koppenhágába* visszük el a magyar divatújdonságokat, ahol a közönségnek, s a kereskedelmi szakembereknek külön bemutatókat tartunk. Koppenhágába erre az alkalomra meghívjuk valamennyi skandináv állam ruházati üzletembereit.

— *Kötöttáruinkat 40 országban vásárolják.* Izlandban és Kanadában is a legkeresettebb termékek közé tartoznak a magyar pulóverek, pamut- és gyapjúáruk. Hollandiába, Kanadába, a Német Szövetségi Köztársaságba és a Szovjetunióba *120 000 leányka kötöttruhát szállítunk az év végéig.*

— A magyar nylon harisnyák is »betörtek« a világpiacra. *Anglia például 120 000 párat vásárol.*

— A kézzel és géppel kötött *magyar kesztyűkből 500 000 párat exportálunk.* Sportkesztyűinket a lappok vásárolják a legszívesebben. *Felnőtt- és gyermek-tréningruhákból több mint 200 000 darabot exportálunk.*

— *Hetven országban viselnek* a férfiak magyar ingeket, az idén *egymillió darabot szállítunk külföldre.*

Simonyi Dénes vezérigazgató befejezésül elmondotta, hogy »különleges« kívánságoknak is eleget tesznek. Az idén például *a ghanai úttörőket »öltöztették« fel magyar úttörő ruhába.* A megrendelők kívánságára a közeljövőben megkezdik a szintetikus anyagok felhasználásával készült gyűrhetetlen plisszírozott szoknyák exportját is, amelyek iránt külföldön nagy az érdeklődés. *(m. t.)*

Regényeket, történelmi és tudományos műveket kérnek elsősorban az ország legnagyobb munkáskönyvtárában

A csepeli gyorsvasútról leszállva, nem kell sokáig keresni a vasmű könyvtárát. Csak követni kell azokat, akik a nylon szatyrokba, kosarakba rakott vagy a hónaljuk alá csapott könyvekkel a II. Rákóczi Ferenc úton igyekeznek. Ők jól ismerik a könyvtárba vezető utat, az idegen azonban nehezebben találja meg. Kívülről olyan egyszerűen fest, mint egy üzlet, különösen most, hogy kirakatában a Természettudományi Múzeum kiállítása látható. *Itt van Magyarország legnagyobb munkáskönyvtára.* A fiókkönyvtárak könyveivel együtt több mint 46 ezer mű! A központi könyvtárban 150—200 ember fordul meg naponta — telen ennél is több.

A hegesztő — és a festők

... Öt óra van, de a pulthoz már nem lehet odaférni, annyian vannak. Alig győzik kiadni a sok könyvet. Egy fiatalember éppen most iratkozik be, az első ezen a napon. *Molnár Jánosnak* hívják.

— Miért most határozta el, hogy beiratkozik a könyvtárba?

— Anyám már régi előfizető, de ő mindig regényeket vesz ki, engem pedig a festészet érdekel, a képzőművészeti könyvek.

— Hát nem a vasműben dolgozik?

— De igen, csak otthon, munka után festegetek. Olajjal, temperával. Ez volt a szenvedélyem, már az iskola első osztályában is. Hat általánost végeztem ... Nagyon szeretem Munkácsyt, a maiak közül Pór Bertalant.

— Sok festménye van otthon?

— Nincs még sok — de szeretnék sokat. Szép reprodukcióimat is gyakran elosztogatom a barátoknak, az ismerősöknek, hadd szeressék meg ők is a képeket.

Megnézem az első könyveket, amelyeket kivett a könyvtárból: »Goya«, »Művészeti anatómia«, Végvári Lajos »Szolnoki művészet«.

Molnár János a könnyűfém formaöntöde autogénhegesztője.

Sok az új beiratkozó, de sok a régi olvasó is. Az év első felében majdnem százezer könyvet kölcsönöztek ki.

Szőke Imre még az alapító tagok közül való. Öntő, a múlt évben nyugdíjazták, s azóta még többet olvas. A könyvtári tasakjában alig férnek el a kikölcsönzött könyvekről szóló feljegyzések. Találomra néhány név és cím olvasmányaiból. Íme, mit olvas egy idős csepeli munkás: *Gorkij, Gárdonyi, Gábor Andor, Kolcov, Tömörkény, Nagy Lajos, Mark Twain, Krúdy, Jack London, »Ismerkedés a geológiával«, »Régi Pest-Buda«, »A varázslástól az orvostudományig«, »Építészeti műemlékek«, »Thália mosolya«* ...

Németh Tibor, a Golyóscsapágygyár edzősének legkedvesebb írója Dumas, rajta kívül mindenki, aki izgalmasan ír: Flaubert, Zola, Shakespeare, Thackeray. Olvasmányai között találjuk Marx—Engels műveinek második kötetét, operafüzeteket és egy matematikai tankönyvet egyetemi hallgatók és technikusok számára.

„A legjobb, kérem, olvasni ...“

... Egy tízéves kisfiú valósággal berepül az ajtón. Szüretre utaznak, hamarosan indulnak, könyv kell a szülőknek az útra. Egy idős asszony megható regényeket kér, egy fiatalember a rádiótechnikáról szóló könyveket. A katalógusnál egy csőgyári lakatos, Pali bácsi már vagy egy félórája keres valami érdekes olvasmányt. Ő is most iratkozott be.

— Elváltam — mondja —, a fiam még a háborúban halt meg. Mit csináljak? A legjobb kérem, olvasni ... Nexő könyvét viszi magával: A hódító Pellét.

Egy fiatalasszony angol—magyar szótárt kér, egy másik »bagolykönyv«-et. Nincs. A könyvtárban elmondják, sok bajuk van ezekkel a könyvekkel. »Bagoly«-könyveket nem igényelnek, mert nem tartják a csepeli könyvtárba valónak. Az olvasók közül azonban néhányan elégedetlenek: akkor miért adják ki őket? (A mellőzés csakugyan nem helyettesítheti az ízlésfejlesztést.) Új könyveket azonban gyakran vásárolnak. Csak augusztusban a központi és fiókkönyvtárak részére 400 könyvet vettek.

Mit keresnek az olvasók? Elsősorban szépirodalmat: regényeket, elbeszéléseket, napjainkról szóló írásokat, történelmi műveket, fantasztikus regényeket ... Csak a versekkel van baj, azokat még kevesen olvassák. Szeretik a magyar, a szovjet és a nyugati klasszikusokat. A modern nyugati irodalmat már sokkal kevesebben.

Karinthy, Dosztojevszkij — hiánycikk

Egy pillantás az előjegyzett könyvek jegyzékére. Mi a hiánycikk Csepelen? *Karinthy: Az egész város beszéli, Dosztojevszkij: A félkegyelmű* (amióta bemutatták ezt a filmet, mindenkit érdekel a befejezés), *Dumas, Jókai,* regényei, *Verne* fantasztikus írásai, *»A kultúra világa«, »Mit tud a baba?«, »Lakásépítés állami támogatással«, »Sport és szépség«* ...

538 ifjúsági olvasója van a könyvtárnak. Sokan még segíteni is bejönnek.

Csepelen szeretik a könyveket, az öregek és a fiatalok is.

Barabás Péter

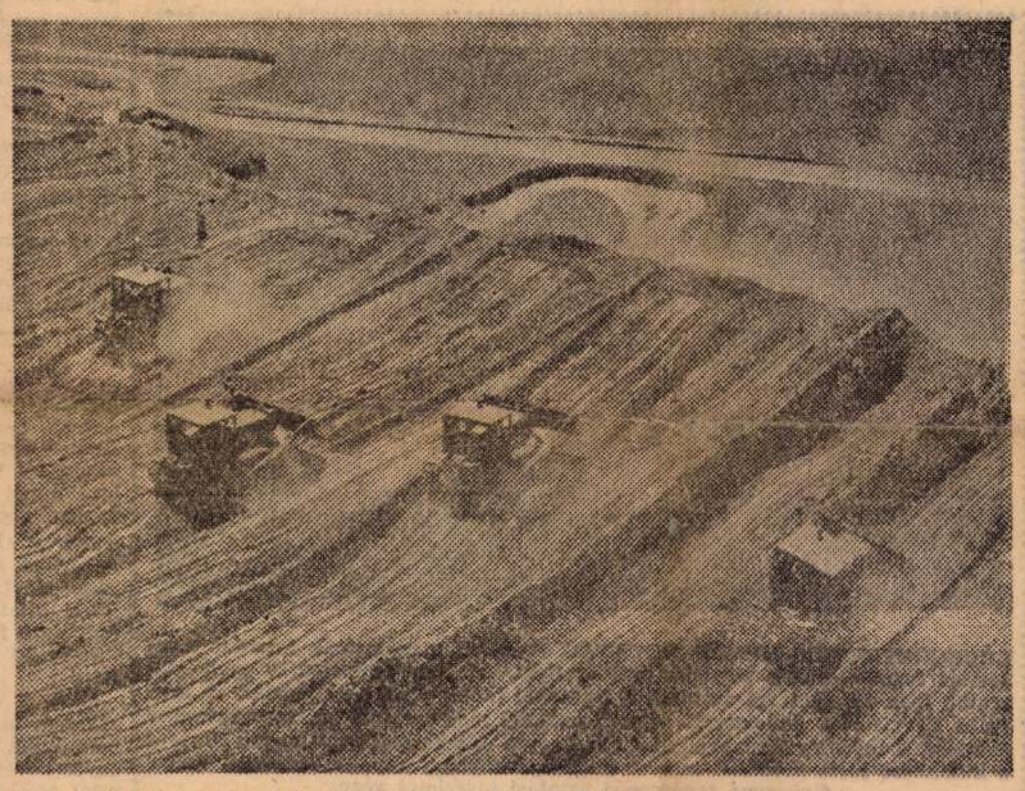

A III. NEMZETKÖZI MŰVÉSZI FÉNYKÉPKIÁLLÍTÁSON, a Nemzeti Szalonban a bíráló bizottság hatezernél több beküldött kép közül válogatta ki a legjobb 492 fekete-fehér és színes fényképfelvételt, amelyek 39 ország 348 fotoművészének munkái. Képünk: Alpert M. (Szovjetunió) »Csatornaépítés« című aranyérmet nyert felvétele

Keszthelyi Zoltán két verse

Ha apám tanít

Nem szólok semmit, ha beléptet
Emlékeimbe az a muzsika,
Mely kísérgeti a lepkéket,
S az ég s a föld a kosaraiba
Rakosgatja pihegő hangjait
A kalandokból született zenének.
Apámat hallom, szót borongva mond:
— Még jó neked, nem tudod, mi a gond.

Nem szólok semmit, ha apám tanít.

Valóságból mesét álmodtam

Valóságból mesét álmodtam,
Meséből valóságot.
Álmot láttam a patakokban,
S lelkem tengerre vágyott.
Mikor tengeren hajókáztam,
Vizén az Alföld ringott,
S az izgalmas kalandozásban
Föltártam tenger titkot.

Ifjúsági előadás a Néphadsereg Színházában

»Ha ezt a csatát el is veszítjük, a mi ügyünk, a kommunizmus ügye egyszer győzni fog! Unokáink örökké büszkék lesznek arra, hogy nagyapjuk vöröskatona volt!«

A nézőtéren feldübörög a tapsvihar. 1200 fiú és leány, a budapesti iparitanuló-intézetek és középiskolák növendékei tapsolnak kipirult arccal, csillogó szemmel *Illés Béla »Szivárvány«* című drámájának első ifjúsági előadásán, szombaton délután, a Néphadsereg Színházában.

— Nagyon szép, érdekes az előadás — mondja a szünetben *Cseh Imre*, a 27-es Ipari Tanuló Intézet növendéke. — És főleg igen tanulságos! — teszi hozzá *Földi Endre*, az Autóközlekedési Ipari Tanuló Intézet hallgatója. — Segít a tanulásban, jobban megismerjük és megértjük ezután történelmünknek e dicső korszakát! — ezt *Fekete Zsuzsa* mondja, a Kossuth Lajos Leányiskola VII/B osztályú tanulója.

(garai)

Jobbágy Károly:

Bútorbizományi-áruházban

Az élet bármilyen tüzes,
azt égeti csak, aki éli.

Vén szekrény roppan, révedez.
De sokat tudna ez mesélni.

Én néha hallom, ahogyan
a bútorok között megállok:
Egy lánykacagás átsuhan
s betölt egy rozzant tele-hálót.

Forró szavak, dúlt mondatok
szakadnak ki a heverőből.
Hol jár, ki itt fogantatott?
Hol kezdi mindezt most elölről?

Veszekedések, jajgató
csukló sírások hangját hallom,
s a háborút — puskagolyó
nyoma egy íróasztalajtón. —

Csak állok s köröttem nyüzsög
egy letűnt kor kínja, divatja.
Sírbolt — mi mellől megszökött,
az, ki a bentfekvőt siratja.

Háromszögletű asztalán
talán épp dupláját kavarja
s így szól: Nem tudnék élni lám
vén bútorok közt, úgy zavarna.

De éjjel, csőágyában is
hanyattfekve és nyitott szájjal
újra gyerek s a régi, kis
szekrényben matat a »Mamával«

s az ósdi ebédlőkredenc
aljában friss rétest találva
dob egyet magán s megpihent
szájában összefut a nyála.

Az ellentétek tömege
így oldódik fel bennem, benned.
Barátom! Észreveszed-e?
Ideje lenne észrevenned!

Olvasólámpa

Kocsetov:

A Jersov testvérek

Minden ellenkező véleménnyel s kritikával szemben a Jersov testvérek az utóbbi idők egyik legjobb szovjet regénye. Szerzője 1956—57-ben írta a könyvet, s lapjain izgalmasan, forrón formálódnak ki azon melegében a háború viharos évelnek eseményei. Két figyelemre méltó, döntő tényezője van ennek a munkának, mely kiemeli az átlagos irodalmi termésből. Az egyik, hogy hőseit, a Jersov család tagjait s többi szereplőjét is a szerző igen emberien, egyénien, bátran, érdekesen ábrázolja. Nem takar, nem szépít, híven bemutatja, hogy ezekben a nehéz időkben az emberek milyen súlyos testi és lelki sebeket szenvedtek. Loljának, a fiatal lánynak az arcát a fasiszták annyira eltorzították, hogy vőlegénye nem is ismer rá az első látásra, kedvese, Sztyepán pedig lelki sérülést szenvedett, a harcban megingott, gyávának bizonyult, elvesztette a fejét, s átállt a hitleristák oldalára.

Az őszinte hang, merész szókimondás mellett a regény másik erénye, hogy meglátja a hősöket, az igaz embereket az egyszerű dolgozók tömegében. A könyv hősei nem hadvezérek, nem is államférfiak, hanem a Jersovok, egy család tagjai, köznapi munkásemberek, gyári dolgozók, akikhez hasonlók tömegével élnek a szovjet városokban. Nevük talán sohasem kerül plakátra, vagy neon-betűkre, de szilárd gerincük, egyenes gondolkozásuk, kommunista meggyőződésük, becsületes, építő kezük a szovjet hatalom megdönthetetlen alapja. A Jersovokban találja meg a szerző a szovjet élet pátoszát, s a Jersovokkal hirdeti, hogy ideálok nélkül nem lehet élni, s cinizmus, lélektelenség helyett a kommunizmus nagy eszméi adhatnak csak igaz tartalmat, örömet az életben.

A regénynek erényei mellett akadnak gyöngéi is: hangvétele itt-ott még kicsit naiv. Egyes munkafolyamatok leírása olykor feleslegesen hosszadalmas, a cselekmény bonyolítása nemegyszer kissé erőszakolt. De Kocsetov jószándékú, tehetséges műve lélektanban, emberábrázolásában, stílusa színességében, érdekességében, fordulatosságában s eszmeiségében egyaránt nagy előrelépés.

Institoris Irén hene, felszínes fordítása viszont inkább hátralépés — nem válik az Európa Könyvkiadó díszére.

Kemény György

A „soha már“ költője

Soha már, vagyis Nevermore, ez a visszatérő verssor, ez a borzongató kiáltás, a reménytelen ember eszeveszett jajveszékelése: ez Edgár Allan Poe. Csak a világban eltévedt, elátkozott költő vacoghatja ezt a reménytelenséget, mely hideg és félelmetes, borzalmas víziókkal teli, mint egy magányos, gyermekkori éjszaka, ugyanakkor végtelen, vagyis örök, mert nincs megváltás: sohasem. Két nagy verse közül a Holló-ban mint orgonahang, százféle hangszeren üvölt ez a rettegés, a hitehagyott vergődése, aki már nem hisz a túlvilágban sem, a magára maradt, modern ember félelme önmagától: »Szörnyű szemmel ül a Holló, alvó démonhoz hasonló, míg a lámpa rájaomló fényén roppant árnya száll, s lelkem itt a lomha árnyból, mely padlóm elöntve száll, fel nem röppen, — soha már!« — a másikban, az Annabel Lee-ben pedig olyan halk muzsikával, mely szinte ráfagy a vergődő lélekre, akár téli ágra a zúzmara.

Idén már egyszer emlékeztünk róla: februárban volt százötven éve, hogy megszületett az észak-amerikai Bostonban. S negyvenéves korában egy ilyen őszi napon halt meg: részegen elaludt az országúton, aztán a tüdőgyulladás elvégezte a többit; könnyű dolga volt, mert az italtól és nyomortól legyengült szervezet és idegrendszer már régen beletörődött a halálba. Szülei vándorszínészek voltak s korai haláluk után Poe-t John Allan, egy gazdag richmondi kereskedő fogadta örökbe, aki gonddal és szeretettel nevelte, Angliába küldte egyetemre, ahonnan azonban szertelen életmódja és rendezetlen kártyaadósságai miatt kicsapták a könnyelmű ifjút. Később nevelőapja is kitagadta s akkor Poe katonának állt, majd újságíró lett Philadelphiában és New Yorkban. Alig volt tizennyolc esztendős, mikor első verseskönyve megjelent. Ezeken a verseken semmi nyomott sem hagyott a puritán, anyagias amerikai élet, légies, absztrakt víziók, színtelen álomtájak imbolyognak itt, hullámzó liliomok, sötét, mély völgyek és huhogó árnyak, misztikus muzsika szól. S mégis baljós az egész világ, nyomasztó s majdnem embertelen. Néhány év még s a romantikus, színes freskókat álmodó Vörösmarty is eljut erre a kietlen tájra, ahol már csak a semmi van és minden céltalan. A magyar költőt is az alkohol meg a betegség alázza meg és töri össze, aztán meg ennél is fájdalmasabb tragédia: a nemzet bukása. Poe lelkében egy amerikai internátus rideg légköre, vagyis annak hideglelős emléke végezte el azt, amit Vörösmartyében a tátongó sír rémképe, »hol nemzet süllyed el«. Ezek az évek a romantika végnapjai, a valaha tobzódó, égő színek megfakulnak, a tájak is — az embert magány, félelem és hitetlenség keríti be.

Poe is menekül. Feleségül veszi tizennégyéves unokahúgát, miközben anyósába szerelmes s mikor a gyerekasszony hirtelen meghal, őt is a halálba, a még mélyebb alkoholizmusba kergeti a bűntudat. Versei a misztikus szépségű, halott szerelmest idézik szüntelen; pénzért, napi robotban írja rémregényeit és fantasztikus novelláit, miközben felfedezi a detektívtörténetet s a logikai örömöt és izgalmat, mely úgy hat a detektívregényolvasóra, akár a morfium-oltás.

Poe tulajdonképpen önmaga elől menekül. Száztíz esztendeje, hogy a baltimorei országúton megállította a halál.

(—sényi)

Három kiállítás

Három művész kiállítása nyílt meg az elmúlt napokban. Egyikük egy következetes életmű kiérlelt eredményeit szűri le, a másik kettő bár ugyancsak nem tartozik a legfiatalabb nemzedékhez, állandó és szívós harcot folytat önmaga minél teljesebb kifejezéséért.

Vén Emil képeinek kiállítása a Csók István Galériában van. Akik figyelemmel kísérték az évek során a művész munkásságát, tanúi lehettek elfáradást és megalkuvást nem ismerő újabb és újabb eredményeinek. Ezzel a kiállítással egyéni fejlődésének jelentős állomásához érkezett. Témái közül legjelentősebbek továbbra is a képmások — ezek közül is kiemelkednek Lyka Károly, Dutka Ákos és a művész feleségének portréi —, a gondos mérlegeléssel megkomponált csendéletek és tájképek. De színei a múlthoz képest kivilágosodtak, szelíd harmóniájuk roppant széles skálából szövődik

Cseh István a Fényes Adolf-teremben mutatja be mintegy tíz év termésének legjavát. Ha végignézzük a mostoha alkotói feltételekkel vívott küzdelemben született festményeket, legelőször is az a mély lírai-ság ragad meg, amely az egyszerű arcmásokból, szerény tájakból és falusi utcaképekből árad. *Cseh István* híven ragaszkodik a látott valóság visszaadásához és biztos kézzel emeli ki lényeges vonásait. De ahol a szerkesztő szándék az élmény fölé kerekedik — néhány csendéletén —, ott éppen művészetének legfőbb értéke, a költőiség vész el.

Mihálty Pál az Ernst Múzeumban rendezte meg gyűjteményes kiállítását, zömmel az utolsó években készült műveiből. Szépen példázzák ezek a képek, hogy igazi nagy művészet nem is fakadhat másból, csak élet és alkotás elválaszthatatlan egységéből; külsőségeikben végtelenül szerények, halkszavúak, de belső tartalomban annál gazdagabbak, minden szépre fogékonyak, minden hatásra érzékenyen rezdülők. A művész nem keresi a nagy élményeket, de keresetlenül is azzá emelkedhet számára a mindennapi élet legapróbb mozzanata is. Művei változatosságát egyéni látásmódja, érzésvilága foglalja össze egységes életművé.

(havas)

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPÚJSÁG
Eger

Mihaltz Pál

1621

Egri Nyár 69

Miháltz Pál akvarelljei Egerben

Az egri Gárdonyi Géza Színház előcsarnokában áll Miháltz Pál festő és grafikus, Munkácsy-díjas érdemes művész akvarell-kiállítása.

Nem véletlenül, vagy a protokolláris kötelességnek itt is eleget téve sorolom fel az értékjelzőket, a művész neve mellett, ebben a rövid méltatásban is. Ez mind jellemző a hetvenéves mesterre. A festő és grafikus — így együtt — sokat alkotott életének eddig eltelt hét évtizedében. Minden művére ráüti nemes bélyegét az a grafikusi, tehát „rajzi" fegyelem, amely leglíraibb mondanivalóját is feszessé, határozottá, sallangtalan harmóniává teszi. Pedig itt most kizárólag akvarellekről van szó, ahol a használt anyag természeténél fogva a foltok határozatlanságra, szétfolyásra, fegyelmezetlenségre, esetlegességre csábítanak. Itt ennek a belső elengedettségnek, lelki rakoncátlanságnak nyoma sincs.

A legtöbb akvarell az utóbbi három évből származik és ilyen témái vannak: Öreg falak, Vörös falak, Szentendrei házak, Szentendrei kálvária, Utcasarok Szentendrén, Kapu Szentendrén, Udvar, Utcarészlet, Szentendrei emlék — 1940-ből! — Kapu, Kert, Szentendrei művésztelep, Őszi kert, Kis híd Szentendrén, Alkonyat Szentendrén, Szentendre — s ezeket azért sorolom fel így, szoros egymásutánban, hogy a tájjal, a környezettel meghitten együttélő művész dicséretére elmondhassam: a témát átszellemítve, a hangulatot az ismerős formákhoz kötve mindig más élményt ad, mindig más színeket, formákat talál a pillanatnyi benyomások, az éppen megszülető érzelmi telítettség megörökítésére. Magunk is érezzük, hogy ez a környezet mindennap elzengi a magáét a festő számára, aki kedves kötelességének tartja megállni a bokrok előtt, megszemlélni a melegszínű házakat, azt a játékot, amit a nap fénye űz a szentendrei utcák tövében.

S ha eddig a formai fegyelmet, a pedánsan és majdnem azt mondjuk, jól fésülten megjelenő, derűs, kedves környezetet emlegettük, akkor hadd említsük most azt a sugárzó színtechnikát, amivel Miháltz Pál alaphangot ad alkotásainak. Mintha minden képnek normál á-ja a sárga lenne. Ez a lobogó, néha ellobbanó szín kedveskedik elénk vagy főmotívumként, vagy visszatérő hangsúlyozásként az alkotásokon. Bajlódik is a magyarázattal, vajon nem túlságosan is érvényesülő barokk környezet teszi-e ezt, de aztán rájövünk, hogy a művész mindenütt használja a sárgát, csendéleteinél, szobabelsőknél, vagy portréinál. A Fekvőhely-nél a vörös paplan elterülő szenvedélyességét az ablak sárgájával ellenpontozza kitűnően, a Tárgyak száraz napraforgóval lobogó sárgája szinte szavak, s mintha ugyanezt ismételné meg a Napraforgó vázával című akvarell is. De nem hagyhatjuk említés nélkül az 1946-ból származó Ostrom után-nak a sárga erezetét sem, amelyről tárlatnézés közben riporteri gyorsasággal és távirati stílusban csak annyit jegyeztem fel, hogyan ugrálnak ezek az ideges, csontvázszerű sárga vonalak!

S hogy a művésznek elhiggyük, hogy számára is van Szentendrén kívül térkép és világ, élénk színekkel megörökíti a Római sírköveket és mi is előhúzzuk hozzá emlékeinket a Via Appiáról: felrakja a paravánra a Késmárki vázlatot, krokit közöl egy múzeumról, amely nem Szentendrén létezik. Karácsonyi lírát áraszt néhány képe és egy 1946-ból származó portréja anyjáról, arról győz meg bennünket, hogy nemcsak az utolsó évek kirobbanása ez a remek akvarellgyűjtemény, hanem sajátos vallomástételi formája egy művésznek, aki a világgal harmóniában él.

Vonzó, nagy élmény!

(Barkas)

Georgi Dimitrov

— Halálának 20. évfordulójára —

Elkerülhetetlen „istencsapása"-e a fasizmus? A kispolgár lázadása? Hétköznapi kormányváltozás? Olyan hatalom, amely felette áll mind a burzsoáziának, mind a proletariátusnak? Ilyen kérdések foglalkoztatták Georgi Dimitrovot, a bolgár nép nagy fiát, amikor a német fasiszták 1933-ban kirakatpert indítottak ellene is. Ő arra is felelt, mi a teendő a fasizmus ellen.

A Reichstag-per idején Dimitrov mögött már nagyszerű forradalmi múlt állott. Blagoev oldalán, 1903-ban lépett a bolgár marxisták mozgalmába, s mind magasabb szintű vezetőként szolgálta a forradalmi fejlődés ügyét. Egyik irányítója volt az 1923-as szeptemberi bolgár felkelésnek: in contumaciam halálra ítélték. Ő akkor már a Komintern, a III. Internacionálé Végrehajtó Bizottságában dolgozott, s mint e világszervezet főtitkára 1935 és 1943 között történelmileg bizonyított értékes munkát végzett, amit haláláig Bulgáriában folytatott.

Dimitrovot 1933-ban Göring vérbírósága a Reichstag épületének felgyújtásával vádolta. Így akarták őt és minden kommunistát befeketíteni a néptömegek szemében. Dimitrov azonban fantasztikus lelkierővel és csodálatot keltő szellemi fölénnyel a per folyamán bebizonyította, Dimitrov fellépése milliók szemét nyitotta ki, s világszerte heves mozgalmak kezdődtek megmentésére. Végül a Szovjetunió fellépésére 1934-ben megszabadult Hitler börtönéből, hogy aztán a Komintern főtitkáraként kidolgozza híres antifasiszta téziseit és megszervezze a Komintern VII. kongresszusát, amely az egész haladó

pította, hogy a hitleristák azért győztek, mert a német dolgozókat a munkásegység hiánya és a testvérharc dezorganizálta, s ebben a helyzetben a burzsoáziának alkalma nyílott a parlamentarizmus, a polgári demokrácia, a szabadságjogok fokozatos lebontására.

Dimitrov és a Komintern VII. kongresszusa bebizonyította, hogy a fasizmus, mint államforma, nem osztályok feletti és nem kispolgári lázadás. Ellenben olyan népcsalás, amely gátlástalan szociális demagógiával, nacionalista jelszavakkal, a „plutokrácia" szidalmazásával, „szocialista" frazeológiával képes volt a maga oldalára állítani az elégedetlen kispolgárt és a proletariátus elmaradt elemeit.

A Komintern 1935-ös VII. kongresszusa — Dimitrov tézisei nyomán — a fasizmus elleni harc sikere feltételének jelölte meg a forradalmi párt létét, a proletariátus harci egységét, a megfelelő politikát a kispolgárság és a parasztság megnyerésére, s a cselekvést a megfelelő időben. Kimondotta, hogy a siker legfőbb tényezője a munkás-egységfrontra épített népfront.

Dimitrov életműve nagy hozzájárulás volt az antifasiszta küzdelmek végső sikeréhez. És bár dicsőséges

X. Magyar Képzőművészeti Kiállítás

Mire ezek a sorok az olvasó elé kerülnek a X. Magyar Képzőművészeti Kiállítás méltatása a hazai sajtóban javarészben már megtörtént. Elhangzódtak az ilyen-olyan kinyilatkozások is. A szélesebb körű érdeklődés teréből a képzőművészeti szakma megint visszavonul önberkeibe, ahol az országos kiállításokkal foglalkozó írásokat kritizálja. És, talán kritizálhatja is. Mert valóban nem volt ez a kritika még konstruktív, de a szakma mégis jobban tenné, ha a kritikák kritizálása helyett megszívlelné azoknak legalábbis a tónusát. Mert a mostani kiállításnak az is egyik figyelemre méltó érdeme, hogy őszinteségre törekvő reagálásokat váltott ki a kritikusokból. Csak az ilyen kritika tudja feltárni mindnyájunk előtt képzőművészetünk igen sok értéket rejtő bonyolultságát. Igazi feladatának megfelelve tehát az elemző ítéletmondás a kritika szerepe.

Barcsay Jenő mozaik-kompozíciójával és Somogyi József *Szántó Kovács János* című szobrával érdemben és sokat foglalkoztak az írások. Talán másként is sokat, valamiféle vezérszólamot követően is sokat. Úgyis, mint nyugodtan dicsérhető „futtatott" művészek munkáival. Nem jó ez a többiek közül kiszakító licitálás az üres dicséretekkel. Ám volt közöttük értően elemző írás is, amely méltóan honorálta elismerésével e két valóban kiváló mester művészetét. Velük tehát én most nem foglalkozom és hozzájuk hasonlóan az előző írásokban már érdemben értékelt Bernáth Aurél, Domanovszky Endre, Pátzay Pál, Makrisz Agamemnon, Hincz Gyula, Kerényi Jenő elismerést kiváltott szereplésével se. Róluk tárgyalnom már szócséplés lenne.

Ugyanis senki nem vállalkozott felfedezésekre. Pedig a kiállítás általánosan elismert, minden eddiginél jobb jellegét az olyan művek is adják, mint pl. Halmágyi István: *Merengő nő* című szobra, amely megejtő hatású és teljességében átélt alkotás. S hogy ezt a művet említem elsőként, kritikusi pozíciómat is meghatároztam, azt, hogy jelen írásommal inkább a bensőséges tartalmú munkákra figyelek. A kiállításon akadnak szépszámmal merészebb vállalkozások is, mint Halmágyi *Merengője*, de azok ígért koncepciójukat nem adják olyan nyilvánvalóan és egyszerű teljességgel, mint ez az ülő lány szobor, amely tévesen ezen a címen szerepel a kiállításon a katalógus helyes szövegétől eltérően és a nagy szoborteremben volt, a terembe érkezve bal oldalon a második. Nincsen e szobornak idillikus tartalma, mégis egyféle idill állapotában látjuk az alakot, odahelyezi a szerető alakítás, a gonddal formált részek harmonikus egyezése. A keresztbe tett lábak formai ritmusára felel vissza, de már nemesült gesztust is tartalmazóan az összehajló két felső kar. És az egymásnak felelő, ám felfelé haladva fokozódva folyton újat is mondó formák ritmusában már a kissé csúnyácska nagyarcú fej is ünnepélyesen átszellemültnek hat. A szobor egésze tehát az alakító törődést, az embert formáló szobrász érzelemgazdagságát mutatja. Nem csupán formai igazságokat fejezett ki szobrában Halmágyi István,

Saját belső vonzása tartotta meg a legtisztább úton, amin költő járhat. A forradalom, a szocializmus, a nép ügye: saját feje szerinti gondolat volt s maradt máig is. Ez adta meg számára azt a belső szabadságot, amelyre a legtehetségesebb, legprogresszívebb mai fiatalok, mint Voznyeszenszkij vagy Vinokurov is tisztelettel néznek. Mert Martinovot nem lehet megkerülni, sem esztétikailag, sem társadalmilag. Ő a mai költészetben is modern és a holnapiban is maradandó. Mert a versek mögött egy tiszta ember áll, egységes emberi magatartás. Írhat verset az *Olajfáról*, a *Húszas évek*ről, *1950 decembe*réről, vagy az *Egy fok hideg*ről —, ugyanaz az ember szól hozzánk, ugyanaz alól a *Tiszta égbolt* alól. „

Rájöttem, hogy
Mi az, szabadnak lenni.
Én kibogoztam ezt a nehéz kérdést,
a világon e legegyénibb érzést.
S tudjátok-e, mi az: szabadnak lenni?
A felelősséget magunkra venni.

„Hitért és nem hitért", Martinov lírájának ez a legmeggyőzőbb vonása. A társadalmi lírában veszélyes évjárat keletkezett egy időben a szovjet irodalomban is, nálunk is —, az optimizmus pecsétjével ellátott törvénykező, kinyilatkoztató líra után komplikáltabb eljárással készült s immár jóhiszeműségtől is megfosztott költészet volt a hipnotizáló líra. A rávezetés, hitetés lírája, mely a maga igazát akarja belénk oltani, az erő külső fölényével. Martinov az igazabb, nehezebb utat járja: nem hitetni akar, — *együttgondolkodni*. Érezni verseinek sokszor keserves hitelét, de ugyanakkor azt is, hogy amiben részt vállal, azt a belső öröm tüze ragyogja át. Nem az elintézést, a mechanizmust, hanem a vitát, a „Mindent kimondani" jogát pártolja, mert:

A történelem nagy közös örökség
és nem hitbizománya senkinek.

Ezt a magatartást nem lehet egyszerűen megtanulni, könyvekből vagy iratokból elsajátítani, talán még a legjobbakból sem. Erre születik a költő, ahogy Martinov, azt mondanám, a szabadság szerelmével. Költészetének minden sorát a nyers szabadságszag hatja át, a madarak, olajfák, utak, hó és hő szabadsága. Így gyökerezik az orosz földben, orosz költészetben. Ez az öröme, egészsége, reménye, mely a legnehezebb szakaszokon is átsegítette. Martinovnak a természet nem kelléktár, amiből a költészetbe merít, hanem a bizalom, a növekedés, az élni-tudás példája. „Habzó lovakként a virágdús / Almafák ágaskodtak fel..." Megható az az öröm és együttérzés, amivel a természet nagy és parányi változásait figyeli: emberközelben érezzük a világot. Jégben, fecskék rajában, melyek nem állnak „alakzatba", „mint nekünk kellett", virradatban, a „homok napmeleg illatában", a „különös vad ázsiai mézben", a nyomorúságos tajgában s a fogyhatatlan melegségben. Éppúgy, ahogy az ember tárgyaiban. Emberközelbe lépnek a „vén lokomotívok" (apja vasutas volt), a léggömbök Moszkva felett, a „Falu" („Csecsemő s birka összebőg"), „a raktár doha", a „vörös róka a bizományiban", „a szép hajók", a „postafiókok", a „Bódék és templom közti piacok", az emberi táj, mikor „a váz fölé hajolva ringón száll a biciklista..." egészen a „telegráfpózna-honig". Emberek és eszközök, fák és gépek egyenrangú közössége ez, ami ebben az intim lírában él. A világ itt az ember természetes környezete, a vers az ember természetes beszéde, dal és eszmélkedés keveréke. Az a szó, hogy „vízhordó-ló" ugyanolyan fontos, mint a „világ-úr". A filozófiai naturalitás bölcsessége ez, ahogy az ember kézbe veszi a követ, ahogy a költő kötetbeli fényképén látjuk. Vizsgálat, tisztelet és öröm a tárgyakkal szemben, vizsgálat, tisztelet, öröm a másik emberrel szemben. Ez a

MIHALTZ PÁL: Háborús romok Budán

hanem a formai tényezőket jó eszközként alkalmazta az embert emberivé magasztosító szépségek jelenvalósága ügyében. Mindez persze értékelhető egyféle lemaradásként is. Hiszen ez a mű nem nyújt tolakodóan látványos attrakciót. Meglehet, hogy a formai „kunsztok" piacán kajtató képzőművészek fellelnek náláénál újszerűbbnek tűnő formai hatásokat is. Ám Halmágyi szobra *tartalmi* kvalitásával hat. Szobra magában foglalja a gótikus, barokk, klaszszicista reminiszcenciákat mégis modern. S szobra tartalmisága nemcsupán kifejezett, hanem közölt, vagyis a kifejezés szó indulati értelmén túlmenően a közöl szó jelentésében is meglevő gondolatiság értelmében közölt. Összegezését nem formai számítások spekulációjával oldotta meg, hanem tartalmilag, ami a legegyszerűbb módja mindennémű művészi boldogulásnak, csak emberséges tehetség kell hozzá. Képzőművészeti vonatkozásban ezt a szükséges berséges tehetség kell hozzá.

Képzőművészeti vonatkozásokban ezt a szükséges emberséges tehetséget formáló alázatnak nevezzük. S ez semmiképpen nem azonos azzal, ha a képzőművész magát a forma mindenhatósága alá rendeli. Erre sok példát láttunk a kiállításon, amikoris alig észrevehető a formáló személyisége, eltűnik az akaratiság mögött. Különös dolog, de így van, hogy a hangos forma túlkiabálja alkotóját. Nem lehet a képzőművészetben „mikrofont" alkalmazni, csak saját artikulációjú hanggal lehet nagyot kiáltani. Amíg ezeket mondom, főleg Kalló Viktor *Bányász* című szobrára, — de Vargha Imre *Prométheuszára* is — gondolok. A szobrászatnak ez az útja is vezet valamilyen eredményhez, ezt az utat azonban műveik még nem mutatják. Mindketten az ipari anyagalakítás eszközét, a hegesztést, a forrasztást alkalmazták egy-egy szimbólum kifejezésére. De mert az anyagalakításnak ezt a módját nem ismerik eléggé, artikulációjuk nem hallik át a befogadott anyag hatalmas monstrumán, csupán szándékuk. Mindazonáltal ez a szándék mégis dicséretes, a sejthető jövőre utal, arra, hogy az ipari anyagalakítás az az alap, amelyből a korunkat kifejező képzőművészeti formaeszközök megújulhatnak.

Schaár Erzsébet *Károlyi Mihály* és *Liszt Ferenc* portréja és az Imre-fürdő

kapudíszítéseként készített két kompozíciója rangos alkotások. Agyagban formáltságuk ízét a végleges anyagon az ólmon és a bronzon is érezzük. És Schaár Erzsébet munkálkodásának eredményeit jogosan veszi át az agyagtól a bronz, mert az megérdemli a nemesebb anyagot. Nagy Sándor *Gondolkodó nő* szobra kőanyaga nehézkességével, de egyben valamiféle örökkévalóságba érkezett nyugalommal is viseli ezt a gesztusát. Ferenczy Béni *Ülő nő* és *Fiú* című szobrainak értékeire sem figyeltek fel eléggé az eddigi írások, pedig e szobroknak nyugodt, kompozíciós tömegeken alapuló érzékeny felületi ritmusai sokáig hirdetendő értékei lesznek még a magyar szobrászatnak.

A kiállítást remekül rendezte Makrisz Agamemnon. Szám szerint soha még ennyi mű nem került egyszerre bemutatásra a Műcsarnokban. Még sem érződött a zsúfoltság. A közönség örömmel járt a művek között, azok élvezetes ritmust adtak. A jó rendezésben talán csak Vigh Tamás két szobra, a *Modern tudomány szimbóluma* és a *Béke hírnöke* nem kapott szerencsés helyet. Nagyon a falhoz szorultak. Pedig ezeknek a szobroknak a logikai lehetőségeken túli egyféle érzelmi dimenzióival csak körbejárásukkal tud a szemlélő igazán kontaktust nyerni. De ehhez most nem volt módja, mert ha mögé akart nézni, fejét beütötte a falba. Láttam ilyen esetet, s ez a kis baleset egyben az érdeklődés fokáról is ízelítőt ad. A nézelődők között sok volt a teljes figyelmet adó őszinte szemlélő, akiket láthatóan belső érdeklődésük hozott el a kiállításra, és akiket már nem elégít ki a felületes, fotoszerű ábrázolás, hanem a formálás milyenségére is figyelnek. Erre az érdeklődésre kell képzőművészeinknek a következőkben hatványozottan válaszolni még igazabb művekkel.

Borsos Miklósnak és Vilt Tibornak önálló kiállításuk volt a nyáron, s így itt most nem a legjelentősebb munkájukkal szerepelnek.

Kiss István műfaji találmánya, a *Végvári katonák* című körbejárható vörösmárvány dombormű jó értéke a kiállításnak, különösen jóízű ritmusával, nemes pátoszával az. Szebényi Imre *1848* című műve hasonló hangulatú. Tar István nagyméretű, fekvő bronzalakja formáinak hangsúlyos tagolásával a zenét szimbolizálja. Kiss Kovács Gyula *Anya gyermekkel* című művének formáltsága s hangulatisága színvonalas, hasonlóan Baksa-Soós György *Női feje*, Váradi Sándor *Tiszaszederkényi Vénusza*, Mészáros Dezső *Vízbenéző* bronzfigurája, Csontos László *Anyaság* című szobra, Megyeri Barna *Európa elrablása* című művének kisplasztikai változata, Szabó Iván historikus hangulatú *Kinizsi Pál* lovasszobra.

Portrészobrászatunk azonban méginkább megajándékozott bennünket formáló alázattal készített művekkel. Szinte azonos értékeléssel kell megemlítenem elmélyült munkáik elismeréseként: Ligeti Erika, Simon Ferenc, Meszes Tóth Gyula, Kovács Ferenc, Kiss Sándor, Nyirő Gyula nevét, mint akik őszinte törődéssel és szeretéssel formáltak emberi arcokat.

A rendezés két nagyobb csokrot is alakított a kisplasztikákból. S belőlük még a többi termekbe is jutott

KERENYI JENŐ: *Csontváry*

jócskán. De még ezt a sok kis szobrot is jóval a többszöröséből válogatta a zsűribizottság. Fiatal művészek munkái ezek jobbára. S bennük sok friss plasztikai ötlettel és gondolattal találkozhatunk. Éppen ezért nem is elemezve, hanem inkább felsorolva említem meg a legjobbak nevét. Közülük is elsőnek Kincses Máriáét, Czinder Antalét, Szlávics Lászlóét, Vörös Ilonáét, Csikai Mártáét, Rácz Editét, és Ligeti Erikáét, ez utóbbit különösen érezelemgazdag kis fafigurái miatt. De jól szerepeltek ebben a műfajban még: Bencsik István, Boda Gábor, Gáti Gábor, Illés Gyula, Marosán László, Kiss Nagy András, Rajki László, Gádor Magda, Józsa Bálint, Záhorzik Nándor és Völgyesi István is.

A kiállítás szoboranyagát, habár kétségtelenül akad közte gondolaszegény és érzelmileg üres munka is, a nagyobb rész tartalmisága alapján mégis jónak vélem. A festészeténél mindenképpen jobbnak, de a szerintem túlértékelt grafikai anyagnál is. Amit a kritika jelenlegi grafikánk értékeként tisztel, hogy frissebben reagál a valóság jelenségeire, mint a többi képzőművészeti ágazatok, az igazában e művészeti ág műfaji sajátosságából következik. A grafikus eszköze a vonal, közelebb van a fogalmakhoz — már csak azért is, mivel jómaga is a fogalom terméke — mint a festészet eszköze a szín, vagy mint a szobrászat eszköze a tér, amely dolgok az ember teremtésétől függetlenül jelen vannak a természetben is. De lássuk mit cselekedtek grafikusaink a vonaladta lehetőségekkel. Dicséretükre legyen mondva, kezdenek kilábalni a kétségtelenül nagytehetségű és iskolát-teremtő Kondor Béla hatása alól. Vagyis a Kondor-iskola kezdi felismerni, hogy csak külsőségeiben képes átvenni Kondornak elsősorban is a saját magatartását kifejező stílusát. Az ő hatása és Hincz Gyuláé, még kétségtelenül érezhető a grafikai anyagon, ám az is érezhető, ahogy grafikusaink e hatások alól visszakanyarodnak saját koncepciójukhoz. Nem Würtz Ádám, Gacs Gábor, Feledi Gyula, Kass János, Csohány Kálmán, Raszler Károly, Reich Károly vagy Stettner Béla nevére gondolok, akik Kondorhoz hasonlóan e kiállításon is láthatott munkáikkal grafikus gárdánk élvonalát adják, hanem inkább a fiatalabbakra Czinke Ferencre, Barczy Pálra. Vagy az igen mély finomságokra képes Pásztor Gáborra, aki mint a *Tengerparton* című litográfiája is bizonyítja, szuggesztív belső világot tud láttatni vonalaival. Hasonló finomságokra képes Gy. Molnár István is, akinek a *Háztetők világa* című rézkarca tanúskodik erről. És ha a nevek nem is mondanak sokat a tájékozatlan olvasónak, hadd említsem meg esetleges visszaemlékezésre a grafikai anyagból azokat, akik nevük leírásánál a kiállításon bemutatott műveik alapján jóval többet érdemelnének: Fajó János, Bartl József, Urai Erika, Bálványos Huba, Lóránt János, Nagy György, Váczi András nevét.

Gross Arnold és Szabó Vladimir külső jegyeikben különböző, de a közlés belső indítékaiban nagyon is rokonszemléletű mesevilágot, groteszk és kedves illúziókat sugárzó műveiket adták szemléletre. A vonallal beszélő grafikák közé színt hoztak csodálatosan halk szordinós finomságokkal Czóbel Béla *Virágcsendéletei*. Makrisz Zizi színvonalas *Bakui tájak* című fametszet sorozatával szerepelt. Görög Rezső a műfajban páratlanul nagyméretű *Hajógyár* című rézkarcát a nagy méretben is jól oldotta meg.

Ha képzőművészetről beszélütk, mi itt Magyarországon általában a festészetre gondolunk elsőként. Joggal, hiszen tradícióink ebben a műfajban a legerősebbek. Munkácsy, Szinyei, Ferenczy, Csontváry, Nagy István, Koszta József, Egry József és Derkovits neve tólul ilyenkor képzetünkbe. És bár a szobrászatra, grafikára vonatkoztatva is emlékezhetnénk nevekre, mégis ezek a festő nevek valahogyan kedvesebbek emlékezetünknek. Talán azért is, mert festőink jobban a sorsunkból, népünk állapotából beszéltek művészetükkel. A társadalmi kötődésnek ez a valóságsúlyos tradíciója már maga is nyomja festészetünket. De az ellenkezője is. Az utóbbi tíz évben elburjánzott üres, dekoratív, esztétizáló festészet is. Az előbbi elbátortalanítja a mai fiatalokat, az utóbbi a könnyebb lehetőséget kínálja. Igen, ez a valamilyenféle szűklátókörűségből kitenyésző kór, amely mindennemű tartalmat politikainak ítélt a művészetben, a festők között pusztított a legjobban. Elsősorban azzal, hogy fiatal festőink közül nem egy, pusztán festői autentikusságra törekszik, az öncélú festői tudás mindenhatóságában hisz. S ennek a szemléletnek megfelelve, csak bravúros festői festőkké akartak, s akarnak válni, és nem társadalmukkal párbeszédre vállalkozó művészekké. Ez a feladattól meghátráló „én csak festő vagyok" magatar-

tás sok fiatal festőnk munkáiban érződik. Volt akit ostoba bántók is segítettek ilyen passzivitásba.

Csernus Tibor *Nádas* című festménye jó kép, igaz kép, valóban művészi hitelű kép, tartalmával meggondolkoztató kép, de mindezeken túl, eluralkodik benne a festői autentikusság bizonyítása, az attrakció. Persze, hogy a féllábú emberből nem lesz futóbajnok, hát persze, hogy a festőnek elsősorban is festenie kell tudni. De csak festeni? Kinek? Nem a régi szólamokat ismételve, hanem a mai valóság tényére terelve a szót, a kiállítás sok tízezernyi érdeklődő látogatója bizonyításával, nyilvánvalóvá vált jelenség, hogy nálunk a művészetnek társadalmi bázisa van. Közösségi kérdésekre is választ keresve, nézik az emberek a műveket. És ezt a bázist önként feladni? Nem Csernusról szólok én így főleg, és ő ne csak a bántást vegye ki szavaimból, hanem a mindennemű tartalmat fanyalgó festői öncélúságról általában. Azokéról is, akiknek nevét nem említem most.

Nincs a kiállításnak nagy képe, olyan képe, amely, mint Csernusé, problémákat adna vagy oldott volna föl. Ha csak nem Szalay Ferenc *Közgyűlés* című temperaképét tekintjük ilyen probléma feladásnak. Ebben a képben festőnk cinkos realizmussal mutattatja az ábrázolt szavazó termelőszövetkezeti parasztokkal kérges tenyerüket a városi tárlatlátogatók elé valamiféle „ezek a kezek adják az életet nektek" utalással. Kétségtelen, hogy ez a kép figyelmet és elismerést vált ki a szemlélőből a paraszti munka iránt, valóságos emberi viszonylatokba világít és vezet bennünket. És bár őszinte tartalmi indítású, mégsem teljeserejű képe. Talán azért sem, mert úgy tűnik, hogy a karikirozó vonalak direkt jelentésével ki is élte témáját. S így nem kerített sort bensőségesen alakító festői ereje bevetésére. A művészetükkel népünk állapotából beszélő nagy festői tradicióinkhoz méltó kép Német József *Kapu előtt* című olajtempera alkotása. Szimbólum. Középkorú parasztasszony áll falusi ház kapuja előtt, mellette vesszőkosár alatt kotlós csibéivel. Egyik karjával csipője fölött keresztbe téve támasztja az állát tartó másikat, s a gesztusnak az utóbbi mozzanata a felkiáltójelként ható állig emelt kar esetlen árvultsága, a földbarnák, lágy vörösek és fakó sárgák összefogott egyjelentése, miként a mély versek kivédhetetlen ütése a megidézett állapot varázsa alatt tart bennünket. A családot, felnevelő otthont, hazaváró szülőt jelentő szimbólum aztán már általános. Németh József *Vízsugár* című képének sommázott összefogottsága azonban már nem szorít magához ilyen tartalmi erőket, dekorativitás és idillikusság ellentétei között keres helyet.

Csendéletek és tájképek uralkodnak számszerű többségükkel a kiállítás festői anyagán. A temperamentum és szemlélet szerint szabadon választott témák, tárgyak és tájak eleven festői érdeklődésről tanúskodnak. Közöttük is Orosz János, Bartl József, Csík István, Fejér Csaba, Mustó János, Frank Frigyes, Vén Emil, Mihálty Pál, Fónyi Géza, Berényi Ferenc, Klimó Károly, Béres Jenő, Kántor Lajos, Orosz Gellért, Misch Ádám, Konfár Gyula és Szabó Zol-

FÓNYI GÉZA: Sárgadinnyés csendélet

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Mihálth Pál
KORTÁRS

1965 DEC

tán csendélete, mind valamilyen sajátos festői koncepciót hordozó jó erős képek. A tájképek között Batári László, Csizmadia Zoltán, Klie Zoltán, Kurucz D. István, Novotny Emil Róbert, Scholz Erik, Szentiványi Lajos, Vaszkó Erzsébet, Udvardy Erzsébet, Bartha László és Vecsési Sándor művei kvalitásosak. A természeti táj és a benne munkálkodó ember kapcsolatai a témája Áron Nagy Lajos *Velencei nádvágók* című olajfestményének, amely a kék szinek friss erejét zengő jó kép. Magos Gyula és Sarkantyú Simon is hasonló témát formáztak. Miskolczi László *Revolúció* című művében szépen interpretálja Hollósy Simon *Rákóczi indulóját*. Kohán György tájképei és *Olvasó* című műve a rendezés folytán távolkerültek egymástól, és bár jelentésükkel és megformáltságukkal jóval az átlagos színvonal fölé emelkednek, mégis szinte keresik egymás társaságát. Együttesükben még jobban hatottak volna. Kokas Ignác öt képpel szerepel és azok arról tanúskodnak, hogy talán most alkotja legjobb műveit. Képein a nagy egységes színfoltok lendületesen kapcsolódnak és adják a kívánt jelentést. Szurcsik János művészetét ezen a kiállításon a *Kaszafenő* és *Pihenő asszonyok* című műve képviseli. A kiállítás festményeire visszagondolva, emlékezetünkbe vetül Kondor Béla varázslatos erejű *Darázskirálya*, Berki Viola különösen kedves hangulatú *Régi gáztartály* és *Török-fürdő* képe, Patay László *Élet* és *Esthajnal csillag* alkotása. Sváby Lajos, Urbán György önarcképe, Miskei László *Fiú-portréja*, Benedek György *Család* című műve. Ezekkel érdemes lenne többet foglalkoznom, elemzésükre csak a helyhiány miatt nem tudunk sort keríteni.

Felszabadulásunk 20. évfordulójára rendezett 10. Magyar Képzőművészeti Kiállítás egészét tekintve, végül is az eredmények sommázatával kellene foglalkoznom. Őszintén megvallva, nem tudok *egyetlen olyan formai eredményt sem tovább hirdetni, amely hitem szerint bizton ad a jövőben is továbbélő újat. Nem történt korszakalkotó tett, nem történt meg az új perspektiva felfedezése, vagy valamilyen ehhez hasonló novum.* Az eredmény megfogalmazása különben sem könnyű dolog. Mit tekintünk annak, mi, földünkön az emberiség fluoktációjában ma létező emberek. Igen, törekvéseink, álmaink, önmagunk s nemesebb igazabb életet építő szocialista korunk megfogalmazását. Napi munkánkkal a bennünket környező, velünk egylétű anyagot egyre inkább céljaink szerint változtatjuk meg. A képzőművészet törekvése, hogy az kedvünk szerint is változzon. S ezért képzőművészeink műveikben a maguk finomabb rezonálásait formázzák. E kiállítás eredménye talán éppen ez az őszinteség. A kiállítók általában azt adták műveikben, amit igazán tudnak, a jelenségek olyan összefüggéseit, amelyekkel érzelmi, indulati, létezési kapcsolatot találtak.

KOVÁCS GYULA

diai szituációval azt gondolni, hogy Csurkát a mai társadalom és az alvilág maradékai viszonyának problémái izgatják. Nem szociológiát — *komédiát* ír. Ezt egy másik ellentétpárban is kihangsúlyoznám, ha valakit megtévesztene az, hogy a játék figurái volt pesti „zsebesek", akik a nagy üzlet kedvéért „Kijózanító Intézetet" alapítanak. Csurkát az alkohol elleni küzdelem, vagy az antialkoholista propaganda *sem* érdekli — bohózatot *sem* ír.

Magatartások izgatják. Időszerű karriertörténete emberi állapotok kötéltáncának rajza.

Csurka tehát komédiát ír. Rekvizítumai között a legjellegzetesebb a könnyedség és „némi társadalmi háttér" — vagyis a molnárferenci színpad *két legjellegzetesebb* vonása. Csakhogy az ilyen középfajú komédiát el lehet tolni az *olcsó* és el lehet tolni a *nemes hatások*, az *igényesség* vagy az *igénytelenség* irányába. Melyik irányba viszi Csurka *Az idő vasfogá*ban a műfajt, melyet olyan természetes gesztussal vett birtokba? Ha divatos, mai tréfamesterekre gondolok, azt mondhatom: az igényesség irányába. Ha Csurka prózájára gondolok — már nem vagyok ilyen határozott.

Bizonyító anyagként a két bevezető felvonás története:

Kenéz Pál markecoló, a pesti alvilági élet alkonyán egy vidéki kisvárosba költözik és „Kijózanító Intézetet" alapít. „Nagyban" kíván dolgozni. Az „Intézet"-be szállított részegek pénzét, amíg azok illuminált állapotban várják az „orvosi" beavatkozást, elemeli, aztán jó-

sos emb
iroda, [illegible], búgó telefonok, küldöttségek — hatalom.

Kenéz, a pesti markecoló egy országos hatáskörű, egy külföldi hírű intézetet igazgat. Egykori szívbéli haverja, a másik zsebes: a minisztériumi kapcsolat.

Idáig magasodott a kártyavár.

Miből emelkedett? Keressük az építőkockákat:

A *tréfából?* Mármint abból, hogy a zsebesek „termelnek?" Dehát ezt az Intézetet most már valóban komolyan kell venni. A *történtésből, harácsolásból?* Csakhogy az alkoholistákat itt már régen nem zsebelik ki, itt már valóban gyógyítanak.

A kártyavár egy *magatartásból* épült meg. Ennek a magatartásnak a lényege a *személyes gátlástalanság*, mely még a társadalmi hasznosság álarcát is magára ölti, hogy karrierje lehetőségeinek maximumát bármi áron kilicitálja.

Hogy ez mennyire így van, azt mutatja, hogy Kenéz, mikor már belefáradt a látszatokba, a pokoli munkatempóba, a zseniális kóklerkedésbe, egyszerűen ott akarja hagyni a pénzt, hírt, dicsőséget és menne vissza rongyos ruhában söntéspultok kedvderítő nyugalmába. Az igazi komédia most jön: felettesei nem engedik el. Kenéz kijátssza az utolsó kártyát: büntetett előéletét. Talán így leváltják. Nem váltják le. Mindent tudnak róla. Kenéz marad a hatalmas irodában, a titkárnők, a búgó telefonok, a küldöttségek között.

Így vesz célba Csurka mélységeket. Egy másik magatartást a „kenézi állás-

Mihátz Pál

Vasárnap a Magyarság képes mell. 1926. jun. 6.

A Nemzeti Szalon k

kiállitásából: Mihátz Pál: öregasszony;

VIII. Rökk

MIHÁLTZ Pál

KISALFÖLD

NEGYEDÉVENTE 390 forint MEGTAKARÍTÁS, HA ELŐFIZET A KISALFÖLDRE

1994. január 19., szerda — A CSALÁD NAPILAPJA — XLIX./15. szám • Ára: 18,80 Ft

Faluról falura

RAJKA. A földárverő bizottság a január 24-i földárverést megelőzően, holnap este 6 órakor a faluházban egyeztető tárgyalást szervez a licitálni kívánóknak.

VÁSÁROSFALU. Ma délután öt órakor tartja idei első összejövetelét a nyugdíjasklub. Az évek óta jól működő klubban hetente egyszer találkoznak a falu idős lakói, hogy kézimunkázással, diskurálással, régi filmek megnézésével töltsék együtt a délutánt. Időnként egészségügyi előadásokat hallgatnak meg meghívott szakemberek előadásában.

JÁNOSSOMORJA. A Lajta-Hansági Állami Gazdaság földjeit nem januárban, hanem február végén (21-én, 22-én, 23-án) árverezik el a településen. A földárverés a három napon 10, 9 és 12 órakor kezdődik a kultúrházban.

Az MSZP hívő tagozatának vezetője Győrött

Megbékélést és összefogást!

– Négy éve alakult a Magyar Szocialista Párt hívő tagozata. A kezdeti nehézségek leküzdése után a már több mint ezer tagot számláló közösség eleddig elkerült minden botrányt – mondta *Vankó Magdolna*, a tagozat vezetője tegnap Győrött. – Eredményeink között kell számon tartani, hogy sok olyan embert tudtunk leültetni egy asztalhoz, akik addig szóba sem álltak egymással.

Vankó Magdolnát Győr-Moson-Sopron megyébe érkezésének céljáról kérdeztük. A tagozatvezető elmondta, hogy a csornai 5-ös választókerület polgáraival való találkozás volt látogatásának fő célja. A Szocialista Párt képviselőjelöltjét, Varga Józsefet kívánják úgy is segíteni, hogy a helyi egyházi vezetők bizalmát megnyerjék. A csornai esemény után találkozik a rábapatonai plébánossal, délután pedig fogadja a csornai apát és a református egyház képviselője is. Ezt követően összevont taggyűlésen ismerteti a tagozat elképzeléseit, már a választások jegyében. (A tagozatnak öt képviselőjelöltje indul a választásokon az ország különböző részein).

Megtudtuk azt is, hogy előzetes megállapodás szerint a Szocialista Párt hívő tagozata addig nem foglal állást egyházi kérdésekben, amíg ezt nem egyezteti az érintettekkel, hiszen a megbékélés és az összefogás a cél.

Vankó Magdolna elmondta, hogy a jövő héten Debrecenben gyűlnek össze a református egyház képviselői egy szimpóziumon. Az eseményen ő is tart előadást, „Szociálpolitika a kereszténységben" címmel. A rendezvény jelentősége, hogy ez az első olyan egyházi esemény, amelyen világi előadók is szerepelnek.

ZS. D.

Az ütemezésnek megfelelően készül Győrött, Marcalvárosban a gyalogos-aluljáró meghosszabbítása. Kivitelezője a Hídépítő Rt. és főbb alvállalkozója a Győri Útépítő Kft. Az aluljáró a budapesti Baross téri aluljáróhoz hasonló rendszerű lesz középső nyitott terével. Az építkezés része a gyorsított autópálya-programnak. Az aluljáró átadását október végére tervezik. **(Fotó: SZŰK ÖDÖN)**

Családi terefere

Téli napsütés egy győri lakótelepen. Babának, mamának sem árt a január közepi verőfény. **(Fotó: SZ. Ö.)**

A főiskolák és a megyei önkormányzat

Együttműködésről tárgyaltak

Botos Gábor, a megyei közgyűlés elnöke a hét elején megbeszélést folytatott a győri megyeházán két felsőfokú oktatási intézmény vezetőjével. Az elnök *dr. Csizmadia Lászlóval*, a budapesti Kereskedelmi és Vendéglátóipari Főiskola, illetve *dr. Szekeres Tamással*, a győri Széchenyi István Főiskola főigazgatójával együttműködési lehetőségekről tárgyalt. *(Részletek a 4. oldalon.)*

Társaság a keleti piacokért

Az a realista, aki hisz a csodákban

– Minden hiedelemmel ellentétben megvannak, léteznek a keleti piacok, csak nem a miénkek azok, kiszorultunk azokról. A 24. órában vagyunk, hogy visszaszerezzük azokat. – *Mezei András* kezdte ezzel mondandóját tegnap Győrben, a Társaság a Keleti Piacokért Egyesület (TKP) kibővített elnökségi ülésén. Az ismert író – ahogy ő mondja lírikus, aki az Élet és Irodalom hasábjain éveken át az életet tükrözte publicisztikájával az irodalomban, tiszte szerint, hiszen ő a társaság kigondolója és az egyesület titkára – a megalakulás óta eltelt rövid négy hónap eredményeiről adott számot. Az eredmény pedig, hogy létezik az egyesület, hogy nemrég még csak álmodott lehetőségekre nyit ajtót.

A csoportérdekek ez esetben a legteljesebben találkoznak a nemzet egészének érdekével. *(Tudósítás a 4. oldalon.)*

A Szombathelyi Képtár és a Győri Városi Könyvtár rendezésében megnyílt tegnap a könyvtár galériájában *Miháltz Pál* festőművész emlékkiállítása. A tárlatot *Salamon Nándor*, a Szombathelyi Képtár igazgatója nyitotta meg. A művész Szombathelyen lévő gyűjteményéből 32 pasztellt, akvarellt és festményt tekinthetünk meg.

A szentendrei művész otthonosan érezte magát Sopronban és Győrben is. Számos műve őrzi a tájon elkapott motívumokat. Legtöbb alkotása a szentendrei múzeum gyűjteményében van, életművének részeként. E terjedelmes műegyüttesből vált ki a Szombathelyi Képtár Miháltz-anyaga, a művész özvegyének kívánságára. A Ferenczi Múzeum nyolcvan képet adott át, tiszteletben tartva a mester szellemi végrendeletét. A Munkácsy-díjas, kiváló művészünk élete végéig bensőséges kapcsolatot tartott az új képtárral.

A Parlament elé várják a sorstársakat

A „gilisztahitelről" dönt az Országgyűlés

Annak idején viszonylag gyors döntéssel több ezer ember vágott bele a „nagy vállalkozásba", majd szinte ugyanilyen gyorsan ki is ábrándultak belőle. Az újságok szalagcímei sokáig mással sem foglalkoztak, aztán egy ideje mintha elült volna a botrány szele. Ennek ellenére a mai napig is rengetegen vannak, akiknek gyomra görcsbe rándul, ha a biogiliszta szót hallják. Több ezer kisember hatalmas összegekkel tartozik a bankoknak, az eladósodás és a kilátástalanság miatt többször az öngyilkosságba menekült a családfő, a hitelek azonban ezzel sem szűntek meg. Az ország több régiójában megalakult szövetségek azonban nem adták fel a küzdelmet, újra és újra hallatnak magukról. *Termeczky Alfrédot*, a Győri Biogiliszta Alapítvány elnökét arról kérdeztük, ennyi év után várható-e változás az adósok helyzetében? *(Részletek a 4. oldalon.)*

A KISALFÖLD megkérdezte

Miért adózik a Vöröskereszt?

Titkári értekezletet tartott tegnap Győrben a Vöröskereszt, s ezen részt vett *dr. Szilárd István*, a szervezet főtitkára. Mint megtudtuk, a Vöröskereszt az Országgyűlés által tavaly szentesített, rá vonatkozó törvényt szeretné módosíttatni. A '93-as 40-es törvény szerint ugyanis, bár a Vöröskereszt állami feladatokat lát el, ugyanúgy kell adóznia és illetéket fizetnie, mint bárki másnak. A főtitkárt a miértről kérdeztük.

– Magam is ezt kérdezném legszívesebben. Ugye a válasz az: így fogadta el a T. Ház. Hozzáteszem, hogy az Országgyűlés szakbizottsága úgy terjesztette be, hogy nem ez a szabályozás vonatkozna ránk. Mi az előbbiek szellemében szeretnénk, ha módosítanák a törvényt. Egyébként ez felelne meg az európai gyakorlatnak is. Az APEH szakembereivel kiszámítottuk, a módosítással mintegy 40 millió forinttal kevesebb pénz folyna be a költségvetésbe. Viszont mi 40 ezer rászorulónak tudnánk némi támogatást adni, 1000 forintjával számolva. Most karácsonyra is ennyi összegből állítottuk össze csomagjainkat. A törvény módosítása nélkül nagyon nehéz helyzetbe kerül a Vöröskereszt. Munkatársaimmal együtt bízom benne, hogy törekvésünk meghallgatásra talál.

F. J.

Időjárás

Előrejelzés ma estig: változóan felhős lesz az ég, mindenütt több órára kisüt a nap. Csapadék nem várható. Általában mérsékelt lesz a légmozgás. A hőmérséklet maximum -1, plusz 4 fok között várható.

A DUNA vízállása tegnap Dunaremeténél 15 centiméter volt, a RÁBA Győrnél 192 centiméter, mindkettő apadó jellegű.

AMSTEL BEER támogatásával

Módosult a választójogi törvény

Az államfő aláírta

A köztársasági elnök – aki előzőleg tárgyalásokat folytatott a Kisebbségi Kerekasztal és a társadalombiztosítási önkormányzatok képviselőivel – tegnap aláírta az országgyűlési képviselők választásáról szóló törvény módosítását. *Göncz Árpád* egyúttal hangsúlyozta, hogy – amint az az Alkotmánybíróság 35/1992. (VI. 10.) AB határozatában is olvasható – a nemzeti és etnikai kisebbségek képviselete szükséges előfeltétele annak, hogy az alkotmányban meghatározott államalkotó tényezői szerepüket betölthessék. Ezért a kisebbségek általános képviseletének mielőbbi törvényi rendezése kiemelkedő fontosságú feladat. (MTI)

A visegrádi négyeknek is

EU-vízum készül

Egyelőre csak négy kelet-közép-európai ország – köztük Magyarország – szerepel azon államok között, amelyek az Európai Unió egységesített vízumrendelkezései szerint is mentességet élveznek majd, azaz állampolgáraik pusztán érvényes útlevél felmutatásával is az EU teljes területére vonatkozó belépést nyerhetnek, bárhol is lépik át a „közösségi határt".

Az EK Bizottsága által a Tizenkettek Miniszteri Tanácsa elé terjesztett tervezet összesen 129 ország esetében javasolja a Maastrichti Szerződéssel életbe lépett közös jogi szabályozás részeként egységes „EU-vízum" bevezetését.

A vízumpolitika EU-szintű harmonizálásának szükségessége voltaképpen már tavaly januártól, a piaci mechanizmusok közösségi egységesítése alkalmával esedékessé vált volna, lévén, hogy – papíron – 1993. január 1-től a tagországok egymás közötti határai elvesztették formális jelentőségüket. A tagállamok közül kilencen – a Schengen-egyezmény aláírói – kötelezettséget vállaltak, hogy egymás felé teljesen szabaddá teszik a személyek mozgását is, ami azt is jelenti, hogy közösségen kívülről elegendő e kilenc állam bármelyikébe megérkezni, ez automatikusan az összes többi országba is szabad belépést jelent.

Az EK Bizottság által most készített közös vízumtervezet összesen 20 „külső" ország számára kínál csak mentességet: az Egyesült Államoknak, Kanadának, Japánnak, Dél-Koreának, Új-Zélandnak, továbbá Európából az EFTA-országok mellett Andorrának, Monacónak, a Vatikánnak és a „visegrádi négyeknek".

További harminc ország esetében még nem tisztázott, hogy mi legyen az egységes politika: közöttük vannak például a balti államok, Horvátország és Szlovénia.

Amennyiben a bizottsági javaslatot a Miniszteri Tanács is jóváhagyja, úgy legfeljebb két év átmeneti idő után már az egységesített rendelkezés szerint kell valamennyi EU-tagállamban a vízumok kiadását végezni. (MTI)

Egyházi vezetők a miniszterelnöknél

Boross Péter miniszterelnök tegnap hivatalában fogadta a Magyar Katolikus Egyház képviselőit.

A megbeszélésen jelen volt *Paskai László* bíboros, primás, esztergomi érsek; *Seregély István* egri érsek, a Magyar Katolikus Püspöki Kar elnöke; *Ternyák Csaba* püspök, a Magyar Katolikus Püspöki Kar titkára; *Takács Nándor* székesfehérvári, *Balás Béla* kaposvári megyés püspök, valamint *Keresztes Szilárd* görög katolikus püspök.

A találkozón áttekintették a Nemzeti Alaptanterv kérdéskörét és külön foglalkoztak az egyházi iskolák alkalmazottjainak munkajogi helyzetével. (MTI)

Für Lajos a pártelnökségről

Für Lajos, amennyiben az MDF februári országos gyűlésén a párt elnökévé választják, továbbra is ellátja a Honvédelmi Minisztérium irányításából adódó kormányzati feladatát. A politikus ezt tegnap, debreceni programját befejezve nyilatkozta az MTI tudósítójának. Elmondta: a két funkciót – annak ellenére, hogy az új honvédelmi törvény értelmében a miniszter a honvédség parancsnokának szolgálati elöljárója lett – nem tartja összeegyeztethetetlennek. „Csupán a napokat kell majd megnyújtani, vagyis nyolc helyett tizenhat órát dolgozni" – tette hozzá. (MTI)

Páncélozott járművek Kínából

A Magyarországnak eladásra felkínált kínai páncélozott szállító harcjárművekről (PSZH-król) kedvező benyomása alakult ki az ajánlatot vizsgáló magyar küldöttségnek. Ezt *Komor Attila*, a Belügyminisztérium gazdasági ügyekben illetékes helyettes államtitkára, a küldöttség vezetője közölte tegnap, közvetlenül Kínából való elutazása előtt. Hangsúlyozta, hogy a szóban forgó kínai harceszközök műszaki paraméterei megfelelnek a magyar igényeknek, hazai rendszerbe állításuk nem ütközne nehézségekbe.

A küldöttségvezető benyomása szerint a kínai fél kész elfogadni azt a magyar elképzelést, hogy ha sor kerülne az üzletre, a PSZH-k árát a Magyarországgal szemben fennálló kínai államadósságból írnák le. Döntés csak később születik az ügyben, a küldöttség csak tájékozódás céljából látogatott Kínába. (MTI)

Jugoszláviát kizárták

Jugoszlávia kizárásáról döntöttek a faji megkülönböztetés valamennyi formájának felszámolását célul kitűző nemzetközi konvencióhoz csatlakozott államok képviselői. A küldöttek január 12-e óta tanácskoznak az ENSZ székhelyén. A Belgrádot a tanácskozásról kizáró határozat mellett 69 állam szavazott, 29 tartózkodott, s csak Jugoszlávia és Oroszország képviselője mondott nemet a döntésre.

Az ITAR-TASZSZ jelentése szerint az apartheidellenes tanácskozás gyakorlatilag a megnyitó óta szüneteltette munkáját, mert több állam – Bosznia-Hercegovina, Horvátország, Szlovénia és a muzulmán országok is – azt az álláspontot foglalta el, hogy Jugoszlávia szétesett, megszűnt létezni, így nem lehet a konvencióhoz tartozó államnak tekinteni. (MTI)

Meciar hallgat

Az Együttélés tegnapi pozsonyi sajtótájékoztatóján *Duray Miklós* elmondta, hogy *Vladimír Meciar* kormányfő még mindig nem jelezte vissza, vajon hajlandó-e átvenni a január 8-i révkomáromi nagygyűlésen elfogadott dokumentumokat. Duray sajnálattal szólt arról, hogy a kormányfő első idei televíziós nyilatkozatában már jelezte: „nem hajlandó egy asztalhoz ülni azokkal, akik a Szlovák Köztársaság szétverésére és területeinek elcsatolására törekszenek." Az Együttélés elnöke ezzel kapcsolatosan arra hívta fel a figyelmet, hogy a révkomáromi nagygyűlés és annak nemzetközi sajtóvisszhangja épp az ellenkezőjét bizonyítja. (MTI)

Moszkva katonai jelenlétre törekszik

Ha nem létezne az újszerű, orosz–amerikai partneri viszony, a NATO határai már lehet, hogy Oroszország határainak közelében húzódnának. Egyebek közt erről beszélt egy tegnapi moszkvai tanácskozáson *Andrej Kozirev* külügyminiszter. Az orosz védelmi, belügyi és külügyi tárca képviselőinek részvételével tartott eszmecserén Kozirev leszögezte: az egykori szovjet tagköztársaságokban élő orosz kisebbség érdekvédelme jelenti az orosz külpolitika egyik fő célkitűzését. Ebből a térségből fenyegetik leginkább az orosz érdekeket, ezért Moszkva mindenképpen katonai jelenlétének fenntartására törekszik – foglalta össze a „közeli külfölddel" kapcsolatos orosz álláspontot Kozirev.

Először született fehér orrszarvúbébi a Madrid melletti szafari parkban. A rinót „Kicsi" névvel ruházták fel.

Bizalom a kormánytól

A *Ljuben Berov* vezette bolgár kormány nem fogadta el *Viktor Mihajlov* belügyminiszter lemondását.

A testület zárt ülésen egyhangúlag úgy döntött, hogy továbbra is Mihajlov álljon a Belügyminisztérium élén. A miniszter azt követően nyújtotta be lemondását, hogy a múlt pénteken lövöldözés tört ki Szófiában, amelyben két rendőr életét vesztette. (MTI)

TELEX

WASHINGTON. Az amerikai városokban uralkodó erőszak az ifjú nemzedék erkölcsi és szellemi romlásának rémképét vetíti elő – mondta *Coretta Scott King*, a világhírű polgárjogi harcos özvegye abban az atlantai templomban, ahol valamikor férje, *Martin Luther King* prédikált az erőszakmentesség fontosságáról. A fekete bőrű vezető hétfőn lett volna hatvanöt éves.

PEKING. A kínai kormány minden téren kész együttműködni Kambodzsa választott kormányával – jelentette ki *Li Peng* kínai kormányfő. A kínai vezetők elsősorban arról kívánják biztosítani kambodzsai vendégeiket, hogy Peking nem részrehajló többé a maoista vörös khmerek iránt.

TOKIÓ. Elhalasztják a japán külügyminiszter Oroszországba tervezett útját. A napokban az orosz kormány meghatározatlan időre elhalasztotta azt a munkaértekezletet, amelyet januárban kellett volna tartani a japán–orosz területi vitáról.

DUSANBE. Ismeretlen fegyveresek tüzet nyitottak a tádzsik védelmi miniszter helyettesének autójára. A támadásban *Nurali Seralijev* ezredes, miniszterhelyettes és az autó egy másik utasa megsebesült, a gépkocsi vezetője pedig életét vesztette – jelentette tegnap az ITAR-TASZSZ hírügynökség.

LONDON/GENF. *Lord Owen*, az Európai Unió békeközvetítője tegnap kijelentette: kevés esélyt lát arra, hogy az ismét összeülő genfi Bosznia-konferencia áttörést hozhat. A NATO-légicsapás lehetősége Owen szerint nem befolyásolja a béketárgyalásokat. – 18 hónapja ezt halljuk. Nem hinném, hogy nagy hatása lenne – mondta.

KIJEV. Veszett fejsze a Krím, megint működött a Zsirinovszkij-jelenség – így kommentálják a keddi kijevi lapok a hét végén lezajlott, s az ukrán kormány számára vereséggel felérő krími elnökválasztást. Az egykori első számú kommunista lapnak számító Pravda Ukraini már címében temeti a félszigetet, amikor azt írja: „Úgy tűnik, oda lett a Krím."

LISSZABON. Orkánerejű szélviharok miatt már két napja szünetel a Portugáliához tartozó Madeira repülőterének forgalma. A turistaparadicsomként ismert sziget légikikötőjében az időjárás jobbra fordulását 1300 utas, többnyire turista várja.

POZSONY. „Túllépnek a tűréshatáron azok a politikai alanyok, akik a szlovákiai magyar kisebbség számára kollektív jogokat akarnak teremteni" – idézi a pozsonyi Pravda keddi beszámolója *Meciar* szlovák kormányfőt, aki hétfőn a szlovák védelmi minisztérium munkatársai előtt mondott beszédében több hasonló kijelentést is tett. Vladimír Meciar kijelentette: kormánya ragaszkodik hozzá, hogy a helységnévtáblákon csakis a szlovák helységnév magyarra fordított változatai szerepeljenek. Ez a történelmi helységnevek nagyobbik részének elvetését jelenti.

WASHINGTON. A *Les Aspin* amerikai védelmi miniszter utódjaként megnevezett *Bobby Inman* visszavonta jelöltségét a tisztségre. A CNN hírtelevízió értesülése szerint *Bill Clinton* elfogadta a jelölt döntését. A Fehér Házat igencsak kellemetlenül érintő visszalépés hátteréről egyelőre csak találgatások vannak.

PÁRIZS/GENF. *Butrosz Gáli* ENSZ-főtitkár múlt heti, párizsi látogatása során valóban kérte *Jean Cot* tábornoknak, a jugoszláviai ENSZ-erők főparancsnokának visszahívását – mondta tegnap *Francois Léotard* francia védelmi miniszter, megerősítve ezzel a főtiszt távozásáról szóló, előző nap kiszivárgott híreket.

SZÓFIA. *Todor Zsivkovnak* le kell töltenie 7 éves szabadságvesztését, a volt államfőnek ezekben a napokban be kell vonulnia a szófiai börtönbe büntetése letöltésére – így döntött tegnap a bolgár Legfelsőbb Bíróság, amely elutasította Zsivkovnak azt a kérelmét, hogy semmisítsék meg az ítéletet. Hivatali hatalommal való visszaélés, jogtalan haszonszerzés és haszonnyújtás bűntette miatt ítélték 7 év szabadságvesztésre az expolitikust.

KAIRÓ. A Golan-fennsík szíriai föld, és nem lesz alkudozás tárgya – hangzott el tegnap délután a damaszkuszi rádió kommentárjában, amely az országban elsőként bírálta az Izraelben előző nap felvetett elképzelést egy népszavazásról a megszállt terület sorsának eldöntésére. A kommentátor szerint Izrael kibúvót keres, amikor kétségbe vonja Szíria békés szándékait, és népszavazást akar szervezni a golani kivonulásról. (MTI)

Gajdar távozásának visszhangja

Clinton is rábólintott

A mór megtette kötelességét, a mór mehet – állapítja meg a Nyezaviszimaja Gazeta keddi sommás kommentárjában. Hasonló véleményt fogalmazott meg több más orosz lap is a radikális reformerek vezetőjének, *Jegor Gajdarnak* a kormányból való távozásával kapcsolatban.

A Nyezaviszimaja Gazeta vezércikkében megállapította: nem Gajdar távozása volt váratlan, hanem ellenkezőleg, további kormánytagsága lenne érthetetlen. A reformer távozásának okairól szólva a lap főszerkesztője megemlítette, hogy Gajdar és miniszterelnöke politikai és gazdasági nézeteik alapján két ellentétes táborhoz tartozott.

A lap emlékeztetett arra is, hogy Gajdar pártja elvesztette a decemberi parlamenti választásokat, így maga kínálta fel *Csernomirgyin* számára a támadási lehetőséget. Politikai rövidlátásának tudta be a lap, hogy nem ismerte fel: a parlament októberi szétlövése sebezhetővé teszi az abban részt vevő politikusok helyzetét, illetve a választási vereség megkérdőjelezi a reformirányvonal szakszerűségét is.

Gajdar vesztett a parlamentben, a kormányban és az elnök környezetében is, s a lap szerint a politikus kiszorítására *Bill Clinton* amerikai elnök is rábólintott moszkvai látogatása során.

A kormánypárti Rosszijszkaja Gazeta annak a véleményének adott hangot, hogy a politikus önként vállalt felelősséget a legnépszerűtlenebb gazdasági intézkedésekért.

A Szevodnya emlékeztetett rá, hogy Gajdar tevékenységét nem csupán a piaci reformok megalapozása, hanem Oroszország világpiaci részesedésének jelentős visszaesése is jellemezte. (MTI)

KISALFÖLD
A CSALÁD NAPILAPJA

A KISALFÖLD KIADÓ BETÉTI TÁRSASÁG NAPILAPJA. Felelős vezető: DR. STEPHEN CHATT igazgató. Főszerkesztő: DR. KLOSS ANDOR. Kiadó és szerkesztőség: 9022 Győr, Szt. István út 51. Telefon: 96/315-544. Titkárság: 96/311-953; 96/312-142. Fax: 96/312-142. Telex: 24-364. Szerkesztőség: 96/313-042; 96/312-475. Fax: 96/313-042. Hirdetésfelvétel telefon/fax: 96/316-313. Telefonos hirdetésfelvétel: 96/315-943. Levélcím: 9002 Győr, Pf. 28. Soproni szerkesztőség: Móricz Zs. utca 1–3., telefon/fax: 99/340-320. Hirdetésfelvétel: Előkapu 11. Telefon: 99/340-383. Fax: 99/312-266. Mosonmagyaróvári szerkesztőség és hirdetésfelvétel: Engels u. 14. Telefon: 98/314-277. Fax: 98/315-866. Elektronikus szerkesztés: KISALFÖLD Kiadó Bt. Színes technika: KISALFÖLD Kiadó Grafikai Stúdiója. Terjeszti: a Magyar Posta Vállalat. Előfizethető a postahivatalokban, a hírlapkézbesítőknél. Előfizetési díj: egy hónapra 319, negyedévre 957 forint. Nyomás: Széchenyi Nyomda Kft. 9024 Győr, Kálvária út 1/3. Központi telefon: 96/327-366. Felelős nyomdavezető: NAGY IVÁN ügyvezető igazgató. Index: 26-060-HU ISSN 0133-1507

Mihältz Pál

1899, Magyarvalkó

1111 Bp. Lágymányosi u. 17/A
2000 Szentendre Vörös Hadsereg u. 51.

1922-ben lapott diplomát, mesterei Tardos Krenner Viktor, Révész Imre, és Vaszary János. 1928 és 46 között a Műegyetemen tanított, 1946-59-ig az Iparművészeti Főiskolán. 1928-tól jár Szentendrére, 1946 óta tagja a telepnek. 1925 óta kiállít (KUT, UME stb.) Minden országos kiállításon szerepelnek művei, 1951 óta a szentendrei és Pest megyei tárlatokon is. Kisebb gyűjtemény mutat be 1931, 44, 46, 56-ban. Önálló tárlatok 1959-ben Ernst Muzeum, 1964 Csók Galéria, 1966 Műegyetem, 1968 Berlin, 1969 Ernst Muzeum, 1971 Műcsarnok, Esztergom, 1976 Műcsarnok, Miskolc, Szentendrén retrospektív kiállítás. Kitüntetései: 1961-ben Munkácsy-díj I. fokozata, 1965 a Magyar Néplöztársaság Érdemes Művésze, 1970, 74 Munka Érdemrend arany fokozata, 1973 Magyar Néplöztársaság Kiváló Művésze.

Kiállított művei:

-fotó- Vörös mező 1970-71 (tojás, -olajtempera, farost) 60x70 cm

Katonatemető (1971) tojás -olajtempera, farost 60x80 cm

Napy alkonyat 1971 (tojás -olajtempera, farost) 60x80,5 cm

Önarckép I. 1971 — " — 60x39,5 cm

Önarckép III. 1971 — " — — " —

Szentendrei Művészet 1976

MNG 1976 május

Mihaltz Pal

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

PEST MEGYEI HIRLAP

1977 NOV 2 2

Mihaltz Pál

PEST MEGYEI Hírlap

PEST MEGYEI KÉPZŐMŰVÉSZEK RÉSZVÉTELÉVEL

1021

Arcok és sorsok

ELSŐ PORTRÉBIENNÁLÉ A HATVANI GALÉRIÁBAN

A Hatvani Galéria Moldvay Győző és Kovács Béla szakavatott rendezésében mutatta be az első portrékiállítást, mely december 11-ig tekinthető meg.

TÍZEZER ESZTENDŐS műfaj a portré. Egyiptomban fáraókat örkítettek meg gránitszobrokkal, Ravennában Justiniánus császárt mozaikkal. A görögök a teljes emberi alakra összpontosítottak, a rómaiak megelégedtek az arc elemzésével. A reneszánszban az ember a természeti környezettel együtt jelent meg Leonardo, Raffaello művészetében — Rembrandt a jellem kiemeléseit az arc, a láb, a kéz, a mozdulat részleteiben láttatta. Ez a múlt. S a magyar hagyományok? Ezek is jelentősek, nemzetközi értékűek — elég ha *Mányoky Ádám, Munkácsy Mihály, Csontváry Kosztka Tivadar, Mednyánszky László, Derkovits Gyula, Nagy István* portréira gondolunk. Mindez kétszeresen kötelezi képzőművészetünk rangos képviselőit arra, hogy igazodjanak e minőséghez.

A hatvani kezdeményezés, *az első portrébiennálé* ezért önvizsgálatra késztet, segít tisztázni a műfaj határait, felvillantja az eredményeket és a problémákat. Ami a portré kereteit, jelen hivatását illeti — közvetíti számunkra az arc törvényeit, s benne nemcsak az egyedi vonásokat, hanem a kor atmoszféráját. A jó portré a grafika, a festészet, a szobrászat eszközeivel elsősorban abból indul ki, hogy az arc néma beszéd — *sors és állapot* rejtőzik benne. Ennek felderítése — az anatómia és a jellem összegzése a mű feladata. Régen is, most is, holnap is. A pontosság és átköltés aránya a modelltől, kortól és az alkotó lelkületétől függ — a kép értéke minden választott utat hitelesít.

Mihálitz Pál: Önarckép

A HATVANI SEREGSZEMLÉN lelkesítő a mélység, sokrétűség, szakmai lelkiismeretesség, a megoldást sürgető számtalan változat, az átköltésekben is megnyilvánuló pontosság és a kutatókedv. *Mikus Sándor* Bokányi-portréja egy nemes klassziczizmus jegyében érinti a Tanácsköztársaság korát, *Kiss István* Lumumba-feje az elnyomott népek igazságát testesíti — így hagynak jövőnek nyomot napjaink küzdelméről — elkötelezett tárgyilagossággal. A változatosság stiláris értelemben is érvényesül. *Buza Barna* pedantériája ugyanúgy örvendeztet, mint *Fejér Csaba* Vak hordárt rögzítő festői oldottsága. Drámai hatású *Duray Tibor* két arcmása és *Szalay Ferenc* 1867-es kiegyezést idéző levert figurája.

Örvendetes az is, hogy *a Pest megyében élő képzőművészek* közül *Ilosvai Varga István, Miháltz Pál, Vecsési Sándor, Bazsonyi Arany, Patay László, Papachristos Andreas, Kóka Ferenc, Pirk János* szerepel olyan művekkel, melyek meghatározzák a kiállítás rangját. Az is megfigyelhető, hogy az értékek módosulnak, véglegessé válnak. *Szabó Iván* Marx-portréja minden attraktivitástól mentes, a fej méltóságteljes tömbjében a gondolat erejét hangsúlyozza. *Ligeti Erika* bronzszobrai egyre inkább klaszszikus léptékűek, az idő növelte erényeiket. *Bernáth Aurél* Szabó Lőrinc látomása módosult szemléletünkben — sokkal inkább az alkotó belső eleganciájára, mint a költő gyötrött szépségeire emlékeztet.

PROBLÉMA is akad. Kő Pálnak és *Lóránt Jánosnak* évek óta jó a sajtója. Megérdemlik; tehetségesek. Most azonban gyengébb műveket küldtek a tárlatra, eszközeiket ismétlik. *Borsos Miklós, Csikszentmihályi Róbert* művészete azonban nem tűri a megtorpanást, állandó belső szigorúsággal küszöbölik ki az átmeneti visszaesést is, melyről szobrok és érmek tanúskodnak.

Újszerű *Kaponya Judit* Hármas portréja és a *Szigetszentmiklóson* született *Megyges László* akvarellje. A tárlat kiemelkedő műve azon arcmás, melyet *Szirtcsik János* Bazsonyi Aranyról készített. (Bazsonyi Arany kamarakiállítása egyébként december 11-ig látható a budapesti József Attila Színházban, s a dömsödi bemutatkozás anyagát tartalmazza.)

JÓL SIKERÜLT festői, szobrászi önvizsgálat a hatvani portrébiennálé, mely minden bizonnyal hozzájárul a műfaj értékeiek megőrzéséhez, fejlesztéséhez, és az országos seregszemle éppen értéknövekedése miatt válik, válhat nemzetközi tapasztalatcserévé. Reméljük — már a közeljövőben.

Losonci Miklós

PEST MEGYEI Hírlap

Szovjet gyógyszeripar

Legnagyobb partner: Magyarország

Szovjet gyógyszeripari kiál-tás nyílt hétfőn Budapesten, Szovjet Kultúra és Tudo-mány Házában. A november végéig nyitva tartó bemutatón MEDEXPORT szovjet külke-reskedelmi egyesülés a fel-használás szerinti csoportokban rendszerezve mutatja be a szovjet gyógyszeripar legfon-tosabb, részben már nálunk is ismert gyógyszereit, s a kuta-tások új eredményeit.

A kiállítás alkalmából a szovjet vállalat magyar part-nerével, a MEDIMPEX-szel magánjogi szerződést is aláírt, eszerint jövőre a már korá-bban megkötött 53 millió rubel értékű magyar gyógyszerexport *további 27 millió rubellel bő-vül*, s a közeljövőben további magánjogi szerződéseket írnak majd alá, a hosszú lejáratú ke-retmegállapodások alapján. Az üzletkötés kiterjed több mint egymillió rubel értékben szov-jet exportra is.

A kiállítás megnyitását és a szerződés aláírását megelő-zően a Szovjetunió budapesti kereskedelmi képviselete és a MEDEXPORT sajtótájékoz-tatót tartott. Ezen elmondták, hogy a szovjet gyógyszeripar 95 országba szállít. Mind ex-port-, mind importforgalmuk-ban legnagyobb kereskedelmi partnerük a magyar MEDIM-PEX. Ebben az évben a köl-csönös forgalom értéke már megközelíti a 130 millió ru-belt, ennek legnagyobb része magyar export.

...vizit...

(Hogy megalázó? Valóban az, de, ha valaki élni akart...)

— Én? Az elmúlt tíz év alatt több mint ötször voltam kórházban, operáltak is. A múltban? Talán már rég meg-haltam volna...

A család adta össze

Varga Sándor Dunaharasz-tiból: — Hatvanhárom éves nyugdíjas vagyok, a szak-mám szerint víz- és fűtéssze-relő. 1933-ban szabadultam és magánkisiparosoknál dolgoz-tam. Szerettem volna tanul-ni, de nem futotta a pénz-ből. Apám molnársegédként dolgozott, anyám otthon ma-radt a háztartásban.

Az apámnak a szezonban akadt munkája, az őrléskor, utána csak a napszám... Az akkori malmok egészségte-lenek voltak. Meg is bete-

Több jó minőségű — gazdaságosan, ke

Nagy teljesítményű gépek kihasználása

Az MSZMP Pest megyei bizottsága — mint lapunkban ki tárgyalta a korszerű, nagy teljesítményű gépek kihasználásá ipari üzemeiben, s megfelelő határozatokat hozott. Alább közelebbi vizsgálatába nyújt betekintést.

Az MSZMP XI. kongresszusa, amikor rész-letesen elemezte a gazdasági építőmunka helyzetét, kiemelt hangsúlyt adott a gazda-sági növekedés intenzív jellegének, a haté-konyságnak, a gazdaságosság javítását elő-segítő tartalékok feltárásának és hasznosítá-sának. A hatékonyság javítását célzó tartalékok eltérő nagyságrendűek ugyan, de ki-használásuk egyformán fontos. Különösen célszerű mégis azoknak a tartalékoknak a vizsgálata, elemzése, amelyek tartalmukban és méreteikben is a legjelentősebbek. Ilyenek a meglévő termelőkapacitások, ezen belül is a *nagy értékű, korszerű és nagy teljesítmé-nyű termelőberendezések.* Minden termelő-egységnek — ágazati hovatartozástól függet-lenül — alapvető érdeke, hogy azonos gép-állománnyal minél több *jó minőségű, kor-szerű terméket gazdaságosan* állítson elő. Népgazdasági érdeket tekintve is döntő do-logról van szó, mert minden százaléknyi ja-vulás milliárdos eredményeket hozhat.

A járás ipari kapacitásának döntő része az agglomerációs övezetben található. Fejlesz-tését, a termelés bővítését ez alapvetően be-folyásolja. Az egyébként is szűkös munka-erőforrások mellett a budapesti kaerő-elszívó hatása erőteljese Ezzel hosszú távon számolni k mintegy negyvenezer ember já fővárosba. Így — a megye hel sonlóan — a járás munkaerőhe szi lehetővé, hogy az ipari üz ben a termelés bővítését, a t növelését a termelő létszám b jék el.

A budai járási pártbizottság gálta nagyon kritikusan a köz nagy teljesítményű gépek és be használásának helyzetét. E szer 76-os éveket összehasonlítva, a üzemeiben lévő nagy értékű, ményű gépek naptári időalapj rend szerint 53,5 százalékát has teljesített átlagos műszakszámu ipar vállalatainál összességében ben 1,58; a korábbiakhoz képe változatlan. Kedvezőbb a kép nyolcszázezer forint feletti bru pek kihasználásában, amely azt a párt- és az állami határozat vult az ezzel kapcsolatos szer Különösen figyelemre méltó ez (átlagos műszakszámuk 2,68), Vállalatnál (2,07).

A vállalatok többségénél 1971 óta, az MSZMP KB üze szervezés javítását célzó ha vetően —, a korábbiaknál nag fordítottak a korszerű, nagy gépek kihasználására, több mű tetésére. Egyes vállalatok azo sem fordítanak kellő figyelme tartalékok feltárására. A *szű szetet többször csak az opera kedésekkel oldják meg, tervei kapacitások kihasználásának j*

a termelésbe r teljesítményű g gálni. Ennek v leg szükséges jövőben szület hatják.

Fontosnak é azokat a válla kapacitás kiha zők megszünte kiesett műszak irányulnak. (A sével egy év a forinttal lehetn dották meg pl. gyárban annak csológépnek a amely a hozz tó forgácsológé bérmunkában mel.

A nagy telje használását ille érvelés, hogy a munkaerőhiá

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

DAILY NEWS

1978 MÁR 16

Pál Miháltz

Creative artists are ageless

PAINTER PÁL MIHÁLTZ is one of the Grand Old Men of Hungarian visual arts. The master, soon to turn 80, moves, speaks and works with a youthful zest verve that belies his years. He has followed up his show at the Palace of Exhibitions two years ago with a display of his latest works that is opened at the Csók Gallery in Váci utca today (at 5.30 p.m.).

His art, matured in a long career that has spanned several periods and styles, has for many years invariably excited keen interest among lovers of art. His present show too, has elicited considerable interest, before it was even opened, among prospective visitors, patrons of art and prospective buyers alike. The youthful-looking master, who in winter works in his studio in Lágymányosi utca in Buda and, in summer in the artists' colony of Szentendre, told the Daily News: "At the beginning of my artistic career of over six decades, I was a disciple of János Vaszary, the revolutionary Paris school. At the time we were the 'enfants terribles' in fine arts. Today that school is considered conventional. Obviously, as has been the case with every other artist, my style has undergone certain changes. However, I am definitely not one of those artists who have been at pains to produce something startlingly new at any price. One-sided attempts in which points of detail repress the whole—influences of industrial arts and mechanical influences, encroaching mechanization have always been alien to my art. From the outset I have been striving in my work to portray the human being in its fullness, the har-

PHOTO MTI — TAMÁS FÉNYES

Pál Miháltz at work in his Budapest studio

The Palestine Liberation Organization (PLO) said hundreds of civilians had been killed or wounded.

Syrian air support

Damascus — Syria has agreed to provide air support against

ON WAY TO LEBANON:
sonnel carrier to move int

Syria calls on Security Council to stop aggression

Beirut, March 15 (AP/Reuter/UPI) — Syria called on the five permanent members of the United Nations Security Council Wednesday to intervene immediately to stop Israel's aggression against South Lebanon.

The Syrian demand was delivered to the ambassadors of the five states, who were summoned specially to the Foreign Ministry in Damascus (they are the Soviet Union, the United States, China, France and the United Kingdom).

Nasser Khadour, a ministry

The note referred to Israeli Premier Menachem Begin's threat to "cut off the arm of evil", the agency said.

The note said the threat was a flagrant violation of the UN charter and serious provocation against the PLO.

PLO leader Yasser Arafat also sent messages to all the Arab heads of state asking them to "assume their responsibilities in face of the Israeli threats".

Egyptian President Anwar Sadat was reported Wednesday as reserving comment on Israel's

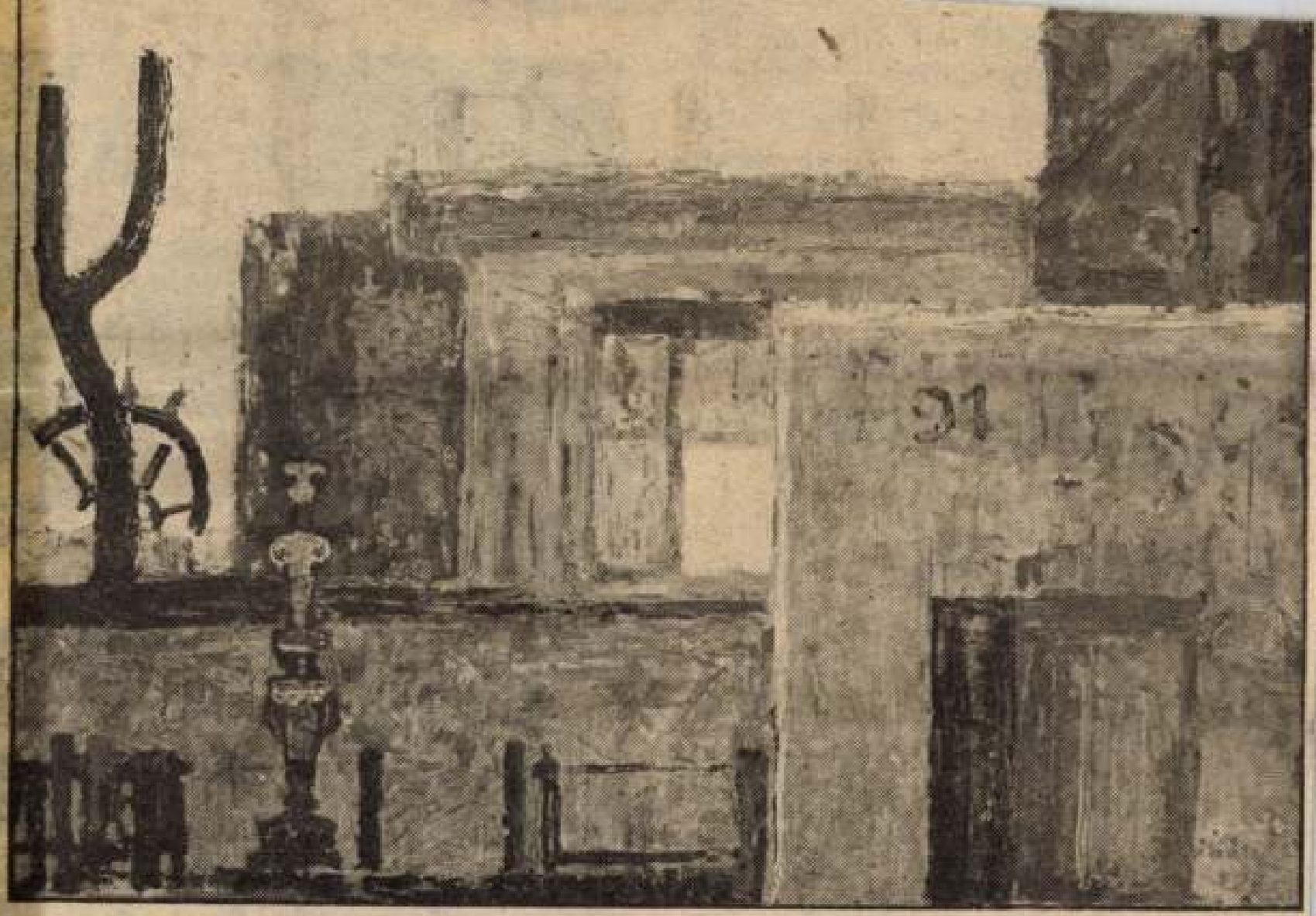

PHOTO MTI — TAMÁS FÉNYES

"The Artist's House". Oil

at Szentendre. "The Town of Icons," a montage-like composition, and the paintings "The Street of Drunks" and "The Artist's House" present details of the charming little Serbian-Baroque township on the Danube. His favourite flower—the sunflower—appears, in various shades of colour and tone, in his still-lifes and compositions. Their fundamental lyric quality is counterbalanced by a carefully built up construction.

Tamás Fényes

meeting a report on timely international questions, and a survey on the present state and future tasks of Hungarian agriculture and the food industry.

PLO bureau upgraded

Budapest, March 15 (MTI) — A delegation of the Palestine Liberation Organization, headed by the chairman of its Political Bureau Faruk Kaddumi, visited Hungary March 10-15 at the invitation of the Patriotic People's Front.

The two sides took a stand for the earliest possible political settlement of the Middle East crisis, with the participation of every interested party, including the PLO.

They emphasized the importance of the unity of progressive anti-imperialist Arab forces. They also underlined the need for cooperation between progres-

planes were downed.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726
1978 MÁR 21
PEST MEGYEI HÍRLAP

Miháltz Pál,
Munkácsy-díjas festőművész

1021

Megújult alkotóerő

MIHÁLTZ PÁL FESTMÉNYEI A CSÓK GALÉRIÁBAN

Miháltz Pál, a Magyar Népköztársaság kiváló művészének a kiállítását Csohány Kálmán Munkácsy-díjas grafikusművész nyitotta meg a Csók István Galériában. A tárlat március 30-ig tekinthető meg.

SZIGORÚ, egyre szigorúbb önmagához, ezért lett, lehetett festészetünk egyik értékmérőjévé. Ez a szívós következetesség járuléka új képeinek. Ez a fiatalsága is. Ugyanis a művészetben az a fiatal aki alkot, s a most bemutatott Miháltz-képek legtöbbjének dátuma 1977-es keltezésű, így tényleges újabb, *ki tudja hányadik megújulása*. Jelenlegi művei igazolják a Munka Érdemrenddel, Munkácsy-díjjal, Kiváló művész címmel fémjelzett régebbi alkotói periódusát. Sőt még érettebbek, még frissebbek alkotásai, ebből igazán leolvashatatlan, hogy szerzőjük 1899-ben Magyarvalkón született, és *Révész Imre*, *Vaszary*-tanítvány volt, olyan eredeti újdonságot tartalmaznak.

Példás az a komolyság, mely évtizedek óta és egyre inkább az ihlet és a munka lázas szorgalmával érvényesül, sehol nem engedélyez önmagának lazaságot, nem tűri a beidegződés kényelmét, helyette világának újabb árnyalatát hódítja meg konok szakmai becsülettel és a holnap iránti tisztelettel. Ez az esztétikai totalitás művészetének erkölcse, ez az a Miháltz-egység, mely képeinek megbízható állandója.

TÖRVÉNYE, hogy mindenről lemond a festészeten kívül, s ez a kiszakított élet az elérhető legnagyobb összpontosítás. A belső történések megjelenítésével vívja küzdelmeit, belső környezetének utcáival, fáival, melyben időnként Szentendre topográfiáját is felismerjük. E képi írás, képi ábécé, a Miháltz-jel nem önragyogás, hanem erős gondolkodás, valamilyen felfedezett új eszme halasztást nem tűrő kísérete, értelmezése.

Képeinek látványa az idő, és a tér egyeztetése, rejtett összetettség, sűrűség, ez a környezet nemcsak szentendrei motívumokat tartalmaz, hanem azzal együtt egy rokon és mégis más előjelű hangulatot — az ikonok, a régi kazettás mennyezetek színragyogását. Ez a ragyogás visszafogott, mert Miháltz Pál, fegyelme nem engedélyezi az olcsó fény futamát, pompájának építőanyaga türelem és alaposság.

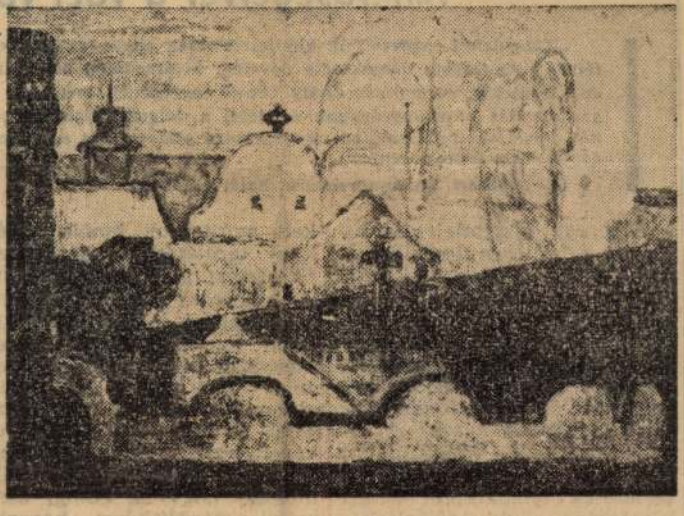

Miháltz Pál: Ikonok városa (Szentendre)

MINDEN MŰVE csöndes megszólítás, hogy életünk megújulásával fedezzük fel végre a görcsös fák, kókadó napraforgók, oromfalak és annyi szavakba nem foglalt és foglalható töredék teljességét. Arról van szó, hogy ha igazán átéljük kezdeményezéseit, akkor mi is szemléletének rokonává leszünk. Rembrandt a fény-árnyék technikára bízta a kép kiemeléseit, epizódjait, Miháltz Pál a hangsúlyozott rajzzal, tónusokkal éri el a festmény teljességét.

Új kiállításán új képek jelzik azt a tényt, hogy formái éppen abban a szolgálatban mélyültek el, hogy kifejezhessék Miháltz komplexebb szimbólumait — az előtérre, közép- és felsőtérre osztott *Ikonok városát*, a háztömbök előtt pergő emberi történést, mely nem egyszerű mozdulat, hanem az *egész élet* visszatükrözése. A színek dialógjai filmszerűen sűrítik a látvány rétegeiben a megélt és felépült századokat; szentendrei térben születik meg a múlt konstrukciója.

Művészetében a természet emberi világ. A fák laokoni vonaglása küzdelem, a látszólagos mozdulatlanság; gyorsulás, dinamikája szótlan dráma. Dráma és erő, erő és méltóság. A mart felületeken addig koptatja a valőröket, míg eléri a színek összefüggéseinek tovább nem tökéletesíthető optimumát. Ebben az érlelt, érett külalakban nyeri el végleges formáját a megálmodott *Műterem*, a *Fekete ház*, a *Részegek utcája*.

A SZENTENDREI festészet két ikercsillaga *Ilosvai Varga István* és Miháltz Pál művészete, melyet a rokonszemlélet kifejező öröme és alaposság jelent, a türelem és elragadtatás, az öntörvényekhez való szívós ragaszkodás. Ez az ikercsillag most újra fényesebbé vált, gyarapítja oly sok irányú, de azonos minőség felé kapaszkodó képzőművészetünk éltető forrásait.

Losonci Miklós

...irlap

Szélesebb fórumokon

Jól élnek az üzemi demokrácia fejlesztésének lehetőségeivel a váci vállalatok

„Társadalmi rendszerünk kiteljesedésének egyik legfőbb feltétele a szocialista demokrácia növelése a társadalmi élet minden területén. A munkásosztály vezető szerepének erősítése, a gazdálkodás hatékonyságának emelése, a dolgozók felelősségének növelése szempontjából meghatározó szerepe van az üzemi demokrácia fejlesztésének."

(Az MSZMP XI. kongresszusa határozatából.)

Alig egy esztendeje, tavaly április 6-i ülésén foglalkozott az MSZMP Politikai Bizottsága *a munkahelyi demokrácia* helyzetével, s eddigi formáinak jóváhagyása mellett úgy döntött, hogy *bővíteni, gazdagítani kell az üzemi demokrácia fórumrendszerét:* létre kell hozni a szakszervezeti bizalmiak (főbizalmiak) testületét. Meghatározták e testületek feladatkörét is. Ezt viszonylag rövid idő elteltével követte a Minisztertanács és a SZOT együttes határozata, valamint az ágazati minisztériumok és szakszervezetek központi vezetőségeinek határozata az üzemi, munkahelyi demokrácia továbbfejlesztésének szakszervezeti, illetve iparági feladatairól.

Rendszeresen, tartalmasan

Mindezek után elsőként *a pártszervezetek* kezdtek a munkához. Elkészült Vácott is a városi párt-végrehajtóbizottság terve. A pártszervezetekkel titkári értekezleten ismertettük a határozatot és magyarázatot fűztünk a végrehajtás módjához. Minden pártszervezetnél taggyűlésen ismertették a párttagokkal, s a végrehajtás megszervezése során különös gonddal foglalkoztunk *a szakszervezetekben* dolgozó kommunistákkal, a szakszervezeti tagsággal pedig taggyűléseken, csoportértekezleteken beszélték meg a tennivalókat.

A tapasztalatok alapvetően kedvezőek. Sikerült a határozatot az üzemek dolgozóinak és vezetőinek többségével megismertetni, s minden gazdasági egységünkben elkészült a gazdasági vezetés, a szakszervezeti bizottságok együttes szabályzata az üzemi demokrácia fórumrendszerének működéséről. Ezt követően a szakszervezeti bizottságok, a szakszervezeti bizalmiak, a pártszervezetek, a gazdasági vezetés, a KISZ-szervezetek, a műszaki-tudományos egyesületek, a szakmai szövetségek, a nőbizottságok, a lakóterületi bizottságok, a társadalmi ellenőrzés szervei, a munkásőrség, a honvédelmi bizottságok, a tanácstagok, a tanácsok végrehajtó bizottságai, a tanácsi szakigazgatási szervek, a tanácsi intézmények, a tanácsi gazdálkodó szervek, a tanácsi társadalmi szervek, a tanácsi társadalmi ellenőrzés szervei

Mihältz Pál

Csapó György
Művészek, műhelyek
NPI 1978

Mihältz Pál

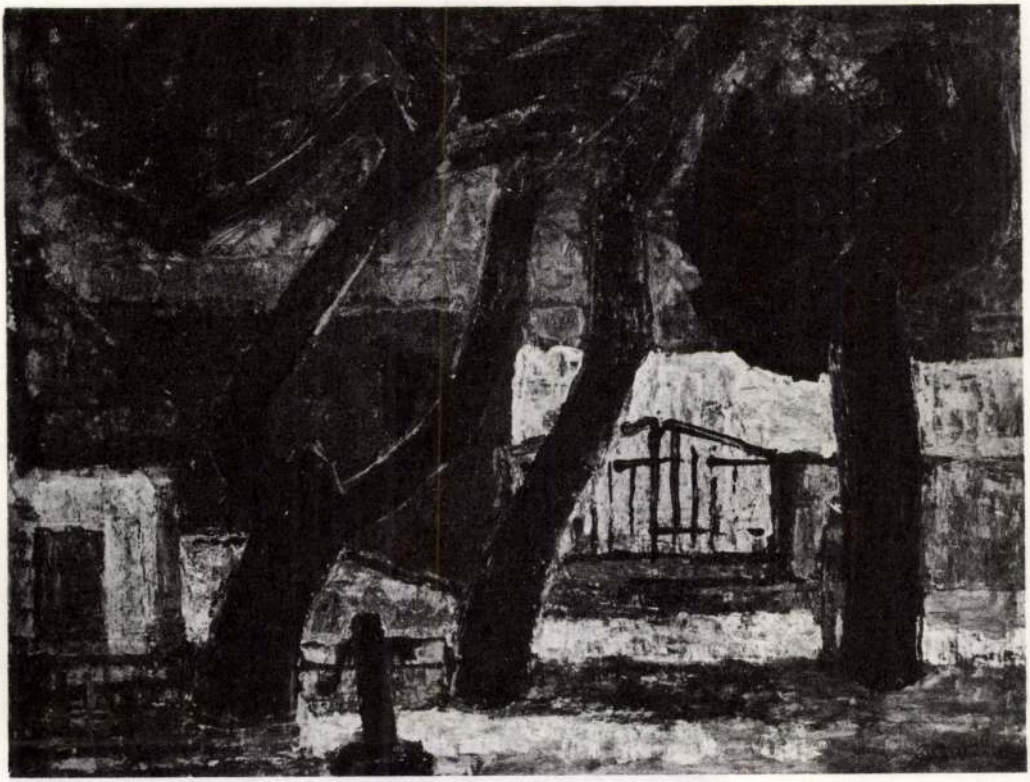

Miháltz Pál: Fekete fák, kék éggel

MIHÁLTZ PÁL

1899-ben született Magyarvalkón. A Képzőművészeti Főiskolán Révész Imrénél, Tardos Viktornál és Vaszary Jánosnál tanult. Első ízben 1925-ben állított ki, azóta számos külföldi és hazai tárlata volt. Műveiből több ízben rendeztek Budapesten gyűjteményes kiállítást. Tanárként működött a Műegyetemen és az Iparművészeti Főiskolán. Több mint negyedszázada tagja a szentendrei művésztelepnek.

Képei csendes, finom látomások: sötét szobor lebeg borvörös fal előtt, süppeteg házak sugároznak szürkefényű ködben, egy szék kitárja karjait, edények állnak hasasan tétován sárgában, zöldben: régi sírkövek, stációk merednek fel barna gyásszal, öreg kapualjak szólalnak meg gyengéd lírával.

Szilárd szerkezetet sugalló képei a posztimpresszionizmus poézisét árasztják és egyfajta enyhe szürreális fényt, amelyben a látvány a festő belső világának törvényei szerint alakul. Gyakori önarcképei olykor fájdalmas tűnődő szigorral tekintenek a világba, máskor ellágyult pillantást vetnek felénk. Sok mindenről vallanak ezek az „önéletrajzok", sokféle tartalmat fedezhetünk fel bennük, csak irónikus távolságot, cinizmust nem.

– Igen, magam is meghatározónak érzem azt a tulajdonságomat, hogy nincs bennem hajlandóság a cinizmusra. Ez, úgy gondolom, nagyban befolyásolja festői megnyilatkozásomat is. Milyenek a képeim, nem tudom, de hogy olyanok, amilyen én vagyok, az bizonyos. Mert nem a szándék, a program a döntő, hanem emberi, művészi milyenségünk: képeim, akarom, nem akarom, rám hasonlítanak, rám. A festő mindig önarcképet fest, ez nem a tárgyon múlik.

– Arcmásaid lírai látásmódról vallanak.

– Olykor örvendek, gyönyörködöm vagy áhitattal elámulok, máskor elszomorodom a gyakori hitványságokon, az életkörülmények, a szemlélet elgépiesedésén, az igény nélküli habzsoló életmód láttán, amit kispolgárinak nevezünk. Mindenekelőtt a sok helyütt feltörő agresszivitás keserít el. Gúnyolódni valóban nem tudok, ez a képesség hiányzik belőlem.

– Úgy érzem nem is hiányolod...

– Az ember nem tud kiugrani a bőréből. Hiszem, hogy az életért meg kell szenvedni, meg kell küzdenem a jobbért, s ez sarkall ma is. Talán innen adódik, hogy örökösen elégedetlen vagyok a munkámmal. Nem szeretem a túlzott esztétizálást, néha mégis számot kell vessen az ember önmagával, törekvéseivel, lehetőségeivel.

– Ilyenkor milyen eredményre jutsz?

– Számomra valóban a lírai jelleg, az indulat, az érzelmi világ a legfontosabb, vagyis a belső én expresszív kifejezése. Töprengő, mérlegelő tulajdonságom vet gátat érzelmeim korlátlan, romantikus áradásának, igyekszik konstruktív rendben összefogni a lényeget és monumentálissá fokozni a festői látomást. Magától értetődik; olyat szeretnék elmondani, amit csak a festészet nyelvén lehet, de az önmagáért való dekorativitás nem célom.

– Mi a véleményed az új utakat kereső művészetről?

– A művészetek örök problémája a változó élettel együtt változva mindig újat mondani, új kifejezési formákat keresni, de fenntartani, vagy közelíteni egyben azt a magaslatot is, amelyre a múlt művészete eljutott. Nem ismételni, másolni a már meglevőt – hiszen a ma művészete napjainkban születik –, valami elevent, élőt kell létrehozni, de nem csak meglepni, meghökkenteni ezáltal, hanem kifejezni a teljes embert, s nem csak a mai napra érvényest... Ilyen értelemben hozott létre újat Egry vagy Derkovits, hogy csak a képzőművészetnél maradjak. Thomas Mannt idézem: „Állítom, hogy a nagyon nagy költők életükben nem találtak ki semmit, csak az áthagyományozott anyagot töltötték meg a lelkükkel és újjáalkották."

– Milyen igényt támasztasz egy képpel szemben? Meg lehet ezt fogalmazni?

– Mindenesetre nehéz... De azt feltétlenül, hogy első pillantásra megfogjon, tehát érdekeljen. Ez az igény manapság felfokozódott és a technika világának egy soha nem tapasztalt hangos, minden áron létrehozott megjelenését produkálja. A mai piktúra magára akarja vonni a figyelmet, ezért sokkal dekoratívabb...

– Ezt kifogásolod?

– Ha a dekorativitás mögött nincs megfelelő belső tartalom, akkor az a munka csak díszítő jellegű lesz.

– Mégegyszer felteszem a kérdést: mit várs egy képtől?

– Hogy valamilyen sugárzása legyen, és meghasson.

– Nem képzelhető el, hogy ilyen hatást tesz rád az is, ha valamelyik művész csupán különféle anyagokat helyez egymás mellé, vagy fog össze?

– Az anyagot nem lehet különválasztani a művészi megjelenítéstől, de van bizonyos határa az anyaggal való bánásmódnak, és a művészetben ez véleményem szerint nem lehet öncélú manipuláció. Játszani csupán az anyaggal? Elismerem annak hasznát, hogy különféle anyagokkal megpróbálnak művészi hatást elérni, de ha egy keretben egyebet nem látok, mint mondjuk spárgával kombinált ruhadarabokat, azt nem tudom komoly művészi megnyilvánulásnak elfogadni. Nem kételkedem abban, hogy készítője ezzel esetleg új kifejezési formát keres, de én az ilyen próbálkozásokat múló divatnak tartom.

– Elmondanád, hogy mit értesz „művészi szabadságon"?

– A művészetben a legnagyobb szabadságot érhetjük el. Ez szellemi kinyújtózást, a lélek egészségét jelenti. Bár itt kereshetné az emberiség az áttételes, szélső határokat és ne kellene senkinek a krimi, a sex, az alkohol, és a kábítószerek által felfokozott kiélésekbe menekülni, a sokszor nyomasztó és kegyetlen valóság elől! (Bocsáss meg, ha itt egy kissé moralizálok is!)

– Hogyan valósíthatja meg az, aki művészettel foglalkozik a lélek békéjét és viszonylagos belső szabadságát?

– Részemről olyanformán, hogy csak azt csinálom, ami számomra örömet okoz. Sem feltűnést, sem nagy anyagi lehetőségeket, sem érvényesülést nem keresek; életérzéseimet szeretném a képzőművészet nyelvén kifejezni. Ez, ha néha sikerül – vagy úgy érzem, hogy sikerült, a legnagyobb ajándék az élettől; olyan, mintha a természet zenéjét hallanám, ami többet ér egy luxusautónál, vagy egy csodálatos lakosztálynál! Ne érts félre, nem akarok ezzel szegénységet hirdetni, nagyon is tudom a magam életéből, ismerem a nyomorúság testet-lelket megölő kényszereit, hogy mást ne mondjak, voltak hosszú esztendőim, amikor ecsetet sem vehettem a kezembe! Most hálás vagyok az életnek, hogy ha öregen is, de dolgozhatom, ameddig a szervezetem bírja. (Tudom viszont, a napraforgó is ledől ősszel!) A lényeg azt hiszem az, hogy az élet sodrában mindig nézzünk valami magasabbra, átfogóbbra és mívelje mindenki hittel, meggyőződéssel, szeretettel azt, amit tennie adatott – s így bizonyára lesz új is, ma is abban, amit csinál!

– Napraforgót mondtál; gyakran festesz napraforgós csendéleteket...

– Az elmondottakból következik, hogy a napraforgóim mindenekelőtt rám hasonlítanak.

– Mégis, mi vonz a napraforgókhoz?

– Erre sok mindent felelhetek, de talán egyik válaszom sem pontos. Valamiképpen érdekel ez a megjelenésében is impozáns növény.

Talán, az életet érzem benne, mert pusztulásában, földre dőltében is hordja magában az élet magvait. Azt mondhatom, hogy a napraforgó már méreténél fogva is magára vonja a figyelmet, de felfogható az élet felé forduló, a kitárulkozó ember jelképének is. Vagy nem példázza-e az ember életerejét az a görcsös ragaszkodás, amellyel igyekszik fennmaradni...? És végül, mert szép! Igen, elsősorban ezért festem...

(1973)

MIHÁLTZ

PÁL

ÁGAK ARABESZKJE

1.

M I H Á L T Z P Á L
FESTŐMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSA

VIGADÓ GALÉRIA
BUDAPEST

VIGADÓ GALÉRIA

A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG MŰVÉSZETI ALAPJÁNAK KIÁLLÍTÓTERMÉBEN

„Valójában ez a művészet az egész modern lét teljes sokszerűségének és összes erővonalainak kereszteződésében áll. Valójában ez itt könyvtár, színház, hangverseny, laboratórium, csillagvizsgáló, szavalóest, vagyis ezek a képek egyszerre játszanak, énekelnek, szólnak, mint az orkeszter, költeményeket mondanak el, meditálnak, de ugyanakkor beavatnak a fizikai, kémiai és biológiai laboratóriumok atmoszférájába, megmutatják a kozmikus ködfoltokat és lerajzolják a tejútrendszer mozgását."

(Hamvas Béla)

Nem kell elfogultnak, barátnak, tisztelőnek lenni ahhoz, hogy a művészetet szerető és a magyar művészek sorsát, pályáját, teljesítményét figyelő, szívén viselő kiállítás—látogatóként örvendjen mindannak, amit itt a Vigadó Gléria falain láthatunk. Csak a legnagyobb örömmel, tisztelettel, hálával köszönhetjük a nyolcvankilenc éves Miháltz Mester töretlen alkotókedvét, energiáját, szellemi frissességét, megújulni tudását.

Sokszor leegyszerűsödését, máskor kiszínesedését, meditatív szellemének kristályosodását, képi eszközökkel való terebélyesedését. A legutóbbi évek grafikai lapjain is a Miháltz-i természetszeretet, az életigenlés, az emberi egymásrautaltság igénye és lehetősége, a túlélés üzenete fogalmazódik meg korunk problémáinak mélységesen humánus átérzésével és igaz emberséges megoldásának keresésével.

Miháltz mester egyik katalógus bevezetőjében arról ír, hogy az emberi szervezet az évek növekedésével fokozatosan gyengül, leépül és az elmúlás elleni tiltakozásul az ember szellem létrehozza új észlelését, jeleit, műveit, jegyzeteit, — gazdagítva ezzel az egész életművet. Miháltz mester napraforgói, csonkolt fái, kapui, falusi házai, a Szentendrei Művésztelep bokrai, virágai, enteriörjei, a Dunántúl megkapó tájai, jellegzetes motívumai, a színek sajátos varázsa, a komponálás fegyelmezettsége ellentmondani látszik a nyolcvankilenc esztendőnek. Csak a lexikonból meg kitüntetésiből tudjuk éveinek számát, a képekről, a művekről nem. A Vigadó Galériában bemutatkozó művekről az a kiegyensúlyozott derű, frissesség, összefoglaló élettapasztalat, egy teljesen letisztult művészi szándék, akarat, mondandó, üzenet sugárzik, süt, világít, megnyugtat és gondolkodásra késztet, feledtet és gyönyörködtet, — mint sok más Miháltz alkotás. Látjuk, érezzük, hogy a természeti látvány csak ürügy arra, hogy a művész szóljon, nyilatkozzék múltunk megbecsüléséről, a fejünk felett tornyosodó félelmekről, aggódásról, bonyolódó emberi kapcsolatainkról, ellenérzésekről, békességről, háborúskodásról, a jövő értékeit gazdagítandó, egyengető szándékáról, akaratáról. Mindarról, amit 1981. december 5-én így írt le életműve felajánlásakor: „ . . . Kívánom, hogy az idő is igazolja kultúraépítő tevékenységeteiknek, a többrétű, de értékesnek vélt művészi megnyilatkozások összefogásával és megőrzésével az egészséges jövő kialakulását."

A most kiállított művek bizonyosságai a miháltzi művészi hitvallás jövőbe lendítő erejének, mert faluszéli keresztje ugyanúgy a magyar sors hirdetője, mint Juhász Gyula Tápai Krisztusáé, mert mindkettő felett a nyárfa is, a fecske is, meg a zivatar is magyar. A szenvedés, a szomorúság, a kín, a meggyötörtetés felett a remény, az öröm, az örök ragyogó szépség ad hitet, művészi önbizalmat a szeretet, a tudás, a békesség hirdetésére mulandóságunk, halandóságunk gyötrő, biztos tudatában.

Bihari József

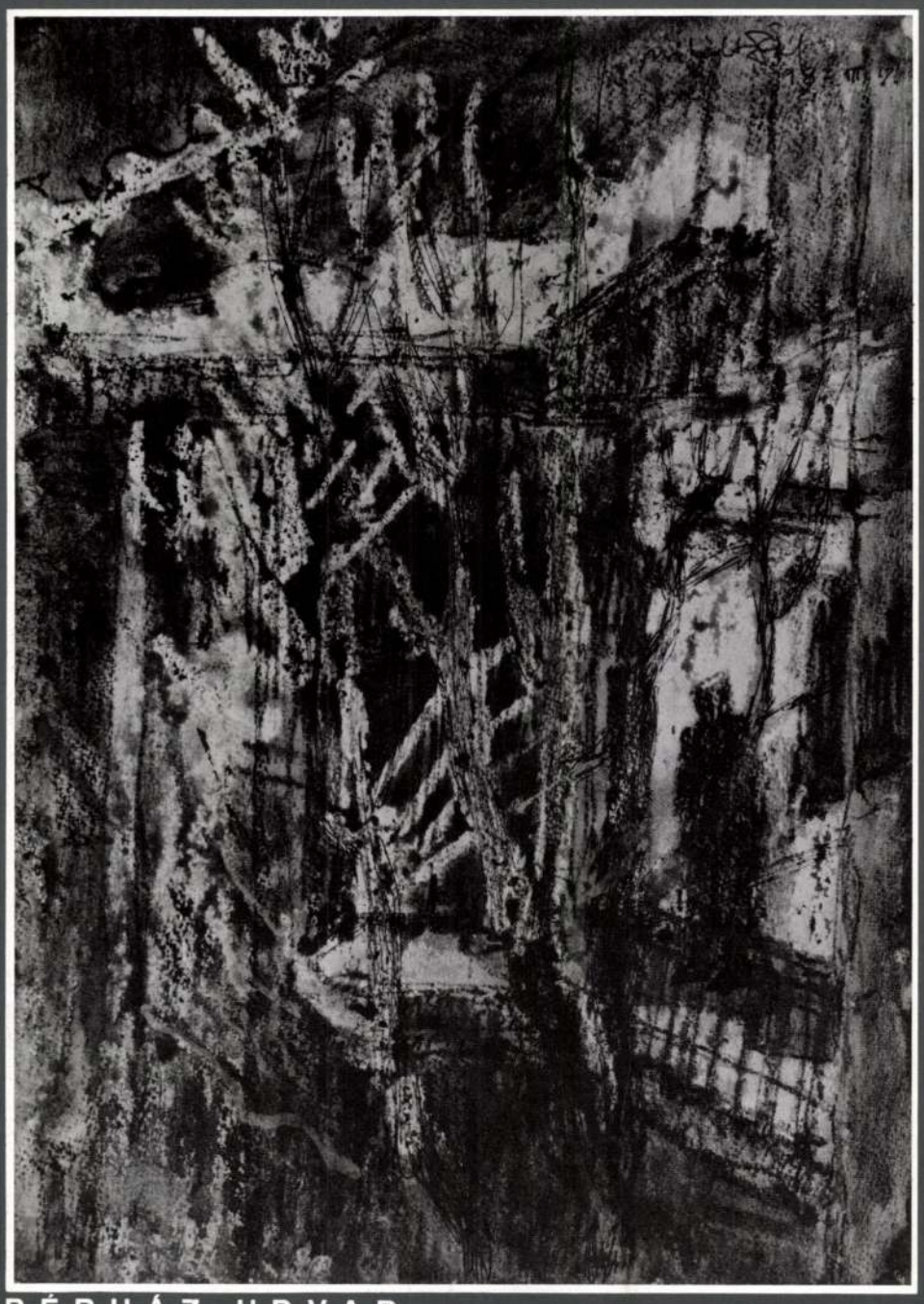

BÉRHÁZ UDVAR

4.

A K V A R E L L E K

1. Ágak arabeszkje, 1987
   30x20 cm
2. Napraforgó konstrukció II., 1986
   36x27 cm
   magántulajdon
3. Falusi szoborfülke, 1986
   30x37 cm
4. Bérház udvar, 1987
   29x21 cm
5. Napraforgó konstrukció I., 1986
   36x27 cm
6. Önarckép, 1986
   29.5x21 cm
7. Falrés, 1986
   28x39.5 cm
8. Szent Flórián, 1986
   37.5x26.5
9. Vörös ég, 1986
   25x42 cm
   magántulajdon
10. Vihar után, 1986
    29.5x41.5 cm
11. Feszület, 1983
    29x21 cm
    magántulajdon
12. Mementó, 1985
    29.5x23.8 cm
13. Napraforgós konstrukció III., 1987
    30x21 cm
14. Három falevél I., 1987
    24x32 cm
15. Kék templom, 1986
    27x36 cm
    magántulajdon
16. Műteremház, 1987
    24x32 cm

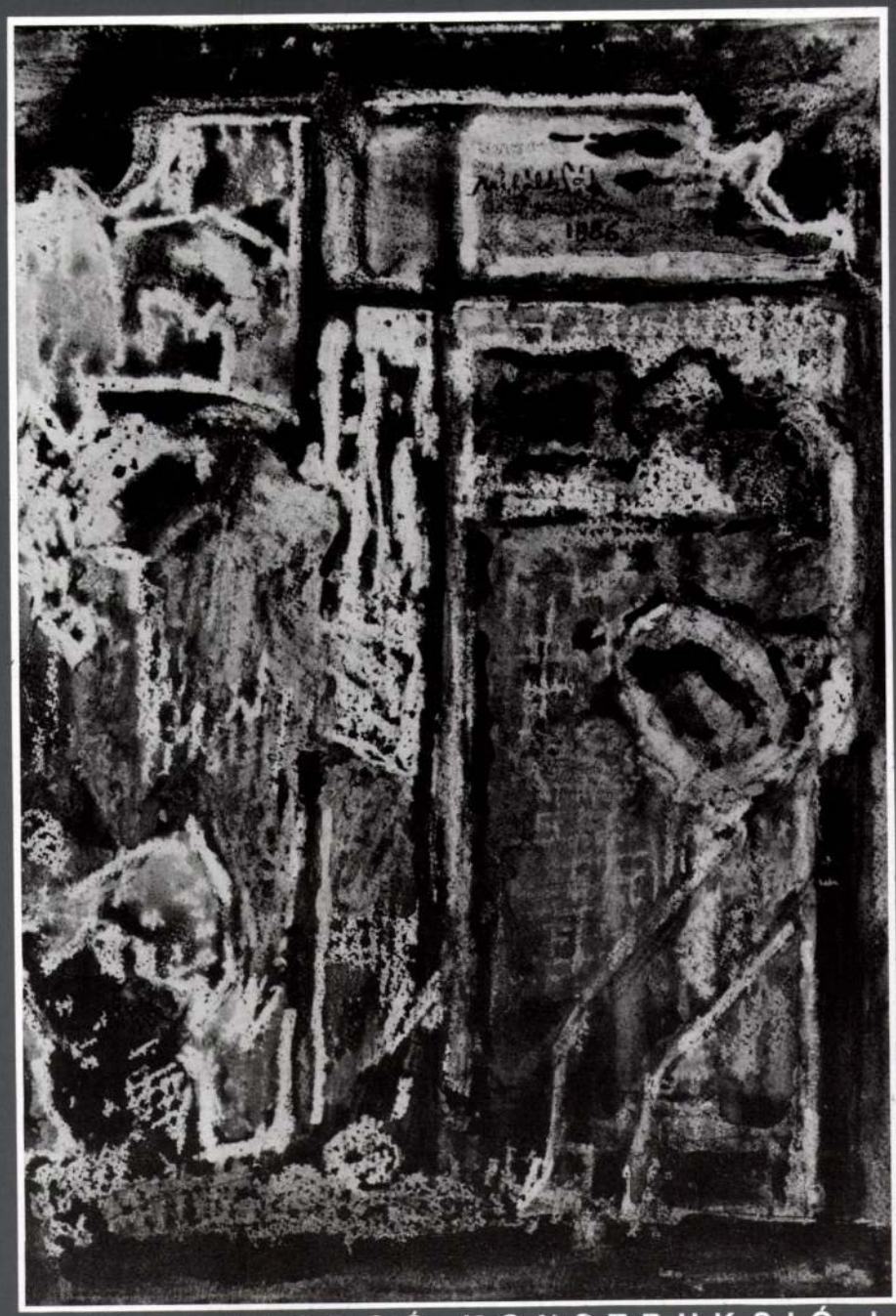

5. NAPRAFORGÓ KONSTRUKCIÓ I.

VÖRÖS ÉG

9.

10.

VIHAR UTÁN

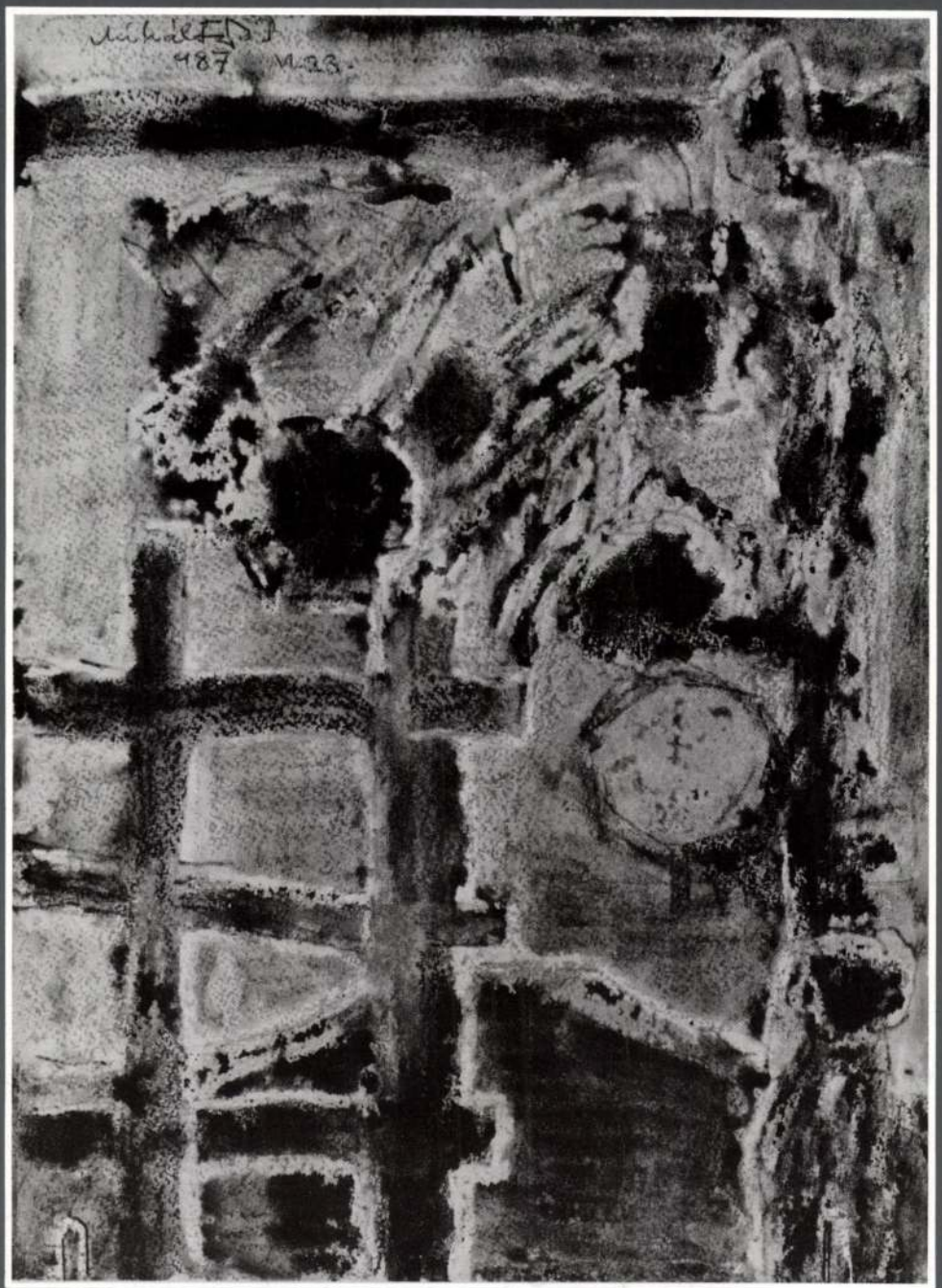

NAPRAFORGÓ KONSTRUKCIÓ III.

13.

AKVARELLEK

17. Tárgyak élete, 1985
29x39 cm

18. Önarckép, 1986
29.5x21 cm

19. Napraforgós konstrukció IV.
1985
35.5x26.5 cm

20. Őszi vihar, 1986
23x30 cm

21. Virág és tárgyak, 1986
42x29.5 cm

22. Piros, zöld kontraszt, 1987
32x24 cm

23. Vonalak ritmusa, 1987
30x38 cm

1. Három falevél II., 1987
21x29 cm

Őszi színek, 1987
32x24 cm

apraforgó fejek, 1987
9.5x42 cm

ágok élete, 1987
x24 cm

ágok fekete háttérrel, 1987
4x32 cm

álak köcsöggel, 1987
29.5x42 cm

. Síkok és formák, 1987
29.5x43 cm

1. Egy csésze tea, 1986
30x29.5 cm

32. Vörös, fekete, 1987
28x38 cm

33. Őszi rapszódia I., 1985
23x38 cm

34. Őszi rapszódia II., 1985
30x23 cm

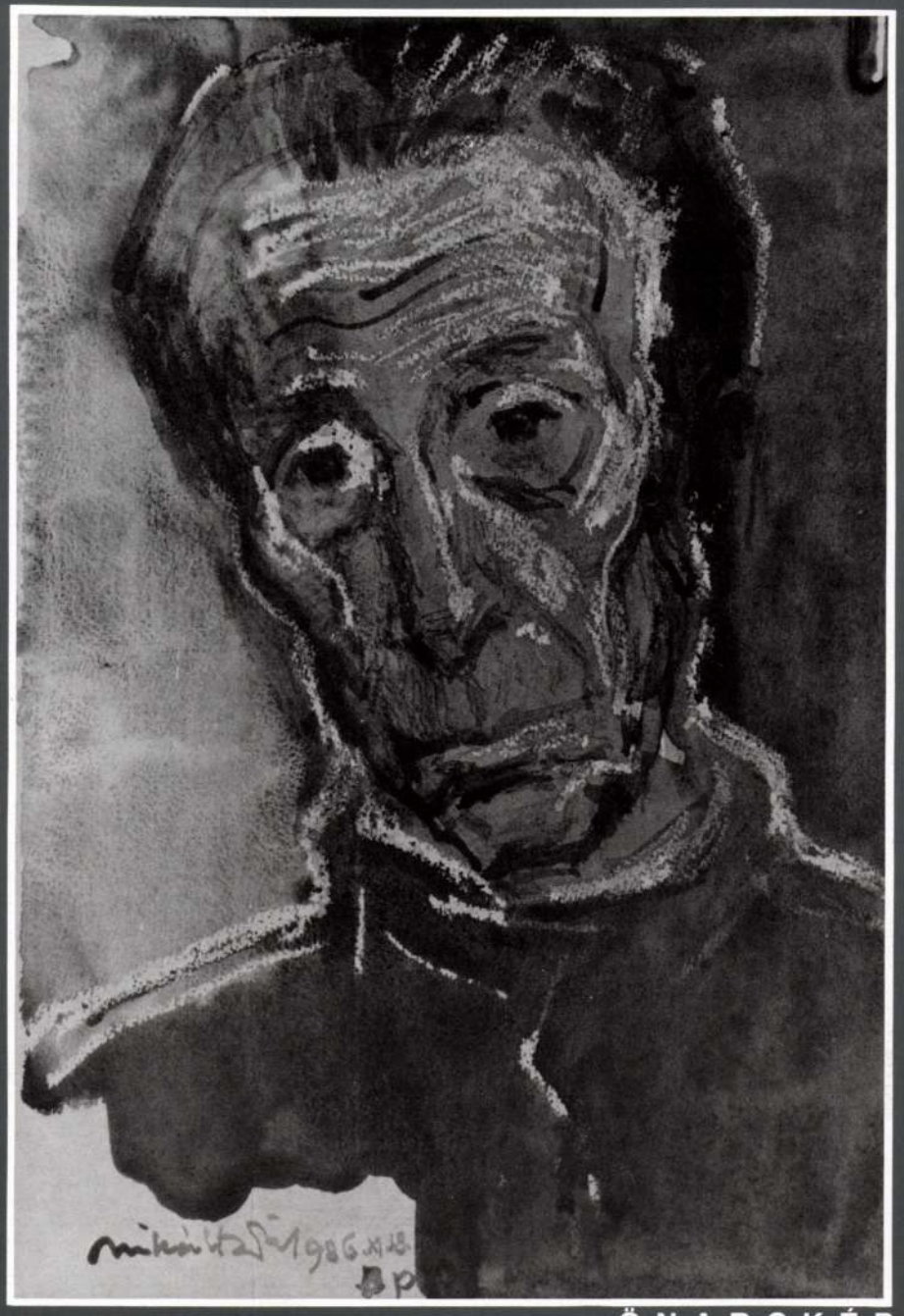

6. ÖNARCKÉP

HÁROM FALEVÉL

14.

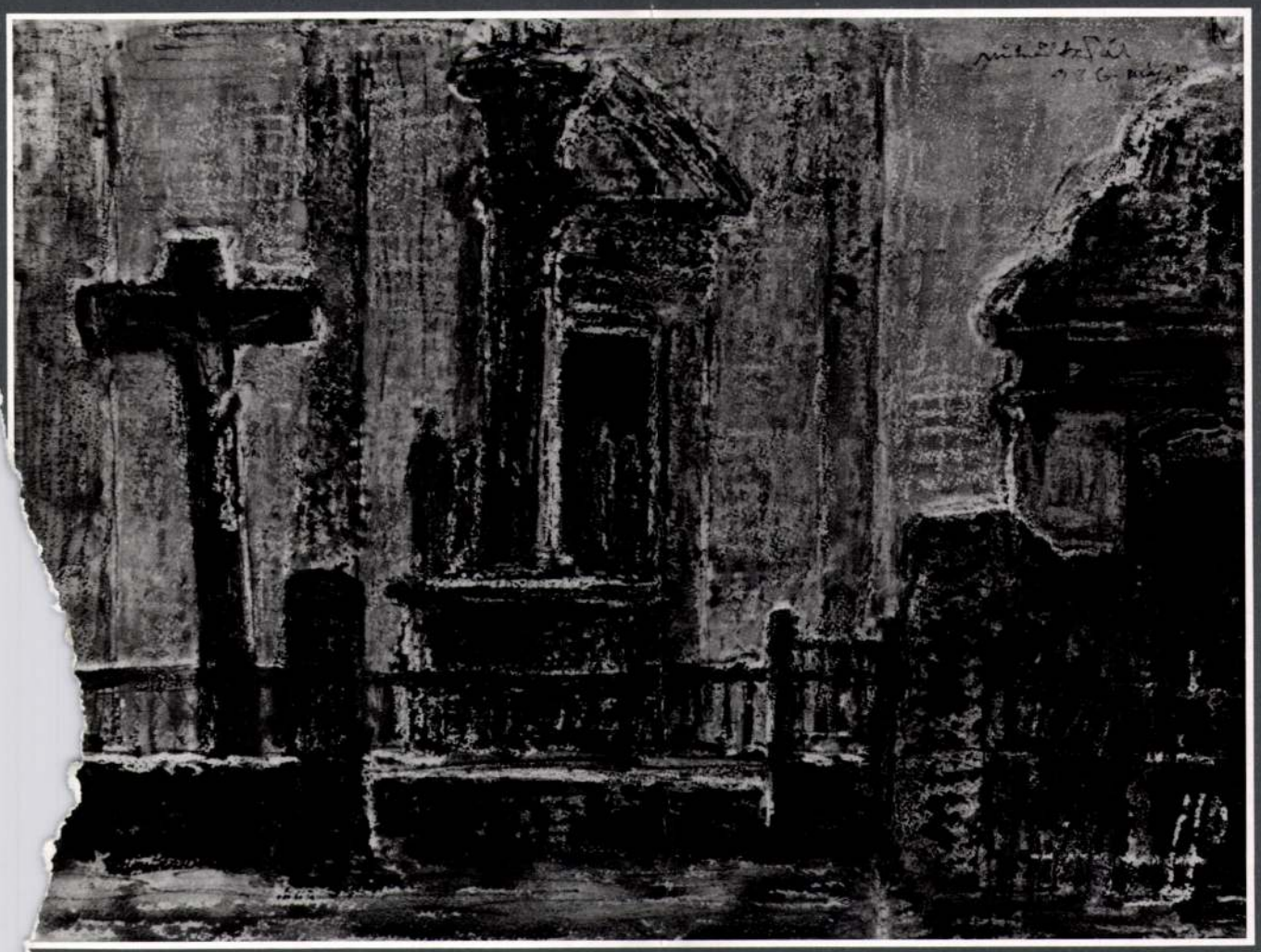

15.

KÉK TEMPLOM

MIHÁLTZ PÁL

1899-ben Magyarvalkón született
1919—1927 között végezte el a Képzőművészeti Főiskolát, ahol Révész Imre és Vaszary János volt a tanára.
1926-tól rendszeresen részt vesz hazai és külföldi kiállításokon.

Munkásságának elismeréseként:
1971-ben Munkácsy-díj I.,
1965-ben a Magyar Népköztársaság Érdemes Művésze,
1973-ban pedig Kiváló Művész kitüntetést kapott.

Miháltz Pál festőművész kiállítása
Vigadó Galéria, Budapest
1988. április 21-május 22-ig
Vigadó Galéria 78. katalógusa

Felelős kiadó: Fazekas János
A katalógust tervezte: Varga István
A fotókat készítette: Szabó Mihály
A kiállítást rendezte: Herczeg Ibolya

HU — ISSN : 0230 — 113X

Ára: 50.—Ft

Statisztikai Kiadó Vállalat (SKV)
Felelős vezető: Kecskés József igazgató
Nyomdaüzem —66—42—41—0220—8

A nyomdai kivitelezés az SKV támogatásával készült, segítségüket köszönjük!

Zodiakus Klub

Mikoltz Pál

Dr. Németh Lajos

Budapest. I.

Országház u. 30.

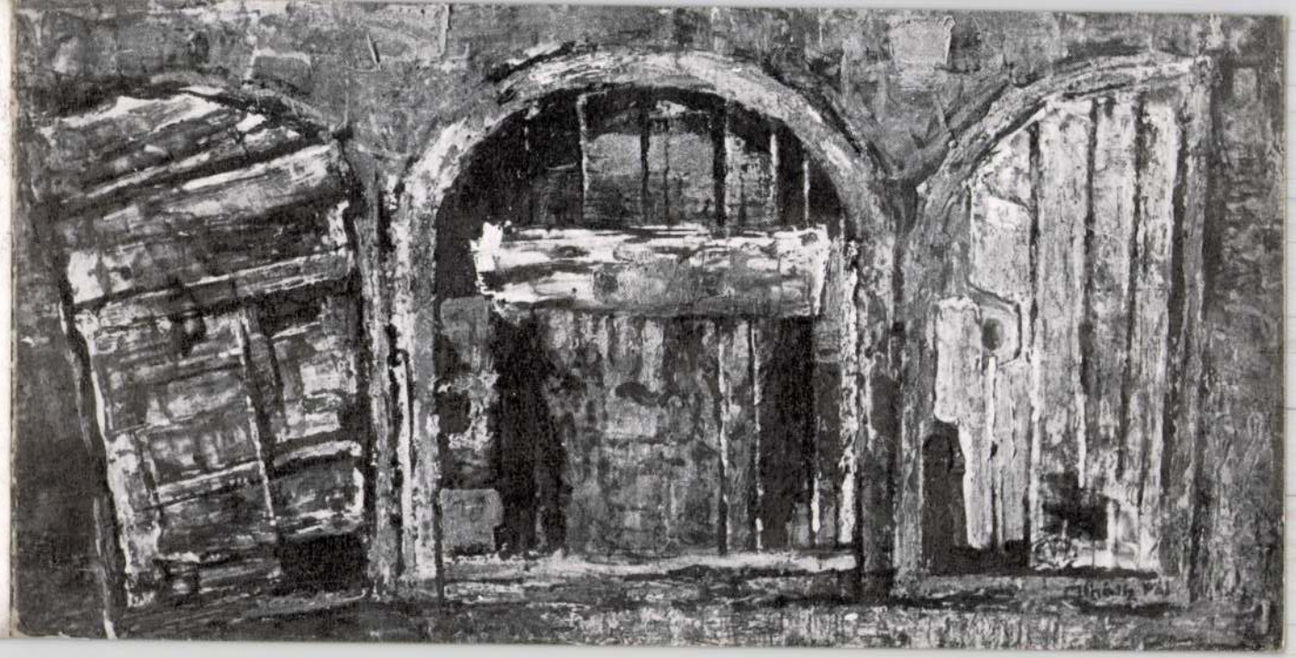

72.4655 Komárom m. Nyomda V. esztergomi telepe Fk.: Homor Kálmán

1972. MÁJUS 13-ÁN DÉLI 12 ÓRAKOR NYÍLIK MEG

Mihály Pál

FESTŐMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSA
AZ ESZTERGOMI ZODIAKUS KLUBBAN

MEGNYITJA

Muesi András
MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

A KIÁLLÍTÁS MEGTEKINTHETŐ MÁJUS 13—JÚNIUS 4-IG
HÉTFŐ KIVÉTELÉVEL NAPONTA 10—18 ÓRÁIG (Jókai utca 8.)

3633 fnyv 1.

Miháltz Pál

MEGHÍVÓ

A MEGNYITÓN KÖZREMŰKÖDIK A
TÁTRAI VONÓSNÉGYES

TAGJAI:

TÁTRAI VILMOS
VÁRKONYI ISTVÁN
KONRÁD GYÖRGY
BANDA EDE

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK
MEGHÍVJA ÖNT

MIHÁLTZ PÁL

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁRA

MEGNYITJA:
FRANK JÁNOS
MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

1972. MÁRCIUS 18-ÁN, SZOMBATON DÉLI 12 ÓRAKOR

MŰCSARNOK - HŐSÖK TERE

Kritika, Budapest, 1942. máj.

Miháltz Pál kiállítása

Miháltz Pál

Miháltz Pál a Szentendrei Művésztelep egyik alapító tagja, márciusban megnyílt kiállításán az utóbbi két esztendőben festett munkáit mutatta be. Kiállításán azonban nem pusztán az elmúlt két év művészi tevékenységéről ad számot. Festményeinek, grafikáinak változatos kompozíciója, színharmóniája, igényes festői nyelve odaadó, elmélyült művészi munkában eltöltött közel ötven év eredménye.

Élményei a tárgyi és természeti világ közvetlen és bensőséges kapcsolatából erednek. Különös szeretettel vonzódik a kisvárosok ódon házaihoz, utcáihoz, a múlt emlékeihez. A kiállított művek zöme Esztergom, Szentendre, Sopron régi városnegyedeibe vezetnek el. Művészi érdeklődését azonban nem az utcasorok vagy egyes épületek pitoreszk látványossága kelti fel. A régi városrészekhez fűződő bensőséges kapcsolata a részletmotívumokra terelte figyelmét. Képeinek témái egy-egy házrészlet, boltíves kapualj (*Öregház, Nagy alkonyat, Sötétvörös ház*), a régmúlt idők építészeti emlékei (*Bejárat a romokhoz, Margitszigeti romok*), a kis terek barokk szobrai (*Eperjesi emlék, Szobor*). Az elmúlt idők itt maradt emlékei iránti érzelmi vonzalma sajátos légkört kölcsönöz témáinak.

A tárgyak testességének, plasztikájának érzékeltetéséről nem mond le teljesen, de az jelentős szerepet nem tölt be művészetében. Az épületrészek, szobrok nagyrészt homlokvagy oldalnézetben, síkra egyszerűsített alakjukban jelennek meg képein. Jellegzetes vonásaikat azonban nem veszítik el egyszerűsített alakjukban sem. Nem válnak sem üres sémákká, sem a valóságtól elvonatkoztatott ábrákká.

Mélytüzű színeinek ritmusával, szigorú foltkompozíciójával meggyőzően fejezi ki egyéniségének alapvető értékes vonásait; az érzelmességtől, hamis pátosztól mentes bensőséges líráját. Hangját akkor sem fátyolozza el az érzelmes, elégikus hang, ha az elmúlás gondolata foglalkoztatja. Tompább színekből, feketékből, kék színek árnyalataiból, zöldessárgákból szőtt kompozícióin (*Összel, Kék requiem, November*) a humanista mértéktartó pátoszával szól az élet alkonyáról. Az eltávozás tragikus hangulatát a festőművészet eszközeivel, egyszerűen: a karosszék üres öblével, disszonáns ritmusával fejezi ki, míg az *Orfeusz* című képének hangulatát enyhe rezignáció színezi.

Vízfestményeinek és grafikáinak tárgyköre lényegesen nem tér el táblaképeinek tárgykörétől. Nem egy grafikája kompozícióinak első fogalmazványa. (*Ikarusz I., II., Vöröshíd, Karosszék*). Az elmúlás gondolata, ha szórványosan is, visszatér vízfestményein is (*Naproforgó halála, Kettétört fa*). Gondosan felépített kompozíciójuk, valamint művességük tekintetében ebből a műfajból származó munkái nem maradnak el temperaképeinek színvonalától. Eltérés csupán színvilágukban jelentkezik. Grafikáinak színvilága derűsebb, színei élénkebbek.

Egyoldalú lenne azonban, ha Miháltz Pál művészetének csak szubjektív oldalát említenénk. Érzelmeinek, hangulati élményeinek őszinte feltárását nem tekinti művészete egyedüli céljának, inkább eszköznek a humánus magatartás vállalásának kifejezésére. Ezt a magatartását a *Hirosima* és *Triptichon* című képei, valamint stációsorozata is bizonyítja.

Végül szólnunk kell művészetének még egy értékes vonásáról. Jóllehet ismeri és felhasználja az újabb nyugat-európai irányokat és él is kifejezési eszközeikkel, de nem válik követőjükké. Saját szavaival így fogalmazza meg álláspontját: „Érdekel és izgat a jelen minden kísérletezése, főleg, ha esetleg új kifejezési lehetőséget jelent számomra, de bennem él az elmúlt évezredek magasrendű művészi megnyilatkozásainak szeretete és így — a magam számára — egyetlen út van, keresni a szintézist, ami az önmagam szemléletében a múltat összekapcsolja a jövővel."

ÚJVÁRI BÉLA

berekről, akiket plakátjaikon ábrázolnak. Az ajakrúzs hatásosan propagálható egy falragaszon, amely csak egy női szájat ábrázol, de ez az egyszeri ötlet nem vihető át sematikusan például a filmplakátra.

4

A Műcsarnok kiállítását nem plakátkiállításnak, hanem plakátművészek kiállításának kell neveznünk. Hiszen alig akad itt olyan mű, amelyet kinyomtattak. Álmok ezek és ábrándok, a nézőnek az az érzése, hogy művészeink itt mutatják be technikai felkészültségüket, tudásukat, ötletességüket (a lelküket), vagy kisebbrendűségi érzésüket kompenzálják. Hiszen ezek a művek — néhány kivételtől eltekintve — nem is készültek a megvalósítás igazi szándékával, nem válaszok egy esetleg valóban meglevő reklámszakemberi konzervativizmusra, nem tárgyukkal és témájukkal közölnek valamit, hanem formájukkal, művészi technikájukkal. Alkotóik általában behunyják szemüket, nem veszik figyelembe a valóságos követelményeket, lehetőségeket, kívánságokat. Gyakran „reklámoznak" olyan filmet, könyvet, színdarabot, árucikket stb., stb., ami nálunk nem is kerül forgalomba. Máskor olyan eszközökhöz nyúlnak, melyeket a magyar nyomdák — de lehet, hogy más nyomdák sem — egyszerűen nem tudnak „kivitelezni".

Művészi kvalitásaik kétségtelenek, de csak akkor, *ha a plakát műfaját függetlenítjük funkciójától.* Csak egyedi alkotásokként vizsgálhatók. A néző azt hiszi, hogy képzőművészeti kiállításon jár, vagy azt, hogy az alkalmazott grafikusok céhének mestervizsgára készített műveit látja.

A kritikus jogosan elmondhat e művekről minden szépet és jót, de semmi esetre sem tekintheti őket a másik, az *igazi* plakátkiállítás ellenlábasának. Ezeket a plakátokat nem az utcára kellene vinni, hiszen nem oda készültek, hanem az országos képzőművészeti kiállításokra. Plakátművészeink azt bizonyítják velük, hogy bár a „periférián" dolgoznak, valójában igazi művészek ők is.

Az ellentét tehát nem a megvalósított plakát és a „megálmodott" plakát között feszül, hanem a plakátművészet és a festőművészet, vagy talán a plakátművészek és a festőművészek között.

Plakátművészeink jogosan büszkék tudásukra és eredményeikre. Voltak évek, amikor már-már nyugodtan mondhattuk, hogy a magyar képzőművészetet a plakát, az illusztráció, az alkalmazott grafika jelenti. A gazdasági élet változásai, a művészeten belül a műfajok egyenlőtlen fejlődése és más okok előtérbe helyezték az alkalmazott grafikát, a plakátot, a reklámot, s annak minden eszközét. De mostanában, úgy tűnik, a lehetőségek betöltődtek, a fejlődés lelassult. A közgazdaságtudományból véve kölcsön a kifejezést, ta-

Tamássi Zoltán: Plakáttery és embléma

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÚJ EMBER

Mihaltz Pál festőművész

1021 APR 9-

LÁTTUK

MIHALTZ PÁL festőművész kiállítása a Műcsarnokban maradandó élményt jelent minden formaés színszerető embernek. Akik a hetvenharmadik életévében járó szentendrei mesternek néhány évvel ezelőtti visszatekintő tárlata óta alkotott új műveit látták, elcsodálkozhatnak a művészen, aki egy szívinfarktus után, festői szemléletében is szinte megújulva, a keresztény szimbolika érintésétől ihletve, az élet leglényegesebb mondanivalóit fejezi ki mindig a nemes piktura eszközeivel. Soproni, szentendrei, eperjesi, esztergomi képei — házak, szobrok, stációk — revelálják Mihaltz Pál érett művészetét, hasonlíthatatlan színeit. (Sz. E.)

MELOCCO MIKLÓS szobrászművész néhány remek szobrát láthatjuk a Kultúrkapcsolatok Intézetének kiállítótermében — köztük Radnóti két megrendítő erejű életnagyságú szobrát a művész sajátos, lényegretörő megfogalmazásában. (Sz. E.)

Ára: 1.50 Ft

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720
1973 MAR 31
NÉPSZABADSÁG

Mihaltz Pál

TERMÉKENY ÉLETPÁLYA

Miháltz Pál kiállítása a Műcsarnokban

1021

„A magam részéről nagyon örülnék, ha a hátralevő időmben még egy kevéssel tovább tudnék lépni. Szeretném képalakító igényem keretében megtartani lírai alkatomat. Nemcsak esztétikai vagy rendezőigényt kiélni, hanem kifejezni a teljes embert, magamat, életérzéseimet, adottságaimat, sorsomat" — mondta *Miháltz Pál* néhány évvel ezelőtt egy interjúban, és idén a *Műcsarnok* kiállításán beváltotta igéretét.

Egyenletes és tiszteletreméltóan következetes pályáján most sincs törés, most is megvannak mindazok az értékek, amelyek vonzóvá és jelentőssé avatták a Vaszary kolorizmusától induló és Szentendrén megérlelt művészetét. Ismert témáihoz; a patinás kisvárosi utcák meghitt zsúfoltságához, a korsós és napraforgós csendéletekhez sem lett hűtlen. Visszafogott színei — akárcsak az utóbbi évtizedekben — most is bonyolult harmóniákban csendülnek össze, festőtechnikája pedig gazdag, látványos fogások és öncélú bravúrok nélkül is kulturált. Mert Miháltz számára a virtuozitás ürügy. Az volt régen, és az ma is. Segédeszköz, mint gondolatközlésnél a nyelv, melynek hibátlansága csak egyengeti a művészi szándék útját, de nem helyettesíti azt. Csendesen szemlélődő temperamentumához, leplezetten érzelmes világképéhez korán megtalálta a hajlékonyan alkalmas módszert; összebékítette az olajat a temperával, a feszes szerkezetet az oldott színekkel, az embert a tájjal és a tárgyakkal. Az utóbbi két évben készült festményein pedig, úgy tűnik, egyensúlyt teremtett a látvány és a jelentéssel növelt hangulat között is.

Képein a tört vörös és a gyakori sárga az elmúlást idézi, az élesedő kontúrok azonban az emlékek tűnékeny szövedékét szigorú keretekbe kényszerítik. A motívumok átváltják és felfokozzák köznapi értelmüket: Esztergom és Eperjes szobrai, Sopron és Szentendre ívei immár nemcsak eredeti szépségükkel hatnak. Képzettársító erejük sejteni engedi, hogy a kőbe faragott szentek nagyon is személyes problémák hordozói, az öblös kapuk pedig többek, mint öreg házak bejáratai: olyan elemek, amelyekkel Miháltz önmagára vonatkoztatja a külvilágot, úgy, hogy az elszórt színek, a statikus fegyelmű kompozíciók érzelmi és értelmi gyújtópontokká válnak (*Műemléképület Sopronban, Öreg kapu, Eperjesi emlék, Szobor*).

A szentendrei iskola víziókban gazdag ágához tartozik művészete akkor is, ha képein inkább csak *a víziók lehetősége* érzékelhető. A csoda rendszerint elmarad, s ma már a látomás helyett *a látomás iránti nosztalgia* a Miháltz-képek lényege. Éppen ez a leplezett nosztalgia, az okos szerkezetességgel és tudós színkultúrával zabolázott fantázia, a latinos fegyelemmel ellenőrzött szürrealista szándék mélyítette el művészetét az utóbbi években. Így kaptak új értelmet a csonka, villámsújtotta fák, a düledező stációk vagy az oly sokszor feltűnő és annyi festőt vonzó pléh-Krisztusok.

Átértelmeződnek még az önarcképek is. Ez az intim festői műfaj különösen alkalmassá válik szemérmes érzelmeinek tolmácsolására. Az egyiken a semmire csodálkozó hökkenet rémlik elő a sárgára épített vörös vonásokból, a másikon dagerrotípiaszínek teremtenek fájdalmasan emlékező légkört, a harmadikon misztikus zöldből izzik fel egy vörös gallér és egy vörös korong a váll fölött. Jelenlétük megfejthetetlen és mégis sejthető. *Triptichonján* engedményt tesz még a látomásnak is: fedett szemű önportréját kitárt kapuszárnyakba írt profilokkal szövi át, valósággal beszélő architektúrát teremt, anélkül, hogy irodalmiasan lefordítható értelmet rejtene a ritmusosan épített kompozícióba.

Nincs szüksége póteszközökre. Festői erejéből még ma, hetvenhárom éves korában is futja az egyenletesen emelkedő, logikusan fejlődő és változatlanul termékeny életpályára.

P. Szücs Julianna

A budapesti színházak mai műsora

Operaház: Carmen (7). **Erkel Színház:** Antonio Gades és táncegyüttesének vendégjátéka (7). **Nemzeti Színház:** Csák végnapjai (7). **Katona József Színház:** Bölcsek a fán (7). **Madách Kamaraszínház:** Zendülés a Caine-hajón (Bemutató ea., 7). **Vígszínház:** Fegyverletétel (7). **Pesti Színház:** Viszontlátásra, drága (XIII. bérlet, 3. ea., 7). **Fővárosi Operettszínház:** Sybill (7). **József Attila Színház:** Egy fiú, meg egy lány (K. bérlet, 4. ea., 7). **Thália Színház:** Irány New Haven (7). **Vidám Színpad:** Kalózkisasszony (fél 8). **Mikroszkóp Színpad:** Csendesek a hajnalok (Nyilvános főpróba, du. 4); Aki nézö akar lenni... (fél 9). **Irodalmi Színpad:** Carmina Burana (N. bérlet, 5. ea., fél 8). **Huszonötödik Színház:** Fényes szelek (8). **Állami Bábszínház:** Gidaház az erdőszélen (de. 10). **Kamara Varieté:** Humor-Express (6 és fél 9). **Fővárosi Nagycirkusz:** La Singla és spanyol flamencoegyüttese (fél 8).

dezték meg
ban, Kecske
dégegyüttese
vel.

— **Műanyag k**
óragyárban m
készítenek pre
fajta eljárássa
eddigi alkatr
szükséges csu

— **Megkezdődö**
rítás a fővár
rák Woma-cé
200 atmoszfér
felmosó gép
fürdőben dolgozik.

Nyitnikék. 15.14: Moliére: Ember-

fényképezőgépet

95 Ft
99 Ft
330 Ft
300 Ft
tekercs

NINCS FÁRASZTÓ ÚT A
BION 78

GÉPJÁRMŰ-IONIZÁTORRAL

Biztonságosabb a vezetés, kellemesebb a közérzet.
Tapadókoronggal a szélvédőre erősíthető.
Az akkumulátorról működik.
6, 12 és 24 voltos.

KERAVILL

Nálunk olcsóbb:
655 Ft

MEDICOR
BUDAPEST

VIII., József krt. 41.
XIII., Tahi u. 74.
XIV., Martos Flóra u. 29.
Vidékre csomagküldő szolgálat: V., Dimitrov tér 5.

Mihályfy Pál festőművész

1972. márc. 28. Televizió 18.4o /11/ M

Kompozició '72.

- Három évvel ezelőtt mutatta be hirdes művét Mihász Pál festőművész az Ernst Múzeumban és most ujra kiállitásra jeletkezik a Műcsarnokba. Március 18-án nyilt meg a kiállitás és egy termékeny periódus, az utolsó három évből válogatott anyag szerepel a tárlaton.

- Hát azt hiszem, hogy minden művész számára egy fordulópont egy önálló kiállitásnak a bemutatása. Az én számomra különösen az volt, mert egész életművemet bemutató kiállitásom volt. Ez egy önkritikai lehetőség és egy öntudatra ébredés. Igyekeztem megtartani az eddigi jellemző munkásságomat amennyiben ez egyéniségemből fol folyik, amit eddig csináltam, nem változtathattam meg. De az a szándék érlelődött meg bennem, hogy szeretnék úgy festeni, hogy ne csak az emberi szemhez szóljon az amit csinálok, hanem hogy Tóth Árpád szavait ismételjem lélektündérként szeretném ha az utat kereshetném. És a legnagyobb problémát azt hiszem nemcsak nekem, hanem minden művésznek az okozza, hogy a mai élet művészetének az egész világra kiterjedő rettenetes kavalkádjában megtalálja a helyét, megtalálja azt a hangot, hogy hogyan fejezze ki önmagát. Én itt egy utat találtam a magam számára, amit teljes öszönteséggel, önvallomás szerüen csinálom, ennek az értékét az idő eldönti.

- Őszintén kivánjuk, hogy ez a periódus, ez a gazdag periódus tovább folytatódjék.

- Nagyon köszönöm. Ha még hozzá tehetem, akkor mondanék talán annyit, hogy tulajdonképpen hálás vagyok az életnek, azért hogy a magam életkorában még lehetővé tette, hogy festeni tudok és igy meg lehet

az az életérzésem, hogy azok közé tartozom, akik az alkotó vagy épitő munkásságukkal csatlakoznak a közösséghez.

- Ez a kiállitás ezt bizonyitja.

1021
WYCINKI PRASOWE GLOB RSW „PRASA"
BIURO WYCINKÓW PRASOWYCH
Warszawa
Pl. Starynkiewicza 7
Tel. 28-59-59
TRYBUNA LUDU
Warszawa, Pl. Starynkiewicza 7
A
wydanie Pal Mihaltza
Nr 237 z dn 26-08-1973

Szczecińskie „Prezentacje"

Przypomnijmy genezę szczecińskich Prezentacji Malarzy Krajów Socjalistycznych. Zrodziły się one w roku 1965 z inicjatywy grupy poetycko-plastycznej „Metafora", korzystającej z bezpośrednich kontaktów z twórcami z bratnich krajów socjalistycznych.

Organizowane w Szczecinie co dwa lata Prezentacje (na przemian z Festiwalem Polskiego Malarstwa Współczesnego), uzyskały patronat władz centralnych, co w konsekwencji doprowadziło do „międzyzwiązkowego" typowania uczestników. Widocznie jednak zarządy główne związków plastyków krajów uczestniczących nie traktowały początkowo szczecińskich Prezentacji tak poważnie, jak np. Biennale Sztuki w Wenecji: poziom imprezy był niski, a przed dwoma laty wydawało się nawet, że utknęła w ślepym zaułku.

Po obecnej, V Prezentacji, sądzić można, że zrozumienie roli, jaką impreza ta może i powinna pełnić jako konfrontacja osiągnięć i postaw w ramach krajów wspólnoty socjalistycznej zaczyna torować sobie drogę. W Zamku Książąt Pomorskich oglądamy obecnie bardzo interesującą wystawę. Dzięki niej rzeczywiście można dostrzec, jak różnorodnie rozwija się malarstwo w obrębie naszego obozu, jak kontynuuje rodzime tradycje i reaguje na współczesne prądy. **Coraz wyraźniej precyzuje się też cel Prezentacji Malarzy Krajów Socjalistycznych: ukazanie zjawisk najbardziej aktualnych, żywych i wartościowych z danego kraju, których suma byłaby argumentem w międzynarodowej dyskusji ideologicznej i artystycznej.**

NA V Prezentacji zestaw radziecki obejmuje obrazy 7 malarzy. **Stanowią one sugestywny przykład różnorodności dziedzictwa artystycznego poszczególnych narodów, które stopiło się w sztuce radzieckiej.** Piękne jest płótno leningradczyka **Jewsieja Moisiejenko „Trębacz".** Dynamiczna kompozycja jeźdźca na koniu, znakomite zróżnicowanie planów od postaci centralnej do dalekiego pejzażu z młynem, a przede wszystkim wyrafinowane zestawienia kolorów nałożonych swobodnym, szerokim duktem pędzla, decydują o wymowie artystycznej tego dzieła. Wstrzemięźliwe, nieomal suche są obrazy **Sarkisa Muradiana**, co podkreśla jeszcze bardziej ich subtelną metaforykę. Zwłaszcza z płótna **„Sadzonki"** emanują dziwne i nieokreślone niepokoje, którym podlega młodzież w okresie dojrzewania. Tradycje malarskie republik nadbałtyckich ujawniają się w dyptyku **„Na wyścigi" Łajmdoka Murnieks,** zaś bujna folklorystyka ukraińska w **„Narzeczonych"** pędzla **Łasło Puszkasza.**

Bardzo interesujący jest zestaw rumuński. Wyrafinowana prostota prawie monochromatycznych kompozycji **Florina A. Mitroia** jest świadectwem ogromnej wrażliwości artystycznej autora i bezbłędnego poczucia form. Agresywne i wyraziste znaki plastyczne w płótnach **Marina Gherasima** okazują się przy bliższym poznaniu malarską interpretacją planów miast. Pomysł jest równie ciekawy, jak jego realizacja. **Semproniu Iclozan** tworzy niezwykle sugestywne formy o klimacie surrealistycznym, malowane z mistrzostwem najlepszych tradycji renesansowych, a **Dan Negoescu** posługuje się klasycznymi atrybutami surrealizmu dla wyrażania napięć współczesnych.

WYSOKI poziom kultury malarskiej i pejzaż jako wspólny temat nadają sali bułgarskiej pewną jednolitość, chociaż eksponowane w niej prace 5 artystów świadczą o zróżnicowanych indywidualnościach. Świetnym kolorystą jest **Iwan Christow. Elena Panewa** nawiązuje do sztuki ludowej, a **Magda Abazowa** dąży w swoich przesyconych liryką krajobrazach ku geometryzującej syntezie. Do rewelacji — nie tylko sali bułgarskiej, lecz V Prezentacji — należą pejzaże przemysłowe **Petera Doczewa.** Jest to na wskroś oryginalna i nowatorska propozycja malarskiej interpretacji potęgi wielkiego przemysłu.

Wśród obrazów z NRD wyróżniają się „Niedziela nad Samarą", a zwłaszcza „Krajobraz ukraiński z bartnikami" pędzla Wolfganga Wegenera. Są one utrzymane w konwencji przypominającej epickie opowieści rodzajowe Bruegla. Do tradycji rodzimego ekspresjonizmu nawiązuje **Frank Ruddigkeit** w portretach, pejzażach i kompozycjach figuralnych malowanych z dużą swobodą.

W tym roku słabiej niż poprzednio natomiast prezentowane jest malarstwo z CSRS. Wyróżnia się tu uroczy obrazek **„W maju" Edyty Nemcikovej-Spannerowej** — jego subtelna, surrealistyczna poetyka osłabiona została niestety przez pozostałe płótna artystki, odsłaniające pewną manieryczność jej sztuki.

Węgierski zestaw konsekwentnie ukazuje nurt postkubistyczny. Uwagę zwraca zwłaszcza **„Siedząca kobieta"** pędzla **Istvana Csika.** Wyjątkiem tego zespołu jest **Pal Mihaltz** czerpiący inspiracje z antycznego malarstwa freskowego.

W sprawozdaniu z IV Prezentacji Malarzy Krajów Socjalistycznych postulowaliśmy, aby dla podniesienia prestiżu tej imprezy przykładem świecili gospodarze, eksponując prace najwyższego lotu. Dziś trudniej jeszcze, niż dwa lata temu mówić o reprezentatywności polskiego zestawu. I choć znalazły się w nim także prace interesujące, jak m. in. **Antoniego Fałata** lub **Olega Bałakirewa,** to należy jednak wątpić, czy tak skomponowaną „drużynę" wystawilibyśmy na przykład na Biennale Weneckim.

Warto chyba podjąć na nowo inicjatywę szczecińskiego Muzeum Narodowego, które organizowało — równolegle z wystawą na Zamku Książąt Pomorskich — ekspozycję prac artystów obcych, zakupionych na poprzednich Prezentacjach. Powstała z nich kolekcja wręcz unikalna w skali krajowej. Udostępnienie jej szerokiej publiczności rozszerza pole widzenia na każdorazową Prezentację i stwarza dla niej znakomity punkt odniesienia. Dodatkowym wzbogaceniem tej wciąż przybierającej na znaczeniu imprezy byłaby realizacja planowanej również przez muzeum, wystawy indywidualnej prac jednego z wybitnych uczestników zagranicznych ubiegłych Prezentacji.

EWA GARZTECKA

Drogi rozwoju malarstwa

KARTKI Z HISZPANII

Młodzi wstydzą się corridy

ROMAN SAMSEL

Zwiedzałem Hiszpanię przede wszystkim dla jej fascynującej sztuki, która jest magnesem wystarczającym, a pozostaje jeszcze przecież urok krajobrazów, nostalgia gajów oliwnych i temperament mieszkańców.

Madryt przywitał mnie uprzejmością swoich mieszkańców i graniczącą ze skąpstwem oszczędnością właścicieli pensjonatów i hostali, w których za łazienkę trzeba płacić osobno, za gorącą wodę dodatkowo, a windy jeśli są, chodzą tylko w górę. Co ma oczywiście swój ukryty sens. Przywitał nie ograniczonym wyborem morskich pyszności w barach i restauracjach, zewnętrznym purytanizmem obyczajów i cenzurą zarówno polityczną, jak i obyczajową w kinach, teatrze i prasie.

Ogromny tu wybór kolorowych magazynów w kioskach ulicznych, podobna rozmaitość reklam kinowych i teatralnych, a jednak, jeśli przyjrzeć się uważnie, istnieje jednostronność informacji i konwencjonalizm komentarzy publicystycznych.

Niekłamana jest za to wspaniałość wielkich galerii malarskich i muzeów Bellas Artes z niepowtarzalnym muzeum Prado, bogactwo życia tearalnego, wybór filmów, szczególnie amerykańskich — i corrida, której wykształcona młodzież hiszpańska już się wstydzi. Mogłem czuć się oszołomiony, a jednak tak nie było. Okazało się bowiem, że w sferze wartości duchowych spotykam się z bogactwem pozornym. W teatrze znalazłem tylko dwie sztuki, które mogły wzbudzić zainteresowanie — „Pieśń ziemi" — ceremoniał flamencki Alfonsa Jimeneza z genialną, jak podają w afiszach, Fernandą Romero i Diego Claval, oraz „Socrates" Enrique Lloveta z szkoującą reklamą: „Pierwszy człowiek, który umarł dlatego, że mówił to, co myślał". Pierwszy spektakl niemal rewelacyjny, przez swój wyraz folklorystyczny, drugi interesujący dzięki kreacji Adolfo Marsillacha i awangardowej scenografii.

Znalazłem również jedyny hiszpański film, który w jakimś sposobie myślenia w kinie oficjalnym i komercjalnym. Film kostiumowy „La guerilla" Gila zrobiony został na motywach powieści Azorina.

Obserwowałem z dużym zainteresowaniem tradycjonalizm hiszpańskich zainteresowań. Na Puerta del Sol znalazłem księgarnię, w której za kupno kilkunastu tomów wyboru klasyki światowej prozy proponują gratisowo do wyboru biblię lub tom Cervantesa. **To znaczy, że Cervantes jest w równej cenie, co Biblia i to w kraju, w którym przynajmniej oficjalnie nie można być niewierzącym.**

NAJWAŻNIEJSZE były dla mnie spotkania z pisarzami, dziennikarzami, a również studentami. W wielu wypowiedziach wyczuwałem nadzieję na możliwość zbliżenia z Polską, co przyniesie możliwość szerszej, niż dotychczas, wymiany dóbr kulturalnych. Polacy będą mieli możliwość poznania współczesnej sztuki hiszpańskiej, a polska kultura stanie się obecna w Madrycie, Barcelonie i innych miastach Hiszpanii.

Pojawiało się jednak i zatroskanie — co Hiszpania może przecież i tworzą w Hiszpanii wybitni pisarze **Sastre, Buero Vallejo czy Maria de Lera.** Natomiast znacznie bardziej wymierna jest sytuacja, w której aktualnie tworzą. **Zauważyłem coś w rodzaju lęku, czy niepokoju, że ich wysiłki twórcze mogą być daremne. Obawa ta przejawia się u pisarzy tej miary, co znakomity dramaturg Buero Vallejo. Literatura hiszpańska, która powstaje w kraju, jest niezauważana przez zachodnią krytykę literacką, skazana na lekceważenie, bo ukazuje się w nieautentycznych warunkach. A tymczasem literatura ta operować może nie byle jakimi środkami masowego przekazu.** W Katalonii językiem tym posługuje się ponad 63 proc. ludności, podczas gdy w kastylijskim mówi niecałe 37 proc. W języku katalońskim w ostatnich latach powstają wartościowe utwory literackie, które prawie nie przedostają się na rynek krajowy, w minimalnym tylko stopniu tłumaczone są na kastylijski.

Pisarka madrycka, pani **Elena Soriano,** w wywiadzie, którego mi udzieliła, mówiąc o pisarzach swojej generacji wyznaje, że wszyscy oni zaczynali pisać jako „zwycięzcy", albo „zwyciężeni". Wydaje mi się, że po dziś dzień w Hiszpanii żyją obok siebie ludzie, którzy należą do „zwycięzców" lub „zwyciężonych", przez całe życie wykładają oni opozycyjne wobec siebie racje. **Wybitny postępowy krytyk i teoretyk awangardy ruchu plastycznego zachodniej Europy, Maria Moreno Galvan, wyjaśnił mi, że dzieci zarówno zwycięzców jak i zwyciężonych skłaniają się ku lewicy społecznej, żądają wprowadzenia swobód demokratycznych. Jeżeli tak jest w istocie i jeżeli Partyzanci Chrystusa Króla caballero Blasa, ze swoją quasi-faszystowską ideologią nie mają wpływu na młodzież, a strupieszała ideologia Falangi coraz bardziej odchodzi do lamusa, to zapowiada się wprawdzie burzliwa, ale interesująca przyszłość Hiszpanii.**

wyraż
czywi
go ni
rze li
to jes
parcia

Pod
matu hiszpańskiego **Antonio Buero Vallejo,** który uparł się pozostać w Hiszpanii, mimo, że przeżył w niej wyrok śmierci i wieloletnie więzienie. Po wielu latach doczekał się premiery telewizyjnej i został nawet członkiem Królewskiej Akademii Językoznawstwa. Nie zrezygnował z mówienia o doświadczeniu najważniejszym, o wojnie domowej.

DUMNA Hiszpania zgodziła się na własnym podwórku oddać prym w sprawach kultury w ręce przybyszów. Wydawnictwa barcelońskie zabiegają o rękopisy pisarzy latynoskich, nagradzani są Latynosi, we współczesnej literaturze języka kastylijskiego królują **Gabriel Garcia Marquez** — Kolumbijczyk i **Vargas Llosa** — Peruwiańczyk. Ich drapieżna proza pobiła wszelkie rekordy popularności w ojczyźnie Cervantesa, i żaden z hiszpańskich pisarzy nie może się z nimi równać.

W 1972 roku wybuchła lite-

3633 fnyv 1.

Mihálka Pál főtanácsos

MEGHÍVÓ

A MEGNYITÓN KÖZREMŰKÖDIK A
TÁTRAI VONÓSNÉGYES

TAGJAI:

TÁTRAI VILMOS
VÁRKONYI ISTVÁN
KONRÁD GYÖRGY
BANDA EDE

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK
MEGHÍVJA ÖNT

MIHÁLTZ PÁL

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁRA

MEGNYITJA:
FRANK JÁNOS
MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

1972. MÁRCIUS 18-ÁN, SZOMBATON DÉLI 12 ÓRAKOR

MŰCSARNOK - HŐSÖK TERE

1021

Miháltz Pál festőművész

1972. IV.23. 21,08 Petőfi /11/ KGyné

Alkotóműhelyben

- Kedves hallgatóink Ambrus Tibor olvassa fel jegyzetét Miháltz Pál festőművészről.

- Miháltz Pál festőművész pályafutásának kezdete a 20-as évek elejére esik. 1922-ben végezte el a képzőművészeti főiskolát és ugyanebben az évben nyerte el a Szinnyei Merse Társaság ösztöndijat a Tavaszi szalon kiállitásán bemutatott tájképeivel.

1926-ban visszatért a főiskolára. Továbbképzős növendékként Vaszary János osztályára került, két évet töltött el ott. Első önálló kiállitását 1931-ben rendezte az Ernst Múzeumban. Ezután többé-kevésbé rendszeres időközökben tiz egyéni kiállitása volt. Kilenc idehaza , egy 1968-ban Berlinben .

Jelentős pedagógiai munkát is végzett. 1928 és 1946 között a Budapesti Műegyetemen szabadkézi rajzot tanitott. 1946-tól 1959-ig az Iparművészeti Főiskolán volt az alakrajz és a festészet tanára. 1959-ben elnyerte a Munkácsy Dij első fokozatát 1964-ben az Érdemes Művész kitüntető cimet.

Legutóbbi - csak kéthete zárult - Műcsarnok-beli kiállitása tanusága szerint is, szerény, visszavonult, hangszagú egyéniség. Művészete legkorábbi szakaszában megkisérelte látomásai expressiv kivetitését, mint az 1924-ben festett Golgotá-s képén, de ugyanazon évben kelt Önarcképe igazabb lényét mutatja. A homályba búvót, a kitekintőt, aki azonban bármennyire is csak nézője a Világ, a Természet az Élet mindennapi csöndes drámáinak felviharzott szatiriáinak, akarva - nemakarva résztvevője is, mert visszhangzik belőle a látvány és az érzés.

Önmaga kifejezésének keresése közben hosszú útat járt be.

Mert mindig az újat áhitotta. Nyugtalansága, a rezdülésekre is figyelő lelkiismeretessége és müvészi becsületessége mozditotta mindig új és új kisérletekre.

Önmagára találása, s ezzel a szélesszárú alkotómunka kezdetének időpontját 25-30 esztendővel ezelőttre tehetjük. Arra az időszakra, amikor Szentendrével és környékével ismerkedett. Mint, annyi más müvésztársát Miháltz Pált is rabúl ejtette ennek a csodálatosan szép városkának nemmindennapi atmoszférája.

Müveinek java a Szentendrei Müvésztelep ihletésének köszönheti létét. Itt épült fel az erős konstrukción, beszédes szineket ragyogtató pikturája.Festészetének inditéka, müvének tartalma a végtelenül gyengéd életszeretet, amely elsősorban a tárgyak, a természeti jelenségek gazdag világát öleli magába. Ezen túl pedig, szinte hangtalan küzdelem a kor és az emberi lét fájdalmasan nyomasztó erőivel, sötét félelmetes hatalmaival.

A fényretárulkozás szép pillanatai sem ritkák ebben a müben. Egy-egy szép csendélet, egy-egy napfényben remegő házfal, egy-egy alélő napraforgó szól az elmulhatatlan szépségről. Ez a csendes, szemérmes, de mindig határozott cél felé törekvő müvészet-változatai gazdag életpálya folyamán alakult ki, öntörvényei szerint igazodva, látványos fordulatok nélkül, szüntelenül gyarapodva az Életre figyelő ember tapasztalataival.

Miháltz Pál 1899 április 1-én született a Kalotaszeg egyik kisfalújában Magyarvalkón, ahol édesapja református lelkész volt.Apja korai halála után,1909-ben édesanyja Szentesre költözött.

Innen került középiskolai tanúlmányai befejeztével a müvész a Budapesti Képzőművészeti Főiskolára, ahol előbb Tardos-krenner Viktor, majd Révész Imre növendéke volt. Már ekkortájt látogatta Vaszary János óráit, aki szivesen foglalkozott a kitünő szinérzékü, a feszült térproblémák iránt rendkivül fogékony, fiatal festővel.

Mellékes körülménynek tünik, de mégsem lényegtelen, hogy főiskolás éveit igen nehéz körülmények között abszolválta. Barcsay Jenő önéletrajzi irásából tudjuk, hogy vele és sok társával együtt Miháltz Pál is az Epreskert-i gipszraktárban lakott. Abban a nedves, egészségtelen helyiségben, amelyet akkortájt zsenimagazinnak nevezett a növendékhumor.

A szenvedést, a kiszolgáltatottság kinját megismerve igy vált fogékonnyá a mások szenvedéseinek átérzésére, a részvétre, ami nemcsak emberi, de müvészi magatartásának is alapja. Legkorábbi ismert munkáinak elemzése még Munkácsy és karrier reminiszcenciákat mutat ki festészetében, amelyek azonban, mint az elemző müvészettörténész megállapitja, az expressionizmus zaklatottságával, messianizmusával, heves érzelmi áradásával ötvöződnek.

Ezek a fiatalkori útkereső müvek még többféle hatásról tanúskodnak, de máris olyan egyéniséget igérnek, aki Van Gogh-al vallja: a müvészet jelszava becsületesség, mindenekfelett.

A 20-as és 30-as évek fordulóján bizonyára Vaszary János korrekturájának hatására a francia festészet artisztikuma, dekorativitása igézte meg Miháltz Pált. Ekkor festett képeinek tematikája is megváltozott. Mig korábban az erős drámai hatásokat hordozó jeleneteket, motivumokat kereste, most a

Innen került középiskolai tanulmányai befejeztével a művész a Budapesti Képzőművészeti Főiskolára, ahol előbb Tardos-Krenner Viktor, majd Révész Imre növendéke volt. Már ekkortájt látogatta Vaszary János óráit, aki szivesen foglalkozott a kitünő szinérzékü, a feszült térproblémák iránt rendkivül fogékony, fiatal festővel.

Mellékes körülménynek tünik, de mégsem lényegtelen, hogy főiskolás éveit igen nehéz körülmények között abszolválta. Barcsay Jenő önéletrajzi irásából tudjuk, hogy vele és sok társával együtt Mihálts Pál is az Epreskert-i gipszraktákban lakott. Abban a nedves, egészségtelen helyiségben, amelyet akkortájt zsenimagazinnak nevezett a növendékhumor.

A szenvedést, a kiszolgáltatottság kinját megismerve igy vált fogékonnyá a mások szenvedéseinek átérzésére, a részvétre, ami nemcsak emberi, de művészi magatartásának is alapja. Legkorábbi ismert munkáinak elemzése még Munkácsy és karrier reminiszcenciákat mutat ki festészetében, amelyek azonban, mint az elemző művészettörténész megállapitja, az expressionizmus zak latottságával, messianizmusával, heves érzelmi áradásával ötvöződnek.

Ezek a fiatalkori útkereső művek még többféle hatásról tanúskodnak, de máris olyan egyéniséget igérnek, aki Van Gogh-al vallja: a művészet jelszava becsületesség, mindenekfelett.

A 20-as és 30-as évek fordulóján bizonyára Vaszary János korrekturájának hatására a francia festészet artieztikuma, dekorativitása igézte meg Mihálts Pált. Ekkor festett képeinek tematikája is megváltozott. Mig korábban az erős drámai hatásokat hordozó jelenteket, motivumokat kereste, most a

látvány izgalmát igérő cirkuszi és szinházi témák felé fordult.

A 30-as 40-es évek fordulója ismét változást hozott Miháltz Pál müvészetében. Ekkortájt ismerkedett meg Szentendrével, és az új környezetben feltalált, számára otthonos világban alakult ki máig ható érvénnyel az a szemléletmód és igény, amely stilusát meghatározza. A visszafogott szinek, a mindennapi életre és a természetre figyelő témaérzékenység , a figyelmes , gondos kompozició.

8 esztendővel ezelőtt, egy interju során azt mondta magáról Miháltz Pál: Lirai beállitottságú ember vagyok, akiből a látvány, valamint a hozzákapcsolódó gondolatok,assotiatiok váltják ki a képi megnyilatkozást. S ez az önjellemzés máig helytálló, igaz.

Amikor néhány nappal ezelőtt felkerestem,hogy Alkotómühelyben müsorunk
~~interjunk~~ számára interjut kérjek tőle, az volt a szándékom, hogy ennek a lirai beállitottságnak, ahogyan ő fogalmazta, gyökereiről, szemléleti és stiláris következményeiről beszélgessünk.

Miháltz Pál betegsége miatt nem vállalkozhatott a mikrofon előtti beszélgetésre. De átadott egy sürün teleirt papirlapot, amelyen megfogalmazta müvészi hitvallását.

Elmondja, megvallja magatartásának rugóit s arra kért olvassam fel helyette és nevében nyilatkozatát. Ennek a kivánságnak teszek most eleget; ezt irta:

" Mindig lirai festőnek tartottak. Volt, aki a Csend festőjének nevezett. Ez mind igaz és helyes megállapitás. Én tudom azonban, hogy a külső csend mögött néha milyen belső vihar volt.

látvány izgalmát igérő cirkuszi és szinházi témák felé fordult.

A 30-as 40-es évek fordulója ismét változást hozott Mihálts Pál művészetében. Ekkortájt ismerkedett meg Szentendrével, és az új környezetben feltelált, számára otthonos világban alakult ki máig ható érvénnyel az a szemléletmód és igény, amely stilusát meghatározza. A visszafogott szinek, a mindennapi életre és a természetre figyelő témaérzékenység , a figyelmes , gondos kompozició.

S esztendővel ezelőtt, egy interju során azt mondta magáról Mihálts Pál: Lirai beállitottságú ember vagyok, akiből a látvány, valamint a hozzákapcsolódó gondolatok,assotiatiok váltják ki a képi megnyilatkozást. S ez az önjellemzés máig helytálló, igaz.

Amikor néhány nappal ezelőtt felkerestem,hogy Alkotómühelyben ~~interjuk~~ műsorunk számára interjut kérjek tőle, az volt a szándékom, hogy ennek a lirai beállitottságnak, ahogyan ő fogalmazta, gyökereiről, szemléleti és stiláris következményeiről beszélgessünk.

Mihálts Pál betegsége miatt nem vállalkozhatott a mikrofon előtti beszélgetésre. De átadott egy sürün teleirt papirlapot, amelyen megfogalmazta művészi hitvallását.

Elmondja, megvallja magatartásának rugóit s arra kért olvassam fel helyette és nevében nyilatkozatát. Ennek a kivánságnak teszek most eleget; ezt irta:

" Mindig lirai festőnek tartottak. Volt, aki a csend festőjének nevezett. Ez mind igaz és helyes megállapitás. Én tudom azonban, hogy a külső csend mögött néha milyen belső vihar volt.

A lirai szó talán azt jelentheti, hogy az Élet megnyilvánulásai az érzelmi és tudati Világon, sürüen keresztüljutnak a felszinre és képeimre. Képeim mindig látvány-jellegüek voltak. Akkor is, ha alig támaszkodtak látványelemekre. Az ugynevezett látvány lefestő müvészetnek azt hiszem ma már a természettanulmányok készitésében van létjogosultsága, illetve nagyobb szerepe. Változik látásunk, kifejezési igényünk is a korral. Összetettebb , differenciáltabb az életünk, mint alig 10-20 éve is volt. Ezt legkönnyebben az irodalom alkotásaiban mérhetjük le, ahol az egysikú időbeni történést felváltotta a belső idő, az emlékek, képzettársitások, a gondolattársitásban szimultán lejátszódó képzetek időrendje.

Igy van ez a képzőmüvészetben is. A valóságnak látszó dolgokba is belekerül több-kevesebb szürrealitás, s ahogy öregszik az ember, a külszintől mindinkább belső világa felé fordúl.

A felület fodrozódása helyett azt nézi, ami a lényeg, ami a mélyben áramlik.

Gyönyörködöm a Világ szépségében, ma ugyanúgy, mint fiatalkoromban, de amikor a szinek öröme, a konstrukció szépsége vagy bármily kifejezési vágy kezembe adja az ecsetet, mindig ott van tudatomban az átélt élet emléke, a technikai civillizáció csodája és egyben világméretü veszélyessége az emberiség jelenlegi léte, élet-halál küzdelme, az általános jólét, vagy rettenetes pusztúlás lehetősége. Igy nem tudok, csak érdekes , meglepő, vagy meghökkentő megjelenési formákért lelkesedni. Pedig izgat, korunk minden új próbálkozása, új kifejezési lehetőségeinek keresése. De ijedten látom,

hogy ezzel mennyien visszaélnek és a művészet megtagadásáig jutnak el.

Aki külföldről jövő kiadványokat nézeget, gyakran láthat gyöny-örü külsejü könyvekben múzeumi anyagként pld. a menyezetről függő cipősorokat. Padlóra szórt törmelékfélét, amiben a közönség is alkotótársként szerepelhet, mert talpa alatt maga is tovább töri az üvegdarabokat.

Vagy úgynevezett happeningeket,- amelyek szintén a művészet körébe akarnak tartozni -, és gyomorémelyitő krimi és sex-keverékeket variálnak. Igen, a művészetnek, mindig újat is kell hoznia. De nem igy. Az Élet megújúl, tovább-fejlődik, néha kegyetlen reakciót vált ki, de megy tovább és ugyanigy legérzékenyebb kifejezője a művészet is.

A művészet, tehát, ugyanúgy élő, alakúló folyamat, megállítani és ugyanazt ismételni nem lehet. Akik ezt nem veszik figyelembe és nem fogadják el, azok létében tagadják a művészetet.

Nálam ujabban előtérbe került a jó, az értékes, az alkotó és a rossz, az agressziv, a romboló embertipus jelenléte is. Ezt kisérteltem meg kifejezni Triptichon c. képemen, vagy az emberi sors változásait a Stációk sorozatán.

Képeim többségükben talán komorjellegüek, pedig telve vagyok optimizmussal, de veszély tudatával is. És azthiszem mindinkább szükségünk van az emberiesség terjesztésére , semmint arra, hogy sohok-hatásokkal elterelj̈ük a figyelmet a lényegről.

Az új mind tartalomban, mind a számára nélkülözhetetlen új formában, úgyis belekerül a művészetbe.

Magam részéről ma is vallom Thomas Mann nézetét: Állitom, hogy a nagyon-nagy költők soha életükben nem találtak ki semmit,

csak az áthagyományozott anyagot a lelkükkel töltötték meg, ujjá alkották.
És még valami igen figyelemreméltót irt le erről Renoir is: A divat kegyetlen úr, utadba áll, hogy ne tudd meglátni az örökértéküt.

Ambrus Tibor olvasta fel jegyzetét Miháltz Pál festőművészről.

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPSZABADSÁG

Miháltz Pál

1972 MÁR 19

— MEGNYÍLT A MŰCSARNOKBAN MIHÁLTZ PÁL KIÁLLÍTÁSA. A csaknem fél évszázada alkotó érdemes művész tárlatán 50 festményt mutatnak be.

1024

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPSZABADSÁG

Mihàltz Pál festőművész

1972 MAR 15

MIHÁLTZ PÁL festőművész kiállítása március 18-án, szombat délben nyílik meg a budapesti Műcsarnokban.

2975 FNYV 1.

Mihálta Pál festőművésznek

MEGHÍVÓ

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK

MEGHÍVJA ÖNT

MIHÁLTZ PÁL

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁRA

MEGNYITJA:

HERCZEG IBOLYA

MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

1976. FEBRUÁR 21-ÉN SZOMBATON DÉLI 12 ÓRAKOR

MŰCSARNOK

BUDAPEST, XIV. HŐSÖK TERE

Miháltz Pál
művészet, Budapest, 1974. 8.

Miháltz Pál: Kőkerítés kapuval (fotó: Domonkos)

Számunkra a könyvet Sztachovics Remig bencés tanár mentette meg azzal, hogy a 19. század hatvanas éveiben a Pannonhalmi Főkönyvtár kéziratgyűjteményében elhelyezte. Sajnos a legtöbb könyv a községekben több ízben támadt tűz martalékává vált.

A „Sankt Johanner Codex" külső megjelenése igen impozáns. Negyedrétű, bőrrel bevont fatáblákba kötött, 569 számozott lapból áll, melyet 51, a miniatúra gondosságával megrajzolt kép és számos szép iniciálé díszít.

A képek becsét a néprajztudomány számára még fokozza az a felismerés, hogy Lang a témák ábrázolásánál nemegyszer az őt környező világból is papírra vetett részleteket. A képalkotás technikáját legjobban a „Das Stern Gesang" című színjáték félig kész illusztrációja mutatja. A gondosan megrajzolt alakokat színezte. A színjáték szereplői: a királyok, a katonák, a paraszt, az iparos és a polgár a rangsornak megfelelően van ábrázolva. A rugón kiugratott csillagot a katona kezébe adta, megjegyezve a szövegben, hogy így kell a csillagnak kiugrani. Ezzel mintegy rendezői utasításokat is adott az előadáshoz.

A Bábeli torony építését illusztráló rajz falvaik parasztházait mutatja. A mosoni síkságra jellegzetes kettős német ház, a boltíves kapubejárat, a két házra épített templomtorony a

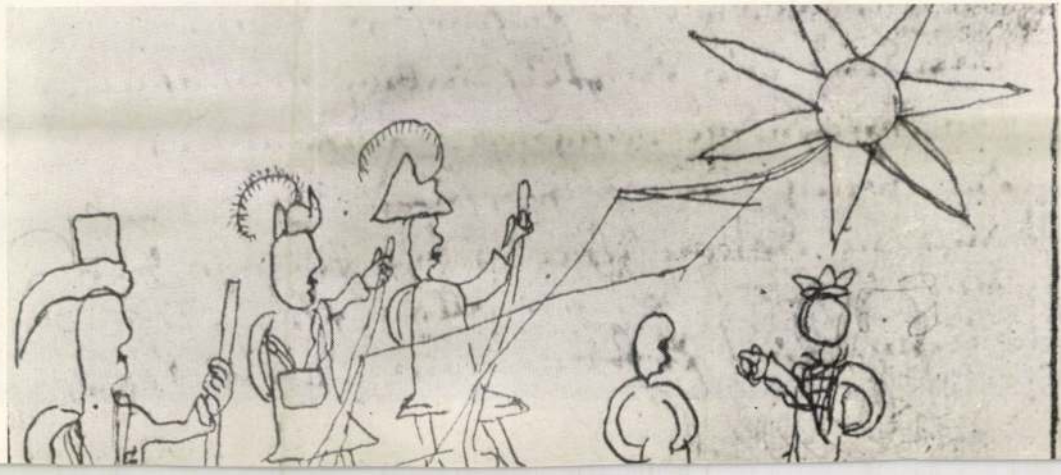

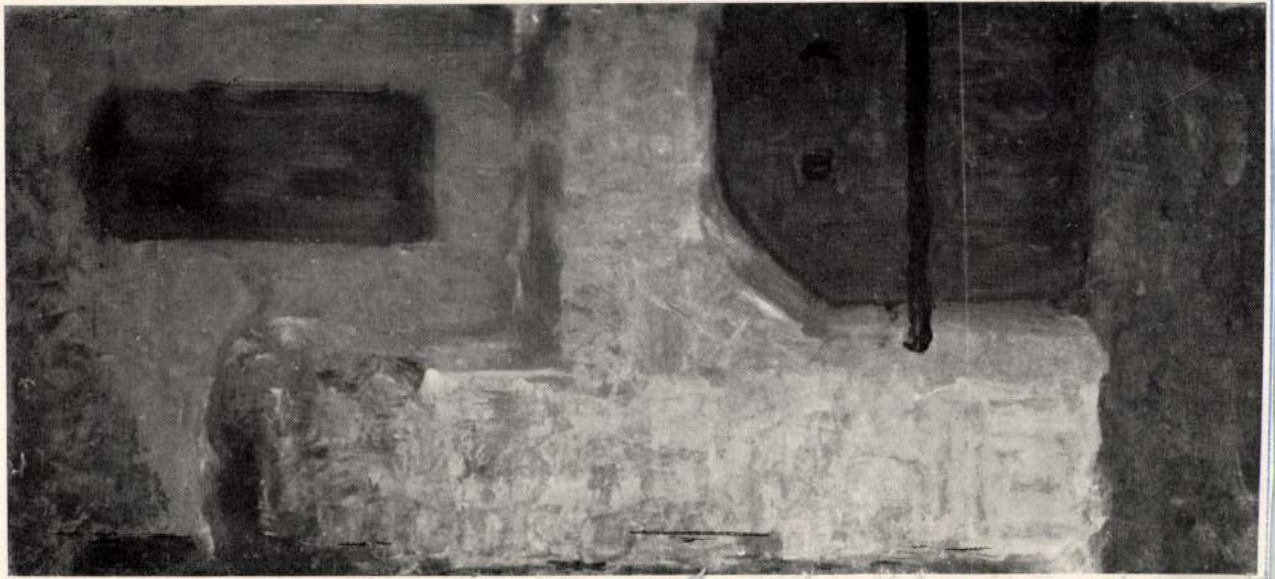

formai egységét szinte megtagadják az ecsetvonásokkal felszántott formák („Ülő figura" 1971.).

Sváby Lajos művészetének az expresszionizmussal rokon vonásait élményeinek közvetlen közlésének vágya váltja ki, de a harmónia hiányának kínzó érzése fokozza fel. Ez az expresszív pátosz sokszor elragadta. Művein az indulatig felfokozott érzelmeket közvetlenül tolmácsoló szenvedélyes gesztus háttérbe szorította a színek és színfoltok gondos artikulálását.

A gyűjteményes kiállítását követő másfél év alatt festett képein több új vonás jelenik meg. Korábbi képeinek egymást hirtelen váltó ellentétekre épített nyugtalan ritmusát artikuláltabb, intenzitásában felfokozott szín és foltritmus váltja fel. Érdeklődése ismét az arckép felé fordul.

A Petőfi Irodalmi Múzeumban bemutatott műveinek többsége arckép: főként írók, költők arcképe. A közvetlen környezetükre még csak nem is utaló, mély tónusú színekből komponált háttérből tűnnek elő az emlékezetében megjelenő, izgatott, alakok. Távol áll tőle, hogy véleményt mondjon modelljeiről. Személyiségük sajátos vonásait egy érzelmi állapotukat kifejező jellegzetes mozdulattal, arckifejezéssel idézi elénk. Arcképei között több a kétalakos kompozíció. Kétalakos arcképeinek témája változatos. Mészöly Miklós és dr. Polz Alein (1973) arcképén két különböző magatartást állít egymás mellé. Nádas Péter (1973) jellemzését azzal mélyíti el, hogy érzelemmegnyilvánulását két mozzanatban ábrázolja: egyszer oldalnézetben, egyszer szemben festi meg a költőt. Két különböző alkatú ember bensőséges kapcsolatát fejezi ki Somlyó György és Csernus Mariann művésznőről festett kettős arcképén (1973). Merőben más hangot üt meg Petri Pál arcképén (1973). Határozottan, egyértelműen jellemzi a költőt. A már említett arcképeire jellemző nyugtalan ritmusú színfolt izgatott ecsetjárás Petri portréján csak elvétve jelenik meg, a magába mé-

1021 Mihaltz Pál

Mihá
Dina
(fotó

Mürvémet, Budapest, 1944, R. M. dd.

tz Pál:
nikus táj
Domonkos)

9. „Csabi" gyermekszoba, tervező: Gyulainé, Brader Edit (fotó: Nádor I.)
10. Gyermekszoba, tervező: Fekete György (fotó: Nádor I.)

10

k meg. Sőt:
ndő terület,
. Vagy adjuk
szempont el-
utóbbi állás-

foglalja ma-
n szerencsés

Burián Judit nem ismerte fel. Ennek ellenére az emeletes ágy arányaival, egyszerű formai felépítésével kellemes, jó darabnak látszik, erénye, hogy a felső fekhely mint önálló darab a padlóra is állítható. Az ülőpadkákkal *építkezni* lehet. Viszont sok, színfoltban is súlyos a három egységből álló szekrényfal. Nehéz eldönteni, hogy ha abból csak kettőt vásárolnak meg, melyik az a kettő, mely formailag összepárosítható.

A munkaasztalok magassága változtatható. Szellemes az elemekből összeállítható polcrendszer. De kérdéses, szükség van-e hatalmas, tömör ágyneműtartójára, és nap mint nap fogják-e használni, emelgetni a kárpitozást? Valószínű, e festett tömör lábazaton és az ugyancsak festett dekoratív mászólétrán már az első napokon kopások, karcolások, a leütés nyomai – beleértve a porszívóét is – fognak jelentkezni. A bútor alapszíne

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
Miháltz Pál
1971 FEB – 4
LÁTÓHATÁR
Budapest

déken töltöttem, de unatkoztam, és bekoltoztem Londonba.

Folytatjuk

1021

Mihâltz Pál rajza

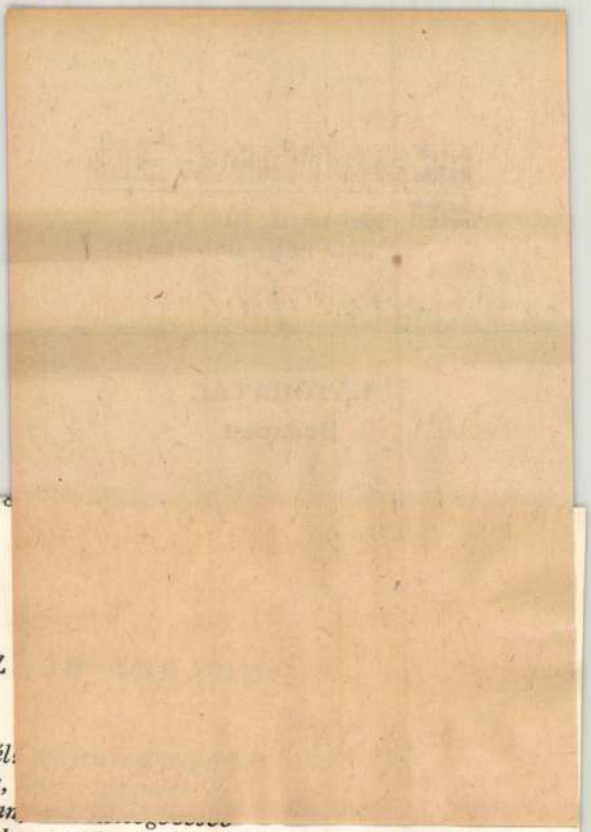

A LEGSZ

Hová merültél
Ha tudnám is,
nem szomorúan
gondolnék rád; a reménység belepne
zöld repkényével, és egy könnyű lepke
módjára körül szálldosna, lebegne
a legszebb ábránd, hogy mégis szeretsz te.

MEGÉRTEM AZT IS

Az énekes madár, s az elgyötört szív
egyek lesznek egy adott pillanatban.
Ezért keresem én a koronás fák
világát. Feléd hiába szaladtam,

a mákonyt, mételyt és a kígyó testű
hazugságot kaptam csupán cserébe,
igaz, megtudtam közben végre azt is,
milyen nagy a világ keserűsége,

megtanultam szeretni a világot,
az emberiséget, hogy annyit szenved.
mert vannak formás testek, mámorító
szeszek, kalandok, de a gyermekeknek,
kik elhagyottak, milyen mély és érdes
a bánatuk: cipelik a halálig,
vagy szörnyetegek lesznek, kiknek aztán
a legocsmányabb tett semmit se számít.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRSZOLGÁLAT
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1979 FEB

LÁTÓHATÁR
Budapest

Mihàltz Pál
1021

Mihàltz Pál rajza

szikla bukkan elő. Hogy megpihenjünk, megi
ségszerű volna a kapcsolat ezzel a tüneményes
így, akinek a kő fegyver és menedék, harc és p
vább: „A magam részéről az immateriális reali
nagyrabecsülésem ellenére folytatom a kővel val
a lényege, hogy magába tömörítse a tömegbe sűrí
jel megjelenítéséig."

Székely jel-szobrainak a geometrikus formák
gerszeletek, gömbök, s felbontásuk, megmunkálás
hetjük kubistának; az absztrakt szobrászatnak e
ben, amelyből majdnem teljesen hiányzik az an
perszónikus lángot is felhasználja a gránittömb
mentális, több darabból álló plasztikát is alkotot
nonban és Albiben kerültek felállításra. Székely jel-szobrai archaikusak és modernek, egyszerűek és összetettek egyszerre, de akár belső térben, akár épületek között, akár a szabadban kerülnek felállításra, szinte belesímulnak a környezetbe, s annak szerves részévé válnak.

Székely nemcsak örök nyugtalan, de fáradhatatlan alkotó is. A kő mellett szóhoz jut művészetében a fa, az agyag, a márvány, a plasztik, a különböző fémek, s a jel-szobrok mellett megjelennek a játékszobrok, a kőnyomatok, a mozaikok, a faragott makettek is, az anyagok és formák meghökkentő, mégis sokatmondó emberi-esztétikai tartalmával és kialakításával. A hagyományos reliefben is tud újat adni, szobrászaton alapuló grafikai kísérletei is új ízeket kínálnak. Mindez együttvéve újszerű, izgalmas, élményt nyújtó és gondolatébresztő, mint Pierre Székely egész művészete.

Sikerei egyre nőnek. Első szobra 1964-ben kerül be a Musée d'Art Moderne-be, s ezzel nemzetközi elismerést szerez. 1949 és 1970 között csaknem száznegyven egyéni és kollektív kiállításon szerepelnek alkotásai (itthon 1970-ben a Műcsarnok „Magyar származású külföldi művészek" c. kiállításán mutatkozott be); művészetével közel százharminc nagyobb kézikönyv, tanulmány stb. foglalkozik.

Kiállításai nemcsak Párizsban és Franciaországban, de Európa és a tengerentúl majdnem minden jelentősebb művészeti centrumában szerepeltek, munkáit a legrangosabb köz- és magángyűjtemények őrzik. Közben bejárja a világot, rengeteg szobrászati és építészeti konferencia és symposion résztvevője. 1969-ben film készül művészetéről és alkotásairól. Jelentős művészetelméleti munkássága is; főleg a szob-

1021

DÉVÉNYI IVÁN

Miháltz Pál

MIHÁLTZ PÁL

Miháltz Pál – a mai magyar festészet egyik kimagasló egyénisége – 1899 április 1-én született az erdélyi Magyarvalkón; művészi fogékonysággal megáldott, tehetségesen rajzoló, festő, szobrászkodó édesapja e kis kalotaszegi falu református papja volt.

Miháltz a budapesti Képzőművészeti Főiskolán végezte stúdiumait 1918 és 1922 között; Tardos-Krenner Viktor és a „Panem"! alkotója, Révész Imre, valamint a széles áltókörű, növendékeinek tekintetét a modern művészet felé irányító Vaszary János voltak a tanárai.

Miháltz Pál főiskolai évei nagy nélkülözések közepette teltek el. (Édesapja korán – 1909-ben – meghalt, s az özvegy és a két gyermek nehéz körülmények közé került.) Barcsay Jenővel, Imreh Zsigmonddal, Medveczky Jenővel, Erdey Dezsővel, Jálics Ernővel, Stróbl Alajos epreskerti műtermének nedves, egészségtelen gipszraktárában lakott; ezt a nyomorúságos hodályt nevezték az akkori főiskolások „zseni-magazin"-nak.

Barcsay Jenő abban az önéletrajzi írásában (1958), amelyet a Művészettörténeti Dokumentációs Központ őriz, így emlékezik vissza a nála néhány hónappal idősebb Mihálztcal való kapcsolatára: „Diákéveimben Miháltz Pállal voltam a legjobb barátságban. Pesten őt ismertem meg legelőbb – ő is Erdélyből jött. Mindig együtt voltunk ... 1927-ben – Párizsból visszatérve – Mihálztcal közösen vettem ki műtermet Zuglóban, a Gyarmat utcában."

Miháltz Pál 1922-ben elnyerte a Szinyei Merse Társaság ösztöndíját, s 1926-tól kezdve rendszeresen kiállított a KÚT (Képzőművészek Új Társasága) és az ÚME (Új Művészek Egyesülete) tárlatain. A Rózsa Miklós által szerkesztett KÚT című folyóirat 1926 december 31-i száma „A föld rabjai" című – gondoktól megtört parasztpárt ábrázoló – festményének reprodukcióját közölte; az ÚME 1928. évi bécsi tárlatán két festménnyel („Harlequin", „Színházi páholy") vett részt; első önálló kiállítása 1931-ben nyílt meg az Ernst Múzeumban – Petrovics Eleknek, a Szépművészeti Múzeum főigazgatójának rendezésében.

Miháltz 1928-tól 1946-ig a budapesti Műegyetemen tanított szabadkézi rajzot. 1946-ban az újjászervezett Iparművészeti Főiskola tanárává nevezték ki – alakrajzra és festészetre oktatta növendékeit nyugdíjbavonulásáig, 1959-ig.

A művésznek – aki 1946 óta a szentendrei művésztelep tagja – a felszabadulás után három ízben volt gyűjteményes kiállítása Budapesten (1959, Ernst Múzeum; 1946, Csók István Galéria; 1969, Ernst Múzeum) –, 1968-ban pedig Kelet-Berlinben szerepelt nagyobb anyaggal. Munkásságáról az elmúlt negyedszázad folyamán számos értékes tanulmány és cikk látott napvilágot, Rabinovszky Máriusz, Pataky Dénes, Szíj Béla, Vajna Éva és mások tollából.

A mestert 1961-ben a Munkácsy-díj első fokozatával, 1965-ben a „Magyar Népköztársaság érdemes művésze" címmel, majd a Munka Érdemrend arany fokozatával tüntették ki.

Miháltz Pál legkorábbi munkáin („Elhagyatva", „Én", „Krisztus", „A zene", „Golgotha", „Egy zeneszerző portréja", „Öregember" stb.) Munkácsy- és Carrière-

Miháltz Pál: Önarckép

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

LÁTÓHATÁR
Budapest
1971 FEB.

reminiszcenciák ötvöződnek az expresszionizmus zaklatottságával, messianizmusával, heves érzelmi áradásával. Az említett festményekkel szerepelt először a nyilvánosság előtt, a főiskola 1924. évi ifjúsági kiállításán, az Ernst Múzeumban. Ezek a fiatalkori, útkereső művek még többféle hatásról tanúskodnak ugyan, de máris olyan egyéniséget előlegeznek, aki Van Goghgal vallja: „A művészet jelszava: becsületesség mindenek felett..." A korai Miháltz-képek – bár még nem kiforrott munkák – komoly művészi szándékot, gondolati igényességet, elmélyedésre való hajlamot árulnak el.

A néhány évvel későbbi Miháltz-festmények („Enteriör fekete órával és macskával" 1930; „Kalitka madárral" 1931) igen különböznek az 1923–24 körüliektől; a húszas és harmincas évek fordulóján – bizonyára Vaszary befolyásának is része volt ebben... – a modern francia piktúra kelleme, artisztikuma, dekorativitása igézte meg Mihálttzot, bár a kortársi nyugat-európai művészek egyik csoportjának kizárólag formai porblémákba való belemerülése, a csillogó arabeszkek nonfiguratív szövevényébe való belebódulása tőle idegen marad. A cirkuszok és komédiások világa – akárcsak Georges Rouault-t, Picassót, Vaszaryt, vagy Aba-Novák Vilmost – Mihálttzot is vonzza; ilyen tárgyú képei közül kiemelkedi az „Harlequin" (1928) és a „Kulisszák mögött" (1928).

Miháltz Pál művészetének harmadik – mindmáig tartó – periódusa a harmincas évek derekától számítható. Ekkor bontakozik ki a művész érett stílusa, amelynek – a festő meditatív lelki struktúrájából következő – tompított, redukált kolorit, a napi életből táplálkozó egyszerű tematika, a természettel való szoros összeforrottság és – sosem feltűnően megnyilvánuló, de mindig jelenlevő – gondos kompozíciós elrendezettség fő vonásai.

„Lírai beállítottságú ember vagyok akiből a látvány, valamint a hozzá kapcsolódó gondolatok, asszociációk váltják ki a népi megnyilatkozást" – olvassuk a művész egyik nyilatkozatában. E tömör, találó önjellemzés – amelyben a művész „lírai beállítottságú" alkotónak és a természeti látványtól, a külvilág jelenségeitől elszakadni nem tudó (és nem is akaró) festőnek nevezi magát – Miháltz Pál helyét az újabb magyar festészet egyik legfontosabb csoportjában, a posztimpresszionista-posztnagybányai művészeknek körében jelöli ki. Jól tudjuk: Miháltz nem tartott közelebbi személyi kontaktust a vezető posztnagybányai mesterekkel (Szőnyi István, Bernáth Aurél, Vass Elemér stb.), nem volt tagja a Gresham-asztaltársaságnak sem – alkotói elvei alapján azonban feltétlenül a posztnagybányai művészetszemlélet képviselőihez áll közel.

A művész – túlnyomórészt – nemesen összehangolt koloritú virágcsendéleteket, szubtilis színvilágú enteriöröket, a zene varázsának magukat átadó csellózó és zongorázó emberalakokat, az őszi hervadás melankóliáját sugalló kerti részleteket, meghitt hangulatú, patinás szentendrei, óbudai, felvidéki utcákat és tűnődő arckifejezésű önportrékat fest. Nem hajhássza a különleges, a ritka, a pittoreszk témákat; Miháltz (akárcsak annak idején Bonnard, Vuillard, Albert Marquet, vagy Rippl-Rónai) a hétköznapok halk és bensőséges pillanatainak, az őt körülvevő puritán környezetnek érzékeny, költői lelkületű megörökítője, akiről egyik méltatója, Szíj Béla joggal írta: „Miháltz úgy fest, mint aki bizalmas barátainak tesz vallomást."

Németh Lajos is hasonlóan látja Mihlátz Pál művészi lényét: „Miháltz a csend és a szemérem művésze... Mélybarnák, tompavörösek, okkerek és galambszürkék finoman rezegtetett színfoltjai jellemzik képeit, – amelyek között kevés az olajfestmény; a művész elsősorban pasztellal és olajtemperával dolgozik."

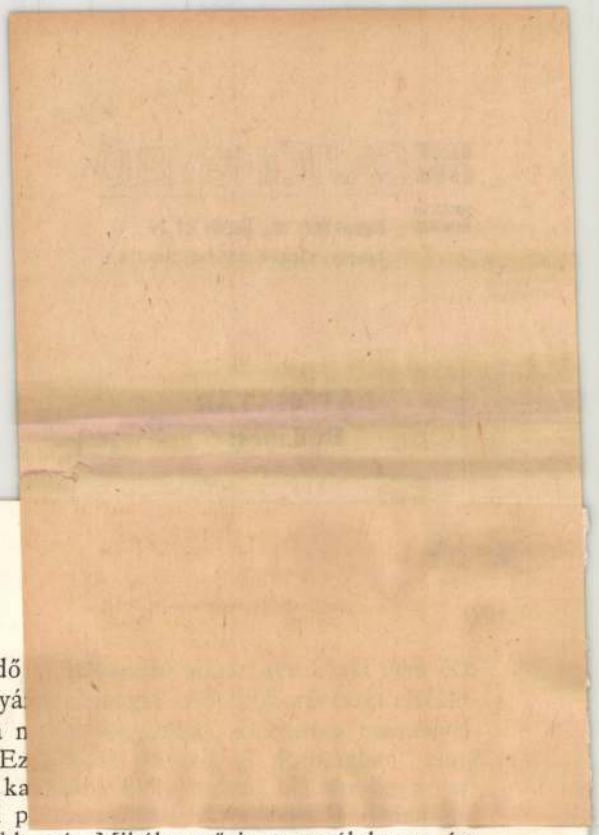

Miháltz Pál műtermében élő, szemlélődő
jól magát az agórán – azonban sosem bástyá
csonttornyába. A második világháború, a n
re több drámai erejű alkotással reagál. Ez
pasztellkép (1944), amelynek megtépett, ka
badságeszmének, a fasiszta önkény elleni p
ma. A kegyetlen 1944-es év rettenetét több más Miháltz-mű is megszólaltatta, így „Az üldözött", a „Temető", „Az elhagyott udvar" és a „Tragikus csendélet". A haladó és demokratikus gondolatvilággal azonosuló, humanista pátoszú „elkötelezett művészet" remekei e Miháltz-kompozíciók. (A „Tragikus csendélet" a nácik által a föld színével egyenlővé tett csehszlovák városkának: Lidicének múzeumába került.)

A felszabadulás után a művész nyomban bekapcsolódott az új Magyarország szellemi életébe. 1950 körül paraszti tárgyú képekkel szerepelt a kiállításokon (nem volt ismeretlen számára a mezei munkások élete, hiszen ifjúkorában huzamos ideig tartózkodott Szentesen) – 1951-ben pedig megfestette a „Kazánkovácsok" többalakos, nagyobb méretű kompozícióját; e mű teljesen mentes az akkori időkben gyakori talmi, szkematikus megoldásoktól. A mester a nukleáris háború réme által fenyegetett emberiség nagy gondjaiban is osztozik; egyik legújabb keletű műve, a „Békét!" (1970) az öldöklés démona és a béke angyala viadalának szuggesztív allegóriája.

Miháltz Pál munkássága szerves része, számottevő alkotóeleme a sokrétű – szürrealista, konstruktivista, „fauve" és egyéb törekvéseket magában foglaló – szentendrei piktúrának. Az érzelemgazdag, mesteri színhangszerelésű, keveset markoló, de sokat fogó, közel fél évszázada töretlenül ívelő Miháltz-életmű megkülönböztetett helyet foglal el jelenkori képzőművészetünkben, s a művész chef d'oeuvre-jei – így az „Enteriör fekete órával és macskával" (1930), a „Ház koldussal" (1945), az 1962-ben és 1963-ban festett napraforgós csendéletek, a „Bordó zubbonyos önarckép (1963), a „Római sírkövek (1965), a „Késmárki házak" (1966), a „Festőálvány" (1967), a „Rácz Aladár emlékére" (1968), a „Barokk kapu" (1968), vagy a „Margitszigeti romok" (1970) – a legszebb XX. századi magyar festmények közé

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

LÁTÓHATÁR
Budapest

1971 APR

1021

Mihéltz Pál

Mihéltz Pál rajza

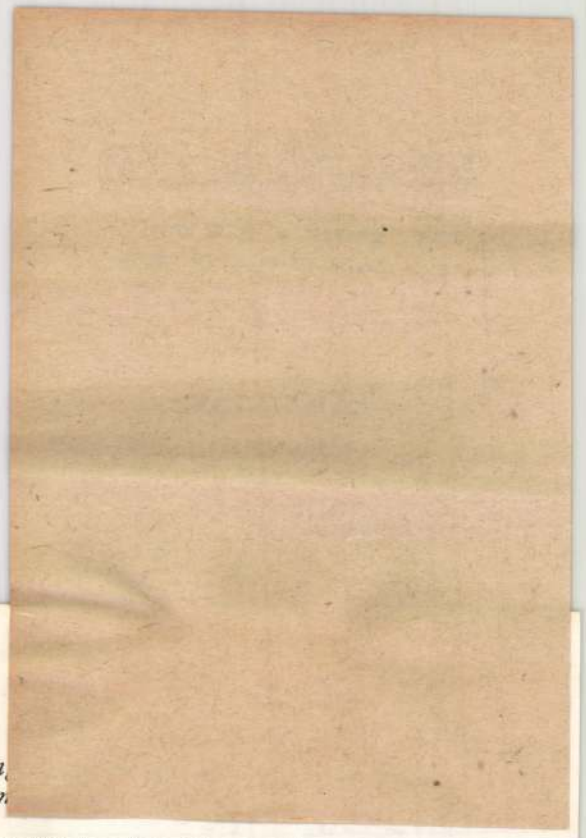

Az is kiáltson meg ez is,
Plátó is meg Szokrátesz is,
Hogy bölcseletük merre visz,
Hirdessenek bölcs elveket.

Mit Arisztotélesz tanít,
A szépművészet fajait,
Hagyom Plátónak lapjait,
Mert jobbadán eretnekek.

A tiszta nemes értelem
Büszkén vonul át mindezen,
Isten szívéig fölmegyen
És nem kell neki bölcselet.

Hagyom az antik könyveket,
Melyek örömmel töltenek,
Hagyom a hajdan bölcseket,
Akik fülembe csöngenek:

Non sufficit ut sciamus;
Sed ut bonum peragamus:
Habitum conficiamus
Usu, arte, et recta via.

Hagyom atyám s szerettimet,
Búcsút mondok mindenkinek,
Bár úgy érzem, mintha hideg
Kés ölné emberségemet.

Hagyom a dalt és a zenét,
Ifjú hölgyek igézetét,
Mesterségük rút végzetét
Meg a hiú beszédeket.

Adok nektek forintokat,
Aranyat meg dukátokat,
Genovai karátokat:
Legyen csak mind a tietek.

Csaló szerencsét elhagyok,
Szerencsét ti próbáljatok.
De minél szebbnek láttatott,
Annál csúfosabb cselt vetett.

Hagyom e rendetlen világ
Megveszekedett zavarát,

Ha
An

Mondjátok rólam azt meg ezt,
Hagyom, hogy a világ lefest:
Mért nem tanulsz, te balga, rest,
Mért nem cserélsz te életet?

Ha jól esik, fecsegjetek.
Az okos ember csendesebb.
Hamis világ, Isten veled,
Csapdáidból én kimegyek.

Szamárra bízom híremet,
Aki iá-zik és kebeg.
S egy évi búcsút nyerjenek,
Akik csúfolnak engemet.

Az ám nekem nagy vagyonom,
Hogy rosszaknak magam adom:
Aki nem ámul dolgomon,
Az ért valódi tetteket.

Tanítom az eszeseket,
Akiknek az esze veszett:
E világnak ne higyjetek,
Hazúg ez és csak hiteget.

Engem a Szentírás vezet,
Amely megnyitja az eget,
Ezért én mindent megteszek,
Mert semmi sincsen kedvesebb.

Uram-Jézus, legédesebb,
Add, hogy szelíd s erős legyek,
Kibírjam a keserveket
S halálomig kövesselek.

Engedd, Uram, nagy kegyelem,
Alázatoddal tellenem
S végső felejtést adj nekem,
Te végbetetlen szeretet.

Add meg nekem irgalmadat,
Hűségedet meg ne tagadd,
S erődet add, hogy ingatag
Bűnbánatomban ne legyek.

MIHÁLTZ DÁL

1000 — 76.0627 Ságvári Ny.

MIHÁLTZ PÁL:
Ház kordéval, 1946.

A SZENTENDREI FERENCZY MÚZEUM
MEGHÍVJA ÖNT

MIHÁLTZ PÁL

FESTŐMŰVÉSZ

1976. MÁJUS 9-ÉN, DÉLELŐTT 11 ÓRAKOR NYÍLÓ

RETROSPEKTÍV KIÁLLÍTÁSÁRA

A KIÁLLÍTÁST BEMUTATJA

MUCSI ANDRÁS
MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

A SZENTENDREI MŰVÉSZTELEPI GALÉRIÁBAN
(VÖRÖS HADSEREG ÚTJA 51)

2975 FNYV 1.

MIHÁLTZ PÁL

MEGHÍVÓ

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK
MEGHÍVJA ÖNT

MIHÁLTZ PÁL

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁRA

MEGNYITJA:

HERCZEG IBOLYA

MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

1976. FEBRUÁR 21-ÉN SZOMBATON DÉLI 12 ÓRAKOR

MŰCSARNOK

BUDAPEST, XIV. HŐSÖK TERE

MIHÁLTZ PÁL

A Kiállítási Intézmények és a Miskolci Galéria

tisztelettel meghívja Önt

MIHÁLTZ PÁL

festőművész kiállításának megnyitására

1976. április 9-én, pénteken este 6 órára
a Miskolci Galériába

A kiállítást megnyitja

HERCZEG IBOLYA
művészettörténész

Közreműködik

KINCSES MARGIT
zongoraművész

A kiállítás megtekinthető május 2-ig,
hétfő kivételével 10—18 óráig

BMi 76

MIHÁLTZ PÁL

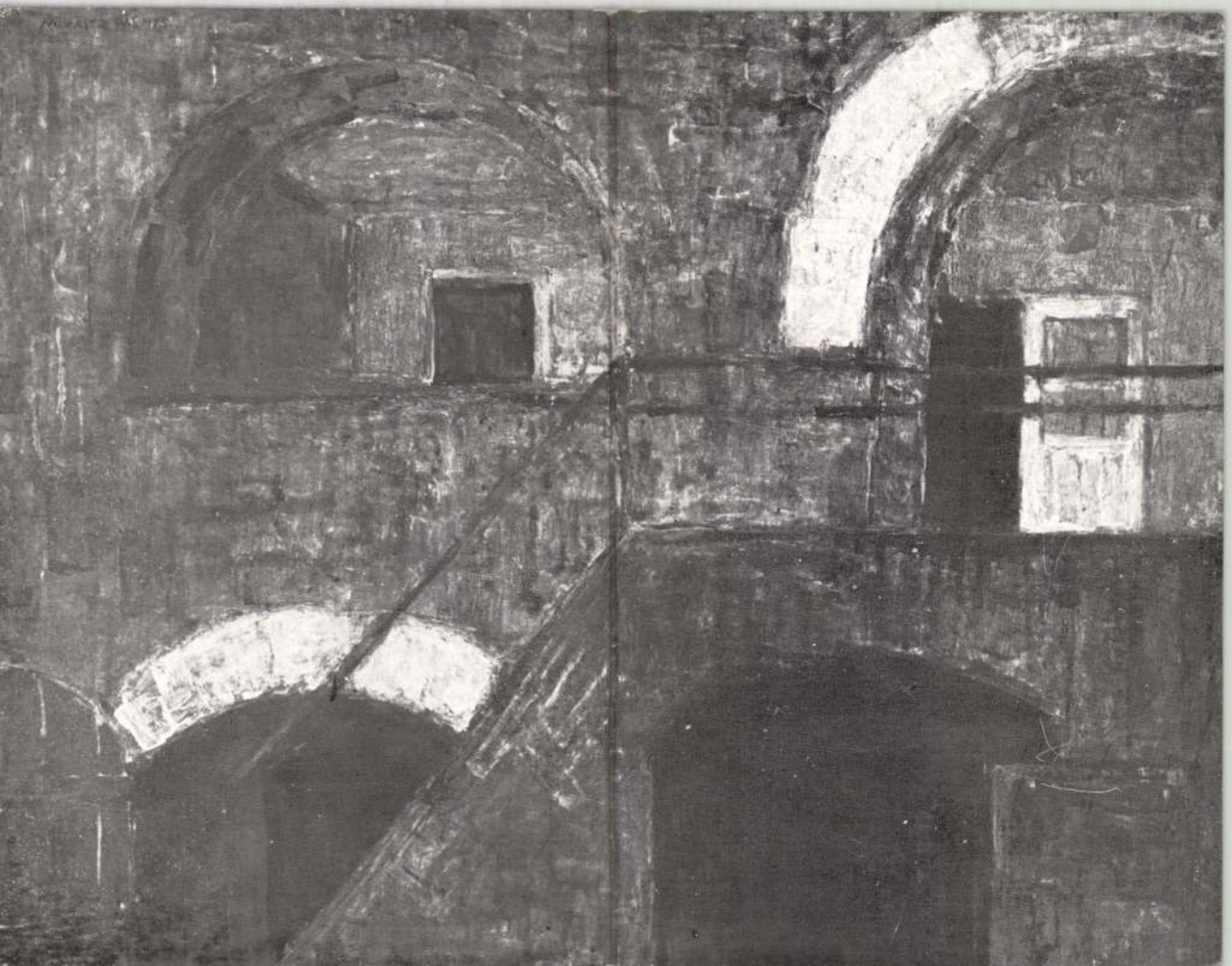

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 186-068, 387-748, 340-726

1976 MÁR 7

TOLNA MEGYEI NÉPÚJSÁG

Miháltz Pál, Munkácsy-díjas festőművész

1021

Budapesti kiállítások

Dévényi Iván

Miháltz Pál és Remsey Jenő tárlata

Március közepén zárul a budapesti Műcsarnokban Miháltz Pál Munkácsy-díjas festőnek, a Magyar Népköztársaság kiváló művészének, a szentendrei művésztelep törzstagjának — Herczeg Ibolya műtörténész által rendezett — gyűjteményes kiállítása, amelyen a művész 1972 és 1975 között festett munkáit — mintegy hetven művet — láthatunk együtt.

A hetvenhét esztendős mester stílusának néhány témakörre szorítkozó tárgyválasztás, gazdag, de nem harsány kolorit, a természettel való szoros összeforrottság, a látvány-élmények lírai transzponálása és a szentendrei művészetre jellemző posztimpresszionista, konstruáló és szürreális-vizionárius vonások szintézise a fő ismertetőjegyei.

A művész nemesen összehangolt színfoltokból komponált csendéleteket, sejtelmes-gyengéd árnyalatokban fürdő enteriőröket, az őszi hervadás melankóliáját sugalló kerti részleteket, a barokk és a biedermeier korszak atmoszféráját őrző kisvárosi utcákat, épületeket, s elrévedő pillantású önarcképeket fest többnyire. Miháltz Pál nem hajhássza a különleges, a „blickfangos" témákat; a hétköznapok halk és bensőséges pillanatainak, az őt körülvevő egyszerű környezetnek érzékeny, költői lelkületű megörökítője, akiről egyik méltatója: Szíj Béla joggal írta: „Miháltz úgy fest, mint aki bizalmas barátainak tesz vallomást."

A hajlott életkorban járó művészek legtöbbje múltjából él, évtizedek folyamán felhalmozott szellemi kincseit fogyasztja. Miháltz a ritka kivételek egyike... Ő ma is képes megújulni, előrelépni; ő ma is azok közé tartozik, akiknek — Démokritosz, az ókori görög filozófus szavával élve — „mindennap friss gondolatuk van". A mester újabb keletű festményei („Római kövek", „Érett napraforgók", „Külváros", „Sikátor", „Régészet", „Esti fények", „Alkonyat Szentendrén", „Az óra", „Zsámbéki katedrális" stb.) nem csupán a művész töretlenül ívelő, következetesen épülő életművének, de a XX. századi magyar festészet egészének is fontos, nagyszerű darabjai.

agazin * magazin *

Tiszta vizet a Kámába!

A Nyugat-Urál ipari központjában, Permben majdnem egymillió ember él. A várost korszerű szennyvíztisztító berendezésekkel látják el, hogy megőrizzék a Kámának, a Volga legnagyobb mellékfolyójának tisztaságát.

A tisztítóberendezés első egysége már működik. Naponta kétszázhúszezer köbméter szennyvizet tisztítanak mechanikus és biológiai módszerekkel. A szennyvíz a város azon részeiből kerül a tisztítótelepre, ahol a legnagyobb vállalatok, a motorgyár, az elektrotechnikai gyár, a telefongyár és az olajfinomító vállalat működik.

Az ipari és egyéb szennyvizek nagy átmérőjű csöveken keresztül kerülnek a komplex biológiai tisztítótelepre, amely

tő vízét ezután rendszeresen engedik a Kámába. A víztisztító berendezést állandóan korszerűsítik és bővítik. Néhány év múlva áteresztőképessége eléri a napi 500 ezer

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1926 / 1025
Miháltz Pál
PEST MEGYEI HÍRLAP
festőművész
1021

Évtizedes kincsestára, Szentendre

Miháltz Pál kiállítása a Műcsarnokban

Miháltz Pál, Szentendrén élő festőművész kiállítása a Műcsarnokban tekinthető meg március 14-ig hétfő kivételével naponta 11-től 19 óráig.

Alkony Szentendrén

KOMOLYSÁGÁNAK, tudatos életvitelének, alaposságának köszönheti Miháltz Pál, hogy egyre emelkedő szinten használja ki a tehetségéből és szándékából adódó lehetőségeit. Hosszú út vezetett a Műcsarnokban most bemutatott új műveinek kiállításáig.

1899-ben született Magyarvalkón, 1922-ben végezte el a Képzőművészeti Főiskolát *Révész Imre* és *Vaszary János* tanítványaként, 1931-től dolgozik rendszeresen Szentendrén, *Munkácsy-díjas, a Magyar Népköztársaság kiváló művésze.* Ennyi a külső héj, mely megszállott munkát, a festészet iránti olthatatlan alázatot takar. E páratlan lelkiismeretességnek köszönheti azt a megújuló energiát, szerkezeti rendet, véglegesült alkotó magatartást, összetett látásmódot, melyről *Merczeg Ibolya* beszél a katalógus előszavában.

ÖKONÓMIÁJÁT ritka fegyelmének, önuralmának köszönheti, egy foltnyi felületesség nem található művészetében. Eszménye az érték kivívása rendszeres munkával, mérlegeléssel, a gondolkodás és a festői kifejezés párhuzamos alkalmazásával. A figyelem, a szemlélődés és a pedáns kimunkálás teljes apparátusával dolgozik a részletek gazdaságának minden szépségmorzsáját feltáró mélységével. *Kincsestára évtizedek óta Szentendre,* bensőséges látványforrásait művészetté fokozza halk, nem attraktív, de annál méltóságteljesebb, mindig megbízható értékrendű lírai hullámhosszon.

MŰVÉSZETE csöndes, szívós előrelépés a hevenyészettség teljes kizárásával. Ez a magatartás annyira általános, hogy néha már-már az ösztönösséget igényelnénk, melyet soha nem érzékelünk maratott színekkel zsúfolt felületein. A *formák és színváltozatok biztos egyensúlya* jelenti képegyenleteinek törvényeit, ettől nem tágít, ehhez maradéktalanul ragaszkodik. Úgy érezzük, ő az az ember, az a festő, aki életében soha nem engedélyezett önmaga számára egy perc festői kikapcsolódást, lazítást sem, annyira tiszteli a műfaj hivatását. Ez törvénye.

Minden fal, ház, boltív, kémény, fa, üzenet számára, melyet kép-szeizmográfján felfog és festménnyé alakít árnyalt finomsággal, mindig rejtőző szenvedéllyel.

KIÁLLÍTÁSÁN most annak örülhetünk különösképp, hogy három változatban vette észre az elsők között *Szentendre* és *Ráckeve* városszerkezetének testvéri hasonlóságát. Mindez 1974-ben történt. Őt csak *Arany János* előzte meg, aki a *Népdal*-ban jelezte először e kapcsolatot. Miháltz Pál a szerb templom tornyát figyeli Ráckevén, és a környezet összetett látványában hódítja meg az illanó időt, a gótikus, barokk elemek, a temetőkeresztek, az emberi kézként terebélyesülő fák, épülő új házak közös, baráti együttesében. Meggyőződésem, hogy Ráckeve mint téma újabb fejezetet jelenthetne Miháltz Pál művészetében, ugyanúgy, mint Zsámbék további felfedezése. A sérült romok monumentalitása *Nagy B. István, Darabont Tamás* és *Eigel István* után Miháltz Pált is megszólította a belső térfestészettel kiegészült román stílusú pompájával.

CSÖNDES szemlélődésében rend uralkodik, tiszteletet parancsoló komolyság és alázat. Ha valaki, Miháltz Pál tudja, hogy a festészet műfajában nagy hódítók jártak és Picasso nemzedéke után minden új lépésért, minden élő kalászért hősies küzdelmet kell vívni. Ennek szellemében cselekszik, ezzel a felismert és gyakorlatba ültetett magatartással figyeli a ló lassú mozdulását, a kapu előtt, a gyászkocsi ormótlan ünnepélyességét, a szentendrei alkonyatok, fények, udvarbelsők, házcsoportok, római kövek egyedi szépségeit.

TARTALMAS magány tárulkozik fel képeiben. Minden motívuma *elkerüli az üres lelkendezést,* de a sivár szomorúságot is. Érett napraforgói, dézsmaháza, öreg fája, esztergomi várdombja, zugutcája a saját magánvalójának kereteiben időzik szinte Kant filozófiájának képi tükrözéseként. Mindez azonban Miháltz Pál *lírája és világszemlélete* egyben, ő az a boldog ember és festő, akinek megadatott a szemlélődés öröme, tisztessége, bensősége, megbízhatósága. Megadatott, mert kivívta dandár munkával, állandósult elmélyültséggel, festői odaadással, eddigi életművének tiszteletet parancsoló méltóságával.

Losonci Miklós

A hatodik ötéves tervben a 20 ezres darabszámig tervezzük a felfutást.

A gyártástervezés már tart, prilisra elkészül az előzetes, a armadik negyedév végére pe- ig a végleges beruházási rogramunk. Teljesítésével le- hetővé válik a hosszú távú gyezményben előírt alkatrész- nennyiség legyártása, és ami

Vácszentlászló határ vállalkozás. Naponta mi Nagy részét literes mű ből tejfölt és túrót ké szállít árut.

Viták — eszmecserék

Az agrártudományi egyesület idei tervei

Milyen közérdekű témák vitáját tervezik, mely szakmai kérdésekben kezdeményeznek eszmecserét az idén a megyénkbeli mezőgazdasági szakemberek, az agrár-, a kertészmérnökök, a mezőgazdasági gépészmérnökök, az állatorvosok. Erről kértünk tájékoztatást *Tunyogi Andrástól*, a megyei tanács mezőgazdasági és élelmezésügyi osztályának szakfelügyelőjétől, aki egyben a Magyar Agrártudományi Egyesület Pest megyei szervezetének szervező titkári tisztét is betölti.

Szellemi alkotóműhely

— Szervezetünk kilenc szakosztálya, négy helyi csoportja — Cegléden, Dabason, Monoron és Nagykőrösön —, továbbá a Gödöllői Agrártudományi Egyetem ifjúsági csoportjai elkészítették idei munkatervüket. Az agráregyesület fórumain — csakúgy, mint a korábbi években — a mezei gazdálkodás kritikus ágazataiban igyekeztek új utakat törni szakembereink, s a tapasztalatcserék nyomán *számos új módszer* vált általánossá a népgazdaság hasznára, a termelőszövetkezetek, állami gazdaságok gyarapodására. Örvendetes, hogy tagjaink száma évről évre emelkedik, mind többen vesznek részt eme *szellemi alkotóműhely* munkájában.

A programok részint az idei feladatokhoz, részint az V. ötéves terv teendőihöz igazodnak. Az agrárgazdasági szakosztályban például ankétot rendeznek, amelynek címe: *Az V. ötéves terv közgazdasági szabályozóinak hatása a termelőszövetkezetek gazdálkodására.* Ezentúl megvitatják a beruházási és hitelpolitikai irányelveket is, s az ipari termelési rendszerek közgazdasági vonatkozású kérdéseit.

Fórumok — szakáganként

A növénytermesztők *a kukoricatermesztés kérdéseiről* rendeznek tanácskozást Albertirsán és Gödöllőn, a *burgonyatermesztés* szocialista országokbeli tapasztalatairól Monoron, s — a gödöllői ifjúsági csoport szervezésében — megvitatják a *szójatermesztés* tennivalóit. A kertészek — a nagykőrösi helyi csoport meghívására — Soroksáron, a Vörös Október Tsz-ben ismerkednek a *zöldbab* gépi betakarításával és a fajtakísérletek eredményével, a *paradicsom* gépi betakarításával pedig az abonyi Új Világ Tszben. Az állattenyésztők a *szarvasmarha-tenyésztés* amerikai tapasztalatairól, a *baromfitenyésztés* és a *sertéstenyésztés* korszerű nagyüzemi módszereiről hallhatnak majd előadásokat.

A gépészek a *korrózióvédelemről*, a kertészeti *gépesítésről* s a mezőgazdasági üzemek *épületgépészeti* kérdéseiről tartandó előadásokat és bemutatókat vették programba, egyebek között a növényvédelmi szakosztály pedig a *növényvédelmi gép- és növényvédőszer-ellátás* kérdéseit. Szerepel még a tervekben a *lucernatermesztés*, a *rét- és legelőgazdálkodás*, a *növénynemesítés*, a *talajjavítás*, a *szőlő-* és a *bogyósgyümölcstermesztés* szakmai kérdései fölött nyitott vita, s több tanfolyam jellegű előadássorozatot is szervez az egyesület.

Itthon és határon túl

A szakmai látókör tágítását szolgálják a különböző, országos kitekintést nyújtó tanulmányutak. *Borsod-Abaúj-Zemplén* és *Békés* megyében a szakosított szarvasmarhatelepeket, *Szolnok* megyében az öntözést, *Győr-Sopron* megyében a kertészeti termelés fejlődését tanulmányozzák termelőszövetkezeti szakembereink. Zagyvarékasra indulnak a gyepgazdálkodás iránt érdeklődők s a dunántúli gyepek hasznosítását tanulmányozzák *Fejér* és *Somogy* megyében is. A szójatermesztéssel Iregszemcsén, a műtrágyakezelés gépesítésével Miskolcon ismerkedhetnek a növénytermesztők és a gépészek. Az ifjúsági csoportok tagjai fölkeresik a nádudvari Vörös Csillag Termelőszövetkezetet — ahol a kukorica iparszerű termesztési rendszerének szolgáltatásairól kapnak tájékoztatót —, megtekintik a Bábolnai Mezőgazdasági Kombinátot, továbbá Kiskörén a Tisza II. vízlépcsőt.

Az agráregyesület szervező titkára beszámolt arról is, hogy az ország legjobb állami gazdaságaiba, termelőszövetkezeteibe indítandó szakmai kirándulásokon kívül *külföldi tanulmányutakat is terveznek:* az NDK-ban a nagyüzemi állattartó telepekre, a *Szovjetunióban* a nagyüzemi kertészetekbe, *Csehszlovákiában* az agrokémiai centrumokba, *Jugoszláviában* kukoricatermesztő gazdaságokba látogatnak a Pest megyei szakemberek.

A. Z.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1976 MÁR 1
Egyetemi Lapok
Miháltz Pál, festő, munkái

1071

Fények és árnyékok

A 76 éves mester kiállításáról írni nem könnyű feladat. Mindazok, akik ismerik és szeretik Miháltz Pál stílusát, örömmel fogadják fáradhatatlan alkotókedvének újabb bizonyítékait. A festmények esztétikai szempontú elemzése a korábbi munkásság értékeléséhez képest újat nemigen állapíthat meg. Az egyszerű elemekből kiegyensúlyozottan felépített tájképek vonalvezetése, színvilága harmonikus, érzelmektől átitatott, lírai. A képek kellemes, megnyugtató látványt nyújtanak, halk örömet, szépségbe vetett hitet sugároznak. Megbízható minőséggel állunk szemben mindenképpen.

A probléma nem is a képekben rejlik. Nem is a művészi magatartásban, amelyet emberi-etikai szempontból példamutatónak tartunk. De vajon a tárlatlátogatónak kell-e ismernie az alkotó életrajzát is ahhoz, hogy a műveket értékelje? Mert bármilyen örvendetes az, ha valaki idősebb korában is megőrzi munkakedvét, alkotásai megérdemlik-e azt a kitüntetett figyelmet, amit egy műcsarnoki kiállítás jelent, akkor amikor tudvalevő, hogy mennyire szűkében vagyunk a kiállítási lehetőségeknek. Miháltz 1969-es retrospektív kiállítása óta pedig a mostani tárlata — már a második a Műcsarnokban. Viszont hányan várják az arra érdemesek közül nem négy éve, hanem akár több évtizede, hogy a közönség elé léphessenek?

Miháltz képei szépek, kulturáltak. De mind tárgyválasztásukban, mind formanyelvükben már jól ismert utakon járnak s a művészi megismerés, felfedezés örömével adósaink maradnak. Egy kiállítás nem magánügy. Ez a kiállítás pedig csak ebből a szempontból bír jelentéssel, mert ahhoz, hogy ellentmondásokkal teli korunkban tájékozódni segítsen, túlságosan problémamentes.

Verebélyi Kincső

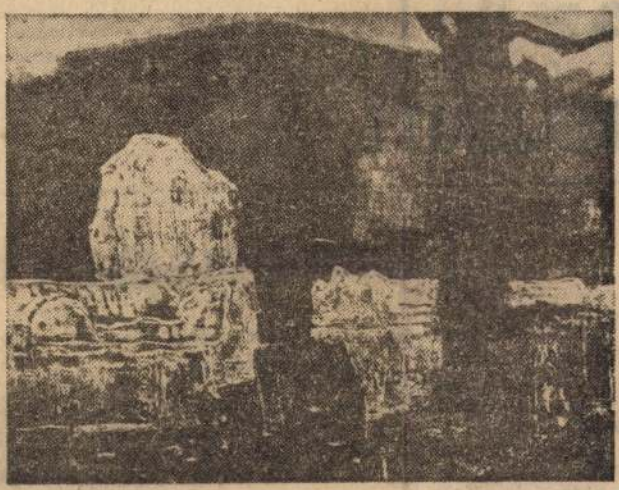

JELENTI

Nagy sikerrel rendezte meg az ELTE az immár hagyományosnak mondható Téli Teremfoci Tornát, amelyen 44 csapat indult a három kar részéről. A középdöntőbe 6 TTK-s (Budaörsi Mat., Öreg-fiúk, Tökfey, PRMT, YETI, Cassanova RT); 6 bölcsész (SC IRREÁL, TABÁN SC, New Super Stars, Chaucher FF, Dömdödöm SC, Hajózóútszű-

küldöttválasz
BEAC, az E
tudományi K
mében. A k
jelent Ádám
Mócsi Andr
is. Először
BEAC elnök
számolóját a
ben végzett
beszámolót élénk vita követte. Ezt követően az új elnökség megválasztásával zárult a közgyűlés. (Következő számunkban részletesen beszámolunk róla.)

★

Március első napjaiban Lengyelországba utazik az ELTE Sportbizottság küldöttsége. A küldöttség tagjainak sorában helyet foglalnak a három kar sportfelelősei (Kővári Attila, György István és Gyimesi Endre) is.

AZ ELTE JELENTI

AZ EÖTVÖS LORÁND

Felelős szerkesz
Terjeszti: az
Megjelenik mi
Szerkesztőség: B
Telef
Kiadja a Hírlapkiadó Vállalat
Felelős kiad
Szikra

Tömegsport az ELTE

Tulajdonképpen az aggódás késztetett arra, hogy szót emeljek az egyetemi ifjúság sportolási lehetőségeiért.

Mert, hogy is áll a helyzet?

Erre a kérdésre mindenki megkaphatta a választ, aki olvasta a Népszabadság egyik januári számát, amely — Tömegsport az ELTE-n — címmel interjút közölt egyetemünk testnevelési tanszékének vezetőjével.

Ebben a tanszékvezető elvtárs nagy megelégedéssel beszélt arról, hogy elkészült végre a BTK új tornaterme, ahol sok sportág várja a BEAC sportolóit. Mert ebben a teremben lehet tollaslabdázni, kosárlabdázni, súlyemelni, kötélre mászni stb. Kétségtelen, hogy e felújított és minden igényt kielégítő tornateremnek nagyon örülünk, hiszen rengeteg problémát oldott meg a testnevelési órákkal kapcsolatban.

De...

A teremben pl. nem lehet focizni, amelyre mellesleg a legnagyobb lenne az igény. Ezt joggal bizonyítják a jogi kar házibajnokságai, valamint a Kun Béla téri állandó telt ház.

Szeretném még itt megjegyezni, hogy tudomásom van arról, hogy sok fiatal oktató is lejárt a tornaterembe focizni, de ezt nekik is megtiltották, mondván, hogy a gumilabda összetöri a műanyag kosárpalánkot és a falakat borító faburkolatot.

Tehát — visszakanyarodva a Népszabadság cikkéhez — nem tudom elfogadni azt, hogy a tollaslabdázás jelenti a tömegsportot és azt sem értem egészen, hogy miért kell a mozogni vágyó fiatalokat egyesületbe kényszeríteni.

Becsületszavamra nem írtam volna meg e cikkről a véleményem, ha az egyik szombat délelőtt nem hallottam volna a rádióban egy riportot, amely azt vizsgálta, hogy mi szükség van arra, hogy az ELTE egyik kollégiumában főállású testnevelő tanárt alkalmaznak.

Az elhangzottak alapján röviden ismertetném a tényeket. 1. Az illető tanárnak semmi lehetősége nincs munkája ellátásához, mert csak egyetlen kézilabdapálya áll rendelkezésére. (Ezt különben ő is elismerte a riport során.) 2. A hallgatók feleslegesnek tartják, és az a véleményük, hogy abból a pénzből, amelyet a tanár kap, inkább vásároljanak minőségileg jobb sportfelszereléseket! 3. Míg az ELTE-n ilyen státusz várja a testnevelőket, addig nagyon sok középfokú oktatás intézményben krónikussá vált a tanárhiány.

MIHÁLTZ PÁL festő, Munkácsy-dijas, kiváló művész
Magyarvalkó, 1899

1918-22 között Révész Imre irányitásával végezte főiskolai tanulmányait, majd 1927-ig továbbképzős növendékként Vaszary János mellett dolgozott. 1929-ben Olaszországban járt tanulmányuton. 1928-tól 1946-ig tanársegéd a Műegyetem rajztanszékén, 1946-59-ben az Iparművészeti Főiskola professzora. 1924 óta kiállító művész, a két világháboru között az UME, a KUT és a Szinyei Társaság tárlatain szerepel. 1931 óta Szentendrén dolgozik, 1946-tól az itteni művésztelep tagja. Gyüjteményes kiállitásai voltak az Ernst Muzeumban (1924, 1944, 1946, 1959, 1969), a Csók István Galériában (1964) és a Műcsarnokban (1972); nagyobb bemutatója Berlinben (1968). Rendszeres résztvevője az országos rendezvényeknek és a szentendrei tárlatoknak, munkái eljutottak több külföldi országba. Számos kiállitási és pályázati dij, köztük a Szinyei Társaság tájképdijának (1946) és a Szegedi Nyári Tárlat dijának (1974) tulajdonosa. 1961-ben Munkácsy-dijat, 65-ben érdemes, 1973-ban kiváló művészi cimet kapott. - Művészete halkszavu, finom, bensőségesen lirai, de liraisága mögött sok expresszív mondanivaló is lappang. Tulnyomórészt patinás hangulatu szentendrei, esztergomi, óbudai utcákat, tünődő önportrékat, a zene varázsának magukat átadó emberalakokat, az ősz melankóliáját sugalló lombtalan fákat, otthonának szegényes tárgyait, butorait ábrázolja képein. A szigoru, de mégis festői konturok közé fogott felületeket gazdag fakturáju festésmóddal dolgozza ki, felhasználva a dekorativ absztrakció és a tasizmus eredményeit is. A technikák közül főként a pasztellt és az olajtemperát használja. A szentendrei festészet posztimpresszionista ágának egyéni hangu képviselője.

VADAS JÓZSEF:

Képzőművészet

MIHÁLTZ PÁL

Alkonyi színek

Csodálom *Miháltz Pált.*

Mert kortalan. Úgy értem: nem látszik rajta az idő múlása. Hetvenhét évesen új művekkel tölti meg a *Műcsarnok* három nagy termét, pedig mindössze négy esztendő telt el utolsó kiállítása óta. És úgy gondolom: képein sem hagyott nyomot a gyorsuló idő. Mint korábban, ezúttal is alkonyi képeket látunk: fáradt utcákat és ódon házakat, öreg fákat és kiszikkadt tájakat a pasztellesen lágy felületeken, ahol néhány sötét folt és vastag fekete kontur teremt rendet.

Korát azonban ez a kortalan Miháltz Pál sem tagadhatja le.

Mondjuk el tehát: szabályos pálya, puritán élet, nagy események nélkül. Tizenkilenc éves korában kerül a Képzőművészeti Főiskolára, ahol Révész Imre, majd Vaszary János tanítványa. 1922-ben fejezi be tanulmányait, 1925-től kiállító művész. A két világháború között rendszeresen részt vesz a KUT — a Képzőművészek Új Társasága — és az UME — a fiatalokat tömörítő Új Művészek Egyesülete — tárlatain. 1931-től dolgozik Szentendrén, itt él ma is. Ebben a Dunamenti városkában alakítja ki festői stílusát, amelyet ő maga lírainak és természeti ihletésűnek jellemez, és amelyet mi — művészettörténeti fogalommal — egyfajta oldott expresszionizmusnak mondhatunk. Vagyis a látvány ihleti ezt a meditációra hajló művészt, aki olyannyira szereti az embereket, hogy társainak érzi a növényeket és érző lénynek festi meg a halott épületeket is. Közben csak annyi változás e szinte mozdulatlan képen, amennyi a nagy társadalmi átalakulás nyomán az ő életébe is beszüremkedik. Fiatal kora óta tanít a Műegyetemen, de igazi katedrát csak a felszabadulás után kap az akkor már jónevű mester: 1946-tól az Iparművészeti Főiskola tanára. 1958-ban megy nyugdíjba, ekkor tér vissza — teljes lényével — Szentendrére. Nem a nevezetességek és nem a festők, hanem az emberek városába, amelyet fiatalon fedezett fel magának búvóhelyül az ellenforradalmi Magyarországon.

De tévedés lenne csupán annyit mondani: Miháltz Pállal semmi sem történt. Legfeljebb piktúrája formai jegyeihez kerülünk közelebb, ha észrevesszük: régi és új művei között nincs alapvető különbség, mert változatlan a stílus és változatlan a tematika, érettek a harmincas évek munkái és lendületesek a mostani kiállítás darabjai. Miháltz Pál művészetének titka ugyanis nem az életmű egysége, még csak nem is a teljesítmény egyenletessége. Varázsa és jelentősége abban van, hogy műveivel kora kérdéseire keresett választ.

A kor: a húszas évek első fele. Ekkor került ki a főiskoláról, ekkor alakítja ki koraérettnek látszó, mai szemmel fiatalos művészetét, ezt a se nem régi, se nem mai piktúrát, amely akkor sem hatott modernnek és amely ma sem mondható konzervatívnak. Kortalan tehát művészete is, de védelemből. Akikhez szíve húzta volna: a magyar progresszió legjobbjai Kernstoktól Bernáthig, idegenben éltek, vállalkozásukat folytatni *akkor még* nem lehetett — Miháltz Pálnak sem. Érzékelte, hogy forradalomról — egyelőre — nem lehet szó, sem a magyar társadalomban, sem a magyar festészetben. Mégis hitt a változásban. Sőt, a maga módján, hozzá is járult a kibontakozáshoz azzal, hogy a modern magyar festészet vívmányait megőrizte és átadta a következő nemzedékeknek. Híd volt tehát. Ezért nem léphetett túl azon a körön, amelyet a nagybányaiak és Czóbel Béla hódítottak meg a magyar piktúrának. Nem a társadalomból vonult ki, csupán a hivatalos magyar társadalomból vonult vissza; s nem magába zárkózott, hanem egy kis közösséget választott magának Szentendrén, ahol az öreg házak, az öreg fák és az öreg emberek között az emberi érzések ápolásában saját művészi programját is meglelte.

Miháltz Pál nem lépett az avantgard táborába és nem vállalt közösséget szociális kérdések ábrázolásával. Nem hatott rá Szentendre egzotikuma és a Szentendre egzotikumából kisarjadt népies szürrealizmus. Egyszerűen festő maradt, akinek az a dolga, hogy lefesse a szeme elé kerülő tárgyakat, a végtelen világot.

Alighanem ezért érzi úgy, közel a nyolcvanhoz: még mindig sietnie kell.

A TEHE

Lehet, hogy a jövő évezred kutatója azt fogja hinni, korunkban senki sem volt tehetséges. Tehetség: ez a főnév hiányzik a kritika szótárából. A művész ilyen, olyan, dicsérik, hogy következetesen impresszionista, a javából realista, intranzingens absztrakt, de hogy történetesen tehetséges-e, arról hallgatunk. A fiatalt néha vállon veregetik „... továbbá, a tehetséges epizódszereplő, Lila Estella", semmi több; tudom, az esztétika csakis a kezdőt tünteti ki ezzel a jelzővel. Én is csak magamban mondtam Leonardóról Szent Jeromosa előtt, „hát ez tehetséges", leírni ilyet sohasem mertem.

A tehetség, a képesség, a talentum, mint érték, minőség jelenik meg a műben. Ezért legszívesebben a képzőművész tolvajnyelv egy régebbi kifejezését használom: a kvalitást. Mi ez a kvalitás? Az a megfoghatatlan valami, amire a művészettörténészek oly szívesen hivatkoznak. A tanulatlan ember megérzi a kvalitást, azt mondja, én ugyan nem értem az ilyesmit, de van benne valami. Petrovics Elek, a Szépművészeti egykori igazgatója odaszólt altisztjének: Papp bácsi, hozzon egy korai Ripplit. Hozta. Mert Papp bácsinak volt kvalitásérzéke. A félműveltnek nincs: 5 rögtön skatulyát keres, ugyan-

Bp.
1976. febr. 28.
XX.évf. 9. sz. 12. lap.

is filozófiai magasságokban, tehát hol egy várfok tetején, hol ennek az énnek teljes adaptálásában találja meg;

— darabjainak *célja* mindössze: szólni az igazságtalan háborúk, a nemzetgyűlölet és a fajelmélet ellen, felfesteni a huszadik század második felében az emberiség perspektíváját, s tenni mindezt annak a meggyőződésnek a jegyében, hogy az egyetlen követhető és éltető paradoxon ehhez a valóság totalitásra való redukálása.

★

Mindezeket a megjegyzéseket hozzáfűzhetném Páskándi Géza most kötetbe gyűjtött három darabjához, ha írójuk nem sietne oly előzékenyen a segítségemre, s nem magyarázná el (sajnos igen sokszor nem-magyarul), hogy mit is kell megértenem belőlük, s főként hogyan. Így azonban nem tehetek mást, mint hogy tartózkodva a filozófiai mélységektől, igyekszem kiegészíteni e pontos képet a saját észrevételeimmel és megjegyzéseimmel. Vagyis én csupán annyit tennék hozzá a fentiekhez, hogy

— Páskándi Géza drámái akkor igazán jók, amikor nem műfaji kérdésekkel bíbelődnek, legalábbis nem elméleti síkon, hanem a gyakorlati *színházi* követelményeknek megfelelően törekszenek egy adott korprobléma kifejezésére és megjelenítésére;

— a darabok műfaja *semmi* közösséget nem tart az abszurdnak egyetlen, mégoly kedveskedően becézett válfajával sem, hiszen az ismérvül felsorakoztatott megoldások — tehát: józan és természetes emberek végletes helyzetekben avagy megfordítva, természetes helyzetek, melyeket végletes, a hétköznapitól valamely végtelen irányában eltérő jellemekegyedek élnek meg — a több ezer éve ismert *komédia* ősi elemei közé tartoznak, annak legjellemzőbb műfaji sajátjai;

— mindez továbbgondolva elég egyértelműen veti föl annak valószínűségét, hogy Páskándi írásművészetében a paródiára való hajlam mindenkor összefügg alapvetően tragikomikus látásmódjával; vagyis azzal a képességével, hogy a legvalóságosabb helyzetekben vagy emberekben egyaránt felismerje a komikus elemet és a tragikus lehetőséget; azaz drámai műfajilag minden esetben egy realista alapú, igen összetett *groteszk* megközelítésre és műfaji építkezésre utalnak;

— ez az általam groteszknek minősített műfaj nem is találhatott inspirálókra a nyugati abszurd atyamestereinél — még talán egyedül az abszurd minősítés ellen mindig is tiltakozó *Dürrenmatt*nál, aki viszont egyik megteremtője a történelmi parabolának-groteszknek e században —, csakis közelebbi impulzusokra akadhatott; hisz a történelmi groteszk jellegzetesen kelet-európai műfaj, világirodalmi rangját az európai irodalom e csúcskének nem utolsósorban olyan írói adják, mint az orosz irodalom egyik legjellemzőbb vonulatában *Gribojedov*tól és *Gogol*tól *Szaltikov-Scsedrin*en át *Majakovszkij*ig, *Zoscsenkó*ig és *Bulgakov*ig, avagy a lengyel századfordulón *Witkie*ha hőseiül a várfok tetejéről egymást letaszítani akaró katonákat választ, akiknek a két tábor drukkol, élelmet küld fel, hogy helyettük is vívják meg az értelmetlen harcot, s akik lassan-lassan a legjobb barátokká lesznek, amit még a valóság, a faramuci béke sem törhet meg (Távollevők...); vagy az *új Sganarelle*, Molière egykori hőse, aki belemenekül a botcsinálta doktor szerepébe, csakhogy a valóságot kivédhesse, de mert az utoléri, hát visszakényszerül bele, s még csak elégtételt sem vehet azzal, hogy felfedi szerepjátszását (...Egy ember, aki megúnta a bőrét): vagy mikor megírja századunk valóságának megfelelően Az ember tragédiáját, persze olyan tragédiát, amelyet megérdemlünk (A haladék...) — olyan hősöket kapunk tehát, akik végletesen egyéni sorsot élnek meg, ebben az egyedi-ben tükröztetve az általánosítható különösséget, s így kikerülve azt a *hamis* paradoxont, hogy a valóságot a totalitásra kell redukálni (ez ugyanis csak az eredmény paradoxona lehet, s nem a dramaturgiáé; mert ez a dramaturgia halála lenne).

★

Mondom, ezeket tenném *hozzá* az író saját megjegyzéseihez, hogy éreztessem: kitűnően, nem-abszurdul, de érthető-magyarul megírt darabokat gyűjtött kötetbe Páskándi Géza. Olyanokat, melyek hazai drámairodalmunk egészére is ösztönzők lehetnek. *Ha* belőlük minden írói intenció ellenére fölfigyelünk a történelmi groteszk lehetőségeire. *Ha* azt vesszük észre, hogy Páskándi hősei — bár térben és időben tág lehetőségek közt mozognak — valójában a mi viszonyaink nyomatai, a mi, hetvenes évekbeli problémáinkat mutatják fel. *Ha* azt fogadjuk el, hogy Páskándi akkor alkot maradandót, amikor szituációkat nemcsak kitalál, hanem végig is gondolja őket, ötleteit nem csupán fölveti, de ki is dolgozza. *Ha* elhisszük Páskándinak — s ha ő is elhiszi —, hogy írni csak a világmegváltás igényével szabad és lehet (de beszélni róla még kevés). *Ha* pontosan látjuk, hogy Páskándi történelmi állásfoglalása a Vendégség vagy a Tornyot választok szellemiségét építi tovább az elvontabb szituációkban is, a világtörténelem furcsa menetében. *Ha* belátjuk, hogy tragikomédiáiban mindig minket félt: a történelmet nemcsak passzívan megélő, hanem aktívan alakító embereket.

Mindezt nem azért kellett elmondani, mert Páskándi szendvicsként tálalja drámáit: két abszurd esszé között egy jó dráma. Sokkal inkább azért, mert nem egyszer úgy tűnik fel: az esszék és önmagyarázatok tévutas szeleme félreviszi a drámaíró helyesen működő történelmi és irodalmi arányérzékét (a filozófiáról most nem is beszélve). És a magyar irodalomnak jóval nagyobb szüksége van a tisztán látó, alaposan és elmélyülten alkotó *drámaíró* Páskándi Gézára. Ne féltse Pegazusát: ettől még nem lesz egyszárnyú!

1021

Mihálcz Pál, festőművész

1976.III.7. 11,43 N. Petőfi

Láttuk, hallottuk

- A kiállitótermekben.

- Mai adásunkban két szentendrei művész Mihálcz ~~és~~ Pál és Klimó Károly kiállitásait méltatja Csapó György.

- Bán András Nemes Lampért József eddig ismeretlen képeiből rendezett tárlatról számol be.

- Patkós Judit Király József butortervezővel beszélget. Majd néhány aktuális kiállitásra hivjuk fel hallgatóink figyelmét.

- Elsőnek hallgassák meg Csapó Gyögyrőt.

- Mihálycz Pál 86 képet állitott ki a Mücsarnokban az elmult két, három esztendő terméséből. Már a mennyiség is imponáló. Mihálcz mesterviszonylag szük témakörökben határozott biztonsággal halad és még mais képes ujat adni. Képei csendes, finom látomások, szentendrei kapualjak, házak, jól ismert motivumok, szilárd szerkezetet sugalló munkák, amelyek posztimpresszionizmus poézisát árasztják és egyfajta azürreális fényt. A látvány egy mély, tartalmas belső világ törvényei szerint alakul. Müveiben változatlanul a lira, az érzelmi világ domonál, de cseppet sem érzelgős, mert Mihálcz Pál a lényeget konstruktiv rendben fogja össze miáltal a halk lirai vallomásai is szilárd erőt, emberséget sugároznak. Egyik beszélgetésünk alkalmával azt mondotta, a művészetek örök problémája a változó élettel együtt változva mindig ujat mondani. Uj kifejezési formákat keresni, de fenntartani vagy közeliteni egyben azt a magaslatot is, amelyre a mult művészete eljutott. Nem ismételni tehát a már meglévőt, még kevésbé másolni azt, hiszen a ma művészete napjainkban születik, tehát valamilyen eleven, élőt kell létrehozni, de nemcsak meglepni, meghökkenteni, hanem kifejezni a teljes embert és nemcsak a mai napra érvényest. Azt hiszem tisztán látja helyét, művészetének lényegét Mihálcz Pál. Elveti az üres dekorativitást, de nem veti el a hatást, csak tartalmat akar kifejezni általa. Szilárd emberséggel való tartalmat fejeznek ki öreg akpaláljak, a háztetők szerkezetes rendje, a kövek, a névtelen terek, a biborvörös, a kék, a sárga árnyalataival. Nincs bennük mesterkéltség, semmi előre megfontolt szándék olyan legalábbis, amely ne belső inditékból fakadna. Egyszerü elemekből állnak össze müvei. Mihálczörömmel fest, szilárd hive az emberséges és tartalmas életnek. Erről vallanak szentendrei házai, utcái, gyakran ismétlődő kapualjai és valamennyi tárgy, amelyeg megérint és amely őt megérintette. Halk szóval és határozott szembenállást fejeznek ki mindazzal, ami erőszakos, embertelen. Megnyugtató komolyság, guny és iróniamentes, szinte ünnepélyes meggyőződés sugárzik a 77 éves mester képeiből.

Mihaltz Pál festő.

□ MIHÁLTZ PÁL festőművész retrospektív tárlata május 9-én, délelőtt 11-kor nyílik a Szentendrei Művésztelep Galériájában. A kiállítást Mucsi András művészettörténész mutatja be.

Mihaltz ..... 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1976. máj. 7.

Mihaltz Pál, festő

P. Szűcs

NÉP

SZEMÉRMES SZIMBÓLUMOK

Mihaltz Pál kiállítása a Műcsarnokban

Magától értetődő, hogy egy hetvenhét éves festő konokul kumot mondja a magáét. Legalábbis annak kellene lennie. Csakhogy ma, amikor az ötlet gyakran értékmeghatározó kategóriává emelkedett, és szerte a világban második gyerekkorukat élő művészek szórakoztatják látványos fordulatokkal a publikumot, őrizni a hagyományokat van olyan bátor tett, mint felrúgni a hagyományokat. Mihaltz Pál konokul mondja a magáét.

Évtizedről évtizedre festi ugyanazokat a házakat, lombjuktól megfosztott fákat, Szentendréből kimetszett kisvilágokat, nyilván azért, mert *a csökönyös ismétlések maguk is a mondanivaló részei.* Szó sincs arról ezeken a táblaképeken, hogy „a festő körülnéz, és lefesti, amit maga körül lát". Oldalakat lehetne teleírni azzal a listával, *ami nincs a Mihaltz-képeken.* Végül is még Szentendre sem áll csupa aranysárga, barokkból ittfelejtett öblös ívből, sötét ablakszemből, egymást metsző házfalakból. Nagyon ritkán vörös az ég a kék színű házak felett, és nincs az a különös fényviszony, amely a *Zsámbéki katedrálist* élénk tengerzöldnek mutatná egy még zöldebb ég alatt.

Mihaltz ugyanis őrzi a múltat, de a hagyományokon nemcsak a látványfestés hagyományait érti. Majdnem fél évszázados művészettörténete van már az olyan képalakításnak is, amelyben a látvány csak arra jó, hogy felbontsa, a valóságban nehezen tetten érhető anyagi szerkezet válhogy víziók szintere legyen. Immár közhely: évtizedeken át Szentendre vigyázott a szürrealis és konstruktív képzőművészeti örökségre. Az idetelepedők egész életművüket tették arra, hogy bizonyítsanak egy olyan új artisztikumot, amelyik — legalábbis szándékában — minőségileg különbözött a hivatalos kurzusművészettől vagy a polgári műkereskedelem diktálta óvatosan elegáns piktúrától.

Mihaltz megőrzött valamit ebből az erkölcsi és esztétikai kényszerből fogant képzőművészeti rebellióból. Nem lett *csak* konstruktív, vagy *csak* látomásos, mint azok, akik *csak* Barcsay Jenő vagy *csak* Vajda Lajos gondolatmenetét tudták folytatni megszállottan. Konstruktív *is* lett és látomásos *is*, talán azért, mert sohasem a szűken vett életművek, hanem a tágabban értelmezett látványt átíró módszerek nyomában haladt. Számára a legfontosabb volt — és az ma is —, hogy a tárgyak összeálljanak feszes rendszerekké, miközben megőrzik emberszerű, embertől koptatott hangulatukat.

Ilyen feszes vonalritmussal más festő talán „képarchitektúrát" szerkeszt. Mihaltz viszont szelid szemérmességgel eltereli a figyelmet geometriájáról, minden idommal úgy bánik, hogy abból újra eleven felület legyen. Emberi atmoszférájához hozzá tartozik az anyaghoz tapadó mulandóság parányi éreztetése. A sík akkor válik újra házfallá nála, ha a vakolat már mállik, pattogzik, ha őrzi is a tojástemperától kapott mély tűzű melegséget, de el is veszíti azt a beszivárgó sápadt, hideg színekkel folytatott örökös küzdelmei között. Egyenes vonalból, tiszta színből csak annyi marad a *Műcsarnok* kiállításán, amennyi legfeljebb egy alkonyati városból látszik — esőmosta üvegablakon keresztül.

Alkonyati, esőmosta fények között pedig az is szimbólummá növekszik, ami józan világításban majdhogynem szokványos. Bedeszkázott kapu, elhagyott lapidárium, magányos fa furcsa személyes töltetet kap itt. Nincs szükség semmiféle szürrealista varázslatra, a gravitációnak fittyet hányó lebegtetésre, még kevésbé megelevenítő képzettársításokra. Létrejön így is az a varázslatos légkör és asszociációkra fogékony hangulat, ami *a tirikus tartalmú modern képzőművészetben nélkülözhetetlen.*

A különös csak az, hogy maga Mihaltz sem bízott mindig és mindenkor kivételes atmoszférateremtő képességében. Több mint hét évtizedre volt szüksége ahhoz, hogy világossá váljék: voltaképpen fölösleges még emberarccal is hangsúlyozni egy-egy kapu emberszerűségét. Mihaltz mai szimbólumai azért olyan tiszták, őszinték, mesterkéltségtől mentesek, mert a tárgyak tárgyi hiteléhez semmit sem tesz hozzá, semmit sem vesz el a fantázia. *Magányosságuk, kiragadottságuk, konok ismételtetésük kényszeriti rájuk a mélyebb tartalmat.*

Mihaltznál nem véletlen a vilégos félkörívekkel kiemelt mélyfekete kapuk, a lombtalanságukban is eleven görcsös törzsek sorozata. Monotóniájukkal sugallják, hogy sorsokat, szorongásokat jeleznének, de szemérmesebbek annál, semhogy ezt a nézővel minden pillanatban közöljék is. Lehet, hogy a kapu kapuszerűségét meghökkentőbben tudatosítaná az, aki egyszerűen kiállít egy öreg házrészletet. — Itthon és külföldön — az antiművészet egyik szabálya szerint — magával a meztelen tárggyal akarnak újat mondani a tárgyi világról. Mihaltztól alighanem azért idegen az ilyenféle gesztus, mert őt a számtalan kapu ellenére sem *a kapu* érdekli, hanem minden kapukon túl is az ember.

P. Szűcs Julianna

„EGYSZERR

TA

Ki emlékszik a
Szabó Rezsőre, a b
századelőn felrobb
gótarjáni Gusztáv
időben robbantott
életben ne essen

Így vallott: „E
állni azon keresei
munka után fizeti
tos a keresetem, s
nek a szén közé,
mat levonják. Mi
kem heti munkám
ben mindennap
kockára van téve
az életem?"

„Kenyeretlen Tarján" emlékei éhségmenetbe, munkanélküliségbe, sztrájkokba ivódtak, megragadtak a fénytelen és szűk kolóniákon, ahol ritka vendég volt a hús és a meleg étel. A térdepl házak, a kopár dombok, a csúnya vízmosások, az állandóan égő salakhányók, a völgykatlant elborító füst szabtak határt a képzeletnek.

A szén és a vas teremtett itt vármertető írja, nincsenek ezeréves rost, ahogy az iskövek, a hagyományt a munka jelentette — a település nem született, hanem készült. A századforduló idején nincs egyetlen városa sem Magyarországnak, ahol a munkásosztály, ezen belül a gyári munkások aránya az összlakossághoz viszonyítva oly magas lenne, mint Salgótarjánban.

„Kenyeretlen Tarján" először lóniák lakói nemcsak kenyeret, béremelést, több jogot követeltek — tüntettek kórházért, iskoláért, jobb ellátásért, egyszóval mindazért, ami a városi életforma kialakításában számukra létfontosságú volt.

— De létfontosságú kívánságaik sokszor elérhetetlen vágyak maradtak — folytatja *Fekete Nándor* tanácselnök. — A gyártulajkék rá, hogy ami másnak esemény, ritka látnivaló, számukra hétköznapi valóság.

Kalocsai György, a Bányagépgyár művezetője most egy öreg ház bontását irányítja Tarján főutcáján, a Rákóczi úton. A régi vasbolt falait veri szét a gépgyári szocialista brigád — cserébe a bontott s még felhasználható anyagot kapják.

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1976

4

Népművelés

Miháltz Pál

1021

A Műcsarnokban február végén Miháltz Pál állította ki alkotásait. Felvételünkön: az Alkonyat Szentendrén című kép. (Jánosi felv.)

A Vietnami Dolgozók Pártja megalakulásának 25. évfordulója alkalmából „Vietnam életéből" címmel kiállítás volt a Landler Művelődési Házban. (Fotó: Gyergyói)

HIREK

Mihálty Pál festőművész

1976. II. 26. P. 20.40 /11/

Láttuk, hallottuk

- - -

Befejezésül néhány aktuális kiállitásról.

A Műcsarnokban február 20-án megnyilt Mihács Pál Festőművész kiállitása, amelyről legközelebbi adásunkban számolunk be.

Mihálc Pál, festőművész

1976. IV. 4. 11.40. Petőfi
Láttuk, hallottuk...

- A miskolci Galériában pedig Mihálc Pál festőművész a minap nagy sikerrel zárult műcsarnokbeli tárlatának képeit láthatják.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

DÉLI HÍRLAP
(MISKOLC)

Miháltz Pál, festő-
1976 ÁPR 9 művész

1021

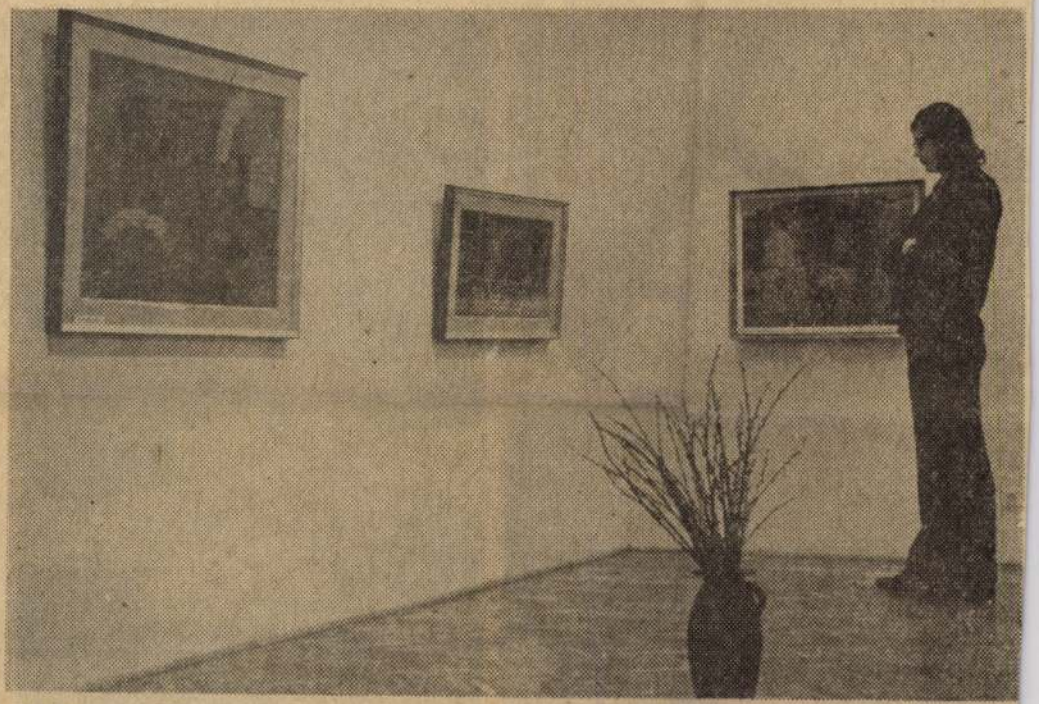

★ *Miháltz Pál festőművész kiállítását ma este 6 órakor nyitják meg a Miskolci Galériában. Az önálló tárlattal most negyedik alkalommal jelentkező idős művész frissen készült alkotásait mutatja be. Megnyitót Herczeg Ibolya művészettörténész mond. A kiállítás hétfő kivételével május 2-ig mindennap délelőtt 10-től este 6 óráig tekinthető meg.* (Solymos felv.)

Park

Mihéltz Pál, festő

□ MIHÁLTZ PÁL festőművész munkáiból nyílik kiállítás február 21-én, szombaton délben a Műcsarnokban. Megnyitja Herczeg Ibolya művészettörténész.

— : □ Mihéltz Pál

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1976. febr. 19.

Mihálcz Pál

MIHÁLCZ PÁL Munkácsy-díjas festőművész kiállítása tegnap nyílt meg a Vigadó Galériában. Az idős mester ezúttal hatvannégy olajfestményét és temperáját állította ki. A tárlat 1981. január 11-ig tekinthető meg.

Magyar Hirl p 198o/12/18/12

Miháltz Pál

A Szentendrei Művésztelepi Galériában Miháltz Pál festőművész retrospektív kiállítása látható, június 20-ig, hétfő kivételével, naponta 10-től 18 óráig.

Magyar Nemzet 1976. május 21

Miháltz Pál, festő

Miháltz Pál nyolcvanéves

Miháltz Pál, a mai magyar festészet egyik nagy öregje, nyolcvan évvel ezelőtt — 1899. április elsején — született. A Képzőművészeti Főiskolán Révész Imre, majd Vaszary János tanítványa volt, festészetének arculatát azonban már nagyon hosszú ideje más szellem határozza meg: az, amelyet szentendrei művészetnek nevezünk. A Duna menti ódon városba 1931 óta jár Miháltz Pál, 1946-tól a Szentendrei Művésztelep tagja.

A genius loci — a hely munkára késztető szelleme — számára élő valóság Szentendrén. A régi terek és utcák, az öreg házak, a boltíves kapuk, a málló vakolatú falak, a meghitt szobabelsők, az állingózó emberek, a fuvaroskocsik és hasonló motívumok adják a tárgyi fogódzót ahhoz a mértani szilárdságú szerkezethez, mely képeit nyugodt, kiegyensúlyozott hatásúvá teszi. Nem rideg ez a rend, mert Miháltz mester festői előadásmódja és érzékeny színvilága közvetlenné, barátságossá varázsolja. Zenei példával szólva: mollban komponál, és játékában csak néhol csillan fel egy-egy érdesebb hang, gyakoribb a borongás, a hangfogós dallam és harmónia.

Mértékadó művész nyilatkozik meg munkáiban, aki az élet jelenségeit összetettségükben vizsgálja, tait összegezi kilencedik évtizedének küszöbén. Alkotó ereje tisztelet kelt mindenkiben, aki az utóbbi két évtizedben rendezett kiállításainak hosszú sorát ismeri, mert egyre újabb és nemesebbé érett terméssel lepi meg festészetének barátait.

A művészeti élet zajos megnyilatkozásait kerülő, a festészet feladatait komolyan vevő, etikus művész Miháltz Pál, aki — anélkül, hogy a festészet tételes megújítói között hadakozott volna — műtermében, csaknem hat évtizedes festői útján ma is érvényesíti, korszerűt alkotott. Miben van a korszerűsége? Thomas Mannt idézve felelhetünk: „Állítom, hogy a nagyon nagy költők életükben nem találtak ki semmit, csak az áthagyományozott anyagot töltötték meg a lelkükkel, és újjáalkották."

Miháltz Pálnak, a Magyar Népköztársaság kiváló művészének, a Munka Érdemrend arany fokozata kétszeres kitüntetettjének, nyolcvanadik születésnapján kívánjuk, hogy újjáalkotó munkáját még sokáig folytassa!

Heitler László

Heitler

Nép

7

c. 31.

A főváros legújabb szállodája. *(Mikó László felvétele.)*

(Tudósítónktól.)
Új szállodát avatott Sághy Vil-

közt hét orvos és mintegy hatvan egészségügyi dolgozó gondoskodik.

Mihálka Pál, festő 3.

Fekete kapu

Dr. Mak

Élet

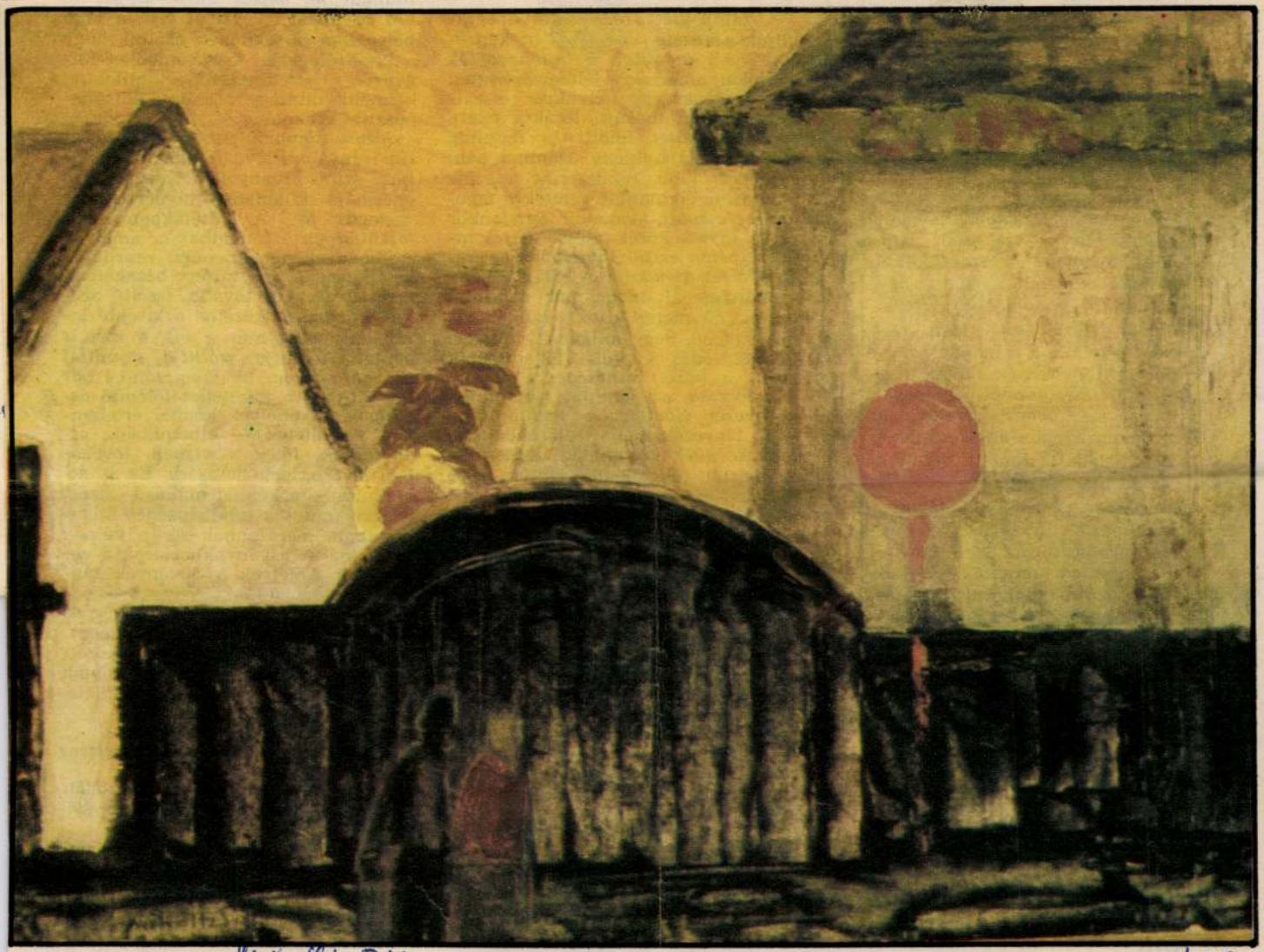

Mihálka Pál

465.o.

A szó... vész. Sokak előtt a jelentése is homályos ma már. Nemrégiben egy apró közlemény jelent meg az egyik megyei lapunkban *Kolumbusz tojása* címmel. Az írás arról számolt be, hogy az egyik üzemben a használt alkatrészeket ezentúl megpróbálják felújítani — ily módon takarékoskodván velük. Az érintettekből meglepő reakciót váltott ki a szokatlan cím. Majdhogynem a szerző feje vételét követelték, mert úgy találták: gúnyolódott velük. Pedig nézzük csak meg, miként értelmezik a mondást szótáraink: nehéznek látszó kérdés ötletes, könnyű megoldása; látszólag nehéz, valójában azonban nagyon egyszerű (kérdés, feladat). Emiatt orroltak volna meg? Aligha!

Minden bizonnyal tévesen értelmezték a szólást; jelentését azonosították a — némi hasonlóságot mutató — *feltalálta a spanyolviaszt* szólás tartalmával. Ez utóbbit a Magyar Értelmező Kéziszótár így határozza meg: közismert dolgot újra fölfedez. Az a cím, hogy *Spanyolviasz*, tehát valóban gúnyos volna, s nem csodálkoznánk rajta, ha zokon vennék az érintettek. A *Kolumbusz tojása* cím azonban nem gúnyos, nem is bántó.

Molnár Pál

oldalon még azonos éghajlati adottságok mellett sem alakul ki olyan mély talaj, mint a lösszel, finom szemcséjű homokkal borított enyhe lejtésű területeken. De az is lehetséges, hogy egy meleg, csapadékos éghajlatú vidéken levő sziklás térszínen vastagabb talajtakaró keletkezik, mint — mondjuk — egy száraz, hűvös éghajlatú vidéken fölhalmozott löszön. És ennek oka az, hogy az előbb említett térszínen gyorsabb a talajképződés folyamata.

De hogyan hozzák létre az említett tényezők a kőzetből a talajt? Attól függően, hogy a kőzet átalakulásában mely természeti tényező szeanyagául szolgálnak.

E növényi tápanyagok föltárása annál tökéletesebben megy végbe, minél jobban fölaprózott a kőzet; az apróbb szemcséjű anyagnak ugyanis nagyobb a fajlagos felülete.

1. **Öntés vagy terasz csernozjom**
2. **Eltemetett, fosszilis talajszelvény Bükkszenterzsébet határában**
3. **Vörös, agyagos üledéken képződött barna erdőtalaj a Balaton-felvidéken**
4. **Egymásra települt homoktalajok Hajós határában**

(Béres Ferenc felvételei)

MIHÁLTZ PÁL FESTÉSZETE

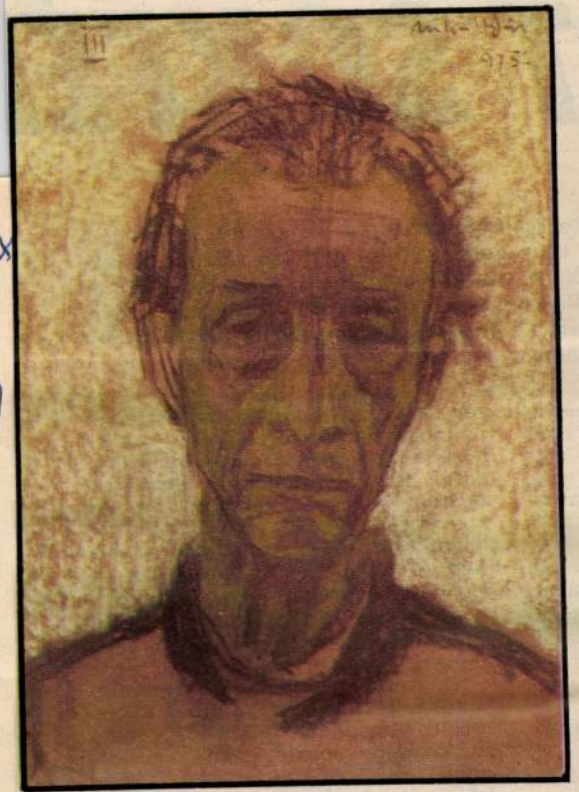

Önarckép

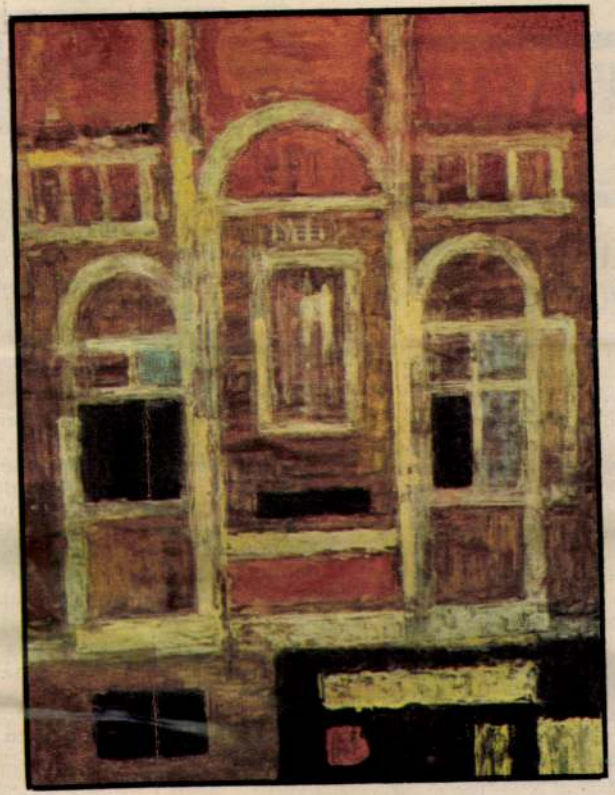

Egy homlokzat harmóniája

MIÉRT SOKFÉ

NYELV ÉS ÉLET

SZERKESZTI:
DR. GRÉTSY LÁSZLÓ

KOLUMBUSZ TÉVELYGÉSE

„... az együgyű Juanelo hegyére tudta állítani a tojást — odakoppintván az asztalhoz. Kétség nélkül ezt az anekdotát forgatták Kolumbusra, és ebből lett a *Kolumbus tojása*" — ekképp vélekedik Tóth Béla az 1895-ben kiadott Szájrul szájra című könyvében. Hasonlóképpen írja le a történetet Gyapay Gábor az 1977-ben napvilágot látott Ki mondta? Miért mondta? című kötetben, csak nem Calderóntól származtatja azt — mint Tóth Béla —, hanem Vasaritól, a firenzei polihisztortól, s nem Juanelónak (Jancsinak), hanem Brunelleschinek, a sokoldalú művésznek tulajdonítja a furfangot.

[illegible]zólás eredete tehát ködbe [illegible]

Miháltz Pál, festő 1

dr Maksay László

Élet és Tudo

MIÉRT SZÉP?

MIHÁLTZ PÁL FESTÉSZETE

Ha a most *nyolcvaneves Miháltz Pál* festményeit nézzük, akkor leginkább az a benyomásunk támad, hogy e művek — *vonzóak*. Érdemesek arra, hogy hosszabban is gyönyörködjünk, elmélyedjünk bennük. Vizsgálódásunkat kezdjük a művésznek egy olyan képével, amelyet kedves városában, *Szentendrén* festett. Ez *A vörös fal* című képe az egyik szentendrei templom oldalfalát mutatja be. De — láthatjuk — nem a fényképek pontosságával, hanem művészi *átköltésben*. A művész ugyanis a falat tagoló fehér sávok helyét kissé megváltoztatta, mert a kép összhatása, annak felépítési rendje ezt így kívánta meg.

A képen — ezt is első pillantásra látni — a *vízszintes* és a *függőleges vonalak* uralkodnak. E képi elemeket a művész nagyszerű *egyensúlyba* hozta: három vízszintes sáv fut végig rajta és három függőleges. Ezek mintegy *kiegyensúlyozzák* egymást, s ez a nyugalmi helyzet elsősorban sugallja a kép szerkezetének harmonikus összhatását.

Ám e harmónián belül — akárcsak a zenében — *ellenpontok** is kellenek! Ilyen ellenpont például a kép függőleges vonalvezetésében a két sötét fa vonalával szemben látható függőleges *falsáv* fehérsége, vagy a két vízszintes — ugyancsak világos — falsávval szemben a *föld* sötét csíkja. (A jobb oldali fa ferde ágára azért volt szükség, hogy ennek vonala a függőleges és vízszintes vonalak uralmát kissé megtörje.)

A kép előterében álló két függőleges fa egyébként a festmény terének a *mélységét* is fokozza. Annál is inkább, mert a vászon síkjával párhuzamosan futó templomfal önmagában csak kevés mélységet jelez.

A térhatást — a fákon kívül — a három sötét *női alak* is fokozza. Ezeknek azonban más szerepük is van! Kis méretükkel a fal *nagyságát* hangsúlyozzák, mert — s ezt is gyakran megfigyelhetjük — a festmények hatása sokszor a *kontrasztokon* múlik: egymást erősítik az ellentétek.

Ilyen belső kontraszt a kép vezérmotívuma: a függőleges és vízszintes vonalak mértanias rendjét oldó *barokk kapu* hullámzó vonalrendszere. Ez a mozgalmas rajzolatú kapu, mondhatni, *ellensúlyozza* az épület mértaniasságát, a nézők számára pedig ez jelzi a legvilágosabban a megörökített *kort* és a *helyszínt*, a kedves Duna-parti kisváros barokkos jellegét és hangulatát. E hangulatot természetesen a templomból kijövő három nőalak sötét foltja is erősíti. Ugyanígy más ritmikus elemek, motívumok sem hiányoznak e remek alkotásból — elég, ha a négy kis ablak ritmusára utalunk.

A kép *színkontrasztja* is mesteri! A *vörös* szín uralja, de ezt a kapu *zöldesszürke* foltja igyekszik ellensúlyozni. A két szín kellemes színharmóniát alkot, hisz a vörösnek a zöld a kiegészítő színe.

Azt is jól megfigyelhetjük, hogy a vörös színnek milyen sok *árnyalatát* használja a művész. Ugyanígy azt is, hogy a falfelületek mennyire *változatosak:* tele vannak fakturális szépségekkel. A falsávokat kékes foltok teszik mozgalmassá, sehol egy részletes vagy éles rajz; minden elmosódott, vázlatos, szinte érezni az alkotás hevét.

A művész az alakok rajzát sem részletezte, ezek is *sejtelmesek*. A templom és a templomból kijövők csoportja így sajátos *kisvárosi hangulatot* sugall, s voltaképpen ez a hangulat a kép legfőbb mondanivalója.

Napfény nem látszik Mihálztnak e képén, és más képein sem; jobbára a *komor hangulatok* jellemzik műveit. Ő *így* vall a világról. Komor lírája azonban nagyon *férfias* és *ünnepélyes:* a bizánci ikonfestészet emelkedett világát, annak fenséges légkörét juttatja eszünkbe.

S még valami sugárzik az ő lírai, komoly hangulatú képeiből: a *rend;* egy rendezett világszemlélet igézete. Ez felemelő és megnyugtató. Ezt a rendezettséget mindenekelőtt a kép tiszta *szerkezeti felépítése* sugallja. Sehol egy felesleges vonal, minden egyszerű és világos.

Ugyanezt tapasztaljuk *A sötétvörös ház* című kompozíciójánál is! Ezt is a vörös szín uralja. Ellensúlyozásként a kapu sötétzöld és a tető zöldesszürke foltját alkalmazta a művész. A zöld kapunak a kép bal alsó részén látható foltjára pedig a tetőnek a kép jobb felső részén zölddellő foltja válaszol. A két ablak is szinte felelget egymásnak. Szentendre barokkos jellegére — akárcsak A vörös fal esetében — a kőkeretes kapu és kőkeretes ablakok emlékeztetnek.

A távlatra utaló vonalakat nem látunk; mintha *egyetlen sík* lenne a kép. Ezen belül pedig a harmonikusan felépített szerkezet határozza meg a művet. Miháltz Pál festészeti irányát éppen e szerkezeti szépségek uralmáért nevezzük *konstruktívnak*. (A *Fekete kapu* című munkája is erről tanúskodik.)

Ez a konstruktív beállítottság a *Falak és emberek* című képénél még szembetűnőbb. Bár ezen valamivel több *téri mélység* érződik, mint az előbbi képeinél, a szerkezetességet a körvonalak *megvastagításával* külön is hangsúlyozta. E képének kompozíciós felépítése szintén mesteri. A függőleges és vízszintes vonalak merev rendjét — láthatjuk — a kapu félköríve és a két fa lombja mintegy „puhítja". A művész mindemellett egy alakot is a kerítésfal elé helyezett, hogy az építmény nagy foltját *megtörje*, és a kép téri mélységét *fokozza*. Akárcsak az előbb elemzett műveken, e képen is megfigyelhetjük, hogy a felületeknek milyen gazdag a faktúrája: szinte remegnek rajta a foltok, s így a mű „levegősségét" éreztetik.

Ez a „levegős" festésmód Miháltz Pál festészetének egyik egyéni jellegzetessége, amely a szentendrei művésztelep — s egyben az egyetemes *magyar* festészet — egyik rangos, közszeretetnek örvendő, sajátos festőegyéniségévé teszi őt.

Ami személyét illeti, Miháltz Pál 1899. április 1-én született az erdélyi *Magyarvalkón*. A *Képzőművészeti Főiskolán Révész Imre* és *Vaszary János* növendéke volt, majd több haladó szellemű művészcsoport választotta tagjai közé. Először a *műegyetemen*, majd az *Iparművészeti Főiskolán* tanított. Első gyűjteményes kiállítását 1931-ben az *Ernst-múzeumban* rendezte meg, s ezt sok más nagy sikerű kiállítás követte itthon és külföldön egyaránt. (A *Munkácsy-díjas kiváló művész* munkásságát *könyv* is méltatja.)

Miháltz immár négy évtized óta Szentendrén dolgozik nyaranta, érthető tehát, hogy e kedves kis város a szívéhez nőtt, az öreg szentendrei házak, kapuk, falak ódon hangulatú szépségeinek lírai tolmácsolója lett.

Munkamódszerére jellemző, hogy a helyszínen csak *vázlatokat* készít, képeinek kompozíciós rendjét már *otthon* érleli ki. A látványt tehát *átírja, átkölti*, mondhatni, a *látomásait* viszi vászonra. Talán ezért is érezzük, hogy az általa megfestett kapuk, lezárt ablakok, komor falak *mögött* emberek élnek. Képeit a sejtelmes hangulatok kisugárzása teszi vonzóvá. Mindezek után megérthetjük, hogy befelé forduló, *meditáló* alkat. *Önarcképei* — köztük az itt bemutatott portré — is erről vallanak.

Miháltz — életműve jól tanúsítja ezt — állhatatos festő, de olyan művész, akinek a tehetsége folytonosan *megújul*. „Mindig találok új témát, mert idővel az ember *meglátása* állandóan változik" — vallja a most nyolcvanéves, de változatlanul fiatalos lendülettel dolgozó mester. Egyik legutóbb elkészült képe, az *Egy homlokzat harmóniája* pedig a szerkezetes felépítésen túl olyan képi asszociációkat, emlékkép-összevonásokat — sűrítéseket — is mutat, amely a *konstruktív* és a *szürreális* elemek ötvözetén alapul, és a művész érzelemvilágának egy még újabb kivetítését ígéri.

Dr. Maksay László

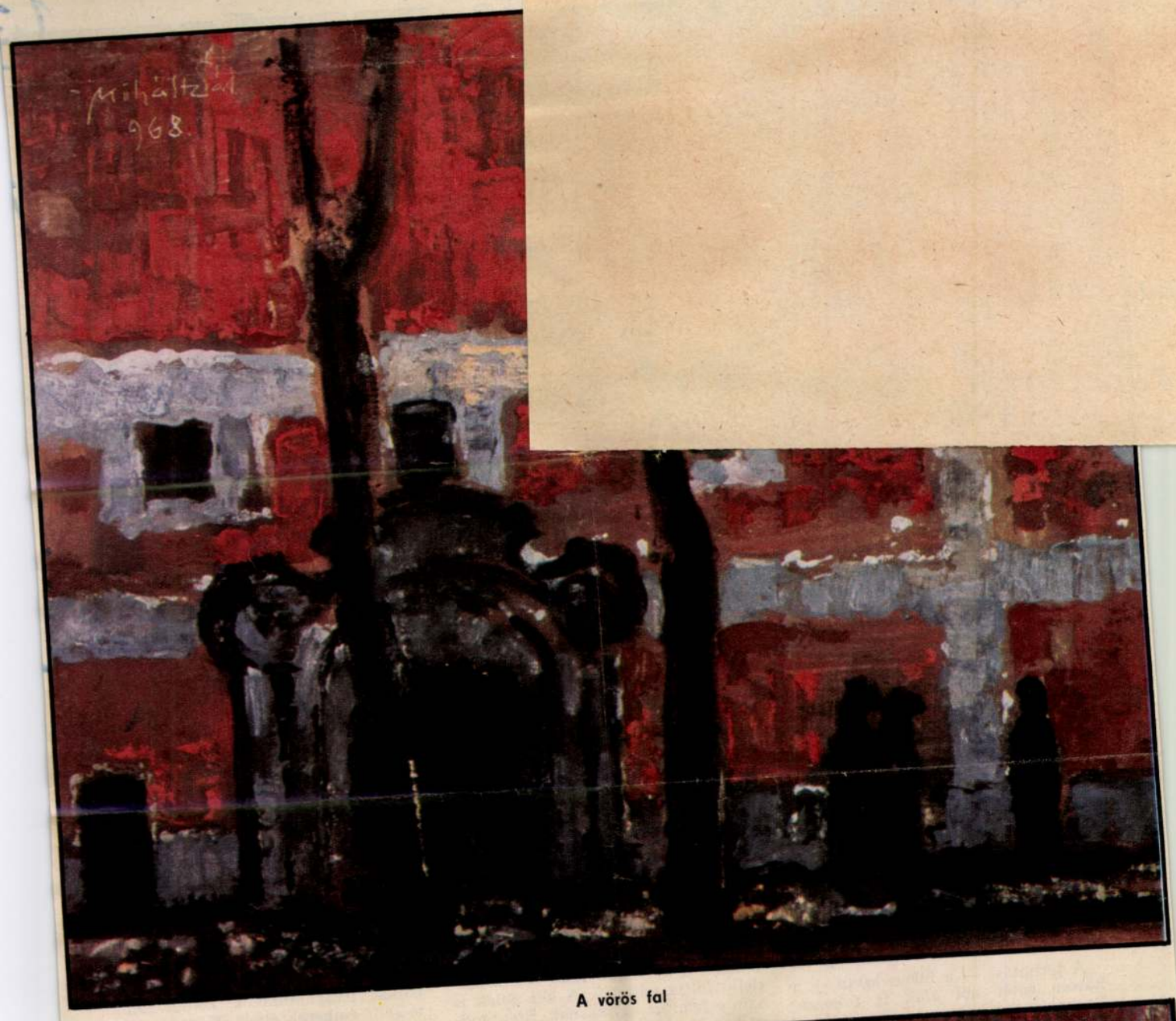

A vörös fal

A sötétvörös ház

Falak és emberek

(Bojtár Ottó és Tóth István felvételei)

Miháltz Pál

A festő világa

Kiállitási panoráma.

Heitler László: Miháltz Pál.
MŰVÉSZET, 1981. április - 60. lap.

ötlő a témanyag dominanciája, a viszonylagos technikai, anyagi állandóság, egyszersmind a változatos, karakteres tematikai érdeklődés. Majd hatvan esztendő válogatott termését vonultatta fel ez a tanulságos bemutató.

A nyolcadik évtized vége felé járó alkotó pályája elválaszthatatlan a dél-alföldi vidéktől, Tőként Szeged szellemi arculatától, népéletétől. A munkásfiúból lett művész alkotóként is demokratikus, plebejus gondolkodású maradt. Gyermekkori emlékét idézi a *Tanműhely* rendjében, a *Móra és én* című domborításon pedig egy életre szóló, bensőséges kapcsolatról vall (többek között az író támogatásával került művészi pályára). Tápai felfogásában hangsúlyos szerepe van az élmény intenzitásának, az érzelmi, indulati azonosulásnak, ami egyet jelent a mindenkori környezet anyagi, szellemi szolgálatával. Innen táplálkozik művészi hitele, innen fakad a konkrétabb és általánosabb jelentőségű művek belső logikája. Beszéljen bár *Dante* érzékiséggel telített, fegyelmezett szellemérői vagy a *Hálóvetők*, a *Zsákolók* ke-

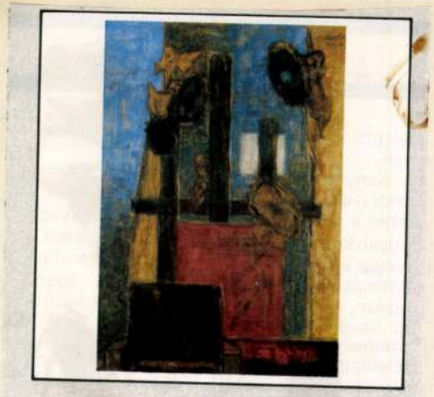

Miháltz Pál

Csöndes csodának lehettek tanúi mindazok a művészetbarátok, akik az elmúlt karácsony táján megnézték Miháltz Pálnak a Vigadó Galéria összes termeiben rendezett kiállítását. A 82. évében járó mester – pár kivétellel – az utóbbi két évben termett képeit szerepeltette a tárlaton.

Mi a titka ennek a mértéktartó, a lélek rezdüléseit is őrző és hasonló hatásokat kiváltó festészetnek? A tizianói magas kor és a vele csak ritkán párosuló eleven alkotó erő hat ránk? Vagy nosztalgiánk rak szemünk elé megszépítő szemüveget az ódon városrészeket és a Van Gogh óta annyiunk kedvencévé vált napraforgókat fedezve föl képein? Az utolsó szentendrei festőt látjuk benne, aki a genius locit, a hely alkotásra pezsdítő szellemét még érzi és érzékletesen ki is fejezi?

Az elgondolkodás, a csöndes borongás, az előbukkanó elégia, az élet mulandóságát megsejtő rezignáció jellemezte a Vigadó-beli képeket. Személyes hangjuk, nyílt festői beszédük meghatározta a kiállítás bensőséges légkörét. „A festő nemcsak azt festi, amit maga körül lát, hanem a bensőjét is kivetíti képeire. Az én képeimet egy-egy önarcképnek is fölfoghatjuk, bármit festek is" – mondta e sorok írójának a festő.

Kicsiny szelete a világnak az, amit képein fölmutat, ám ezt a szeletét a mélyéig ismeri. És ismeri önmagát is. Egy hosszú és etikus élet és életmű tapasztalatai összegeződnek fiatalos lendülettel és lényegláttató egyszerűséggel megfestett képein. A bölcs emberek eszejárása az övé, melyben számára sosem az a kérdés, miként fejezze ki a korát, mert tudja jól, hogy a kor szelleme bennünk él, s ha magunkat híven fejezzük ki, akkor a korról is szólunk.

Elmélyült tanulmányozással nem nagyon tisztelték meg a kritikusok Miháltz Pál festészetét, holott átfogó értékelésének rég elérkezett az ideje.

Heitler László

Vigadó Galéria,
1980. XII. 17–1981. I. 11.

Miháltz Pál: A festő világa, olaj, tempera, farost, 100x70 cm, 1979 (fotó Somfai)

Mihálty Pál festményei Esztergomban

A KERESZTÉNY MÚZEUM három termében mintegy negyven festményt mutatnak be *Mihálty* Pál zömmel legutóbbi munkáiból. Meglepő — bár, ha jobban belegondolunk, talán nem is meglepő —, hogy a *szentendrei* mester mennyire fogékony az *esztergomi* motívumvilág iránt is. Jóllehet ez lágyabb, olvadékonyabb, mint a szigorú konstruktivizmusra ihlető szentendrei látványkincs. Igaz. Mihálty Pál művészetéből sohasem hiányzott a lírai elem, az ő konstruktivizmusa lírai volt és maradt.

Szabadjon most kizárólag az esztergomi képekről beszámolni, valamint a legeslegújabbakról szólni. — még ha ismét magához szólít is példának okáért az *Ikonok városa, Szentendre* (1977) téglavörös egével, melyen két angyal ikon-árnya rezeg, vagy a *Régi és új híd* (1977), melyen az ég naplemente vörösbe játszik, ez az ég a folyó medrében másnemű (víznemű!) vörösben tükröződik, s a hídon pirosruhás nő gyerekkocsit tol át... A kiállítás tudós rendezője, *Mucsi* András, válogatott remekműveket hozott Esztergomba; persze, volt *miből* válogatnia.

Jellegzetes sárga vakolatával egymásra vetülő falakat mutat az *Emlék Esztergomból* (1972); az emlékezés önkényes kiemelő s felnagyító mechanizmusát jelzi, mintegy mellékesen, egy túldimenzionált építészeti elem, egy csigavonal. Okker falon, melyre zöld árnyékok vetülnek, bontakozik ki egy fekete kapu, vas rácskapu, mely valamit rejt, s mögötte a Töviskoronázott alakját inkább csak sejtjük: úgy lesz plasztikusabbá, ahogy hozzászokik a szem (*Az utolsó stáció*, 1971). A festő izgalmáról, a nagy elhatározással járó megindultságról, hogy tudniillik olyan témát választ, amit már sokan választottak őelőtte, azaz kihívta önmagát: ama okker fal *egymást nem fedő* téglái, kövei tanúskodnak, s teremtik meg a kép összetéveszthetetlen *rezgő egyensúlyát*. Ez a *szelíd zaklatottság* jellemzi az esztergomi sorozat *Második stáció* című képét is, de itt a római sírkő-stílusú kő-fülke-építmény kissé még ferde síkban is helyezkedik el — a festő *ily módon közli*, hogy feljebb is lesz még stáció: csak később veszszük észre azt a néhány lépcsőt a festmény jobb sorkában, mert hisz az egész egy elárvult tájban áll, zöld háttér előtt. Ellenben vörös házfal — barna tető — rózsaszín zug előterében, ellenfényben lesz láthatóvá a *Szobor*, egy sötét Madonna a Gyermekkel, s megfestési módja — nem mondhatok mást: — *izgatott* bronz. Egymáson átütő festékrétegek jelzik a töredezést, a lekopást a *Szoborfülke* esetében, a fülke maga és a fülke mélye és a benne lévő szobor mellékes is; a nagyvonalú összegzést a színek végzik el, a megint egyszer vörös fal, a megint egyszer sötétzöld ég, a megint egyszer fekete rács...

A festői tudás és bátorság a legeslegújabb képeken is bámulatra méltó. Téglavörös éjbe két kopár fa nyújtózik, az egyik kék, a másik vörös: ez egy Mihálty-festmény 1982-ből! (*A múlt emléke*). Pincesor karéjos íveinek — vörösló talajon, sötétedő kékben — szigorúan szögletes ellentétele a messzi ködbe vesző *Várrom Győrben*, okkersárga ég alatt. A művész nagyszámú napraforgóinak alighanem tényleg királya a *Napraforgókirály*, ez a tán kondorkeselyűbe oltott, félelmetes növény. S a művészi megújulás, megújulni tudás bizonyítéka *A hajnal színei* is: vidám, játékos zöld gyepén a szénaboglyák sorával, s a Nap s a napraforgók azonos anyagú arany sugárzásával... És még van 1982-es jelzésű kép öt vagy hat!

Aztán a keskeny folyosón néhány szép kis akvarell, és magához vonzza a látogatót a remek *Kis önarckép, madárral* (1956), valamint a barna *Önarckép* (1971-ből), a keskeny, komoly, aszkétikus arc mély etikuma, a most nyolcvanhárom éves mester egész művészetét áthatható szigorú szembenézés önmagával.

Ember Mária

Magyar Nemzet 1982. XI. 20.

MIHÁLTZ PÁL

s felel önmagának. — Jól, gondolom, jól. Egy ilyen remek városban csak jól lehet élni. Tetszik nekem ez a hely, határozottan tetszik. Habár az elképzeléseimet tekintve csalódtam, de ez már más kérdés. Úgy emlékeztem, itt keskenyebbek az utcák és sok helyütt macskakövesek. Hát ez

ga Teklam — remul meg Pocetnyik —, gyerekek csak ezt ne kérdezzétek. Kérdezzetek a gyerekkoromról, a családomról, a szeretőimről, csak ezt ne, csak erről ne. Babonás vagyok, rettegek. Mit tudom én még mi lesz ebből...! Csak tapogatódzunk, keresünk, őrjöngünk...

---

nak a gazdasági szabályozók. A szerződést természetesen a magam javára iparkodom érvényesíteni. *Mennyivel tudok többet megenni 200 forint értéknél?* — ez a svédasztal alapkérdése. Ha kevesebbet — a tulajdonos röhög a markába, ha viszont többet, a gasztronómián túl a sikerélmény öröme is osztályrészem lesz.

Akkor most elkezdjük módszeresen fogyasztani ezt a kolbásszal töltött karajsültet. Ez biztosan pénzébe került ennek a nyereségre spekuláló kalandornak. Rajtam nem fog meggazdagodni. Leeszem, ami jár. Aha, külön tálon a savanyú, meg a torma.

Szerencsére kevesen vagyunk, még nincs itt az igazi vacsoraidő. Persze akadnak disszonáns pillanatok. Az a hosszú fiatalember, ott szemben, nem étkezik, nem falatozik — zabál. Már a harmadik tányért cseréli, egészen szédültnek látszik. Visszatetsző. Moderálhatná magát.

Na, lépjünk egyet tovább, Nem sokat, úgy másfél lépést. Kocsonya őzgerinc-formában. A svédasztal az elme sportja. Ha úgy tetszik, egy különleges társasjáték. Feszültségét a gazdasági kockázat adja, hogy sikerül-e túlennem az összeget, de ezen túl az asztalt mintegy bevilágítja a szellem ihlető ereje. A választás, *a döntés* felelőssége. Egész embert kívánó tevékenység. Lélekjelenlét és gyors mérlegelő készség súgja meg, hogy vajon majonézes gomba vagy töltött csirke? Hasé vagy pácolt nyelv?

Istenem, de jó ez a pirosra sült jérce! Leszopogatjuk a csontot, ott a legízletesebb. Ki merem mondani, *elit sport*, mint a tenisz vagy a vindszörf. Csak érettségizett fővel érdemes a svédasztal mellé odaállni. Az intelligenciahányados dönt el mindent.

Aha, sör is van kimérve, meg spriccer. Leöblítjük az eddigieket, lazítunk egy kicsit, pihenünk, körülsétálunk. Megszemléljük a másik oldalt is.

Na tessék, most belép egy házaspár. Köpcös, szemüveges férfi, szikár, éhenkórász nő. Szemrebbenés nélkül fizetik le a négyszáz forintot, és úgy pásztázzák végig az asztalt, mint a mohó vőlegény a vetkőző menyasszonyt. Beidegzett mozdulattal fogják kezükbe a tányért, és gyűjteni kezdik rá a táplálékot. Pillanatnyi habozás lnékül lapátolnak innen is, onnan is — ezek *készültek!* Már otthon megkomponálták a vacsorájukat! Undorító.

És most belép a ringbe egy tizennyolc éves forma, hormonzavaros lány. Első pillantásra is legalább nyolcvan kiló. Odalöki a beléptidíjat, és egyszerre *két tányért* fog a kezébe! Szólni kéne a séfnek. Ő se lopja se a kocsonyát, se a jércét, szerződést kötött az állammal erre a vendéglátóipari üzemegységre, kimeszeltette, invesztál, kockáztat, küzd, *megtanul dolgozni* — és a tisztességes haszon kicsúszik a kezéből, mert kivételes ötlete, a svédasztal, evőbajnokok, beteg feneketlengyomrúak martaléka lesz!

Ez a házaspár egyszerűen felháborító. Ezek nemcsak sokat, de gyorsan is esznek. Most megállnak az aszpikkal fényezett fogasnál. Tartár van mellette. A FOGASNÁL állnak meg, amiből alig van, éppen csak látványosságnak, kulminációs pontnak, és amit én finom eleganciával a legvégére tervezek! Megállnak és nézik. Bólogatnak, elismerő megjegyzést tesznek rá, és közös egyetértésben csemegézni kezdik.

És a többiek?... A többiekkel mi lesz?... Menjek oda, és utasítsam rendre őket? Hogy a

 Népszava 1981. I. 9.

Miháltz Pál új festményei

Tudatosan formált, harmonikus festői világ fogadja a látogatót Miháltz Pál kiállításán a *Vigadó Galériában*, amely a kiváló mester az utóbbi két esztendőben készült műveit gyűjti egybe. A tárlat, ha nem is egy életműről számol be, egy életmű eredményeit summázza, hisz a bemutatott félszáz festmény és akvarell gondolati és formai differenciáltsága, érett, letisztult nyelvezete hosszú évtizedek elmélyült munkásságának gyümölcse

A ma 82 éves művész, aki Révész Imre és Vaszary János növendékeként végezte főiskolai tanulmányait, 1924 óta aktív tagja kulturális közéletünknek. A két világháború között a kor haladó művésztársulásai, a KUT, az UME és a Szinyei Társaság kiállításain szerepelt. Kezdetben az expresszszionizmushoz vonzódott, később a párizsi iskola öntörvényű előadásmódja hatott szemléletére, majd Szentendre vonzáskörébe kerülve a harmincas évek derekán alakította ki önálló stílusát, amit a posztimpresszionizmus, a konstruktivizmus és a szimbolizmus sajátos szintézise jellemez. Lírikus vénájú festő, aki a külvilág jelenségeiben is a saját hasonmását keresi, s így ha belül is marad a természetelvűség határain, a látottakból szubjektív szempontjai szerint válogatja ki, és írja át a kép számára fontos tényezőket. Festményein kitüntetett szerepet kap a szín, amelynek mélytűzű árnyalatokból összeszerkesztett foltritmusa izgalmas televényként futja be a képsíkot, életessé izzítva a kompozíció vázát alkotó vonalakat és felületeket.

Ami a témáját illeti, az a lehető legegyszerűbb: *azt festi meg, ahol és ahogyan él.* Kisvárosi utcák, a barokk és a biedermeyer korszak légkörét idéző öreg épületek, magányos fák, puritán szobabelsők, a természet körforgása — szűkebb környezetének motívumai kötik le érdeklődését. Ha

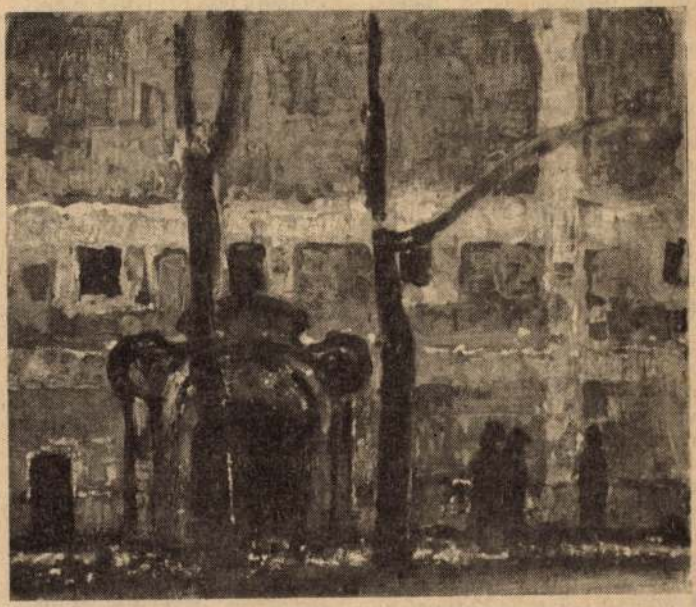

A vörös fal

embert ábrázol — a legtöbbször önnön töprengő arcvonásait rögzíti —, akkor is a beleféfordulás, a számvetés gesztusait keresi. Mégis, amikor ezt az érdektelennek látszó témakört a „mit, hogyan" összefüggésében vizsgáljuk, azonnal kitetszik piktúrájának páratlanul magas színvonala. Motívumait ugyanis sosem szenvtelenül, hanem velük kapcsolatos érzelmeit, hangulatait, erkölcsi és intellektuális élményeit is feltárva jeleníti meg, s így átforrósodott előadásában a tárgyak átváltják, fölfokozzák eredeti értelmüket, s egy mélyen humánus világszemlélet megszemélyesítői és propagátorai lesznek. Egyik méltatója joggal szögezte le: „Miháltz úgy fest, mint aki bizalmas barátainak tesz vallomást."

Gyakori tapasztalatunk, hogy az idős művészek legtöbbje a múltjából él, korábban felhalmozott szellemi kincseit fogyasztja. Miháltz a ritka kivételek egyike: ma is képes fejlődni, előbbrelépni. Újabbkeletű festményein szigorúbb, lekerekítettebb szerkezeti rendben, komorabb színekkel fogalmazza újra megszokott rekvizítumait, s ez a hajdan oly derűs, nyugalmas atmoszférákat drámai izzással, a mulandóságra ráébredt ember tragikus életérzésével telíti. Mégis, festőnk hangjában semmi lemondás, semmi önsajnáló pátosz, semmi hamisan csengő elégia! Miháltz a halálról is humanistaként gondolkozik, s ha nem is tud megbékélni vele, az élet tartozékának fogja fel; olyan szükségszerűségnek, amitől csak annak kell félnie, aki értelmetlen dolgokra fecsérelte életét.

A tárlat java darabjai — köztük a szívet szorongató napraforgóképek — egy olyan költőt mutatnak, aki időközben *filozófussá* érett, s aki élete tapasztalataként vési emlékezetünkbe: a kicsiben mindig a nagyvilág tükröződik — rajtunk, az egyénen múlik tehát, milyen lesz a tágabb emberi közösség, a társadalom közérzete.

Tasnádi Attila

A magyar sajtó kettős jubileuma

Emlékülés az Akadémián

Az idén *275 esztendeje* annak, hogy *megjelent a Mercurius Hungaricus*, a Rákóczi-szabadságharc eseményeinek hiteles bemutatására szánt latin nyelvű újság első száma. Ettől számítják a hazai hírlapirodalom megindítását. 1981-re egy másik jeles sajtóévforduló is jut: *200 éve, hogy napvilágot látott az első magyar nyelvű lap, a Magyar Hírmondó.* E kettős jubileum alkalmából a Magyar Tudományos Akadémia nyelv- és irodalomtudományi osztályának sajtótörténeti bizottsága és a Magyar Újságírók Országos Szövetsége emlékülést rendezett csütörtökön a Magyar Tudományos Akadémián.

Szabolcsi Miklós akadémikus, osztályelnök bevezetőjében elmondotta: ma, amikor a politikai és gazdasági igények előtérbe állították az életmódkutatást, *különös jelentősége van a sajtónak, mint éppen az életmód, a szokások megörökítőjének, és tanújának*, egyszersmind formálójának, alakítójának. Egy új marxista művelődéstörténetnek épp ezért egyik legfontosabb alkotórésze a sajtó vizsgálata.

Ezt követően *Pálfy József*, a Magyar Újságírók Országos Szövetségének elnöke köszöntötte az emlékülést, hangsúlyozva, hogy a magyar sajtó legkiválóbbjai *mindig a társadalmi haladást szolgálták, a jó ügy érdekében fogtak tollat.* Az újságíró szövetség — mondotta ezután — mindig szívügyének tekintette a magyar sajtó történetének feltárását, s az ezzel foglalkozó tudományos munkához a jövőben is minden segítséget megad.

Az emlékülésen *Köpeczi Béla* akadémikus, *Kosáry Domokos*, a történelemtudományok doktora, *Sziklay László*, az irodalomtudományok doktora és *Kókay György*, az irodalomtudományok kandidátusa tartott előadást az első magyarországi sajtótermékek jelentőségéről, szerepéről, az első magyar újságok létrehozásáról, rendeltetéséről, hivatásáról.

Egyebek között rámutattak; az anyanyelvű sajtó egyik lényeges sajátossága volt, hogy maga is *cselekvő részesévé vált* annak a jelentős és a polgári nemzetállam kialakítását célzó mozgalomnak, amely a nemzeti nyelv kifejlesztéséért szállt síkra. Az első magyar nyelvű újságok írói szinte napról napra beleütköztek az új fogalmak felbukkanásával kapcsolatban a nyelvi nehézségekbe, szinte *kényszerültek a nyelvi újításokra.* A magyar sajtó első munkásai a kezdettől fogva *lelkesen és felkészülten* vállalták a maguk eszközeivel a nemzeti haladás szolgálatát.

Aczél György fogadta Damdinzsavin Majdart

Aczél György, a Minisztertanács elnökhelyettese csütörtökön a Parlamentben fogadta *Damdinzsavin Majdart*, a Mongol Népköztársaság Minisztertanácsának első elnökhelyettesét, a Tudományos és Műszaki Állami Bizottság elnökét, aki *Szekér Gyulának*, az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság elnökének meghívására a magyar—mongol tudományos-műszaki együttműködés időszerű kérdéseinek és jövőbeni feladatainak áttekintése végett tartózkodik hazánkban.

A fogadáson jelen volt *Szekér Gyula* és *Badamtarin Baldó*, a Mongol Népköztársaság nagykövete.

Sarlós István találkozása a nemzetiségi főtitkárokkal

Sarlós István, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Hazafias Népfront Országos Tanácsának főtitkára csütörtökön a népfront székházában találkozott a *magyarországi nemzetiségi szövetségek főtitkáraival.* Tájékoztatást adott a népfrontbizottságokat újjáválasztó gyűlések eddigi tapasztalatairól, és a Hazafias Népfront VII. kongresszusának előkészületeiről. A beszélgetés során örömmel állapították meg, hogy megnőtt a nemzetiségi lakosok közéleti érdeklődése és aktivitása, *erősödött a magyar és a nemzetiségi dolgozók barátsága*, a szocialista társadalom építésében való becsületes, alkotó együttműködése.

Kitüntetés

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa *Buza Barna* szobrászművésznek 70. születésnapja alkalmából sok évtizedes művészi munkásságának elismeréséül, *Szabó Gyulának*, a Tankönyvkiadó Vállalat főszerkesztőjének pedig nyugállományba vonulása alkalmából, eredményes munkája elismeréséül a *Munka Érdemrend* arany fokozatát adományozta.

Apró Antal Berlinbe utazott

Apró Antal, az országgyűlés elnöke *Horst Sindermann*nak, a Népi Kamara elnökének meghívására csütörtökön a Német Demokratikus Köztársaságba utazott. Eszmecserét folytatnak a két törvényhozó testület együttműködésének fejlesztéséről.

Közzétették a KISZ KB

Magyar
r Nemzet 1980. jan. 7.

Mihéltz Pál képei

a Vigadó Galériában

„Feketén bólingat" két napraforgó a Vigadó Galéria földszintjén, *Mihéltz* Pál vízfestményei, illetve vegyes technikájú kisebb munkái egyikén, a *31*-es számún. Kiégett, elszenesedett, megfeketedett tányérú napraforgót mutat a *8*-as jelzetű is. A növényi elvirágzás korábbi szakaszából való a csapzott, sebzett napraforgó a *34*-es képen; s lassan körbejárva a teremben, rájövünk, hogy az évszakokkal is haladunk az órajárás irányában — az ősz színeivel köszönt ránk a *28*-as, a *19*-es, a *32*-es és a *33*-as kép; az ősz okozta növényi romhalmaz roskad magába egy ház ablakánál *(17)*, majd egy dércsipte bokor tétovázik előttünk *(30)*, vázukra fogyott fák dermednek a síkba *(2)*, hogy aztán téli tájak, havas háztetők *(20)* megjelenítése tegye immár egyértelmű felismeréssé azt a sejtésünket, hogy Mihéltz Pálban a természet körforgását érzékenyen figyelő s arról egyre újat mondani tudó művésszel van dolgunk.

Ám ha magunk is figyelünk, mostanra már észrevettük azt is, hogy szigorú rendbe szerkesztődik a látvány, függőlegesek és vízszintesek bonyolult egyensúlya húzódik meg a lírai tartalom s a drámai színek hátterében. Konstruktív rend dereng fel a kék téli éjszaka *(9)* képmezején, válik érzékelhetővé a házfalak kopár vagy havas élei által kirajzolt labirintusban *(22, 35)*. De vissza az évszakokhoz: a tavaszból csupán az eső utáni csillogás látszik érdekelni a művészt a természetben, illetve a régi Tabánban *(13, 14, 23)*, a nyárból csak a szedett *(6)*, illetőleg két hatalmas régi fa *(5)*, ezek közül is az egyik: fekete — s ha mindmostanáig nem fogalmaztuk volna meg magunkban, akkor mondjuk ki végre: nincs Mihéltz-kép *fekete* nélkül.

Az emeleti három teremben aztán a festmények felerősítve mutatják mindazokat a jellegzetességeket, melyek szelídebb színekben voltak kivehetők az akvarelleken. Sőt, nem egy lenti képet látunk itt megismételve, s még kiforrottabban. Például az előbb említett két nagy, öreg fát — *Óriásfák a művészтelepen* — még erőteljesebb megformálásban (1980)). Vagy a kék téli éjszakát megint — a címe *Téli éjszaka* valóban —, drámai kékje megint fogva tartja a tekintetet (1980). *Az egri vár tornyai*-t (ugyancsak 1980) nem is méltányoltuk eléggé holdas, liláskék egével a földszinti teremben, pedig a számos más festményen is áthullámzó dombvonal, dombos hullámvonal kijelöli ennek a műnek a helyét is az életműben. Ugyanígy nem vettük kellően tekintetbe a *Fehér falak* című festmény (1980) előzményét odalent, noha rendkívül fontosak a színei, éjszakai színei: a rozsdabarna ég előtt a fekete fák összefogott koronájának fekete foltjaival — azokon a fehér falakon túl.

Lírai konstruktivizmus ez, noha nem nélkülözi a belső drámaiságot, ami a szikár, merev szerkezetek s a lágy, esendő formák egymás mellé rendeléséből következik. Így az épületelemeket, igazi szerkezeti struktúrákat felmutató festményének címe és mondanivalója *Egy homlokzat harmóniája* (1979); a sokféle színt ezen a képen is fekete folthatások tartják egyensúlyban. Szerkezeti elemek válnak hangsúlyossá a nagy kedvvel festett, variált kapukban: *Erőd-templom kapuja* (1979), *Kapu vörös fallal* (1979), *Furcsa kapu* (ugyancsak 1979) és egyszerűen csak *A kapu* (1980) a címei ez eszmeileg összetartozó képsornak, melyeken a kapuk általában nem vagy nemcsak függőlegesekből-vízszintesekből szerkesztődnek, hanem inkább a hullámvonal, a szemöldökív, az iga változatai (mint a szentendrei festőknél Vajda Lajostól kezdődően). Lankásak, dombosak az *Öreg falak* is (1979), *vörös feszülettel*, természetesen ilyen a *Domb, vörös házzal* (1980), ilyen a *Borpince, cégérrel* (1980), ez a kékbe hajló vöröses házfal a sárgás zöld égbolt alatt; ilyen a *Forr a bor*, megint a domb alá temetkező pinceajtajával, fekete fáktól körülvéve (1980), és párja, a *Dombot ölelő utak* (1980). Dombvonallá olvad össze a bontás szintje a házfalakon *Az eltűnő Óbuda I.* és *II.* képein (1980): a művész megleli a rendet a romokon.

Falak, ablakok önmagukban is lírai tényezők ebben a rendben. Süt szinte, lángol a vörös ablakszempár a *Félkörök és fények* (1980) című festményen, ránk-tátog egy pince fekete szája egy rácsos kapu mögül *(Nyomasztó emlék*, 1979), a konstruktív kékből belső törvény szerint kiált ki a piros *Kerti ernyő* csücske (1980), sárga házprofilok, ferde oldalhomlokzatok villannak egymásra *(Házak és emberek*, 1979). Ezzel az utolsó példával Mihéltz Pál és általában a konstruktív érdeklődésű művészek még egy területét érintettük: az utcát, azaz a házak-házsorok elhelyezkedését. Szigorú mértani rendet ellenpontoznak a csorgó, olvadt színek a *Kontrasztok* című festményen (1979); felejthetetlen az *Elfelejtett utca* (1978), lefokozott kékjeivel, feketéivel, sárgáival és kopár fáival. A fák, ha nem feketék, kékek: kék lángúak.

És persze napraforgókat is látunk még.

Búcsú a napraforgóktól (1980) a jellemző címe az egyiknek, *Dráma* (földre rogyó napraforgókkal, 1980) a másiknak, *Napraforgók alkonyata* (1980) a harmadiknak az egyik falon egymás mellé függesztett képek közül, s a drámák zöldes sárga, barnás rózsaszín, drappos barna, majd egyre sötétkékebb egek alatt játszódnak le. Mihéltz Pál nem használ keveretlen színt, s amikor rajzosan őszinte, remek önportréjának ezt a címet adja: *Önarckép sárga háttérrel* (1975), a sárga még akkor is alig-sárga, mivel foltos, barnás. Az arcon pedig zöldes — nem fények: — árnyékok hevernek.

Majd *A festő világa* (1979) című képén a művész ki is beszéli, amit mostanáig csak több-kevesebb joggal feltételeztünk: világa a márványos (tehát tört, kevert színű) kék ég, a fekete-rozsdabarna festőállvány — konstruktivista módra kiterítve a síkban —, továbbá a fekete tányérú napraforgók. És egy távoli ablak fehér fénye. És a rozsdabarna festőtáblán egy emberalak bizonytalan körvonala.

De még ezzel sem búcsúzunk el a napraforgóktól. A konstruktív szerkezet is hangsúlyossá teszi *Napraforgók vörös folttal* (1979) című alkotását, amelyen ezeket a legkedvesebb növényeit (virágait?) oszlopok elé teszi ki a térben; *Vörös-fekete kompozíció* című korábbi (1977) munkájának eszméihez tér benne vissza, mikoris fekete vastraverzek között talált helyet elszenesedett napraforgóinak. *Búcsú a Naptól* (1978) című festményén a piciny madárijesztő bábú figurájával „szembesített" hatalmas napraforgó némi bújkáló humort, tán öniróniát is sejtet — míg csak fel nem fedezzük a képet mégis belengő, bölcs szomorúság forrását: a lassan lemenő Nap mintha egy rejtett lemenő fej volna, férfihomlok formájú az a féltéke-je, amennyi még látható belőle . . . s a szemöldök íve, a szem gödre mintha arra az Önarcképre emlékeztetne . . .

A legutóbbi két év mennyiségileg is imponáló, minőségében elsőrangú termését tárta elénk (mint az eddigiekben itt készakarva feltüntetett évszámokból is kitetszik: kevés kivétellel) a nyolcvankét éves mester. Egységesen szép anyag ez így, együtt, s megint meggyőződhettünk a régi igazságról, miszerint nem árt egy műalkotásnak, ha ráadásul még szép is. Vagy, mondjuk egyszerűbben: ha szép.

És régen láttunk ilyen jól rendezett kiállítást, ahol a függesztés rendje oly szerencsés, hogy valósággal kézről kézre adják a látogatót a képek, a benyomást, amit az előző keltett, elmélyíti a következő, s tárlat szinte magától kibomlik előttünk. Sajnos, a kiállításrendező nevét, aki oly jól érezte a művek gondolatritmusát is, nem tüntették fel sehol.

Ember Mária

óslatok

tást; ösztönözni és új irányokba terelni a beruházási kedvet; a nemzetközi helyzetre tekintettel növelni a katonai kiadásokat; a fejlődő államoknak nyújtott segélyeket fokozni."

Néhány témát érdemes kiemelni a felsoroltakból. Csökkent a nyugatnémet kivitel túlsúlya a behozatallal szemben, pedig erre igen büszkék voltak, jelentős devizatartalékokat sikerült ezáltal felhalmozniuk. Az 1979-es mintegy 23 milliárd márkával szemben 1980-ban tízmilliárd a túlsúly, igaz, ebben jelentős szerepet játszott az olajár emelkedése. 1980 első tíz hónapjában nyersolajért tízmilliárddal többet fizettek, mint az előző év megfelelő időszakában, holott hétmillió tonnával kevesebbet hoztak be. Emelkedett a kiáramló és a bejövő márka mennyiség közötti különbség (romlott a teljesítménymérleg): 1979-ben a deficit tízmilliárd, a most lezárult évben harminc, bár itt is figyelembe kell venni az olajhelyzetet. Egészében az idén az NSZK a fejlődés dinamikáját illetően előrelátható an elmarad az OECD (a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet) huszonnégy tagállamának évi átlaga mögött. Önmagának a szervezet kétszázalékos növekedést jósol, az NSZK-nak mínusz 1,25-öt. Igaz, e szerint az NSZK-nak és Japánnak lesz a legjobb lehetősége, hogy a pénzromlást alacsony szinten tartsa, s a munkanélküliség tekintetében is viszonylag jó helyet foglalhatnak majd el.

NEM SZÜKÖLKÖDNEK a közgazdasági cikkek és a politikusok a tanácsokban. Valaki azt írta, hogy „a jelentősen növekvő olajszámlákat a (nyugat)német gazdaság csak úgy tudja kifizetni, ha kevesebbet fogyaszt és több árut bocsát a külföld rendelkezésére". Vagyis az NSZK-ban is hangzik el felhívás a takarékosságra és az export növelésére, természetesen a maga — e rendkívül erős és nagy teljesítményekre képes gazdaság — szintjén. „Most nem arról van szó — hangoztatta egy másik elemzés —, hogy új követelésekkel álljunk elő, hanem *a meglevőt* kell a sürgető feladatok szolgálatába állítani."

Ez utóbbi, a meglevő megőrzése azonban az NSZK-ban másképpen hangzik, mint egyebütt. A borús jóslatoknak tényleges alapjuk van, de a polgári sajtó *más célokat* is követ a harangok félreverésével: „mérsékletre" szólítja fel a szakszervezeteket a küszöbönálló bértárgyalásokon. Ne követeljenek „túl sokat", mert ezzel „csökkentik az áruk exportképességét" és „veszélyeztetik a munkahelyek biztonságát". A nehezebb esztendő a szociális feszültségek növekedését is hozza majd, s a szakszervezetek felkészültek a küzdelemre. Heinz-Oscar *Vetter*, a Német Szakszervezeti Szövetség elnöke nemrégen utalt arra, hogy éppen a világproblémák teszik szükségessé, hogy a munkavállalók *nagyobb beleszólást* nyerjenek az ország gazdasági ügyeinek az intézésébe.

A kormány, mint látni, nem festi rózsaszínűre a képet, de nem borúlátó, megfelelő körülmények között „enyhe gyengülés" után új fellendülést, konjunkturális javulást vár az esztendő második felében. Helmut *Schmidt* és alkancellárja óvott attól, hogy feketére fessék a jövőt. A kancellár még azt is mondta, hogy az NSZK-nak segítenie kell olyan népeken, amelyeknek a helyzete sokkal rosszabb, mint az övék, nem találják a kivezető utat, mert „rossz termés sújtotta földjüket, az olajárrobbanás sokkal keményebben érintette őket, földrengés döntötte romba házaikat, polgárháború pusztítja országukat, vagy mert az éhség és a tudatlanság köréből nem tudnak kitörni."

A VISZONYLAGOSSÁG nyújthat biztatást, igaz, s az NSZK valóban nem tartozik e felsoroltak közé. De minden ország saját mértékével méri önsorsát, saját igényeinek akar megfelelni. Ha az NSZK-ban ilyen egyöntetűen mondják, hogy nehéz év előtt állnak, el kell hinni.

Tatár Imre

Munkásgyűlés a Mech

A Mechanikai Művek 131 szocialista és munkabrigádjának jelentős része van abban, hogy a vállalat sikerrel teljesítette a múlt évi és az V. ötéves tervidőszakra meghatározott feladatait. A kedden megtartott munkásgyűlésen *Sátor* János vezérigazgató bejelentette, hogy e kollektívák kiváló eredményeiért — a kitüntető címek mellett — egymillió forint jutalmat kapnak. A sikeres terviteljesítés lehetővé tette azt is, hogy a Me-

Javulnak a vasúti szemé

Termelékenyebb, biztonságosabb, színvonalasabb áru- és személyfuvarozás a célja a vasút idei tervének, amely számol az eszközök és berendezések jobb kihasználásával, aktívabb kereskedelmi tevékenységgel. Arra a tényre is alapoz, hogy ma a vasúti szállítás a legolcsóbb.

A vasúti személyforgalom csökkenési üteme mérséklődött. Az idén a dráguló energia miatt a távolsági forgalomban kisebb, 1,1 százalékos növekedést terveztek, a tavalyi 285 millió helyett 288 millió utasra számítanak. Gondot fordítanak a személyszállítás minőségének javítására. Ennek érdekében egyebek között a távolsági forgalomban tovább csökkentik a személyvonatok számát, viszont fejlesztik az expressz- és gyorsvonati hálózatot, sűrítik a város környéki vonatforgalmat.

Bár a belföldi árufuvarozási igények nem növekednek, ennek ellenére a teherforgalom 1,5 százalékos emelését irányozták elő: a tavalyi 131 millió tonna helyett 133 millió tonna áru továbbítását tervezik. A megbízók jobb kiszolgálására gyorsabbá, pontosabbá teszik az árutovábbítást, javítják a szállítási technikát, technológiát; a konténeres áruforgalom 16 százalékos, míg a rakodólapos szállítás tízszázalékos növelése a cél.

A tervben külön fejezet foglalkozik a MÁV és a Volán

Január 12—február 28

A budapesti lakásigé

A Minisztertanács az elmúlt év végén módosította a lakásügyi jogszabályokat, és ennek értelmében a tanácsoknál nyilvántartott lakásigényléseket mindazoknak meg kell újítaniuk, akik tanácsi bér-, tanácsi értékesítésű szövetkezeti, illetve tanácsok által elosztható társasházi lakásellátásra a jövőben is igényt tartanak. Ez alól kivétel, ha valaki már szerepel az éves lakásjuttatási névjegyzéken.

A lakásigények megújítására Budapesten 1981. január 12. és február 28. között van lehetőség az e célra készült nyomtatvány kitöltésével. Az igénymegújítás illetékmentes.

A nyomtatvány — amely tartalmazza a kitöltést segítő útmutatót is — január 12-től vásárolható meg a kerületi tanácsok kijelölt helyiségében, továbbá a fővárosi tanács és a kerületi tanácsok ügyfélszolgálati irodájában és a Fővárosi Ingatlanközvetítő Vállalat (FIK) kirendeltségeiben.

A lakásigény-bejelentést két példányban kell kitölteni és személyesen vagy meghatalmazott útján vagy postán ahhoz a kerületi tanácshoz kell eljuttatni, amelyik a megújítandó igénylést nyilvántartja. Ez alól kivétel, ha valaki időközben lakóhelyet, illetve a vidéken lakók esetében munkahelyet változtatott. Ilyenkor az új lakóhely vagy munkahely szerint illetékes kerületben lehet a lakásigénylést megújítani.

Amennyiben a megújított lakásigényléseket személyesen vagy meghatalmazott útján kívánják átadni, az a kerületi tanácsoknál e célra kijelölt helyiségben történik, ahol hétfőn, szerdán és pénteken fél 9-től este 7 óráig, kedden és csütörtökön fél 9-től 5 óráig, minden szombaton fél 9-től 1 óráig fogadják az ügyfeleket.

A megújított igényléseket február 28-a után azonnal feldolgozzák, ezért kérik a határidő betartását.

Az igénylések átvételére kijelölt helyiségek: II. ker., Mártírok útja 19—21. sz. alatti iskola: a III. kerületi tanács Fő tér 1. sz. alatti épületrésze;

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-926

Miháltz Pál Munkácsy-díjas

1981 NPO 60. old.

MŰVÉSZET

Budapest

festő- és grafikusművész

Miháltz Pál

lelépni erről az útról – zsákutca kinézete van.

Kényes pontja a tárlatnak az iparművészeti rész, pontosabban a falikárpitok. Jóllehet a jelenlegi festmény- és textilanyag ugyanazon formanyelv jegyében született, mégis kérdések sora merül fel a két műfaj egymáshoz rendelése kapcsán. Igaz ugyan, hogy az iparművészeti ágak közül ez kapcsolódik legszervesebben a festészethez, annak dekoratív ágához. Szemléletileg, technikailag lényegi vonásokban tér el a táblaképtől, közeledésük ezért funkcionális jellegének, sajátos varázsának elvesztését jelenti. Bár határesetként is értelmezhető a falikárpit a képző- és

— **A szentendrei képtárban** pénteken megnyílt Mihaltz Pál festőművész gyűjteményes kiállítása. A tárlat anyagát abból a csaknem négyszaz olaj- és pasztellképből, valamint akvarellekből és grafikákból állították össze, amelyet a művész két évvel ezelőtt a városnak adományozott.

Magyar Nemzet 1983. VIII. 13.

MIHÁLTZ Pál

Olvasó Nép, 24.1985

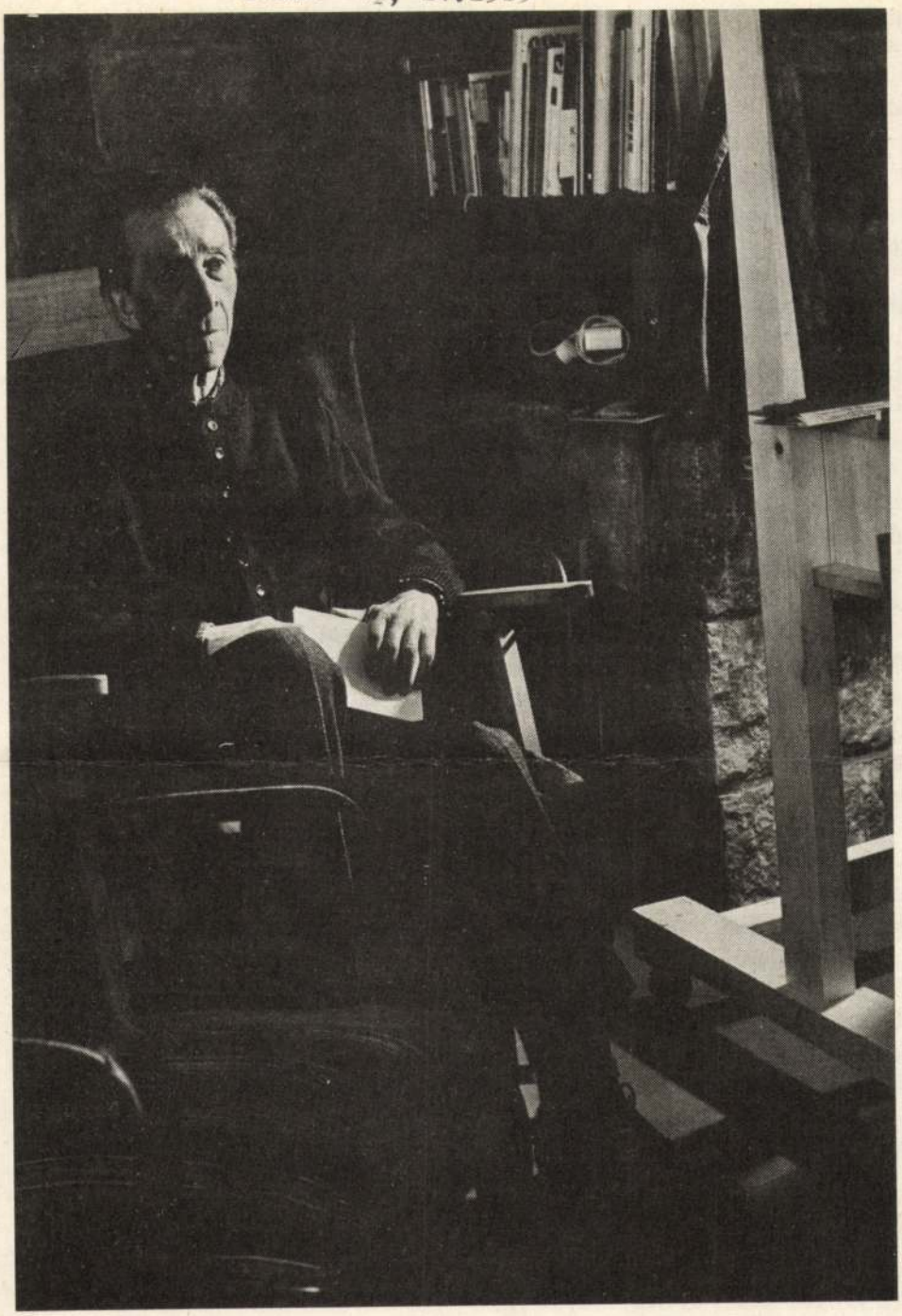

Miháltz Pál

rafálást, vagy az emberekkel való találkozást ... Mert igaz, ami igaz: a növények sokkal türelmesebb modellek az embereknél. Csattogtattam én már üres, meg nem töltött fényképezőgépet akkor, amikor nem „nyílt ki" a modell arca ... Nem rám, a ceglédi Tóth Istvánra, hanem a világra.

(A többi már zárójelbe kívánkozik:

A fényképek beszéljenek ... Az *Olvasó Nép* folyóirat ezen számában szánt szándékkal hagytuk utoljára ezt az írást, a „világhírű" – de még nem országoshírű ... – Tóth István fotóművész, *kortársunk* bemutatását.

Előbb nézzék meg olvasóink a fotókat: a *beszédes* arcokat. Amelyek rejtélyt vagy kitárulkozást, óvatosságot vagy bánatot, félrehúzódást vagy nyíltszívűséget éppenúgy hordoznak, mint legközelebbi családtagjaink, barátaink és ismerőseink már megismert arcai. Amelyeket, ha tetszik – ha nem, megismertünk, megszerettünk, és ilyenformán el kell viselnünk. Akár a saját, jól-rosszul sikerült bőrünket, ami hozzánk nőtt, immáron elválaszthatatlan tőlünk.

Mikrovilág a Tóth Istváné, akár a természettudósok vagy a zeneművészek mikrokozmosza. Ahogyan a vesékbe látó művészettörténész, a televízióból is jól ismert D. Fehér Zsuzsa irigylésreméltó (és mindenképpen követendő ...) őszinteséggel állapította meg Tóth István gyűjteményes kiállítása kapcsán, 1983-ban:

„Három év előtt nyerte Ő az, „Évszázad Kiváló Fotóművésze" címet New Yorkban. Én nem láttam még, őszintén szólva, azt a fajta fotóművészetet, ami emberekben, tájban, az ember életművét is megjelenítő módszerekkel tudja kihozni a lényeget. Egy kicsit úgy jártam a termeket (Budapesten, a Műcsarnokban), hogy vajon a festészetnek mi dolga lehet még ezek után, hogy ha a fotó, a fotóművész ilyen mélyre tud ásni a valóságban?!"

Ám ezekben a képekben csupán az *egyik* Tóth Istvánt ismerhettük meg – a *Kortársak*-at megelevenítő portretistát. Most készülő fotókönyve, 200 művészfényképpel, ezeken kívül a *Pillanatok* című ciklust és a *Gyermekkorom emlékei*, múltba néző, évtizedeket is felölelő sorozatot is tartalmazza.

Mindez a *fekete* és a *fehér* fotózás nyelvén, a másodperc töredékébe rögzítve, az örökké munkáló idő végtelenjét szempillantásnyi időre megvilágítva. Hogy szembenézhessünk azokkal is, akik már csak voltak. Ám a pillanatkép örökévalóságában mindaddig élnek, amíg emlékezni tudunk és akarunk rájuk. A címlapon szereplő „hivatásos", Európa-hírű, Bernáth Aurélra éppenúgy, mint a cigány festőre, az ezerarcú Balázs Jánosra.)

(t. á.)

Miháltz Pál 1

Már a puszta számadatok is is sokat mondanak a Műcsarnok három egymásba nyíló termében megrendezett tárlatról. A nyolcvanadik életévéhez közeledő alkotó több mint nyolcvan alkotását láthatjuk most. Kevés kivétellel valamennyi tojás-olajtempera technikával készült, az utóbbi két-három esztendőben. Közel fél évszázada került sor első egyéni tárlatára és ugyanennyi ideje dolgozik rendszeresen Szentendrén. A felszabadulás óta a Szentendrei Művésztelep tagja. A Munkácsy-díj első, valamint a Munka Érdemrend arany fokozatával kétszeresen kitüntetett Érdemes és Kiváló Művész.

Magyar Hirlap 1976/59/4

Wagner I: Falak és emberek

Miháltz Pál 3

lem rejtőzik a mindegyre visszatérő variációk sorában... És mennyire egyéni hangú, mennyire vérbeli festőre vall valamennyi... Szerénységgel páros merészségére egyetlen példát hoznék ízelítőül. A *Ráckevei torony I., II., III.* című sorozatának mindhárom képe azonos méretben, azonos technikával készült és egyazon évből, 1974-ből való. Maga a téma nem különösebben igényes: zömök műemléktorony körül kerítés, csupasz fatörzsek és néhány öreg kereszt. De erre a témára három olyan kolorisztikai variációt teremt, amelyek közül mindegyik külön, teljesen önálló, sőt színhangulatában elütő. Mindhárom esetben a szűkre szabott égháttér a meghatározó. Ha ez szürkésfehér, ésős tónusú, akkor a fák nedvesen barnák, ha opálosz zöldesen dereng, a törzsek törtfeketékké válnak, míg kékesrózsaszínes hajnalban rozsdabarnán meredeznek a torony körül.

Magyar Hirlap 1976/59/4

Miháltz Pál 4

Címei is többnyire színekre utalnak és jórészt az előbbi eset ismétlődik meg az 1975-ben festett *Zöld fal*, meg a *Vörös fal* esetében. Ezekhez akár oda is sorolható harmadikként a *Lámpagyújtás*, szintén tavalyról, amelyet *Kék falra* keresztelnék. Bár az önismétlést kísértjük — de ez is jellemző egyébként, jó értelemben véve a mester tárlatára —, halk szavú, mértéktartó *Önarckép*-sorozatát is megemlíteném mint a lírai lélekrajz sok húrú megszólaltatásának zárkózottan tartásos iskolapéldáját.

Magyar Hirlap 1976/59/4

Miháltz Pál

5

Mert nem a falak és nem a fák sokszor már-már absztrakcióba hajló ritmusainak dekorativitása az elsődleges ezekben a mindegyre visszatérő műemléksarok-motívumokban. Hanem az a varázslatosan muzsikáló festői mondanivaló, amely Miháltz Pál egyéniségének annyira sajátos vonása. Címei olykor természetesnek, máskor egyenesen banálisnak tűnő tényeket közölnek: *Fekete fák, fehér falak; Vörös és barna házak* vagy egész egyszerűen csak: *Fehér ívek.* Máskor már sejteti a valóság „égi mását": *Ház piros éggel, Kontrasztok. Tükröződések, Dinamikus táj, Tragikus táj,* vagy *A gyászkocsi gyásza.* Képeit nem könnyű szavakba önteni, mert festészet ez a javából. Alkotásainak eleve feltételezett ismeretében talán felesleges is hangsúlyozni, hogy nem csupán született vagy szerzett szín- és formaérzék, vagy sok évtizedes gyakorlat eredménye mindez, hanem a fiatalos lendülettel alkotó, sokoldalúan kimű-velt intellektusé is.

Wagner Istv

Magyar Hirlap 1976/59/4

délutáni órákban utazik vissza

A kiállítást rendezte:

Vigh László
restaurátor

Megtekinthető:

2006. február 28-ig.

Koszta József Múzeum
6600 Szentes
Széchenyi liget 1.
Tel/fax: 63/313-352
E-mail: muzeum@szentesinfo.hu
Web: www.mfm.u-szeged.hu

MEGHÍVÓ

A Láczay-Bartha-gyűjtemény története

Dr. Láczay Szabó Kálmán szegedi MÁV-mérnök fia a húszas években vette feleségül Bartha Jolánt, a szentesi Bartha Sándor cukor-só nagykereskedő leányát. Bartha Jolán nővére, Margit Miháltz Pál festőművész növendéke volt, 1926-ban bekövetkezett halála után Láczayék és Miháltzék barátsága megmaradt.

A Szegeden, Pécsen, Szolnokon szolgáló dr. Láczay Szabó Kálmán katonaorvos, jó szemű, hozzáértő műgyűjtővé vált. Miháltz Pál által Barcsay Jenő és Domanovszky Endre barátságára is szert tett. A család gyűjteménye főként ajándékozás révén gyarapodott.

A festményeket 1944-ben Szolnok bombázása elől Szentesre, Bartha Jolán szülőházába (Tóth J. u. 20.) menekítették. Ez alkalommal látogatták meg Koszta Józsefet Zrínyi utcai házában. Koszta 74 évesen viszontlátogatást tett, és megtekintette a család képzőművészeti gyűjteményét.

A Láczay-család a háború után Budapestre került, ahol gyűjteményüket tovább bővítették. Tragédiát jelentett számukra a lírai érzékkel megáldott, de gyógyíthatatlan paralízisben szenvedő Gréta lányuk elvesztése.

Jolán asszony férje halála után magára maradt és 1988. február 26-án szülővárosa múzeumának ajándékozott 28 képzőművészeti alkotást azzal a feltétellel, hogy azok csak zárt egységként, „Láczay-Bartha gyűjtemény" néven legyenek bemutathatók.

A címlapon: Miháltz Pál: Bartha Jolán arcképe

A szentesi Koszta József Múzeum
meghívja Önt, Kedves Családját és Barátait
a magyar kultúra napja tiszteletére
rendezett,

Anyám képe
(a Láczay-Bartha-gyűjtemény)

c. kiállítás megnyitójára,
2006. január 22-én vasárnap
15 órára a Széchenyi ligetbeli épületébe.

A tárlatot megnyitja:

Murányi László
a Csongrád Megyei Önkormányzat
képviselője

Közreműködik:

Kádár Lilla
a szentesi Horváth Mihály Gimnázium
tanulója

Mihálfz Pál

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1964 NOV 4

MAGYAR NEMZET

Miháltz Pál festőművész kiállítását a Képcsarnok Váci utcai Csók István Galériájában november 6-án délután nyitja meg Szij Béla művészettörténész.

1964

Mihaltz Pál

sUjs

1949. AN

KIÁLLÍTÁSOK

Mihaltz Pál

legújabb festményeit állítja ki a *Fővárosi Népművelési Központ* (Rákóczi-út 30) *Kmetty* Jánosné és *Fenyő* A. Endre rendezésében. A törzsrendezők ez esetben nem estek ama „törzsökös" hibába, hogy kitűnő festőművész munkái mellett valamely gyöngébb szobrászt szerepeltessenek vagy megfordítva. *Mihaltz* Pál két évtizeddel ezelőtt elinduló művészi pályájának kiteljesedési korszakához érkezett a mostani képei láttán. Vérbeli en lirikus festő s számára a világ elsősorban színben fogantatott és finom, átmeneti színfoltok, kolor-elemek síkszerű skálájában él s alakul. „Színes grafikák"-nak nevezett konstruktív képei — halkszavú tájképei, kisvárosi utcaképei nagyon is grafikai segédmegoldásoktól mentes színkompozíciók: szemérmes finom foltok összehangolódása — kihívó színélek nélkül. Színgazdagságának, játékos élvetegségének, formanyelvének megragadó erejéhez képest pikturájának tárgyszerűsége, tartalmi érdeklődése, mondanivalója még ugyan kiteljesedésre vár. Ez utóbbira nézve is fel fog szabadulni a hűvös magányból.

A cikk írója Vargy Tibor

2./1949. szám.

Dr. Szentiványi Gyula úrnak

Műemlékek Országos Bizottságának főtitkára

Budapest IX

Iparművészeti Múzeum.

ülői út

Csütörtöki utcáink

KIRAKATOK FÉNYÁRADATBAN

Fényterelőket szereltek fel nemrégiben a Vörösmarty téri Áruház és a Petőfi Sándor utcai Ajándékbolt kirakatára – kísérletképpen. A ragyogó – nem vakító és nem kápráztató – kirakatok a járókelők tetszését is megnyerték. A kísérletek alapján most már hozzáláttak a szükséges világítástechnikai eszközök gyártásához. A Belkereskedelmi Minisztérium úgy tervezi, hogy nemcsak egyes üzletek, hanem egész utcasorok kirakatát felszerelik a világítástechnika modern gyártmányaival.

– A FŐVÁROS NAGY VASIPARI ÜZEMEINEK SZB-ELNÖKEI szerdán a vasasszakszervezet székházában az üzemi tanácsok tevékenységéről tárgyaltak. A legnagyobb tapasztalatokkal rendelkező szakszervezeti bizottságok vállalták, hogy összesen 22 üzemi tanácsnak segítséget nyújtanak, s egyben ők maguk is átvesznek tőlük hasznos tapasztalatokat.

— New York közelében repülőszerencsétlenség történt szerdára virradó éjszaka. 67 utasával és 5 főnyi személyzetével az East River öblébe zuhant egy amerikai lökhajtásos utasszállító gép, amely az eső és a köd miatt nem tudott leszállni a La Guardia repülőtéren. A legfrissebb jelentések szerint eddig 10 utast sikerült megmenteni, de állapotuk igen súlyos.

– A BŐRIPARI DOLGOZÓK SZAKSZERVEZETE felmérte a dolgozók munka- és egészségvédelmi körülményeit a bőr- és cipőgyárakban. Az összegyűjtött adatok birtokában segítséget adnak az iparigazgatóságnak a beruházások tervezéséhez, az egyes létesítmények sorrendjének elbírálásához.

— MŰSZAKI KÖNYVKIÁLLÍTÁST rendez a Gorkij Könyvesbolt és a Magyar—Szovjet Baráti Társaság műszaki szakosztálya a Gorkij-bolt V., Váci utca 33. szám alatti bemutatótermében. A kiállítás február 7-én délelőtt 10 órakor nyílik meg.

– AZ ELSŐ MAGYAR–KOREAI FILMEGYEZMÉNY aláírására szerdán került sor Budapesten. Az egyezményt magyar részről Hárs Lajos, a Hungarofilm igazgatója, koreai részről Lju Szen I, a Koreai Népi Demokratikus Köztársaság budapesti nagykövetségének kereskedelmi tanácsosa írta alá. Az egyezmény értelmében az év folyamán több filmet cserélnek ki.

— SIKLÓSI NORBERT, a Magyar Újságírók Országos Szövetségének főtitkára Prágában tárgyalásokat folytatott a csehszlovák újságíró szövetség képviselőivel a két szervezet együttműködésének elmélyítéséről.

NO LÁM!

Az Innsbruckról 10 kilométerre nyugatra fekvő Ziri festőien szép falu községi tanácsa merész határozatot hozott: megtiltotta a Wurlitzerek és más zenegépek használatát a vendégfogadókban és szállodákban. Indokolás: a zenegépek »megzavarják a csendet« és »rossz befolyást gyakorolnak a fiatalságra«. A derék községi tanácsnokok csendrendeletüktől remélik az idegenforgalom fellendülését.

— ELKÉSZÜLT AZ ELSŐ VIDÉKI TELEVÍZIÓS KÖZVETÍTŐÁLLOMÁS Pécsett, a Misinatetőn. Kossa István közlekedés- és postaügyi miniszter szombaton adja át rendeltetésének.

– NÉMET KÖNYVKIÁLLÍTÁS nyílik február 7-én délben a Liszt Ferenc tér 1. szám alatti levő könyvklubban. A kiállítást mindennap délelőtt 11 órától lehet megtekinteni. A könyvklub 10-én este a német könyvművészet legújabb eredményeiről rendez vitát.

— KÉTNAPOS TUDOMÁNYOS TANÁCSKOZÁST rendez a Magyar Tudományos Akadémia állatorvostudományi bizottsága, továbbá a Közalkalmazottak Szakszervezetének állatorvosi szakosztálya február 5-én és 6-án a Magyar Tudományos Akadémián.

— A HAGYOMÁNYOS SVÁB-BÁLT február 7-én rendezik a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetemen. A bál gazdag műsorában német kultúrcsoportok is fellépnek. A bálvédnökség tagjai között van dr. Münnich Ferenc, a Minisztertanács elnöke, Rudolf Helmer, a Német Demokratikus Köztársaság rendkívüli és meghatalmazott nagykövete, dr. Friedrich Wild, a Magyarországi Németek Demokratikus Szövetségének főtitkára, valamint a magyar állam és a párt több vezető személyisége.

— A MAGYAR JOGÁSZ SZÖVETSÉG új elnökévé a választmány dr. Buza László akadémikust, egyetemi tanárt választotta meg.

FÉNYJELZÉST ADOTT EGY MENTŐCSÓNAK?

Az Egyesült Államok egyik parti őrhajója, amely részt vesz a Hedtoft nevű elsüllyedt dán hajó utasainak felkutatásában, jelentette, hogy halvány fényt fedeztek fel a jégtáblák között. Valószínűnek tartják, hogy a fény egy mentőcsónakról származik. A kutatás egész éjjel folyt, de eredmény egyelőre még nincs.

– TÖBB MINT 300 PUTTONY SAVANYÚ KÁPOSZTÁT szállítottak Vecsésről szerdán reggel a csarnokokba és a piacokra, s kilónként 3,50–3,80 forintért árusították. A földműves szövetkezeti boltok az ecetesuborkát kilónként 6, a sósvizes uborkát 4,50, a vágott vegyes savanyúságot 5,10 forintért adták.

ÉRDEKES ÚJÍTÁSOK A ZALAEGERSZEGI RUHAGYÁRBAN

A Zalaegerszegi Ruhagyárban Basa Ferenc és Welsz László műhelyfőnökök olyan munkagépet készítettek, amely megkönnyíti az úgynevezett laboratóriumi perforálás fáraszto munkáját. Az új gép munkábaállítása 100 százalékos teljesítményemelkedést jelent majd és emellett minimálisra csökkentik a hibalehetőségeket. A gyárban újabban a csatvarrást is géppel végzik: a szálvágást ugyancsak gépesítették, így módon egy műszakban, egy gépnél, 120 méter cérnát sikerül megmenteni. Ezenkívül kísérletek folynak fazongallér igazító mágneses készülék gyártására.

CSÜTÖRTÖK,

február 5

A Nap kél 7 óra 6 perckor, nyugszik 16 óra 51 perckor.

Szeretettel köszöntjük névnapjukon ÁGOTA nevű kedves olvasóinkat.

A nap kérdése:

— A földalatti villamos új pótkocsijai utolérik majd népszerűségben a hatos villamos legrégibb pótkocsiját?

Csütörtöki konferansz

Jó reggelt kívánok! Olvasom a Népszavában, hogy egy prágai vendéglős farkaskutyája megtanult beszélni. Én ebben nem találok semmi különöset. A napokban hallottam, amint az autóbuszon egy vita hevében azt mondta egyik utas a másiknak: »Ne ugass, mert szájon vágjak!« S ezen senki sem lepődött meg. Nos, ha azt nem találja senki csodálatosnak, hogy egy ember tud ugatni, miért volna csodálatos az, hogy egy kutya tud beszélni? Azon, hogy egy kutya beszélni tud, csak egy ló csodálkozhat. Nem ismerik a régi viccet? Két ló beszélget az utcán. »Fáj a fejem« – mondja az egyik ló. »Végy be egy aszpirint« – tanácsolja neki a másik ló. Erre megszólal mellettük egy kutya: »Karil is jó ilyen esetben.« A két ló döbbent csodálkozással fordul feléje. »Mi az, te kiskutya – hápogják meghökkenve –, hát te tudsz beszélni?« S mit beszél egy kutya? »A kutyafáját!« – mondja, ha valakitől kér valamit, például egy húszast holnapig, s az illető azt mondja, hogy most véletlenül nincs nála pénz. »Kutyafülét!« – mondja, ha viszont tőle kérnek valamit. Szóval mindenre van szava, éppen csak a nőkkel nem tud beszélni.

Mert ott pénz beszél, kutya ugat.

—Ne felejtsd el, Lajos, hogy ma csütörtök van, ma olvastam, hogy a hóvirág után már nyílik a sárga boglárka is!

– Nyílik? Ó, de kedves... És azt nem tudod véletlenül, hogy egy új kisvendéglő a közelben mikor nyílik?

— A ROMANID NYELV ALKOTÓJA, dr. Magyar Zoltán, debreceni tanár tovább bővíti és véglegesen megszerkeszti a legújabb nemzetközi műnyelv szótárát. A tervek szerint a mintegy 40 000 szavas romanid—francia—angol—magyar, illetve magyar—romanid szótár 1960-ban jelenik meg.

– FELHÍVÁS. Azok a bajtársak, akik 1919-ben a budapesti 32. vörös gyalogezred III. zászlóaljában résztvettek a salgótarjáni, füleki, rimaszéki, tornaaljai, rozsnyói, majd a szolnoki tiszai harcokban, a 40 éves találkozó céljából címüket közöljék Birnstingl Miksával (VI., Lovag utca 16). – Semjén György, Pomáz (Horváth utca 20) kéri azokat, akik a népligeti Marxlaktanyában a vörös műszaki ezred katonái voltak, résztvettek a szolnok–szajoli front áttörésében és a Mezőtúr alatti harcokban, találkozó céljából címüket vele közöljék.

Busz, amely nem ráz

Lvov utcáin megtette próbaútját egy autóbusz, amelynek karosszériája és tengelyei között nem rugók, hanem kaucsukkal borított pneumatikus kapron-ballonok találhatók. Ezek a légpárnák felfogják a lökéseket és rázkódásokat, s ezáltal az utazást kellemesebbé teszik.

– MAGYAROS ÉTELEK KÉSZÍTÉSÉRŐL tartanak előadást csütörtök délután 5 órai kezdettel a vendéglátó szakmai titkárság klubestjén, az Eötvös utca 25. szám alatt.

A CSODADÍVÁNY

Egy detroiti gyáros nagy propagandahadjárattal bejelentette, hogy piacra dobja a »csodatevő díványt«, amely azzal a nem mindennapi tulajdonsággal rendelkezik, hogy szinte percek alatt »kiszáll« minden fáradtság abból, aki végignyújtózik rajta. A szóban forgó fekvőhely-újdonság belsejében huzalok és álandóan mozgó rugók tömkelege rejtőzik, amelyek áram bekapcsolásával végigdögönyözik, masszírozzák a pihenő ember hátát.

Csütörtöki utcáink

A NAGY ÉVFORDULÓRA KÉSZÜLNEK AZ ÜZEMI SZÍNJÁTSZÓK

A Tanácsköztársaság 40. évfordulóját mind több üzemi öntevékeny színjátszó együttes kívánja köszönteni szocialista szellemű színművek művészi színvonalú bemutatásával. A Csepel Vasmű központi együttese Gergely Sándor: Vitézek és hősök, a Vörös Csillag Traktorgyár Balázs Béla: Hazatérés című drámájának előadására készül. A MÁV Landler Járműjavító színjátszói a Felszállott a pávát, a Hazai Fésűsfonóban a Cattaróí matrózokat próbálják. Ezek az előadások az Egressy Klub körműsorában a legnagyobb budapesti művelődési házak munkásközönsége elé és vidékre is eljutnak.

— MEGKEZDTÉK AZ ELŐKÉSZÜLETEKET az idei nyári szegedi szabadtéri játékokra. A Dóm téren 5000 személyes nézőteret építenek.

— ORSZÁGOS RAJZPEDAGÓGIAI KONGRESSZUST rendez májusban a Pedagógus Szakszervezet. Megvitatják a rajztanárok pedagógiai, művészi és érdekvédelmi problémáit. Egyidejűleg kiállítás nyílik a Műcsarnokban a rajzpedagógusok alkotásaiból.

— 60 000 RAGASZTOTT ESŐKABÁTOT készített exportra az idén a Május 1. Ruhagyár.

– AZ OLAJTERMÉKEK ENERGETIKAI FELHASZNÁLÁSÁRÓL február 5–6-án ankétot rendez az Energiagazdálkodási Tudományos Egyesület a Magyar Tudományos Akadémia olvasótermében.

— OLASZORSZÁGBA UTAZOTT a Budapest táncegyüttes az agrigentói néptánc-fesztiválra.

Több rablással bővült a rendőrgyilkos Csonka Elemér bűnlajstroma

Az osztrák csendőrség folytatja a disszidens Csonka Elemérnek, a két svájci rendőr gyilkosának kihallgatását. Ennek alapján erősödik az a gyanú, hogy Csonka több rablást követett el Ausztriában. A nyomozás befejezése után Csonkát kiadják a svájci hatóságoknak.

NÖVÉNYMONSTRUMOK RÁDIUMSUGÁRZÁSSAL

Dr. Gregory amerikai tudós beszámolt találmányáról, amely szerint rádióaktív sugárzással változásokat lehet elérni a növények növekedésében. A 18 500 röntgenegység sugárzásának kitett földimogyoró összetétele például teljesen megváltozott s »monstruózus« növények egész sora keletkezett: törpe, óriás, deformált és koresnövények minden fajtája. Tízévi kísérletezés után kitűnt, hogy ezek az »atommutációk« felette ellenállóképes, jobb tulajdonságokkal bíró növényekké nevelhetők, amelyek teljesen elvesztették rádióaktivitásukat.

– BARÁTI BESZÉLGETÉSRE HÍVTA ÖSSZE az MSZMP Központi Bizottságának Tudományos és Kulturális Osztálya szerdán a »Tűztánc« című antológiában szereplő fiatal költőket. A meghívottak elmondták írói és személyi problémáikat, beszámoltak alkotói terveikről, elképzeléseikről. Több fontos javaslat hangzott el arra, hogyan kerülhetnek a fiatal költők még közelebbi kapcsolatba az élettel, a munkásokkal és parasztokkal. A párt ilyen törekvéseikhez minden segítséget megad.

— A »TEGNAP« című új magyar filmnek február 5-ig, egy hét alatt, 100 000 nézője volt. A film második részén dolgozik már Dobozy Imre, a szerző. Forgatására előreláthatóan ősszel kerül sor.

— EGY AMERIKAI FOLYÓIRATBAN olvastuk: »A legújabb statisztikai jelentésekből kitűnik, hogy napjainkban az Egyesült Államokban a legszívesebben base-ballt és válóperesdit játszanak az emberek.«

Virágfesztivál Rotterdamban

A holland kertészek szövetsége elhatározta, hogy 1960-ban nemzetközi virág- és kertészeti kiállítást rendez abból az alkalomból, hogy az első tulipán-hagymák 400 évvel ezelőtt kerültek Törökországból Hollandiába. A félévig tartó »Floriadé«-n 30 ország már bejelentette részvételét.

Az Országos Filharmónia közli, hogy Relle Gabriella betegsége miatt a február 5-re hirdetett hangverseny 20-án este 20 órakor lesz megtartva a kamarateremben. Jegyek érvényesek.

Halálozás. Dr. Nemes J. György, a Fővárosi Röntgen Ernyőfénykép Szűrőállomás vezető főorvosa február 2-án hosszú betegség után elhunyt.

David Ojsztrah, Anoszov, Berman és más szovjet művészek érkeznek hazánkba

A magyar—szovjet barátság hónapjában az orosz és a szovjet zeneirodalom kimagasló alkotásai szólalnak meg a magyar főváros hangversenytermeiben. A Tátrai-kvartett például két vendégművésszel február végén a Zeneakadémián többek között előadja Glinka Sextettjét, továbbá Sosztakovics I. vonósnégyesét. A világ minden részén nagy figyelmet szentelnek a muzsikusok Sosztakovics XI. szimfóniájának.

A barátsági hónap koncertjein ismét hazánkban üdvözölhetjük *David Ojsztrahot*, a világhírű hegedűművészt, aki két zenekari és két szólóestet ad majd Budapesten. Műsorának egyik kiemelkedő eseménye lesz Sosztakovics Hegedűversenyének a bemutatója. *Nyikoláj Anoszov* moszkvai karmester már harmadszor látogat el Budapestre. Ezúttal hat hetet tölt itt. Vendégeink között lesz *Lazarij Berman* zongoraművész, a budapesti Liszt Ferenc-verseny harmadik helyezettje.

A vidéki közönség ezenkívül még két nagytehetségű fiatal szovjet művésszel ismerkedhet meg. *Marine Jasvili* hegedűművésznő a prágai, a poznani és a brüsszeli versenyeken nyert díjakat, *Dmitrij Paperno* zongoraművész pedig a varsói Chopin-versenyen és a bukaresti Enescu-versenyen kapott díjat.

Az idén ismét lesz Nemzeti Kiállítás

Gazdagnak és változatosnak ígérkezik az idei képzőművészeti kiállítási program. Négyévi szünet után *ismét lesz Nemzeti Kiállítás a Műcsarnokban*, az elmúlt évek legjobb alkotásaiból. *A Tanácsköztársaság 40. évfordulójára* nyílik meg. Ugyanekkor a Nemzeti Galéria *Nagy Balogh János*, a nagy proletárművész emlékkiállításával ünnepli az évfordulót.

A *moszkvai biennálé anyagából* több ország kiállítását hozzák el hozzánk, közöttük a nagy sikert aratott *vietnami* műveket. Az év elején *szovjet könyvkiállítás, olasz grafika és két román festő munkássága* kerül bemutatásra. Tavasszal *nemzetközi gyermekrajzkiállítást szerveznek* — az elsőt hazánkban.

Nyáron az Alföld festőinek *(Koszta, Rudnay, Tornyai* és mások) képeiből rendeznek tárlatot a Nemzeti Szalonban. A mai művészek számos kiállítása közül a legjelentősebbnek *Ferenczy Béni* szobrászművész, *Domanovszky Endre, Miháltz Pál, Horváth József* festőművészek, *Háy Károly* grafikusművész, *Farkas Aladár* szobrászművész és *Feledy Gyula* grafikusművész anyaga ígérkezik.

Ősszel ismét sor kerül a nagysikerű *fotoművészeti kiállításra* az Ernst-múzeumban. Az év végén *országos iparművészeti kiállítás* lesz, valamint dokumentációs kiállítás a Fővárosi Emlékmű Felügyelőség rendezésében, *a legújabb budapesti emlékművekről és műemlék-helyreállításokról.*

(havas)

FILMSAROK

Tengerészrevü

Egy kedves, jóképű matróz leejt egy olajfestékes ecsetet, s pechjére egy csinos lány legszebb blúzát keni vele össze. Így kezdődik a film — s a végén ugyanazt az ecsetet a fedélzetmester veszi ki Szergej Csajkin kezéből, mikor ugyanaz a csinos lány érte jön egy tündéri fehér motorcsónakon, kék habok hátán...

Ami közben történik: másfélóra zene, tánc, ének, félreértés, összeveszés, epekedés, műugrás a VIT versenyén, revü, matrózunk mexikói álruhában és hindu női köntösben — apának vélt ifjú szerelmes, szamár, filmriporter és nagyokat mondó szállodagondnok. Megnézésre ajánljuk azoknak, akik könnyű, vidám filmet akarnak, kedves zenével és mint revüfilmnél természetes, nem túlságosan meglepő fordulatokkal. Ami meglepő, az a kedves, jóképű, jóhangú Csajkin (*Romanov* játssza) epekedése a nagyon rátarti és sorozatosan mással cicázó Lena *(Bjesztajeva)* után. Annyi csinos nő közt, amennyi a VIT-en, s így a filmen látható — bizony vigasztalódhatott volna a matróz. No, de nem tette és ebből sok kedves, búsongó szerelmes dal keletkezett.

Az énekszámok — *Felcman* zenéje — szépek, a tengerészrevü valóban látványos; a VIT színes forgataga, sokadjára látva is megmelegíti a szíveket. A színek néha túlharsányak, de egy-egy kép így is emlékezetes marad — néhány könnyű, kedves melódiával együtt.

(baktai)

„Kleopátra három éjszakája"

Ősbemutató a győri Kisfaludy Kamaraszínházban

Lehet-e a történelmi anekdota puha légycsapóját a szatíra szúrófegyverévé hegyezni és edzeni? Lehet, de író kell hozzá, akinek hevítő szenvedélye és műhelyismerete alkalmas erre a műveletre. *Felkai Ferenc*, e legsajátosabb műfajával, a történelmi vígjátékkal, történelmi anekdotából kovácsolja fegyverét.

Kleopátrája nem azonos az irodalmi sablon kéjesen nyújtózó núbiai nősténypárducával, ez a Kleopátra eszes és szenvedélyes egyiptomi patrióta, aki népét meg akarja szabadítani a római uralomtól és a papság korrupt hatalmától. Felkai Kleopátrájának csak az egyik vállalkozása sikerül, letöreti a papság szarvát azzal a Julius Caesarral, akinek nyálkás, szenilis szerelmétől már undorodik, aztán a vénülő gavallér is megkapja a magáét: alig húzza ki a lábát Alexandriából, Kleopátra megcsalja fiatal és okos könyvtári rabszolgájával.

Kleopátra három éjszakája, s a történelmi szatíra három felvonása közül az első kissé vontatott és egyhangú, a másodikban és a harmadikban azonban életre kel és hatni kezd az író fölényes színpadismerete, jellemábrázoló készsége és gondos színpadi nyelvezete. Színvonalas humora hamarosan utat talált a közönséghez.

Az előadást *Fehér Miklós* hiteles hangulatot árasztó díszletében *Gyökössy Zsolt* rendezte. A fiatal rendezőnek jelentős része van a harmadik felvonás végére kialakult forró sikerben. A játék egységes képét teremti meg, s azon belül sok finom ötlettel színezi az előadást. *Olsavszky Éva* Kleopátrája asszonyi vonzóerejét tehetségesen keveri a diplomáciai furfanggal. *Bánky Róbert* Caesarja viszont annyira bohém, hogy eltakarja a világ urát. *Lengyel János* rabszolgasorban kissé nagyon is magabiztos, *Perédy László* Sakkara főpapja a grand-guignol felé hajló figura. *Szilassy Ibolya, Jászai László, Kun Vilmos, Felföldy László* játszik még jelentős szerepet a darabban, amelynek hangulatos kísérőzenéjét *Szenkár Dezső* szerezte.

(baróti)

„Ifjúsági" Rigoletto az Erkel Színházban

Február 3-án nevezetes Rigoletto-előadás hangzott el az Erkel Színházban, *Lukács Miklós* vezényletével. »Ifjúsági« előadás volt ez, de nem a szó megszokott értelmében. Ezúttal nagytudású, kiváló művészeink, *Radnay György, Mátray Ferenc, Farkas Anna* és mások mellett a színpadon, főszerepekben volt jelen az ifjúság — a tehetséges, sok szépet ígérő ifjúság. A tavalyi vizsgán már feltűnt *Jasper Bella* énekelte a nagyigényű koloratur főszerepet, a legifjabb művészeink közül kimagasló tehetségű alt, *Komlóssy Erzsébet* Magdalénát, s hozzá egyik legjobbat az utóbbi időben. További fontos szerepeket énekelt három nagy reményekre jogosító fiatal basszus, illetve bassz–bariton: *Mészáros Sándor, Petri Miklós* és *Veres Gyula*. Szívesen hallottuk kis szerepében a fiatal *Kolonich János* szép tenorját.

(rajk)

ÚJ, KORSZERŰ ORVOSI SZAKRENDELŐT KAP ÓBUDA. A Vörösvári út mögött, az Emese és Körte utca között felépült szakrendelőben az összes szakrendelések lebonyolítására 57 orvosi munkahely, külön gyermekgyógyászat és csecsemők számára orvosi tanácsadó, röntgen és laboratórium létesül. A tizenhét és félmillió forintos költséggel felépült új intézményt előreláthatólag májusban adják át rendeltetésének. A most még félreeső épület a kerület rendezése után gyönyörű parkon keresztül közvetlenül a Vörösvári útra nyílik majd. Képünkön: gyors ütemben folyik a rendelőhöz vezető út építése

(Gonda György felvétele)

„Alulírott kérem ügyem gyors elintézését...“

A nevelőintézeti felvétel ügye a miniszter előtt — Amit a petőfiszállási tanács is elintézhet... — Aki lakást és aki munkahelyet kér a Szaktanácstól

A miniszter elvtárssal szeretnék beszélni.

— A miniszter elvtársnő beteg... De talán más is meghallgathatná...

— Nem, kérem! Én személyesen vele szeretnék beszélni. Inkább majd máskor jövök.

Takáts Antal, budapesti lakos, kissé csalódottan húzta be maga mögött az ajtót. Leballagott a lépcsőn és elhagyta a Művelődésügyi Minisztériumot. Néhány nap múlva újra jelentkezett, újra kihallgatást kért a minisztertől. Mivel még mindig beteg volt, nem fogadhatta.

● Órák helyett — hetek

Aztán ismét jött, többször is, de hiába, valami mindig közbecsúszott. Közben teltek a hetek. Makacsul ragaszkodott ahhoz, hogy az ő ügyét *csak a miniszter intézheti el.* Végre, hosszas rábeszélés után elárulta, miről van szó. A kislányát szeretné elhelyezni valamelyik nevelőintézetbe, mivel nincs, aki vigyázzon rá.

A miniszter titkárságán elmagyarázták neki, hova forduljon, ki az *illetékes* ebben az ügyben. A férfi, kényszeredetten ugyan, de odament. *Még aznap délelőtt elintézték: felvették a gyereket az intézetbe.*

— Ennek az »ügyfélnek« példája egy általános jelenségre világít, — mondja *dr. Csabai Tiborné*, a művelődésügyi miniszter titkárnője. — Sokan úgy gondolják, hogy apró-cseprő ügyeiket is kizárólag valamelyik legfelső vezető intézheti el. Gyakori eset, hogy hetekig várnak a miniszter kihallgatására, s csak amikor már beszéltek vele, derül ki, hogy *ügyüket néhány óra alatt elintézhették volna, ha közvetlenül az eljáró szervhez fordultak volna.*

Kétségtelen, hogy akik az államigazgatás, illetve a párt és a Szaktanács vezetőihez fordulnak, jószándékból, tiszta szívből teszik. Részben a nagyfokú bizalom jele ez, ám nem egyszer éppen ezzel okozzák ügyeik késedelmes intézését.

● Mindig a megfelelő helyre

Az egészségügyi miniszter címére is rengeteg kérelem érkezik. Legtöbben a hadigondozási járadék felemelését szeretnék. *Kristóf Dezső* Bács-Kiskun megyéből, Petőfiszállásról küldte levelét és kérte a minisztert, *sorolja őt magasabb járadékosztályba.* Csakhogy az ilyen ügyek intézése *nem* tartozik a minisztérium hatáskörébe, mert ezekkel a *helyi tanácsok szociálpolitikai osztályai foglalkoznak.* A miniszter tehát — a törvényesség betartása érdekében is — Kristóf Dezső kérelmét elküldte a *petőfiszállási tanácshoz*, ahol azóta már bizonyára el is intézték.

A Munkaügyi Minisztérium vezetőjének címére az alábbi kérelem érkezett: »Kérem a miniszter elvtársat, szíveskedjék megmondani, hogy nekem *mennyi szabadság jár*, mert...« stb. A kérelmező megkapta a kimerítő, szakszerű választ. *De ugyanezt tíz percen belül megszerezhette volna, ha gyárában a munkaügyi osztályhoz fordul*, ahol ilyen kérdésekben ugyancsak szakszerű felvilágosítást adnak.

A Szaktanács főtitkára és titkárai is számos levelet kapnak és igen sokan keresik fel őket személyesen. Így például nemrég azt kívánta valaki, hogy *a SZOT lépjen közbe lakásügyében.* A beszélgetés közben kiderült, hogy az illető *nem is jelentette be lakásigényét a tanácsnál*, egyenesen a SZOT-hoz fordult. Márpedig köztudomású, hogy *a SZOT nem rendelkezik kiutalható lakásokkal*, azokról csak a helyi tanácsoknál tudnak számot adni.

Jól öltözött fiatalembert szólítottunk meg a SZOT panaszirodája előtt. Miért jött?

— Állás ügyben.

— A munkaközvetítő irodában járt már?

— Még nem. Gondoltam, így gyorsabban megy...:

Persze, a SZOT-ban nem tudhatják, hogy pillanatnyilag melyik gyár vagy üzem milyen munkaerőket keres. *Ezt csak a kerületi munkaközvetítő hivatalokban tudják.* A fiatalember feleslegesen időt fecsérelt azzal, hogy nem egyenesen valamelyik ilyen irodába ment. Esetleg már állásban lenne.

● Sokkal gyorsabban menne...

Sok minisztériumot és hivatalt kerestünk fel. Meggyőződtünk róla, hogy az »ügyemet lassan intézik« panasz sokszor indokolt, de csak azoknál, akik azt hiszik, hogy egyszerű, apró-cseprő problémáikat csupán miniszterek oldhatják meg. A vezetők *kénytelenek az ilyen kéréseket oda küldeni, ahol azokat a leggyorsabban és a legjobban tudják elintézni — az illetékes helyre.*

Nem egy levél tartalmazza ezt a mondatot: *»Az ügy sürgős elintézését kérem.«* Az illetők nem gondolnak rá, hogy *éppen azzal lassítják kérésük gyors teljesítését, hogy nem a megfelelő helyen kopogtatnak.*

Halasi Árpád

Az üzemi tanácsok — és a bizalom

MILYEN SEGÍTSÉGET vár az igazgató elvtárs az üzemi tanácstól?

— Semmilyet, úgy sem tud segíteni.

E kérdést a vasas-szakszervezet küldöttei tették fel, a feleletet egyik vasas üzemünk igazgatója adta. A múlt év végén ugyanis a vasas-szakszervezet központi vezetőségének utasítására mintegy 150 üzemben folytattak vizsgálatot az üzemi tanácsok működését illetően. Ennek során kitűnt, hogy *e tanácsok tevékenységében általában egészséges fejlődés mutatkozik, s a gazdasági vezetők mind bátrabban támaszkodnak reájuk.* Kitűnt azonban az is, hogy *sok esetben hátráltatja működésüket a meg nem értés, a bizonytalanság, a támogatás hiánya.*

A párbeszédet, amelyet cikkünk elején idézünk, azért választottuk, mert talán a leggyakoribb hibát jellemzi. *»Az üzemi tanács nem ért a termelés kérdéseihez«* — ez az álláspont elég széles körökben hat. A *Borsodi Hőerőmű* igazgatója, a vele folytatott beszélgetés során azt fejtette ki, hogy sok segítséget kap az üzemi tanácstól, de inkább csak a dolgozókat érintő szociális jellegű kérdésekben; ami az üzemgazdasági problémákat illeti, ezek tekintetében — úgy véli — híján van a kellő hozzáértésnek a tanács. Hasonló véleményt hallottunk a *Mosonmagyaróvári Fémművek* gazdasági vezetőitől is.

MÁS HELYÜTT tévesen úgy vélekednek, *az üzemi tanács feladata mindössze abból áll, hogy az igazgató által meghozott döntések végrehajtására mozgósítsa a dolgozókat.* Az ilyen üzemekben általában nem is kérik ki az üzemi tanács véleményét, állásfoglalását még el nem döntött kérdésekben — hanem kész tények elé állítják őket, eléjük terjesztik a már meghozott határozatokat, azt várva, hogy lelkesedjenek és lelkesítsenek értük. A *Gábor Áron Vasöntödében* például a műszaki fejlesztés terveit azzal terjesztették az üzemi tanács elé, hogy ne nyissanak vitát magukról a műszaki kérdésekről, hanem csupán arról, miképpen lehet a már kész tervek megvalósítására mozgósítani a munkásokat.

Megint más üzemekben még súlyosabb a baj: *egyszerűen feleslegesnek tartják az üzemi tanácsokat.* Miért kell két malomban megőrölni ugyanazt a lisztet? — körülbelül így vetik fel a kérdést, arra utalva, hogy *nincs szükség kettős vezetésre*, nincs szükség arra, hogy az üzem gazdasági vezetői is, üzemi tanácsa is különkülön vitasson meg bizonyos kérdéseket. *»Az üzemi tanács munkája hasznos — mégis kettősséget okoz a vezetésben és előbb-utóbb kitűnik majd a feleslegessége«* — mondották nekünk egy győri vasasüzemben. *»Mi csak azért foglalkozunk az üzemi tanáccsal, mert törvény van rá«* — fejtették ki előttünk őszintén az egyik legnagyobb vidéki gépgyárunk vezetői. A *Zuglói Gépgyár* igazgatója pedig egyenesen ellenáll annak, hogy az üzemi tanács elé terjessze azokat a kérdéseket, amelyeket a törvény eléjük utal.

Még mindig elég gyakori jelenség az is, hogy a gazdasági vezetők az üzemi tanács ülésein egyetértenek az ott hozott határozatokkal — *végrehajtásukkal már nem foglalkoznak, sőt akadályokat gördítenek ez elé.* Így történt ez nem egy esetben a *Borsodvidéki Gépgyárban.*

HA E HIBÁK GYÖKEREI után kutatunk, akkor jó egynéhányat megtalálhatunk közülük: *magukban az üzemi tanácsokban.* Kétségtelen, hogy *az üzemi tanácsok fiatal szervezetek, amelyek nem mindenütt tudnak még feladatuk magaslatára emelkedni.* Így törődést, fáradozást, áldozatokat követel kezdetben a foglalkoztatásuk. Bizonyos, hogy háromnégy, vagy akár tíz-tizenöt ember *könnyebben és gyorsabban tud határozatokat hozni, mint az üzemi tanács plénuma.* Bizonyos az is, hogy az üzemi tanács tagjai közül nem egy *nélkülözi a kellő üzemgazdasági szakismereteket* s nem kevés gondosságot igényel az, hogy e körülményt már az üzemi tanácsok elé kerülő ügyek előkészítésénél is figyelembe vegyék.

De az is világos, hogy ami így elvész a réven, az bőségesen megtérül a vámon, *az üzemi tanácsok az idő haladtával mind több segítséget nyújtanak a gazdasági vezetésnek* — ha megfelelő támogatásban részesülnek. Pártunk és kormányunk nem tételezte fel az üzemi tanácsok létrehozásakor, hogy azonnal és maradéktalanul betöltik majd hivatásukat. De azt, igenis feltételezte, hogy az üzemi tanácsok révén mind nagyobb beleszólást kapnak a munkások a vezetésbe, hogy rajtuk keresztül nap-nap mellett egyre több és több munkás ismerkedik meg a gazdálkodás alapvető kérdéseivel, tanulja meg, hogyan lehet jobban, gazdaságosabban vezetni a gyárat. *A türelem tehát itt — bőséges kamatokat ígér.*

A VISSZÁS JELENSÉGEK *fő okait azonban nem magukban az üzemi tanácsokban, hanem egyes gazdasági vezetők szemléletében kell keresni.* E vezetők — ha esetleg szavakban nem is, de a tényekben annál inkább — *lebecsülik az üzemi tanácsoknak, mint az üzemi demokrácia szerveinek jelentőségét.* Egy részüknél érthető *emberi gyengeségekről* is van szó: mindig *könnyebb a régi, már megszokott, az idegekbe begyökerezett módszereket alkalmazni*, mint újakat elsajátítani. Másoknál meg nem engedhető *önteltség* játszik közre: úgy vélik, hogy már *»elég erősek vagyunk, a munkáshatalom megszilárdult, sőt erősebb, mint valaha«* — ami igaz is, csak éppen nem következik belőle, amit következményként hibásan hozzáfűznek, hogy tudniillik emiatt nincs szükség a munkások szavának meghallgatására. Megint más gazdasági vezetők *nem rendelkeznek elég tapasztalattal* abban a tekintetben, hogyan lehet az egyszemélyi felelős vezetést a tömegek véleményére építve, a tömegek ellenőrzése alatt végrehajtani.

A gyakorlat azt bizonyítja, hogy ahol az igazgató, gazdasági vezetők meghallgatják és figyelembe veszik az üzemi tanácsok véleményét, állásfoglalását: ott a segítség olyan forrását fedezik fel bennük, amelyre korábban nem tehettek szert. A *Finomszerelvénygyárban* az elmúlt év első hónapjaiban 50 százalékra sem teljesítették a tervet. Az igazgató — helyesen — az üzemi tanácshoz fordul segítségért — s az emelkedő eredmények azt tanúsították, hogy nem hiába. A Finomszerelvény-gyár nem áll egyedül e tekintetben: mellé sorakozik a *Telefongyár*, a *Fémbútorgyár*, a *Budafoki Zománcárugyár*, a *Magyar Acélárugyár* és egész sereg más üzem. A *Mosonmagyaróvári Mezőgépgyárban* az önköltség csökkentésének területén, az *Április 4 Gépgyárban* pedig a termelés szervezetlenségének a felszámolásában nyújtott értékes támogatást az üzemi tanács.

ÉRDEMES TEHÁT, *nagyon is érdemes meghozni azokat a szükségszerű kezdeti áldozatokat, amelyeket az üzemi tanács jó ügye megkíván.* Igazat kell adunk *Heller* elvtársnak, a *Prés- és Kovácsoltárugyár* üzemi tanácsa egyik tagjának: *»Az üzemi tanácsok: fiatal intézmények. Hogy jól működjenek, hogy tagjai megtanulják tennivalóikat, a kereteket, amelyek között mozogniuk kell — az első időszakban kézen kell őket fogni, irányítani kell őket, segíteni kell őket.«* Ez így van. Az üzemi tanácsok joggal követelnek türelmet és előlegezett bizalmat — és tegyük ehhez hozzá azt is, hogy *az üzemek egész sorában már nem előlegként, hanem érdemeik jutalmaként várják el és kapják is meg e bizalmat.*

Rozsman István

Életképek

Klári is ott ül az egyik, színes terítővel letakart asztalnál, a Kender- és Jutagyár KISZ-klubjában s kezefejére támasztott homlokkal azon gondolkodik, mit válaszoljon arra a kérdésre: *»Hogyan mennek végbe a társadalmi változások?«*

Az alkalom, melyből ilyen kérdésekre kell felelnie, politikai fejtörő. Egyike az új dolgoknak, melyeket *Czinege Klára* alig háromhónapos budapesti tartózkodása alatt megismert; afféle vidám vizsga — a végén könyvjutalmat kapnak a legjobbak.

Munka után a gyárban

Klári szeretne a legjobbak között lenni, és általában nagyon sok mindenfélét szeretne, mert még csak 19 éves. Szeretne például *technikus* lenni.

Ezért kétszer egy héten műszak után bentmarad a gyárban, hogy meghallgassa a tanfolyamvezető mérnökök előadását. Kedden azért lesz itt, mert *palacsintasütő-versenyt* rendeznek a lányok; s a fiúk — ez a néhány magabiztos fiatalember, aki csak megenni tudja a palacsintát — lesznek a bíráló bizottság.

Pénteken *kézimunkázni* maradt bent — egyik lány a legjátszót kezelte, a többi kötött, horgolt, hímezett. Olykor *könyvet cserélni* marad itt...

Más fiatal lány munka után rohan a világba; sétálni, kirakatot nézni, moziba vagy randevúra. Klára ittmarad. Rejtély.

Kérdésekkel próbálom megközelíteni, miféle titkos kapcsok fűzik a gyárhoz.

— Hol lakik?

— *Albérletben...*

— Miért nem a Juta-telepen? A leányotthonban?

Kis sóhaj, reménytelen legyintés:

— *Sokan várunk már arra... Olyanok is, akik előttem jöttek. Nincs hely...*

— Mégis: hogyan él, szüleitől távol, egyedül a fővárosban?

— Hideg a szoba, mikor hazamegyek. És a házi néni mindenért szól. *Nem szeretem Pestet...*

— A gyárat sem?

Oldódó mosoly:

— *De... azt igen. A gyárban jó.*

Le fog vizsgázni...

Jenei Eszti orsózónő nemrégiben azzal állított be a párttitkárhoz, Bartánéhoz:

— *Elvtársnő, nem járhatnék én be a gyárba tanulni?*

— Hát a szállásán? A leányotthonban? — adta az vissza a kérdést.

— Próbáltam, nem megy — panaszolja Eszti. — Zajos hely az, negyven leány, tessék elképzelni!

A kultúrteremben szeretne tanulni, csakhogy az ritkán szabad: az értekezleteket tartják ott, az ismeretterjesztő előadásokat, a gyűléseket, havonta egyszer a nyugdíjasok klubja ülésezik benne...

Eszti azonban nagy kötelezettséget vállalt: munka mellett elvégzi a közgazdasági technikumot. Kihez forduljon, ki segíthet rajta? Csak a gyár.

A beszélgetés óta Eszti *kétszer hetenként bevonul könyveivel a tanácsterembe, s ott tölti szabad óráit.* Le fog vizsgázni, technikus lesz...

Mi van már és mi lesz?

Délután a kapunál... Tömegesen távoznak a délelőttösök. (Bár sok asszony, leány fentmaradt még a fürdőkben tisztálkodni, hajat mosni. A női fürdőket minden osztályon *hajszárító burával* is felszerelték.) A konyha felől ételhordóval jönnek sokan — viszik haza *az üzemi vacsorát.* A gyárkapu melletti kisajtónál is sűrű a forgalom. Pici s nagyobb gyermekeiket viszik a távozók, hozzák a délutánosok a *bölcsőde-óvodaépületbe.*

Most két fiú sietve, szinte futólépésben hagyja el a főkaput. — *Uszodába* — felelik a kérdésre. — Jólesik ilyenkor egy kis testedzés. *Igérnek röplabda-pályát, mindenféle sportlehetőséget. De mikor lesz az?* — elégedetlenkednek a türelmetlen ifjúság hangján.

— Mikor lesz? — adtam tovább a kérdést az üzemirodán.

— *A lehetőség már meg is van* — feleli kérdésemre a párttitkárnő. — Jó munkájukért cserébe szívesen teljesítjük mi a dolgozók jogos kívánságait, valamennyit. Hanem: régi a gyár, szűk itt minden, nincsenek kihasználatlan helyiségeink, nagy a területhiány. Ám azért... *ez idén építkezünk!* Az 1959-es költségvetési tervünk legfontosabb pontjai: *kibővítjük a földszinti épületet.* A KISZ új helyiséget kap, *olvasótermet* építünk a könyvtár mellé és új, *tágas kultúrtermet*, 350 ülőhellyel. *Megszerezzük a sporttelepet* is. Üzemünk mellett van a hajógyáré, velük kötöttünk szerződést. Lesz itt még női röplabda-csapat! — mosolyog.

Az érdeklődés és a vonzó beszéd

— Ha már a mi dolgainkról ír — szól közbe az szb-elnök, *Jerzsele elvtársnő* —, ne hallgassunk a bajokról sem. Nem ártana megírni azt is: dolgozóink széles rétegében, sajnos, *nincs elég érdeklődés;* 120-an ha eljönnek egy rendezvényre, ismeretterjesztő előadásra. Megírom — de nem hiszem, még a számoknak sem... Nem hiszem, hogy a munkások többsége *érdeklődés hiján* marad távol.

Sok személyes, családi ok is közrejátszik: az anyák sietnek haza gyermekeik miatt, a vidékiek a vonatinduláshoz. Elkel még ezután is bizonyára a felvilágosító szó; a gyárhoz tartozás sok dolgozóban még *nem elég tudatos — de a szívek mélyén lappang cáfolhatatlanul.* Ahogyan a két művezető felesége — emlékezetes eset volt! — megfogalmazta.

Zatlukár és *Varga* művezetők elhatározták, hogy a Szilvesztert együtt ünnepli a két család s jó barátokat, rokonokat is hívnak. Az ám, de hol? Mindkettőjük lakása kicsi annyi embernek, a vendéglő körülményes és drága.

Eljött a Szilveszter. A két családfő pedig este hozzátartozókkal, meghívottakkal, elemózsiával bevonult a gyárba, egyenesen a tanácsterembe, ahol a televíziós készülék áll. A két asszony gyorsan megterített a hosszú tanácskozóasztalon.

S akkor mondták azt a mondatot a munkás és a gyár viszonyáról — nem előre elgondoltan, programszerűen, csak úgy, magától értetődően, ahogyan a többségben él. Az asztalra mutatva így szóltak a vendégekhez:

— Érezzétek otthon magatokat *nálunk!*

Bars Sári

1021

5

Művészet

1984. május

Mihálton Pál, Munkácsy-díjas festőgrafikusművész

„Felvidéki tanyaudvar," olaj, vászon, 70×80 cm, 1937.

Művészet, 1984. máj.

A magyarok („második") bejövetele, Képes Krónika, Budapest, Országos Széchényi Könyvtár

alárendeli festői mondanivalójának. Sajátja az egy folton belüli mozgalmasság. De ez a belső élénkség is csak eszköz. Az ilyen közlendő azonban nem direkt. Nem is kell őt ezért mentegetnem – az ellenkezőjéért sem. Itt minden együtt érvényes. Azzal a feltétellel – másképpen nem is lehetne –, hogy a tárlatnéző kiegészítse magában azt, amit a képtáblától kapott.)

(1967)

Fraud Sándor: Fóra Gluk műtermében

MIHÁLTZ PÁL

Bp. Magvető 1975

(A Szentendrei Művésztelep régi tagja, a szentendrei festészet egyik ágának jelentékeny képviselője. Legújabb műveit most, decemberben mutatta be egy kis kamarakiállításon; a Műegyetemi Diákotthon világos termében. Ez volt a hetedik kiállítása. Első önálló tárlatát 1931-ben rendezte az Ernst Múzeumban. Emlékezetes az 1959-ben – ugyancsak az Ernst Múzeumban – rendezett nagy sikerű, gyűjteményes bemutatója és az 1962-es Csók Galériabeli tárlata. Ez utóbbi után tüntették ki az „Érdemes művész" címmel. Mihált Pál 1958-ig – nyugdíjazásáig – főiskolai professzor volt.)

– Tervezel nagyobb lélegzetű kiállítást is, mint ez a mostani?

– 1969-ben leszek hetvenéves. Akkor szeretnék egy nagyobb gyűjteményes kiállítást rendezni.

– Sokáig tanítottál. A pedagógiai munka milyen kapcsolatban volt a festészeteddel?

– Tizennyolc évig tanítottam a Műegyetem rajzi tanszékén, és 1946-tól tizenhárom éven át az Iparművészeti Főiskola tanára voltam. A Műegyetemen a nagy elfoglaltság hátráltatta a festői munkámat. Akkor szabadultam fel, amikor a főiskolára kerültem kevesebb munkaórával. Alakrajzot és festést tanítottam a díszlettervező és díszítő-festő szakon. A fiatalságot szeretem, és sokszor üdítő hatást vált ki belőlem – ma is – az ő lelkességük és kezdeményező erejük. Viszont amióta nyugdíjban vagyok, azóta festek a legtöbbet.

– Szentendre?

– 1931 óta járok le nyaranként. Húsz év óta vagyok a művész-

telep tagja. Inspirál a város és az a festőtársaság, akikből baráti köröm áll. Mindez jelenti számomra azt a szellemi légkört, amelyben dolgozom, melyben élek. Harminc éve járok Szentendrére; és mégis mindig találok új témát, mert az idővel az ember meglátása állandóan változik. Így Szentendrét nem tudom megunni.

– Életműved kialakult, mennyiségben is tekintélyes. Mit mondanál művészetedről összefoglalón?

– Talán tennénk fel a kérdést inkább úgy, hogy mit festek a legszívesebben. Erre azt válaszolnám, hogy az életet. Az élet benyomásait szeretném kifejezni. Lírai beállítottságú ember vagyok, és a látvány, valamint a hozzá kapcsolódó gondolatok, asszociációk váltanak ki belőlem képi megnyilatkozást. És az az alkotó ösztön, ami az embert állandó munkára készteti.

– Ebből az következik, hogy nem ragaszkodsz a természeti látványhoz?

– Nem ragaszkodom, de leginkább a látott jelenségek indítanak képi megfogalmazásra. Mai életünkben nagyon nehéz a kifejezések módjaiban utat találni. A naturalizmustól az absztrakcióig végtelen sok lehetőség nyílik.

Ösztönömre és a lelkiismeretemre hallgatok. Tisztelem mindenkinek a művészi hitvallását. Meggyőződésem, hogy a sokféle szabad keresésből fejlődik a jövő útja.

Szeretem a múlt nagy művészeti hagyományait – és izgatnak a jelen kísérletezései. Nem ismételhetjük persze azt, ami volt, de én tartózkodom attól is, hogy a jelennek esetleg divatossá váló, de múló áramlataihoz csatlakozzam. A ma emberei vagyunk, tehát föltétlenül korunkat kell kifejeznünk. Minél tovább haladunk a technikailag és kulturálisan rohamosan fejlődő életben, annál differenciáltabbá válik szemléletünk és kifejezésünk. Nem szeretem az uniformist. Különösen szellemi területen nem. Ez unalmas. A kor kifejezése nem egy hang, hanem a sok hangból összetevődő nagy szimfónia. Mindent értékelek, ami művészi nívón van, és őszinte meggyőződésből fakad.

– A zenei hasonlatról jut eszembe: úgy tudom, hogy az átlagosnál jobban érdekel a muzsika. A preklasszikusokat – például – akkor is szeretted, amikor az még nem volt, hogy úgy mondjam, divat.

– Vagy harminc éve Rácz Aladár személyes ismeretsége és zenéje hozott közel a preklasszikusokhoz, Bach műveihez is. De szeretem Mozartot, Bartókot, Kodályt. Sok ihletet kaptam Tátraiék muzsikálásától. Erősen érzem a színek és a hangok rokonságát, és sokszor inspirál a zene a festésre.

– Terveid? Bár erre a kérdésre már kaptam választ, mármint hogy három év múlva kiállítást rendezel.

– A magam részéről nagyon örülnék, ha a hátralevő időmben még egy nagyon kevéssel tovább tudnék lépni a mai idők szellemében. Nemcsak esztétikai vagy rendező igényt kiélni, hanem kifejezni a teljes embert, azt, aki vagyok. Életérzéseimet, adottságaimat, sorsomat.

(Az új képekről: Miháltz Pál fejlődése töretlen. Látványból induló festészet ez, illetve a látvány szuverén átköltése. Legjobban az elmélyedő tudja élvezni. Egyszerű, puritán, hétköznapi témák – szentendrei részlet, csendélet, enteriőr – de nem hétköznapi a megfestésük. Továbbra is uralkodik a sötét bíborvörös ünnepélyessége, és ellenpontozza a „hétköznapiságot". Miháltz „festői" festő, de kompozíciója zárt – sohasem billen a képépítés. Mestere az anyagnak, legyen az olaj, tempera vagy – a művész nagyon kedves technikája – pasztellkép. Igen ám, de ő az előadás hogyanját mindig

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PESTMEGYEI
HÍRLAP

969 MÁR 27.

FÉL ÉVSZÁZAD

1021

Miháltz Pál kiállítása

„A csend és a szemérem művésze" — írja a katalógus a 70 éves *Miháltz Pálról*... S valóban az Ernst Múzeumban rendezett retrospektív kiállítás képei előtt a szemlélő úgy érzi, hogy igaz a katalógus megállapítása. A sok meleg barna, lila, sötét narancs, vörös szín alkalmazása, a gyakran föloldott kontúrok mind belső szerénységről és szeméremről árulkodnak. De mindez csak látszólagos, mert kiállított vásznain a virtuóz eleganciával kezelt ecsetvonások mögött fellelhető a saját művészi elgondolására átformált Barcsay-féle kemény szerkesztési elv, *Czóbel Béla* sötét tónusú színkezelése. *Miháltz Pál* szentendrei festő magáénak vallja a tájat, a várost, a hagyományokat, nemkülönben az ott élt és élő művészek alkotásait. Széles skálájú művész; *tud latinos derűvel nézni a világra, s ugyanakkor észreveszi az ódon, elfelejtett utcarészletek mögött felsejlő drámát.* Mondanivalóját nem harsogóan, lázas kompozíciós megoldásokkal, hanem a színek lazúros felrakásával, a kontúrok néha elmosódó, néha keményebben látszó megrajzolásával meséli el. Mert a festőművész a mese oldott műfajával mondja el a nézőnek mindazt a drámát, szorongást, amit lát, illetőleg érez.

Ez a kiállítás a művész életének fél évszázadát mutatja be, az első kísérletező, tapogatódzó ecsetvonásoktól a kiforrott, önmagára talált művész alkotó módszeréig.

(k. i.)

határozatokról tárg
llapították, hogy
ermesztőgépész-ké
vonalának és ha
nak emelése miatt
skolát négy tanter
bővíteni, a biai me
zakmunkásképző i
dig, a négy tanter
sén kívül, szükség
kollégium átalakítása is.

Még ebben az évben elkezdik Halásztelken a kertészeti, hat tantermes iskola építését,

ahol az oktatás 1971-ben kezdődik el.

Ezután a vb-ülés 40 személyt tüntetett ki a „Pest megye kiváló állattenyésztője" jelvény arany fokozatával.

K. I.

---

a sokfelől szerzett, s általánosítható tapasztalatok alapján megfelelő intézkedéseket tegyen vagy javasoljon. Rövidebb és hosszabb távon tehát önmagukat rövidítik meg a látszatért törekvők.

Veszélyes ez társadalmilag? Igen, veszélyes, bár korántsem olyan mértékben, mint volt tapasztalható az ötvenes évek elején. Inkább maradvány, mintsem fejlődőben levő valami a látszat kedvelése, a tetszetős kirakat „megrendezése". Ám éppen azért, mert maradvány, igencsak időszerű a fölszámolása. Ugyanis nincs semmi létjogosultsága napjainkban, akkor, amikor éppen a realitások számbavétele, a nyíltság, a gondok köntörfalazás nélküli föltárása jellemzi mind a politikai, mind a gazdasági vezetést országosan. Továbbá: hosszú esztendők óta nem vették senki fejét azért, mert nyíltan föltárta a nehézségeket, az akadályokat, azaz tiszta képet adott a valóságról. Igaz,

SAJTÓFIG...
Budapest, V., Petőfi Sándor
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZABADSÁG

Miháltz Pál

1964. november 19, csütörtök

Jegyzetek KIÁLLÍTÁSOKRÓL

Miháltz Pál kiállítása a Csók Galériában

Az átalakított, korszerű világítással újonnan felszerelt, egyszerűségében is teljesen megújhodott Csók István Galéria nem is nyílhatott volna meg ünnepélyesebben, mint *Miháltz Pál gyűjteményes kiállításával.*

A művész legutóbbi, öt évvel ezelőtti retrospektív kiállítása alkalmával már megállapíthattuk, hogy ez az egykor különböző, de mindig nemcsak jelentős, de hatásos mesterek (Révész Imre, Vaszary János) tanítására érzékenyen reagáló művész mai festészetünk igazi mesterei sorába emelkedett. Új kiállítása a legutóbbi esztendőkben folytatott munkásságát mutatja be, s a művészi szuggesztivitás erejével bizonyítja, hogy ítéletünk korántsem volt elhamarkodott. Miháltz Pál festészete érzelmi, gondolati világában azóta is tovább mélyült, kifejezőerejében pedig tovább gazdagodott. Eljutott ahhoz a kifejezőképességhez, amikor az embertársakkal való közlés és a kifejezés teljessége magábaolvasztotta már az eszközöket, a kísérletezéseket, és a művész mesterien felülemelkedett a formai elemekkel való küzdelmén.

Miként mutatkozik meg ez az eredmény Miháltz Pál művészetében? Éppen ebben a művészetben, amelynek legvonzóbb ereje lírai heve, halk összhangokat teremtő egyszerűsége és az a mód, ahogy az összetett érzelmeket a művész egyszerűen képes kifejezni. A kiállítás képei megmutatják, hogy az egykori heves konstruktivista törekvések ága-boga, bizonyos szálkássága miként olvadt össze a posztimpresszionista irányzatok példájából fakadó színgazdagsággal. A képek szigorúan szerkesztettek, de ezzel nem hivalkodnak, a színvilág dús és változatos, de korántsem harsányságával vonja magára a figyelmet, hanem az érzések bensőséges, úgyszólván bizalmas közlésének a szolgálatában áll.

A magyar festészet haladó hagyományai pedig általában nem közvetlenül a tárgyban érvényesülnek — hiszen a művész festményei tárgyaként legnagyobbrészt aránylag zárt világot: a magáét és a szomszédokét, a műtermet, az otthont és az azt közvetlenül körülvevő városképet, a tájat, illetőleg mindezek egy-egy részletét választotta —, hanem a képek érzelmi fűtöttségében, az indulatban. Az ábrázolt emberek, tárgyak, tájak iránti rokonszenvben sugárzóan mutatkozik meg az ember tisztelete s megértése. Mondhatnók persze úgy is, hogy a kritikai vénát nem demonstrálják ezek a művek. De ne felejtsük el: a mi világunk, a mi mai s benső, otthoni világunk látomását vetítik elénk rokonszenvvel, megértéssel, hűséggel, és mindenekfölött a szépségeket megtalálva és újrateremtve.

S éppen ezért Miháltz Pálban (és külön még nagyon szép és nagyon közvetlen *Önarcképe* láttán) egy humánusnak érzett világ emberséges szemlélőjét és megfestőjét ismerheti meg a kiállítás látogatója. A budai s a szentendrei tájak, otthonok, emberek és az életüket szépséggel díszítő virágok, a csendes órák meghittsége tükröződik e festményeken, amelyeknek egyik legfőbb erénye hangulatteremtő egységük.

Murányi-Kovács Endre

A HÍD 1963-BAN

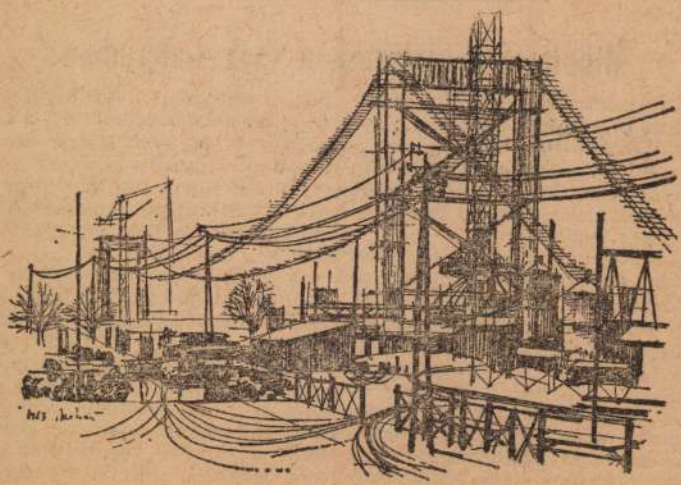

(Mácsai István rajza.)

Kolmogorov akadémikus Budapesten

A *Bolyai János Matematikai Társulat* meghívására Budapestre érkezett *A. N. Kolmogorov* akadémikus, a moszkvai Lomonoszov Egyetem világhírű matematikus professzora. A szovjet tudós, aki kidolgozta *a valószínűségszámítás modern axiómarendszerét*, az utóbbi időben főleg az információelmélettel és a matematikai gépek kérdéseivel foglalkozik.

Kolmogorov akadémikus ma délelőtt az MTA Matematikai Kutató Intézetének Reáltanoda utcai székházában középiskolai tanárokkal beszélget a matematikai tehetségek felismerésének kérdéseiről és más problémákról, majd délben előadást tart. Péntek délután 5 órakor a matematikai társulat helyiségében, a Technika Házában *A rekurzív függvények és a valószínűségszámítás alapjai* címmel ad elő, szombat délben pedig a Matematikai Kutató Intézetben *az információelmélet alapjairól* ad tudományos összefoglalást.

Megnyílt az MHS és a néphadsereg közös kiállítása

Az ifjúság a honvédelemért címmel kiállítás nyílt szerda dél-

Megemlékezések a nemzetközi diáknapról

A KISZ budapesti bizottsága és a Csehszlovák Kultúra rendezésében kedden az Építőipari és

1021 Mihácz Pál Munkácsy-díjas festőművész.

1978. III. 16. Televizió 19,30 Áné

TV Hiradó 1.

- A budapesti Csók Galériában mától uj kiállitás látható. A Munkácsy-dijjal, Érdemes- és Kiváló cimmel kitüntetett Mihácz Pál képei hallatlan nyugalmat és biztonságot árasztanak. Olyat, amilyet a táj, a környezet Szentendre évtizedek óta ihlető, és otthont adó házai, utcái sugároznak, őszi, nyári délutánokon. Mihácz Pál évtizedekig tanitott perspektivarajzot, térrajzot a Müszaki Egyetemen, majd az Iparmüvészeti Főiskolán. Még most is rajongva visszajáró tanitványai számára az emberség és a szerénység mellett a saját festői gyakorlatából leszürt tapasztalatokat adhatta át. Azokat, amelyek oly jellegzetessé és összefüggővé teszik életmüvét.
Törékeny, pici ember Mihácz Pál, de a szentendrei iskola szép hagyományainak őrzésében és továbbvitelében igen erős. Ezek az utóbbi 2 évben készült alkotások is ugy foglalkoztatják őt, mint a fejlődés, a müvészi továbblépés lehetőségei.
Mihácz Pál kiállitása a budapesti Csók Galériában március 30-ig látható.

1021

Miháltz Pál, Munkácsy-díjas festőművész

19[illegible] II.21. 12,00. Ka.

Déli krónika.

- A kortárs magy ar festészet egyik nagy öregjének, Miháltz Pál, Munkácsy-dijas, kiváló művésznek, délben nyitották m eg kiállitását a Műcsarnokban. Az elmúlt években festett 73, magá val raGADÓ SZÉP ALKOTÁSÁT MUTATJA BE AZ idős mester, akivel ebből az alkalomból beszélget Szatmári Ilona.

- Annak örvendek, hogy ebben az életkorban amiben én v agyok - 77 éves.

- Még dolgozni tudtam az utolsó kiállitásom óta, hogy a Műcsar nok három te rmében nem fért el minden munkám és ezért nagyon hálás v agyok az életnek, hogy ezt a lehetőséget még megadta.

- Vázlatfüzeteim évekre visszamenően telve vannak följegyzések kel. Szeretem nagyon azokat a helyeket fölkeresni, ahol a mü -

(102)

Ejtch 31.21. 12,00. Ra.

Déli krónika.

- A hortára nagy az festőszet egyik nagy öregjének, Mihále Pál, Munkácsy-díjas, kiváló művésznek, délben nyitották m eg kiállítását a Műcsarnokban. Az elmúlt években festett 73, magával rabadó szép alkotásai mutatja be az idős mester, akivel ebből az alkalomból beszélget Szatmári Ilona.

- Annak örvendek, hogy ebben az életkorban amiben én v agyok - 77 éves.

- Még délgosni tudtam az utolsó kiállításom óta, hogy a Műcsarnok három te rmében nem fért el minden munkám és ezért nagyon hálás v agyok az életnek, hogy ezt a lehetőséget még megadta.

- Véslatfüzeteim évekre visszamenden telve vannak füljegyzések kel. Szeretem nagyon azokat a helyeket fölkeresni, ahol a mü -

emlé kek, vagy népmüvészeti emlékek találhatók. Ilyen helyek ugye Szentendre, Eszte rgom, Sopron. Ezeken a h elyeken én följegyzek dolgokat, mert minden ami élet, érdekel és följegyzéseim után, i tthon készitem el a képeimet.

- Harminc esztendeje, hogy /a Szentendrei Müvésztelep tagja. Milyen szivesen festi a kis barokk kapukat, a sikátorokat, a macskaköves utcákat.

- Hát nézze, n emcsak a nagyságban van a szépség. Hogy egy triviális hasonlatot mondjak, egy új bögre sohasem olyan szép mint egy régi. Egy kicsorbult bögre, ami megfüstölődött és összerepedezett, az mindég egy életnek a nyomait hordja magán.

- A szinei meglehetősen sötétek, de ez nem jelent semmit, ugye?

- Ez n em jelent sötétenlátást. Lehetne ezt analizálni, hogy miből ered, hogy valakinek szinei sötétek, vagy vidámak. Ne m volt túl derüs életem az biztos. Sok komor dolgot láttam, hát talán annál jobban ragyognak a szinek, ha sötét alapból világitanak ki.

ÍRÓK ÉS KÖNYVEK

Az asszony beleszól

Móricz Zsigmond új regénye

Idestova három évtizede él *Móricz* Zsigmond Budapesten s most, félszáz kötet után, ebben a könyvében találkozik először Budapesttel. Vidékről felszármazott íróink között egyetlenegy sincs, aki olyan érintetlenül őrízte volna meg egész írói lényében a magyar vidéki élet sajátos szemléletmódját és kifejezési formáit, mint ő. Mintha itt csak laknék: valójában mostanáig a vidéken élt. Lélekben, szokásban, a hangja ízével és mozdulatainak alföldi tempósságával mindig ott volt otthon igazán. Onnan hozta csodálatosan hű és kifejező megfigyeléseit, alakjait, történeteit, problémáit, élő emlékezésének azt a kifogyhatatlan gazdagságát, amelyből játszva tellett ki annyi pompás regény, színdarab, novella, ujságcikk. Minden érdeklődése és érzése Anteus-módjára fordult vissza az elhagyott föld felé s talán éppen ezért természetes, hogy a nagyvárost, amelyben harminc esztendőt töltött, szinte észre sem vette. A vidéki ember, a vidéki élet termő humuszba gyökerezettségéhez mérve, nyilván gyökértelennek érezte a pesti embert, a pesti életet, sőt egészséges ösztönével alighanem le is nézte kissé. Idegenkedve siklott hát el fölötte és beérte a kisváros, a falu, a tanya lakóinak és sorsának költői felidézésével. Mígnem most, csaknem váratlanul, minden átmenet nélkül, egyszerre rányilott mohó érdeklődése Budapestre, ugyanazzal a kutató, elfogulatlan, tárgyilagos kiváncsisággal, amellyel oly sokáig a magyar vidéket nézte.

Ebben a regényében Móricz valósággal föltedezi s mingyárt meg is hódítja író-művészek számára az egész pesti életet, annak legkülönbözőbb társadalmi típusait, a gyanús üzleteket kötő ujságírótól a szenzáció után loholó bankvezérig, a panamától idegesen rettegő miniszteri tanácsostól a fiktív mérleggel dolgozó nagykereskedőig, a lecsúszott méltóságos asszony színinövendéklányaitól a zsebkendő-sikkasztó mosónőig, az állástalan intellektueltől a potyát-leső kishivatalnokig. Különös galéria, nyugtalan keresztmetszet ez. Egy üllői úti ház lakóinak egyetlen napba sűrített, drámai mozgalmasságú, cinikus humorral és keserű gondokkal kevert életében felmutatva mindaz, ami az egész mai Budapest hétköznapjait fűti, izgatja, kavarja és akárhogy, de mégis csak élteti. Elsősorban és végső vonatkozásában tehát a *pénz*, ami nincs és ami kellene, — szerelem, karriér, letörés, bűn, öröm, piszok, romlás és reménykedés, család és politika végzetes mozgatója.

Mi az, amibe az asszony beleszól? A férjek dolgozó, kereső vagy henyélésre kárhoztatott élete. A mindennapi robot, amelynek fizetésben, haszonban, nyereségben kifejezhető eredménye mindig kevesebb annál, amennyire »otthon« szükség van. Ez a rideg motívum azonban itt — épúgy, mint Móricz Zsigmond falusi történeteiben — az asszony férfin-uralkodó szenvedélyének hol tragikus, hol komikus alá festésével gazdagodik. Az életből vett téma ettől kapja meg igazi életszínét. Pénz és szerelem együtt jár ebben a regényében is, minden vonatkozásban szétágazó, komoly kérdések indát-eresztő bőségével, a jelentéktelennek tetsző indulástól kezdve a befejezésig. Mert az egész egy alig anekdótányi magból sarjad ki. A sokfelé mutató mese négy ingyen színházjegy keserűn-mulatságos odisszeája köré bogozódik. Négy potyajegy köré, amely a hónap végén, a »járulékos« költségek miatt, alig bír gazdát találni. S ahogy az élesszemű író ennek a semmiségnek fejleményein keresztül a háború utáni magyar élet teljes problematikáját elénk villantja: az éppen az ő nagyszerű írói tehetségének legbravúrosabb teljesítménye.

De közben, mintegy a téma hátterében, más érdekességet is fölmutat. Pest vidéki hinterlandját, ahonnan a főváros lakosságának jórésze kikerült. Móricz, a magyar vidék leghivatottabb írója, a pesti emberben csalhatatlan örömmel szimatolja ki és keresi meg a vidékről fölszármazott jövevény visszaütő, ősi vonásait s azokat a titkos természeti kapcsolatokat, amelyek óvatlan pillanatokban nosztalgikus erővel törnek ki belőle. E tekintetben szinte leleplező munkát végez. A pesti ember lelkének és életformáinak legrejtettebb zárait pattantja fel, époly tudatos programszerűséggel, mint művészi invencióval. Innen van, hogy *Az asszony beleszól* nemcsak egyszerű miliő-változatot jelent Móricz hatalmas oeuvrejében, hanem újabb tématikus gazdagodást is. A Budapest nagyvárosi arculatán megbúvó vidéki jegyeket pedig csak olyan fővárosi író fedezhette fel, akit harminceszendős ittartózkodás után is eleven, elszakíthatatlan szálak kötnek gyerekkorának színhelyéhez, a felejthetetlen magyar vidékhez.

Szép, érdekes és értékes írás Móricz új regénye. S kissé túlkerekített bevégzése ellenére is, minden sora magánviseli az egyre mélyülő tehetség, az egyre szélesebb kört felölelő írói nagyság nemesfémjelzését. Az *Athenaeum* kiadásában megjelent, izléses kiállítású könyv az *új Móricz-sorozat* első köteteként kerül az olvasóközönség elé.

Kárpáti Aurél

□ **Az igazi első (S. Feer Eliz regénye).** Finomtollú írónő könyve ez, amelyben együtt találunk realizmust és poézist. Különösen az író érdekes meseszövése köti le az utolsó szóig az olvasó érdeklődését. Alakjait a mai élet adja, ellentétes jellemek és világnézetek összeütközése, amely végül egy mindennel megbékéltető akkordban oldódik fel. —i.

Enyém az élet

A könyv címlapján páncélba öltözött ifjú tör előre, két karját széttárja s pillantása áthatóan fúródik be a messzeségbe. Mi lehet ebben a könyvben? Szerelmi regény, amelynek hőse vagy hősnője magának követeli az életet s az élet minden csepp mézét?... Néhány lap átfutása után kellemes bizsergést érez az olvasó ereiben s a könyvet szorosabbra fogja kezében. Az »*Enyém az élet*«-ben nem szerelmi regényt írt dr. *Schöner* Ferenc. Még ennél is nagyobb problémát ragadott meg, pedig hát, úgye, a szerelem szintén a legnagyobbak közé tartozik.

Valahogy úgy tessék képzelni a dolgot, hogy dr. *Schöner* Ferenc afajta »civil pap«, »civil lelkiatya« s mint ilyen, beleült egy civil gyóntatószékbe és itt az egész emberiség lelkére próbál beszélni. Ez a szegény emberiség most már majdnem két évtized óta eszeveszettként lót-fut fel s alá. Ruhája tépett, haja csapzott, szemében emésztő tűz lobog, keze-lába idegesen remeg, szíve vadul dobog s ajkai érthetetlen szavakat mormolnak. Ehez az emberiséghez szól dr. *Schöner* Ferenc úgy és olyan hangon, mint ahogy a jó pap szól megriadt hívéhez.

Schöner Ferenc megtanult mindent, amit az emberi életről tudnunk kell. Könyvének minden során látszik, hogy nem elégedett meg a közhelyes életbölcsességgel. Rávetette magát mindarra, — a hittudománytól a biológián, kémián és fizikán át a matematikáig — amin keresztül meg lehet ismerni azt a gyenge fényt, amit emberi mécsesnek neveznek. S ezekkel az ismeretekkel felvértezve, ült bele abba a gyóntatószékbe, ahol az elcsigázott, agyonhajszolt és összetépett emberiség tehetetlenül összeroskadt.

Ehez az emberiséghez szól okosan, bölcsen s természetesen elmondhatatlan szelidséggel. Megmagyarázza nekik, hogy nem az úgynevezett gazdasági baj a legnagyobb baj. A lélek van megsebezve, e felé a seb felé kell fordulni, ezt kell gyógyítani. S itt — bocsánat a profán kifejezésért — olyan színjáték következik, amelynek nincsen sok párja. *Schöner* Ferenc elmondja... nem, bebizonyítja, mint ahogy kémiai laboratóriumokban szoktak bizonyítani... hogy mire képes a lélek, ha rábízza magát az ember. Nem csodákat támaszt s nem sziklákat morzsol össze, még ennél is többet tesz. Meg tud változtatni egy emberi életet. Az az emberi élet, amely eddig nyomorék, roncs volt, egy marék kétségbeesés, már olyan hitvány, hogy nem érdemelte meg többé, hogy a kék ég rámosolyogjon: egyszerre feléled és kiegyenesedik, ha a lélek bontogatni kezdi benne a szárnyát.

Mondani sem kell, hogy ez a kezdés a legnehezebb. De amikor azután megmozdult a lélek, micsoda elváltozás!... Annak a nyomorult embernek az arcán, aki az imént a poklok mélységeiben hitte magát, a bizalom fénye kezd ragyogni. Szeme pillantása nyugodtabb, kezelába nem remeg többé, homloka kisímult, ajkai nyugodtan csukódnak és nyílnak s amikor beszédbe fog, hangja érces — enyém az élet. És elhiszik neki. Az az ember, aki megtalálta lelkét s rábízza magát erre a lélekre, az meg is fogta az életet s ebből az életből annyi szépséget és jóságot fog elővarázsolni, amennyiről addig nem is álmodott.

Ezt prédikálja dr. *Schöner* Ferenc olyan meggyőzően, hogy aki végigolvasta könyvét, azzal a szilárd hittel hagyja el a gyóntatószéket, — igaza van, a lélek csakugyan még erre is képes. Még olyan roncsból is, mint amilyen a világválság homo economicusa, embert, boldog embert képes teremteni. *(a+b)*

□ **Dr. Puder Sándor: Szépirodalom és orvostudomány.** Művelődéstörténeti és irodalomtörténeti tanulmány, amelyben az úttörő munkát végző, kitűnő szerző saját szavai szerint azt keresi: hogyan tükröződik vissza az orvostudomány fejlődésének valamely felfogása egy-egy irodalmi korszakban vagy alkotásban? A feladat, amelyre dr. *Puder* vállalkozott, époly újszerű, mint érdekes. Nagy és alapos felkészültséget kíván mindkét történelmi ágazatban, de főkép intuitív képességet az összefüggések, hatások és beszüremkedések logikai kapcsolatainak biztos felkutatásában. A tudós szerző mindhárom adottsággal rendelkezik. Azonfelül igen élvezetes, kellemes író is, aki minden rehézkesség nélkül, roppant szemléletesen tárgyalja sokrétű és sokfelé mutató anyagát. A szűkre szabott keretek közt is lehető teljességre törekszik s az irodalom ősi kezdeteitől, Shakespeare, Molière és Goethe korán keresztül napjainkig nyomon követi és kimutatja az orvostudomány és irodalom benső összefüggéseit, érdekes kölcsönhatásait. Különösen meggyőző a tanulmány újkori része, a lélekelemzés irodalmi szerepének megvilágítása, valamint az egyes orvosi szakok irodalmi nyomainak kimutatása. Irodalom és orvostudomány között dr. Puder bizonyos törvényszerű kapcsolatot állapít meg korszakonként, olyan együtthaladást, amelyet a felhozott példák nagy száma igen valószínűvé tesz. Bő, lelkiismeretes bibliográfia egészíti ki az alapvető, értékes munkát, amelynek gondolatkeltő hatását bizonyára a laikus olvasó is haszonnal kamatoztatja a maga javára. —*i.*

□ **Radnóti Miklós: Ének a négerről aki a városba ment.** *Radnóti* Miklós lírája értékes egyéni hangot jelent a modern magyar költészetben. Témáinak emberi jelentősége, nyelvének különleges színezetű, érdekes magyarságú zengése és hangulatainak határozott korszerűsége már évekkel ezelőtt komoly értékelést biztosított a fiatal költő számára, aki a »Szegedi Fiatalok« kollégiumának — a szegedi egyetem köré csoportosult haladó szellemű művészek csoportjának — egyik legértékesebb tagja. Most művészien illusztrált kiadásban jelent meg egy nagyobb verse: »*Ének a négerről, aki a városba ment*«. Balladaszerű szép költemény a nagyváros rideg világába került gyarmati néger tragédiájáról. Megkapóan erőteljes, tömör strófáit, gazdag és finom képeit és hangulatárnyalatait méltóan illusztrálja a tehetséges *S. Szőnyi* Lajos húsz kitűnő linoleummetszete.

Lévai Jenő: Éhség, forradalom, Szibéria

— *Nem kultúremberek önök...*

A lembergi orosz állomásparancsnokságon vágták ezt a mondatot a przemysli tisztek szeme közé.

Az oldenburgi nagyherceg fogadta Tamássy altábornagyot. Tamássy kesztyűsen jelentkezett a nagyhercegnél s nem fogadta el a kéznyujtását, hanem tisztelegve lépett le. A nagyherceg kezén nem volt kesztyű. 1. Az oroszoknál kesztyűs kézzel megfogni a kesztyűtlen kezet: *sértés*. 2. Az osztrák-magyar hadseregben szolgálatban nem volt szabad lehúzni a kesztyűt. Tamássy pedig *szolgálatban volt*, amikor jelentkezett a nagyhercegnél s nem tudta egyeztetni az orosz és osztrák-magyar szempontokat. *Megsértette a cár rokonát* és százezer przemysli fogoly azzal a sajtóban és szóban terjesztett szégyenbélyeggel masirozott végig Oroszországon, hogy: »*Önök nem úriemberek...*«

Hát Istenem... Ha a przemysli éhezésben még megmaradtak *kultúremberekneк*, az oroszországi cirkuszi jellegű körülhordozás szégyene, Krasznojarszk, Taskend, Csita, Novo-Nikolajevszk, Chabarovszk, a szimbirszki tetűvár majdnem állatokká aljasította le őket, de ez már *az oroszok kétes dicsősége*, akik gyökeréig rothadt birodalmuk szerencsétlen állapotának minden átkában, terhében bőségesen részesítették a hadifoglyokat. A fogoly tisztek kétségbeesett erőfeszítései semmit se segítettek ezen az állapoton.

Lévai Jenő kétkötetes történelmi riportja — van-e még könyv, amely ennyire megérdemelné a »történelmi riport« megjelölést? — ezeken a szörnyűségeken vezeti végig az olvasót, költői szépítgetés nélkül, a fantáziajáték színpompája nélkül, rideg tárgyilagossággal. A tárgyilagosság avatja az »*Éhség, forradalom, Szibéria*«-t történelemmé, nemcsak az orosz, hanem a magyar összeomlásnak is rendkívül értékes, fontos okmánytárává. A szibériai fogolyélet a monarchia és Magyarország életének orosz forradalmi hatások alatt fejlődött vetülete volt. *Lévai* munkáján keresztül nemcsak a hadifogolytáborok rémségekben bővelkedő történetét ismertük meg, hanem a Kerenszki-forradalom s Leninék hatalomrajutásának ismeretlen jelenségeit és az ellenforradalmak hosszú, véres korszakát is, amelyeknek hadszíntere kevés kivétellel a hadifogoly-százezrekkel megrakott Szibéria volt. *Kun* Béla és társainak oroszországi tevékenysége, a magyarországi proletárforradalom előkészítése és sikerének, majd összeomlásának hatása, a fogolytáborokban szervezett nemzetközi vörösőrsök sorsa és az orosz forradalmi kor legérdekesebb tömegeseménye, *a cseh légió* szervezése, magyar és osztrák foglyokkal szemben elkövetett véres »hadítettei«, *Kolcsak* ellenforradalma, a csehek és Janin tábornok által történt elárultatása, az admirális kivégzése, *Gajda, Syrovy, Krejcsi* és más cseh híresség karrierjének alakulása, a légió kivonulása Oroszországból: ezek Lévai könyvének uralkodó eseményei, amelyeknek hátterében mindenütt hadifogoly-tízezreknek becsületes passzivitásból vagy könnyelmű kísérletekből származó nyomorúsága áll.

Rendkívül érdekes ez a munka, tömérdek okmányával, naplójegyzetével, élők és halottak tanuságtételével. Idegen nyelvekre fordítva a magyar reviziós propagandának is értékes harci eszköze lesz. *(dkl.)*

□ **Miháltz Pál: Egy élet regénye képekben.** Miháltz Pál, a tehetséges fiatal festőművész, akit eddig csak képei alapján ismertek, érdekes grafikai sorozattal lép most a közönség elé. Kötete 41 linoleummetszetet tartalmaz, amelyek szöveg nélkül, de ennek ellenére is érthetően fogalmazzák meg egy emberi sors történetét. A »szövegnélküli regény« gondolata Frans Masereeltől, a nagy belga grafikusköltőtől származik és az ő befolyását mutatja Miháltz metszeteinek stílusa, sőt a fametszetre emlékeztető technikája is. A finom ízlésű magyar grafikusnak azonban helyenként mégis sikerül felszabadítani nagát nagy példaképének hatása alól és művészete ilyen esetekben is megnyerő és szimpatikus marad. *(—r.)*

□ **Tamás István: A szegedi pedellus.** Az igazság feltartóztathatatlan győzelmét példázza ez a történet, rávilágítva, miként kell érte ügyességgel, leleménnyel, még életünk kockáztatása árán is harcba szállnunk. A francia megszállás idején a szegedi gimnázium öreg pedellusa kémkedés gyanújába keveredik és ezért a franciák halálra ítélik. A rövidnadrágos kis szegedi gimnazisták az öreg pedellus megmentéséért folytatott megkapó küzdelme elevenedik meg a regényben, mely fordulatokban gazdag színes elevenséggel tárja elénk azt a sok derűs és megrázó epizódot, melyek után az igazság végre győzelemre jut. A diákszív és diáklélek kitűnő ismerője az író, aki ezenkívül vérbeli mesemondó. A francia megszállás képét úgy vetíti elénk, hogy azt torzvonás nem csúfítja. Embert lát az ellenségben is, áldozatát, vagy sorsán változtatni képtelen sakkfiguráját a nagy világfelfordulásnak, melynek kórokozói ellen küzd. A regény ezen a ponton a lelkek mélységébe hatol le. Nem a régmultba nyúl vissza témáért, hanem a világháború utáni összeomlás egyik legizgalmasabb, legtragikusabb epizódját választotta, amikor Szegedet franciák, főként színes gyarmati csapatok szállták meg és a tiszaparti város a háromnapos uccai harcok során csatatérré változott. Felnőttet és diákembert egyaránt elszórakoztat a *Szegedi pedellus*, amely az új magyar történelem egyik érdekes fejezetét eleveníti meg frissen és lebilincselően. —*il.*

□ **Dr. Hernád Henrik: *Eszme és fizikum.*** Ezzel a címmel jelentős filozófiai mű jelent meg dr. *Hernád* Henrik tollából. A könyv azt az érdekes gondolatot tárgyalja, hogy minden fizikai jelenség eszmei tőből fakad. Szerző az elektronelméletet is világszemléleti álláspontja szolgálatába állítja és a természet jelenségeinek sok-sok mozzanatával igazolja tételeit. Már-már a metafizika határát átlépő, mélyszántású gondolatfűzéseket tartalmaz ez a könyv, melyet a bölcselet barátai bizonyára szívesen fogadnak. —*r.*

MEZŐGAZDASÁG

Búzát vásárolt tőlünk a kínai hadsereg

Hogy az élelmes kereskedelmet kikapcsolni egy ország termelésének értékesítéséből mennyire nem kívánatos, azt legjobban a következő eset bizonyítja:

Kína csak tengerentúli búzát vásárolt. Európai búza alig került oda. Mióta azonban exportunkat fokozni vagyunk kénytelenek és az árupengő felszabadítása révén sok búza jutott európai kikötőkbe is, egyre több magyar búza kerül olyan országokba, amelyek azelőtt csak hírből ismertek bennünket, de sem búzát, sem egyebet tőlünk nem vásároltak.

Most a vásárlók sorába lépett Kína, amely egy ilyen árupengős tranzakció révén *500 vagón magyar búzát vett át a sanghai-i katonai csapatok céljaira.* A búza *a Dunán és a Fekete tengeren át jutott kínai kikötőbe* és onnan rendeltetési helyére.

Ami okulásul és példaként szolgálhat mindazok részére, akik ma sem akarják elhinni, hogy élelmes gabonakereskedelmi cégek milyen eredménnyel tudnak dolgozni a magyar búza érdekében, ha — engedik őket!

Állatkiviteli lehetőségeink Oroszország felé

Beavatottak előtt nem ismeretlen, hogy kereskedelmi összeköttetés Oroszországgal volt már a háború után is, csakhogy *a külföldön keresztül.* Különösen áll ez állatexportunkra, melyet azonban *külföldi nagy szállítócégek bonyolítottak le.* Az egyik ilyen cég vezetője, aki ezeknek az ügyleteknek a lebonyolításában éveken keresztül tevékeny részt vett s mint az egyik osztrák állatkiviteli társaság egyik főintézője s oroszországi megbizottja nagy szakismeretekkel rendelkezik, az oroszországi állatkivitel lehetőségeiről a következőket mondotta:

— Oroszországgal való kereskedelmi kapcsolatunk az állatexport szempontjából kétségkívül nagy lehetőségeket nyujt. A kivitel szempontjából *csakis tenyészállatok jöhetnek számításba.* Elsősorban *tenyészbikák, tehenek, lovak, sertések, fajbaromfi* és szőrmetermelésre alkalmas *házinyulak.* A kivitel maga *rendkívül nehézkes* dolog, nagy körültekintést kíván egyrészt az óriási távolság miatt, másrészt Oroszország speciális viszonyainál fogva.

— Mindenkinek tudnia kell, hogy vásárlásokat csakis az orosz *kormány* szervei eszközölhetnek a kapott meghatalmazás keretein belül. Erre jellemző, hogy *szerződést jogérvényesen csak Moszkva írhat alá.* A szovjet külföldi bevásárlásait a kormány által kiküldött *bizottságok* jóformán csak *közvetítik* s az áru elosztása is centrálisan történik.

— A vásárlás nagy tömegkben *az állam részére* történik, tehát *kisebb cégek a szovjettel nem is köthetnek üzletet,* mert a vásárlás nagy rezsiköltséggel jár. Éppen ezért az eladásokat csak tőkeerős, tekintélyes vállalatok eszközölhetik. Fontos állami feladat volna a mezőgazdasági export szempontjából kiviteli központ megszervezése, mert a fennálló valutáris viszonyok miatt a lebonyolítás állami szervek közbejötte nélkül el sem képzelhető.

— Módomban volt 1929 decemberében egyik nagyobb *telivérszállítmány* átadása alkalmával a szovjet vezetőivel megbeszéléseket folytatni s már akkor annak a nézetüknek adtak kifejezést, hogy a jövőben *csak rekompenzációs alapon vásárolnak lovat,* de hajlandók bevásárlásaikat mindenféle tenyészállatra kiterjeszteni. E tárgyalások alapján kell nyomatékosan hangsúlyoznom azt a körülményt, hogy ilyen ügyletek lebonyolításánál *csak igazán tőkeerős vállalatok jöhetnek számításba,* mert hiszen az állatok árát a tenyésztőknek már a vásárláskor ki kell fizetni, míg *az exportőr esetleg csak hónapok múlva látja a pénzét.* Maga a lebonyolítás is — szerződések megkötése, szállítás, átadás — nagy tapasztalatot és óvatosságot igénylő tevékenység, mert *a ráfizetés lehetősége is fennáll.* Egyes cégek bizony súlyos tandíjakat fizettek.

Búzakivitelünk sorsa

A csehszlovák statisztikai hivatal végleges adatai az 1933. évi termésről végkép eloszlatták a reménységet, hogy sikerül a mostani kampányban fokozni vagy inkább életrekelteni az árucserét a dunai agrárállamok és Csehszlovákia közt. Csehszlovákiában az 1933. évi búzatermést véglegesen 18.600.000 mázsára, a fogyasztást az 1933—34. kampányra 17.000.000 mázsára becsülik. A termésen kívül még rendelkezésre áll 1,000.000 mázsa tengeren túlról importált búza. A fölösleg tehát 2,600.000 mázsát tesz ki, mely tételt Csehszlovákia a belső piaci és a világpiaci árak közt fennálló nagy különbség miatt exportálni nem tud. E mennyiség tehát az eljövendő kampányt fogja megterhelni.

A közölt adatok elsősorban a kisantant agrárállamait érintik kellemetlenül. Ezen adatokon bukott meg a gazdasági kisantant terve, ezek miatt a zágrábi konferencia is csak jelentéktelen eredményeket hozhatott. De számunkra se megnyugtató tény, hogy egy esetleges búzavevő teljesen kiáll a vevők sorából, sőt még az eladók sorába is kerülhet. Sajnos, szomszédaink is követik a versenyt az autarchia felé, amely úgyszólván kivétel nélkül minden országban folyik. Búzakivitelünk fejlődése pedig szoros összefüggésben áll a volt monarchia részeinek gazdasági fejlődésével. *Búzatermelésünk talán sohasem emelkedett volna mai fokára, ha búzánk nem részesült volna vámvédelemben az osztrák-magyar monarchiában.* De nemcsak a közeli piacokon tapasztalhatunk elszomorító jelenségeket. Még a Távol Keleten is nemrég újabb elzárkózás történt a búzatermelő államokkal szemben. Kína erősen felemelte búzavámját, ezzel különösen az ausztráliai kivitelt sujtja, de e jelentős vámemelés a világ búzaforgalmában újabb eltolódásokat fog eredményezni.

Már évek óta veszedelem fenyegeti a magyar búzakivitelt. Pedig a búza a magyar föld egyik azon kevés kincse, melyet külföldön a számunkra szükséges nyersanyagok és iparcikkek ellen becserélhetünk és amely a mezőgazdasági dekonjunktúra idejéig biztosított bennünket az elbalkanizálódás veszélyétől.

Most amikor annyi szó esik a tervgazdálkodásról, nem árt, ha búzakivitelünk jövőjét mérlegeljük. Búzában *világtúltermelés van,* egy esetleg fellépő erősebb fogyasztást pedig előnyösebben a tengerentúli államok fedezhetnék. *A kivételes minőségű búzát* illetőleg azonban nem lehet túltermelésről beszélni és nem is valószínű, hogy ebben túltermelés lesz, mert a jó minőségű acélos sikérben gazdag búzát csak egyes, a természettől kijelölt területek termelhetnek. A néhány évek óta folyó kísérletek bebizonyították, hogy hazánk is egy a természettől előnyben részesített terület, melynek klímája és földje lehetővé teszi, hogy búzában a legjobb minőségeket termelje. Hiába fokozzák termelésüket egyes európai országok, mint Németország, Ausztria és Olaszország, mégis *mindig kénytelenek lesznek minőségbúzát behozni,* hogy lisztjüket feljavíthassák és jó kenyeret süthessenek.

Nálunk eddig inkább a kivitelre kerülő *mennyiséget* tartották fontosnak, nem pedig a kivitelre kerülő mennyiség minőségét. *Átlagbúzánk* a külföld hireszteléseivel szemben jóminőségű, de nem éri el az elsőrangú Manitoba-búzák minőségét. Búzakivitelünk aggasztó kérdését azonban csak úgy fogjuk tudni megoldani, ha oly búzák állnak nagyobb tételekben a kivitel rendelkezésére, amelyek a Manitoba elsőrangú minőségével egyenlőek, vagy azt felülmúlják. Ilyen búzáink tudvalevőleg vannak és ezekért a *Külkereskedelmi Hivatal* szerint a külföldi a piaci árnál jóval magasabb árat fizet. Ha ilyen minőségek nem állnak rendelkezésre, akkor a külföld inkább a tengerentúl standard minőségeit veszi igénybe. Az európai importállamok lisztfeljavítás céljából a piacon legjobb minőségeket keresik. E szükséglet fedezésére hazánk nagyobb nehézségek nélkül rendezkedhet be. Elsősorban, mert exportunk aránylag nem nagy mennyiséget — körülbelül csak 5 millió métermázsát tesz ki — másodsorban, mert nálunk nem standardizálják a búzát és nem rontják le a legelsőrendű minőségeket keverés útján gyengébb minőségekkel.

A Kertészeti Tanintézet áthelyezése

A Kertészeti Tanintézet sorsa foglalkoztatja már hosszú hetek óta az illetékes köröket, de legjobban az okleveles kertésztársadalmat. Az intézet felső részén egy csodás dísztér közepén az igazgatói épület impozáns perspektívája bontakozik ki, mögötte az ország legcsodásabb rosariumával, gyönyörű szép arboretumával, hol európai viszonylatban is számottevő dendrológiai ritkaságokat találunk a szisztematikai csoportosításnak megfelelő elrendezésben.

Dísznövénytenyésztési kultúrája az országban egyedülálló. Hideg, mérsékelt és melegházai az építészeti technika legfelső foka szerint építve állítják elő és ontják a leggyönyörűbb szobanövényeket és virágokat. Zöldséges hajtató üzeme a primőrök előállításával és magvizsgáló üzemével ma nemcsak pedagógiai szempontból ér el csodás eredményeket, hanem nemzetgazdasági szempontból is nagy és fontos munkát fejt ki.

A magyar kertészek Pantheonja, a tanintézet, *útjában dll a Gellérthegy keleti oldalát rendező bizottságnak.* Ott kell hagyni az évtizedes művészi munkát, a kertművészeti eredményeket, mert *e területet parcellázni szándékoznak.* Úgy hallom, hogy az a vélemény, hogy *nem engedhető meg az a luxus, hogy olyan területen kertészkedjenek, ahol 1 négyszögöl telek 150—200 pengőért értékesíthető.*

Ezt mondhatja egy gazda, de nem az állam, illetve a főváros. Az agrár Magyarországnak egyik leghasznosabb intézete a Kertészeti Tanintézet. A gyümölcstermesztés, amely az ország siralmas gazdasági helyzetét van hivatva megmenteni, ettől az intézettől kapja az irányítást. Okleveles kertészeket nevel, akik diplomájukkal kikerülnek az életbe, s ezek vállaira nehezedik a feladat, hogy tudásukkal akár gazdasági vagy szépészeti téren legyenek hasznára ennek a szegény és sanyargatott országnak.

Az a terv, hogy a Kertészeti Tanintézetet a *keszthelyi* gazdasági akadémiába olvasszák, *nem helyes* elgondolás. Magyarországon, ahol a kertészetnek oly tág tere nyílik, nem leépíteni kell, hanem felemelni felhőkarcolóvá a kertészképzést. A kertészképzést még jobban önállósítani kell. A mezőgazdasági szakoktatás fölé emelkedhet a Kertészeti Tanintézet, mint akadémia vagy főiskola, de alá sohasem süllyedhet, mert ez az ország gazdasági fejlődésének rovására menne.

Ha a m. kir. Kertészeti Tanintézetet át kell költöztetni, akkor ne azt nézzük, hogy az értékesítésből mennyi tőkefelesleg fog mutatkozni az államháztartás javára, hanem a befolyt összeghez kell tenni annyit, hogy *Európa legszebb kertészeti főiskoláját* alapítsuk meg.

Az új kertészeti Akadémia a székesfővároshoz vagy annak környékéhez kell hogy kötve legyen. *Mátyásföld, amely a Keleti pályaudvartól 20 perc alatt közelíthető meg, az új iskola befogadására kiválóan alkalmas.* Már évek óta lakatlan a *Magyar Általános Gépgyár* mátyásföldi telepe. Modern igazgatósági tornyos épülete már kilométerekre kiemelkedik a láthatárból. Közvetlenül a nagy internacionális jelentőségű repülőtér mellett. Az épület háta mögött *113 kat. hold* kiterjedésű *jól felszerelt kertgazdaság,* a legmodernebb öntözési lehetőségekkel.

Szolgálatot vélek teljesíteni, amikor az Őstermelők Országos Egyesülete főtitkárának, Stromf Lajos úrnak ez értékes ideáját megemlítem, azzal a megjegyzéssel, hogyha a Kertészeti Tanintézetet tényleg áthelyeznék, Mátyásföldnél ideálisabb hely ezen célra sem kiváló fekvésénél, sem internacionális jelentőségénél fogva az egész Pestkörnyékén nem található. *Gibbon Alfréd.*

⊙ **Csökken a hitbizományi területek nagysága.** A *Pesti Napló* egyik legutóbbi számában *Seress* László a »hitre bízott javakról« írott cikkében a legutolsó *hivatalos* statisztikai adatok alapján ismertette a hitbizományi birtokok területi adatait. A *Statisztikai Tudósító* szerkesztősége most arra hívja fel figyelmünket, hogy a legutolsó hivatalos statisztikai adatok közzététele óta csökkent a hitbizományi birtokok területe és *ma már csak 822.000 kataszrális hold, szántóföldekből pedig csak 303.000 katasztrális hold van hitbizományosok kezében.* Ha az adatok megfelelnek a valóságnak, úgy a hitbizományi probléma megoldása még könnyebb lesz, mert minél kisebb területekről kell gondoskodni, annál egyszerűbb a megoldás és annál gyorsabban lehet eredményhez jutni.

MIHÁLTZ PÁL: CSENDÉLET KALITKÁVAL

Magyar Nemzeti
1937. 491. l.

Budapest, 1931 október havában.

Hoffmann Edith *Reichard Piroska*
Rédey Tivadar *Sikabonyi Antal*

KIÁLLÍTÁSOK:

Szeptember hó 6-án nyílt meg a *Szolnoki Művészeti Egyesületnek Aba Novák Vilmos, Chiovini Ferenc, Fényes Adolf, Forstner Dénes, Istókovits Kálmán, Péter Mária, Pólya Iván, Pólya Tibor, Révész Pál, Szlányi Lajos, Udvary Dezső, Vidovszky Béla, Zádor István, Zombory Lajos* műveiből rendezett kiállítása;

ugyanaznap a *Nemzeti Szalón*nak *Bresslern-Roth Norbertina* osztrák grafikus művésznő, továbbá *Haraszti-Brunecker Károly, Katona Kleinberger Pál, Scholler Rezső* magyar és *Rotky Károly* osztrák festőművészek műveiből állott LXXII. csoportkiállítása;

ugyanazon hó 19-én *Berry Emil* festőművész kiállítása;

ugyanazon hó 20-án a *Nemzeti Szalón* őszi tárlata;

ugyanaznap az *Ernst-Múzeumnak Hámor Ilona, Miháltz Pál, Nagy Imre, Pólya Iván, Várkonyi Ferenczy László* festők, *Kéz Kornis József* elhúnyt ötvös és *Finta Gergely* szobrász műveiből és *Kazinczy Ferenc* halálának százéves évfordulója alkalmából arcképeiből és leveleiből rendezett csoport-, illetve emlékkiállítása.

Nyomatott a Lorilleux Ch. és Tsa gyár festékével.

művésznők műveiből álló LXXIII. csoportkiállítása.

November hó 1-én *Vaszkó Ödön* és *Barcsay Jenő* festőművészek gyüjteményes kiállítása a Tamás-galériában;

ugyanaznap az *Ernst-Múzeumnak Barzó Endre, Biai Főglein István, Dénes Rudolf, Jobbágyi Gaiger Miklós, Orbán Dezső* festőművészek és *Gárdos Miklós* szobrászművész műveiből álló CXXI. csoportkiállítása;

4-én *Bernáth Aurél* festőművész gyüjteményes kiállítása a *berlini Victor Hartberg-galériában;*

5-én a *Modern Kiállításszervező Bizottság*nak a *magyar posztimpresszionisták* műveiből a Könyves Kálmán magyar műkiadó r.-t. helyiségében rendezett csendéletkiállítása.

CÍMKÉPÜNKÖN *Izsó Miklós*nak az *Ernst-múzeumban* lévő és *Tóth Józsefet*, a Nemzeti Színház híres művészét, ábrázoló mellszobrát mutatjuk be.

Felelős szerkesztő: Dr. Majovszky Pál

Főmunkatárs: Dr. Lázár Béla

Kiadó: Ormos György

Magyar Művészet. 1931. 8. szám

Szerkesztőség: VII., Erzsébet-körút 7. II.

Az Athenaeum r.-t. mély- és könyvnyomása.

Mihaltz Pál

Y.E.

(Az UME kiállítása. A Tamás-Galériában az *Uj Művészek Egyesülete* rendezett színes grafikákból, pasztellekből, rajzokból, vízfestményekből és faszobrokból kiállitást. *Frank* Frigyes vízfestményei a legérettebbek, a legfrissebbek, a legegyénibbek köztük, méltóak a kitünő technikájú művész festői elmélyüléséhez. *Klie* Zoltán lapjainak stilusa laza, érthetetlen, mint a nyomasztó álom zavaros látományai. Némelyiken azonban a művész finoman hangolta össze a színeket. *Pécsi Pilch* Dezső hamvas vízfestményei finomak és nemes hatásúak. *Friml* Géza klasszicizáló lapjai az École de Paris raffinált és dekadens köréből sarjadtak ki. Ellentétben állanak velük erőteljes, szinte brutális szénrajzai, melyeket a művész színekkel is élénkít. *Róna* Emmy *Munkáscsalád* című guacha-án a diszkrét színezés nem befolyásolja a formák világos, tiszta érvényesülését. *Mihaltz* Pál tájai drámai erejüek. K. *Róna* Klára kislánya üde színbokréta. *Rév* István szobrainak hatása a formaötleteken kivül tréfás ábrázolási meglepetéseken nyugszik. Távolkeleti stílusbenyomásokon épülnek fel mulatságosan elgondolt alakjai, állatai. Technikailag bravúros, tiszta munkán alapuló alkotások, de formaeredményük nem olyan artisztikus, hogy kárpótolhatnák a művészt a beléjük fektetett fáradságért. Legtöbb érdekes furcsaság, néhány azonban eredeti formamotivum. *(Y. E.)*

Budapesti Hirlap

1936. május 22.

SZINYEI MERSE PÁL TÁRSASÁG
BARÁTI KÖRE

KÉRELEM!

Mély tisztelettel felkérjük a Szinyei Társaság Baráti Körének tagjait, hogy *1927. évi* tagsági díjukat — azaz 36 pengőt (450.000 koronát) — az egyidejűleg megküldött postatakarékpénztári befizetési lapon idejekorán átutalni szíveskedjenek, nehogy a tagdíjjárulék ellenében rendelkezésükre bocsátott *„Magyar Művészet“* folyóirat szétküldése akadályoztassék.

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS POLGÁRMESTERE
FŐVÁROSI NÉPMŰVELÉSI KÖZPONT

IV. KER., SZÉP-UTCA 5. SZÁM, TÁVBESZÉLŐ: 387—12

dr.Gerevich Tibor egy.ny.r.
IX.,Högyes Endre-u. 10.

nőnek
nak

BUDAPEST

Hivatalból közszolgálati ügyben

Díjátalányozva

F. k.: dr Faludi János — Székesfővárosi házinyomda Budapest, IV., Közp. városháza — 117096 — F. v.: dr Mihalik Gusztáv

Miháltz Pál

MEGHÍVÓ

A Fővárosi Népművelési Központ

tisztelettel meghívja

Miháltz Pál *festőművész*

gyüjteményes kiállításának

a Fővárosi Népművelési Központ Képzőművészeti Kiállításai helyiségében

(VII., Rákóczi-út 30, félemelet)

1949. évi január hó 8-án, szombaton délután 5 órakor tartandó megnyitására

*

A kiállítás megtekinthető 1949 január 23-ig, naponta 10—5 óráig, vasárnap 9—2-ig

Belépés díjtalan

TÁRLATVEZETÉSEK

a kiállításon

Január 9-én, vasárnap délelőtt 11 órakor:
Fenyő A. Endre

Január 16-án, vasárnap délelőtt 11 órakor:
Oelmacher Anna

Január 23-án, vasárnap délelőtt 11 órakor:
Dr Székely Zoltán

★

KÉPZŐMŰVÉSZETI ELŐADÁSOK

a kiállítóhelyiségben vetített képekkel

Január 12-én, szerdán délután 6 órakor:
PROLETÁR MŰVÉSZEK I.
NAGY BALOGH JÁNOS
Előadó: **dr Végvári Lajos**

Január 19-én, szerdán délután 6 órakor:
PROLETÁR MŰVÉSZEK II.
DERKOVITS GYULA
Előadó: **Redő Ferenc**

Január 26-án, szerdán délután 6 órakor:
PROLETÁR MŰVÉSZEK III.
DÉSI-HUBER ISTVÁN
Előadó: **Dési-Huber Istvánné**

Belépés díjtalan.

★

KÖVETKEZŐ KIÁLLÍTÁS

BOKROS-BIERMANN DEZSŐ

szobrászművész kiállítása

1949 január 27-től február 9-ig

Felelős kiadó: dr Faludi János
Székesfővárosi házinyomda Budapest, IV., Közp. városháza — 120092
Felelős vezető: dr Mihalik Gusztáv

A FŐVÁROSI NÉPMŰVELÉSI KÖZPONT KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁSAI

VII., Rákóczi-út 30., félemelet

XXIV.

MIHÁLTZ PÁL

festőművész kiállítása

1949 január 8-tól 1949 január 23-ig

✦

A katalógus díjtalan

Miháltz Pál

A szentendrei művésztelep egyik halkszavú képviselője, aki kerüli a nyári verőfényben úszó, meleg színekben izzó festői városka színpompás ragyogását, a tájnak ezt a józan szinte harsogó színességét, a fény és árnyék sokszínű lehetőségét. Festészetében mellőzi a keveretlen színek ellentétét és azok fokozását, inkább halkra fogja azokat, szinte passzív önmegtartóztatással.

Miháltz Pál a világ kendőzetlen valóságát mintha egy fínom szürke fátyollal borítaná be, amelyen keresztülnézve fínom sejtések, halk színakkordok csengenek egybe. Az érzelmek szinte kifogyhatatlan áradata az, ami művészetének mozgatója, ami irányítja ecsetének járását, láthatatlanul lefogva a színek tüzét, hogy csendes akkordjainak hangulatát misem zavarja. A szentendrei kis zegzugos árnyékbaborult régi kapualjai, kerítései, templomkertjeinek sejtelmes misztikuma, az elmulásnak, az enyészetnek félreismerhetetlen jeleit viselik magukon. Ezeknek a csendes zugoknak művészi tolmácsolója Miháltz Pál. Tájképei mellett csendéletei azok, ahol a festői hatások, a színek egybefogásának lehetőségeit keresi. Ezeken a képein a formák is zártabbak, egységesebbek, mint tájképein, ahol kerüli a határozott formák összefogását, mintegy utat engedve a festői előadásmód lazaságán keresztül érzelmi világának megértéséhez. Ehhez járul színeinek tompasága, az oly gyakran uralkodó alapszíne: a szürkés-kék, amelybe fínoman ágyazza meleg sárgás okkereit és az itt-ott felbukkanó tompa vörösöket. Színérzéke csiszolt, tartózkodó magatartása óvatosságra készteti, ami visszatartja minden merész kísérletezéstől, hangosabb kifejezéstől. Azt, amit az életből kiragad, azt biztos kézzel, jó ízléssel ábrázolja, telítve egyéniségének lírai lágyságával.

Miháltz Pál itt bemutatott művei javarészt az utóbbi évek termései. A pasztell és az akvarell egészen sajátos keverése révén technikailag egészen meglepő festői hangulatokat ér el, ami szokatlansága révén hatásosan fejezi ki mondanivalóit. Innen van ezeknek a képeknek formai puhasága, ami a két anyag egymással keverése révén, véletlenadta hatásokat is eredményez. Akvarelljein az anyagszerűség teljes kihasználásával az eredmények sokkal pozitívabbak. Ezeken a képein a színek is erőre kapnak, meleg fényükkel derűt, elevenséget árasztva magukból. Intim szemlélete itt jut legszebben érvényre, ahol a nap tüze keresztültör borongós természetlátásán, hogy beragyogja a tájat, életet árasztva magából.

Egyik olajkompozicióján a budai temető szürke téli hangulata uralkodik, amelyen csak a két tompa vörösre festett fejfa emlékeztet az ott nyugvó szovjet katonákra. Ez a kép férfias lírájával a legszebb magyar festői hagyományok továbbfejlesztése, mert valósága keresetlen és őszintén emberi. Az a halkság, gyengéd fínomság, a mindent átszövő líraiság, borongós hangulatával olyan, mint a fínoman szitáló őszi eső. Mindez indokolttá teszi, hogy Miháltz Pál magatartásában pozitívabb legyen. Az a világ, melyet elénk tár, nem a valóság egésze. Amit kiragad belőle művészi tolmácsolásában inkább nosztalgikus visszatekintés, melyből hiányzik az eleven élet lüktetése, a dolgozó nép problémáinak, erőfeszítéseinek, örömeinek heroikus megnyilvánulása. A polgári látásmód kétkedő, semmiben nemhivő, alapjában haladásellenes szemléletét kell felszámolni művészeinknek. Ezt a látásmódot kell felváltania annak az optimizmusnak, melynek mély humánuma keresztültör mindenen, melynek melege, világító ereje beragyogja bensőnket, hogy acélossá tegyen és felemeljen.

Miháltz Pál kulturált művész, aki komoly felkészültségével, fegyelmezettségével a művészi feladatok igényes kifejezésére törekszik. Ez a biztosíték arra, hogy fejlődésében bátran előre fog lépni az elébe tornyosuló új feladatok megoldására.

*

Miháltz Pál régi kiállító művész, aki 1925 óta rendszeresen szerepelt csoportos kiállításokon. 1931-ben volt az első kollektív kiállítása. Mostani kiállítását megelőzően legutóbb 1946-ban szerepelt gyüjteményes anyagával.

Fenyő A. Endre.

MIHÁLTZ PÁL KÉPEI

I. Olajfestmények, olajtemperák:

1.	Sikátor	500 Ft
2.	Kancsók	600 «
3.	Kis csendélet	500 «
4.	Orosz-temető Pesten, 1945.	1.600 «
5.	Lovak, 1945.	500 «
6.	Napraforgók	1.200 «

II. Pasztellek:

7.	Szegény asszony kakassal	1.200 Ft
8.	Csendélet	800 «
9.	Vidéki udvar	1.000 «
10.	Üres padok	800 «
11.	Ősszel	500 «
12.	Csendélet	500 «

III. Vízfestmények és színes grafikák:

13.	Kenyér és cukor	500 Ft
14.	Napraforgó csendélet	300 «
15.	Szürke utca	300 «
16.	Házak	300 «
17.	Vidéki utca	mgt.
18.	Kis dinnye	500 Ft
19.	Csendélet	500 «
20.	Templomkert	600 «
21.	Őszi délután	800 «
22.	Bárkaroncsok	800 «
23.	Szentendrei részlet	600 «
24.	« «	600 «
25.	A farkasréti temetőből	500 «
26.	Virág és vázák	500 «
27.	Dekoratív csendélet	500 «
28.	Kapu	400 «
29.	Őszi napraforgók	500 «
30.	Virág, vázában	500 «
31.	Kisvárosi utca	500 «
32.	Szemben a nappal	500 «

GADÁNYI JENŐ
MIHÁLTZ PÁL
SZALATNYAY JÓZSEF
VASZKÓ ERZSÉBET
FESTŐMŰVÉSZEK

FÖLDES LENKE
SZANDAI SÁNDOR
VEDRES MÁRK
SZOBRÁSZMŰVÉSZEK

CSOPORTKIÁLLÍTÁSA

KATALÓGUS
KÁLLAI ERNŐ ELŐSZAVÁVAL

1946 DECEMBER 8—22.

v. ERNST MÚZEUM
VI., NAGYMEZŐ-U. 8. TELEFON: 421-968.

Kiadásért felelős: Szilárd Vilmos

30761 — Általános Nyomda és Grafikai Intézet Rt., Budapest, VI., Nagymező-utca 3
Nyomdáért felelős: Dr. Zolnay László

ELŐSZÓ

Művészeti életünkben a nagybányaiak hajdani zászlóbontása óta mindig is kimagasló szerepük volt az olyan csoportkiállításoknak, amelyek rokon törekvésű művészek munkásságáról adtak számot. Ezek a megnyilatkozások főként új művészeti irányok és mozgalmak elindulásakor, az érvényesülésért vívott kezdeti harcok idején, az elvek és stílusok tisztázása céljából fontosak. Különleges szempontjaik és feladataik nemcsak érthetővé, de föltétlenül szükségessé teszik a szigorúan betartott zártkörűséget és egyoldalúságot. Az új formavilág sajátos jelleme csak így alakulhat ki kellő határozottsággal és világos képe is csak ezen a réven támadhat a művészeti köztudatban. Idővel aztán a legvégletesebben forradalmi újszerűség és kizárólagosság szellemében induló mozgalmakról is kiderül, hogy eredményeik szerves gazdagodását jelentik a művészet hagyományokban gyökerező, oszthatatlan egységének.

Magyarországon jelenleg az absztrakt művészet és a szürrealizmus terén van szükség irányt jelző csoportkiállításokra. Ezek a mozgalmak nálunk még távol állnak a kiteljesedésnek és köztudatba jutásának attól a fokától, melyet Nyugaton elértek. Ezért fontos, hogy festő- és szobrásztagjaik a zavartkeltő, korai elkeveredéstől óvakodva, lehetőleg zárt körré csoportosuljanak és törekvéseikről elvi tisztaságú képet nyujtsanak. A kissé mélyebbre látók előtt így is világos, hogy ezek az élvonalba került irányok sem állnak elszigetelten és idegenül a modern magyar művészet egyéb fejleményei között.

De van egy ága ezeknek a fejleményeknek: az expresszszionizmus, amelyről ma már köztudomású, hogy abban a magyar művészet igen bőséges erejű, nagymultú romantikus hagyományai támadtak új életre. Az expresszionizmus kivált a festészet vonalán olyan mélyen gyökerezik művészetünk multjában, olyan szervesen és termékenyítően kapcsoló-

dik annak egyéb jelenkori nyilvánulásaihoz, hogy expresszionista művészeinket már nem kell ebből a széleskörű összefüggésből kiemelve, csakis szorosabb iránybeli együvétartozásuk rendjén a nyilvánosság elé állítanunk. Nyugodtan társíthatjuk őket olyan művészekkel is, akik tőlük merőben eltérő szellemben dolgoznak. Az ilyen természetű csoportbafoglalásnak az a jó értelme, hogy egy világosan áttekinthető, kisebb körön belül is modern művészetünk szélesebb területére, ennek a területnek oszthatatlan egységére nyit perspektívákat.

Ha szabad a magam rendezői szemponjából szólnom, megmondhatom, hogy ennek az előttünk levő csoportkiállításnak a rendezése ezért volt különösen kedves feladat számomra. Mélységes örömömre szolgál azt a harmónikus összeférést látnom, ahogyan itt néhány java expresszionistánk társaságában a tőlük egészen különböző szemléletű és stílusú művészek munkái is helyükön vannak. Gadányi Jenő, Mihál tz Pál, Vaszkó Erzsébet és a szobrász Földes Lenke műveiben a lélek mély világából, a képzelet szabad szárnyalásából fakadó, jellegzetesen kifejező célzatú látomásokkal találkozunk. Mégsem érzünk zökkenőt, ha szemünk erről a közelebbi szellemi rokonságot tartó, expresszív formavilágról akár Szalatnyay Józsefnek inkább a természetes tárgyi érzékelethez kötött rajzaira, akár Szandai Sándor realisztikusan mintázott, arcképes szobraira, akár pedig Vedres Márknak klasszikus és barokk hagyományok szellemében fogant kisbronzaira siklik.

Más-más formai világtájakról származó művek találkoznak békésen és tartják egymást egyensúlyban ezen a kiállításon. Így szolgálnak szemléltető igazolásul arra nézve, hogy jelenkori művészeinknek igen különböző nyelven egyként lehetnek ízig-vérig eleven és igaz mondanivalóik. A jó művészet az egymással versengő, esetleg homlokegyenest ellentétes célzatú irányokat átfogó, magasabb egység.

Mellőzhetetlen, döntő föltétele az egészséges fejlődésnek, hogy a művészet soha ki ne fogyjon az újabb meg újabb szellemi távlatokból és a formai találékonyságból. Viszont a stílusbeli kikristályosodás, az időbeli beérés bizonyos fokán túl mégis mellékessé válik az a kérdés, hogy ez vagy az a kép vagy szobor mennyire újszerű és modern. Csoportkiállításunknak is az az egyik fontos értéke, hogy a hagyományok és újítások szerves egybehangzása nyilvánul meg benne.

De ezen a kiállításon nemcsak különböző irányok férnek meg egymással, nemcsak a mult tanulságai találkoznak itt az új termékenységtől feszülő jelennel. Méltán nevezhetnők ezt a kiállítást *művésznemzedékek kézfogásának*. Legfiatalabb résztvevője, Szalatnyay József harmincegynéhány esztendős; Gadányi Jenőnek tavasszal volt ötvenedik születésnapja; Vedres Márk, a kiállítás nesztora, hetvenötödik évét járja. Ez a három életrajzi adat is elegendő ahhoz, hogy megvilágítsa ennek a kiállításnak érdekes tanulságát. Azt t. i., hogy a nemzedékek között mutatkozó, természetes szemléletbeli és stílusbeli különbségeknél mennyivel mélyebb jelentőségűek az egybehangzó tulajdonságok: a tiszta művészeti szándék, a szellemi koncentráció, az eleven erő, más szóval azok a döntő értékek, amelyek a korukra nézve igen különböző művészek munkáiban egyként föllelhetők. Fiatal vagy javakorbeli művészektől ezeket az értékeket mint önként érthető kívánalmakat elvárjuk. De ime, a hetvenötesztendős Vedres Márk a maga régen mesterivé érett és tisztult művészetében soha annyi közvetlen, fiatalos frisseséget ki nem fejtett még, mint legutóbbi munkáiban. Nemes, klasszikus példákon nevelődött, biztos szerkezeti és formai tegyelme, míves kultúrája most telik meg igazán az élet erőteljes lüktetésével, a plasztikai kompozíciónak teret is magába foglaló, bőtüdejű, terebélyes, mozgalmas lendületével, ezzel a sajátosan barokk szellemű szépséggel.

Az ősz mester ifjú szívvel alkotott művei teljesen otthon érezhetik magukat a fiatalabb művésztársak munkái között, a csoportkiállításnak széles nemzedékskálát átfogó, harmonikus légkörében, mely olyan meggyőzően példázza a régi bölcseséget: *a művészet egy és oszthatatlan*. Másfelől éppen a kiállítás egységes, harmonikus képe láttán ötlik szemünkbe, hogy a kiállító művészek munkái egyénileg mennyire különböző jelleműek, változatosak. Érdekes feladat volna, műveiket ebből a szempontból behatóbban méltatni, de ez a méltatás egyrészt jóval túllépné az előszó hely és alkalomszabta keretét, másrészt pedig inkább a kritikus, mint a rendező tollára kívánkoznék.

Kállai Ernő

I. TEREM

MIHÁLTZ PÁL

1—28. Vízfestmények.

II. TEREM

GADÁNYI JENŐ

29. Vörös csendélet, olajfestm.
30. Falusi kert, olajfestm.
31. Őszi táj, olajfestm.
32. Körték és virágok, olajfestm.
33. Krumpliszedők, olajfestm.
34. Csendélet kék háttérben, olajfestm.
35. Zöldelő táj, olajfestm.
36. „Felhozták a kakast szép taréjával . . .", olajfestm.
37. Merengő, olajfestm.
38. Fények a térben, olajfestm.
39. Nyár, olajfestm.
40. Turbános nő, olajfestm.
41. Terített asztal, olajfestm.
42. Gyümölcsös tál, olajfestm.

III. TEREM

VASZKÓ ERZSÉBET

43. Fenyves, pasztell
44. Erdőszéle, pasztell
45. Hegytetőről, pasztell
46. Nyulak, olajfestm.
47. Fehér kecske I., pasztell
48. Falusi ház, olajfestm.
49. Kertben, pasztell
50. Fehér kecske II., pasztell
51. Vörös tehén, pasztell
52. Öreg fák, pasztell

IV. TEREM

MIHÁLTZ PÁL

53. Töprengő, tempera
54. Keresztfán, tempera
55. Tanyán, tempera
56. Napraforgók, tempera
57. Gond, tempera
58. Temető, tempera
59. Kopár fa, tempera
60. Kosaras asszony, tempera
61. Utca, tempera
62. Kert, tempera
63. Legelésző ló, tempera
64. Facsonkok, tempera
65. Tájkép napraforgókkal, tempera
66. Cirkuszlovak, tempera
67. Romházak, tempera

V. TEREM

SZALATNYAY JÓZSEF

68—88. Rajzok és vízfestmények

VI. TEREM

GADÁNYI JENŐ

89. Virágok vázában, olajfestm.
90. Kis csendélet, olajfestm.
91—102. Rajzok és vízfestmények
103. Nógrádi táj, olajfestm. Mag. tul.
104—114. Rajzok és vízfestmények

SZOBROK

115. Szandai Sándor: Csanak Béla arcképe, bronz
116. Vedres Márk: Fürdő nő, bronz
117. Vedres Márk: Ülő nő, bronz
118. Szandai Sándor: Buci, bronz
119. Vedres Márk: Kaszaverő, bronz
120. Földes Lenke: Compositio, márvány
121. Földes Lenke: Anyaság, márvány
122. Földes Lenke: Anya gyermekekkel, márvány
123. Földes Lenke: Testvérek, márvány
124. Földes Lenke: Támaszkodó, márvány
125. Földes Lenke: Pihenő, márvány
126. Földes Lenke: Alvó, márvány
127. Vedres Márk: Fürdő után, bronz
128. Vedres Márk: Fésülködő, bronz
129. Szandai Sándor: Önarckép, bronz
130. Vedres Márk: Férfiakt, bronz
131. Vedres Márk: Női akt, bronz
132. Szandai Sándor: Ady, terrakotta
133. Szandai Sándor: Fürdőző, bronz
134. Szandai Sándor: Paraszt nő, bronz
135. Szandai Sándor: Dózsa, bronz
136. Szandai Sándor: Gadányi Jenő arcképe, terrakotta

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZABADSÁG

Mihaltz Pál

1021

1969. március 26. szerda

MIHÁLTZ PÁL KIÁLLÍTÁSA

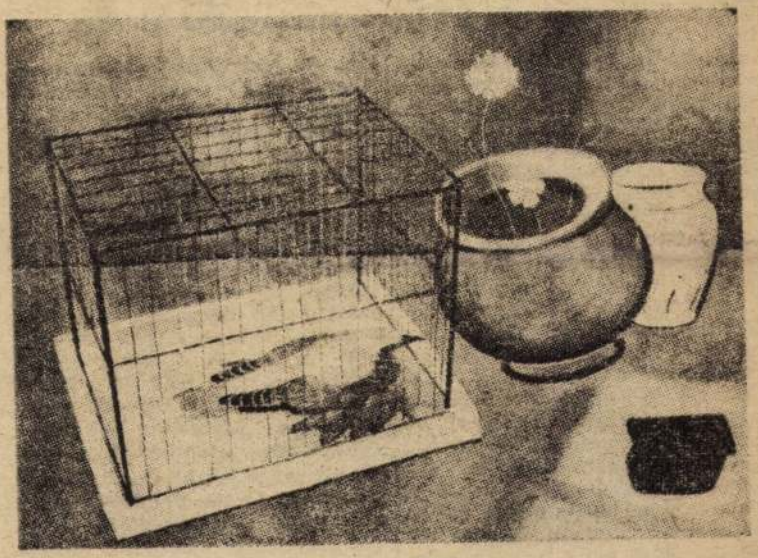

Kalitka; 1931.

Az *Ernst Múzeumban* rendezték meg a hetvenéves Mihálty Pál retrospektiv kiállitását. Töretlen, tiszteletre méltó művészi fejlődés útját rajzolják fel a kiállított festmények, a húszas évek elejének romantikusan expresszionista *Golgothájától* az 1968-as *Képzelt épület* megrázó expresszivitásáig.

Mihálty Pál több évtizede szentendrei festő. És bár nem tartozik a szentendrei festészet legfontosabb, szürrealista-konstruktivista iskolájának követői közé, művészete mégis Szentendrén bontakozott ki, magába szívta és saját nyelvére fordította mindazt, amit a tájból és a festészet hagyományából meríthetett. Vérmérséklete, sötét tüzű színei Czóbel Bélával rokonítják, tragikus hangvételű képeinek görcsbe rándult fái Ámos Imre szomorúságát, városrészleteinek geometrikus kompoziciói Barcsay szigorú szerkesztését idézik — mégsem vált sohasem epigonná, mégis megőrizte egyéniségét.

„A csend és a szemérem művésze" — írja róla a katalógus. Ez a csend azonban csak látszólagos. A csendéletein, városrészletein, műteremsarkain elömlő nyugalom mögött mély feszültség rejlik, és ez a feszültség nem oldódik fel soha. Barna, lila, sötétnarancsvörös színei, önmagukban is dekoratív festékfelületei krónikát írnak Szentendréről, és úgy bujkál bennük a dráma, mint a középkori krónikások terjengős, méltóságteljes mondataiban. Az emberi alak alig jelenik meg képein, de az elhagyatott utcák, üres szobák mégsem hatnak kihaltnak: Krúdy gavallérjainak, Rippl-Rónai öregasszonyainak árnya sétál a régi óbudai tereken, a szentendrei barokk kapuk előtt, láthatatlanul is ott üldögélnek az ódivatú, elmozdíthatatlan fotelekben.

Mihálty Pál csaknem fél évszázada fest, de indulásának emlékeit csupán magyarázó illusztrációként állitotta ki. Így jut el egy festő a megtalált stílusig: a *Kalitka* kellemes dekorativitásától a lidicei múzeumban levő *Tragikus csendéletig*, amelyen a hagyományos vázákkal, virágokkal mondta el egy város — vagy ha úgy tetszik, egy világ drámáját.

Sz. A.

Terjed az in

A betegség enyhe lefol

Az Egészségügyi Minisztériu tájékoztatása szerint az influenza *elsősorban a fővárosban okoz jelentős számú megbetegedést.* Minthogy a betegség nem esik bejelentési kötelezettség alá, csak egyes mutatókból lehet következtetni elterjedtségére. Így a hét napon aluli táppénzesek számaránya a szeptemberi bázisidőszakhoz képest mintegy *háromszorosra* emelkedett és a mentők is a korábbinál *több* embert szállítanak influenza gyanújával kórházba. Ugyanakkor az iskolák túlnyomó többségében a hiányzások száma az időszakhoz képest *teljesen normális,* hat-hét százalék körül van, csupán a korábbi hetekben, akkor is mindössze egy-két iskolára korlátozódva fordult elő 20—25 százalékos hiányzás. Mindez azt mutatja, hogy bár a megbetegedések száma fokozódik, a betegség *gócokban terjed és főleg a munkaképes fiatal felnőtt korosztályt érinti.*

Vidéken a közelmúltban Kom- *Nógrád megye* egyes részein alakultak ki jelentősebb gócok. Újabban *Miskolcról* és *Szegedről* jelentenek nagyobb számmal egyedi megbetegedéseket.

Az influenza első jelentkezésétől mostanáig egyébként *40 esetben igazolták az A—2. Hong Kong 1968„ vírustörzset,* összesen 120 betegtől vett vizsgálati anyag alapján. Az Egészségügyi Világszervezet legújabb jelentései szerint az európai országok egész sorában fordul elő a Hong Kong-i influenza. Nagyobb számmal főleg *Angliában* és *Csehszlovákiában* jelentkezett, de Magyarországon kívül *Svájc, Franciaország, Dánia és Románia* is az érintett országok közé tartozik. Az eddigi jelentések szerint a betegség a magyarországihoz hasonlóan *nagyon enyhe lefolyású,* általános járvány helyett inkább gócokban és elszórt esetekben jelentkezik.

Másfél millió tagja van az önsegélyező csoportoknak

Az üzemekben és vállalatoknál öt éve alakultak meg az első biztosítási és önsegélyező csoportok; *az 1625 csoportnak ma már másfél millió tagja van.*

A biztosítási és önsegélyező csoportok *jelentős szociális igényeket elégítenek ki,* az állami költségvetés megterhelése nélkül, vagyis lényegében *kiegészítik a társadalombiztosítási szolgáltatásokat.* A megállapított élet- és balesetbiztosítási összegeket az Állami Biztosító *szerződésszerűen* fizeti ki; 1968-ban például 67.500 baleset miatt fizetett kártérítést és több mint 5000 elhunyt dolgozó hozzátartozóinak anyagi gondján enyhített a haláleseti térítéssel. A csoportok tagjainak segélyezésére, kulturális és sportjellegű kirándulásokra, utazásokra csaknem 60 millió forint jutott.

A SZOT elnöksége a biztosítási és önsegélyező csoportok működésével foglalkozva felhívta a *szakszervezeti bizottságokat,* hogy a jövőben lássák el e csoportok mozgalmi felügyeletét, a politikai meggyőzés, a nevelés eszközeivel, a közösség és az egyén érdekeinek egyeztetésével befolyásolják az *intéző bizottságok* munkáját, ellenőrizzék tevékenységüket. A tagsági díjak egy részéből képzett *szociális alap* felett ugyanis az intéző bizottságok rendelkeznek; a szakszervezeti bizottságok feladata, hogy az alap felosztásánál *megfelelő arányokat* alakítsanak ki a segélyezési, a kulturális és a szórakoztatási juttatások között.

1984. IV. 1.

Magyar Nemzet

Miháltz Pál köszöntése

Különös művészpályát jár be Miháltz Pál festő. Pontosan hatvan éve kiállítóművész, alkotói útján kezdettől a szakmai megbecsülés és a közönség elismerése, szeretete kíséri. Jöhetett akárhány történelmi fordulat, az ő tiszta festőisége nem változott, a művészetbe vetett hite nem csökkent, inkább elmélyült, még határozottabb lett a viharokban. Éppen ez, a *következetesség és állandóság* a különös Miháltz Pál művészpályáján. Ha új festménnyel szerepelt egy országos kiállításon — márpedig szinte minden jelentős tárlatra új festményt küldött — a kritika őt mindenképp kiemelte: a harmincas években is, az ötvenes években is, a hetvenes években is. Pedig a kritika változott közben. Miháltz Pál azonban *nem*. S az általa képviselt művészet értéke kétségbevonhatatlan. Pasztellképeinek jellegzetes barnái, rőt vörösei, összetéveszthetetlen kontúros formái a napi viharzásokat kissé értetlenül, kissé rezignáltan, felülről szemlélő, bölcs, mai ember szomorkás meditációi a fontos és mély kérdésekről, az emberiesség hányszor félretolt értékeiről.

Miháltz Pál 1899-ben született Magyarvalkón. 1918-tól Révész Imrénél tanult a főiskolán, majd a bravúros és nyughatatlan Vaszary János keze alatt továbbképzős. 1929-ben Itáliában tesz tanulmányutat. 1928-tól tanít, előbb a Műegyetemen, majd 1959-ig az Iparművészeti Főiskolán. 1931 óta rendszeresen Szentendrén dolgozik, egyre inkább „szentendrei művészként" jegyzik — stílusát, de méginkább morális tartását jellemezve ezzel. Festőként ismert, de alkalmanként grafikai sorozatokat is készít. Számos nagyszabású gyűjteményes kiállítást rendezett műveiből, s e tárlatok mindegyike eseménynek számított.

Nem a témák teszik igazán egyénivé képeit — szobabelsőket épp úgy megfest, mint tájakat, göcsörtös fákat, templomromokat, néhány szál virágot épp úgy, mint tágas óbudai, vagy szentendrei utcarészletet —, ami sajátosan rá jellemző, az a *csendes, végtelenül nyugodt, zárt kompozíció*, s e csendben megbúvó erős kifejezési vágy, indulat. Közelről nézve minden vonása lendületes, heves, minden faktúrája kidolgozott, gazdag, színei elevenek, lángolók. Távolabb lépve képeitől mindez belesimul egy értelmes rendbe, mely békévé szelídíti az indulatokat.

A ma, április 1-én nyolcvanöt esztendős Miháltz Pál botra támaszkodik, ám aktív művész, s életműve korántsem lezárt: kiállításról kiállításra tartogat meglepetést nézőinek, tisztelőinek, egyre újabb színek tűnnek fel palettáján, s egyre mélyebb gondolatok vásznain.

(bán)

Magyar Nemzet

APRÓ KRÓNIKA

— **Hét hazai és külföldi kiállításon,** vásáron, bemutatón vesz részt az idén különféle gépújdonságaival a Hódmezővásárhelyi Mezőgazdasági Gépgyártó Vállalat, a nagyüzemi zöldségtermesztés gépeinek hazai gazdája. Első idei nemzetközi szereplésükre a tavaszi BNV ad alkalmat, majd ezután külföldön a moszkvai mezőgazdasági és élelmiszeripari kiállításon szerepelnek.

— **Szombathelyen** huszadik alkalommal rendezték meg az éneklő ifjúság napját. A kétnapos hangverseny szombaton fejeződött be, amelyen mintegy 2000 dalos lépett fel.

— **Tavaszi Tárlat** címmel tizennégy képzőművész alkotásaiból válogatott kiállítást nyitottak meg szombaton Perbálon, a község tavaly ősszel elkészült, Falusi Galéria néven ismert bemutatótermében.

— **Több mint 25 különféle rendezvény** — színházi előadás, koncert és kiállítás — szerepel az idei Szolnoki Nyár programjában.

— **Nyolc megye** ipari, fogyasztási és mezőgazdasági termelőszövetkezeteinek hagyományőrző tánccsoportjai részvételével kétnapos országos verseny és bemutató kezdődött szombaton Sárospatakon.

— **Százegyedik születésnapját ünnepelte** Horváth Béláné született Gyarmathy Etelka szombaton a Budapesti Evangélikus Szeretetotthonban. Nagy Gyula evangélikus püspök, és az otthon igazgatója, valamint a II. kerületi tanács képviselői köszöntötték a szép kort megért asszonyt.

— **A MAGYAR NEMZETI MÚZEUM közli, hogy a magyar koronázási jelvények kiállítása 1984. április 5-től felújítás miatt zárva lesz. Várható megnyitása 1984 júniusa.**

— **Zseb-hazugságvizsgáló készüléket** dobott piacra a New York-i Communication Contro Systems Inc, állítva, hogy a hangremegést észlelő elektronikus eszköz ugyanolyan

Miháltz Pál, festő

Bemutatjuk Miháltz Pál grafikáit

Botra támaszkodó szikár öregúrként jellemeztem Miháltz Pál festőt néhány hete, nyolcvanötödik születésnapjára írott köszöntőmben. E cikk után levelet kaptam tőle, meghívott, látogassam meg, nézzem meg új műveit, mielőtt — mint minden nyáron — kiköltözne Szentendrére, a művésztelepre. A meghívást természetesen elfogadtam, az ajtóban várt mosolyogva: „Mikor láttál te engem, fiam, botra támaszkodni?"

Tartása valóban szálegyenes volt, és képei is frissek, nem „őszikék". Sorra emelte a festőállványra az új műveket, a jellegzetes rőtvörösekkel, viszszafogott színekkel megfestett fatáblákat, egymásra következtek visszatérő, kedves motívumai: szentendrei részletek, temetőkapu, virágcsokor, csonkolt fák. Aztán egy különös, tőle szokatlan festmény: megfeszített Krisztus, szülőföldjének, Erdélynek a hegyvonulatai előtt.

Más és más témára terelődött a beszélgetés, munkamódszeréről is mesélt, s egy fiókból előhúzott jó köteg vázlatot, kiállítási meghívók hátoldalára készült rajzokat, lám a helyszínen csak néhány vonással feljegyzést készít, rögzíti a kompozíciót, a színeket. Kissé kétkedve ingatta a fejét, amikor győzködtem, milyen könnyed, befejezetlenségükben is kész rajzok ezek, publikálni kellene őket. Aztán néhányat, íme, kiválogatott közülük.

Bán András

...likáit 13.

... XXVIII/24

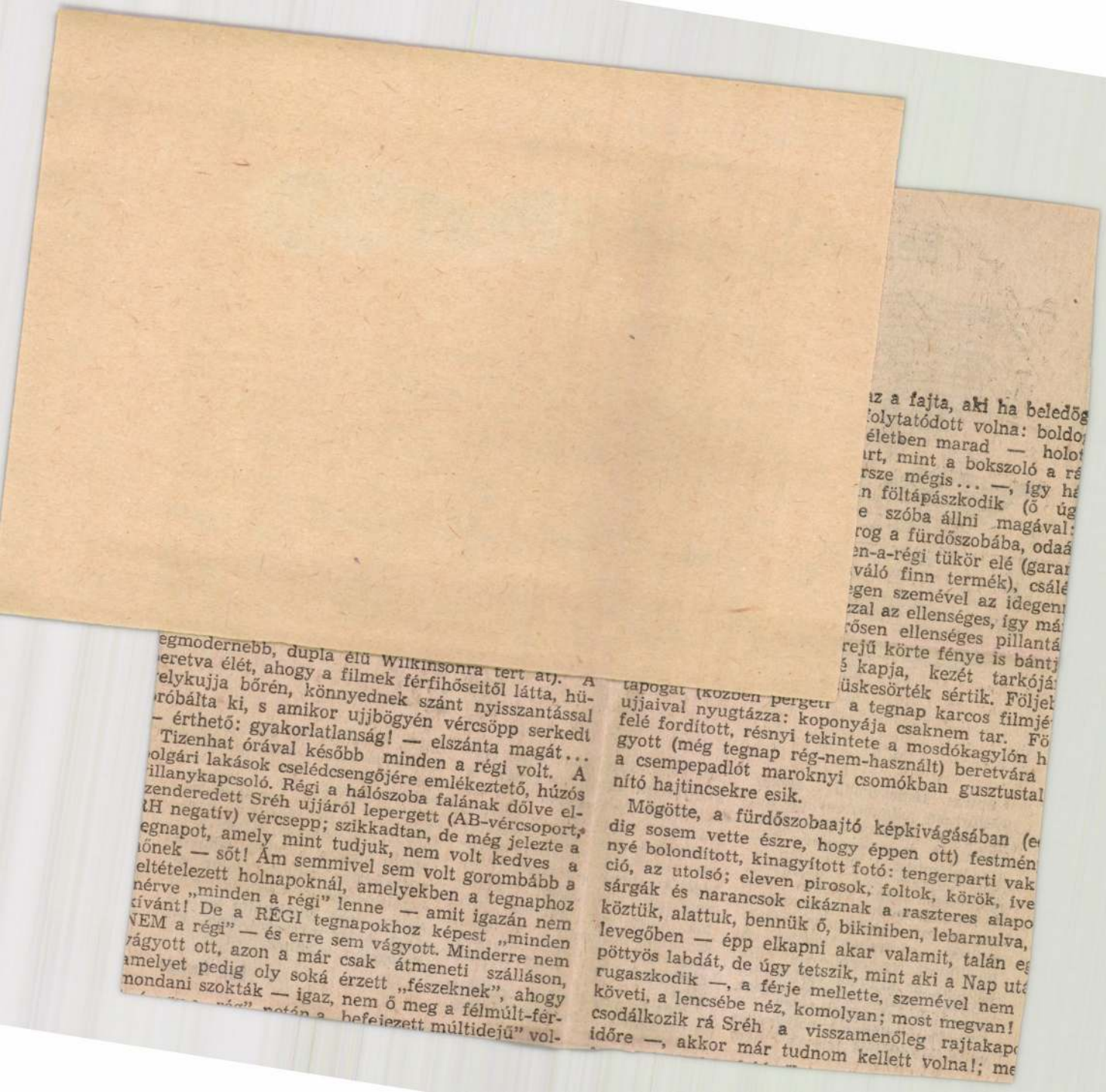

az a fajta, aki ha beledög
olytatódott volna: boldo
életben marad — holot
irt, mint a bokszoló a rá
rsze mégis... —, így há
n föltápászkodik (ő úg
e szóba állni magával:
rog a fürdőszobába, odaá
en-a-régi tükör elé (garar
való finn termék), csálé
gen szemével az idegen
zal az ellenséges, így má
rősen ellenséges pillantá
rejű körte fénye is bántj
é kapja, kezét tarkójá
üskesörték sértik. Följeb
a tegnap karcos filmjé
felé fordított, résnyi tekintete a mosdókagylón h
gyott (még tegnap rég-nem-használt) beretvárá
a csempepadlót maroknyi csomókban gusztustal
nító hajtincsekre esik.

Mögötte, a fürdőszobaajtó képkivágásában (e
dig sosem vette észre, hogy éppen ott) festmén
nyé bolondított, kinagyított fotó: tengerparti vak
ció, az utolsó; eleven pirosok, foltok, körök, ive
sárgák és narancsok cikáznak a raszteres alapo
köztük, alattuk, bennük ő, bikiniben, lebarnulva,
levegőben — épp elkapni akar valamit, talán e
pöttyös labdát, de úgy tetszik, mint aki a Nap ut
rugaszkodik —, a férje mellette, szemével nem
követi, a lencsébe néz, komolyan; most megvan!
csodálkozik rá Sréh a visszamenőleg rajtakap
időre —, akkor már tudnom kellett volna!; me

egmodernebb, dupla élű Wilkinsonra tert át). A
eretva élét, ahogy a filmek férfihőseitől látta, hü-
elykujja bőrén, könnyednek szánt nyisszantással
róbálta ki, s amikor ujjbögyén vércsöpp serkedt
— érthető: gyakorlatlanság! — elszánta magát...
Tizenhat órával később minden a régi volt. A
olgári lakások cselédcsengőjére emlékeztető, húzós
illanykapcsoló. Régi a hálószoba falának dőlve el-
zenderedett Sréh ujjáról lepergett (AB-vércsoport,
tH negatív) vércsepp; szikkadtan, de még jelezte a
egnapot, amely mint tudjuk, nem volt kedves a
iőnek — sőt! Ám semmivel sem volt gorombább a
eltételezett holnapoknál, amelyekben a tegnaphoz
nérve „minden a régi" lenne — amit igazán nem
tívánt! De a RÉGI tegnapokhoz képest „minden
NEM a régi" — és erre sem vágyott. Minderre nem
vágyott ott, azon a már csak átmeneti szálláson,
amelyet pedig oly soká érzett „fészeknek", ahogy
mondani szokták — igaz, nem ő meg a félmúlt-fér-
befejezett múltidejű" vol-

Magyar Nemzet 1985.VI.28.

Két tárlat

Festői értékek

Mihéltz Pál képei Szombathelyen

AZ, hogy az új Szombathelyi Képtár első nagyszabású időszaki kiállítása éppen Mihéltz Pál festészetével foglalkozik, egyaránt mondható jó és rossz ötletnek.

Nem szerencsés választás ez, mert Mihéltz Pál festészete igazán ismert és elismert, személye, életműve nem sugallja, nogy vajon mit is kíván vállalni maga az intézmény, az épp őt meghívó új képtár. A kavarodás teljes: az állandó kiállítás a magyar művészet két háború közti elkötelezett vonalával foglalkozik, majd a mai avantgardot taglalja, a reprezentatív időszaki kiállítás pedig egy érett, úgymond „szentendreies", ám irányzathoz nemigen sorolható, magának való festő életművét mutatja be, olyan életműnek, amely majdhogynem független az azt magába záró történelmi körülményektől. Ez nem koncepciózus tágasság, ez bizony kapkodás.

Persze jó, nagyon jó újra együtt látni ezt a Mihéltz-anyagot. Kétségbevonhatatlan festői értékei, időtlensége mindig élményt nyújt a kiállítás-látogatónak. És ez az élmény bizony ráfér a képzőművészettel ez idáig igazán nem elkényeztetett szombathelyi közönségre. Úgy is

kolai mestere, Vaszary János, már akkor is szigorúbban komponálón, megépítettebben. Harmincas éveiben járva az a fajta panteisztikus tájélmény kerítette hatalmába, ami Nagy István festészetének is legfőbb sajátja. Ezzel együtt színskálája behatárolódott, rátalált jellegzetes rőtt vöröseire és barnáira, ráérzett a közeli tónusokból kiemelkedő egyes árnyalat hatalmas kifejezőerejére. S azután fokozatosan rátalált jellegzetes témáira is.

ÖNARCKÉPET gyakran festett. E képek a művészpálya, az egyéni sors hű és megható dokumentumai. Egyébként azonban nagyon-nagyon rítkán, inkább csak jelzésszerűen tűnnek fel emberalakok a képein.

Akkor van elemében, ha az életet mutathatja meg a halálban, vagy az elmúlást a virágzásban. Így aztán jellegzetes motívumai a vázában környadozó vagy virító vágott virágok, a csonkolt fűvek, lecsupaszított fűzek, a temetői keresztek, a kései betakarítást váró napraforgók. A növényi formákat vagy az ember állította köveket erősen kontúrozva rakja fel vásznaira: így a [illegible] megformálás a téma kettőssé[illegible]li, egyszerre rajzos[illegible]. A hosszú

Negyven éve van jelen az irodalmi életben, azóta — mondhatni — „közmegbecsülésnek örvend". Harminc éve jelent meg az első kötete (magam is akkor írtam róla először). Kész fegyverzetében jelentkezett s indulásának kedvező képét az azóta megjelent tucatnyi kötetének olvastával sem kellett megváltoztatnunk. Hű maradt önmagához, emberi s költői eszményeihez. Hanem épp ez az oka magunkban is alig körvonalazott kétségeinknek (amelyeket annak idején csak a jó barát *Domokos Mátyás* fogalmazott meg egy igencsak meghökkentést keltő kritikában). Mert ez a „kész-ség" és következetesség azt is sejtette, hogy a költő — nem fejlődött tovább, legalábbis költészetünk újabb nek fordulatait tekintve kell-e fejlődnie

detéséé, a sikeres párválasztása, a baráti kör, az irodalom és egyáltalán mindenféle közügy összefogásáé: a közösségi lét tudatáé, amely nem valami heroikus gesztus, hanem természetes elfogadása annak, amit igazi erkölccsel és öntudattal nem lehet magunktól elutasítani! Mint ahogy magyarnak lenni sem öröm, de magyar voltunkból éppúgy nem bújhatunk ki, mint a bőrünkből; a nép, a nemzet és egyáltalán az ezzel egészében azonos humánum; az emberiség és az egész emberiséggel való azonosulás sem vitatéma, hanem szükségszerűség. Legalábbis annak kellene lennie. És ez a belátó, szálakat összekötő, nagy emberi áramba be-

SAJTÓFIGYELŐ
1972 SEP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MŰVÉSZET
Budapest

1021

Mihaltz Pál

Mihaltz Pál: Az elveszett kert – Le jardin perdu – Пропавший сад

Szentiványi L
Couple, crépuscul

SZENTIVÁNYI LAJOS FESTÉSZETÉRŐL

szorongó érzéssel
a jelen gazdag st
hitét. Azon tépelő
ményeihez valam
ágazó törekvések

1939 nyarát és őszét Hajasdon, Kárpátalján töltötte. A természeti környezet gazdag forma- és színvilágának hatására felébredt festői képzelet elnyomta kételyeit. Sokat dolgozott. Hajasdon festett első munkáinak mély színekből komponált harmóniáiban – természetesen kiérleltebb formában és gazdagabb nyelvezettel – gyermekkorának homályosan sejtett művészi élményei is formát öltenek, de kompozícióinak feszült hangulatát az Európát fenyegető világháború veszélyének aggodalma, szorongó érzése mélyítette el. A mély humanizmusából eredő érzelmi élményét talán legmeggyőzőbben az eredetileg „Angelus a patak partján" később „Két család" címet nyert nagyobb méretű (104×87 cm) kompozíciója fejezte ki. A látvány ösztönözte eszmei tartalom megfestése éveken át foglalkoztatta. Többszöri átfestés után a „Két család" csak 1946-ban szerepelt először kiállításon. Művészi mondanivalóját ezen a festményen részben a látványból eredő reális jelképekkel, részben a festőművészet sajátos kifejező eszközeivel, a szín- és foltritmussal tolmácsolta. A kompozíció alaphangulatát, a feszült légkört, a szemhatárt lezáró hegyek nyugtalanul hullámzó vonalával, a közelgő zivatar nyomasztó, tompa világításával érzékelteti. A téma központi gondolatát egy ellentét párral, a természetben élő és a sorsukért aggódó két „család" szembeállításával fejezte ki. A táj előterében elfogódottan egy család áll, mélyebben egy kanca szoptatja csikóját, mögötte felemelt fejű mén áll. A három alakon a súlyos színfoltok nyugtalanul váltják egymást, míg az állatok alakján nyugodtan hullámzanak a tompa fények.

A Kárpátaljáról való visszatérte után sem lankadó alkotó kedve eloszlatta korábbi aggályait, megtalálta sajátmagát. „Feladatom abban látom" – foglalja össze töprengéseinek eredményét –, „hogy számomra művészi örömöt okozó benyomásaim megfessem. A kifejezés módjára, a stílusra vonatkozóan az a véleményem, hogy annak az élmény közlésének legalkalmasabb eszközeként a művészi élménnyel egyidőben kell fogannia." Az önvizsgálat-

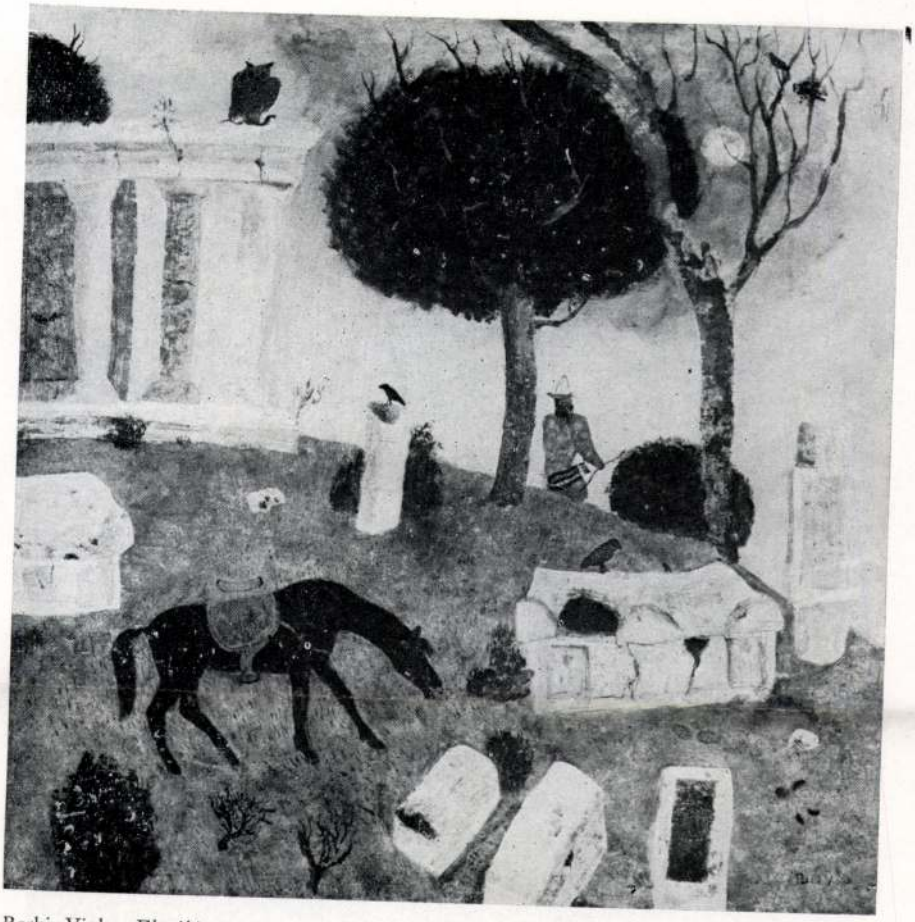

Berki Viola: Elmúlás

MIHÁLTZ PÁL
Fraul János: Jóra bízt műtemel
Bp. Vegyeti 1975

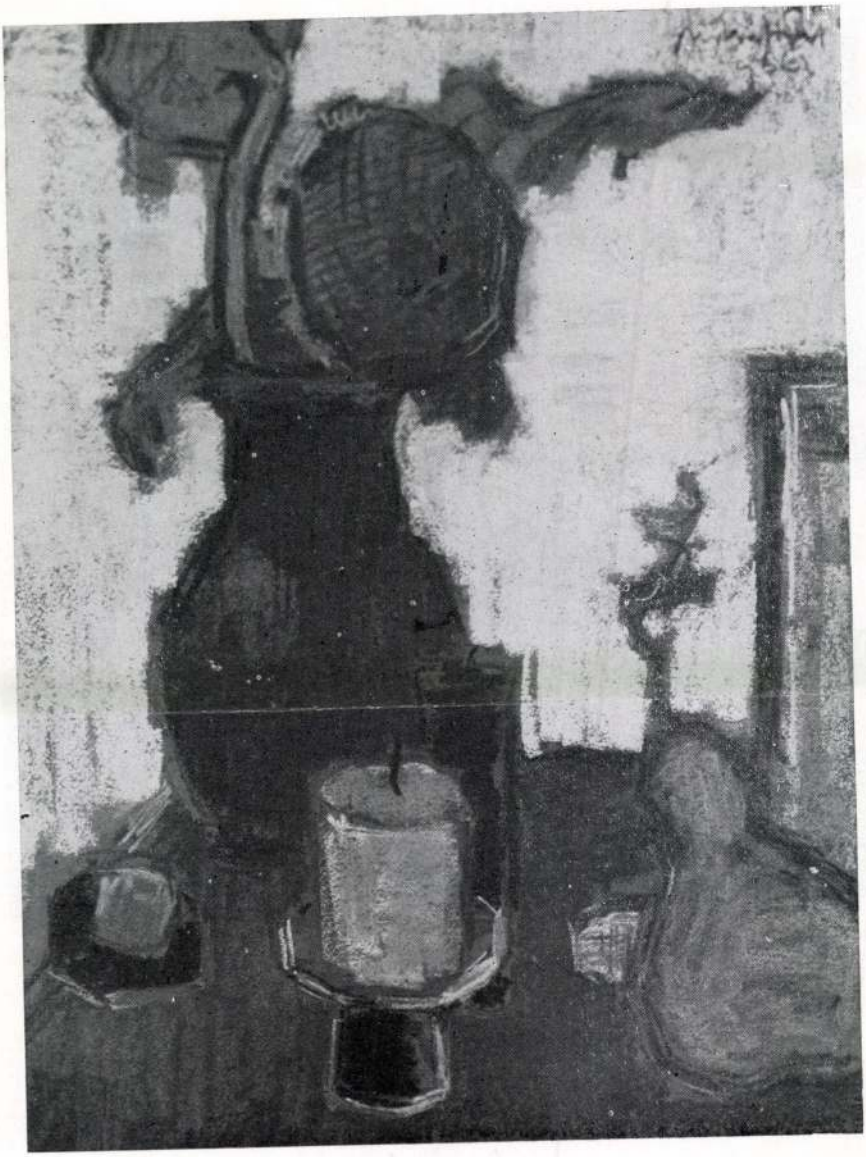

Miháltz Pál: Szárnyas napraforgó

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
1979 APR 1

NÉPSZAVA

Mihaltz Pal.
Munkácsy-díjas festőművész

8 1021

Miháltz Pál köszöntése

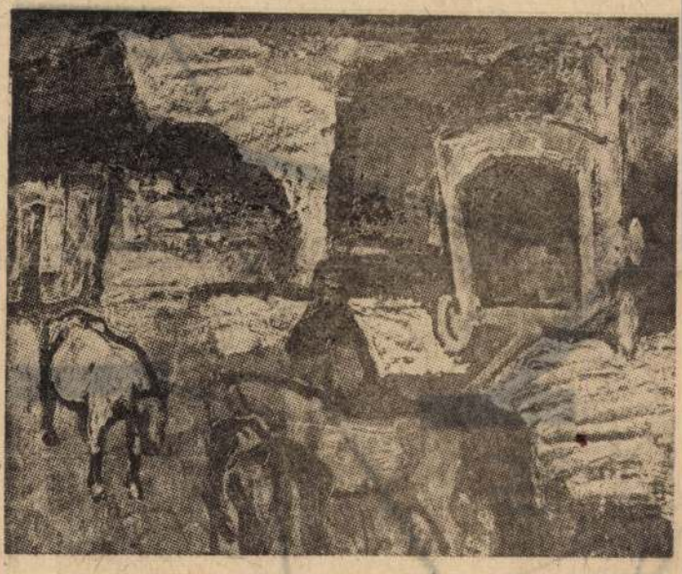

Képünkön a művész „Lovak" című alkotása

Ma tölti be 80. életévét Miháltz Pál Munkácsy-díjas festő, a Magyar Népköztársaság érdemes és kiváló művésze, akinek hat évtizedre visszatekintő, mélyen humánus művészete megkülönböztetett helyet foglal el az újabb magyar piktúra történetében.

Miháltz Révész Imre és Vaszary János növendékeként végezte főiskolai tanulmányait 1918—22-ben, majd a két világháború közének haladó művésztársulásai, a KUT, az UME és a Szinyei Társaság kiállításain lépett a közönség elé. Kezdetben az expresszionizmushoz vonzódott, később a párizsi iskola öntörvényűbb előadásmódja hatott szemléletére, majd Szentendre vonzáskörébe kerülve a harmincas évek derekán alakította ki önálló stílusát, amit a líraiság, a konstruktivizmus és a szimbolizmus sajátos szintézise jellemez. Alkotásainak zöme tájkép, csendélet és enteriőr, amelyek formai jegyeikben szűkebb környezetének vonásait hordozzák, keretükben mégis az egész világról tud szólni, mert az ábrázolt motívumok iránti rokonszenvében, ezek költői átformálásában életérzésének, erkölcsi igényeinek is hangot ad, az ember iránti tiszteletét és megértését is kifejezi.

Mesterünk az érett alkotók biztonságával, magasra állított mércével dolgozik ma is, de képeinek hangvétele — szemben korábbi munkáinak derűs, kiegyensúlyozott összbenyomásával — tömörebb, drámaibb, szigorúbb lett. A régi témák immár filozofikus súllyal, mintegy a mulandóságra ráérzett ember nézőpontjából kerülnek újrafogalmazásra; az élet mellett megjelenik — mint a lét tartozéka, determinánsa — a halál is a vásznakon. Az új Miháltz-képek az ember rejtett és az érzéki világnál sokkal gazdagabb belső világát teszik láthatóvá, azt az ösztönöket, szorongásokat és építő indulatokat egyként tartalmazó közeget, amelyet kordában tartani, amelyen uralkodni csak az képes, aki értelmes és hasznos életet él.

Miháltz a festészetet sohasem tekintette öncélú játéknak, hanem felelősségteljes és magasztos hivatásnak. A ráció embere volt és maradt mindig, bár racionalizmusa nem a dolgok dialektikus küzdelme, az ellentétek festői kiélezése, hanem a feloldás, a béke, az anyagi súlyuktól megfosztott tárgyak és formák szépsége, a szellemi harmónia felé mutat. Piktúrája nem sarkall közvetlen cselekvésre, de közérdekű szándéka elvitathatatlan, hisz újra és újra arról győz meg, hogy a tágabb világ rendje a kisvilágok rendjén múlik, ezeknek pedig mi magunk vagyunk a megalkotói.

Miháltz Pál emberi és művészi útjának egyenessége és következetessége nemcsak tiszteletet érdemel, hanem további eredményekre is jogosít, amihez szívből kívánjuk a legjobbakat a kiváló Mesternek ezen a jeles évfordulón.

Tasnádi Attila

támaszpontok, tömbök

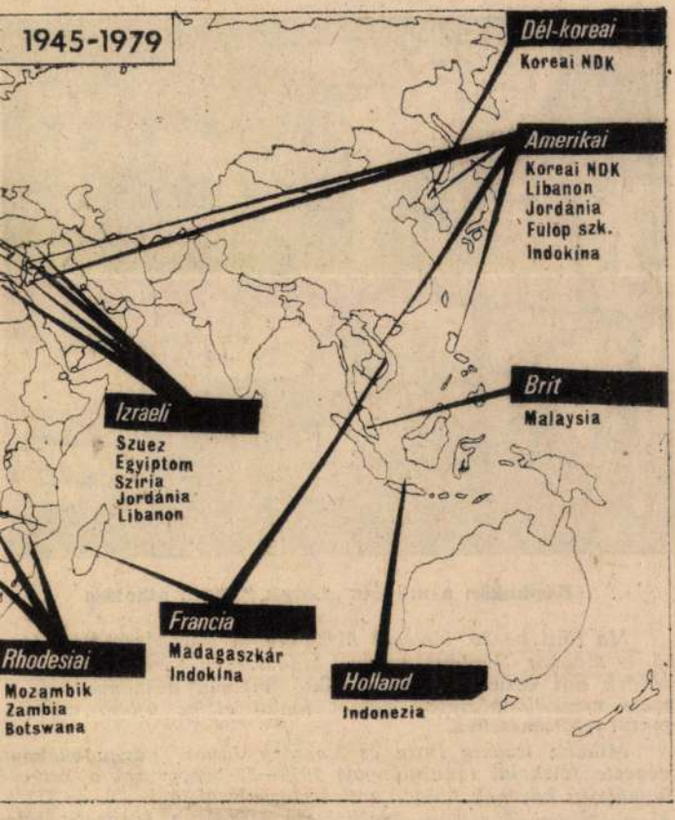

lény kicsikarására, katonai erőfeszítéseik *csak védelmi képességük biztosítására* irányulnak.

Egészen más célokat vall a NATO. *Carter* fejtette ki a *„kettős stratégiát"*, amely *„szembeszegülésből* (konfrontáció) és *enyhülésből"* tevődik össze, a hangsúly azonban a *konfrontáción* van.

A kettős stratégiához tartozik a *rugalmas katonai manőverezés*, a támadó hadmozdulatok elve. Ennek megfelelően zajlott le a szocialista közösség határai közelében az *Atom Forge 1978* nevű hadgyakorlat.

A NATO hosszú távú stratégiája más földrészekre is kiterjed, bekapcsolja érdekövezetébe Afrikát és más körzeteket, tervezik Afrika-közi haderő létrehozását és a *„kínai kártya"* kijátszását.

A *„kívülről jövő fenyegetés"* ürügyét nézzük földrajzi szempontból is! Az USA-t két oldalról, óceánok határolják. Északról Kanada, Délről Mexikó, amely államok részéről semmiféle veszély nem leselkedik rá. A Szovjetuniónak nemcsak hosszabbak a határai, hanem vannak olyan szomszédai, amelyek imperialista katonai tömbök tagjai. Kína pedig egyideje szovjetellenes külpolitikát folytat.

rialista katonai tömb, amelyet az USA összekovácsolt, igazán azonban csak az egyik megnyilvánulása annak, hogy 1945 óta *egész katonai tömbrendszert* hozott létre a Szovjetunió és többi szocialista ország ellen, illetve tervez újabbakat.

Az *ANZUS* három tagállam, *Ausztrália, New Zealand* (Új-Zéland) és *United States* (Egyesült Államok) kezdőbetűiből kapta a nevét. 1951-ben alakult, tagjai: *Nagy-Britannia, Malájföld* és *Szingapúr* is.

A *CENTO* (Central Treaty Organization) 1955-ben keletkezett. Lényegében felbomlott, mivel *Irán* és *Pakisztán* után Törökország is bejelentette, kilépési szándékát.

Két új imperialista katonai tömböt terveznek. Az egyik a *PATO*, amelynek az *USA, Japán* és *Dél-Korea* lenne a tagja. A másik a *SATO*, térségére kiterjedő paktum.

Az amerikai támaszpont-rendsze tömbökön kívüli országok... is kiterjed. Az amerikai hadsereg egységeinek *egynegyede* állomásozik azon a *2000 külföldi támaszponton*, amelyek a Szovjetunió körül létesültek.

Íme, ez a tények válasza a *„Ki kit fenyeget"*? kérdésére. Magukra vethetnek, akik

A Kiállítási Intézmények és a Miskolci Galéria

tisztelettel meghívja Önt

MIHÁLTZ PÁL

festőművész kiállításának megnyitására

1976. április 9-én, pénteken este 6 órára
a Miskolci Galériába

A kiállítást megnyitja

HERCZEG IBOLYA
művészettörténész

Közreműködik

KINCSES MARGIT
zongoraművész

A kiállítás megtekinthető május 2-ig,
hétfő kivételével 10—18 óráig

BMi 76

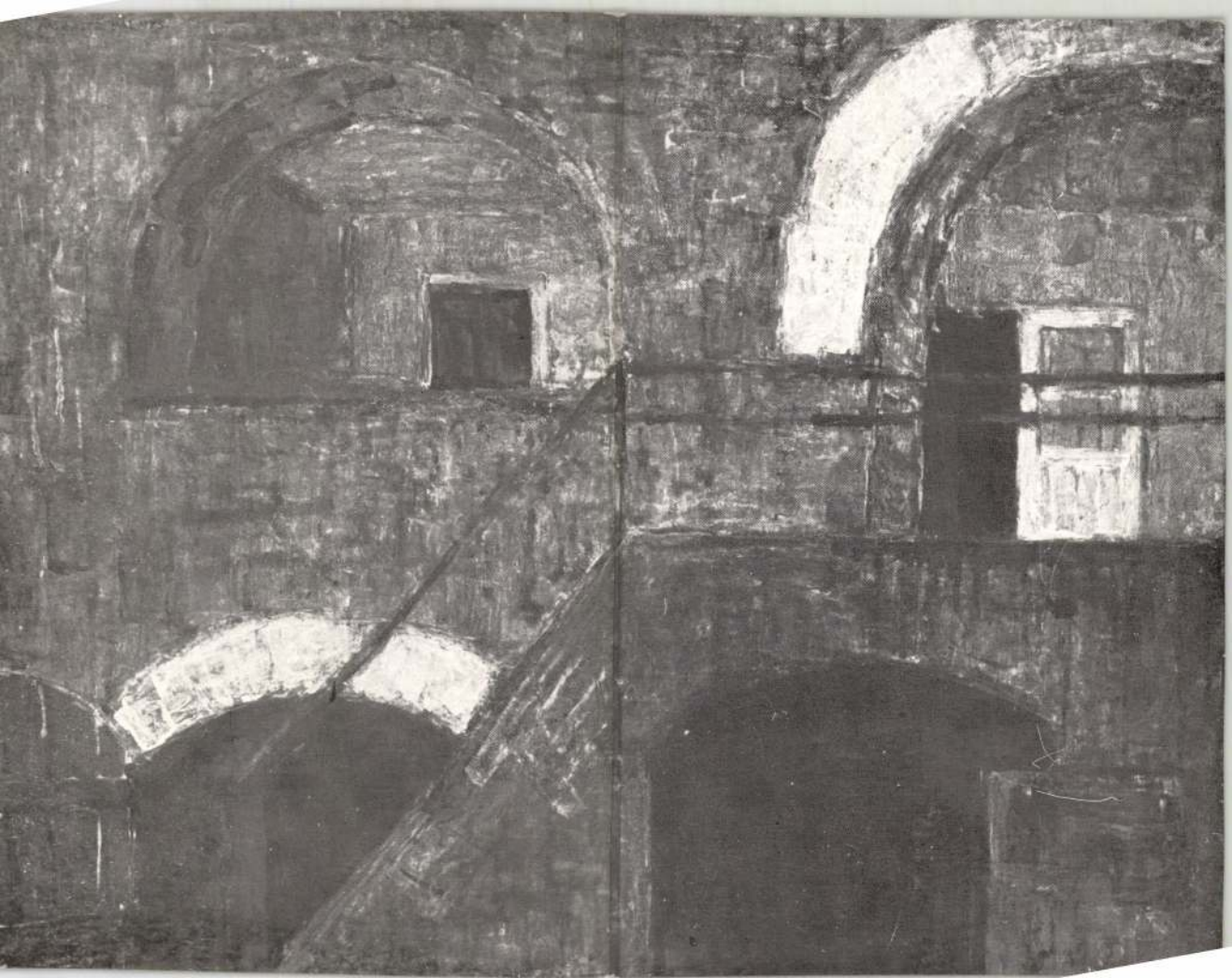

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-743, 340-726

Mihálty Pál

NÉPSZAVA
1981 JAN 9

/ 1021

Kiállítási kalauz

Mihálty Pál új festményei

Tudatosan formált, harmonikus festői világ fogadja a látogatót Mihálty Pál kiállításán a *Vigadó Galériában*, amely a kiváló mester az utóbbi két esztendőben készült műveit gyűjti egybe. A tárlat, ha nem is egy életműről számol be, egy életmű eredményeit summázza, hisz a bemutatott félszáz festmény és akvarell gondolati és formai differenciáltsága, érett, letisztult nyelvezete hosszú évtizedek elmélyült munkásságának gyümölcse.

A ma 82 éves művész, aki Révész Imre és Vaszary János növendékeként végezte főiskolai tanulmányait, 1924 óta aktív tagja kulturális közéletünknek. A két világháború között a kor haladó művésztársulásai, a KUT, az UME és a Szinyei Társaság kiállításain szerepelt. Kezdetben az expresszionizmushoz vonzódott, később a párizsi iskola öntörvényű előadásmódja hatott szemléletére, majd Szentendre vonzáskörébe kerülve a harmincas évek derekán alakította ki önálló stílusát, amit a posztimpresszionizmus, a konstruktivizmus és a szimbolizmus sajátos szintézise jellemez. Lírikus vénájú festő, aki a külvilág jelenségeiben is a saját hasonmását keresi, s így ha belül is marad a természetelvűség határain, a látottakból szubjektív szempontjai szerint válogatja ki, és írja át a kép számára fontos tényezőket. Festményein kitüntetett szerepet kap a szín, amelynek mélytűzű árnyalatokból összeszerkesztett foltritmusa izgalmas televényként futja be a képsíkot, életessé izzítva a kompozíció vázát alkotó vonalakat és felületeket.

Ami a témáját illeti, az a lehető legegyszerűbb: *azt festi meg, ahol és ahogyan él.* Kisvárosi utcák, a barokk és a biedermeyer korszak légkörét idéző öreg épületek, magányos fák, puritán szobabelsők, a természet körforgása — szűkebb környezetének motívumai kötik le érdeklődését. Ha

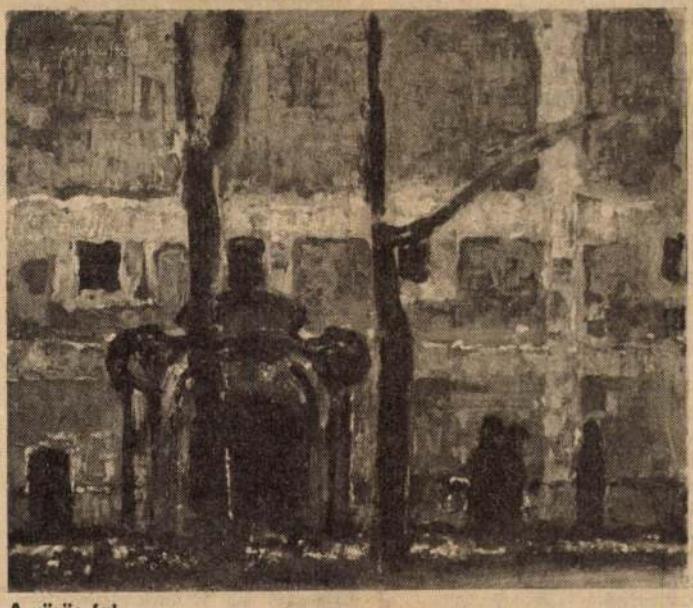

A vörös fal

embert ábrázol — a legtöbbször önnön töprengő arcvonásait rögzíti —, akkor is a beleéfordulás, a számvetés gesztusait keresi. Mégis, amikor ezt az érdektelennek látszó témakört a „mit, hogyan" összefüggésében vizsgáljuk, azonnal kitetszik piktúrájának páratlanul magas színvonala. Motívumait ugyanis sosem szenvtelenül, hanem velük kapcsolatos érzelmeit, hangulatait, erkölcsi és intellektuális élményeit is feltárva jeleníti meg, s így átforrósodott előadásában a tárgyak átváltják, fölfokozzák eredeti értelmüket, s egy mélyen humánus világszemlélet megszemélyesítői és propagátorai lesznek. Egyik méltatója joggal szögezte le: „Mihálty úgy fest, mint aki bizalmas barátainak tesz vallomást."

Gyakori tapasztalatunk, hogy az idős művészek legtöbbje a múltjából él, korábban felhalmozott szellemi kincseit fogyasztja. Mihálty a ritka kivételek egyike: ma is képes fejlődni, előbbrelépni. Újabbkeletű festményein szigorúbb, lekerekítettebb szerkezeti rendben, komorabb színekkel fogalmazza újra megszokott rekvizítumait, s ez a hajdan oly derűs, nyugalmas atmoszférákat drámai izzással, a mulandóságra ráébredt ember tragikus életérzésével telíti. Mégis, festőnk hangjában semmi lemondás, semmi önsajnáló pátosz, semmi hamisan csengő elégia! Mihálty a halálról is humanistaként gondolkozik, s ha nem is tud megbékélni vele, az élet tartozékának fogja fel; olyan szükségszerűségnek, amitől csak annak kell félnie, aki értelmetlen dolgokra fecsérelte életét.

A tárlat java darabjai — köztük a szívet szorongató napraforgóképek — egy olyan költőt mutatnak, aki időközben *filozófussá* érett, s aki élete tapasztalataként vési emlékezetünkbe: a kicsiben mindig a nagyvilág tükröződik — rajtunk, az egyénen múlik tehát, milyen lesz a tágabb emberi közösség, a társadalom közérzete.

Tasnádi Attila

NÉPSZAVA 1981. JANUÁR

A magyar sajtó kettős jubileuma

Emlékülés az Akadémián

Az idén *275 esztendeje* annak, hogy *megjelent a Mercurius Hungaricus*, a Rákóczi-szabadságharc eseményeinek hiteles bemutatására szánt latin nyelvű újság első száma. Ettől számítják a hazai hírlapirodalom megindítását. 1981-re egy másik jeles sajtóévforduló is jut: *200 éve, hogy napvilágot látott az első magyar nyelvű lap, a Magyar Hírmondó.* E kettős jubileum alkalmából a Magyar Tudományos Akadémia nyelv- és irodalomtudományi osztályának sajtótörténeti bizottsága és a Magyar Újságírók Országos Szövetsége emlékülést rendezett csütörtökön a Magyar Tudományos Akadémián.

Szabolcsi Miklós akadémikus, osztályelnök bevezetőjében elmondotta: ma, amikor a politikai és gazdasági igények előtérbe állították az életmódkutatást, *különös jelentősége van a sajtónak, mint éppen az életmód, a szokások megörökítőjének, és tanújának*, egyszersmind formálójának, alakítójának. Egy új marxista művelődéstörténetnek épp ezért egyik legfontosabb alkotórésze a sajtó vizsgálata.

Ezt követően *Pálfy József*, a Magyar Újságírók Országos Szövetségének elnöke köszöntötte az emlékülést, hangsúlyozva, hogy a magyar sajtó legkiválóbbjai *mindig a társadalmi haladást szolgálták, a jó ügy érdekében fogtak tollat.* Az újságíró szövetség — mondotta ezután — mindig szívügyének tekintette a magyar sajtó történetének feltárását, s az ezzel foglalkozó tudományos munkához a jövőben is minden segítséget megad.

Az emlékülésen *Köpeczi Béla* akadémikus, *Kosáry Domokos*, a történelemtudományok doktora, *Sziklay László*, az irodalomtudományok doktora és *Kókay György*, az irodalomtudományok kandidátusa tartott előadást az első magyarországi sajtótermékek jelentőségéről, szerepéről, az első magyar újságok létrehozásáról, rendeltetéséről, hivatásáról.

Egyebek között rámutattak; az anyanyelvű sajtó egyik lényeges sajátossága volt, hogy maga is *cselekvő részesévé vált* annak a jelentős és a polgári nemzetállam kialakítását célzó mozgalomnak, amely a nemzeti nyelv kifejlesztéséért szállt síkra. Az első magyar nyelvű újságok írói szinte napról napra beleütköztek az új fogalmak felbukkanásával kapcsolatban a nyelvi nehézségekbe, szinte *kényszerültek a nyelvi újításokra.* A magyar sajtó első munkásai a kezdettől fogva *lelkesen és felkészülten* vállalták a maguk eszközeivel a nemzeti haladás szolgálatát.

Aczél György fogadta Damdinzsavin Majdart

Aczél György, a Minisztertanács elnökhelyettese csütörtökön a Parlamentben fogadta *Damdinzsavin Majdart*, a Mongol Népköztársaság Minisztertanácsának első elnökhelyettesét, a Tudományos és Műszaki Állami Bizottság elnökét, aki *Szekér Gyulának*, az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság elnökének meghívására a magyar—mongol tudományos-műszaki együttműködés időszerű kérdéseinek és jövőbeni feladatainak áttekintése végett tartózkodik hazánkban.

A fogadáson jelen volt *Szekér Gyula* és *Badamtarin Baldó*, a Mongol Népköztársaság nagykövete.

Sarlós István találkozása a nemzetiségi főtitkárokkal

Sarlós István, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Hazafias Népfront Országos Tanácsának főtitkára csütörtökön a népfront székházában találkozott *a magyarországi nemzetiségi szövetségek főtitkáraival.* Tájékoztatást adott a népfrontbizottságokat újjáválasztó gyűlések eddigi tapasztalatairól, a Hazafias Népfront VII. kongresszusának előkészületeiről. A beszélgetés során örömmel állapították meg, hogy megnőtt a nemzetiségi lakosok közéleti érdeklődése és aktivitása, *erősödött a magyar és a nemzetiségi dolgozók barátsága*, a szocialista társadalom építésében való becsületes, alkotó együttműködé-

Kitüntetés

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa *Buza Barna* szobrászművésznek 70. születésnapja alkalmából sok évtizedes művészi munkásságának elismeréséül, *Szabó Gyulának*, a Tankönyvkiadó Vállalat főszerkesztőjének pedig nyugállományba vonulása alkalmából, eredményes munkája elismeréséül a *Munka Érdemrend* arany fokozatát adományozta.

Apró Antal Berlinbe utazott

Apró Antal, az országgyűlés elnöke *Horst Sindermann*nak, a Népi Kamara elnökének meghívására csütörtökön a Német Demokratikus Köztársaságba utazott. Eszmecserét folytatnak a két törvényhozó testület együttműködésének fejlesztéséről.

Mihálta Pál

festőművész

Heitler László ajánl.

Új Fáklya
1989
ápr. 16.

Alkonyat madarakkal

ragrafusc
nem tud
mint ma
kor is vá
ÉV EME
választan
— egy e
latkoznal
akik nen
kozni, ha
akiknek
írnak oly
letékesek
Nemré
szeállítás

Miháltz Pál

festőművész

Heitler László

cine.

Új Tűzi.

1989 ápr. 16.

Világító házfalak

Miháltz Pál, Munkácsy-díjas festő-grafikusművész
Haulisch Lenke: Miháltz Pál: Önarckép.

Miháltz Pál: Önarckép, olaj, farost, 31 × 21 cm, 1957 (fotó Mester Tibor)

Művészet, 1989., 7., 60-old. (1898–1988).

katalógusok é
hogy a közép-
Vevőim tová
eladni, mert k
zott műveket.
magyar művé
érvelni a múze
nak a kurátor
aki meg akarj
még igen nagy
az ötletét elfog
– *Tudomáso*
nyugatra forga

– Kérem, kü
ra kerülő anya
ha nem tudjuk
Christie's oszt
mert nincs jele
kerülő képek
hogy a minőség
sal. Nagyon he
kedők saját á
Kilószámra d
Kádár Béla-,
el áron alul. É
4750 dollárt fiz
litású képet 10
kb. annyiért is
csak a bizalma
európai galériá
– *E kérdésb*
dául – ezt tö
Rippl-Rónai-*f*

– Csak azt
folytatni. A festmény annyit ér, amennyit fizetnek érte. *Jasper Johns* a világ egyik legdrágább élő művésze. Nekem erről ugyan az a véleményem, hogy a közel négymillióért eladott képének az igazi értéke 50 ezer dollár, a többi public relations. Van vak és persze irányított szerencse. Az árak ezeken is múlnak, és hát a reklámon, ami nagyon drága dolog.

De említhetném *Van Gogh* hatvan-valahány millió dollárért megvásárolt festményét is…

– *Én úgy érzem, hogy ez a vétel a japán bank megbízhatóságának, gazdagságának a reklámja elsősorban.*

De nem ez vol
kiállításom. 1987
egy kiállítást a
1912–34 címmel,
fél kolumnát írt.
Barbara Museun
művészetéből –
anyagából – szerv
ta Barbarában, C
Ezek, kérem, mi

Miháltz Pál
MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
festőművész
PESTI MŰSOR
1980 DEC 31
1021

Vigadó Galéria

Miháltz Pál kiállítása

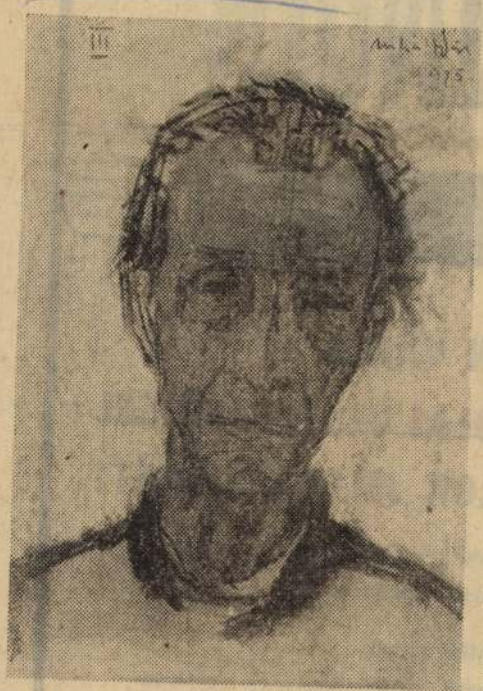

Önarckép (1975)
Fotó: Mészáros István

„Az utóbbi években lakóhelyemhez vagyok kötve. Szűkült a látványterületem. Ezért sokszor, ha napraforgókat látok a kertben, azokról festek. Persze nem csupán a látványt s szűkebb környezetem vonásait örökítem meg, hanem ezen keresztül életérzéseimről, erkölcsi igényeimről, az ember iránti tiszteletemről, a születésről, a halálról, a múlandóságról, egyszóval az egész világról szólni szeretnék. Életünk minden problémája foglalkoztat, s megpróbálom jelenségeit összetettségükben vizsgálni. Az emberek már a csillagok közeléig is eljutottak. Erkölcsi és tudati fejlődésük, megnyilvánulásaik — sajnos — sok helyen még nem a csillagok felé mutatnak. Aggódom a jövőért, az élet alakulásáért és természetesen a művészetért. Talán ezért lettek színeim egyre sötétebbek, komorobbak.

Életkorom (márciusban leszek 82 éves) és egészségi állapotom lehetetlenné teszi már számomra, hogy távolabbi dolgokat is megláthassak. De piciny világomban is próbálom érzékelni a makrokozmosz benyomásait. Szorongásaimat, ösztöneimet, indulataimat azért az élet szépségeivel együtt szeretném láttatni. Korunk rengeteg problémát rejteget. A művészet természetesen tükörképe ennek, szeretné utolérni a technika fejlődését és megtalálni a kifejezési formák megújhodásának lehetőségeit. Magam is szükségesnek látom ezt, de a múlt kultúrájának kincseit nem lehet feledni. Azok mai átélésével kell megkeresni korunknak a hangját.

Egész életemben a természet látványa és az ember ösztönzött festői megfogalmazásokra. Ma sem tudok elszakadni ettől. Nem is akarok. Szerintem sohasem valamiféle izmushoz való tartozás tette értékké a művészetet, hanem a benne rejtőző mondanivaló, a kifejező és a meggyőző erő. Minél fejlettebb egy kor, annál differenciáltabb a művészete. Hogy most ki, milyen úton halad, vagy milyen lehetőségeket talál önmaga kifejezésére, mindegy. Fontos, hogy önmagát, vagyis a teljes embert adja. Mert alkotásainkban benne kell, hogy legyen korunk, környezetünk, szülőföldünk, múltunk ismerete és hitünk a jövőben. És természetesen az a vágy, hogy ezt európai szinten tegyük."

Lejegyezte:
Csorba Mária

CHINOIN

A CHINOIN VÁRJA A 8 ÁLTALÁNOS ISKOLAI VÉGZETTSÉGGEL RENDELKEZŐ FIATALOK JELENTKEZÉSÉT!

LÁNYOK jelentkezhetnek

vegyianyaggyártó tanulónak.

FIÚK jelentkezhetnek

vegyianyaggyártó, lakatos, hegesztő, villanyszerelő, esztergályos, csőhálózat- és berendezésszerelő szakmunkástanulónak.

A vegyianvaggyártó tanulókat korszerű tanlaboratóriumban, vegyianyaggyártó tanműhelyben képezzük ki.

IDÍJAT ADUNK. —
IAKHÁZUNKBAN
L IS GONDOSKODUNK.

ntkezni lehet:
ÁLY, Bp. IV., Tó u. 1—5.
31-es mell.

EGYSÉG személyzeti osztálya
tény, Bányalég u. 2.
1325 Bp. Pf. 110.

*

A *budapesti Műcsarnok*ban február közepén, majd a *Miskolci Galéria*ban április elején gyűjteményes kiállítás nyílott — *Marótiné Herczeg Ibolya* művészettörténész rendezésében — *Miháltz Pál* Munkácsy-díjas festőnek, a Magyar Népköztársaság kiváló művészének munkáiból. Sem a budapesti, sem a miskolci tárlat nem volt retrospektív jellegű; a hetvenhét esztendős — pályájának igen szerencsés periódusához érkezett — szentendrei mester csupán legfrissebb termését, 1972 és 1975 között festett, tojás-olajtemperával készült műveit mutatta be e két kiállításon.

Miháltz főleg kisvárosi részleteket, tájképeket és enteriőröket fest; az emberi alak — kevés számú, de annál emlékezetesebb önarcképein kívül — nem (vagy csak ritkán) jelenik meg képein, amelyek mégis telítve vannak meleg emberiességgel, az elidegenedésnek, az érzelmi beszűkülésnek, a kontemplációra való képtelenségnek — technizálódott korunk e veszélyeinek — elutasításával. Miháltz a természeti valóságból indul ki, de az alkotási folyamat során az ábrázolt épületek, oromfalak, kapuzatok, tájak és a festőműterem tárgyai erős emocionális töltést kapnak... A naturális motívumokat, a mindennapi élet apró, intim mozzanatait áthatja, átlelkesíti a művész szubjektivitása, amely a látványélményekből valódi költészetet varázsol.

Miháltz Pál csendben, következetesen, látványos mutatványok, stiláris vargabetűk nélkül épülő életművének legtöbb darabja borongós hangulatú („Fekete fák, fehér falak" 1973, „A gyászkocsi gyásza" 1973, „Ház piros éggel, csonkolt fákkal" 1973). Székely Andrásnak — a mester egyik méltatójának —

A *szimbolikus-v*
sejtelmes asszoci
a művész piktúr
pozíciókból kime
mesebb vizsgálat
festészet eredm
árulja el. A mű
vözi, összegezi
endrei festészetb
emelkedő egyénis
művészetnek, mi
Lajos, Paizs-Goe
Kmetty János
legjellemzőbb és

Miháltz Pál
élete nyolcadik
kotásokkal kép
életművét, mint
„Zsámbéki kated
tergomi várdom
ros" (1975) vagy
amelyek egy hal
katú, csupán saj
vető festő kései
fürtjei.

1974-ben, *Tele*
Miháltz Pál mű
gyűjteményében
látott napvilágo
Galéria Évkönyv
passzusában Tele
zőket állapítja
lelki struktúrája
rei művészet l
egyikévé teszi."

A terjedelmes
lamivel keveseb
miskolci kiállítá
megerősíti ezt a

A *dunaújváro*
*rem*ben *Barcsa*
festő munkáina
rajzainak — n
hattuk áprilisba

Dr. Lőrinc László

Vigyázó Sándor

MIHÁLTZ Pál

megfigyelése találó: „A művész csendéletein, városrészletein, műteremsarkain elömlő nyugalom mögött mély feszültség és dráma rejlik..." Miháltz világa azonban — éppen újabb festményei között találunk erre több példát — olykor felderül, a melankólia köde felszakad, s a falakon élénk koloritú, életörömről tanúskodó képek tűnnek szemünkbe („Hátsóudvar" 1973, „Kontrasztok" 1973, „Sárga ház" 1974).

Miháltz Pál művészetét szoros szálak fűzik a formaelemeket gondosan és határozottan elrendező *konstruktív* törekvésekhez, de munkássága rokonságot tart a lírai *posztimpresszionizmus*sal is. A *szimbolikus-vizionárius* vonások, a sejtelmes asszociációk sem hiányoznak a művész piktúrájából, a Miháltz-kompozíciókból kimetszett részletek figyelmesebb vizsgálata pedig az *absztrakt* festészet eredményeinek értékesítését árulja el. A művész tehát mintegy ötvözi, összegezi mindazt, ami a szentendrei festészetben — amely olyan kiemelkedő egyéniségeket adott a magyar művészetnek, mint Ámos Imre, Vajda Lajos, Paizs-Goebel Jenő, Czóbel Béla, Kmetty János és Barcsay Jenő — a legjellemzőbb és a legértékesebb.

Miháltz Pál boldog művész, hiszen élete nyolcadik évtizedében is olyan alkotásokkal képes megtoldani eddigi életművét, mint a „Zugutca" (1974), a „Zsámbéki katedrális" (1974), az „Esztergomi várdomb" (1974), a „Külváros" (1975) vagy a „Boltívek" (1975), amelyek egy halk szavú, szemlélődő alkatú, csupán saját belső sugallatait követő festő kései szüretének aszúra érett fürtjei.

1974-ben, *Telepy Katalin* tollából — *Miháltz Pál művei a Nemzeti Galéria gyűjteményében* címmel — tanulmány látott napvilágot a Magyar Nemzeti Galéria Évkönyvében. Írásának utolsó passzusában Telepy Katalin a következőket állapítja meg: „Festői adottságai, lelki struktúrája Miháltzot a szentendrei művészet legjelentősebb alkotóinak egyikévé teszi."

A terjedelmesebb budapesti és a valamivel kevesebb műből összeállított miskolci kiállítási anyag alátámasztja, megerősíti ezt a véleményt.

Rejtélyes ünnepek

MIHÁLTZ PÁL

Miháltz Pál a szentendrei festészet egyik klasszikusa. Szentendre általa fölfedezett és kifejezett motívumaiban a színes létezés rétegeinek föltárására vállalkozott rendíthetetlen következetességgel. Életműve termő csöndjében egyre terebélyesedett, teljessé vált.

Életbúcsúja után hitvese most *Szombathelynek* is juttatott nyolcvan festményt és grafikát, hogy azt a továbbiakban a képtár gondozza. Vas megye fogadókedve és Szentendre nagylelkűsége biztosította ezen országos elosztást, annál is inkább, mivel Miháltz Pál a *Szombathelyi Képtár* 1985-ös megnyitásának részese volt *Vásárhelyi Győző* és *Kondor Béla* művei mellett, s akkor nagyon megszerette a várost. Az anyag tehát Szombathelyen marad.

Azok a festmények, melyeket Szentendréről, Sopronról, birkanyájról, bérházakról, napraforgókról, erdélyi tanyáról, patakpartról festett — szemléletének és eszközeinek fényesített erejű állandóságával. Grafikái között az emberi pillanatokat állította központba, és szigorúan szabatos, tömör vonalvezetéssel örökítette meg jelképes sűrítésekkel ábrázolatait vasaló lányról, Borsos Miklós szobrászműterméről, piacról, borospincéről, esztergomi szigetről, Nagymarosról. A fákat szinte katedrálisoknak láttatja — személytelen óriásoknak. Bennük lüktet Miháltz Pál vállalt magánya, rejtélyes ünnepe. Időben az időtlenség, a motívumok tömörített határai között a határtalanság.

Remélhetően Szentendrén is megnyílik a Miháltz-gyűjtemény, hiszen munkássága teljességét szeretett városára hagyatékozta, s az ő szellemében adott át a rendkívül gazdag életműből egy értékes töredéket özvegye, Mária néni Szombathelynek. Talán azért is, hogy Szentendre még inkább megbecsülje veszendőbe nem süllyedhető értékeit.

(Az emlékkiállítás március 7-ig látható a Szombathelyi Képtárban.)

Losonci Miklós

Vasárnapi Hírek
1992. febr. 28.

ibid.: „... perchè non havesse successo buono la congiura di M. Bruto contro Cesare, come hebbe quella di L. Bruto contro i Tarquinii; in questa attendendo a distruggere non solo la linea, ma etiandio quelli, che havevano il nome commune co' Tarquinii." – A margón: *Murates | [s]ublalatis* [sic] | *[q]uinque Frat|ribus Pat|ri succe-|dit.* | *I*[stvánffy]: *l: 25 | f 535 | n 40.* Vide Istvánffy p. 535, a margóra nyomtatva: „Murates sublatis quinque fratribus patri succedit. A. 1576." (Dr. 88.)

p. 188: „Perseo fece morire colui, che era stato ministro della morte di Demetrio. Ed Ottone tutti quelli, che furono ministri della morte di Galba." – A margón: *uide retro | n 13 | item | n 16 | suos ini|mi |[c]os per | item 17.* Cf. előzékfüzet 3r, nº 13, 16, 17. (Dr. 242.)

p. 197: „Il modo, che deono tenere i principi per consigliarsi." – A margón: *I*[stvánffy]: *uide de consilij[s] | quae unga[ri] | dant Imp[e] | ratori.* Cf. előzékfüzet 2v, nº 9. (Dr. 89.)

p. 201: „... non dee il principe aspettar d'essere consigliato, ma sarà meglio, che egli vada investigando i consigli. Doppo d'havere udito il parere de' suoi consiglieri, e dubbio se egli debba dire il suo, o quando, ed in che modo governar si possa. Per quanto giudico io,

MIHÁLTZ PÁL:
Ház kordéval, 1946.

A SZENTENDREI FERENCZY MÚZEUM
MEGHÍVJA ÖNT

MIHÁLTZ PÁL

FESTŐMŰVÉSZ

1976. MÁJUS 9-ÉN, DÉLELŐTT 11 ÓRAKOR NYÍLÓ

RETROSPEKTÍV KIÁLLÍTÁSÁRA

A KIÁLLÍTÁST BEMUTATJA

MUCSI ANDRÁS
MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

A SZENTENDREI MŰVÉSZTELEPI GALÉRIÁBAN
(VÖRÖS HADSEREG ÚTJA 51)

186-921
188-911 171-326
187-820 186-268
189-850 174-238

Tóth Tihamér

1000 — 76.0627 Ságvári Ny.

Miháltz Pál

A szentendrei művésztelep egyik halkszavú képviselője, aki kerüli a nyári verőfényben úszó, meleg színekben izzó festői városka színpompás ragyogását, a tájnak ezt a józan szinte harsogó színességét, a fény és árnyék sokszínű lehetőségét. Festészetében mellőzi a keveretlen színek ellentétét és azok fokozását, inkább halkra fogja azokat, szinte passzív önmegtartóztatással.

Miháltz Pál a világ kendőzetlen valóságát mintha egy finom szürke fátyollal borítaná be, amelyen keresztülnézve finom sejtések, halk színakkordok csengenek egybe. Az érzelmek szinte kifogyhatatlan áradata az, ami művészetének mozgatója, ami irányítja ecsetének járását, láthatatlanul lefogva a színek tüzét, hogy csendes akkordjainak hangulatát misem zavarja. A szentendrei kis zegzugos árnyékbaborult régi kapualjai, kerítései, templomkertjeinek sejtelmes misztikuma, az elmulásnak, az enyészetnek félreismerhetetlen jeleit viselik magukon. Ezeknek a csendes zugoknak művészi tolmácsolója Miháltz Pál. Tájképei mellett csendéletei azok, ahol a festői hatások, a színek egybefogásának lehetőségeit keresi. Ezeken a képein a formák is zártabbak, egységesebbek, mint tájképein, ahol kerüli a határozott formák összefogását, mintegy utat engedve a festői előadásmód lazaságán keresztül érzelmi világának megértéséhez. Ehhez járul színeinek tompasága, az oly gyakran uralkodó alapszíne: a szürkés-kék, amelybe finoman ágyazza meleg sárgás okkereit és az itt-ott felbukkanó tompa vörösöket. Színérzéke csiszolt, tartózkodó magatartása óvatosságra készteti, ami visszatartja minden merész kísérletezéstől, hangosabb kifejezéstől. Azt, amit az életből kiragad, azt biztos kézzel, jó ízléssel ábrázolja, telítve egyéniségének lírai lágyságával.

Miháltz Pál itt bemutatott művei javarészt az utóbbi évek termései. A pasztell és az akvarell egészen sajátos keverése révén technikailag egészen meglepő festői hangulatokat ér el, ami szokatlansága révén hatásosan fejezi ki mondanivalóit. Innen van ezeknek a képeknek formai puhasága, ami a két anyag egymással keverése révén, véletlenadta hatásokat is eredményez. Akvarelljein az anyagszerűség teljes kihasználásával az eredmények sokkal pozitívabbak. Ezeken a képein a színek is erőre kapnak, meleg fényükkel derűt, elevenséget árasztva magukból. Intim szemlélete itt jut legszebben érvényre, ahol a nap tüze keresztültör borongós természetlátásán, hogy beragyogja a tájat, életet árasztva magából.

Egyik olajkompoziciójában a budai temető szürke téli hangulata uralkodik, amelyen csak a két tompa vörösre festett fejfa emlékeztet az ott nyugvó szovjet katonákra. Ez a kép férfias lírájával a legszebb magyar festői hagyományok továbbfejlesztése, mert valósága keresetlen és őszintén emberi. Az a halkság, gyengéd finomság, a mindent átszövő líraiság, borongós hangulatával olyan, mint a finoman szitáló őszi eső. Mindez indokolttá teszi, hogy Miháltz Pál magatartásában pozitívabb legyen. Az a világ, melyet elénk tár, nem a valóság egésze. Amit kiragad belőle művészi tolmácsolásában inkább nosztalgikus visszatekintés, melyből hiányzik az eleven élet lüktetése, a dolgozó nép problémáinak, erőfeszítéseinek, örömeinek heroikus megnyilvánulása. A polgári látásmód kétkedő, semmiben nemhivő, alapjában haladásellenes szemléletét kell felszámolni művészeinknek. Ezt a látásmódot kell felváltania annak az optimizmusnak, melynek mély humánuma keresztültör mindenen, melynek melege, világító ereje beragyogja bensőnket, hogy acélossá tegyen és felemeljen.

Miháltz Pál kulturált művész, aki komoly felkészültségével, fegyelmezettségével a művészi feladatok igényes kifejezésére törekszik. Ez a biztosíték arra, hogy fejlődésében bátran előre fog lépni az elébe tornyosuló új feladatok megoldására.

*

Miháltz Pál régi kiállító művész, aki 1925 óta rendszeresen szerepelt csoportos kiállításokon. 1931-ben volt az első kollektív kiállítása. Mostani kiállítását megelőzően legutóbb 1946-ban szerepelt gyüjteményes anyagával.

Fenyő A. Endre.

MIHÁLTZ PÁL KÉPEI

I. Olajfestmények, olajtemperák:

1.	Sikátor	500 Ft
2.	Kancsók	600 «
3.	Kis csendélet	500 «
4.	Orosz-temető Pesten, 1945.	1.600 «
5.	Lovak, 1945.	500 «
6.	Napraforgók	1.200 «

II. Pasztellek:

7.	Szegény asszony kakassal	1.200 Ft
8.	Csendélet	800 «
9.	Vidéki udvar	1.000 «
10.	Üres padok	800 «
11.	Ősszel	500 «
12.	Csendélet	500 «

III. Vízfestmények és színes grafikák:

13.	Kenyér és cukor	500 Ft
14.	Napraforgó csendélet	300 «
15.	Szürke utca	300 «
16.	Házak	300 «
17.	Vidéki utca	mgt.
18.	Kis dinnye	500 Ft
19.	Csendélet	500 «
20.	Templomkert	600 «
21.	Őszi délután	800 «
22.	Bárkaroncsok	800 «
23.	Szentendrei részlet	600 «
24.	« «	600 «
25.	A farkasréti temetőből	500 «
26.	Virág és vázák	500 «
27.	Dekoratív csendélet	500 «
28.	Kapu	400 «
29.	Őszi napraforgók	500 «
30.	Virág, vázában	500 «
31.	Kisvárosi utca	500 «
32.	Szemben a nappal	500 «

TÁRLATVEZETÉSEK

a kiállításon

Január 9-én, vasárnap délelőtt 11 órakor:
Fenyő A. Endre

Január 16-án, vasárnap délelőtt 11 órakor:
Oelmacher Anna

Január 23-án, vasárnap délelőtt 11 órakor:
Dr Székely Zoltán

★

KÉPZŐMŰVÉSZETI ELŐADÁSOK

a kiállítóhelyiségben vetített képekkel

Január 12-én, szerdán délután 6 órakor:
PROLETÁR MŰVÉSZEK I.
NAGY BALOGH JÁNOS
Előadó: **dr Végvári Lajos**

Január 19-én, szerdán délután 6 órakor:
PROLETÁR MŰVÉSZEK II.
DERKOVITS GYULA
Előadó: **Redő Ferenc**

Január 26-án, szerdán délután 6 órakor:
PROLETÁR MŰVÉSZEK III.
DÉSI-HUBER ISTVÁN
Előadó: **Dési-Huber Istvánné**

Belépés díjtalan.

★

KÖVETKEZŐ KIÁLLÍTÁS

BOKROS-BIERMANN DEZSŐ

szobrászművész kiállítása

1949 január 27-től február 9-ig

Felelős kiadó: dr Faludi János
Székesfővárosi házinyomda Budapest, IV., Közp. városháza — 120092
Felelős vezető: dr Mihalik Gusztáv

A FŐVÁROSI NÉPMŰVELÉSI KÖZPONT KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁSAI

VII., Rákóczi-út 30., félemelet

XXIV.

MIHÁLTZ PÁL

festőművész kiállítása

1949 január 8-tól 1949 január 23-ig

✦

A katalógus díjtalan

Miháltz Pál, Munkácsy-díjas festő-grafikus-művész

Művészet, 1984, máj. 15-old,

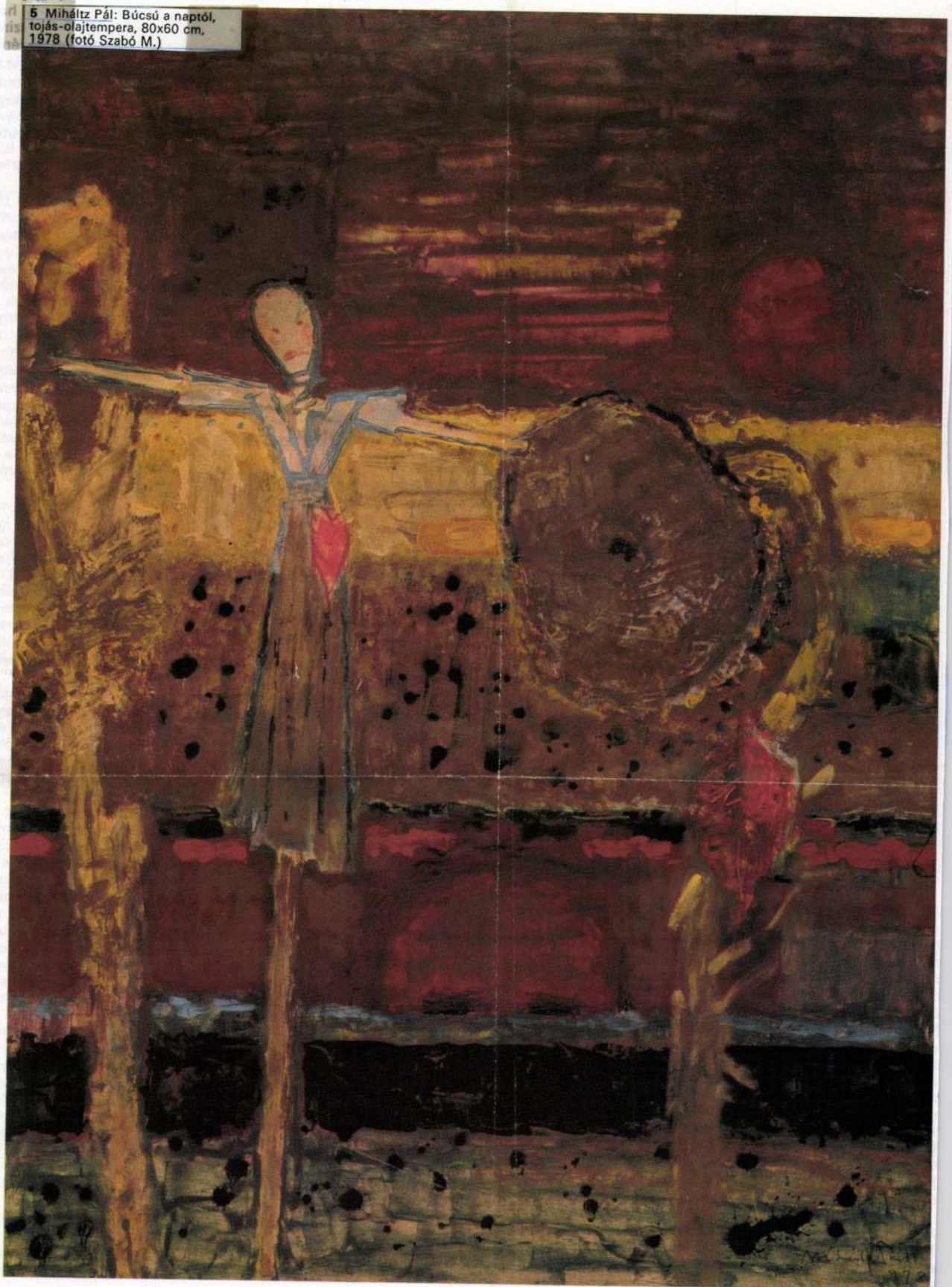

5 Miháltz Pál: Búcsú a naptól, tojás-olajtempera, 80x60 cm, 1978 (fotó Szabó M.)

és perdül át a síkot hangsúlyozóba, ahol neki tetszik. A kétféle fölfogás keverése, harmóniába rendezése – részben ez teszi izgalmassá kompozícióit. A geometrikus szerkezet, a képfelület dinamikus osztású rendje minden képében fölfedezhető. Ez a fegyelem azonban nála soha nem válik hivalkodóvá, geometrikus elemei nem mutatkoznak a csontváz ridegségével: házak, falak, terek, műterembelsők embermelegű világába rejteznek, ezáltal megőrzik az élet elevenségét is. Visszavezetik gondolatainkat és érzéseinket a világnak abba a szögletébe, ahonnét a festőt elindítók vétettek. Ebben a körben, melyet szívesen járunk be a festő segítségével, benne foglaltatik Miháltz festészetének emberközpontú realizmusa és romantikája.

Az ember formáját hangsúlyosabban időről időre születő önarcképeiben vonja be képei motívumai közé. Sokkal gyakoribb képeiben a mintegy léptékjelzésül vagy téralakító szereppel bemutatott emberi figura. Nem mondott le az ember részleteiben vizsgált formáival kifejezhető szellemi tartalmak közléséről, de gyakorlata nagyobb részében átváltotta egy másik lény alakzatára, a napraforgóéra. Napraforgós képeinek egész sora vall a hozzájuk való szoros kötődésről és a megjelenítés feltörő vágyáról. Hol magukban, hol csoportosan jelennek meg a friss virágok vagy a már maggal telt érett tányérok, másutt építészeti elemekkel vagy egy festőállvány mértani formáival párosítva mutatkozik meg a nyáron oly délceg növény markáns arabeszkje. üres székkel az előtérben és tűnődő nőalakkal a tér mélyén (*Festőállvány napraforgóval*, 1976). Egy-egy színegyüttes uralja ezeket a képeket, melyet különösen a más anyagokkal is elegyített akvarelleken az apró fölvillanások és az izgalmas felületjátékok tesznek vonzóvá a szem számára. Kékeslilákat és sárgászöldeket elődérengeni engedő okkerek uralkodnak az egyiken, bíborvörösek tüzesítik át a másikat, a harmadikon a türkizes színszövedékből szinte szecessziósan kacskaringózó növényszárak törnek a magasba eleven sárgákkal. És két mesteri megfogalmazás a szentendrei áttekintő tárlatról: a *Napraforgó király* (1982) és a *Napraforgó királynő* (1982). Nem járunk messze az igazságtól, ha példázatokként is átéljük ezeket a bölcselkedést sugalló képeket. Kérdeztem felőlük a művészt, így válaszolt:

„Meg vagyok kötve, nem nagyon járhatok be távoli vidékeket, hogy változatosabb látványokat, élményeket keressek. Ahhoz fordulok, ami a közelemben van, a környezetem a téma: a kicsiben a nagyvilág tükröződik. Minden évben vetünk napraforgót. Mindig végigélem velük az ember sorsának változását. A napfényre törő, a megmaradásért küzdő óriás növény, ha kineveli magjait, ősszel elzuhan ... Termésében a jövőnek hagyja életét. Többet látok bennük, mint csak növényt, sorsuk az egész életet jelképezi. A napraforgók is példázzák az életről és halálról alkotott gondolataimat. Nem egyetlen anyagnak vagy tárgynak az ábrázolása ez, hanem a folyamaté, az élmény kifejezése. Az ember sorsát keresem ..."

A szimbólummal, mely ha nemes, nem kínálja magát egykönnyen, s melyet igen sokszor vesztünkre fejtünk meg, csínján bánik Miháltz Pál ma is, ahogy ifjabb korában is tette. A *Búcsú a naptól* (1978), a *Színek és évek I–II* (1982), a *Fekete madár* (1966), az *Alkonyat madarakkal* (1968) és az *Ikonok városa – Szentendre* (1977) című képeket külön is kell említenem a termésnek ebből a fajtájából. A *Búcsú a naptól* napraforgója és madárijesztője és a *Színek és évek* két változatának tányérrózsával párosított faragott fafigurái sárga mezőjükben a vöröslő égitesttel a festő személyéhez is kötötten szólnak hozzánk, akárcsak a *Fekete madár* leégett gyertyacsonkja és az éjszakai ablak előtt ellibbenő sötét madara.

Mindezeknél összetettebb képlet az életmű egyik kulcsának számító *Alkonyat madarakkal*. Vízszintes sávokra tagozódik a kép és ezeket az osztásokat járják át az épületek, falak, kapuk és fák mértanias formái. Nyugalomba rendeződne mindez, de elsöprő erővel és lendülettel húz át a kép terén öt madár súlyos szárnycsapásokkal, mozdulataik monoton ismétlődése egymást erősíti. A kép sorsszerű könyörtelenségét fölerősíti a piros-vörös színvilág és ellenpontoz a benne föl-föltűnő okker és türkiz.

Az *Ikonok Városa* főmű, egymaga felelet a genius loci hatásának és a festői kifejezés erejének kérdéseire. Mintegy montázsa a szentendrei motívumoknak, rajta a templomok, a városháza, a kálvária, a tűzfalak és az ikonok szárnyas angyalfigurái épülnek össze szétbonthatatlan szövedékké. Az ég a borvöröstől a rózsaszínig változik, tört okkerek és lilások játszanak a házakon, meleg szürkéből bomlik ki a kálvária íves falának és építményeinek türkizes foltja a föléje magasodó három kereszt vonalaival. Mélyebb szürke sáv húzza alá mindezt a föld jelzéseként és egy hasonló szín-

Miháltz Pál

Népszabadság, 1988. febr. 5.

Új műtárgyak Szentendrén

(Munkatársunktól.)

Rendhagyó téli tárlat nyílt még tavaly decemberben a Szentendrei Képtárban. Rendhagyó, mert most első ízben rendeztek a képtár öt termében reprezentatív bemutatót a szentendrei *Ferenczy Múzeumhoz* tartozó összes képzőművészeti gyűjtemény *új szerzeményeiből*. A tárlat és a hozzá kiadott műtárgylista tanúsága szerint igen gazdag gyarapodást hozott a szentendrei gyűjtemények életében az utóbbi néhány év. Csak a Ferenczy Múzeum 1980 és 1985 között 179 munkát vásárolt, egyéni ajándékozásból ugyanezen idő alatt 93 alkotást kapott, hivatalos átadásból származó gyarapodása pedig 340 műtárgy volt.

Emlékeztetőül, a gyarapodás néhány tételéről: 1980-ban került a múzeum tulajdonába *Ilosvai Varga István* hagyatéka; *Kmetty János* hagyatékából 1981-ben önálló gyűjtemény nyílt; *Mihály Pál* ugyancsak 1981-ben 400 művét ajándékozta a múzeumnak; jelentékeny anyaggal bővült a *Czóbel-gyűjtemény*, elsősorban is a művész lányának, Lisa Czóbel-Bergeestnek adománya révén; 1984-ben nyílt meg *Ámos Imre* és *Anna Margit* önálló múzeuma, 1986-ban pedig *Vajda Lajos* gyűjteménye; a *Barcsay-gyűjtemény* három nagyszerű falikárpittal gyarapodott és így tovább.

Vajda Lajos: Ikonos önarckép.

Az új szerzeményekből a Szentendrei Képtárban 120 műalkotást állítottak ki. Külön is figyelmet érdemel a képtár középső, „nagy terme", ahol a *Ferenczy család* gyűjteményének válogatott anyaga látható, melynek java része először szerepel kiállításon.

dül a menetidő — Kevesebb az áru

Emelni kell az utaskiszolgálás minőségét a MÁV-nál

ól.)

vasút idei feladat-
év eredményeiről
záros András, a
tó-helyettese csü-
sfőnököket, üzem-
sút vezető beosz-
MÁV budapesti,
nciatermében.

tavaly a terve-
illió tonnával ke-
rozott a MÁV, s
mind az import-,
nzitszállítások el-
zettől, csak az ex-
haladta meg 1,1
vezett színvonalat.
lakulására mi sem
hogy a legjelleg-
dasági tömegáru —
raforgó, cukorrépa

— szállítása szinte észrevétlenül zajlott le.

A létszámhelyzetről szólva a MÁV vezérigazgató-helyettese arról számolt be, hogy a 700 fős számított csökkenéssel szemben csaknem három és fél ezres létszámapadás következett be. Ez a nagy budapesti csomópontokon, Szolnokon és egyéb fontos állomásokon jelentős mértékben lassította a MÁV áruszállítását. Az idei feladatokról szólva Mészáros András azt emelte ki, hogy mind a személy-, mind az áruszállításban megbízhatóbbnak és pontosabbnak kell lennie a vasútnak.

A MÁV továbbra is úgynevezett korlátozott nyereségérdekeltségű vállalatként működik. A személyszállítási veszteségek és az adóreform kihatásának részbeni ellensúlyozására négy és fél milliárd forint termelési ártámogatásban részesül. A beruházásokhoz — a támogatás után fizetendő általános forgalmi adóval együtt — a magyar vasút 2,4 milliárd forint költségvetési juttatást kap. Sajnos a pénzügyi források még így is csökkentek a múlt évihez képest, s ezért is kap kiemelt elsőbbséget a fővonali pálya-korszerűsítés, a vonalvillamosítás, valamint Budapest és térsége biztosítóberendezéseinek a fejlesztése. A fejlesztési forrásokat úgy koncentrálják, hogy még az idén forgalomba állítható legyen két légkondicionáló berendezéssel ellátott komfortkocsi, a nemzetközi forgalomba pedig tíz, kétszáz kilométer óránkénti sebességre alkalmas, szintén légkondicionált személykocsi kapcsolódjék be.

---

lyik a vizsgálat a monorierdei
nyezetszennyezés ügyében

Devizaszámla-rendelkezések

Változó kamatok

Miháltz Pál, Munkácsy-díjas festő-grafikusművész

3. „Ikonok városa, Szentendre", tojás-olajtempera, 60x8 cm. 1977. [reper.]

3 Miháltz Pál: Ikonok városa, Szentendre, tojás-olajtempera, 60x80 cm, 1977 (fotó Heitler)

6. „Kék rekviem", tojás-olajtempera, 80x60 cm, 1971. [reper.]

6 Miháltz Pál: Kék rekviem, tojás-olajtempera, 80x60 cm, 1971 (fotó Heitler)

7. „Napraforgó királynő", tojás-olajtempera, 100x70 cm, 1982. [reper.]

7 Miháltz Pál: Napraforgó királynő, tojás-olajtempera, 100x70 cm, 1982 (fotók Somfai)

Művészet, 1984. máj. 14-16-17-old.

Miháltz Pál, Munkácsy-díjas festő-grafikusművész

2 Miháltz Pál: Kalitka, olaj, vászon, 70x70 cm, 1931

Művészet, 1984. máj. 13-old.

3

fejezően a városka régmúltja, római kori emlékei, szakrális és népi hagyományai kerültek felszínre és mindinkább erősödően a helynek ezt a géniuszát, az itt lefolyt művészeti megnyilatkozások hatásával együtt, tükrözik mostanig is a művészeti megnyilvánulások. Tehát a szentendrei művészetnek a nemzetközi jelleg mellett mindig volt és ma is van bizonyos lokális színezete. A mai időkben

sejtetődés, mint tárgyias leírás, adatszerű elénkállítás az, ami velük festőnk ecsetje alatt megesik. Valahonnét a valóság és az álom határterületeiről vonulnak elénk a szentendrei és néha más tájakról vett motívumok, telítve olyaféle költőiséggel, mint Krúdy írásai. Már-már csak jelzései és jelképei a formák a tárgyak sejtelmes lényének, mintha az alkonyatok homályba

12. Miháltz Pál: Fekete óra macskával, olaj, vászon, 70x50 cm, 1930

12

azaz a hős elhagyja a várost, hogy védje a gyengéket és árvákat; csata nehéz fegyverekben az elrabolt lány erénye védelmében; birkózás, élethalálharc test test ellen; hadicsel: a lány sebzi meg az ellenfél Achiles-sarkát: maga a képzet is mitikus; végül a lány megadja lovagjának azt a tisztességet és ápolást, amely az érte vívott küzdelemért – lovagi torna esetén, pl. a Manassé-kézirat illusztrációi szerint is – megilleti. Csak ezekből az elemekből és ebből az egymásutániságból áll össze a szent király képe, amint himnuszaiban és legendáiban is csak dicsérő jelzőinek egész sorából válik világossá, hogy ő az „Athleta patriae", „Magyarországnak ékes oltalma". Ugyanide tartozik, hogy a sztereotíp és változatlan kereten belül alakja, fegyverzete, harcmodora állandóan változik, mindig a kor divatja szerint, mert – s ez is a középkori didaktikus ciklusok alapvető jellemzője – az elbeszélés célja etikai mintakép állítása. A figurák korszerűsége, a szemlélőhöz való közelítése megkönnyíti az azonosulást. Ezért a középkori históriakép nem ismeri a történeti értelemben vett hitelességet: helyette az etikai hitelesség elve és az aktualizálás mechanizmusa működik.

Joggal merülhet fel a kérdés, milyen okkal tárgyalhattam itt ilyen hosszasan egy rég letűnt, sokszor csak töredékes műveiben hozzáférhető korszak emlékeit. Meggyőződésem azonban, hogy azok a sajátosságok, amelyekről szóltam, nem múltak el nyomtalanul, s többé-kevésbé jelen vannak mai művészeti kultúránkban is.

Marosi Ernő

• Elhangzott a Képzőművészeti Világhét alkalmából rendezett tudományos tanácskozáson 1983. szeptember 30-án.

A referátumban tárgyalt kérdések irodalmához

Antik műfajelméleti hagyaték a középkorban: *Marosi, E.: Das decus des mittelalterlichen Kunstwerks.* Acta Antiqua XXIII/1975/371–376.

Az idézett szövegekhez: *Marosi E.: A középkori művészet világa.* Budapest, 1969.

A kép válfajai a középkor művészetében: *Schrade, H.: Die romanische Malerei. Ihre Maiestas.* Köln, 1963; *Bauch, K.: Imago.* Studien zur Kunstgeschichte. Berlin, 1967. 1–20; *Grabar, A.: L'iconoclasme byzantin.* Dossier archéologique. Paris, 1957; *Grabar, A.: Les voies de la création en iconographie chrétienne.* Antiquité et moyen âge. Paris, 1979.

Az antik illusztráció hagyománya: *Weitzmann, K.: Illustration in Roll and Codex. A Study of the Origin and Method of Text Illustration.* Princeton, 1947; *uő.: Ancient Book Illumination.* Cambridge/Massachusetts, 1959.

Antik városábrázolás-formulák (különösen a Corpus Agrimensorumban): *Ehrensperger-Katz, I.: Les représentations des villes fortifiées dans l'art paléochrétien et leurs dérivées byzantins.* Cahiers Archéologiques XIX/1969/1. skk.

A Szent László-legendák legújabb áttekintése: *Lukács Zs.: A Szent László-legenda a középkori magyar festészetben. Athleta Patriae.* Tanulmányok Szent László történetéhez (Szerk. Mezey L.) Budapest, 1980. 163–219.

Miháltz Pál: Napraforgók, akvarell, 29×42 cm, 1974 (fotók Tahin)

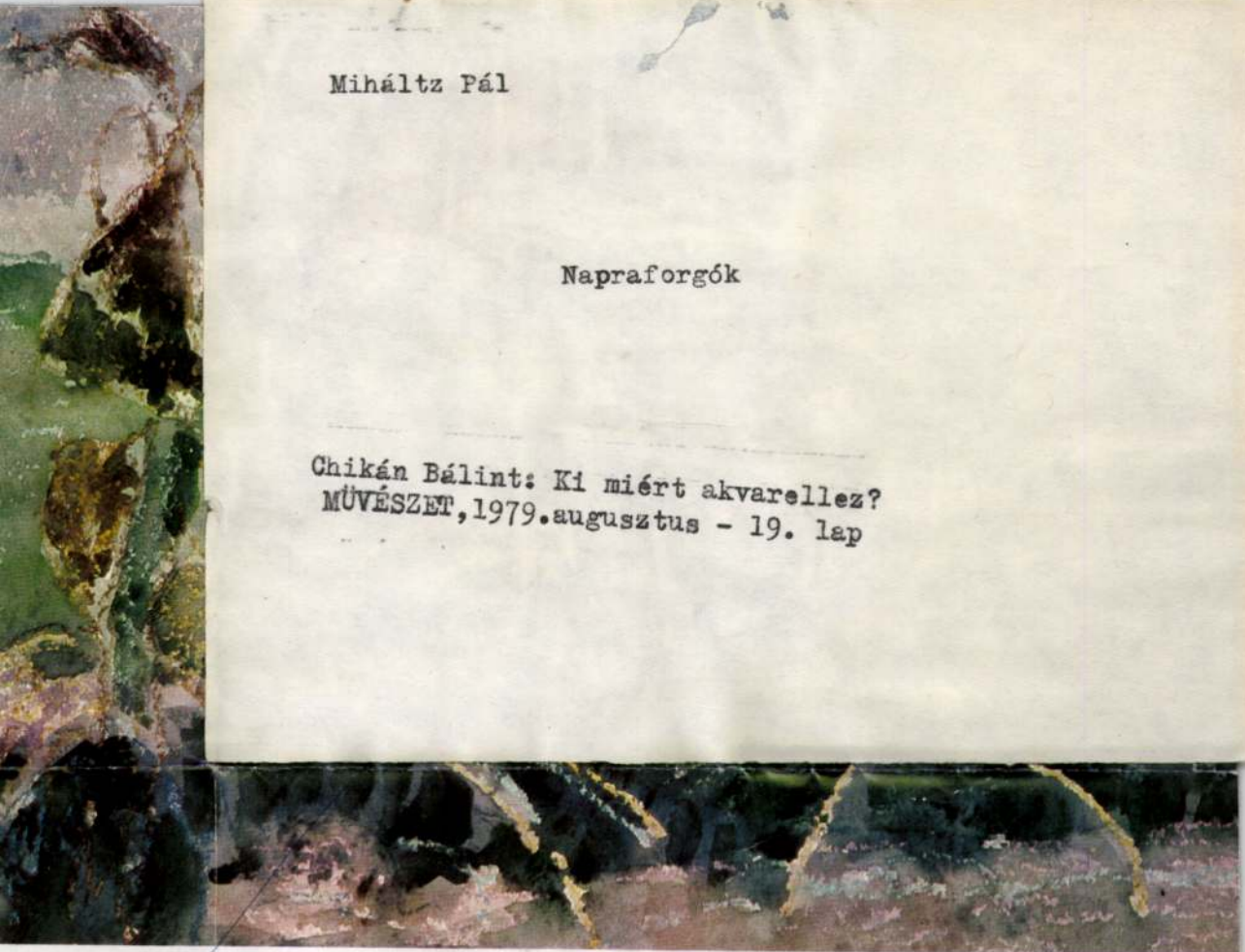

Miháltz Pál

Napraforgók

Chikán Bálint: Ki miért akvarellez?
MŰVÉSZET, 1979. augusztus - 19. lap

Miháltz Pál: Napraforgók, akvarell, 29×42 cm, 1974 (fotók Tahin)

s" a célom, minden más technikával való közlésére. De nem lehet egymás mellé tenni egy jól megoldott

Szentgyörgyi József: Ítélkező, akvarell, 38×46 cm, 1978

Magyar Nemzet Szerda, 1983. szeptember 7.

Két kiállítás

Miháltz Pál életműve Szentendrén

ÖSSZEGYŰJTÖTT műveit kedves városának, Szentendrének ajándékozta a nyolcvannégy éves mester, *Miháltz* Pál — ebből az alkalomból rendezték meg a Szentendrei Képtárban ennek a tekintélyes életműnek a tárlatát. A művész maga határozta meg, mely munkáit tekinti a legjelentősebbnek, s egy nemrég visszavásárolt fiatalkori tájképétől kezdve egészen az idén tavasszal festett, legújabb vásznáig, továbbá az alkalomra magángyűjtőktől is kölcsönkért főművekig, lényegében Miháltz Pál mutatja fel nekünk munkássága keresztmetszetét.

A képeiről szólva, *mindenekelőtt a színeit* kellene „elmesélni". Az előbb említett legutóbbin például (*Eltávozó*, 1983) egy lehorgasztott fejű férfialak olyan lilás-vörös kapuból lép ki, amilyen a természetben nem fordul elő, s feje fölött a sárga falban olyan sárgáspiros ablakkeretek virítanak, hogy azt a valóságban a legnagyobb ízléstelenségnek bélyegeznénk — de a festményen mindez szelíden szomorú harmóniába olvad. Vagy nézzük az 1982-es *Temető*-t, épp*encsak* sejtetett fehér sírköveivel, földbe süppedőkkel — mert a kép lényege a sötétkék ég, az okkersárga föld, a fák feketesége, a „földből lettünk, földdé leszünk" rezignált bölcsessége, miközben a táj ragyogása a színek nyelvén azt is közli velünk, hogy a táj él (és éljen is!) tovább.

A színek kontrasztját keresve, hogy még inkább felszikráztathassa őket, a kiállítás rendezője: *Mucsi* András, és talált olyan sikeres megoldásokra — anélkül, hogy meg kellett volna bontania az időrendet —, mint a legutolsó teremben főhelyre tett, égő vörös hátterű, gyönyörű *Elhagyott ház*, s mellette balról a mélykék égű *Dörgicsei templomrom*, jobbról pedig az élénkzöld dominanciájú *A hajnal színei*. (Mindhárom kép tavaly készült.)

Drámai tartalmakat tehát színekben, tájban, természetben közvetít ez a festészet. *Fákban!* — Miháltz Pál jellegzetes, csonkolt fáiban, azok görcsös ágaiban. Már ezen a nemrég visszavásárolt, korai képen is megfigyelhető ez, az 1937-ből való *Felvidéki tanyaudvar*-on, jóllehet színeiben még nem az „igazi", de a fái, az előtér féloldalas fái már alkalmasak arra, hogy nyugtalanságot és ritmust vigyenek a kompozícióba. És mi mindent fejez ki *napraforgókban*, megunhatatlan napraforgóiban, mely motívumba Miháltz Pál már egy korábbi, 1966-os pasztelljén is többet látott bele pusztán érdekes növénynél (figyelemfelhívó címe ez volt: *Csendélet szárnyas napraforgóval*), s azóta is sorakoznak, hol, mint feketére kiégett, lekókadt tányérú, bánatos lények a barna ég alatt (*Búcsú a napraforgóktól*, 1980), hol, mint ijesztő, pozsgásan vaskos, barbár, majdhogynem húsevő szörnyek (*Napraforgó király*, *Napraforgó királynő*, 1982). És *házfalakban* mondja el önmagát, újra meg újra felfedezett házfalaiban, amilyen például az újabbak közül a *Falak ritmusa* (1982), józan szürke, barna tornyokkal-ormokkal, és a valóságtól eltávolodó, meglepően mese-zöld éggel.

Figurális kép viszonylag kevés van ebben az életműben, de a művész egy-egy korszakában szükségét érezte, hogy megfesse *önarcképét*, s ezek összessége végül is akaratlanul tudatosítja a nézőben ennek a festészetnek egyik tanulságát. Ugyanis a különböző színek és keményebb vagy lazább megfogalmazás ellenére egy változatlan férfiarc tekint ránk, szikár, aszkétikus arc, komoly szemekkel, amiként az életmű is ezt a szinte korszakok nélküli, egyenletesen megbízható, a művészi felelősséget tudó és vállaló szellemiséget sugározza.

Záróakkordok

A SPANYOL fővárosban csaknem valamennyi európai és a két észak-amerikai állam külügyminisztere találkozik ma. Szenteljünk elöljáróban néhány mondatot ennek a „csaknem" szócskának: jelzi, hogy az eddigiek szerint egy részvevő, Málta, nem küldi el magas rangú képviselőjét Madridba, s ezzel megfoszt'a az összejövetelt a teljességtől, az európai biztonsági és együttműködési értekezletnek e szakaszát a hivatalos lezárás lehetőségétől.

A kis szigetország követelése: hívjanak össze külön szakértői értekezletet a Földközi-tenger ügyében — ehhez azonban nem sikerült elnyernie a közjóváhagyást. Elvilag igaza van, erre a térségre ráférne a béke és a nagyobb biztonság, de az is való, hogy e téma, amely magában foglalná a Közel-Kelet problémáját, nem illeszthető a helsinki záróokmány európai keretelbe. Csak olyan — e fórumon megoldhatatlan — viták be keveredjenek, amelyek lehetetlenné tennék más, európai nézeteltérések feloldását.

Tehát mi legyen? Az európai biztonsági és együttműködési értekezlet értékes vívmánya a konszenzus: csak valamennyiük egyetértésével lehet dönteni. Következésképpen, ha Málta szeptember 7-én is köti az ebet a karóhoz, a külügyminiszterek nem hivatalos minőségben, a spanyol kormány vendégeként ülnek össze, így nyilvánítják elfogadottnak a mintegy negyvenoldalas záródokumentumot. Három év alatt, verejtékes munkával, nehéz viták közepette dolgozták ki ezt az iratot, mint a nevezetes helsinki záróokmány továbbfejlesztését, reménysugarat a komor európai égbolton.

E madridi megállapodás sem fogja megváltani a világot, általa sem következik fordulat a nemzetközi helyzetben. Mégis, sokkal értékesebb, minthogy feláldozzák egy eleve reménytelen és nem ide tartozó értekezlet fölötti vita miatt. Megtalálják a megoldást, hogy a konszenzus elvét se érje sérelem, és gyakorlati-

Ezzel a folyamattal párhuzamosan tanácskozott a spanyol fővárosban a harmincöt részvevő. Miközben fagyossá vált a szovjet—amerikai viszony, csökkent a kelet—nyugati bizalom, ez, a madridi találkozó lett az egyetlen hely, ahol valamennyi európai, illetve földrészünkön közvetlenül érdekelt hatalom tartósan egy asztalnál ült, és egy évtized jó hagyományainak a birtokában a megegyezés reményével nézhetett egymásra. Nagy volt tehát a kockázat. A madridi kudarcnak nem lett volna ugyan semmilyen azonnali rossz következménye — elválnak, hazautaznak. De ebből mindenki azt a következtetést vonta volna le, hogy a két világ ma *semmiben* nem tud megegyezni. Ezt azonban a részvevők túlnyomó többsége nem akarta. Nem a szocialisták, nem a semlegsek, még a nyugatiak java része sem.

A három madridi esztendő természetesen nem légüres térben lebegett, itt is megmutatkozotta valóság, hatott a Keletet a Nyugattól elválasztó sok ellentét. Maga az is önmagáért beszél, hogy ennyi ideig elhúzódott a közös szöveg kidolgozása, hiszen a helsinki záróokmány (talán kissé naivul) még azt írta elő, hogy az ilyen „utóértekezletek, mint amilyen a madridi, lehetőleg hat hétig tartsanak. Huszonötször annyi időbe telett, jelezve, hogy ennyivel rosszabb a helyzet, mint az enyhülés csúcspontján volt. Mégis, sikerült zöld ágra vergődni. Madrid nem követte végig az általánosan jellemző vonalat.

A SZOCIALISTA ORSZÁGOK kezdettől megtettek minden tőlük telhetőt a sikerért, a kompromisszumos megoldásokért, s amikor nyolc semleges és el nem kötelezett állam (köztük Ausztria, Jugoszlávia, Svájc) záródokumentum-tervezetet nyújtott be, a Varsói Szerződés államai elfogadták. A NATO-tagok okoztak még néhány hetes nehézséget, míg végül újabb kölcsönös engedmények árán létrejött az egyezség. Két példa

Miháltz Pál festőművész gyűjteményes kiállítása látható péntektől a Szentendrei Képtárban.

Magyar Nemzet 1983. VIII. 10.

Mihaltz Pál, Munkácsy-díjas festő-és grafikusművész

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1984 JÚN 15.

ÉLET ÉS IRODALOM

1021

Mihaltz Pál rajza

„A nehezebb a pénz volt — kezdte. — Kértünk fűtől és fától, megpumpoltuk a téeszt és azokat a városi üzemeket, ahová tőlünk járnak dolgozni az emberek. Adjanak az óvodára, hiszen az ő dolgozóik gyermekei járnak oda! Még a megyei szakszervezetet is megvágtuk. Azon a címen, hogy az öregeink egy része ipari munkás volt. Összejött annyi pénz, hogy megvehettük az építőanyagot." „A téglából, cementből, homokból nem lesz csempés bolt, iskola, óvoda, napközi szaktudás és emberi kéz nélkül" — jegyeztem meg. Mire a válasz: „Van itt kisiparos bőven! A volt járási székhelyen dolgoztak, de itt építkeztek, mert nálunk olcsó volt a telek. Mikor letelepedtek, rábeszéltük őket, váltsák ki a munka melletti iparengedélyt. Miután látták, hogy van ebben fantázia, rábeszéltük őket, hogy legyenek főhivatású maszekok. Adókedvezményt ígértünk, egyéb segítséget. Bíztak bennünk, maszekok lettek. A lakosság jól

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-743, 340-726

Miháltz Pál
feiszín
1983 SEP 10

PEST MEGYEI HÍRLAP

Kertkapu 1021

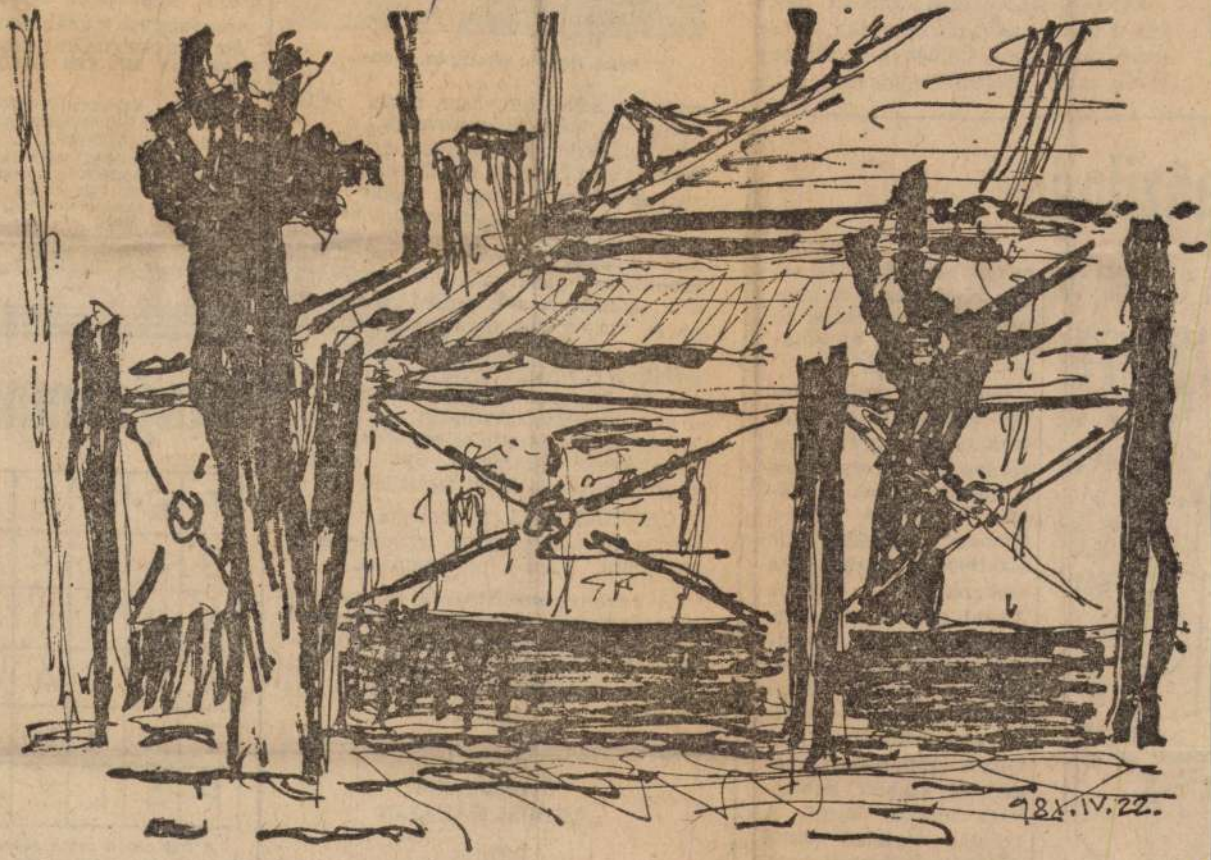

Miháltz Pál művei

szakácsnő mutatta be főzési tudományát. Az ő receptjei közül jegyeztünk le néhányat.

JANICSÁRLEVES. Hozzávalói: birkahús, hagyma, zsír, pirospaprika, babérlevél, majoranna, köménymag, tárkonylevél, curry, cseresznyepaprika, petre-

Bakó Imré

zselyem, zellerz
vörös bor, bors,

Megtisztítjuk
hártyát és a fag
juk. A zsíron a
mát megpirítjul
húst, paprikázz
Míg ez fő, addi
csontlébe babérlevelet, majorannát, őrölt köménymagot, vadász fűszerkeveréket, tárkonylevelet, curryt, pástétomfűszert, zellerzöldet és vörösbort teszünk és együtt fölforraljuk, állni hagyjuk. A levest leszűrjük. Megdaráljuk a birkapörköltet. Galuskát készítünk. A tányér aljára lerakunk egy adag húst, ráhelyezzük a galuskát, végül a lével meglocsoljuk, tejföllel ízesítjük.

GOMBÁS MÁJ. Hozzávalói: sertésmáj, zsír, vöröshagyma, majoranna, törött bors, gomba, pirospaprika.

A zsíron megpirítjuk a finomra vágott hagymát, rátesszük a hosszúkásra szeletelt májat, borsozzuk, paprikázzuk és rászórjuk a felszeletelt gombát. Együtt pároljuk, főtt burgonyával tálaljuk.

Összeállította:
ERDŐSI KATALIN

Fotó:
ERDŐSI ÁGNES

házilag

**s a család za-
ol tanulhat, el-**

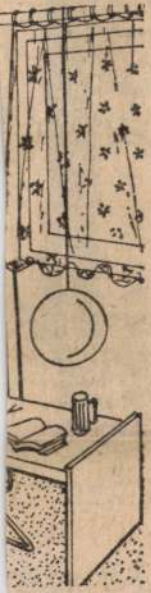

mélyedhet a tanulásban. Bár megváltozik a gyerekszoba elrendezése, de ezért nem kell új bútorokat vásárolni.

Barkácsoló szülők kevés kiadással, jó ötlettekkel egyénivé lehet varázsolni a nagyobb és a kisebb diákok szobáját. A rajzon fiókos, dobozos elemekből kialakított hangulatos szobarészlet látható. Asztal helyett asztallap, hajlított csőből készülnek a székek. A kényelmes — szekrényekkel körülbástyázott — fotellel egy felfordított rekeszre ráhelyezett, részekből szabott habszivacs matrac kerül. A fekhely téglalap alakú dobogóra helyezett habszivacs elemekből áll.

Baross tér 2/d. — 2170) —

Anagramm

T	E	L	E	K
B	A	R	K	A
K	O	T	O	R
K	O	R	Á	N
T	A	N	G	Ó
P	Á	L	Y	A

A bal oldali tábla ötbetű pezzetek új, értelmes szavak felelő sorába. Helyes megol ről lefelé olvasva egy mag nyül.

Miháltz Pál életműve Szentendrén

Szentendrei emlék

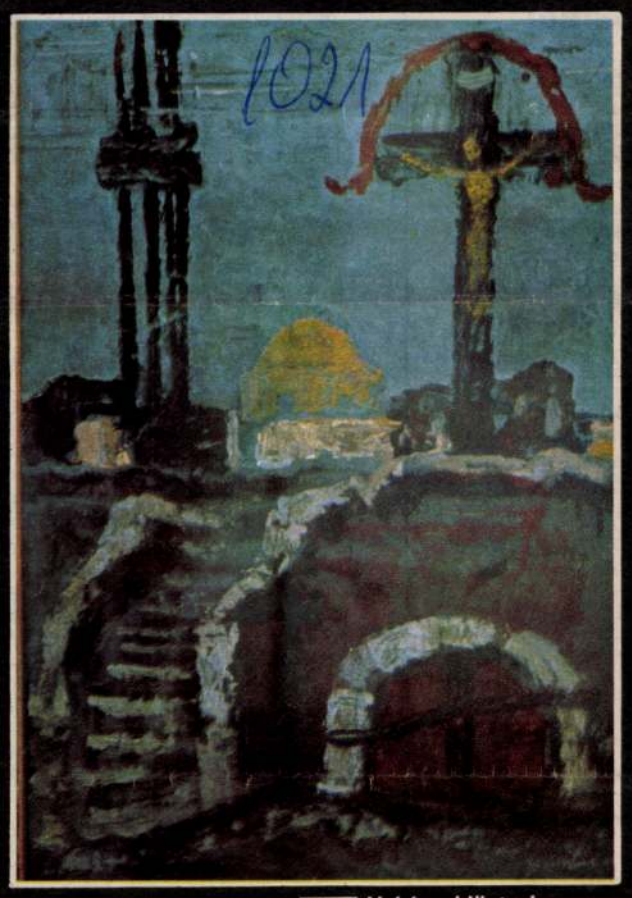

Nehéz eldönteni, van-e Szentendre festői között – Miháltz Pálon kívül –, kinek művészetét tárgyi valóságával ennyire áthatotta a kisváros szelleme. Esztergomban, Győrött, Aldebrőn vagy a Balatonnál megragadott motívumból is mindig „szentendrei" kép született ecsetje nyomán, tartalmazva e sajátos stílus összes ismérveit. Érthető ragaszkodása a „választott szülőföldhöz" régi keletű. Szeretetének és talán hálájának jele ajándékozási gesztusa: négyszáz festménye, grafikája lett a város tulajdona.

A Fő téri Képtár termeit megtöltő tárlat jelenti az igazi átadás szertartását – a városnak, a közönségnek. Csak a befogadó hely szabott határt, de az életmű egészét felölelő válogatott anyag áttekintést ösztönző, összképet rajzoló gazdagsága tagadhatatlan.

1921. és 1982. között bomlik ki előttünk a miháltzi életmű teljessége. A keresés esztendei, a mesterek – Révész, Vaszary – hatásával való küzdelem rövid szakasz volt munkásságában. A korán jött szentendrei nyarak élménye mindent eldöntő erővel tört rá, magával ragadta, de tehetsége saját utat jelölt számára. A szerkezetet kiemelő látvány keménységét lírával társult, jellegzetes színvilággal oldotta fel. A spekulatív megoldásoktól egész lényét áthatható őszintesége, szilárd hite, embersége tartotta távol. Természeti élményekből leszűrt képeinek legfőbb érdeme az igazmondás, amely bensőséges érzelmekből, szemlélődő életfelfogásából meríti hitelét. Igaza van Mucsi Andrásnak: nem tartozik a forradalmár, mindig új és új utakat kereső kísérletezők közé. A szülőföldtől elsodró történelem, a nehéz, küzdelmes sors más feladatot szabott számára. Meghökkentés helyett a céltudatos, konok elszántsággal végzett, hagyományokra épülő művészi munkát választotta. Szentendre „látványával és segítségével", szüntelen inspiráló erejével járult hozzá, hogy kiteljesedjék életműve – amely most végleg hazatért.

SALAMON NÁNDOR

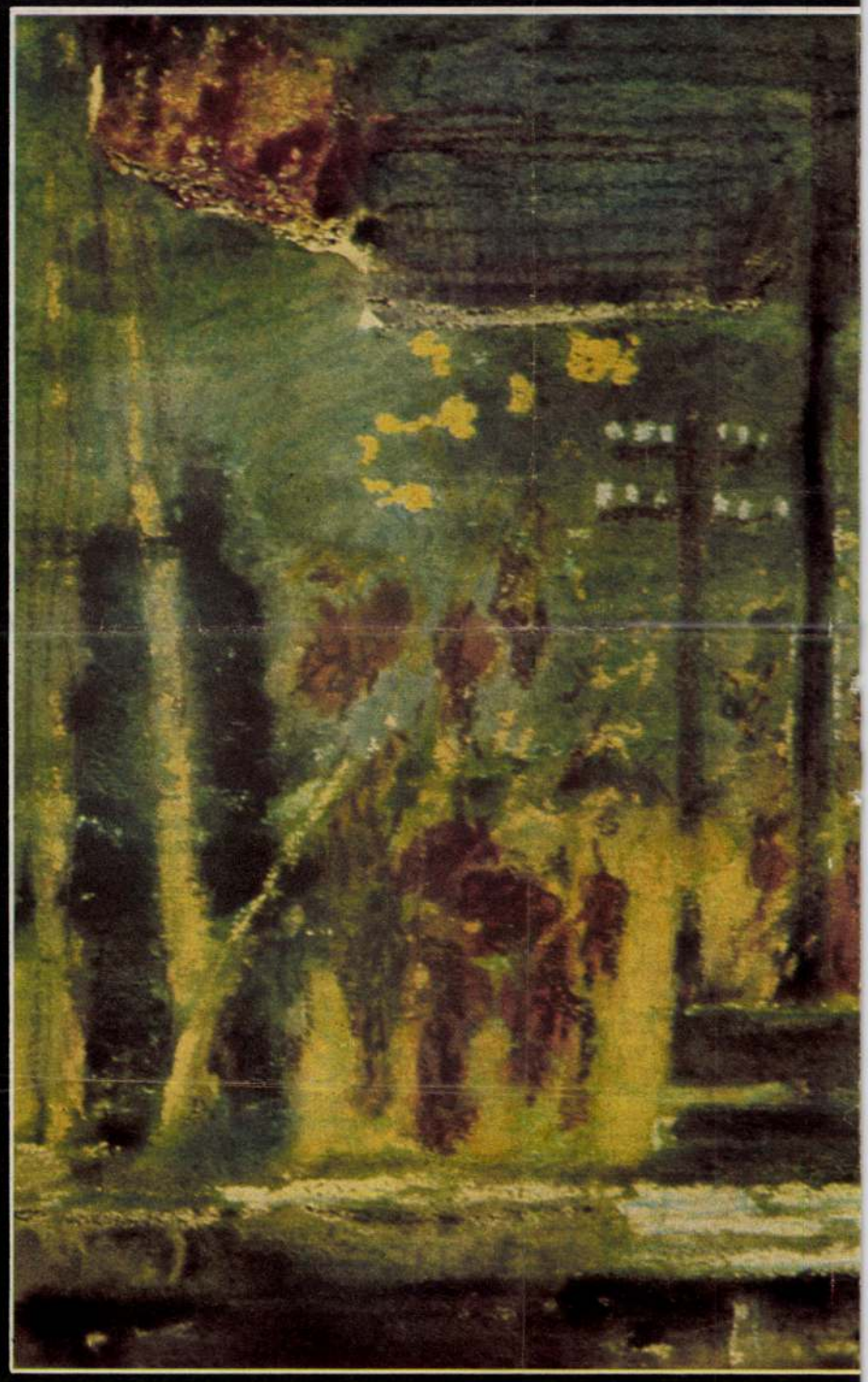

Tájkép

KELLEMETLEN OLDALUNK

Ha az élet diktál
— akkor írni kell.

(Lityeraturnaja Gazeta)

Dunán innen, Tiszán túl

Infantilis szívély. A késéssel becammogó gyorsvonat felé gügyögő mikrofonhang közeleg: „Köszöntjük kedves utasainkat, érezzék jól magukat városunkban." A piacon, éppen a bejárat fölött hatalmas táblán ez áll: „Üdvözöljük a csarnokban." Az üzletekben, a fogfájós eladók feje fölött üdvözletek és ha szívély, hát legyen kövér: a nyilvános vécé ajtaján bizakodó felirat fogad; „Forduljon hozzánk, nálunk eredményesen végezheti dolgát."

■

Látlelet egy pesti nyilvános telefonról. Nyomtatott betűvel: Ez a telefon új 10—20 forintos érmével is működik. Melléírva ceruzával: de csak 1 percig.

■

Kis magyar világ.

— Hol a szomszédasszony, nem látta?

— Vagy a lányánál van Gödön, vagy a rokonainál Tomajmonostorán, esetleg a fiánál Melbourne-ban, de elképzelhető, a hét végét barátjánál tölti, a nyolcadik kerületben.

■

Harmadik gazdaság Homokmégyen. „Kapom a nyugdíjat, nem sok, de nem is kevés. Pénzelek a háztájiból, az is valami. Ezenkívül, hogy némi mellékesre szert tegyek, két kalocsai iparos helyi megbízottja vagyok, Homokmégy, Hille, Halom, Alsómégy, Kiskecskemét lakossága nálam jelenti be, ha valami baj van a villannyal és én írom fel, ha elromlik a televízió" — újságolja az idős gazdálkodó, aki a téeszből vonult nyugdíjba és a továbbiakban „hibafelvevő" a foglalkozása.

■

Asszonyszöktető szándék a kisújszállási parkban egy fa alatt a padon, délután három órakor: „Hagyd ott azt a szivarvég Matyit, hagyd ott esztelen és állj össze velem. Én megbecsüllek, nálam akkor kelsz, amikor akarsz, mellettem kedvezményesen utazhatsz, annyit ihatsz, amennyi belédfér és akkor hagysz el, amikor kedved tartja."

■

Minthogy nagyapám annak idején arra tanított, unokám, minden érdekeljen, mert sose tudod, mikor minek veszed hasznát, bár momentán nincs rá szükségem, mégis gondosan megjegyzem a csőkút tarifát. Ribár barátom elmondása szerint a szegedi mester ezen a homokos talajon a csőkút elkészítéséért háromezer forintot kér. A fúrás mindössze háromórás munka, a karvastagságú csöveket a mester adja, s mivel pontosan tudja, hogy azzal a bizonyos kalapáccsal hová kell ütnie, garantálja, hogy a kút két évig vizet ad, szakszerűbben szólva háromezerért két évig rendeltetésszerűen fog üzemelni.

■

Szentes Menyhért „hetvenet elhaladó" Bukovinából Tolnába „szakadó" Isten segíts-i születésű majosi téeszalapító életsummázatában arról, hogy mi volt élete legnagyobb élménye, az újságírónak ezeket mondta: „Nekem? Most nekem minden végig az. Úgy örülök a gyerekeknek, hogy az orvos nem tud olyan injekciót adni, ami az én gyerekeimnél jobban éltetne." Eddig az idézet és le merem írni, ennél szebb vallomást ritkán hall (olvas) az ember, s áldja meg az isten azt a hazát, amelyik ilyen élményben részelteti az öt gyermekét tisztességgel felnevelő volt parasztgazdát, az őrnagy tanár, a tervezőmérnök, az orosz—magyar szakos tanár édesapját.

■

Új szolgáltatás Kecskeméten.

A kecskeméti Városi Tanács V. B. munkaerő-szolgáltató irodája az alábbi humán szolgáltatásokkal áll a lakosság rendelkezésére: 1. gyermekfelügyelet, 2. gyermek iskolába, óvódába kísérése, 3. kerti munka, 4. takarítás, 5. szüreti munka, 6. gépkocsivezetés, 7. mindennemű segédmunka, 8. korrepetálás, 9. egészségügyi szolgáltatás (szakképzett dolgozókkal).

■

Csendes nyári este az 53-as úton. Kiskunhalast elhagyva, Soltvadkert felé haladva a néptelen Duna—Tisza közi homokvilágban, ahol ilyenkor már a madár se jár, oldalról hirtelen rendőr lép ki, álljt int és felindultan közli: „Gyorshajtás, lakott helyen több mint hetven, helyszíni bírság, vagy följelentés szabálysértésért". Gondterhelten körülnézek: se lakóépület, se élet. Mindazonáltal a tábla szerint az elhagyott szeszfőzde környéke tényleg lakott hely, csak éppen érzékelni lehetetlen. Az ilyen „lakott helyet" nyilván azért találták ki, vélem, hogy a rendőr elvtárs a megátalkodott gyorshajtók megfékezésében minimális fáradsággal maximális eredményt érjen el.

■

„Nem interjú készül, ahol a szakma iratlan szabályai szerint a kérdező újságírónak illik különösen jólneveltnek lenni, hanem beszélgetésre kértünk lehetőséget, ahol kellemetlen kérdéseket is fel szeretnénk tenni" — olvasom a mellbevágó indítást és magamban gondterhelten kérdezem, ugyan melyik újságíróiskolán taníthatták a fentebb megfogalmazott, enyhén szólva, tökkelütött tollforgató normát?

■

Kertek alatt járok egy bácskai községben. Érdeklődve nézegetem, mi van a szemétben. Sorolom: megszámlálhatatlan ceruzaelem, műanyag zacskók, műanyag pohár, „kimagozott" zöld, sárga, piros, kék andaxin, elenium, cavinton, seduxen, eunoctin lapocskák, gyógyszeres dobozok, egy vécékagyló, három kerékpárváz, egy rozsdás benzines hordó, rengeteg lábbeli, egy kiégett tévéképcső és több tucat üres májkonzervdoboz.

FELEKI LÁSZLÓ

Ihlet nélkül

SZÓHASZNÁLAT

A merénylet színhelyén
még folyik a kutatás
az áldozatok után.
A romok alatt
– így a jelentés –
várhatólag további
holttestek vannak.
Én nem várom.

LÁNGOL AZ ELME

Ha az emberiség
egy kicsit butább lenne,
és nem termelne ki
minduntalan
lángelméket,
talán tovább
életben tudna
maradni.

JÓTANÁCS

Gyanútlan járókelők is
áldozatul estek
a bejrúti merényletnek.

Vajon milyen tanácsot
lehetne adni
a gyanútlan járókelőknek?

Talán ezt:

Ne járjanak-keljenek
olyan környéken,
ahol merényleteket
követnek el!

■

A Francia Köztársaság miniszterelnöke egy hétfő reggel a Hősök terén megkoszorúzta a magyar hősök emlékművét. Ahogy ezt hírül veszem, eszembe jut, ezer szerencse, hogy a koszorúzás nem pénteken történt. Pénteken este a magas rangú vendég a magyar hősök emlékművéhez hozzá se fért volna. Az emlékmű tövében ugyanis hőlégballonos reklámcirkuszt rendeztek, s az emlékmű lapján félmeztelen sihederek heverésztek, családanyák sütkéreztek, úgyhogy csak nagy nehezen tudtam kibetűzni a fenekekkel takart szöveget: „A hősök emlékének, kik népünk szabadságáért és a nemzeti függetlenségért áldozták életüket."

■

Fél füllel a rádiót hallgatom. Az üdülőket okítja.

— Ha eleget gyalogolt, mit tegyen utána? — tudakolja valakitől a riporter, nyilván a pihenés módozataira célozva.

— Próbáljon meg futni — tanácsolja az üdülés szakértője.

A riporter makacs.

— És utána?

Röpüljön, kiáltom boldogan, hisz ez kell még ide, más semmi, végre mehetek permetezni.

SZEKULITY PÉTER

A két sereg

Sorsom úgy hozta, hogy egy „szervezett" utazás során *egy* csoportba kerültem D.-vel, az ifjú költővel. A megismerkedés után D. nyomban bizonyítani kezdte, szóval és tettel — de főleg szóval —, hogy ő: nonkonformista, egyedi, „különleges", „ellenzéki"... — én meg békésen hallgattam, nem új a téma. Aztán egyre inkább elszomorodtam. Micsoda *szokvány* ez a D.!; nincs olyan tette, szava, amelyet már milliószor ne láttam-hallottam volna; micsoda uniformizált, szürke hadsereget alkot a „szürkeség és uniformizálódás ellen küzdők" serege! Mennyire konformisták ma már ezek a nonkonformisták... ... Nézzük D. meg a többiek „uniformisát". (Közben ment, futott velünk a vonat): *1.* Hosszú haj, szemüveg, satnya korpusz; billegő járás. *2.* Ultrabal és ultrajobb eszmék, tökéletes összevisszaságban. *3.* Nonkonformista öltözék, ami körülbelül háromszor annyiba kerül, mint a „konformista"; lóden- vagy bőrdzseki, flanelling, fehér farmer *(Levi's)*, sportcipő. *4.* Teljes nemzetietlenség a véleményalkotásban: minden jó, ami nem magyar, s minden rossz, ami ehoni (kultúra, film, irodalom, sör, nyilvános vécé stb). *5.* Jellegzetes bálványok: Peter Handke, Peter Nádas, Georg Konrád. *6.* Tévesen alkalmazott „eszmék"; D. például „népies"-nek mondta magát, nyilvánvalóan fogalma sincs a szó valós jelentéséről, s tán még sose járt faluhelyen. *7.* Lengyelizmus. *8.* Munkából ki, szakma el, s „élni az irodalomnak" (D. esetében ez semmittevést és nyomorgást jelentett). *9.* Az irodalmi szervek szapulása, majd ***ugyanott:*** házalás külföldi utakért, ösztöndíjért, lakásért. *10.* ... — „Még sorolhatnám", gondoltam, futott a vonat, a táj. — D. előhúzott egy verset, felolvasta... Igen, az ***előbbiekhez*** nem más „jött", mint egy párszoros, rím és metrum nélküli szöveg, felszabdalt rossz próza, tartalmában századeleji, avitt világfájdalmat hordozott, azt is erőtlenül... — Megy a vonat, s jő a jövő odakinn, a táj futásában — (látom ám jól, s tudom, hogy így lesz!) —: D. egy napon átalakul a reáhullott „Kegy" következtében, kiválik a „seregből", átigazol a „másik"-ba: *1.* Házasság, újabb, lángossütő vagy iparművésztárs választása. *2.* Gyapjú-, konzervatív öltöny, ára: 5412 Ft; nyakkendő, fehér ing. *3.* Státus a szerkesztőségben vagy a „gyűlölt" Kiadóban. *4.* Se jobb, se bal. *5.* Kondicionáló torna öreg íróknál. *6.* Forgatókönyvírás, rendelésre, ny. színészek ötlete nyomán. *7.* Gyermek-mesekönyvek írása, honor: 164 000 Ft. *8.* Hosszú haj levágva; paróka készül belőle, hátha egyszer még... *9.* Csevely az alkotóházban, csevely a klubban, csevely, békés, mindenütt...

... Fut, fut a vonat. Kinn a tájban: halad egymás mellett, békén, jól megférve a két szürke, egyenruhás sereg.

BÓLYA PÉTER

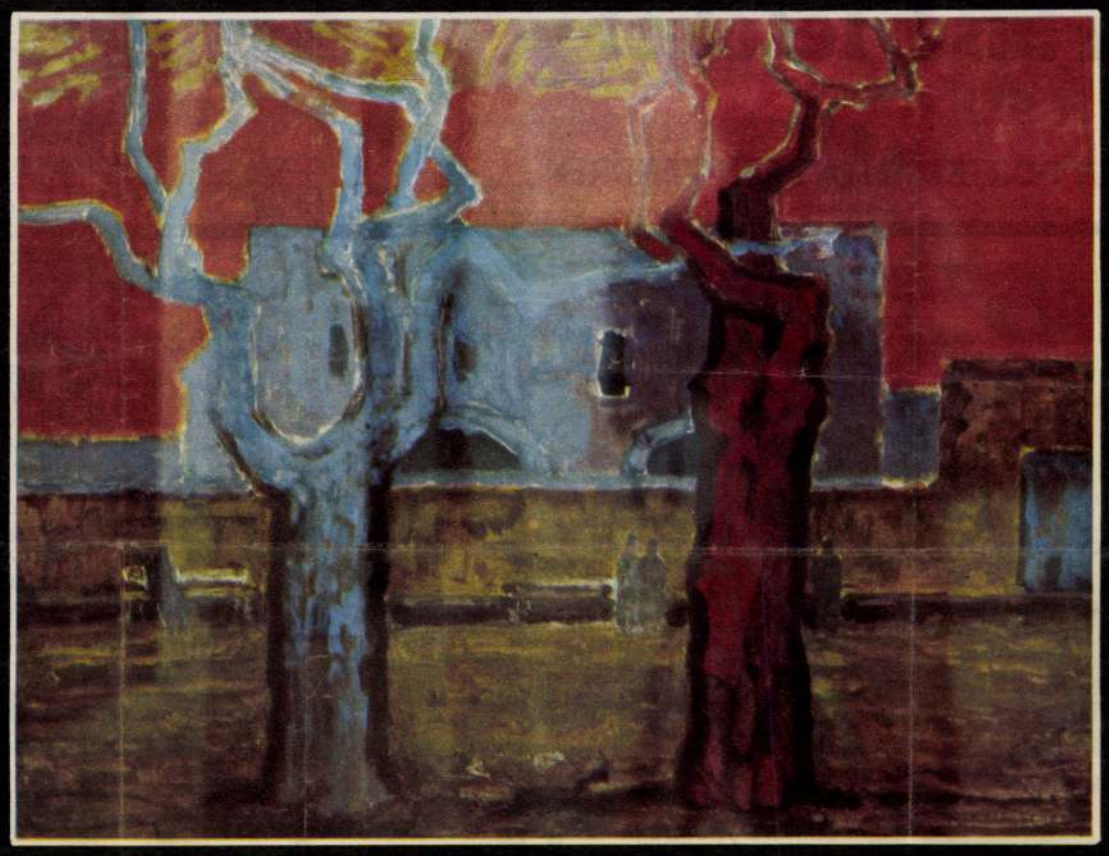

A múlt emléke

Napraforgó király

Dinamikus táj

KÉKESDY
KÁROLY
FELVÉTELEI

Kinevetni a kísérteteket

CSOPORTKIÁLLÍTÁS SZENTENDRÉN

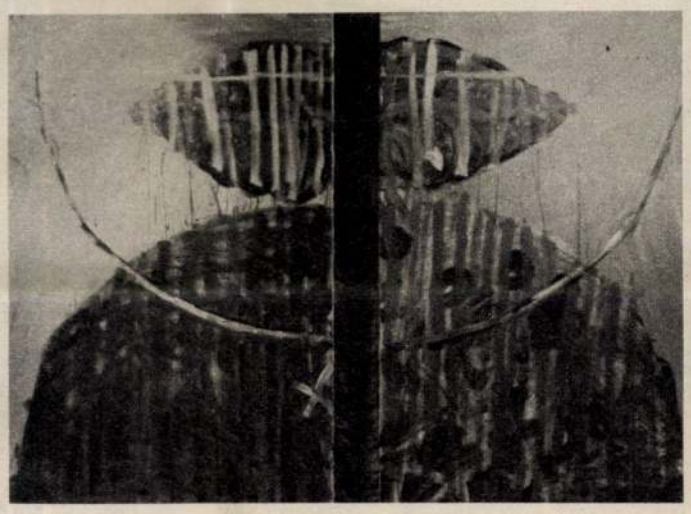

Birkás Ákos

Sarkadi Péter

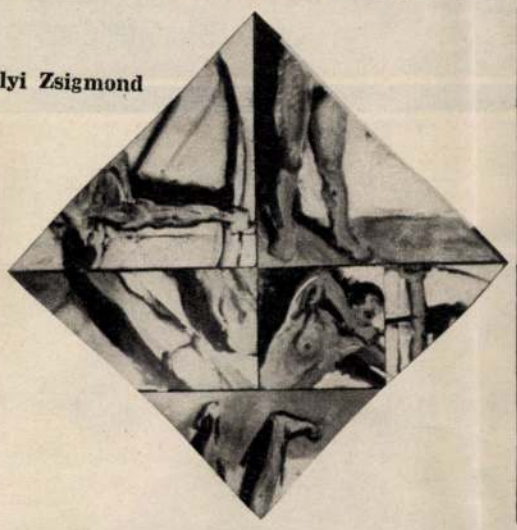

Károlyi Zsigmond

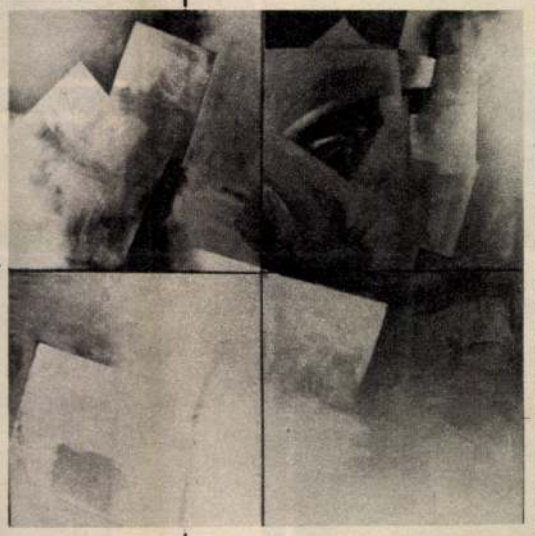

Tolvaly Ernő

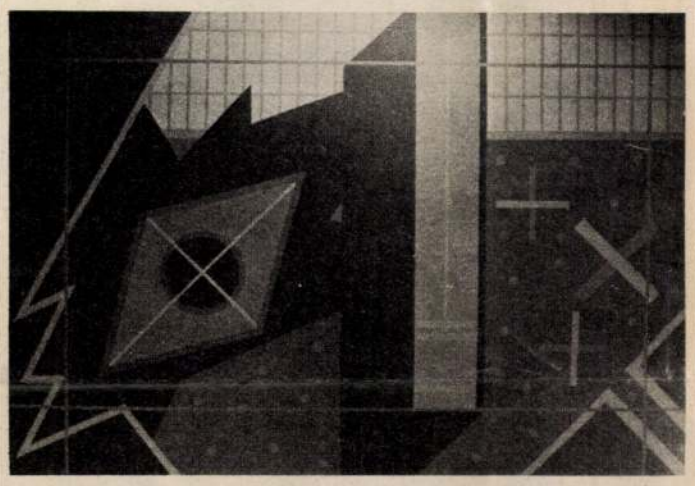

Bak Imre

KEKESDY KÁROLY FELVÉTELEI

Jó tíz, de még talán négy-öt évvel ezelőtt is a szentendrei Péter Pál utcai pincegaléria kiállításai közül azok keltették a legnagyobb figyelmet, amelyeket a házigazdák, a Vajda Lajos Stúdió tagjai rendeztek. Az utóbbi években viszont mintha egyre több lenne itt a vendég. Értelmezhetjük ezt a jelenséget úgy is, hogy korábbi munkájával igen nagy megbecsülést szerzett magának a Stúdió, rangot jelent a pincében kiállítani. Értelmezhetjük úgy is, hogy mára a csoport kifáradt, a közös munka varázsa egyre inkább foszlik, s a színvonalas program kialakítása egyre több vendég jelenlétét teszi szükségessé.

Némi igazság nyilván mindkét értelmezésben van. Az elsőben azért, mert a hetvenes években — főleg az évtized elején — a VLS valóban szinte szigetet jelentett. Jelentős szerepet vállalt kortárs külföldi törekvések közvetítésében; olyan légkört, s ennek köszönhetően olyan újszerű értékeket teremtett, amelyek „odakint", mondhatni a talajszinten, csak több éves késéssel váltak jellemzővé. A második értelmezésben pedig egyrészt azért lehet valami igazság, mert közben a Stúdió több tagja „kinőtt" a közösségből, másrészt — és főleg — talán azért, mert úgy tűnik, a kor egyre kevésbé kedvez annak a kísérleti jellegű kollektív munkának, amely nyilván a legfőbb összetartó erőt jelentette a csoport életében.

Egyetlen, ráadásul éppen vendégek munkáiból rendezett kiállítás kapcsán talán fölösleges lenne ennyit beszélni a házigazdákról, ha nem éreznénk némileg szimptomatikusnak azt, ami a Stúdióban lejátszódott. Mire ugyanis a magyar művészeti közélet, művészetpolitika eljutott odáig, hogy a klasszikus vagy a neoavantgard irányzatokat továbbgondoló, adaptált törekvések szélesebb nyilvánosság előtt jelenhettek meg, egyre erőtlenebbé vált ezen áramlatok összetartó ereje. Természetesen ma is hat — és reméljük, még sokáig fogja a hazai áramlatokat gazdagítani — a pop, a konceptuális művészet, a fotorealizmus, a land art; jelen van a mai magyar képzőművészetben a video, az environment, az installáció. A világ művészetének fennsíkjain azonban már más szelek fújdogálnak, és szellők formájában, természetesen némi késéssel már ezek is elérkeztek hozzánk.

Sokak szerint nem kellemes ez a szél, sokak szerint olyan tárgyakat ragad fel, amelyek valamikor — a tizes-húszas években — értékesek voltak, mára azonban kacattá avultak. Mások szerint e posztmodern, új festőiség, új szenzibilitás, új expresszionizmus, a neodada, neofauve, neoprimitív szelek tisztító vihart jelentenek. Egy új, érzékeny művészet megteremtésének lehetőségét, a visszatérést a műhöz, a gazdag festői hatáshoz, s a művet hitelesítő énhez. Az élet vagy a művészet totális átformálását megcélzó offenzív magatartás helyett defenzívát, a kísérletezés helyett érlelést, elemzés helyett játékot, derűt, s mindenekelőtt: a kollektív jelleg helyett a legtökéletesebb személyességet.

Ne firtassuk, hogy ezek a változások a modern törekvések vereségét, vagy éppen a művészet győzelmét, minden körülmények között megújulásra képes erejét jelentik, mert ilyen következtetések levonására még nem ad módot az, ami az új elgondolások jegyében létrejött. Az azonban bizonyos, hogy a sokat hangsúlyozott személyességgel kapcsolatban máris vannak szépséghibák: mint a velencei biennálé, a kasseli Documenta, a fiatalok párizsi biennáléja jelezte, ha a személyesség igénye tömegméretekben jelentkezik, a legtökéletesebb személytelenséghez vezethet. Más színű a paroli, de az uniformis mégiscsak uniformis marad... Külföldi kiállításokon időnként ugyancsak elkelne a figyelmeztetés: vásznat nem csak meggyűrve, néhány odavetett ecsetvonással megdolgozva, keret nélkül a falra szögezve szabad kiállítani.

Nálunk — talán mert az új törekvésnek még igen kevés híve van — egyelőre nincs szükség efféle figyelmeztetésre. Az új festészet jegyében rendezett tárlatok [illegible]tatók [illegible]abb szemléleti, ízlésbeli hasonlóságról beszéltek. A megkönnyebbültségről, amit akkor érezhet valaki, ha visszatér ahhoz, amit a legjobban szeret, amikor nem teóriák kidolgozásáról, hanem felszabadult játékról van szó (bár meglehetősen sok teória kapcsolódik e teória nélküliséghez). Így van ez a mostani szentendrei „festészeti kiállításon" is, amelyen a picit megváltoztatott nevű, de korábbi emblémáját használó Rabinext Stúdió (Bak Imre, Birkás Ákos, Károlyi Zsigmond, Kelemen Károly, Lengyel András, Sarkadi Péter, Tolvaly Ernő) mutatkozik be, többnyire cím nélküli festményekkel. „Gyönyörű ez a mai nap", mondja az emblémába írt mondat, s az amit a kiállítóteremben látunk, arra ösztönöz, hogy az ironikus csengést figyelmen kívül hagyva szemlélődjünk a teremben. A csoport tagjait a hazai neoavantgard törekvések jeles képviselőiként vagy ígéretes tehetségeiként tartottuk számon, s noha bizonyos mértékben szinte valamennyien változtattak stílusukon a külföldön végbement folyamatok hatására, ez a változás legtöbbjük esetében egyrészt szervesen illeszkedik a korábbi tevékenységhez, másrészt — szerencsére — kvalitásos műveket eredményez. Bak Imre geometrikus felületeit például továbbra is szigorú szerkezeti rend jellemzi, ez a rend azonban egyre kevésbé merev rendszer, egyre több a dekoratív vagy éppen lírai elem, a finom, pasztelles árnyalat. Lengyel András háromszög alakú képein továbbra is jelen vannak kedvelt felhőmotívumai, csakhogy eléjük, önironikus gesztusként a gyermekrajzok kezdetleges vonalaival odakerül a stafeláj, s három, a vászonra másolt felhőcske is. Birkás Ákos diptichonjai egyrészt tovább boncolgatnak néhány, a festő által korábban felvetett kérdést, a tükröződés, a szimmetria és az eltérés problematikáját, másrészt talán a leginkább megtestesítik azokat a fogalmakat, amelyek a néző tudatában az „avantgard utáni" festészethez kapcsolódnak. Széles ecsetvonásokkal felvitt vörös, zöld, fekete színek, a gyermekrajzokéra emlékeztető esetlenséggel festett motívumok, a dekoratív hatás és a líraiság sajátos keveredése jellemzik e képeket.

Az új művészet — írja a katalógusban Bak Imre — minden eddiginél izgalmasabbnak és nagyon vidámnak ígérkezik. A világ változása ugyan nem ad sok okot a vidámságra, az is lehet azonban, hogy a Bak Imre által idézett Hamvas Bélának van igaza: „Az egyetlen lehetőség, hogy kísérleteinket elviseljük, ha kinevetjük őket." Nos — ha elég erősek vagyunk a nevetéshez — ez is egy megoldás.

P. SZABÓ ERNŐ

MIHÁLTZ PÁL

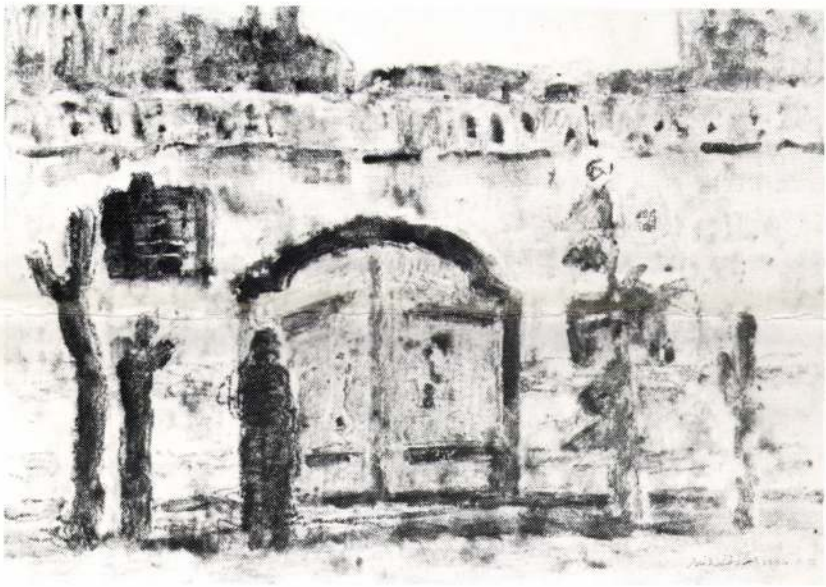

MIHÁLTZ PÁL „VISSZATÉRT"

Kondor Béla és Victor Vasarely mellett Szentendre rajongó, halk szavú festője, Miháltz Pál képviselte a kortárs művészetet a képtárnyitás esztendejében – 1985-ben! Meghatódottan állt Somogyi József oldalán s élete végéig legszebb emlékei között tartotta számon a szombathelyi kiállítást. Sokat tűnődött később, miként tudna egy kisebb gyűjteményt ajándékozni múzeumunknak, de túlzó becsületességgel ragaszkodott a hajdani, kétes ígéretekkel ámító szerződés betűihez. A kicsi ember nagy szívére hallgatva egy gyenge pillanatában csaknem teljes életművét szeretett városának ajándékozta. A szüntelen születő új művek esetében is kínosan ügyelt a „teljesítésre". Amikor rádöbbent, hogy az idők forgandósága magával vitte a „saját" múzeum álmát, már késő volt mást gondolni.

Árvaságra jutott özvegye kezdeményezte a Szentendrére örökített hatalmas anyag részleges megosztását. Férje szellemi végrendeletét teljesítette, amikor kérte, részesüljön az örökségből a nekik oly kedves Szombathelyi Képtár. A Ferenczy Múzeum vezetői megértéssel fogadták a javaslatot. Az elképzelések, lehetőségek és feltételek tisztázását követően kiválasztásra került nyolcvan festmény és grafika. Az életmű minden periódusát képviselő gyűjtemény – a már tulajdonunkban lévő művekkel egyetemben – méltóan dokumentálja a Munkácsy-díjas, kiváló művész munkásságát.

Kiállításunk az ínséges időkben kapott nagy értékű ajándék nagyobb részét „nyújtja át" Vas megye közönségének. A jelképes átadás Miháltz Pál kései, de örömteli visszatérését, a két múzeum példaértékű együttműködését szimbolizálja.

Köszönetünket fejezzük ki a Pest Megyei Múzeumok Igazgatóságának, művészettörténészeinek, és mindenekelőtt Miháltz Pálnénak – Mária néninek.

Salamon Nándor

MEGHÍVÓ

A
SZENTENDREI
FERENCZY MÚZEUM
ÉS A
SZOMBATHELYI KÉPTÁR
TISZTELETTEL MEGHÍVJA

MIHÁLTZ PÁL

(1899–1988)
FESTŐMŰVÉSZ

EMLÉKKIÁLLÍTÁSÁNAK
MEGNYITÁSÁRA

1993. FEBRUÁR 5-ÉN,
PÉNTEKEN 16.30 ÓRÁRA

A KIÁLLÍTÁST MEGNYITJA
DR. CHIKÁN BÁLINT
A FERENCZY MÚZEUM
KÉPZŐMŰVÉSZETI
FŐOSZTÁLYÁNAK VEZETŐJE

A KIÁLLÍTÁS FEBRUÁR 5-TŐL
MÁRCIUS 7-IG LÁTHATÓ

I. FESTMÉNYEK

1. Kis csendélet, 1962
karton, t. o. t. 40x30 cm
2. Bérházudvar, 1969
t. o. t. 80x60 cm
3. Építkezés Sopronban, 1970
t. o. t. 100x70 cm
4. Önarckép szabadban, 1976
t. o. t. 80x60 cm
5. Tragikus táj, 1978
t. o. t. 50x70 cm
6. Nyomasztó emlék (Kutya a drótháló mögött), 1979
t. o. t. 60x80 cm
7. A festő világa, 1979
t. o. t. 100x70 cm
8. Napraforgók éjszakája, 1979
t. o. t. 70x100 cm
9. Elhagyott udvar, 1980
t. o. t. 70x33,5 cm
10. Dráma, 1980
t. o. t. 60x80 cm
11. Elmúlt a nyár, 1980
t. o. t. 80x60 cm
12. Búcsú a napraforgóktól, 1980
t. o. t. 60x80 cm
13. Várakozók – Este Szentendrén, 1980 t. o. t. 60x80 cm
14. Ablak lámpafénynél, 1980
t. o. t. 80x60 cm
15. Színpad II., 1981
t. o. t. 80x60 cm
16. Malompatak hídja, 1981
t. o. t. 60x80 cm
17. Napraforgók vörös és fekete folttal, 1981
t. o. t. 80x60 cm
18. Elhagyott tanya II., 1983
t. o. t. 70x100 cm
19. Napraforgók állvánnyal, 1984
t. o. t. 80x60 cm
20. Elhagyott ház, 1985
t. o. t. 70x100 cm
21. Falu (Újhuta), 1937
pasztell, 50x64,5 cm
22. Este a tanyán (Erdély), 1942
pasztell, 44x62 cm
23. Erdélyi udvar, 1942
pasztell, 50x70 cm
24. Tanya pihenő tehénnel, 1944
pasztell, 44x60 cm
25. Tanya kaszálóval, 1944
pasztell, 44x60 cm
26. Birkanyáj, 1944
pasztell, 70x50 cm
27. Konstruktív csendélet, 1946
pasztell, 43x52,5 cm
28. Konstruktív tájkép, 1947
pasztell, 43x62 cm
29. Vásárcsarnok ostrom után, 1947
pasztell, 44x59,8 cm
30. A Régi Művésztelepről, 1948
pasztell, 32x48 cm
31. Népi csendélet, 1949
pasztell, 48x64 cm
32. Tavasz a Régi Művésztelepen, 1952
pasztell, 50x70 cm
33. Fasor kordéval, 1956
pasztell, 43x60 cm
34. Csendélet teáskannával, 1958
pasztell, 50x64 cm
35. Házvége napraforgóval, 1962
pasztell, 50x70 cm
36. Patakpart, 1963
gouache, kréta, 50x70 cm
37. Napraforgó vörös háttérrel, 1963
pasztell, 50x70 cm
38. Szentendrei utca, 1967
pasztell, 70x50 cm
39. A ház előtt, 1965
pasztell, 50x70 cm
40. Tárgyak, 1967
pasztell, 70x50 cm

II. GRAFIKÁK

41. Vasaló lány, 1926
akv. diófapác, 235x275 mm
42. Háborús romok (A Műegyetem kertjében), 1945
gouache, tus, 305x430 mm
43. Utca csákányozó férfialakkal, 1946
akv. kréta, 305x430 mm
44. Temető, 1947
tus, kréta, 305x430 mm
45. Pihenő lóval, 1947
kréta, tus, 275x304 mm
46. Szobrászműterem (Borsos M.), 1949
tus, akv. 295x415 mm
47. Fekvő lány, 1958
kréta, 290x405 mm
48. Várakozók a piacon, 1961
pasztell, akv. 323x470 mm
49. Velka Lomnica, 1964
akv. kréta, 200x240 mm
50. Szobarészlet, 1965
akv. kréta, 198x238 mm
51. Ajtó előtt ülő, 1966
akv. kréta, 238x303 mm
52. Házvég a Kör utcában, 1967
akv. kréta, 183x238 mm
53. Vázlat Szentendréről, 1967
akv. kréta, 168x215 mm
54. Nagymarosi pincék, 1968
kréta, akv. 200x288 mm
55. Fák, bokrok, 1968
kréta, akv. 247x315 mm
56. Bútorok között (Pannonhalma), 1968
akv. kréta, 240x317 mm
57. Ruhateregető, 1968
akv. kréta, 314x240 mm
58. Csendélet piros tálcán, 1970
akv. kréta, tus, 327x442 mm
59. Utca az esztergomi szigeten, 1971
akv. tus, kréta, 296x302 mm
60. Esztergomi bástyarészlet, 1971
akv. kréta, 135x182 mm
61. Ablakpárkány, 1972
tus, kréta, 204x296 mm
62. Vetett ágy karosszékkel, 1973
akv. tus, 232x342 mm
63. Kis tér éjjel, 1974
tus, kréta, 203x290 mm
64. Reggel otthon, 1974
diófapác, kréta 233x335 mm
65. Napraforgók lépcső mellett, 1979
toll, tus, akv. 209x290 mm
66. Őszi kert, 1979
akv. pasztell, 209x290 mm
67. Felkelő napraforgó, 1979
akv. kréta, 209x289 mm
68. Napsütött színek, 1979
akv. kréta, 262x176 mm
69. Udvar fával, 1980
akv. toll, 296x210 mm
70. Színek és vonalak harmóniája, 1980
akv. tus, 200x260 mm
71. Udvar felülnézetben, 1981
akv. pasztell, 290x209 mm
72. A művésztelep alkonyatkor, 1981
akv. 169x233 mm
73. Ágak vázában, 1981
akv. kréta, 249x209 mm
74. Levágott napraforgó, 1982
akv. kréta, 291x195 mm
75. Kert boglyákkal, 1982
akv. 345x397 mm
76. Mező fákkal, 1983
akv. tus, 209x290 mm
77. A művésztelep bejárata, 1984
akv. tus, 245x195 mm
78. Napraforgó variációk IV., 1984
akv. pasztell, 295x225 mm
79. Borospince, 1984
akv. pasztell, 290x405 mm
80. Kert napraforgóval, 1985
akv. kréta, tus, 226x303 mm

Kiadja a Szombathelyi Képtár
Szombathely, Rákóczi F. u. 12.
F. k.: Salamon Nándor
Sylvester-Print Kft.

Miháltz Pál (1899-)
Művek (vál.)
Miháltz Pál festőművész kiállítása : [Szombathelyi Képtár, 1985. május 17 - június 23.] / [szerk., a kiállítást rend. Salamon Nándor]. – Szombathely : Vas M. Múz. Ig., [1985]. – [28] p. : ill. ; 24 cm. – (Vas megyei múzeumok katalógusai, ISSN 0133–4204 ; 111.)
Deutschsprachige Zusammenfassung. – Példányszám: 800
ISBN 963 01 6509 0* fűzött : ár nélkül
75(439)Miháltz P.:061.4(439)„1985"

3743

Elhunyt Miháltz Pál

A Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetsége, a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapja mély fájdalommal tudatja, hogy életének 90. esztendejében elhunyt *Miháltz Pál* Munkácsy-díjas festőművész, a Magyar Népköztársaság érdemes és kiváló művésze. Temetéséről később intézkednek.

*

Miháltz Pál 1927-ben fejezte be tanulmányait a budapesti képzőművészeti főiskolán Révész Imre és Vaszary János tanítványaként. 1928-tól a budapesti műegyetem rajztanszékén tanított, majd 1946-tól 1959-ig, nyugdíjazásáig az Iparművészeti Főiskola tanára volt. Alkotásaival 1924 óta szerepelt a kiállításokon: első nagy gyűjteményes tárlata az Ernst Múzeumban volt, s azóta rendszeresen vett részt a hazai és külföldi bemutatókon. Az 1930-as évektől Szentendrén dolgozott, s egyik alapítója volt az ottani művésztelepnek. A posztimpresszionista és expresszív elemeket egyaránt ötvöző egyéni művészetét 1961-ben Munkácsy-díjjal, 1965-ben érdemes, 1973-ban kiváló művész címmel ismerték el, alkotói és pedagógiai tevékenységéért több kitüntetésben részesült. Tájképei, csendéletei és önarcképei közül számosat őriz a Magyar Nemzeti Galéria. (MTI)

Miháltz Pál
1910

Népszabadság, 1988. nov. 28.

Mihóltz Pál

festő

MIHÁLTZ PÁL Munkácsy-díjas festőművész temetése december 15-én, csütörtök délután három órakor lesz a Farkasréti temetőben.

Népszabadság, 1988. dec. 10.

Miháltz Pál

Megnyílt az akvarellbiennálé

(MTI) Egerben megnyílt a X. országos akvarellbiennalé. A rangos tárlatra az idén minden eddiginél többen jelentkeztek. A beküldött anyagból, kétszáz alkotó hétszáz műve közül a zsűri száz művész kétszáz munkáját bocsátotta közönség elé. A biennálé megnyitásán átadták a díjakat. Heves Megye Tanácsa elnökének díját *Miháltz* Pál festőművész, Eger Város Tanácsa elnökének díját *Szily* Géza festőművész, a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapjának díját *Stefanovits* Péter festőművész, a Képző- és Iparművészeti Lektorátus díját *Balogh* Gyula festőművész, a Művelődésügyi Minisztérium különdíját *Szirtes* János festőművész kapta.

Magyar Nemzet
1986. VIII. 19.

MAHIR SAJTOFIGYELO
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
Miháltz Pál, munkácsy díjas festő
1984 JUN 25
ÉLET ÉS IRODALOM
és grafikus ...
1021

Bemutatjuk Miháltz Pál grafikáit

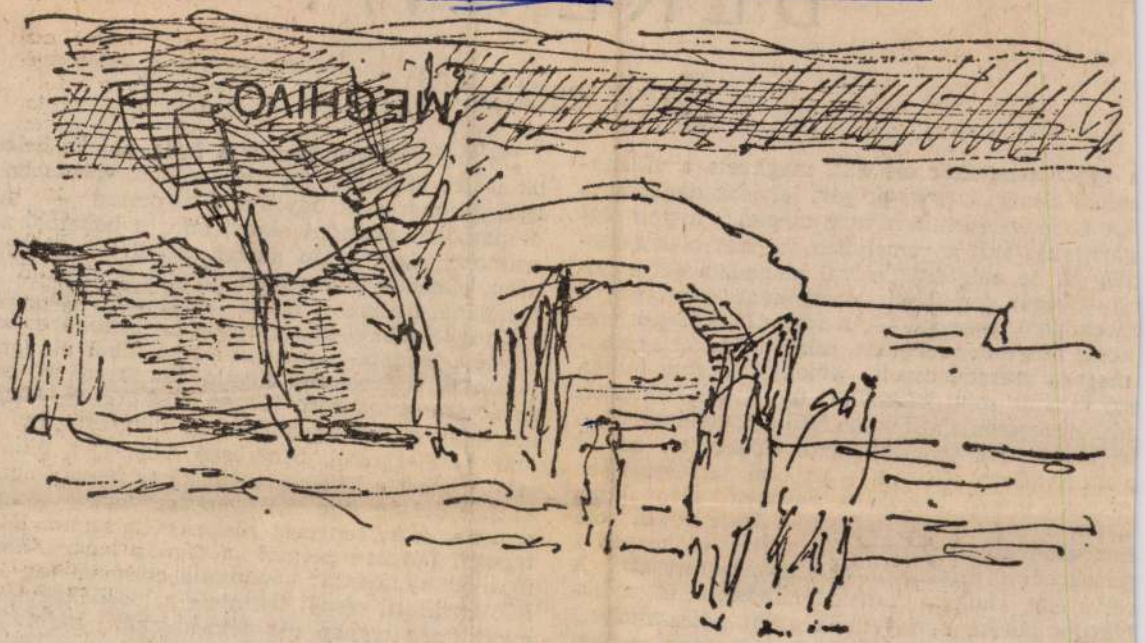

Botra támaszkodó szikár öregúrként jellemeztem Miháltz Pál festőt néhány hete, nyolcvanötödik születésnapjára írott köszöntőmben. E cikk után levelet kaptam tőle, meghívott, látogassam meg, nézzem meg új műveit, mielőtt — mint minden nyáron — kiköltözne Szentendrére, a művésztelepre. A meghívást természetesen elfogadtam, az ajtóban várt mosolyogva: „Mikor láttál te engem, fiam, botra támaszkodni?"

Tartása valóban szálegyenes volt, és képei is frissek, nem „őszikék". Sorra emelte a festőállványra az új műveket, a jellegzetes rőtvörösekkel, visszafogott színekkel megfestett fatáblákat, egymásra következtek visszatérő, kedves motívumai: szentendrei részletek, temetőkapu, virágcsokor, csonkolt fák. Aztán egy különös, tőle szokatlan festmény: megfeszített Krisztus, szülőföldjének, Erdélynek a hegyvonulatai előtt.

Más és más témára terelődött a beszélgetés, munkamódszeréről is mesélt, s egy fiókból előhúzott jó köteg vázlatot, kiállítási meghívók hátoldalára készült rajzokat, lám a helyszínen csak néhány vonással feljegyzést készít, rögzíti a kompozíciót, a színeket. Kissé kétkedve ingatta a fejét, amikor győzködtem, milyen könnyed, befejezetlenségükben is kész rajzok ezek, publikálni kellene őket. Aztán néhányat, íme, kiválogatott közülük.

Bán András

ORS EDIT:

BERETVA

(Sréh eseteiből)

fürdőszobatükör elé állt, meghúzta a villanycsoló zsinórját (régi polgári lakások cselédcsengére emlékeztetett, ami nem meglepő, hiszen régi gári lakás volt az, amelyben, ha már csak átmeileg is, de még élt); szóval meghúzta azt a zsit — végén fennakadt hernyóként csüngött a hezkopott fogantyú —; a felgyúló, közepes erekörte fénye nem segített, inkább rontott az alatmagára meredő arcon, amellyel kapcsolatban ost inkább, mint bármikor) úgy érzett: kiezitt! nitkeresezazénlakásombandefőlegazéletemben!, rt elszakadva foncsorképétől előkereste az őt mostanában elhagyó — az első, természetesen ertelen, hiszen békítőnek nevezett tárgyaláson i, ám a végsőn még inneni — férje évek óta sználaton kívüli beretváját (a férfi időközben a modernebb, dupla élű Wilkinsonra tért át). A retva élét, ahogy a filmek férfihőseitől látta, hükykujja bőrén, könnyednek szánt nyisszantással bálta ki, s amikor ujjbögyén vércsöpp serkedt érthető: gyakorlatlanság! — elszánta magát... Tizenhat órával később minden a régi volt. A lgári lakások cselédcsengőjére emlékeztető, húzós lanykapcsoló. Régi a hálószoba falának dőlve elenderedett Sréh ujjáról lepergett (AB-vércsoport, I negatív) vércsepp; szikkadtan, de még jelezte a gnapot, amely mint tudjuk, nem volt kedves a nek — sőt! Ám semmivel sem volt gorombább a tételezett holnapoknál, amelyekben a tegnaphoz érve „minden a régi" lenne — amit igazán nem ván! De a RÉGI tegnapokhoz képest „minden M a régi" — és erre sem vágyott. Minderre nem gyott ott, azon a már csak átmeneti szálláson, elyet pedig oly soká érzett „fészeknek", ahogy ndani szokták — igaz, nem ő meg a félmúlt-fér-

De Sréh valószínűleg az a fajta, aki ha beledöglik is (ez régebben így folytatódott volna: boldog lesz, ma már csak úgy:) életben marad — holott csupán lent maradni akart, mint a bokszoló a rászámolás alatt, aztán persze mégis... —, így hát most, ebben a pillanatban föltápászkodik (ő úgy mondaná, ha kedve lenne szóba állni magával:), sportos léptekkel kitántorog a fürdőszobába, odaáll az elé a tegnapi-és-minden-a-régi tükör elé (garantáltan torzításmentes, kiváló finn termék), csálén az arcára gombozott, idegen szemével az idegenre néz — hetek óta ugyanazzal az ellenséges, így mármár barátságosan, ismerősen ellenséges pillantással —; most a közepes erejű körte fénye is bántja, karjait óvólag feje köré kapja, kezét tarkójára szorítja, érzi; tenyerét tüskesörték sértik. Följebb tapogat (közben pergeti a tegnap karcos filmjét), ujjaival nyugtázza: koponyája csaknem tar. Föld felé fordított, résnyi tekintete a mosdókagylón hagyott (még tegnap rég-nem-használt) beretvára és a csempepadlót maroknyi csomókban gusztustalanító hajtincsekre esik.

Mögötte, a fürdőszobaajtó képkivágásában (eddig sosem vette észre, hogy éppen ott) festménynyé bolondított, kinagyított fotó: tengerparti vakáció, az utolsó; eleven pirosok, foltok, körök, ívek, sárgák és narancsok cikáznak a raszteres alapon, köztük, alattuk, bennük ő, bikiniben, lebarnulva, a levegőben — épp elkapni akar valamit, talán egy pöttyös labdát, de úgy tetszik, mint aki a Nap után rugaszkodik —, a férje mellette, szemével nem őt követi, a lencsébe néz, komolyan; most megvan! — csodálkozik rá Sréh a visszamenőleg rajtakapott időre —, akkor már tudnom kellett volna!; meg-

MH SAJTOFIGYELO
MAHIR

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Miháltz Pál

1984 . . 15

ÉLET ÉS IRODALOM

Arak és ...

1021

1000 — 76.0627 Ságvári Ny.

Miháltz Pál rajza

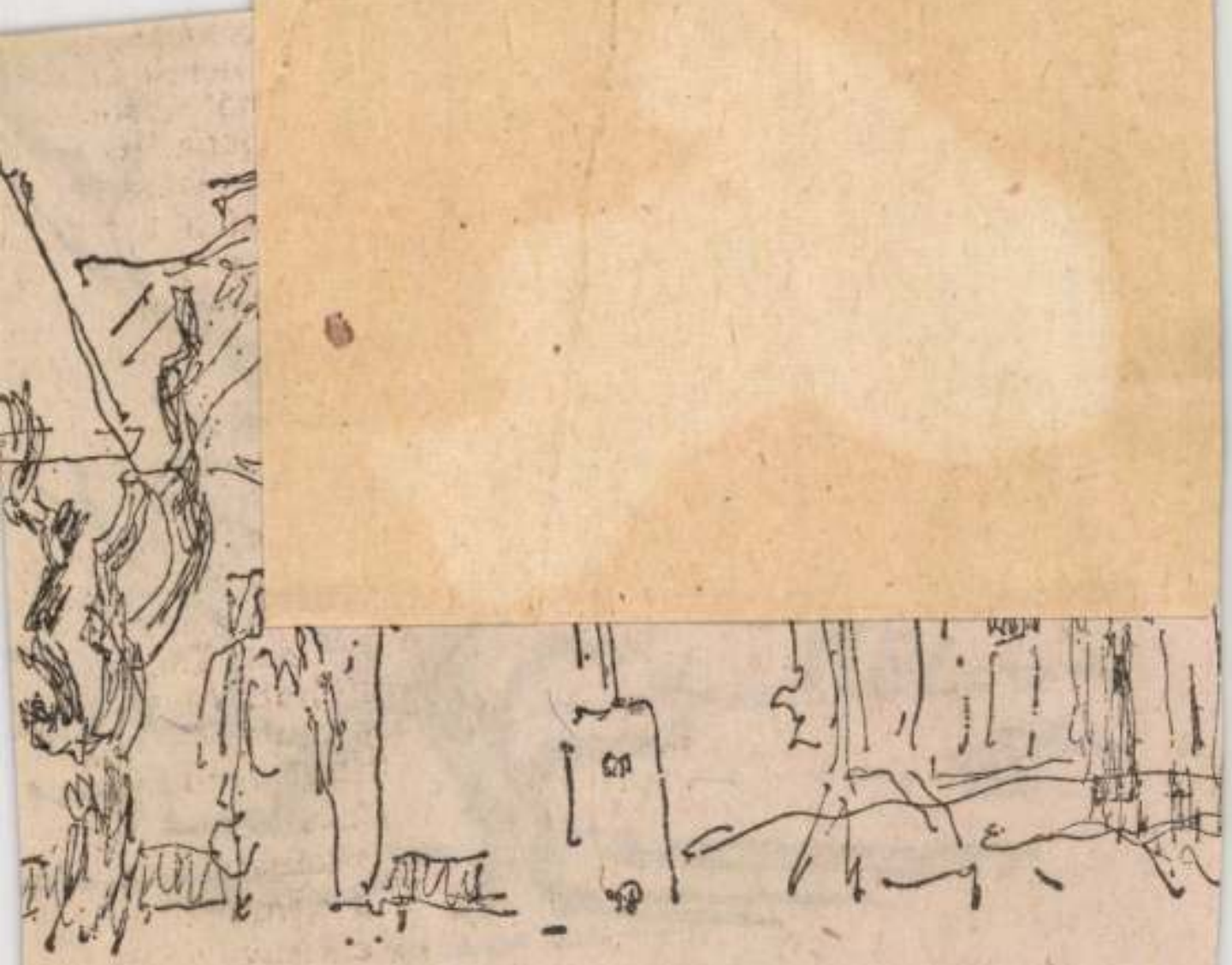

Miháltz Pál rajza

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1984 JUN 15

Miháltz Pál grafikus

ÉLET ÉS IRODALOM

1021

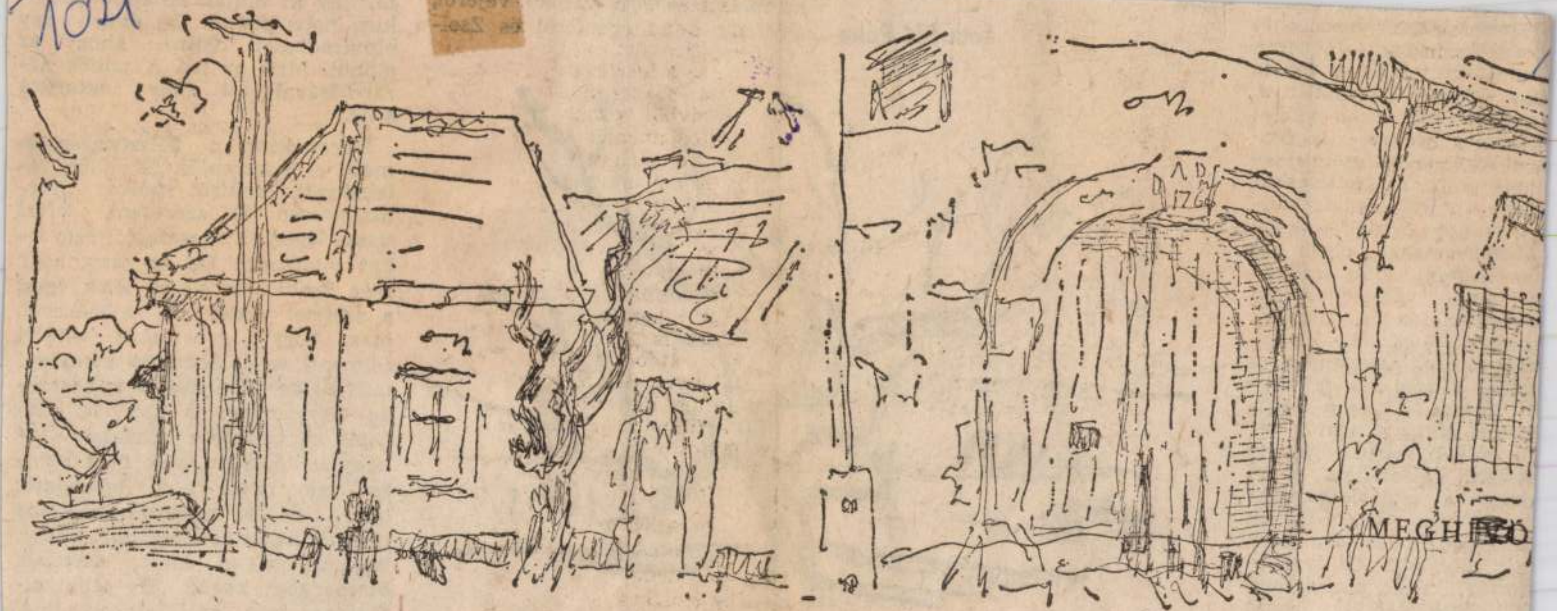

Miháltz Pál rajza

ndszerét nem lehet
e venni. Jó példa
örgy, Ormos Mária
yulá tanulmánya.
ha mind többet
g azokról a feltéte-
ásukra bekövetke-
olitikai fellépések-
ívülről kondicionál-
sen őrizték —, hogy
országa olyan és
yen, mint amilyen
t végkifejleteként
ttelen megvizsgálni,
at körülölelő szlo-
rvát fasizmusok (a
özvetlenül is meg-
triáról és a Cseh-
rátusról nem is be-
ényszerpályát, meg-
jelentettek. (Nem
a zsidótörvényeket
tika Észak-Erdély
után lehetővé teszi,
b mint tíz éve be-
zsidó gimnázium,
azgatásával, ismét
it?)
net érdemel Ránki

sere.

kommunistaságot vál
anyunak a kolléganőir

Tóth Pál Péter

1000 — 76.0627 Ságvári Ny.

Mihéltz Pál rajza

milyensége. De Zsolti mindezekkel egyetemben is hazudós, akaratát környezetére ravaszul rákényszerítő, nem nyílt, nem őszinte, nem okos, nem tehetséges, nem... de hát gyermek. Még *más* is lehet belőle. Persze csak akkor, ha amit lát és amire oktatják, összhangba kerül. Ha céljai eléréséhez nem kell alakoskodnia. Ha céljainál nemesebb célok vonzásába kerül. Ha az eléje állított

MK SAJTOFIGYELO
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-743, 340-726

Mihaltz Pal

1984 JUN 15

ÉLET ÉS IRODALOM

Graphik

1021

Mihaltz Pál rajza

gy a fennkölt
támaszkodó eg
ket népszerűsít
beállítottságú ic
özött rendkívül
s fedezhető fe
ltó tény, hogy
kciós Du Mais
leális államuka
obinus diktatú
ntták felépíten
espierre-t, Sa
at a Sátán üg
ilták. A „Mé
ez" hasonlóan
Rossz kútfejé
világosító filozófusokat,
ő eszméikre épülő „Em-
k nyilatkozata" ásta alá
, egységes rendet. Du
gyenesen pontokba szed-
beri jogok „ellendeklará-
nyíltan hirdette, hogy az
tetlenül bekövetkező
restaurációnak ki kell
ile a társadalmi gyakor-
tóleranciát, az individuá-
adságot és a pacifizmust.
kevésbé nyílt, „üdítően
De Bonald viszont nem
ranciaországba való visz-

zi A. E. Ismerjük el, h
sok tekintetben igaza van.

Pelle János

NÁDOR TAMÁS:

Visszasz

Egy halott hadse

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1984 JUN 15

Mihalt Pál

ÉLET ÉS IRODALOM

grafika

1021

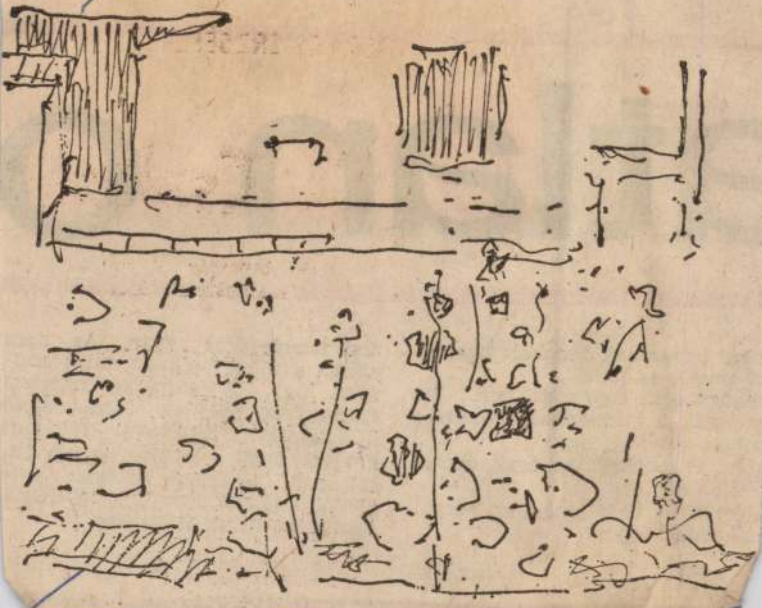

hez ugyancsak indokolt fizetés-
m-emelés is járul.
Sehogy sem tudok dönteni. Itt
ír csak a mindenható költészet
zíthet, valahogy így:
Mért érdekelnek az árak, emel-
dnek ügyis?
Mért ne érdekeljenek az árak,
jélkednek ügyis?

(szále)

ami fogyóeszköz ugyan, de nem abban a mennyiségben, mint ahogyan fogy. A sarokba szorított igazgatóság jelenleg forrasztással kísérletezik. Egyszóval mindent elkövet, hogy a tusolók ne úgy tusoljanak, ahogyan jólesik, s e célból rózsaáldozattal igyekszik lekenyerezni az isteneket.

★

A színházi jegydíjakat, akár é

Miháltz Pál

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1994 [illegible] 15

ÉLET ÉS IRODALOM

Miháltz Pál rajza

1021

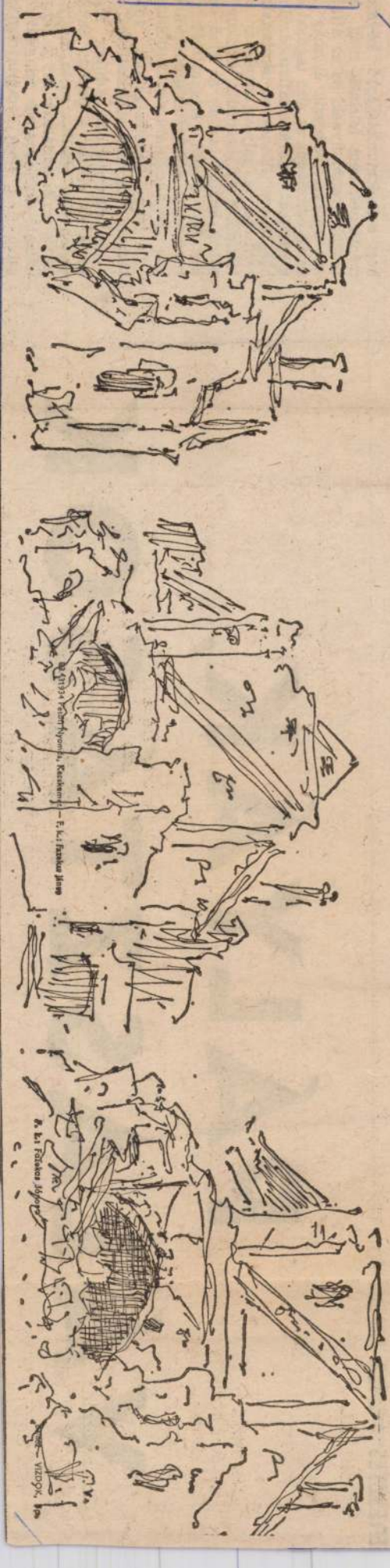

ERESZTES ÁGNES RIPORTJA:

PÁLYÁK, VÁLASZTÁSOK

hogy a szakn
ményeinek s
tartjuk eredn
nos iskolát
órjási előrelé
megrekedt, fé
höz képest." I
segítsége a p
lószínűleg ott
putrik között
tály első szül
rendszeres elő
lyik, „jó hang

„A lehető le
kednek, vagy

„Az elképze
kapja az emb
rögtön úgy elf
jó ég, mit csi
inkkal? Ötöt v
gácsolónak, tíz

Mihaltz Pál

MAHIR
SAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1984 JÚN 15

ÉLET ÉS IRODALOM

1021

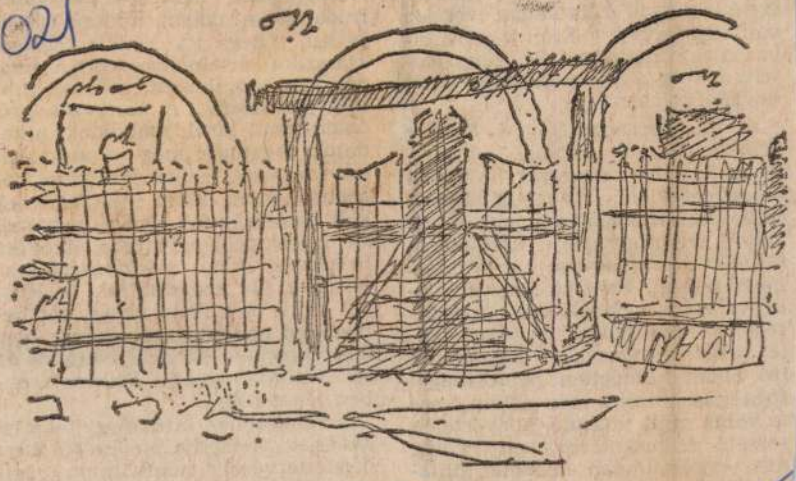

Mihaltz Pál rajza

ban. Ez már tetszett Gorkijnak, másoknak nem. Ily módon rehabilitációja is csak a hatvanas években vált időszerűvé. Ettől kezdve olvashattuk magyarul is elbeszéléseit, főként a Lovashadsereg című novellafüzérben.

A zalaegerszegi *Hevesi Sándor Színház Húsvét* címmel dramatikus fantáziát mutatott be Babel elbeszéléseiből. *Wessely László* műfordítását felhasználva *Ruszt József* állította össze, alkalmazta színpadra és rendezte a színházi novella-estet. Rusztot nyilvánvalóan vonzotta a babeli próza nyerssége, szókimondása, tragikus végletessége: mindez igen drámai. Az író olyan kíméletlen pontossággal fogalmaz, mintha már ekkor érezte volna saját jövendő, könyörtelen sorsát. A történelem azon ritka, nem egyértelműen kellemes pillanatait élte át és írta meg, amikor

kell dolgoznia az élményért, de ha ezt vállalja, sajátos felismerésekben lehet része.

A rendezőnek kitűnő segítőtársai akadnak. Nemcsak *Menczel Róbert* díszlettervére gondolhatunk, hanem főként és elsősorban néhány valóban elszánt színészi alakítás-

Mihaltz Pál

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Napló 1984 JUN 15

ÉLET ÉS IRODALOM

1021

Mihaltz Pál rajza

azzal is bonyolultabbá vált a helyzet, hogy a sok százezernyi vendégmunkás letelepedése tovább növelte a nyelvi, kulturális kisebbségek, de a befogadó országok gondjait is.

— És a kelet-európai szocialista országokban?

— Az idő itt sem bizonyította azt a korábbi elképzelést, hogy a szocialista társadalmi rendszer fejlődése folyamán magától oldódik meg a nemzetiségi-kisebbségi kérdés. Itt-ott még ma is gondok vannak a szemlélettel, hisz csupán adminisztratív intézkedésekkel nem lehet elérni a célt. A proklamált célok mögött gyakran az uralkodó nemzet hatalmi céljai bújnak meg. Sehol arra sem döbbentek rá, hogy milyen súlya lehet a nemzetiségi kérdésnek egy országon belül, ezért másodlagosnak vagy harmadlagosnak tartják, a politikai és társadalmi problémák mögé sorolják. Ezekben az országokban, úgy gondolom, a szociális célok és a nemzeti identitás összhangba hozása jelenti a legnagyobb gondot. Azt is tudomásul kell vennünk, hogy az országhatárok nem könnyítik meg az együttműködést, a kisebbségek etnikai, kulturális fejlődését. Hogy

ország tömörítő Európai Tanács tervében szerepel egy, a kisebbségek jogainak védelméről szóló charta kibocsátása, amely összeurópai megoldásokra ösztönöz. Májusban Strasbourgban 250 nemzetiségi képviselő egyhangúlag támogatta a kisebbségi jogokról és a regionális nyelvekről szóló *eurocharta* kiadását, ugyanakkor fölvetődött egy nyugat-európai kisebbségi kongresszus gondolata is.

— Tudvalevő, hogy az önök országában magyar nemzeti kisebbség él s Magyarországon is találhatók szlovének.

— A magyar-jugoszláv, ezen belül a magyar-szlovén viszonyban a határ két oldalán élő nemzetiségek valóban betöltik a híd szerepét. Élő és *mindennapos* kapcsolat

Mihálty Pál

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Gyakorlat JUL 15

ÉLET ÉS IRODALOM

/1021

Mihálty Pál rajza

Magyar Endlösung

New York-i beszélgetés Randolph L. Braham történésszel

barátjának, Mezei Ernő p
tendővel később a magya
hatszázezer ember elpusz
zede keresi a választ R a
a New York-i City Univ
kérdés egyik legfelkészült
getünk vele, a magnetofo
kopogtatnak, hogy aláírh
kete bőrű egyetemista lé
foglalkoztatja a kis közép
me, az idegen beszéd hal

— Ön, professzor úr, vajon miért foglalkozik a miértekkel?

— Nem titok, erdélyi vagyok. 22-ben születtem Bukarestben, yéves voltam, amikor a szülevisszaköltöztek Désre. 1943.

szempontjából, 1938 és 1944 között ugyanis a kormányzat három zsidóellenes törvényt léptetett életbe, a harmadik a náci Németország, a nürnbergi faji törvény legfontosabb rendelkezéseit tette magáévá.

érhették volna el ideológ meghatározott céljaikat.

Herzl-szalám

— A szóhasználatban felt hány kifejezés: magyar z

Mihältz Pál

SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Gyaf. Mun.

1984 JUN 15

ÉLET ÉS IRODALOM

1021

Miháltz Pál rajza

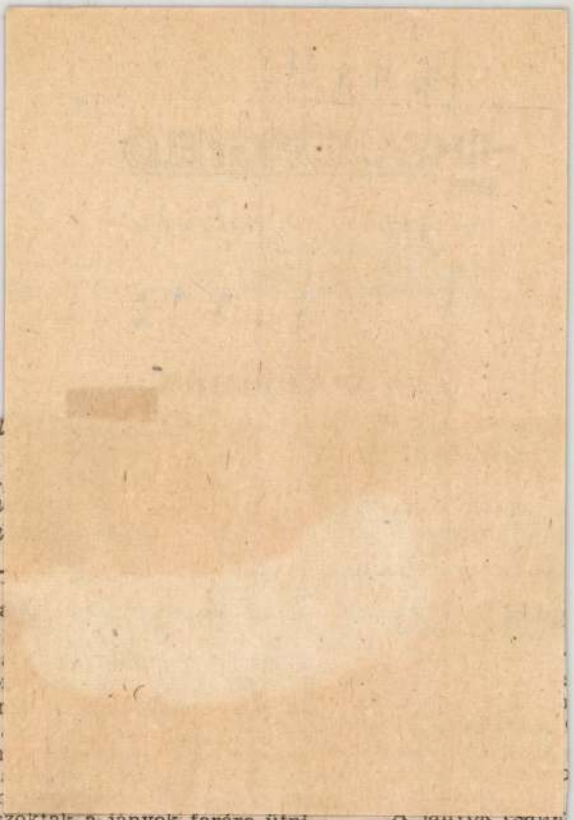

kopott patkómmal

Aztán eltűntek...
elhessent nagyvon
Kengyelvasamban

veszekedtünk, egymást
t is. A „biztos" jányok,
ézben voltak, többnyire

óképű, de szemmellát-
ár én váltig zsörtölődd-
n meg nem csókolom,
lehetnek azok „romlot-
kihasznált ringyók, de
csak nem nevettetjük
ttük itt a vasárnapot!
uk őket megközelíteni,

hullámhinta körül jár-
velük, de nem vettük
erősen ránk-ránknéz-
. Megint úgy-fordultak,
egbökött a könyökével
Nem is csinosak, egy ki-
harisnyán rések van-
em, hogy az enyém is
Jóska úgy irányította
léjük ütköztünk.
Nagy itt a tolongás.
kitérés. A lányok el-
rságot vett, hogy azt

issza, erre úgyse lehet
ő a jányoknak magukk-

s bele kellett nyugod-
mert a vizaviban ne-
bbik, Jóskának meg a
zlésem. De valami le-

a pihenés a kényelmesen hulla
tunk egy-egy pár pengőt.

Végül is mert se Jóska, se
tettem meg az indítványt, fölé
is volna fontos, hogy menjünk

Ez a más szórakozás aztán
kalácsosok előtt mézesbabát fin
sek előtt süteményt, a cukork
venni. Azonkívül venni kellett
szokás a nagyvásárban. Avval szoktak a jányok farára ütni. Jóska annyira elemében volt, annyira fel volt villanyozva, hogy még luftballont is akart venni csupa hecceből.

— Az anyád..., mondom neki — gyereknek való a'. Csak ne csinálj mán kalandot belőlük.

A pénz fogyott, pedig még ezután lesz, ami lesz. Jóska már meg is tette az indítványt, hogy hagyjuk a vásárt a fenébe, elég volt belőle. itt nagyon meleg van, menjünk az erdőre.

A jányok tapasztalt jányok voltak, öreg szolgálók, akik már nem sokat adtak a világra, összemosolyogtak és ráálltak.

Elsétáltunk hát oda. Megnéztük a strandfürdőt, de csak úgy távolról, bár nagyon jó lett volna megfürödni. De szégyelltünk volna az idegen jányok előtt levetkezni, meg aztán nem parasztnak való ez, többnyire urak vannak ott.

Közben a jányok megszomjaztak (ők nem dinnyét ebédeltek mint mink, hanem húst) és mink gavallérosan víz helyett sört vettünk nekik. Persze egyúttal már magunknak is. (Csak nem áruljuk el, hogy mit ebédeltünk!) Sajnos, a sör drága itt kinn.

Elvetődtünk a „Sári bál"-hoz a Levelesbe is, ahol már javában állt a tánc. A jányoknak a zene ütemére topogott a lábuk. Mit lehet tenni, be kell menni, pedig Jóska a sűrűbe szerette volna vezetni őket. Csakhogy ezek túljártak a mi eszünkön. Dehogyis adják meg magukat oly könnyen. Sohase lehet tudni. Hányszor megesett már, hogy reményevesztett úrfiakat úgy magukba bolondítottak a fiatal fiúkat

A jányok csatol
a képeket bámultuk
mellett, fürdődrésszt
te, az istenit, micsc
csecse van, szép lá
zony százszor külön
néztem végig az én
letes csípők, micsod
arasz a combja, a fa
Ide megint be
nem lehet ellenállni
A darab csuda
ség, ragyogás, hossz
telmesen, az utolsó
szánk tátva maradt
otthoni vándortársu
de megelégeltem. M
tesképű színésznő, a
a szőrös hónalját? I
valami kincset rejt
test van... pfü!...
A sötéteket pers
kezét, utóbb megfo
csókolóztak is, de
szeretek, nem vagy
otthon az igazi szer
revétlenül is összeé

MAHIR SAJTOFIGYELO

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Miháltz Pál, festőrész

1984 JUN 15

ÉLET ÉS IRODALOM

Qunfi Tuzas

1021

Miháltz Pál rajza

merik jobban, mint a magyar sa
tó orgánumait, de ugyanúgy teljes
tették volna a kérésemet. Mert
nekik mindegy, hogy pesti, dacc
vagy stockholmi színikritikus v
gyok, kétezer, ötszázezer vagy nég
millió példányban jelenik-e meg
lapom. Az a lényeg, hogy ez
ősidők óta kialakult nemzetk
szokás, ez az emberemlékezet
nemzetközileg fennálló értékre
Az életnek ez a természetes so
az újságíró, a színikritikus kap
tiszteletjegyet a színházba, mert
(vagy esetleg éppen nem ír!) a
rabról, minthogy ez a foglalkozá
hoz tartozik. És nincs minisz
riumi rendelet, nincs általakarékosság, nincs egy- vagy több személyes karton, nincs bürokrácia, nincs rendeletalkotás — az érdekeltek semmibevételével és megkérdezése nélkül.

Barabás Tamás

Eszkuláp?

Nagy érdeklődéssel olvastam az Élet és Irodalom június 1-i és 8-i számában Benedek István esszéjét arról, vajon fejlődött-e az elmúlt ötezer évben az orvostudomány. Gondolatai bölcsnek tűnnek föl, de ezt nem tudom megítélni, mert az orvosi szakmával csak elszenvedői (értsd: páciensi) viszonyban állok. Megakadt azonban a szemem az Eszkuláp néven. Megpróbáltam kideríteni, honnan eredhet. Ilyen fonetikusan magyaros írással olyan idegen neveket szoktunk írni, melyek eredeti írásmódja nem latinbetűs. Mint a szövegből kiderül ez a név a görög orvosistenre (Apollon fiára) vonatkozik, akinek eredeti nevét görög betűkkel írták. Csakhogy az isten görög neve nem Eszkuláp, hanem Aszklépiosz. A görög és a latin

nem csupán a rosszat, a
is, nem csupán az aggasztót; a szépet is, nem csupán a visszataszítót. Biztos vagyok benne például, hogy Bertha Bulcsu kitűnően megírt »panaszleveleinek« ellenpontjaként ugyanannyi hasábot meg lehetne tölteni örvendetes jelenségek és vonzó emberi arcok-sorsok ábrázolásával. Egy ember vagy egy nemzet értelmes és felnőtt színvonalú értékeléséhez nemcsak hibáinak és fogyatékosságainak, de erényeinek és eredményeinek megismerése is elengedhetetlenül szükséges. Mint ahogy egyén vagy nemzet önismerete is csak hiányos és irreális lehet az ilyenfajta egyensúly nélkül." Mélyen egyetértünk kedves soraival, magunk is ilyen szellemben igyekszünk szerkeszteni a lapot. De nem lehet minden pillanatban az élet teljességét felmutatni. Az egyes ember is, a társadalom is általában a problémáiról beszél, mert meg akarja oldani őket. Ami jó, az nem probléma, ezért esik kevesebb szó róla. Persze, amikor a gondokról, aggasztó jelenségekről írunk, abban is ott a szép, a jó és a biztató. Hisz mi más lenne az igazság kimondása, a jobbért perlő indulat, a kiút, a megoldás keresése. A cél nemcsak az lehet, hogy egyenlő arányban pásztázzuk végig az árnyékos és a fényes oldalt, hanem az is, hogy az árnyékos oldalon küzdjünk a több fényért.

VIENER PÉTER, BUDAPEST. Olvasónk — több észrevétel mellett — ezt írja levelében: „A hibás én vagyok! Minek olvasok két hetilapot is! Ha nem tenném, akkor nem értesültem volna a HVG 21/52 oldalán arról, hogy

MK SAJTOFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Mihaltz Pál

1984. [illegible] 15.

ÉLET ÉS IRODALOM

Grafika

1021

Miháltz Pál rajzai

sóhajt — hány homár
csiga, rák,
, mely mind szakácsra vár,
ök, osztrigák!

Mihaltz Pal

MIHÁLTZ PÁL Munkácsy-díjas, érdemes és kiváló művész tárlata megnyílt a szentesi Kossuth Galériában. A művész életművét kifejező 400 alkotását 1981-ben adományozta Szentendrének; ebből a gyűjteményből válogatták a mostani szentesi tárlaton bemutatott tájképeit, portréit.

Népszabadság, 1987. XI. 16

Miháltz Pál

festő

MIHÁLTZ PÁL festőművész alkotásaiból nyílt meg kiállítás csütörtökön Budapesten, a Vigadó Galériában. A tárlaton a nyolcvankilenc éves festőművész 34 akvarelljét tekintheti meg a közönség — a falusi környezetet, jellegzetes házakat és udvarokat megjelenítő tájképeket, valamint önarcképeket.

Népszabadság, 1988. ápr. 22.

Fotórendelés

Téma:

Milyen célra: Kézikönyv,

Eredeti felvétel, másol

/A megfelelő részek aláh

Miháltz Pál, Nunkácsy-díjas festő-grafikusművész

Salamon Nándor: Műgyűjtemény-kispesten. Látogatóban Klamár Ernő otthonában,

4 Miháltz Pál: Elfelejtett utca, tojás-olaj-tempera, 60×80 cm, 1978

Művészet, 1984. 10., 31-old.

MIHÁLTZ PÁL FESTMÉNYEI
Győr, Múzeumi Képtár

Miháltz Pál meglett kora ellenére megszakítás nélkül dolgozik; az átélés őszinteségét tükröző festményekkel gyarapítva életművét. Győri tárlata ezért nem ismétlése valamely korábbinak.

A visszatekintést a Klamár-gyűjtemény korai képei szolgálják, a forrásvidékekre — az elveszített szülőföld tragédiájára, a rátalálás örömével megajándékozó szentendrei tájra — engednek pillantást. Az anyag nagyobbik része viszont két utóbbi esztendő munkálkodásának produktuma.

A motívumok köre nem változott lényegesen. Magányos vívódásainak termékei nagyon is emberi hangon szólalnak meg. A „konstruktív, egyszerűsítő" felfogás a táj, a természeti jelenségek, a tárgyak szükségszerű összevonását hozta magával, de a természettől nem szakadt el egyetlen pillanatra sem. A fák ugyan jelképes értelemmel gazdagodva csonkká redukálódtak. Az épületek egésze helyett az emberi szellem jelenlétét sűrítve hordozó részleteket — kapukat, ablakokat, kopott vakolatú faldarabokat — foglalta határozott, éretté munkált rendszerbe. Minden motívum érzelmi kapcsolatra utal,

kulcsszám, megnevezés:
havi tört. munkaidőnek me
3. A díjazás számításánál alapulvett mu
4. A jogviszony tartama:
5. A feladat irányítója:
6. A szerződéshez szükséges előzetes e
A kifizetésre kerülő díjból progresszív
levonásra.
Budapest, 197.....
.....
megbízott

több a jövő, mint a múlt, s az órák az idő legyőzését ígérik. *(Képünkön részlet az Órák című festményből)*

Losonci Miklós

Folyóirat

História

Akár Áchim András, akár Bajcsy-Zsilinszky Endre pártjára hangolódott az olvasó lapunk vitájában, mindenképp hasznosíthatja Pölöskei Ferenc leginkább mindkettőpártinak

munkásságának, méghozzá úgy, hogy a hangsúlyt a legutóbbi évek termésére helyezte. Ezúttal nem puszta frázis a megfogalmazás: Mihältz Pál művészete – kiállítása tükrében – végérvényesen „letisztult" formában áll előttünk a 80-as évek elején. Képépítése, színvilága és felületképzése olyan egységes és kialakult formanyelvvé ötvöződött, melynek minden „mondata" és „szava" világos beszéd.

Fegyelmezett konstrukció, összefogott élményvilág, meleg-nyugodt sárgák-barnák-vörösek; fénytelen, szinte porózus felület – ezek a Mihältz Pál festményein a legelőször szembeötlő jellegzetességek. De ne gondoljuk, hogy mindebből valamiféle száraz szerkesztettség következik; a képeken ennek éppen az ellenkezője történik: a visszafogottság teremt érzelemgazdag hangulatot. Érzelemgazdagság harsány és magamutogató gesztusok nélkül: Mihältz Pál festészete zavarba ejtően keresetlen.

Lombkoronájukat vesztett fák, kovácsoltvas ablakrácsok, kerti kiskapuk, régi házfalak, templomromok kapcsán teremtődik újra és újra a szelíd és a minden érzelgősség nélküli szomorú hangulat. Megteremtődik a napraforgók változataiban is, ahol a festőhöz oly közelálló növény antropomorf módon a legkülönfélébb hangulatok és lélekállapotok megjelenítője. Több tehát, mint egyszerű motívum; inkább egy jelkép teste, mely hol vihartépetten, hol esőázottan, hol aszály-csüggesztetten ölt alakot. És a csupasz fák, idegesen égnek tördelt ágaikkal, vagy kegyetlenül őszre csonkolt törzseikkel sötét kontrasztként válnak el az okkersárga és barna hátterektől. Még ha formálisan, figurájával „ábrázoltan" kevésszer is jelenik meg az emberi alak Mihältz Pál képein, művészetében mégis mindig ott leljük: a végzetesen átélt *emberi* formájában.

A. G.

ZENE

Hanglemezek

Gyakran, mikor kézbeveszünk egy lemezt, ilyen gondolatok jutnak eszünkbe: ez Bach több mint kétszáz kantátája közül *csupán* kettő, vagy: ezen a lemezen a hatszáznyi Schubert-dal közül *csak* két tucat van. Ez Haydn *egyik* miséje. Ez *részleteket* ad a *Don Giovanni*-ból. Hiányérzetünk, egész-áhításunk, zenei kielégíthetetlenségünk végtelen. S ekkor kezünkbe akad egy lemez, mely nem egy korszak bizonyos szerzőjének bizonyos műfajban írt... – hanem egyszerre országokat, fél-kontinenseket, évszázados, sőt évezredes múltra visszatekintő kultúrákat mutat be – s hányat! – mindössze két lemezoldalon. Ezzel, azt hiszem, sok mindent elmondtam a Kárpáti János által szerkesztett *Kelet Zenéje* – antológia a nagy ázsiai zenekultúrák élő hagyományaiból (SLPX 18072) – című lemezről. Azt, hogy mekkora feladatra vállalkozott a szerkesztő, milyen hatalmas hézagot próbál zenei tudatunkban betölteni, s azt is, hogy erre két lemezoldal milyen nagyon, mennyire lehetetlenül kevés. Kevés, de van. Kárpáti egyébként alapos ismerője a témának, fényesen bizonyítja ezt *Kelet zenéje* című *könyve*, mely 1981-ben jelent meg a Zeneműkiadónál. A lemez tekinthető e könyv mellékletének is, mégis szerencsés ez a külön-külön kiadás, hiszen van, aki csak a zenére lesz kíváncsi.

A hallgatónak azonban most, ha igazából meg akarja érteni e zene mibenlétét, elő kell vennie képzelőerejét, beleérző képességét s be kell látnia: a mi fülünk, a mi európai észjárásunk csak egy fül és egy észjárás a sok közül. E lemezt mintegy előítéletmentes állapotban kellene meghallgatni, hogy mint szemről a zöldhályog, leváljon a hallgató zenei tudatáról a rárakódott s csak ritkán észre vett előítélethalmaz. Másfelől viszont az is nagy hiba lenne, ha ezeket a zenéket csak mint zenéket értelmeznénk, tehát kiszakítanánk eredeti (elképzelendő!) kontextusukból, figyelmen kívül hagyva azt, hogy a keleti népeknél nem lehetséges a zenét funkciója nélkül elgondolni. Hogy egy analógiát mondjunk: a passió eredetileg húsvéti zene. Más kérdés és nagy kérdés, hová vezet a modern európai ember gátlástalansága, mellyel más népek, s önnön múltja tabuit és szentségeit lerombolja. (Lassan elvezet teljes új-gyökértelenségig?) A zenetörténet mai szakaszának embere körülbelül száz éve szinte mást sem csinál, csak saját kultúrájának múltjára s a párhuzamos kultúrák sajátosságaira és történetére *reflektál*. Még az alkotó muzsikus is. Jó példa erre Igor Stravinsky.

Megannyi korszaka megannyi zene- vagy stílustörténeti korszak, csak épp az ő fejében. S ma már Stravinskyra reflektálunk... Vagy Bartók. Ő viszont táguló körönként fedezi fel először az ország zenei mélyrétegét s jut egyre messzebb: román gyűjtés, biskrai gyűjtés, Anatólia. Felmerül az emberben a gondolat: nem valami alapozó munka folyik itt egy eljövendő zenei eszperantizmus, egy metalanguage kidolgozása érdekében? E kérdésre majd a jövő ad választ. Aki azonban a *Kelet Zenéje* című hanglemezt meghallgatja, el fog ámulni a különböző hangvételek sajátosságain, különösségein. Olykor annyira szokatlan intonációval találkozunk, hogy hirtelen a legújabb, századvégi avantgardizmus legmerészebb akusztikai kísérletei is jámbor próbálkozásokká szelidülnek a zenei kifejezőerő, szuggesztivitás szélsőségességéhez képest (lámaista szertartás zenéje – Nepal). Máskor azt csodálhatjuk meg, milyen tökéletességre lehet fejleszteni egy általunk sokáig elég primitívnek ismert és használt hangszert és annak játéktechnikáját (pöng mang khók, azaz hangolt dobok sorozata – Thaiföld). A jávai vajang kulit (bábjáték-előadás) énekesnője hallatán viszont az jut eszünkbe, mennyire egy tőről fakad a világ bármely tájának recitáló éneklésmódja. A sort hosszan lehetne folytatni, a felvételen az említetteken kívül részletek találhatók még Kína, Japán, Kambodzsa, Bali, India, Afganisztán, Irán és Azerbajdzsán zenéjéből. A hangzó anyagot hasznos magyarázó melléklet teszi teljessé. A lemezt méltán nevezhetjük az utóbbi idők egyik legérdekesebb kiadványának.

Ha valakinek azt a feladatot adnánk, hogy szerkesszen egy hanglemezre való füzért a *Lied*, tehát a német dal tizenkilencedik századi művészetéből, de lehetőleg úgy válogasson, hogy átfogó és jellemző képet adjon e műfaj történetéről és sajátosságairól, talán akkor sem oldhatná meg jobban e megbízást a válogató, mint Gáti István és Ránki Dezső a *Lieder Recital* hanglemezen. (Hungaroton, SLPX 12233). A felvétel Schubert-dalokkal kezdődik s természetesen Schumann-dalokkal folytatódik, hogy néhány későbbi mester (Brahms, Liszt, Wolf és R. Strauss) műveivel fejeződhessen be. A szerkesztők aránylag sikeresen küzdötték le a bőség zavarát, s nem estek az egyoldalúság hibájába sem. Utóbbit a dalok „fajsúlyára" értem, hiszen a már-már slágerszerűen közkedvelt *Die Forelle* (A pisztráng) éppúgy megtalálható a felvételen, mint például Heine *Der Atlas*-ának csodálatosan megzenésített víziója. A hangulati kép a szinte vulgárisan szentimentálistól egészen a tragikusan fájdalmasig terjed. A borítókép tanúsága szerint az előadók viszont a derű állapotát választották a lemez munkálatai során – érthetően. Érett, pontos, előadóművészi szempontból igen jól kimunkált felvételt vehetünk kézbe.

A következő hanglemez, melyre szeretnénk felhívni a figyelmet, felfedező útra hívja a hallgatót. Azt követhetjük nyomon, hogyan fedezte fel Kocsis Zoltán – Lisz Ferenc zongoraátiratain és egyebeken át – Wagner operáit, pontosabban azok zongorán való megszólaltatásának különböző lehetőségeit, a maga s így a lemezkedvelők számára. Hangsúlyozza is, őt e zene kimondottan praktikus okból, az előadóművészet lehetőségei szempontjából vonzotta, foglalkoztatta. Egy előadóművészre pedig sokrétű, közkedveltségével egyenesen arányos felelősség hárul. Arra ugyanis, amit interpretál, önkéntelenül ráirányítja sokak figyelmét, s hogy mi minden múlhat egy már rég kész, ám esetleg elfelejtett vagy mellőzött mű újbóli *előadásán* – gondoljunk csak Mendelssohn nevezetes Máté-passió bemutatására. Az előadóművészet feladata, hogy alapvető műveket emlékezetünkben tartson, a zeneszerzőket újabb darabok megírására ösztökélje, de egyebek között az is, hogy (újra) felderítsen mai, vagy réges-régi, különös, sőt ha kell, perifériális zeneműveket is. Úgy tűnik, Kocsis Zoltánnak ilyen tekintetben nincsenek előítéletei; repertoárját szélesíteni, színesíteni akarja, s nem az ellenkező irányú és értelmű „specialista"-szerepben kíván tetszelegni. Most Wagner-átiratokat vett lemezre, Liszt átiratairól fújta le a port és saját zongoraletéteket készített. Szerintem ismét okosan kezdeményezett: ha valamilyen módon felmérnénk, milyen Wagner-kép él a mai zenekedvelőkben, egészen furcsa eredményre jutnánk.

Wagner újraértékelése aktuális feladat, és ha félünk egy operaházi mammut-előadástól, lám, vannak más utak is. A lemezen a *Lohengrin*, a *Trisztán és Izolda*, *A nürnbergi mesterdalnokok* és a *Parsifal* című Wagner-operákból hallhatók zongoraátiratok. Kocsis Zoltán előadóművészetét nem kívánom jelzőkkel illetni. Megjegyzendő ellenben, hogy a Phonogram International B. V. lemezét a Hungaroton is digitális felvételen adta közre, erre utal a lemez jelzeteinek negyedik nagybetűje: SLPD–12494.

Vigilia 1984/3.

darab kivételével – melyek mintegy „előzményként" foghatók fel – ezek a művek az 1970-es évek közepétől az 1982-ben készült legfrissebb munkákig Tóth Sándor másfél évtizedes éremművészeti tevékenységéről adtak számot.

Elméletileg két nagy csoportra oszthatjuk a Miskolcon bemutatott anyagot. Az egyikbe azok a darabok sorolhatók, melyek létükkel demonstrálják és őrzik az éremkészítés hagyományait; szorosan kapcsolódnak a mindennapok gyakorlatához: megrendelésre készültek, valamely többé-kevésbé határozott, művészi munkát áhító igénynek köszönhetik létüket. Másik csoportot alkotnak a független, szabad inspiráció által életre hívott munkák; ezek pedig a XX. században uralkodóvá vált, individuális művészeti gyakorlathoz kapcsolódnak. Furcsa helyzet: elvileg az érem sokkal inkább való a plasztikáját maradéktalanul érzékelni képes tenyerünkbe, mint akár bársonytokba, akár kiállítási tárlók üvege mögé.

Érmei mind tematikailag, mind formailag változatos képet mutatnak. Bőven találhatunk példát a portrészerű megjelenítésre *(Rákóczi, Lőw Immanuel)* ugyanúgy, mint az egyszerű szimbólumokat alkalmazó megmunkálásra *(Színháznyitásra)*. Témái széles skálán mozognak: *Szent Erzsébet*-től, a *Váci Mihály díj*-ig; a *Gyermek Tüdő Osztály*-tól a *Vitorlázó repülő díj*-ig. Idézzük Végvári Lajos sorait a kiállítás katalógusából: Tóth Sándor „érmeinek harmonikus és bensőséges jellegében maradéktalanul megnyilvánul az élet szépségét igénylő akarata, a harmóniára irányuló vágyakozása".

*

A *Szentendrei Képtárban* 1982 augusztusában–szeptemberében rendezte meg gyűjteményes kiállítását SZÁNTÓ PIROSKA. A dunaparti kisváros a modern magyar művészet szempontjából valóságos metropolisnak számít. Szellemi „felfedezése" és meghódítása az 1930-as évekre esett; azóta művészgenerációk sorának adott – és ad ma is – otthont. Noha a hazai művészettörténetben közismert gyűjtőfogalomként használatos a „szentendrei festészet" megjelölés, ma – az élő és alakuló szentendrei alkotói pályák szellemi és formai sokszínűsége tükrében – egyre inkább egyféle, immár klasszikus hagyományt idéz. Persze ez a hagyomány is sajátosan egyéni életművekben tört felszínre és őrződött meg. Ezek közé tartozik Szántó Piroska művészete is.

A kiállításon láthattuk munkásságának különböző, a 40-es évek végétől egymást váltókövető periódusait, korszakait. Bármilyen távolra is ragadja olykor kísérletező, változtatásra vágyó kedve – akár technikákra, akár meg-megújuló motívumvilágára, akár képépítésére gondolunk – Szántó Piroska festészete mélyén, „zárvány" módjára őrzi Szentendre szellemi tradícióját. Minduntalan át- meg átsugárzik, szinte észrevétlenül bukkan fel művein a lélek tudattalan régióiból egy-egy „vonalfordulatban", kompozíciós gesztusban. Mindezt még a látszólag „más világot" jelentő, művészetében vissza-visszatérő ihletforrás: Bajót esetében is érvényesnek érezzük. Ez a kis falu nyújtott védelmet a háború éveiben Szántó Piroskának, mikor a politikai helyzet közvetlen életveszélyt jelentett számára. De Bajót nemcsak búvóhely volt, hanem olyan élmények és tapasztalatok megszerzésének színtere is, ahová mindig érdemes visszatérnie. Ezek a bajóti alkotói periódusok – s talán ezek közül is az 1977-es – kiemelkedő jelentőségűek művészetében. Érdemes szólni a képek technikájáról is: Szántó Piroska szerencsésen alkalmazta rajtuk a manapság egyre ritkábban használt, „kisgrafikára" kárhoztatott pasztellt. Méghozzá oly módon, hogy sem színvilágából, sem formaképzéséből nem „engedett"; művei nem foszlottak puha, lágy, impresszionisztikus hangulattá: atmoszférájuk feszesebb, telítetteb *(Bajóti este, Sarokban)*.

Különféle lélekállapotokat, a lírai érzékenységnek más-más hőfokát jelenítik meg a *Magyar Krisztusok* című sorozat darabjai ugyanúgy, ahogy emberi arcokat, helyzeteket, mozgásokat láttatnak a hajladozó-összefonódó, sejtelmesen kanyargó, érzékien burjánzó organikus formák, akár növények (mák, dáliák, mályvák, íriszek), akár titokzatos szárnyú pillangók képében kerülnek a vászonra. Eszünkbe juttatják, hogy a Mindenség „egy lepke szárnyának színes jeleire ugyanannyi gondot fordít, mint egy tejútrendszer csigavonalára" (Karátson Gábor).

*

A *Keresztény Múzeum* kiállítótermei adtak helyet az elmúlt év októberében MIHÁLTZ PÁL festményeinek is. Bátran mondhatjuk: ez a tárlat jó keresztmetszetét nyújtotta a művész

MIHÁLTZ Pál

M I H Á L T Z P Á L

A kortárs magyar festészet egyik legjelesebb mestere Miháltz Pál. Művészetét nehéz lenne bármilyen stiluskategóriába erőltetni. A természetelvüségből indul ki, de sosem a látvány felszines visszaadása jellemzi festői világát. Belső átlényegülés, érzékeny lelki rezonálás, mélységes humanizmus azok a katalizátorok, amelyek a látványtól a festményig elvezetnek. Szigoru képszerkesztését puha, meleg tónusu szinekkel, lágyabb ecsetkezeléssel oldja fel. Talán ezért mondják müvészetét sokan a konstruktiv és posztimpresszionista stilus szintézisének. "Az élet benyomásait szeretném kifejezni. Lirai beállitottságu ember vagyok, és a látvány, valamint a hozzá kapcsolódó gondolatok, asszociációk váltanak ki belőlem képi megnyilatkozást." - mondja önmagáról.

Miháltz Pál müvészete elválaszthatatlan Szentendrétől; 1931 óta jár ide rendszeresen dolgozni. A Budapesttől alig husz kilométerre fekvő, Duna-parti kisváros a modern magyar képzőművészet egyik legjelentősebb központja. Müvésztelepe 1929-ben alakult, napjainkban is számos jelentős müvészünknek adva otthont. A város ódon épületei, hangulatos kis utcái, a táj szépsége gyakran visszatérő motivumai Miháltz Pál képeinek; mindig mások, mindig ujat felfedezők, uj gondolatokat, érzelmeket kifejezők. "Inspirál a város és a festőtársaság, akikből baráti köröm áll. Mindez jelenti számomra azt a szellemi légkört, amelyben dolgozom, melyben élek. Harminc éve járok Szentendrére; és mégis mindig találok uj témát, mert az idővel az ember meglátása állandóan változik. Igy Szentendrét nem tudom megunni." - mondja egy 1967-ben készült interjuban.

Mihéltz Pál képeinek témái a mindennapi életből valók: szentendrei motivumok, régi romok, enteriőrök, csendéletek. Megfestésük annál gazdagabb, változatosabb. Látványból induló, de a látványt átlényegitő festői világ ez.
Mostani, szófiai bemutatóján az utóbbi öt évben készült alkotásai szerepelnek, válogatás a néhány napja zárult budapesti kiállitásról. Egyik legjelentősebb időszaka ez a mesternek. Friss lendület, koloritjának felgazdagodása jellemzi ezt a periódusát. Humánus, elkötelezett, következetes művészi életutja például szolgál mindenki számára.

Baranyi Judit

Mihéltz Pál
1899 április 1-én született Magyarvalkón. Művészeti tanulmányait a budapesti Képzőművészeti Főiskolán folytatta 1918-1922 között, majd továbbképzős növendék volt az 1926-1927. években. 1923 óta szerepel kiállitásokon. Számos önálló tárlata volt 1931-től, a legutóbbi 1976 márciusában a budapesti Műcsarnokban. Kiállitott képeire több dijat, elismerő oklevelet kapott. Gyüjteményes anyaggal mutatkozott be 1968-ban Berlinben. Jelentős művészetpedagógiai tevékenysége: 1928-tól 1946-ig a Műegyetem szabadkézi rajzi tanszékén volt tanár, majd 1946-1959 között, nyugdijazásáig, a Magyar Iparművészeti Főiskolán az alakrajz és festészet professzora volt.
Dijak, kitüntetések: Munkácsy-dij /1961/, a Magyar Népköztársaság Érdemes Művésze /1965/, Munka Érdemrend arany fokozata /1970 és 1974/, a Magyar Népköztársaság Kiváló Művésze /1973/.

KIÁLLITOTT MÜVEK:

1. ESTI FÉNYEK, 1972
   tojás, olajtempera, 60x80 cm /12./

2. MARGITSZIGETI ROMOK, 1972
   olajtempera, 55x100 cm
   Müvészeti Alap t.

3. FAL, 1972
   olajtempera, 70x100 cm
   Müvészeti Alap t.

4. A MUNKA, 1972
   tojás, olajtempera, 60x80 cm /17./

5. BEJÁRAT A VÁRROMOKHOZ, 1973
   olajtempera, 60x80 cm
   Müvészeti Alap t.

6. TALÁLKOZÁS, 1973
   olajtempera, 60x80 cm
   Müvészeti Alap t.

7. MÜEMLÉK SOPRONBAN, 1973
   olajtempera, 100x70 cm
   Kulturális Minisztérium t.

8. ALKONYATI FÉNYEK, 1973
   tojás-olajtempera, 60x80 cm /22./

9. EMLÉK, 1973
   tojás-olajtempera, 100x70 cm /25./

10. TÜKRÖZÉSEK, 1973
    tojás-olajtempera, 100x70 cm /24./

11. BEJÁRAT AZ ESZTERGOMI VÁRROMHOZ, 1974
    olajtempera, 60x80 cm
    Müvészeti Alap t.

12. UDVAR KUTTAL, 1974
    tojás, olajtempera, 59x70 cm /37./

13. TRAGIKUS TÁJ, 1974
    tojás, olajtempera, 60x80 cm /44./

14. ESZTERGOMI VÁRDOMB, 1974
    tojás, olajtempera, 100x70 cm /45./

15. ESTI ABLAKOK, 1974
    tojás, olajtempera, 56x100 cm /48./

16. NAPRAFORGÓK A FAL ELŐTT, 1974
    tojás-olajtempera, 52x100 cm /49./

1.	Ваня Иванов	1991	фольга, оловянный солдатик	10 см
2.	Аня	1915	фольга, оловянный солдатик	10 см
3.	Вечная память	1991	фольга, оловянный солдатик	10 см
4.	А память	1915	фольга, оловянный солдатик	10 см
5.	Маленький конек	1915	фольга, оловянный солдатик	10 см
6.	Елка	1913	фольга, оловянный солдатик	10 см
7.	Маленькая фонтанная	1913	фольга, оловянный солдатик	10 см
8.	Аллегория Времени	1913	фольга, оловянный солдатик	10 см
9.	Елка	1913	фольга, оловянный солдатик	10 см
10.	Фонтанчик	1913	фольга, оловянный солдатик	10 см
11.	Елка за елочкой Аленького	1914	фольга, оловянный солдатик	10 см
12.	Одна капля	1914	фольга, оловянный солдатик	10 см
13.	Елочка	1914	фольга, оловянный солдатик	10 см
14.	Елочка	1914	фольга, оловянный солдатик	10 см
15.	Елка	1914	фольга, оловянный солдатик	10 см
16.	Елка-елочка	1914	фольга, оловянный солдатик	10 см

Выставлять надо 4.

Коллективная фантазия 4.
оловянный солдатик 10 см
Выставлять надо 4.

1. Елка 1915
фольга, оловянный солдатик 10 см

2. Елка с Аленьким 1913
фольга, оловянный солдатик 10 см

3. Елка 1913
фольга, оловянный солдатик 10 см

4. Елка 1913
фольга, оловянный солдатик 10 см

5. Елка 1914
фольга, оловянный солдатик 10 см

6. Елка 1914
фольга, оловянный солдатик 10 см

7. Елка 1914
фольга, оловянный солдатик 10 см

8. Елка 1914
фольга, оловянный солдатик 10 см

9. Елка 1914
фольга, оловянный солдатик 10 см

10. Елка 1914
фольга, оловянный солдатик 10 см

11. Елка за елочкой Аленького 1914
фольга, оловянный солдатик 10 см
Выставлять надо 4.

12. Одна капля 1914
фольга, оловянный солдатик 10 см

13. Елка 1914
фольга, оловянный солдатик 10 см

14. Елка 1914
фольга, оловянный солдатик 10 см

15. Елка 1914
фольга, оловянный солдатик 10 см

16. Елка-елочка 1914
фольга, оловянный солдатик 10 см

Выставлять надо 4.

Коллективная фантазия 4.
оловянный солдатик 10 см
Выставлять надо 4.

1. Елка 1915
фольга, оловянный солдатик 10 см

2. Елка с Аленьким 1913
фольга, оловянный солдатик 10 см

3. Елка 1913
фольга, оловянный солдатик 10 см

4. Елка 1913
фольга, оловянный солдатик 10 см

5. Елка 1914
фольга, оловянный солдатик 10 см

6. Елка 1914
фольга, оловянный солдатик 10 см

7. Елка 1914
фольга, оловянный солдатик 10 см

8. Елка 1914
фольга, оловянный солдатик 10 см

9. Елка 1914
фольга, оловянный солдатик 10 см

10. Елка 1914
фольга, оловянный солдатик 10 см

11. Елка за елочкой Аленького 1914
фольга, оловянный солдатик 10 см
Выставлять надо 4.

12. Одна капля 1914
фольга, оловянный солдатик 10 см

13. Елка 1914
фольга, оловянный солдатик 10 см

14. Елка 1914
фольга, оловянный солдатик 10 см

15. Елка 1914
фольга, оловянный солдатик 10 см

16. Елка-елочка 1914
фольга, оловянный солдатик 10 см

Выставлять надо 4.

17. RÉGÉSZET I., 1974
tojás-olajtempera, 100x70 cm /~~51.~~/

18. ROMOK, 1974
tojás-olajtempera, 60x80 cm /~~54.~~/

19. FÁK ÉS VÖRÖS FÖLD, 1974
tojás-olajtempera, 70x100 cm /~~56.~~/

20. UTCA KUTTAL, 1975
olajtempera, 60x80 cm
Művészeti Alap t.

21. MŰTEREMRÉSZLET, 1975
olajtempera, 60x80 cm
Művészeti Alap t.

22. ÖNARCKÉP II., 1975
pasztell, 50x35 cm /~~66.~~/

23. ~~HÁZTETŐK ESTI~~ ELHAGYOTTAN, 1975
tojás-olajtempera, 80x60 cm /~~77.~~/

MIHÁLTZ PÁL

Lássai: Gard. Főo. L-Pauw
(Nagy és Nagy 7. et-al)

L. Sáhány et.
Táj: a T. 54. Főo. +

Jelentés

Miháltz Pál festőművész szófiai kiállitásának rendezésével kapcsolatos kiküldetésről.

Helye: Szófia, Magyar Kulturális Intézet
Kiküldetés időtartama: 1976 április 4 - 8.

Április 4-én, vasárnap reggel 7 órakor indultam Szófiába repülőgéppel. Az Intézet egyik munkatársa és gépkocsija várt, elvittek a szállodába /Szlávia/. Városnézéssel töltöttem el a napot.
Április 5-én reggel a Magyar Kulturális Intézetben fogadott Soós Pál igazgatóhelyettes elvtárs, megismerkedtem a munkatársakkal. A kiállitási anyagot ekkor bontottuk ki. A müvek sértetlen állapotban, rendben kiérkeztek.
Mivel a kiállitási terem mahagóni faburkolata nagyon zavaróan hat festmények bemutatásánál, falat épitettünk kétoldalt az ottlévő paravánokból.
Április 6-án megrendeztem az anyagot, a kiállitás technikai munkáit az Intézet grafikusmüvésze végezte.
Április 7-én délelőtt muzeumokat, kiállitásokat néztem.
Miháltz Pál kiállitásának megnyitója délután 5 órakor volt. Az Intézet nagyon szép meghivókat küldött ki. Soós elvtárs üdvözlése után rövid megnyitót mondtam, majd tárlatvezetést tartottam a megjelent kb. 60 vendégnek. A megnyitón részt vett Popovits István ideiglenes ügyvivő; Jevgenyij Tuganov, a Szovjet Baráti Társaság szófiai képviselője; Jevgenyij Kolonin, a Szovjet Tudomány és Kultura Házának igazgatója; a Lengyel Kulturális Intézet két igazgatóhelyettese; Jancso Georgijev, a Bolgár-Magyar Baráti Társaság alelnöke; a Képzőmüvészeti Akadémia tanárai és hallgatói, filmesek, kulturotthon igazgatók. A sajtó részéről a BTA, a Bolgár Rádió és a Bolgár Televizió /ez részletes ismertetést is közölt a megnyitásról este/, valamint az Otecsesztven Front, a Vecsernij Novini és az Iszkusztvo mükritikusai.
A megnyitó után baráti beszélgetés volt néhány olyan személyel, akik rendszeresen érdeklődnek az Intézet kiállitásai iránt.

A Miháltz kiállitást kedvezően, tetszéssel fogadták, sajnálták, hogy a müvész nem tudott személyesen részt venni a megnyitón.
Az Intézet valamennyi munkatársa szolgálatkészen kedvesen segitett munkámban, mindent megtettek a kiállitás sikeréért.
Április 8-án délután utaztam haza, addig muzeumokat, kiállitásokat néztem. A repülőtérre kikisért az Intézet egyik munkatársa.

x x x x x

Javaslatok a kiállitások rendezéséhez:

- Hasznos lenne olyan paravánok, vendégfalak kialakitása, amelyek könnyen felállithatók, nem olyan sulyosak és nehezen kezelhetők, mint a mostani, eléggé elhasználódott vendégfalak.
- Kisplasztikai kiállitásokhoz néhány lemezelt- és csőposztamens kellene, ami állandó installációja lehetne az Intézetnek.
- A kiküldött egy-egy kiállitáshoz mindig rendezési segédanyagot is jó lenne mellékelni /szög, drót, cellux, festék, stb./, mert ezek beszerzése Szófiában eléggé körülményes.

Budapest, 1976 április 13.

/ Baranyi Judit /
müvészettörténész
Mücsarnok

KÉPTÁR

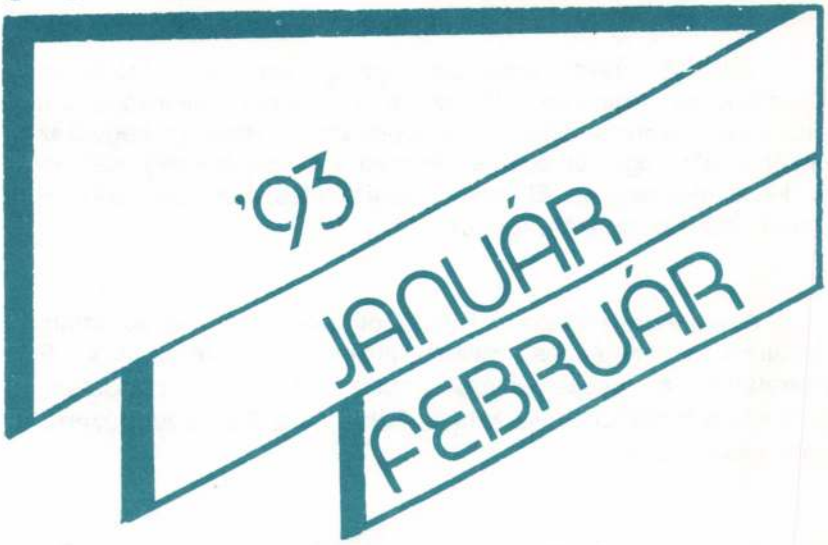

KIÁLLÍTÁSOK

ÁLLANDÓ KIÁLLITÁSOK:

- Az aktivizmustól az Európai Iskoláig
- Válogatás a képtár kortárs gyűjteményéből
- Textilbiennálék Szombathelyen 1970-1990.
- Magyar miniatűrtextilek 1975.

MIHÁLTZ Pál

KÉPEK A MIHÁLTZ-HAGYATÉKBÓL

(február 7 - március 7.)

Jelentős életmű-anyaggal gyarapodott képzőművészeti gyűjteményünk. A művész - Miháltz Pál - özvegyének kívánságára, a szentendrei Ferenczy Múzeum a terjedelmes, mintegy négyszáz munkából álló hagyaték egy részét átadta a Szombathelyi Képtárnak. Húsz festmény és 60 grafika szemléletes metszetét adja az érdemes művész munkásságának.

Szentendre halkszavú lírikusa otthonra talált városunkban. Feladatunk a megőrzés mellett emlékének ébrentartása. E kamaratárlat a gyűjteményből mutat be szép válogatást. Köszönetünket szimbolizálja Miháltz Pálné és a Ferenczy Múzeum nemes gesztusáért.

S.N.

MIHÁLTZ Pál

Pogány Ö. Gábor

Rajzról, festészetről

Nem az első alkalom, hogy Brusch Péter munkáiból kiállítást látunk és alkalmam van megnyitni. Meg kell mondanom, hogy ez a mai eset számomra nagy élmény, mert egy rendkívül érdekes, gazdag rajzanyag látható ezekben a termekben. Az mindig nagy élmény egy művészetbarátnak, ha szembesíteni tudja egy festőnek az életművét a rajzaival, följegyzéseivel, vázlataival, mert a rajz csodálatos dolog. A rajz kézírás, a rajz maga a művész. Michelangelo szerint maga a képzőművészet. Minden azon múlik, hogy mit csinál a művész a rajzzal, mire jut vele, mire tudja felhasználni az életmű kialakítása szmpontjából is. És ez a rajzanyag ilyen. Nagyon érdekes a tusrajz, a lavírozott rész – mindegyik. A pontos ábrázolástól kezdve az elvontabb megoldásokig, a szerkezetig. Mindenütt szerkezet. Talán nem helyes, hogy most itt éppen a festmények társaságában ezekről a rajzokról beszélek, de higgyék el, egy életműben mindig nagyon tanulságos a rajzanyag átvizsgálása. Már csak azért is, mert a rajz nem olyan látványszerű. A rajzot olvasni kell. A rajz kicsit mindig olyan, mint amikor az ember egy verset vagy novellát olvas. Nem véletlen, hogy a nagy gyűjtők annak idején, a hozzáértő gyűjtők különösen a rajz gyűjtésével foglalkoztak nagyon nagy szeretettel. Volt egy gazdag festészeti gyűjteményük, de a gyűjtő igazán akkor érezte jól magát, amikor elővette portefuilleket és elkezdett lapozni bennük, nézegetni a rajzokat. Ez nem véletlen. Leonardonál is akkor érzi az ember igazán , hogy mi minden volt ebben a lángelmében, amikor a rajzaival találkozik. Persze most nem akarom mondani, hogy ennek a két teremnek, ami itt van, a festészeti anyaga nem érdekes. Sőt, nagyon is az. Pláne, ha összehasonlítjuk a rajzokkal. Az érdekesség viszont, hogy a jó grafikusok gyakran jó koloristák is. Vannak olyan grafikusok, akik rajzban és rézkarcban, litográfiában éreztetni tudják a színérzéküket is. Ez furcsa, hogy feketefehérben, de abban is lehet. Itt különösen érezhető ez, mert ilyen lavírozott tusmegoldások láthatók, elég nagy számban, és érződik, hogy a foltok föllazítása, a vonalaknak az atmoszférikus megjelenítése tulajdonképpen fél lépés a festészetbe.

A festmények Brusch Péter esetében azért érdekesek, mert olyan kornak az embere volt, – neki olyan érzéke – hogy ezt a XX. századi nagy változást, amit hozott az avantgarde, hozott az impresszionizmus után a posztimpresszionizmus, és egyáltalán a szerkezetesség, a nagy Cezanne-i tanulság, hogy komponálni kell. Ezt persze mindig mindenki tudta. Nem vitás Raffaello is tudta, mit jelent a szerkezet, és nem arról van szó, hogy ezt újból fel kell találni, de arról, hogy ezt tudatosítani kell, és különösen akkor, amikor a képzőművészet kezd egy szélesebb, hozzáérő, érdeklődő bázisra szert tenni, akkor akik művelik, azoknak ezt már tudatosan és majdhogynem tananyagként állandóan studírozni. Ez nagyon fontos dolog, és Brusch Péter egész életművében, tevékenységében ez a szerkezetesség érvényesül. Még akkor is, amikor puhább, majdnem azt mondanám, hogy impresszionisztikusabb megoldásokat talál a tájakban akvarellel például. Akkor is mindig jelen van a szerkezet. Persze biztos, hogy Claude Monet-nél is ott volt. Azt csak az akadémikusok vetették a szemére, hogy Monet, annak nincs határa – de pontosan be tudta tölteni a kép felületét és ebben semmiféle egyensúlyvesztés nem volt, csak nem annyira tudatosan, nem annyira hangsúlyozottan tette. Érdekes, hogy Brusch Péter munkásságában mindenütt találkozunk erősen kubisztikus megoldásaival is, de expresszionista dolgaiban is, mert nagyon érdekes, hogy ha egy szóval akarnám meghatározni a módszerét, nem biztos, hogy egészen konstruktívnak nevezném. Nem felelne meg a képnek. Van benne rendkívül feszült, expresszív lendület, és ez inkább talán a festészetében érvényesül, mert színeiben van ez. Nagyon elgondolkodtató jelenség: ha dícsérjük valakinek a rajzait, néha rossz néven veszi, mert talán úgy érzi, nem

Brusch Péter vázlata: Kisvárosi házak

vettük észre, hogy festőnek is jó volt. Pedig Brusch Péter jó kolorista, érzi a színeket: érzékletes festő. Nem minden festő ilyen. Néha túlhangolják a színeket, elvesznek a tónusokban, a valőrökben. Ő soha. Még akkor sem, amikor közvetlenül természeti benyomásokat rögzít, a színei akkor is műértékűek. Tehát tudom azt, hogy milyen intenzítású az a szín, amivel dolgozik, nem fátyolozza el. Voltak különösen posztimpresszionista és posztnagybányai, mondjuk így: a mi iskoláinkban, a nagybányai iskolában , annak is az utóéletében voltak ilyen tudatosan fátyolozó festők, akik szinte összevonták az egyes színeket. De teoretikusan ez stimmel, mert hiszen a reflexek, az átvillanások, az átsugárzások benne vannak a tájban magában és termlészetesen a festményen. Hogy megtartani a színnek a maga sajátos érzékiségét, tudniilik a szín hat az ember érzékeire, az idegrendszerére. Tehát, hogy ez a közvetlen hatás, ami szinte olyan, mint az ösztönös befolyás, ami a tudatküszöb alá rejtőzik, ez megmaradjon a maga erejében, és a hangolás,a puhítás, ennek az erejét és a közvetlenségét ne vegye el, arra nagyon vigyázni kell, ahhoz nagyon jó festői érzékkel kell rendelkezni. Azt mondanám, hogy itt jön az abszolút látás a festészetben, mert a színek dolgában is valahogy úgy vagyunk, mint a muzikalitásban az abszolút hallással.

Elnézést ezekért a megjegyzésekért és elmélkedésekért, de annyira hatott rám most ez a rajzanyag, hogy kicsit elkódorogtam ebbe az irányba. Kérem nézzék meg a kiállítást, de a hírét adják tovább, mert a művész megérdemli.

Elhangzott 1994 február 15-én Egyesületünk által a Pataky István Művelődési Házban rendezett kiállítás megnyitójaként.

MIHÁLTZ P60

Korok - Mesterek - Dokumentumok

A magam jelenléte helyett
küldöm ezt a köszönőlevél-félét dr. Soós Imrén, vagy
Mucsi Andráson keresztül
Az Építők Műszaki Klubja
Vezetőségének:

A mai vetítés intim festői világot mutat be. Meglepetés és öröm számomra, hogy a technicizmus mai, uralkodó korszakában, az Építők Műszaki Klubja felfigyel ilyesfajta művészi törekvésekre.

Bemutat tehát olyan festői munkálkodást is, amely nem áll közvetlen kapcsolatban az építészettel, nem keres és nem is vállal, nem az ő részére szabott nagyméretű, monumentális igényű, dekorativ feladatokat, hanem inkább a belső élményvilág, sokszor érzelmi indíttatású kifejezését keresi.

Nagy örömmel tölt el az a remény - ezen eset kapcsán is, — hogy nem az elzárkózó szakmai sovinizmus az uralkodó általánosan ma sem, a Technikai körökben és nem lesz az a jövőben sem, mert vannak körök, vannak emberek, akik magasabb horizontról néznek, az elgépiesedni látszó életet és azon munkálkodnak, hogy technikai és szellemi egységbe fogják össze és tegyék emberivé, egyedül emberhez méltóvá, a bonyolultan fejlődő életet.

Így maguk a technikai szakemberek segítenek felépíteni, — a művészet lelket feloldó és szabadságot kereső hatásával — azt a hidat, amely átlépi a természettől való elszakadás, az elidegenedés és a magány fenyegető szakadékait.

Budapest. 1973. nov. 21. Miháltz Pál.

A budapesti Építők Műszaki Klubjában 12 éven át, 1979-ig működött Művészetbarát Körben gyakran került sor vetítettképes előadásra, melyen egy-egy kortárs művész munkásságát ismertették. Miháltz Pál festőművész levelében egy ilyen előadás kapcsán nyilatkozott meg, melyet ma is időszerű volta miatt közlünk.

MIHÁLTZ Pál

GÓLOK, PONTOK, PROGRAMOK

B CSOPORT

BRAZÍLIA–KAMERUN 3-0 (1-0)

San Francisco, 83 401 néző, vezette: Carter (mexikói)

BRAZÍLIA: Taffarel – Leonardo, Santos, Aldair, Jorginho – Zinho (Paulo Sergio, 76.), Mauro Silva, Rai (Miller, 81.), Dunga – Romario, Bebeto.

KAMERUN: Bell – Agbo, Song, Kalla, Tataw – Foe, Mfede (Maboang, 73.), Mbouh, Libiih – Embe (Milla, 65.), Omam-Biyik.

Kiállítva: Song (64.)

Gól: Romario (39.), Santos (66.), Bebeto (74.)

C CSOPORT

KOREA–BOLÍVIA 0-0

Boston, 53 000 néző, vezette: Mottram (skót).

KOREAI KÖZTÁRSASÁG: Choi In Young – Sin Hong Gi, Hong Myung Bo, Kim Joo Sung, Lee Tae Young, Kim Pan Keun, Hwang Sun Nong, Seo Jung Won (Ha Seok Ju, 65.), Choi Young Il, 71.)– Ko Jeoung Woon, Kim Joo Sung.

BOLÍVIA: Trucco – Cristaldo, Sandy, Quinteros, Rimba, Borja – Baldivieso, Melgar, E. Sanchez, Soria – Ramallo (Pena, 65.).

Kiállítva: Cristaldo (84.).

A csoport állása:

1. Németo.	**2**	**1**	**1**	**0**	**2-1**	**4**
2. Spanyolo.	**2**	**0**	**2**	**0**	**3-3**	**2**
3. Korea	**2**	**0**	**2**	**0**	**2-2**	**2**
4. Bolívia	**2**	**0**	**1**	**1**	**0-1**	**1**

E CSOPORT

MEXIKÓ–ÍRORSZÁG 2-1 (1-0)

Orlando, 70 000 néző, vezette: Röthlisberger (svájci).

MEXIKÓ: Campos – Del Olmo, Suarez, Ramirez, Rodriquez (Gutierrez, 80.) – Bernal, Ambriz, Garcia, Aspe – Alves, Hermosillo (Salvador, 80.).

ÍRORSZÁG: Bonner – Irwin, McGrath, Babb, Phelan – Houghton, Keane, Sheridan, Townsend, Staunton (McAteer, 67.) – Coyne (Aldridge, 68.).

Gólok: Garcia (43. és 65.), Aldridge (84.)

A csoport állása:

1. Írország	**2**	**1**	**0**	**1**	**2-2**	**3**
Mexikó	**2**	**1**	**0**	**1**	**2-2**	**3**
3. Olaszo.	**2**	**1**	**0**	**1**	**1-1**	**3**
Norvégia	**2**	**1**	**0**	**1**	**1-1**	**3**

Következik

Szombaton. D csoport: *Argentína–Nigéria*, Boston 22.00. – F csoport: *Belgium–Hollandia*, Orlando, 18.30, *Szaúd-Arábia–Marokkó*, New York, 18.30.

Vasárnap. A csoport: *Egyesült Államok–Románia*, Los Angeles, 22.00, *Svájc–Kolumbia*, San Francisco, 22.00. – D csoport: *Bulgária–Görögország*, Chicago, 18.30.

Tévéközvetítés

Szombat. 17.55–18.20: *Svédország–Oroszország* (Tv 2), 18.25–20.25: *Belgium–Hollandia* (Tv 2), 21.25–21.50: *Szaúd-Arábia–Marokkó* (Tv 1), 21.55–23.55: *Argentína–Nigéria* (Tv 1).

Vasárnap. 18.25–20.25: *Bulgária–Görögország* (Tv 2), 21.55–23.55: *Egyesült Államok–Románia* (Tv 1).

Színek, szilánkok

...idobta a televízióját...

...il válogatott kiváló hátvédje ...apa. *Kisfia, Lucas és feleségé- ... mindketten egészségesek. ... a boldogságban. Brazília ... babát, mégpedig a Bebe-*

... egy ausztrál üzletem- ...-re legyőzte Kolum- ...onban ez nem jelent ...st, hiszen ő hosszú ...ik. A hét végi mér- ...er fontot tett Hol- ...llen, 20 ezret Ma- ... kerére és 20 ezret arra, hogy a svédek nyernek Oroszország ellen. Úgy tűnik azonban, kockáztatni nem szeret, mert a Kamerun–Brazília találkozón csak 500 fontot tett az afrikaiak győzelmére. Amennyiben ezek a fogadásai bejönnek, 148 ezer fontot vihet haza. Ugyanez az úriember az 1990-es olaszországi vb alatt külön ügynököt foglalkoztatott, aki intézte fogadásait. Csaknem egymillió fontot tett fel különböző tétekben és végül nyert is 12 ezret.

*

Kidobta a televízióját egy mérges norvég szurkoló harmadik emeleti lakása ablakán, miután csapata 1-0-ra kikapott Olaszországtól. Szerencsére a készülék senkit sem sebesített meg.

Hét végi előzetes

Végjáték az A csoportban

Három mérkőzéssel folytatódik *szombaton* a vébé. Az F csoportban az első kör két győztese, a *holland* és a *belga* csapat küzd egymással. A németalföldi rangadó magyar idő szerint 18.30-kor kezdődik az orlandói *Citrus Bowl stadionban* a brazil *Marsiglia* dirigálásával. Ezzel egy időben játsszák a csoport másik találkozóját, a *Szaúd-Arábia–Marokkó* összecsapást. A két pont nélküli gárda számára *óriási a tét*: a vesztes lemondhat a továbbjutási reményeiről. A arab derbire az angol *Don* játékvezetése mellett a New York-i *Giants stadionban* kerül sor. A D csoportban Argentína és Nigéria csap össze. A magyar idő szerint 22 órakor kezdődő találkozót a svéd *Karlsson* vezeti a bostoni *Foxboro stadionban.*

A vébé tizedik, *vasárnapi* játéknapján is három összecsapásra kerül sor. A *Bulgária–Görögország* mérkőzéssel befejeződik a D csoport második köre is. A nyitófordulóban súlyos vereséget szenvedett két válogatottnak létfontosságú a győzelem. A balkán derbit 18.30-tól játsszák a chicagói *Soldier Field arénában.*

Az A csoportban ezen a napon befejeződnek a küzdelmek. A négy ponttal az élen álló *svájciak Kolumbia* ellen lépnek magyar idő szerint 22 órakor a San Franciscó-i *Stanford stadion* gyepére. Ha a helvétek diadalmaskodnak, akkor már szinte *bizonyosan csoportelsők*, míg a pont nélkül álló dél-amerikaiaknak győzelem esetén is *csak matematikai esélyük* van a harmadik hely elérésére. Ezzel a derbivel egy időben játsszák a Los Angeles-i *Rose Bowl stadionban* az *Egyesült Államok–Románia* összecsapást. A tét itt sem kicsi: a négypontos amerikaiak a csoportgyőzelmet is megszerezhetik.

Ez történt a stadionokban

Brazil futballparádé

(Munkatársunktól)

– *Már unjuk*, hogy egy fillért se láttunk, mióta eldőlt, hogy kijutottunk a világbajnokságra. Természetesen játszani akarunk, de bizonyosságot is kell szereznünk affelől, hogy megkapjuk az otthoni szövetségtől a pénzünket – nyilatkozta a kameruni válogatott kapusa, Joseph Antoine *Bell* a Brazília elleni mérkőzés előtt. A Nemzetközi Labdarúgó Szövetség (FIFA) illetékesei viszont egyértelműen leszögezték, hogy Kamerun sokat kockáztat egy ilyen bojkottal. – Ez Kamerun *belső ügye*. Ezzel nem lehet a világbajnokság menetét megzavarni, különben hosszú eltiltás vár a kameruni szövetségre – jelentette ki Guido *Tognoni*, a FIFA szóvivője.

A pénz (vagy egy újabb ígéret) megérkezett, így a meccs nem maradt el. A várakozással ellentétben kocogó iramot hozott a slágermérkőzésnek kikiáltott mérkőzés. A sztrájk-ötletet játékra cserélő afrikai együttes fegyelmezett védekezéssel sokáig őrizte a gól nélküli döntetlent , s noha a brazilok többet támadtak, igazi helyzetet nem tudtak kidolgozni az első játérészben. A félidő hajrájában a lesen álló *Romario* iramodott kapura, s megszerezte Brazília vezető gólját.

Szünet után egy darabig a brazilok a *kötelezettségszerű* győzelem tudatában gurigáztak, majd az utolsó fél órában a tíz főre fogyatkozott kameruniak ellen *sziporkázó futballparádét* mutattak be. A 3-0 arányú győzelem egyben azt is jelenti, hogy Brazília kapott gól nélkül, száz százalékos teljesítménnyel áll két forduló után – Kamerunnak egy pontja van, míg az első játéknap után egy ponttal álló Svédország és a pont nélküli Oroszország szombaton mérkőzik egymással.

A C csoportban a vébé nyitómérkőzésén a németektől vereséget szenvedő *bolíviaiak* a spanyoloktól pontot rabló *dél-koreaiakkal* csatáztak. A dél-amerikaiak nélkülözni kényszerültek legjobbjukat, *Etcheverryt*, akit kiállítása után két mérkőzésre tiltott el a FIFA. Az összecsapáson a *játékvezető* és a *kapusok* játszották a főszerepet. Mindkét kapu többször forgott veszélyben, de *Trucco*, illetve a másik oldalon *Choi* minden alkalommal hárítani tudott. Pedig volt idő a gólszerzésre, ugyanis a skót *Mottram* az első félidőt 51, a másodikat 54 percnyi játék után fújta csak le. A *több mint százperces* összecsapás alatt a *skót nem sajnálta a lapokat*: öt sárga mellett a 84. percben pirosat mutatott fel *Cristaldónak*, miután a bolíviai felvágta *Kim* Pan Keunt (0-0).

Az E csoport pénteki mérkőzésén *Írország* csapott össze a még pont nélkül álló *Mexikóval*. Az olaszok ellen aratott meglepetésgyőzelem után Jackie *Charlton* legénysége újabb sikerre készült. A dél-amerikaiaknál játéklehetőséghez jutott a korábban eltiltás miatt hiányzó *Aspe* és *Hermosillo*. Beállításuk jó húzásnak bizonyult, ugyanis két perccel az első félidő lefújása előtt utóbbi átadásából Luis *Garcia*, az *Atletico Madrid* csatára 20 méterről óriási gólt lőtt *Bonner* kapujának jobb alsó sarkába (1-0). A folytatásban az írek támadgattak, ám gól ismét a másik oldalon született, ahol Luis Garcia a változatosság kedvéért a másik visszatérő, Aspe átadásából lőtte második bombagólját (2-0). Az utolsó negyedórában *óriási hajrába* kezdtek a szigetországiak, s hét perccel a játékidő letelte előtt a cseréként beállt *Aldridge* fejesével szépítettek is (2-1), ám az egyenlítésre már nem futotta erejükből. Így a csoportban két forduló után minden csapat három ponttal várhatja az utolsó mérkőzéseket.

VB-HÍREK

AZ AMERIKAI LAPOK némelyike alig szentelt figyelmet az Egyesült Államok Kolumbia felett aratott diadalának. A New York Times például egyetlen apróbetűs mondatot biggyesztett csak oda a 2-1-es győzelemről az NBA-nyertes Houston Rockets kosárlabdázóiról szóló hatalmas írás alá...

MARTIN DAHLIN lopta be magát a detroiti lányok szívébe a svéd válogatott tagjai közül. A Kamerun ellen lőtt egyenlítő gólja után a 26 éves támadó rendkívül népszerű az amerikai tinédzserek között. Ráadásul nyilatkozataiban is dicsérte az amerikaiakat. „Közel áll hozzám az amerikai életforma. Magam is szeretek viccelni és könnyen venni az életet." Legutóbbi kijelentése azonban lehűtötte az érte rajongó hölgyeket. „Alig várom a vasárnapot, akkor érkezik ugyanis a barátnőm, Madeleine."

ELLOPTÁK az ENSZ Gyermeksegélyezési Alapjának (UNICEF) dublini irodájából azt a 16 labdarúgómezt, amelyet az ír válogatott ajánlott fel gyerekek javára. A mezeket árverésen értékesítették volna, hogy a befolyó összeget a harmadik világ kis betegeinek gyógyítására fordíthassák.

Ma: Tv 2, 22.05

A Napfényfia

Tolcsvay Béla zenés produkciója, saját értelmezése szerint, fohász a XX. század végéről. A szerző a magyar népzenei hagyományokat felhasználó életművét összegezte a *magyar szabadság napjának* tiszteletére komponált alkotásában. A *Napfényfia* című zenés darab művészeti vezetője *Szörényi* Levente.

Ma: Petőfi, 15.03

Szórakoztató antikvárium

A szórakoztató irodalmi összeállításban négy novella rádiófeldolgozását hallgathatjuk meg. Branko *Copic A mályvaszínű kert*, Simo *Matavulj A beteg és az öreg barát*, France *Bevk A katicabogár* és Danilo *Kis Manzárd* című írását kínálja az összeállítás rendezője, *Bodnár* István.

Halálozás

Fájdalommal tudatom, hogy édesanyám,

ÁRPÁDFY FRANCISKA

78 éves korában, sok szenvedés után elhunyt. Búcsúztatása július 19-én 14 órakor lesz a Farkasréti temetőben (alsó). Mosó Endre.

A család fájdalommal tudatja, hogy

DR. EGEY ANTAL,

a sárospataki tanítóképző volt igazgatója, nyugalmazott gimnáziumi tanár életének 91. évében, június 11-én Budapesten elhunyt. Hamvainak búcsúztatása 1994. július 1-jén (pénteken) 15 órakor lesz a sárospataki református templomban. Urnáját szűk családi körben Budapesten helyezzük el.

Értesítjük mindazokat, akik ismerték, hogy

MIHÁLTZ PÁLNÉ

életének 91. évében elhunyt. Temetése 1994. június 28-án 13.30 órakor lesz a Farkasréti temetőben. Engesztelő szentmise aznap 17 órakor a XI. ker., Kruspér utcai kápolnában.

Teremtőnk akaratában megnyugodva tudtajuk, hogy

TORJAI BÉLA

okl. mérnök 75. évében, június 15-én, szenvedéseitől megszabadulva elaludt. A gyászszertartás július 4-én, 10.30-kor a Farkasréti temető főbejárati ravatalozójából lesz. Teremtőnk adjon neki

SZOMBATI TELEVÍZIÓMŰSOR

TV 1

6.05 Falutévé 6.25 Határtól határig 6.35 Falutévé-Plusz 6.45 Híradó 7.00–8.15 Nap-kelte 8.15 Jó reggelt adj, Istenem! 8.25–11.24 Kapcsolj be! 8.25 Gyümölcsfalva lakói 8.53 576 9.13 Képhiba 9.17 Tökjó 9.42 Micimackó-klub 10.07 Mesék Hetedhét országból 10.29 Észbontó 10.54 Vannak vidékek legbelül... 11.00 Harcművészek 11.24 Szomszédok 12.00 Déli harangszó 12.05 Panoráma 13.05 Magyar félmúlt 14.25 Babusgató 14.55 A vasárnap hősei (Gli eroi della domenica) – olasz film 16.24 Ellenségünk a parlagfű! 16.41 Budapestről Miamiba 17.10 Mezítláb 17.35 Lottósorsolás 17.40 Műsoroló 18.00 A magyar szabadság napja 19.00 Szerencsekerék 19.32 Márkás históriák 19.42 Esti mese 20.00 Híradó 20.45 Parabola 21.25 Labdarúgó-vb – összefoglaló a Szaúd-Arábia–Marokkó mérkőzésről 21.55 Labdarúgó-vb: Argentína–Nigéria 23.55 Valentina – olasz erotikus sorozat

Garas Dezső (Duna tv, 18.10)

TV 2

6.30 Napra-forgó 8.00 Patrin–Üzenet–Vorba 8.25 Hrvatska kronika 8.50 Unser Bildschirm 9.15 Ecranul nostru 9.40 Sprski ekran 10.05 Nasa obrazovka 10.30 Rondó 11.00 Kockáról kockára 11.25 A csekei csónakos 11.45 Família Kft. 12.20 Parnasszus 12.40 Kérdezz! Felelek 13.00 Gazdit keresünk 13.15 Szépteremtő Páll család Korondon – dokumentumfilm 13.55 Natura magazin 14.30 TOP–40 14.55 Szolgálatukra 15.20 Halló, autó-motor sportrevü! 15.55 Gyerekeknek 16.

laló Svédország–Oroszország mérkőzésről 18.25 Labdarúgó-vb: Belgium–Hollandia kb. 19.20 Csízió 20.31 Família Kft. 21.05 Balaton fesztivál '94 22.05 Tolcsvay Béla: A Napfényfia 22.55 Harc az időért – amerikai film

DUNA TV

9.00 Hírek, műsorismertetés 9.05 A brémai muzsikusok – spanyol rajzfilm 9.35 Magyar tájak – az aggteleki karszt – ismeretterjesztő film 10.50 Kedves – szórakoztató magazin 11.35 Még megmenthető! – környezetismeret 12.00 Déli harangszó, hírek, műsorismertetés; vendég: Martos Gábor irodalomkritikus 12.05 Kánon – Vallás és kultúra 12.40 Közép-európai magazin 13.35 Sanders, a törvényhozó – angol film 15.00 Cimbora – Tallózó 16.00 Hírmondó, lapszemle, műsorismertetés 16.25 A Selyemút – japán ismer[illegible]ztő film 17.15 Emlé[illegible] híradók [illegible]

tők társaságában – Nemes Levente

ATV

Víkend fiataloknak: 16.00 Műsorismertetés 16.05 Kapásjelző 16.20 Érdekességek a nagyvilágból 17.00 ATV-film 18.00 ECO-magazin 18.40 Nagy-Britannia belülről 19.15 Rocktükör – Víkend (a műsort reggel 8–12 óra között is láthatják): 20.00 Műsorismertetés 20.05 Gyerekeknek – rajzfilm-összeállítás 20.15 Kapásjelző 20.30 Sumák poplexikon 21.00 ATV-film 22.40 Családi tűzhely 23.00 Drótháló – Baló György műsora 23.55 László atya öt perce

BUDAPEST TV

16.58 Műsorismertetés 17.00 Clip-turmix 17.20 Tea 3/4 9-kor 17.35 Szombat esti csevegés: A szárszói találkozó 18.10 Clip-turmix 18.30 Műsorzárás

TV 4

20.00 Műsorismertetés 20.05 Tévés négyes 21.00 Bűnök, amerikai filmsorozat III/1. 23.00 Futball mundial I. 23.25 Csábító gyémántok, erotikus filmsorozat VIII/2. 24.00 Műsorzárás

FALUTÉVÉ

Vasárnap reggel 6.45-kor a Tv 1-en: Agrárvilág: eurominősítés, a magazin sorozata – Dunántúli krónika 7 percben – Finnországi tapasztalatok – Pénzpörgető – tanácsok kisbefektetőknek – [illegible]zások –

SZOMBATI RÁDIÓMŰSOR

Udvaros Dorottya (Kossuth, 20.05)

KOSSUTH

4.30 Reggeli krónika 8.25 Kopogtató 8.50 Nyári beszéd 9.05 Családi tükör 9.35 Népdalok, néptáncok 10.05 Ismét a javából! 12.00 Déli krónika 12.30 Világkosár 13.05 Népdalkörök pódiuma 13.40 Tetten ért szavak 14.05 Oxigén 15.05 Szabadpolc 15.35 Előhang 16.05 168 óra 17.35 Lottósorsolás kb. 17.40 Szimfonikus táncok 18.00 Esti krónika 18.25 Szemle 19.05 Sportvilág 19.30 Jó éjszakát, gyerekek! 19.40 Miska bácsi levelesládája – Határok nélkül 20.05 A magyar dráma a két világháború között 22.00 Késő esti krónika 22.20 Kínaiak Magyarországon 23.05 Klasszikus könnyűzene

PETŐFI

4.33 Reggeli dallamok 5.03 Nyújtózkodó 7.30 Pax rádió 8.10 Emberek és egyéb állatfajták 8.35 Családi magazin 9.50 Magyarán szólva 10.00 Sztárlista 10.30 Hírvidék 11.05 Zenével a szívbeteg gyermekekért 12.00 Jó ebédhez szól a nóta 12.50 A lélek húrjain 13.10 Tükörben 14.00 Ásó, kapa, nagyharang 14.30 Daráló 15.03 Szórakoztató antikvárium 16.00 Szív küldi... 17.03 Gyurkovics Szalon a Rátkai Klubban 18.03 A Tavaszi széltől a Deres már a határig 18.30 Páratlan hangok 19.05 Álombéli nyomozás 19.57 Nemzetközi slágerlista 20.50 Két mérkőzés között a labdarúgó-vb-n 21.10 Auf Deutsch gesagt 21.25 En français 21.40 Szombat esti láz 23.03 Sporthíradó 23.10 Szembenézve 23.25 Máról holnapra – éjfél előtt

BARTÓK

6.00 Muzsikáló reggel 9.05 Helyettem írták 10.05 Hangfelvételek felsőfokon 11.26 Új kompaktlemezeinkből 12.05 Most mi van veled? 12.30 A kabaré története hangszalagon 12.55 Színházi élet 13.45 Aforizmarádió 14.05 Opera-művészlemezek 15.05 Ünnepek és hétköznapok 16.05 Kapcsoljuk a Magyar Rádió márványtermét kb. 16.50 Madrigálok 17.10 Kamarazene francia szerzők műveiből 18.20 A Tea együttes felvételeiből 19.05 Muzsikáról versben, prózában 19.35 Sion fesztivál – 1993. 21.33 Romantikus kórusmuzsika 22.05 Összkiadás 23.12 Don Pasquale 0.05 Komolyzenei zsákbamacska

RÁDIÓ BRIDGE

6.50 MTV-Europe-hírek 7.30 Hírmagazin 9.00–10.00 Forintos percek (gazdasági magazin) 10.45–10.50 Apró. Az Expressz és a Rádió Bridge közös hirdetési műsora 10.50 MTV-Europe-hírek 11.30 Hírmagazin 12.00–13.00 „Lóerő" – Fábián László autósműsora 13.50 MTV-Europe-hírek 14.08–14.30 Portya. Érdekességek a nagyvilágból 16.00–17.00 Slágerlista – Billboard Album Rock Tracks 17.15–17.25 Ki nyel ma? 17.30 Hírmagazin 17.50 MTV-Europe-hírek 18.00–18.30 Kukker. Esti kulturális tájékoztató 19.00–20.00 Marlboro Legends of Rock 20.30–21.30 Fekete percek (amerikai rhythm and blues, dance, disco) 21.30 Hírmagazin 22.00–23.00 Buli van! 23.20–24.00 Willis Conover dzsesszműsora 24.00–05.00 Kvakvarak – kívánságműsor

JUVENTUS RÁDIÓ

6.00 Jó reggelt, Magyarország – információs magazin sok zenével, közben: 6.20 A nap nótája 6.45 Horváth Rozi receptajánlata 8.30 Fornax-hírek 9.00 Mit főzzünk? – 7 nap 7 recept 10.00 Magyar top 11.00 Női dolgok – magazinműsor 12.00 EMI-Quint műsor 13.00 H+H Alapítvány műsor 14.00 Színes hírek – játék – z[illegible] ne 14.30 Top 2000 15.00 B[illegible] new 16.00 Programajánlat[illegible] os lottó sorsolás 17.00 E[illegible] poppanoráma 18.00 Érd[illegible] gek – sok zenével 19.0[illegible] esti mese 20.00 Ház[illegible] 21.00 Juventus káv[illegible] Sportösszeállítás [illegible] Éjszakai csevegés –

RÁDI[illegible]

14.[illegible] rá[illegible] c[illegible] HBO-ajánlat[illegible] délután, be[illegible] felmegy a[illegible] kukucska[illegible] aktualitá[illegible] 16.00 V[illegible] – vend[illegible] közbe[illegible] 18.00[illegible] a hé[illegible] Spor[illegible]

VASÁRNAPI RÁDIÓM[illegible]

Mihàltz Pál

12.

1899-ben született Magyarvalkón.

1918–1922 között végezte el a Képzőművészeti Főiskolát.

1922-ben kapott először a Szinyei Társaságtól ösztöndíjat, később a Társaság több alkalommal jutalommal segítette.

1926-tól rendszeresen részt vett a KUT és az UME tárlatain.

1931-ben volt az Ernst Múzeumban az első önálló kiállítása, és ettől az évtől kezdve rendszeresen dolgozott Szentendrén.

1944-ben ismét az Ernst Múzeumban mutatkozott be festményeivel.

1946-ig (1928-tól) a Műegyetemen szabadkézi rajzot tanított.

1946-tól a Szentendrei Művésztelep tagja.

1946-tól 1959-ig az Iparművészeti Főiskola tanára volt.

1946-ban az Ernst Múzeumban,

1949-ben a Fővárosi Népművelési Központ kiállítótermében önálló,

1959-ben az Ernst Múzeumban pedig retrospektív kiállítása volt.

1961-ben a Munkácsy díj I. fokozatával tüntették ki.

1964-ben a Csók Galériában önálló kiállítása volt.

1965-ben a Magyar Népköztársaság Érdemes Művésze lett.

1968-ban Berlinben mutatkozott be alkotásaival.

1969-ben az Ernst Múzeumban retrospektív kiállítása volt.

1970-ben a Munka Érdemrend arany fokozatát kapta meg.

1972-ben a Műcsarnokban állította ki alkotásait.

1973-ban Kiváló Művész kitüntetést kapott.

1974-ben ismét a Munka Érdemrend arany fokozatával tüntették ki.

1976-ban a Műcsarnokban és a Művésztelepi Galérián (Szentendre, retrospektív kiállítás),

1978-ban a Csók Galériában,

1980 decemberében és 1981 januárjában a Vigadó Galériában (Budapest),

1982-ben a Xantus János Múzeumban (Győr),

1982 októberétől 1983 februárjáig a Keresztény Múzeumban (Esztergom),

1983-ban a Szentendrei Képtárban volt önálló kiállítása.

1984-ben 85. születésnapjára a Szocialista Magyarországért Érdemrenddel tüntették ki.

Pár esztendeje azt írtam le valahol, hogy még az öregkoromtól is várom, — mint minden sorsfordító nagy élményemtől, — hogy valami változást, új színeket hoz festői kifejezésembe.

Tudom, hogy az évek növekedésével a szervezet ereje fokozatosan gyengül, leépül, de azt remélem, hogy az ember szellemének tiltakozása az elmúlás ellen, néha fel-fel lobban, mint a láng, mielőtt végképp kialszik és valami új ésszeléssel gazdagítja azt, amit előzőleg létrehozott.

Az elmult nyáron szentendrén, érdeklődésem a kisebb méretű színes grafikák felé fordult, ezek könnyedebb, spontán ~~közvetlensége~~ jellege kezdett vonzani; kisérletezni kezdtem a számomra ismeretlen újabb grafikai anyagokkal, amikből őszig egy sorozat aquarell-féle keletkezett, amik talán egy kis szemléleti változást is hoztak látásomba.

Ezeken a képeken alig van tárgyi változatosság; a napraforgó-téma variációi, (amik azonban a magam életét, az ember sorsát jelzik), más lapokon nyancsak jelképszerűt falak, kapuk, ajtók ablakok, vagy egy híd. Csupa olyan elemek, amik összekötnek a külvilággal, vagy elválasztanak tőle.

Lehet, hogy túl szűkszavúak ezek a képek, egyszerűek, de mégis összetettek; belső világomból ~~vizsont~~ talán többet adnak, mint az előzőek; néha csontvázig lemeztelenített szerkezet, de a természet szépszigének csodálatával. Talán erősebbek a színek, nagyobbak a kontrasztok; kisebbek, de világítóbbak a fényfoltok és hosszabbak, feketébbek az árnyékok.

Ezt a képanyagot, mint legújabb munkáimat mutatom be most, ezen a kis kiállításon.

19.

24.

26.

Akvarellek:

1.
Színek és vonalak harmóniája, 1984
20 x 26,5 cm, magántulajdon

2.
Kontrasztok (Művésztelep), 1982
21 x 29 cm

3.
Beborított napraforgók, 1983
24 x 31,7 cm

4.
Kerti építmény, 1983
24 x 32 cm

5.
Napraforgó a pinceajtóban, 1984
28,5 x 22,5 cm

6.
Napraforgó variációk I., 1984
41 x 29 cm

7.
Eltűnő színek, 1984
22,5 x 29,5 cm

8.
Növények épület előtt, 1984
23,5 x 30,5 cm

9.
Kert vörös úttal, 1984
29 x 22,5 cm

10.
Kerti kompozíció, 1984
40,5 x 29 cm

11.
Virágok, párás fényben, 1984
40,5 x 28,5 cm

12.
Régi pince, 1984
28 x 38 cm

13.
Őszi harmónia, 1984
34,5 x 25 cm

14.
Falusi ház, 1984
23 x 29,5 cm

15.
Napraforgó variációk II., 1984
37,5 x 23,5 cm

16.
Napraforgó variációk III., 1984
38,5 x 27 cm

17.
A Művésztelep bejárata, 1984
24,5 x 19,5 cm

18.
Borospince, 1984
29 x 40,5 cm

19.
Napraforgó variációk IV., 1984
29,5 x 22,5 cm, magántulajdon

20.
Napraforgó variációk V. (Antropomorf napraforgó), 1984
29,5 x 22,5 cm

21.
Napraforgó variációk VI., 1984
22,5 x 29,5 cm

22.
Napraforgó variációk VII., 1984
29,5 x 22,5 cm

23.
Az ősz vége I., 1984
28,5 x 41 cm

24.
Az ősz vége II., 1984
22,5 x 29,5 cm, magántulajdon

25.
Napraforgó variációk VIII., 1984
28,5 x 41 cm

26.
Napraforgó variációk IX., 1984
22,5 x 29,5 cm, magántulajdon

27.
Napraforgó variációk X., 1984
22,5 x 29,5 cm, magántulajdon

28.
Fák a domb előtt, 1984
25 x 28 cm, magántulajdon

29.
A híd, 1984
29 x 41 cm, magántulajdon

MIHÁLTZ PÁL SZÍNES GRAFIKÁI
Helikon Galéria, Budapest V., Eötvös Loránd utca 8.
1985 április 18 – május 12.

Katalógusterv: Varga István
Fotók: Szabó Mihály
Felelős kiadó: Néray Katalin igazgató
A kiállítást rendezte és a katalógust szerkesztette: Herczeg Ibolya
ISBN 963 7161 58 9
Statisztikai Kiadó Vállalat
Felelős vezető: Kecskés József igazgató
Nyomdaüzem – 85–5034–09 Ára: 15,– Ft

29.

Keresztény Múzeum, Esztergom

MIHÁLTZ PÁL

festőművész kiállítása

1982 október 3–1983 február 27.

A címlapon:

MÁSODIK STÁCIÓ (Esztergom) 1971.

A kiállítást rendezte és a katalógust írta:

MUCSI ANDRÁS
művészettörténész

Fordította:

Dr. TAMÁS MÁRTA

Felelős kiadó:

CSÉFALVAY PÁL
igazgató

Készült a Képcsarnok Vállalat dorogi nyomdájában
82-1445

Felelős vezető:

NÉMETH GYÖRGY

MIHÁLTZ PÁL

1899. április 1-én, egy kalotaszegi faluban, Magyarvalkón született. Apja művészhajlamokkal megáldott festő-faragó és zenekedvelő református pap, aki igen fiatalon halt meg. Özvegye tízéves kisfiával szentesi rokonaihoz költözött. A gyermek Miháltz Pál ettől kezdve nehéz anyagi körülmények között Szentesen folytatta iskolai tanulmányait. Itt is érettségizett és itt szerezte első komolyabb képzőművészeti élményeit: Munkácsy-reprodukciók után most eredetiben látta Szentes nagy festőjének, Koszta Józsefnek képeit. 1918-ban, közvetlenül a háború után, művészi vágyainak valóraváltására a fővárosba utazott és beiratkozott a Képzőművészeti Főiskolára. Első mestere, Révész Imre, tovább mélyítette benne Munkácsy borús, megrendítő képeinek hatását. A főiskolán köt barátságot az ugyancsak szegénysorsú, erdélyi származású Barcsay Jenővel. Lakásuk nem volt, ezért néhány művésztársukkal együtt, télen-nyáron a főiskola fűtetlen gipszraktárában, az úgynevezett „zsenimagazinban" kaptak szállást.

1922-ben új tanárok kerültek a főiskolára. Miháltz Vaszary Jánost választotta mesteréül. A „monokróm"-periódus után a világos, tiszta és élénk színek kötötték le figyelmét. Vaszary, a kortárs francia mesterek bravúros tolmácsa, megtanította színekkel komponálni, gondolatait színekkel kife-

jezni. Vaszary magával ragadó, sodró egyénisége hatással volt témavilágára is: az akadémikusabb ízű biblikus témák helyett a cirkusz világából választott jelképes kompozíciókkal utal az emberi lét drámai küzdelmeire. Képei átmenetileg az olasz novecentoval, a római iskolával is rokonságba kerültek. Ebben bizonyára 1929 évi olaszországi útjának is jelentős szerepe volt.

Művészete, festői egyénisége legerőteljesebben a Szentendrén töltött nyarak idején formálódott, Czóbel, Barcsay és Paizs-Goebel társaságában. 1931-től kezdve már rendszeresen dolgozott Szentendrén. Első önálló kiállítása ugyanebben az évben volt Budapesten az Ernst Múzeumban. (További nagy kiállításait is itt rendezte 1944-ben, 1959-ben és 1969-ben.) A KUT és az UME tárlatain 1926-tól vett részt. 1927-től Barcsay Jenővel együtt tanított rajzot a fővárosi iparostanonc iskolában. 1938-tól 1946-ig a Műegyetem szabadkézi rajz tanszékének tanársegédje volt, ahol négy éven át fizetés nélkül kellett tanítania. 1946-tól 1959-ig, nyugdíjba vonulásáig az újjászervezett Iparművészeti Főiskola professzora volt.

Művészetének igazi virágzása áldozatkész, több mint három évtizedes pedagógiai munkásságának befejezése után kezdődött. 1946-ban a Szentendrei Művésztelep tagjává választották.

1961-ben megkapta a Munkácsy-díj I. fokozatát, 1965-ben a Magyar Népköztársaság Érdemes Művésze, 1973-ban Kiváló Művész lett. Többször kitüntették a Munka Érdemrend arany fokozatával is.

A Műcsarnokban 1972-ben és 1976-ban, a Csók István Galériában 1964-ben és 1978-ban, Szentendrén 1976-ban a Művésztelepi Galériában volt önálló kiállítása. Vidéken Egerben (1969), Esztergomban (1972), Miskolcon, Cegléden és Szentesen (1976), Győrött (1982) rendeztek műveiből önálló kiállítást. Külföldön 1968-ban Berlinben, 1976-ban Szófiában mutatkozott be alkotásaival.

Egyik legszebb, legegységesebb és legigényesebb kiállítása – a Műcsarnok rendezésében – az esztergomi Zodiákus Klubban volt 1972-ben. A kiállítást elsősorban az előző évben, a művész esztergomi tartózkodása kapcsán született képeit mutatta be. Mihálty legújabb szentendrei munkái mellett ezek az esztergomi tematikájú képek – a Vár, a Pór Antal tér és a Szenttamás-hegy képei – jórészt szerepelnek a jelenlegi kiállításon is.

Születésének 80. évfordulóján, 1979-ben több mint öt évtizedet átfogó grafikai munkásságának legszebb darabjait, kiállításokon ritkán szereplő rajzait, akvarelljeit mutatta be a Szentendrei Képtár. 1980 decemberében az újjáépített budapesti Vigadó négy termében mutatta be legújabb munkáit.

Ezt követően, 1981-ben, életművét – állandó kiállításon történő bemutatásra – Szentendre városának ajándékozta.

Miháltz Pál nem tartozik a forradalmian mindig új és új utakat kereső kísérletezők, a meghökkentő, egymást váltó izmusok követői, vagy új stílusirányzatok felfedezői közé. Az ő művészetére is vonatkozik Thomas Mann megállapítása, mely szerint „. . . a nagyon nagy költők soha életükben nem találtak ki semmit, csak az áthagyományozott anyagot a lelkükkel töltötték meg és ezáltal újjáalkották".

Miháltz képein megtalálható a sokarcú szentendrei festészet számos összetevője: a posztimpresszionizmus lírája és kifinomult magas színkultúrája, a konstruktivizmus szigorú szerkesztő fegyelme, sőt egy-egy látomásszerű festményén olykor a szürrealizmus árnyképei is megjelennek. Művészetét mégsem sorolhatjuk stílusirányzatok közé, jelentőségének meghatározója – képeinek kvalitása mellett – a műveiben kifejeződő őszinteség, a művészi tisztaság és a példamutató emberi tartás marad.

Festői munkássága főként az ember környezetének látványaiból meríti témáját, de ezt az örök látványt – saját szavai szerint – a mai ember *megváltozott tudatának* és összetettebb látásának, érzésvilágának helyzetéből fogja fel. A leírás, az ábrázolás helyett sokszor csak jelképes utalással fejezi ki önmagát és olyanfajta összegező látással, ami csak a ma emberének sajátja. Félelmeiben, szorongásaiban, borús meglátásaiban vagy képi asszociációiban korunk kozmikus nyugtalansága tükröződik.

Festményein keresztül sohasem akar szépnek látszani. Az élet és a halál kapcsolatának titkait kutató kompozícióit nem az esztétáknak, kritikusoknak szánja. Bensőséges, mélyen izzó színeivel emberi kapcsolatokat, belső érzelmi rezonanciákat keres – mint a költészet vagy a zene, a maga sajátos eszközeivel – és mindenkihez szól, mindazokhoz, akik kellő nyitottsággal és fogékonysággal közelítenek képeihez.

Kései munkáiban egyre erőteljesebben érződik az élet gyorsan múló szépségeinek az a csodálata, mely annál magasabb fokú, minél közelebb érezzük azt, hogy elveszítjük. Miháltz megértő szelídségével és kitartó türelmével képessé válik arra, hogy műveivel megállásra kényszerítse a múlékony időt, maradandó képeket szerkesszen az emberi életet tükröző természet tűnékeny csodáiból.

Miháltz Pál művészetére vonatkozóan is méltán idézhetjük Claude Roger Marx elgondolkoztató megállapítását: „A nyugalom és a szelídség – s ezt, elkeseredett korunk túlságosan kész elfeledni – íme ez a két dolog, ami gyakran az erő bizonyossága"

MUCSI ANDRÁS

PÁL MIHÁLTZ

wurde am 1. April 1899 im Dorf Magyarvalkó (Ungarn) geboren. Sein Vater war kalvinistischer Pastor, künstlerisch begabt, Amateur in Malerei, Bildhauerei und Musik, der sehr jung starb. Seine Witwe zog mit dem zehnjährigen Söhnchen zu ihren Verwandten nach Szentes. Das Kind Pál Mihált verbrachte seitdem seine Schuljahre in Szentes, unter schwierigen materiellen Verhältnissen. Dort machte er auch das Abitur und empfing er die ersten bedeutenden Erlebnisse in den bildenden Künsten: nach Reproduktionen von Munkácsy's Werken sah er jetzt im Original die Bilder des grossen Malers von Szentes, József Koszta.

1918, gleich nach dem Krieg, fuhr er in die Hauptstadt, um seine künstlerischen Wünsche zu erfüllen und liess sich an der Hochschule für bildende Kunst einschreiben. Sein erster Meister, Imre Révész, vertiefte noch in ihm den Einfluss der düsteren, erschhütternden Bilder von Munkácsy. Auf der Hochschule schloss er Freundschaft mit dem ebenso armen, aus Siebenbürgen stammendem Jenő Barcsay. Sie hatten keine Wohnung, darum fanden sie eine Unterkunft, zusammen mit einigen Künstler-Gefährten, im Winter so wie im Sommer, im ungeheizten Gips-Depot der Hochschule, im sogenannten „Genie-Magazin".

1922 kamen neue Professoren an die Hochschule. Mihált wählte als Meister János Vaszary. Nach der „Monochrom-Periode" wurde seine Aufmerksamkeit auf helle, klare und lebhafte Farben gerichtet. Vaszary, der bravouröse Dolmetscher der zeitgenössischen französichen Meister, lehrte ihn das Komponieren mit Farben, seine Gedanken mit Farben auszudrücken. Die hinreissende, begeisternde Persönlichkeit von Vaszary hat auch seine Themenwelt beeinflusst: anstatt mehr akademischer biblischer Themen weist er auf die dramatischen Kämpfe des menschlichen Lebens durch symbo-

lische Kompositionen aus der Zirkuswelt hin. Seine Bilder geraten vorübergehend in Verwandtschaft mit dem italienischen Novecento, mit der römischen Schule. Wahrscheinlich spielte dabei auch seine Reise nach Italien im Jahre 1929 eine bedeutende Rolle.

Seine Kunst, seine malerische Persönlichkeit entfaltete sich am stärksten während seiner Sommeraufenthalte in Szentendre in der Gesellschaft von Czóbel, Barcsay und Paizs-Goebel. Ab 1931 arbeitete er regelmässig in Szentendre. Im selben Jahr fand seine erste selbständige Ausstellung im Budapester Ernst-Museum statt. Seine späteren grossen Ausstellungen veranstaltete er auch hier in den Jahren 1944, 1959 und 1969. Ab 1926 nahm er an den Ausstellungen der „Neue Gesellschaft bildender Künstler" (KUT = Új Művészek Egyesülete) teil. Ab 1927 unterrichtete er Zeichnung, zusammen mit Barcsay, in der Gewerbelehrlings-Schule der Hauptstadt. Von 1938 bis 1946 war er Assistent am Lehrstuhl für Freihandzeichen der Technischen Hochschule, wo er verpflichtet war, vier Jahre lango ohne Entgelt zu unterrichten. Von 1946 bis 1959, als er den Ruhestand erreichte, war er Professor an der neugastalteten Hochschule für Kunstgewerbe. Die wahre Blütezeit seiner Kunst Begann nach dem Aufhören seiner opferbereiten, mehr als drei Jahrzehnte dauernden pädagogischen Tätigkeit. 1946 wurde er Mitglied der Künstler-Kolonie von Szentendre. 1961 erhielt er den Munkácsy-Preis I. Klasse, 1965 wurde er „Verdienter Künstler der Ungarischen Volksrepublik" und 1973 „Hervorragender Künstler der Ungarischen Volksrepublik". Er wurde auch des öfteren mit dem Goldenen Grad des Ordens der Arbeit ausgezeichnet.

ANDRÁS MUCSI

PÁL MIHÁLTZ

was born in Magyarvalkó, village in Hungary, the 1 April 1899. His father, endowed with artistical dispositions, amateur in painting, sculpture and music, died very early. His widow moved, with her ten years old son to Szentes, to her relatives. The child Pál Miháltz pursued his studies from this time in Szentes, under adverse conditions. He achieved here the graduation certificate and also here received the first important experiences in fine arts: after knowing the reproductions of Munkácsy's works, he admired now in original the pictures of the great painter of Szentes, József Koszta.

In 1918, right after the war, he came to the capital, desiring to realise his artistical aspirantions, and he matriculated at the Academy of Fine Arts. His first master, Imre Révész, intensified in him the influence of Munkácsy's dark, tragic pictures. At the Academy he made friends with Jenő Barcsay, poor as he himself, originated from Transylvania. They had no home, this is why they received accomodation, together with other artist-colleagues, for winter as for summer, in the unheated plaster-magazine of the Academy, called „Geniuses-Magazine".

In 1922 new professors came to the Academy. Miháltz chose, as his master, János Vaszary. After the „monochromaticperiod" his attention was drawn to the pure, clear, vivid colours. Vaszary, the brave interpreter of the contemporary french masters, taught him the composing with colours, to express his ideas by colours. The captivating, suggestive personality of Vaszary influenced also the themes of his art: instead of more academic, biblical subjects he expnessed the battles of the human life by symbolical

compositions of the circus-world. Temporarily his pictures get into relationship wit the Italian Novecento, the school of Rome. It could be the result of his journey in Italy, in the year 1929.

His art, his artistic personality had been developed the most considerably at his summer sojourns in Szentendre, in the company of Czóbel, Barcsay and Paizs-Goebel. Since 1931 he worked permanently in Szentendre. In the same year he had his first personal exhibition in the Ernst-Museum of Budapest. (Also his later big exhibitions took place here in 1944, 1959 and 1969.) Since 1926 he participated at the exhibitions of the „Society of New fine-art Artists" (KUT = Képzőművészek Új Társasága) and of the „Association of New Artists" (UME = Új Művészek Egyesülete). Since 1927 he was teaching drawing, together with Jenő Barcsay, at the Technical Apprentice School of Budapest. From 1938 till 1946 he was assistant the free-hand drawing chair of the Politechnical University, where he was teaching for four years without pay. From 1946 till 1959, when he retired, he was professor at the Academy of Applied Arts.

His art begun really flourish after his retirement from about 30 years of unselfish contribution to the teaching profession. In 1961 he was elected member of the Artist Colony of Szentendre. In 1961 he was rewarded with the Munkácsy-Prize 1. class, in 1965 he obtained the title „Merited Artist of the Hungarian People's Republic", in 1973 of the „Eminent Artist of the Hungarian People's Republic". He was decorated several times with the golden grade of the „Order of Labour".

ANDRÁS MUCSI

PÁL MIHÁLTZ

naquit le 1 avril 1899 dans le village de Magyarvalkó. Son père était un pasteur calviniste, doué de dispositions artistiques, amateur de peinture, sculputer et musique, qui mourut très jeune. Sa veuve s'établit avec son fils de dix ans chez ses parents à Szentes. C'est à Szentes que des lors l'enfant Pál Miháltz continua ses études, dans des conditions matérielles pénibles. C'est là, de même, qu'il passa le baccalauréat et acquit ses premières expériences considérables en beaux-arts: après avoir connu les reproductions des tableaux de Munkácsy, ce furent les oeuvres originales du grand peintre de Szentes, József Koszta qu'il découvrit.

En 1918, tout de suite après la guerre, il se rendit à la capitale, pour y réaliser ses aspirantions artistiques et se fit inscrire à l'Académie des Beaux-Arts. Son premier maître, Imre Révész, approfondit encore en lui l'influence des oeuvres sombres, bouleversantes de Munkácsy.A l'Académie il se lia d'amitié avec Jenő Barcsay, pauvre comme lui, originaire de Transylvanie. Ils n'avaient pas de logement et s'installèrent, ensemble avec quelques collègues artistes, en hiver comme en été, dans le dépôt de plâtre de l'Académie, nommé le „Génie-Magasin".

En 1922 de nouveaux professeurs vinrent à l'Académie. Miháltz choisit pour maître János Vaszary. Après une „période monochrome" son attention fut attirée par des couleurs pures, claires et vives. Vaszary, l'interprète audacieux des maîtres francais contemporains, lui enseigna la manière de composer et d'exprimer ses idées par des couleurs. La personnalité attrayante, suggestive de Vaszary l'influenca dans le choix de ses thèmes: au lieu de sujets plutôt académiques, bibliques, il exprima les luttes dramatiques de l'existence humaine par des compositions symboliques tirées du monde du

cirque. Pendant un certain temps, ses images montrent une parenté avec le Novecento Italien, l'école de Rome, probablement à la suite de son voyage en Italie en 1929.

Son art, sa personnalité artistique se développèrent fortement pendant ses séjours d'été à Szentendre, en compagnie de Czóbel, Barcsay et Paizs-Goebel. A partir de 1931 il travaillait régulièrement à Szentendre. Sa première exposition personnelle eut lieu la mêm année au Musée Ernst à Budapest. C'est dans ce même musée qu'il organisa plus tard ses grandes expositions en 1944, 1959 et 1969. Il participa à partir de 1926 aux expositions de la „Société des Artistes des beaux-arts Nouveaux" (KUT = Képzőművészek Új Társasága) et de „l'Association d'Artistes Nouveaux" (UME = Új Művészek Egyesülete). Depuis 1927 il enseigna le dessin, avec Jenő Barcsay, à l'École d'Apprentissage Polytechnique de Budapest. Entre 1938 et 1946, il donna des cours de dessin à main levée à la chaire de l'Académie Polytechnique comme professeur adjoint, pendant quatre ans, sans aucun salaire. De 1946 à 1959, quand il prit sa retraite, il était professeur à l'Académie des Arts Décoratifs. Son art atteignit sa maturité quand il abandonna son activité pédagogique généreuse, qui dura presque trente ans. En 1946, il fut nommé membre de la colonie des Artistes de Szentendre. En 1961, il devint lauréat du Prix Munkácsy de 1e classe. En 1965, il obtint le tire d'„Artiste Émérite de la République Populaire Hongroise" et, en 1973 d'„Artiste Éminent de la République Populaire Hongroise". Il a été plusieurs fois décoré de la médaille d'or du Travail.

MUCSI ANDRÁS

KIÁLLÍTOTT MŰVEK JEGYZÉKE

KIS ÖNARCKÉP MADÁRRAL, 1956
fa, olaj, 24,7x16,5 cm
Dévényi gyűjtemény
Fotó: Gajzágó J. és Guba I.

PATAKMEDER, 1964
olajtempera, 70x90 cm

EPERJESI KÁLVÁRIA, 1965
t. o. t., 50x60 cm
Devich Sándor tul.

VÖRÖS REQUIEM II., 1967
t. o. t., 70x50 cm
Ferenczy M., Szentendre
Fotó: Gajzágó J. és Guba I.

BUDAÖRSI HÁZFAL, 1969
t. o. t., 60x80 cm
Ferenczy M., Szentendre

AZ ELVESZÍTETT KERT I., 1970
t. o. t., 70x100 cm
Ferenczy M., Szentendre

ÖNARCKÉP, 1971
t. o. t., 57x39 cm
magántulajdon

MÁSODIK STÁCIÓ (Esztergom), 1971
t. o. t., 70x100 cm
Keresztény M., Esztergom
Fotó: Mudrák Attila

AZ UTOLSÓ STÁCIÓ (Esztergom) 1971
t. o. t., 80x60 cm
Márialigeti József tul.

SZOBOR (Esztergom), 1971
t. o. t., 80x60 cm
Dr. Stiegler Rózsa tul.

SZOBORFÜLKE (Esztergom), 1971
t. o. t., 60x80 cm
Beliczay András tul.

EMLÉK ESZTERGOMBÓL, 1972
t. o. t., 80x60 cm
Klamár Ernő tul.

DINAMIKUS TÁJ, 1973
t. o. t., 70x100 cm
Ferenczy M., Szentendre

FEKETE FÁK, FEHÉR FALAK, 1973
t. o. t., 55x80 cm
Dévényi gyűjtemény

TÜKRÖZÉSEK, 1973
t. o. t., 100x70 cm
Ferenczy M., Szentendre

MÚLÓ IDŐ – AZ ÓRA, 1975
t. o. t., 80x60 cm
magántulajdon

IKONOK VÁROSA – SZENTENDRE, 1977
t. o. t., 60x80 cm
Klamár Ernő tul.

KERESZT AZ ABLAK ELŐTT, 1977
t. o. t., 80x60 cm
Nagy Levente tul.

RÉGI ÉS ÚJ HÍD, 1977
t. o. t., 70x100 cm
Ferenczy M., Szentendre

BÚCSÚ A NAPTÓL, 1978
t. o. t., 80x60 cm

EGY HOMLOKZAT HARMÓNIÁJA, 1978
t. o. t., 80x60 cm
Dr. Sörös Jenő tul.

ÖREG FALAK VÖRÖS FESZÜLETTEL, 1979
t. o. t., 60x80 cm

GYÁRVIDÉK, 1979
t. o. t., 60x80 cm
Fotó: Szabó Mihály

HÁZAK ÉS EMBEREK, 1979
t. o. t., 60x80 cm
Fotó: Szabó Mihály

VÖRÖS–FEKETE KONSTRUKCIÓ, 1979
t. o. t., 80x60 cm
Fotó: Szabó Mihály

ABLAK LÁMPAFÉNYNÉL, 1980
t. o. t., 60x80 cm

ELMÚLT A NYÁR, 1980
t. o. t., 80x60 cm
Fotó: Szabó Mihály

AZ ELTŰNŐ ÓBUDA I. 1980
t. o. t., 60x80 cm
Fotó: Szabó Mihály

FALAK – ABLAKOK, 1980
t. o. t., 60x80 cm
Fotó: Szabó Mihály

KINIZSI PÁL SÍRHELYE, 1980
t. o. t., 80x60 cm
Fotó: Szabó Mihály

MALOMPATAK HÍDJA, 1981
t. o. t., 60x80 cm
Fotó: Szabó Mihály

ÖRVÉNYESI KÁPOLNAROM, 1981
t. o. t., 60x80 cm
Fotó: Szabó Mihály

TALÁLKOZÁS, 1981
t. o. t., 70x60 cm

A HAJNAL SZÍNEI, 1982
t. o. t., 60x80 cm

MÁLYVÁK, 1982
t. o. t., 60x80 cm

A MÚLT EMLÉKE, 1982
t. o. t., 60x80 cm

NAPRAFORGÓKIRÁLY, 1982
pasztell, 100x70 cm

NAPRAFORGÓS KONSTRUKCIÓ, 1982
t. o. t., 80x60 cm

A RÁCS, 1982
t. o. t., 80x60 cm

SZÍNEK ÉS ÉVEK II., 1982
t. o .t., 80x60 cm

VÁRROM GYÖRBEN, 1982
t. o. t., 60x80 cm

VÖRÖS REKVIEM II.

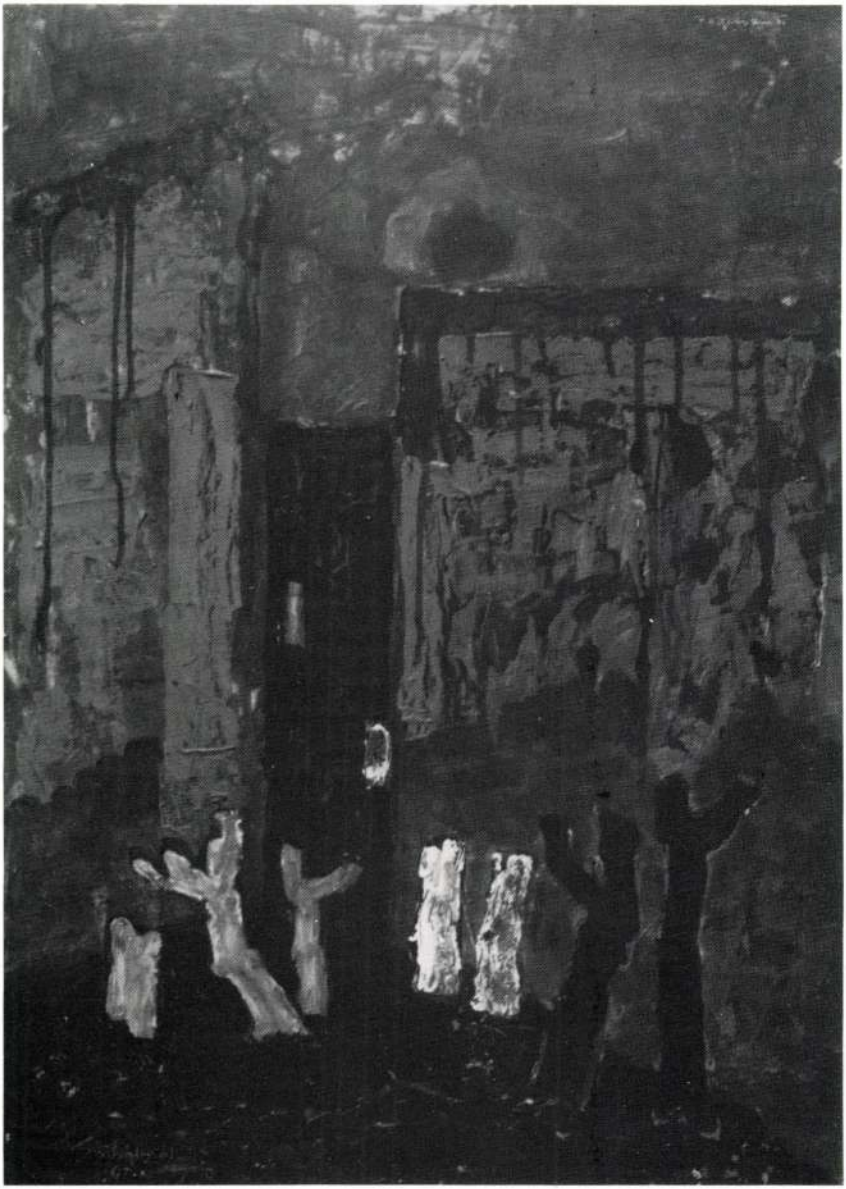

KINIZSI PÁL SÍRHELYE

HÁZAK ÉS EMBEREK

GYÁRVIDÉK

VÖRÖS FEKETE KONSTRUKCIÓ

ELMÚLT A NYÁR

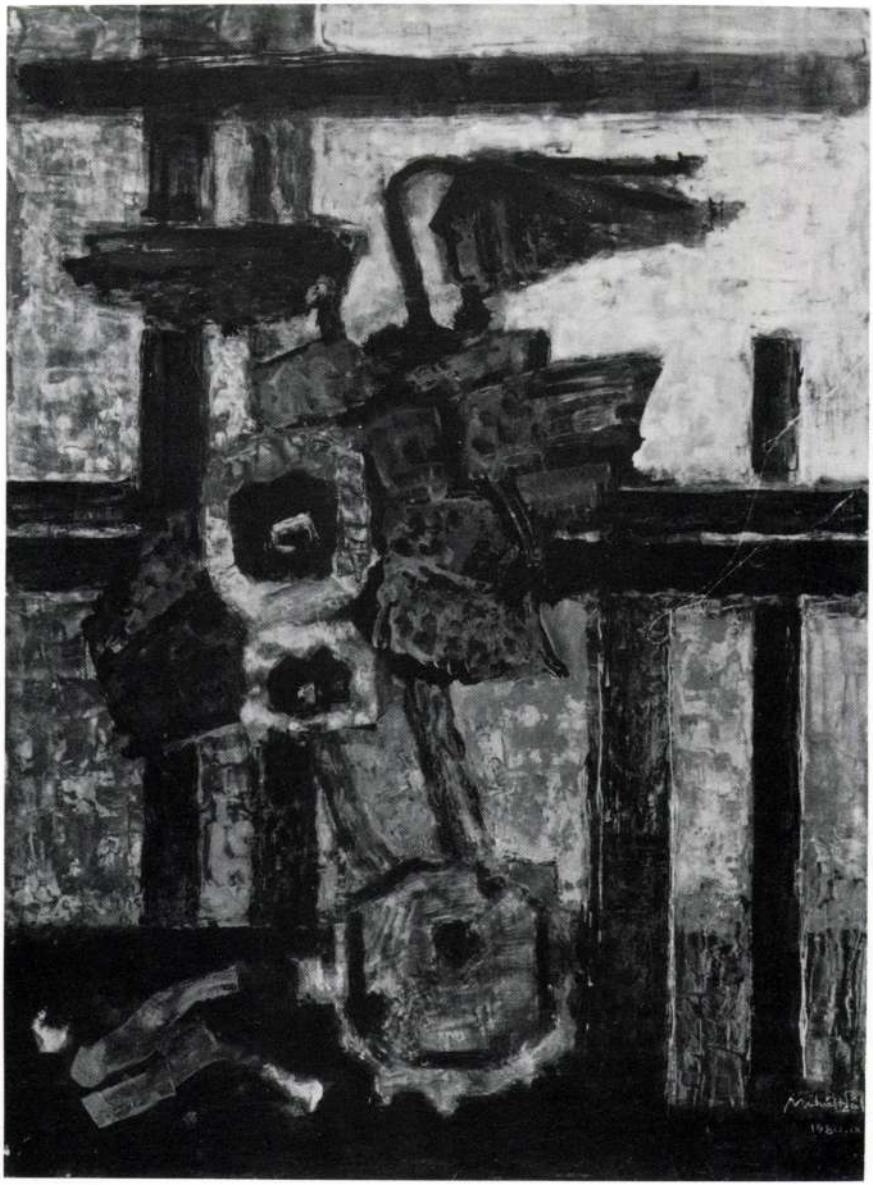

AZ ELTŰNŐ ÓBUDA

FALAK—ALAKOK

ÖRVÉNYESI KÁPOLNAROM

MALOMPATAK HÍDJA

KIS ÖNARCKÉP MADÁRRAL

MIHÁLTZ PÁL

Miháltz Pál 70 éve, 1899. április 1-én született Erdélyben, a kalotaszegi Magyarvalkón. Apja református lelkész volt, ki hivatásánál is jobban szerette a művészeteket, maga is festett, mintázott és faragott. Házában baráti otthonra találtak a festői környéket járó művészek, festők és a kalotaszegi népművészetet kutató néprajzosok, írók, így a többek közt Malonyay Dezső, ki a magyar népművészetről írt nagy, több kötetes munkájához akkor anyagot gyűjtött a vidéken. Malonyay munkájának első kötetében említi is Miháltz Ákos nevét (156. o.) és egy fafaragását is közli (166. o.). Apja alakja szerepel még Jékely Zoltán Medardusz című regényében s egy versében Jékely név szerint is említi Miháltz papot.

Ketten voltak testvérek. Bátyja tudományos pályára lépett s később Szegeden a geológia professzora lett az egyetemen, őt pedig, a fiatalabbat a festészet vonzotta. Megmaradt egy rajza tízéves korából, mely a magyarvalkói szép, erdélyi gótikus templomot ábrázolja a kor kontúros ábrázolásmódjával, mely meglepő tudást és biztonságot árul el.

Apja korai halála után, 1909-ben Erdélyből Szentesre költöztek anyja rokonaihoz. Itt fejezte be iskolai tanulmányait 1918-ban.

Az érettségi után feljött Pestre s beiratkozott a Képzőművészeti Főiskolára. Előbb Tardos Krenner Viktor és Révész Imre voltak tanárai, majd a főiskolai reform után, 1922-ben Vaszary növendéke lett. Társai a Vaszary-osztályban Gadányi Jenő, Medveczky Jenő és Emőd Aurél voltak a többek között. Ekkor barátkozott össze az egy évvel alatta járó Barcsay Jenővel is.

A fiatal festőnövendék igen nagy szegénységben élt, akárcsak társai nagy része is. Lakása sem volt, éjszakára az Epreskertben levő gipsz-raktárban húzta meg magát. Rajta kívül vagy még tízen találtak itt szállásra, a többek között Barcsay Jenő, Medveczky, Jálics Ernő és Erdey Dezső.

A fiatal tehetségeket felkaroló Szinyei Társaságtól ugyan 1922-ben két ízben is kapott 4—4000 koronás ösztöndíjat, 1923-ban pedig egy 100 000 koronás díjat, a vesztett háború utáni inflációs pénz a nagy számok ellenére sem ért sokat, s inkább erkölcsi, mint anyagi támogatást jelentett.

Ez időben, az 1920-as évek elején sötét tónusú, szinte monochrom hatású expresszionista képeket festett. E stílusú műveivel szerepelt először a közönség előtt 1924-ben a Főiskola ifjúsági kiállításán az Ernst Múzeumban. Itt a „Krisztus", „Én", „Golgota", „A zene" „Elhagyatva", „B. J. zeneszerző", „Gyerekfej", „Öregember" és „Ülő lány" című olajképeit valamint néhány grafikáját állította ki.

Ettől kezdve gyakran szerepelt kiállításokon. 1925-ben részt vett a Nemzeti Szalonban a Szinyei Társaság által díjazott művészek kiállításán. Szerepelt a Szinyei Társaságnak a fiatal művészek részére kiállítási lehetőséget biztosító, évenként megrendezett Tavaszi Tárlatain. 1925-ben, 26-ban és 28-ban kiállított képeiből a Műcsarnokban is. 1926-tól tagja volt a KUT-nak s részt vett a KUT kiállításain is.

Közben Vaszary keze alatt megváltozott stílusa. Mestere, ki kitűnő tanár volt, a színek felé irányította figyelmét s ekkor, az 1920-as évek második felében sík, leegyszerűsített formákkal s a formákat kitöltő világos, élénk színfelületekkel dekoratív felfogású képeket kezdett el festeni, mint a „Csendélet kalickával", a „Fekete óra" (1930), vagy az „Arlekin" (1931) című kompozíciói.

1927-ig maradt a Főiskolán, ezután tanári állást vállalt egy iparostanonc iskolában, ott, ahol Barcsay Jenő is tanított. 1927-ben egy évig közös műtermük is volt a Gyarmat utcában. 1928-tól azután tanársegéddé nevezték ki a Műegyetem szabadkézi rajzi tanszékére.

Új stílusú képeivel továbbra is szerepelt a Szinyei Társaság Tavaszi Tárlatain. Itt 1927-ben a „Híd" és „Páholyban" című képeivel a Társaság kitüntető elismerését nyerte el.

A KUT-ból azonban Vaszary kiválása után ő is kilépett és követte őt az UME-be. Ettől kezdve az UME kiállításain szerepelt képeivel, részt vett az UME 1928-as bécsi kiállításán is.

A leegyszerűsített, dekoratív formák azonban az 1930-as évek elejétől már nem elégítették ki. 1931-től kezdett el kijárni Szentendrére festeni, hol ekkor már barátja, Barcsay is dolgozott.

A Szentendrei festők társasága 1928-ban alakult meg. Tagjai ekkor Bánáti Sverák József, Bánovszky Miklós, Heintz Henrik, Jeges Ernő, Onódi Béla, Paizs Goebel Jenő, Pándy Lajos és Rozgonyi László voltak. Elnöknek Iványi Grünwald Bélát kérték fel. Barcsay 1929-ben csatlakozott a csoporthoz. Az 1930-as évek második felében azután kialakult a jellegzetes szentendrei stílus, az az elsősorban konstruktív, de a posztimpresszionizmustól a dekorativitáson át a szürrealizmusig és az absztrakcióig más modern törekvéseket is magába foglaló irány, mely az idősebb generációhoz tartozó posztnagybányai festők utáni magyar művészet legfontosabb fejezete lett. A jellegzetes szentendrei festészet kialakítása elsősorban Barcsay Jenő érdeme. Mellette azonban, néhány kivétellel — mint pl. Paizs Goebel — nem a társaság alapító tagjai, hanem az időközben Szentendrén megtelepedett, vagy oda ki-kijáró más festők, Ilosvai Varga István, Deli Antal, Göllner Miklós, Bene Géza, Gadányi Jenő, a Kántor házaspár, Ámos Imre, Vajda Lajos, Korniss Dezső Bálint Endre és nem utolsósorban Miháltz Pál munkássága járult azután hozzá Szentendre arculatának kialakításához. A szentendrei stílus két szélső határát egyrészt Ilosvai Varga István, kinek művészete közülük a legközelebb áll a posztimpresszionizmushoz, másrészt pedig Vajda Lajos és Korniss Dezső alkották, kiknek művészete a szürrealizmusba és az absztrakcióba torkollott.

Miháltz, hogy régebbi stílusát, a dekoratív festésmódot levetkezze, ekkor visszatért a természethez, hogy innen, elölről kezdve alakíthassa ki a neki legmegfelelőbb és legigazabb festésmódot.

Új stílusával a szentendrei festészetnek a posztimpresszionizmushoz közel álló szárnyához tartozott. A látványból indult ki, azt alakította át képpé, de ebben az átformálásban nagy szerepet játszott nála a konstruktív szerkesztés is. A finom és halk, lírai színeket szigorú szerkezetbe foglalta bele. Művészetének lényege azóta sem változott, csak idővel egyre gazdagodott, egyre teljesebbé vált.

Közben feleségével együtt nehéz éveket kellett átvészelniök. 1932-ben, mint akkor annyian, ő is B-listára került, elbocsátották állásából. Munkáját azonban nem volt aki ellássa, úgy, hogy továbbra is bejárt a Műegyetemre dolgozni, csak éppen fizetést nem kapott

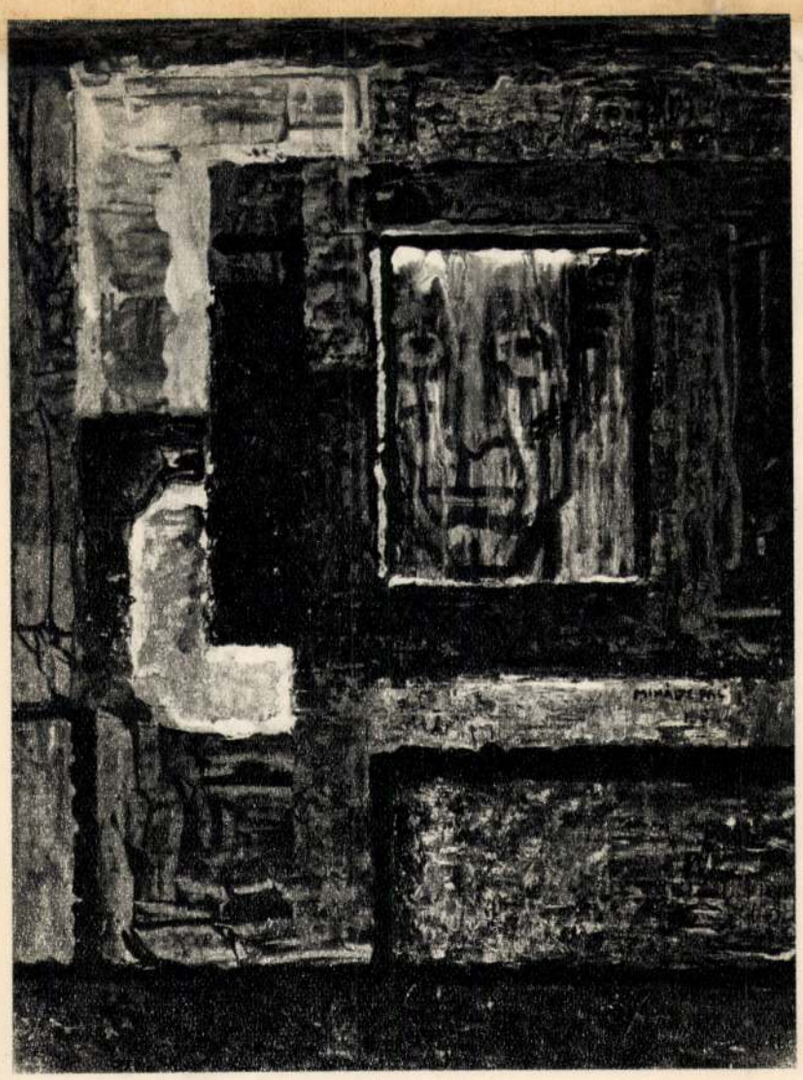

Miháltz Pál: Foltok tükörrel
Taches et glace — Пятна с зеркалом

a bő folyamok kiapadnak, hogy megroggyan a Kármel, a Básán és a Libánon dísze lehervad, a hegy megrendül, a tűz elemészt majd mindent. S úgy is lőn".

A képek: az egyiken deportáltak szomorú serege vánszorog, útjuk ismeretlen vidéken át ismeretlen cél felé vezet. Hogy hová? azt jelzi a fejük felett repdeső fekete tollú vészmadár.

„A világ teremtése": a képen mindent elborít a sötétség, a sárga napkorong már megszületett, de még nem világít, fénytelen. Az ég, a föld és vizek már elváltak egymástól, a vizekből kardlevelű növények nyúlnak felfelé, a levelek között piros hal cikázik. Az alig sarjadt lét peremén a ruhátlan testű szelíd ősanya: Éva áll.

„Háromkirályok": hosszúra nyújtott alakjuk valószerűtlenül álombeli tünemény. Az első király Gáspár, egy pár szelíd lovacskát vezet, középen Menyhért ballag, őmellette a harmadik Boldizsár, kinek fejéhez a kép belső jobb sarkából egyetlen szál napraforgó hajol.

„Charon": az alvilág szomorú révésze mint egy jóságos, szelíd lény magasodik a víz fölé. Egyik kezében az evezőjét tartja, a másikban egy szál tűzpiros virágot. Csónakját táncoltatják a Styx kavargó hullámai. Charon mögött a sötét égen ott van a sárga, fénytelen napkorong és a nap közelében repdeső fehér sorsmadár.

„Ringlispil": ágaskodó, fehérre festett falovacskák hátán két ifjú nő kereng. Az egyiknek csak a hátralobogó haja látszik, a másik teljes alakjával elénk bontakozik. E nőalak mellett a földön egy lehullott virágszál hever. A festmény jobb oldalán egy másik nőalak vár, ő is virágot tart maga előtt.

Pártos István képei arról tanúskodnak, hogy tartalmuk merő érzelem, álom, emlékezés. A képek nem árulkodnak arról, hogy alkotójuk spekulatív módon komponált, sőt nem egyszer azt kell látnunk, hogy egy-egy képe szinte — szándékosan — dekomponált. Mi az oka annak, hogy mégsem hullanak széjjel a képei, hogy olykori dekomponáltságuk ellenére egységnek fogjuk fel azokat? Az a véleményünk, hogy a képekben rejlő összetartó erő alkotójuk felejthetetlen emlékeiből, tragikus élményeiből származik. Hagyatékának az ismeretében még arra is hajlamosak vagyunk, hogy azt higgyük, Pártos Istvánt kizárólag ezek az élmények avatták festővé. Élményvilága belső kényszeré volt, sarkallta, nem hagyta nyugodni őt, amit megélt, azt muszáj volt elmondani.

Írásunk végén még ide kívánkozik egy gondolat: nem hisszük azt, hogy Pártos Istvánt bemutató írásunk olyan hatású lehet, mint egy hirtelen jött szélvihar, mely falat dönt, vagy háztetőket emel s visz tovább. Nem hisszük azt, hogy írásunkkal berepíthetjük Pártos István hagyatékát a mai áramló művészeti életünkbe. Annyi reményünk azért mégis van, hogy a párizsi, a stockholmi és egy varsói kiállítás után, majd egyszer, valamikor, itthon is a nyilvánosság elé kerülnek a képei. Ha így lesz, akkor majd az igenek és a nemek összecsapása után, ezek végeredményének tisztes szándékú összegezése után, kialakul a művek értékét rögzítő kollektív megegyezés.

M. Heil Olga

Pártos István: Charon — Харон

EMLÉKEZÉS DIETRICH ADOLFRA
1869—1953

Száz évvel ezelőtt született Dietrich Adolf, a századfordulón ismert s kedvelt tájképfestő.

A grázi festőiskolában kezdte tanulmányait, majd Spányi Bélánál, utóbb Vajda Zsigmond szakiskolájában tanult Budapesten. Hosszabb tanulmányutat tett Olasz- és Németországban, megismerkedett a párizsi modern művészet törekvéseivel is. Festészete azonban elsősorban a klasszikus művészet hagyományaira épült. 1916 óta tengeri tájképeivel, csendéleteivel, interieurjeivel rendszeresen részt vett a Műcsarnok tárlatain. 1936-ban a Képzőművészeti Társulat kitüntető elismerésében részesült. 1940-ben 24 művéből gyűjteményes kiállítást rendezett a Műcsarnokban, melyek között finom gouacheok idézték az Adriai-tenger változatos öbleit. A Magyar Képzőművészek Egyesületének, a Magyar Aquarell és Pasztellfestők Egyesületének volt tagja, állandóan részt vett hazai és külföldi tárlatokon. A korabeli kritika elismeréssel nyilatkozott kellemes színvilágú, mértéktartó, vonzó műveiről. Nemcsak festészetével, hanem közéleti tevékenységével is szolgálta a magyar kultúra ügyét. A Magyar Nemzeti Galéria öt festményét őrzi gyűjteményében: Zivatar után, Zalai táj, Tenger vitorlásokkal, Virágok kék vázában, Sárga virágok lila vázában.

B. É.

Ringlispil — Le carrousel — Карусель

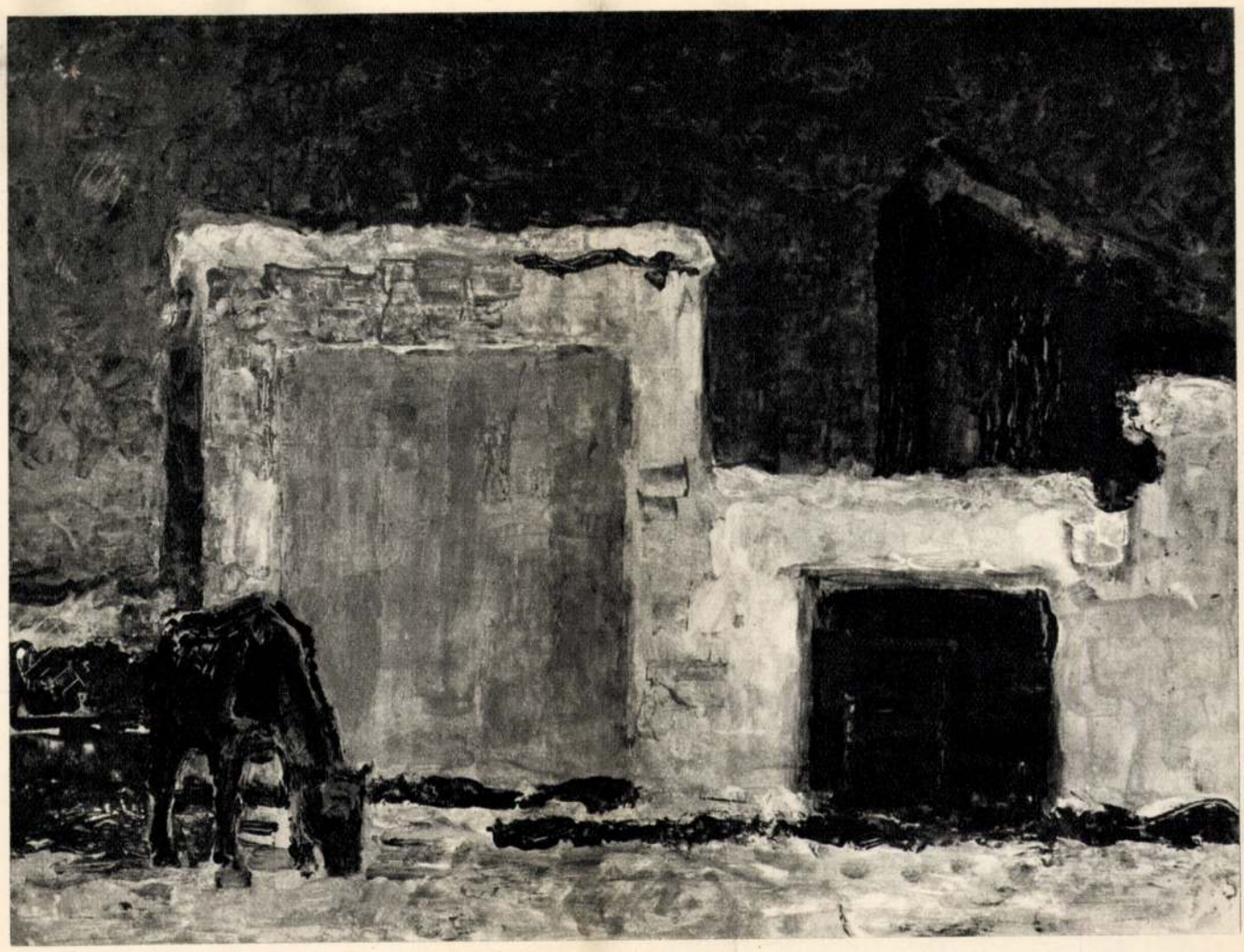

Mihály Pál: Kapuk fekete lóval — Portes avec un cheval noir — Ворота с черной лошадью

Török temető a vár alatt — Cimetière turque au pied de la forteresse — Турецкое кладбище у подножья крепости

érte. 1935-ben azután újból kinevezték a tanszékre mint beosztott középiskolai rendes tanárt.

Az állásra anyagi okokból szüksége volt, azokban az időkben a festésből nagyon nehezen lehetett csak megélni, pedig a rendszeres, más irányú munka sok idejét elvette a festéstől. De, ha nem is tudott teljes erejével az alkotásnak élni, műveivel gyakran szerepelt a kiállításokon. A többek közt kollektív kiállítása volt 1931-ben az Ernst Múzeumban. Ez évben szerepelt a Magyar Posztimpresszionisták kiállításán a Könyves Kálmán Arany János utcai helyiségében. Nem maradt hűtlen a Szinyei Társaság Tavaszi Tárlataihoz sem, melyeken 1934-ben, 1937-ben és 1942-ben kitüntető elismerést kapott. 1933-ban szerepelt a Műcsarnokban a Fiatal Művészek kiállításán és a Nemzeti Szalonban a Magyar Képírók kiállításán. Továbbra is részt vett az UME kiállításain s 1941-ben és 43-ban ismét részt vett a KUT tárlatain. Az ország német megszállásának előestéjén, 1944 márciusában gyűjteményes kiállítása volt egy csoportkiállítás keretén belül az egykori Ernst Múzeumban.

Az ostromot Budapesten vészelték át, a Lágymányosi utca 17/a szám alatti lakásukon. Ekkor, a házból ki sem tudva mozdulni, éjjel-nappal festett. „Akkor valahogy magamra találtam — mondta a tv róla készített riportjában — a mélyebb lelki élmények súlya alatt megéreztem a felszín jelentéktelenségét és kerestem a látvány mögött levő konstruktív erőket és a közvetlen élmények expresszív kifejezését a színek és a tónusok segítségével." S valóban ez időtől kezdődött művészete teljes kibontakozása.

1946-ban kinevezték az Iparművészeti Főiskolára az alakrajz és a festés tanárának. Itt tanított nyugdíjba menéséig, 1959-ig.

Eddig is gyakran dolgozott Szentendrén, 1946-ban azután tagja is lett a művésztelepnek. Ez évben ismét kiállított az Ernst Múzeumban. Részt vett az 1951-től rendezett Szentendrei Festők kiállításain. 1959-ben nagy, gyűjteményes kiállítása volt az Ernst Múzeumban. 1961-ben munkásságáért a Munkácsy-díj első fokozatával tüntették ki. Újabb képeit 1964-ben a Csók Galériában mutatta be. 1965-ben Érdemes művész lett. S most, 1969 márciusában megnyílt legújabb retrospektív kiállítása, annyi szereplése helyén, ismét az Ernst Múzeumban.

Újabb művészete az 1930-as évek közepén Szentendrén már megütött hangot teljesítette ki. Művészete, mint lénye is, halk szavú, finom, bensőségesen lírai. De e finom líra mögött sok expresszív mondanivaló is lappang, mely némely képén nagy erővel tör ki, mint a „Requiem" (1967), a „Kopár táj" (1968), vagy a „Budaörsi hegyek" (1968) című képein. Művein halványabb lett a poszt-impresszionista íz, sőt, néhány képén, mint a „Tárgyak tükörrel" (1968), vagy a „Konstruktív csendélet" (1967) el is tűnt és erősebb lett a konstruktív szerkezet szerepe. A szigorú, de mégis festői kontúrok szerkezete közé fogott felületeket azután igen gazdag faktúrájú festésmóddal dolgozza ki. A felületek megfestésénél művészete a dekoratív absztrakció és a tachizmus eredményeit is felhasználja. Művészetének kiindulópontja mindmáig a természet, ha valami téma, egy kopott házfal, egy miniummal vörösre festett vasajtó vagy egy útszéli kereszt felkelti figyelmét, azt a mindig magánál levő vázlatfüzetébe jegyzi fel s e vázlatok alapján műtermében építi képpé dolgozza át gyakran több jegyzetét is felhasználva egy kompozíción a látott motívumot. („A szentendrei Múzeum udvara" 1965, „Kapuk fekete lóval" 1968, „Óbudai kereszt" 1968.) A festőtechnikák közül a pasztellt és a tompa, pasztelles hatású olaj-temperát használja. Ez utóbbinál a festéket ecsettel viszi fel a vászonra, vagy a lemezre s festőkéssel dolgozza ki a felületet, de gyakran felhasználja a csurgatás stb. effektusait is. Képeinek egy-egy részlete szépen megfestett absztrakt kompozíció.

Csendes szavú, érzékeny, lírai, rendkívül finom és artisztikus művészetével Miháltz a sokrétű szentendrei iskola egyik egyéni hangú mestere s egyben az újabb magyar festészetnek egyik korszerű, nagy értéke.

Pataky Dénes

Miháltz Pál: Elképzelt épület
Un bâtiment imaginaire — Воображаемое здание

Barokk kapu — Porte baroque — Барочные ворота

Restaurálás — Restauration — Реставрация

Mihálty Sál

MIHÁLTZ PÁL

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSA

1964. NOVEMBER 6 — NOVEMBER 21

CSÓK ISTVÁN

GALÉRIA

Budapest,

V., Váci utca 25. sz.

A kiállítást

megnyitja:

SZÍJ BÉLA

művészettörténész

A katalógust

tervezte:

CSERMÁK TIBOR

Felelős kiadó: Wortmann Sándor

64-10 400 db – Dunaújvárosi Nyomda 4634

RAJZOLÓ. Színes grafika. 1954.

Negyven évvel ezelőtt 1924. őszén a régi Műcsarnok falai között lépett először nyilvánosság elé Miháltz Pál. Nehéz lenne megállapítani, hány kiállításon szerepelt azóta, csupán önálló kiállításait tudjuk nyomon követni. Tizenhét alkotását a Magyar Nemzeti Galéria őrzi, ezenkívül sok köz- és még több magángyűjteményben találkozhatunk vele. Most érkezett el 65. életévéhez. Ez szép idő, de az ő esetében inkább csak puszta számot jelent, mert megismerhető emberi lénye és pikturájának frissessége sokkal kevesebbnek mutatja. Tehát ha most kiállítási katalógusának

előszavában eddigi munkásságáról próbálunk rövid és vázlatos jellemzést adni, ezt csak abban a tudatban tehetjük, hogy az ezután születő művei is minden bizonnyal új eredményeket hoznak, s még tovább variálják ezt a rokonszenves és gazdag pikturát.

A rajzolás és festés iránti hajlam már szüleiben is megtalálható. Édesapja szabadidejében gyakorta fest és rajzol, házában mindig szívesen lát vendégül művészeket. Édesanyjának felmenői között magát Kiss Bálintot, múltszázadi pikturánk jeles alakját találjuk. De a szülői házban meg kellett ismernie már gyermekfejjel a gondot, a békétlenséget is, és általában azt, ami a tragikus életérzést benne és környezetében elhintette. „Óh az élet nem nagy vigalom / Sehol, de ámulni lehet". E sorokat zseniális költői képzelet szülte, a művészetek fővárosában, őneki a kilátástalanság ködében, ugyancsak legőszintébb érzéseire hallgatva kellett megértenie. Minthogy megértette, ámulva gondolt a művész pálya lehetőségeire, s amikor az ámulatból határozott vágy lett, mindent elkövetett, hogy átélhesse azt. Sorsa és művészete ebben a mozzanatban volt letéve!

A főiskolát 1918. és 1922. közti években végezte el, majd 1926. és 1927. között, mint továbbképzős növendék ismét ott-tartózkodott. Első mesterei Tardos Krenner Viktor és Révész Imre voltak. Kívülük leginkább Munkácsy Mihály és Eugene Carriere műveiből szerezhető benyomások segítették akkori borongós szín- és formafelfogásának fejlesztésében. Fekete-fehér ellentétére épített, érzelmi feszültséggel telt képeket festett és fokozott figyelmet szentelt az emberi sors tragikus momentumainak. A főiskola reformja után Vaszary János tanítványai közé került. Vaszarynak tetszettek expresszív jellegű képei, neki pedig a mester dinamikus színvilága és modern, szabadmozgású szelleme. A színek kifejező erejét már korábban is kereste, és most az eddigi tónusos meglátások után a színek gazdag fokozása következett. Majdnem egyidejűleg csökkent a plasztikai, erő és inkább síkban tartott, kontúrokkal határolt stilizált formákat, egymástól elütő egységes színfoltokat plántált képeire. Munkásságának ezen a szakaszán elhagyta az érzelmileg telített témákat, és színeivel sem történéseket, vagy a mögöttük levő gondolatokat akarta kifejezni, hanem

azt, amit színfoltjainak kontrasztjai, kontúrvonalainak ritmusa, s általában az egyes képtényezők egymásrautaltsága árán érhetett el. Közben ismert szereplője lett a fővárosi kiállításoknak. Különösen a KUT, majd Vaszary kiválása után az UME tárlatain vett részt, rendszeresen. Első önálló kiállítása 1931-ben volt az Ernst Múzeumban.

A szuverén képalakítás érdekében történő színbeli élénkülés és fokozott stilizálás a harmincas évek közepén úgy alakult tovább, hogy egyre közelebb juttatta a természetben spontánul található jelenségek, történések festői átfogalmazásához. Új mondanivalóit az eddiginél zártabb, építményesebb kompozíciókban adta elő. Úgy érezte, s úgy érzi ma is, hogy ez időtől számíthatja igazán festői önmagára találását, s munkásságának azt a felét, amely a technikai ismeretek megszerzése, illetve elmélyítése és az előtte járó mesterek befolyása után szabadabban, ösztönösebben engedte piktúrája kiteljesedését. Életlátása is többrétűvé vált, s ebben az általánosan gazdagodó folyamatban a mélyzöngésű érzelmi lírával telített, és a tudatvilágánál megtisztult komponálás lett döntő jellemzője.

A második világháború megpróbáltatásai őt is megviselték, de szemléletének ezek az alapvonásai megmaradtak, s a fokozott beléfordulással telítődtek. Második kiállítására 1944-ben került sor, akkor Petrovics Elek válogatta ki és rendezte el anyagát. Az ötvenes évek előtt még 1946-ban és 1949-ben önálló kiállítása volt.

Olyan változás, mely nem egyedül a lelkében lejátszódó, ezért nem egészen spontán átalakulást jelentett, csak az ötvenes évek első felében készült művein látunk. Ekkor átmenetileg nagyobb hagsúlyt nyert a téma, s a mindenki által érzékelhető külső valóság benyomása, de vele szemben csökkent a szuverén festői látás és a szubjektív képzelet szerepe. 1956-ban ötödik önálló kiállítását rendezték, amikor aquarelljeinek és színes rajzainak gyűjteménye került a közönség elé.

Az ötvenes évek közepétől kezdve egy összetettebb, egyben szabadabb előadásmódhoz jutott el. Mondanivalóit, kifejezőeszközeit elvontabb képzettársítások járhatták át. Alkotó vágyának és készségének teljes intenzitású megnyilvánulását látta egy csendélet, interieur, keri részlet, néhány

szál virág, egy-két elhagyott magányos ház megfestése, vagy akár önmaga vonásainak ismételt megörökítése közben is. Látszólag szerény, kevesetmondó témák ezek. Ha azonban a m i t, h o g y a n szoros összefüggésében nézzük őket, nagyon is sok mindent megtalálunk bennük.

Mielőtt ezt közelebbről bizonyítanánk, állapítsuk meg, hogy egy művészt elsősorban műveiből lehet és kell megismerni. Fokozottan vonaktozik ez őreá, aki valóban csak kiállításokon és csak művei segítségével vall önmagáról, törekvéseiről. Egyébként szerény emberi lénye műtermének és motívumainak, csendjében tartja. De ez a csend természetesen elmélyülést jelent, mely segíti, hogy kapcsolatot teremtsen a maga által megművelt út és kora aktuális képzőművészeti problémái között. Csakis így juthatott korszerű és időtálló életműhöz, olyanhoz, amelyről legmeggyőzőbben 1959. évi hatodik önálló, egyben első retrospektív kiállításán adott számot. Az Ernst Múzeum hat termét megtöltő nagy anyagát fokozott elismeréssel fogadták művésztársai és a műtörténet képviselői. Megállapíthatták azt is, hogy eredményeit mindig korábbi szintjeinek következetes továbbfejlesztésével, s csakis saját látás- és érzésvilágának megfelelően érte el. Ez a körülmény viszont nemcsak a szoros értelemben vett esztétikai, hanem az általános emberi, azon belül az előbbivel mindig összefonódó világnézeti magatartás milyenségét is meghatározza. Természetesen nem az irodalmi mondanivaló hangsúlyozásával, hanem következetesen etikus és humánus életfelfogásának alkotásaiban való tükrözésével történik e meghatározás.

Szeretett napraforgóival szinte együtt lélegzik Szentendrén, s festi őket minden változatban: nap felé kitárulkozó teljes életerejükben, ledöntöttségük tűnő színeiben, s amikor már mindezen túl vannak, mint száraz kórók, puritán műtermének legszebb díszei közé kerül egy-egy darabjuk. A fent vázolt magatartás után nem is lesz nehéz megérteni, hogy otthonának legszükségesebb berendezése mellett saját képei, egy igen fejlett érzékkel válogatott hanglemez gyűjteménye, kedvenc klasszikus és modern szerzőinek könyvei mellett csak ezek a „műtárgyak" kaptak helyet. A legszerényebb hangú témához érkeztünk el, s ezzel kívántuk igazolni, hogy a művész segítségükkel is közölni tudja az életről és művészetről,

illetve a kettő előbbrejutásának problémáiról magában hordott gondolatait, érzéseit. Ezek is választ tudnak adni minden döntő kérdésre, mert megfestés módjuk ethost, emelkedett életérzést, életformát sugároz.
Azt a körülményt, hogy ötven évvel az első művészi öntudatra ébredés és negyven évvel az első nyilvános színrelépés után a fent vázolt életművet vallhatja magáénak, talán sors átélési képességével magyarázhatjuk legjobban, mint ahogy Nagy Balogh Jánosét is ezzel magyarázta monográfusa: Nem törekedett másra, mint ami egyénisége szerint neki adatott, de azt tökéletesen megoldotta!
Mostani (hetedik) kiállításának új képein a szerkezetiség és a kétdimenzió hagsúlyainak következetesen tovább erősödő szerepét látjuk, melyet hol a monumentális iránti készség, hol a felület érzékeny és gazdag megművelésében való boldog elmerülés tesz még szuggesztívebbé. – Amikor köszöntjük őt életútjának e nagy állomásán, csakis további erőt kívánunk munkájához és számítunk a pillanatra, amikor új kiállításán ismét új arculatú műveinek lehetünk tanúi.

SZIJ BÉLA

KIÁLLÍTOTT KÉPEK JEGYZÉKE

1. A Bükkös-patak Szentendrén	1964.	olajtempera	70x90
2. Műteremajtó	1964.	,,	80x60
3. Templomfal és házak Szentendrén	1964.	,,	80x60
4. Romos ház Budán	1964.	,,	65x85
5. Házak a Várban	1964.	,,	60x80
6. Falusi ház	1963.	,,	60x80
7. Lágymányosi piac	1964.	,,	90x100
8. Múzeumudvar	1963.	,,	60x80
9. Fekete szék	1962.	pasztell	50x70
10. Napraforgó vörös háttérrel	1962.	,,	70x50
11. Csendélet	1960.	,,	70x50
12. Udvar kutyával	1962.	,,	50x70
13. Műteremsarok	1961.	,,	50x70
14. Csendélet kenyérrel	1962.	,,	50x70
15. Festő	1962.	olajtempera	60x36
16. Katika cipői	1962.	,,	60x70
17. Eszpresszó	1961.	,,	60x70
18. Műteremrészlet I.	1964.	pasztell	50x70
19. Műteremrészlet II.	1964.	,,	50x70
20. Fekete-vörös csendélet	1963.	,,	70x50
21. Önarckép	1963.	olajtempera	55x46
22. Műteremben	1964.	,,	49x73
23. Este Szentendrén	1963.	pasztell	70x50
24. Sárga-vörös csendélet	1963.	,,	70x50

25. Fekvő nő	1961.	,,	50x70
26. Napraforgó kék háttérrel	1962.	,,	70x50
27. Napraforgó régi képpel	1962.	,,	70x50
28. Utcarész Szentendrén I.	1963.	olajtempera	70x40
29. Művésztelepi részlet Szentendrén	1962.	pasztell	50x70
30. A művésztelep kertjéből	1962.	olaj	50x70
31. Utrarész Szentendrén II.	1961.	,,	50x70
32. Patakhíd Szentendrén	1962.	,,	50x70
33. Szentendrei részlet	1964.	olajtempera	50x70
34. Festőszoba	1963.	pasztell	70x50
35. Fehér csendélet	1963.	,,	50x70
36. Patakparti házak I.	1963.	paszt. + temp.	50x70
37. Patakparti házak II.	1962.	tempera	50x70
38. Házak között	1964.	pasztell	70x50
39. Pad a fal előtt	1961.	,,	50x70
40. Pincekapu	1963.	,,	50x70
41. Alkonyat	1963.	tempera	45x70
42. Őszi napraforgók	1963.	pasztell	70x50
43. Csendes idő	1963,	olaj	50x70
44. Virágok az ablakban	1963.	pasztell	70x50
45. Utca lovaskocsival	1963.	,,	50x70
46. Várakozás	1963.	,,	70x50
47. Kontrasztok	1964.	,,	70x50
48. Szürke házak	1961.	,,	50x70
49. Fekete kancsó	1962.	,,	65x50
50. A Gellért-hegy oldalán I.	1962.	,,	70x50
51. A Gellért-hegy oldalán II. variációk	1962.	,,	65x55
52. Városvége	1960.	,,	55x69
53. Utca ablakokkal	1963.	ol. tempera	50x70
54. Kék tájkép	1961.	olaj	70x50
55. Romantikus táj	1962.	pasztell	70x50
56. Őszi táj	1962.	,,	50x70
57. Szobarész	1962.	,,	50x70

58. Duna-parti házak	1960.	pasztell	40x70
59. Asszony kötéssel	1960.	,,	63x45
60. Napraforgók a kertben	1960.	,,	65x50
61. Szentendrei házak I.	1964.	kréta + akv.	32,5x39
62. Rajzoló	1960.	szín. ceruza + akv.	26,5x24
63. Tárgyak a szobában	1963.	kréta + akv.	48x31
64. Kaszáló	1960.	,, ,,	26x32,5
65. Virágzó fák	1960.	szén + kréta	30x45,5
66. Szentendre	1964.	diófapácgouache	30x33,5
67. Reggeli fények	1961.	kréta + akv.	23x39,5
68. Vázlat a kertből	1961.	színes tuskréta	30x38
69. Napraforgók a vihar után	1963.	pasztell	50x70

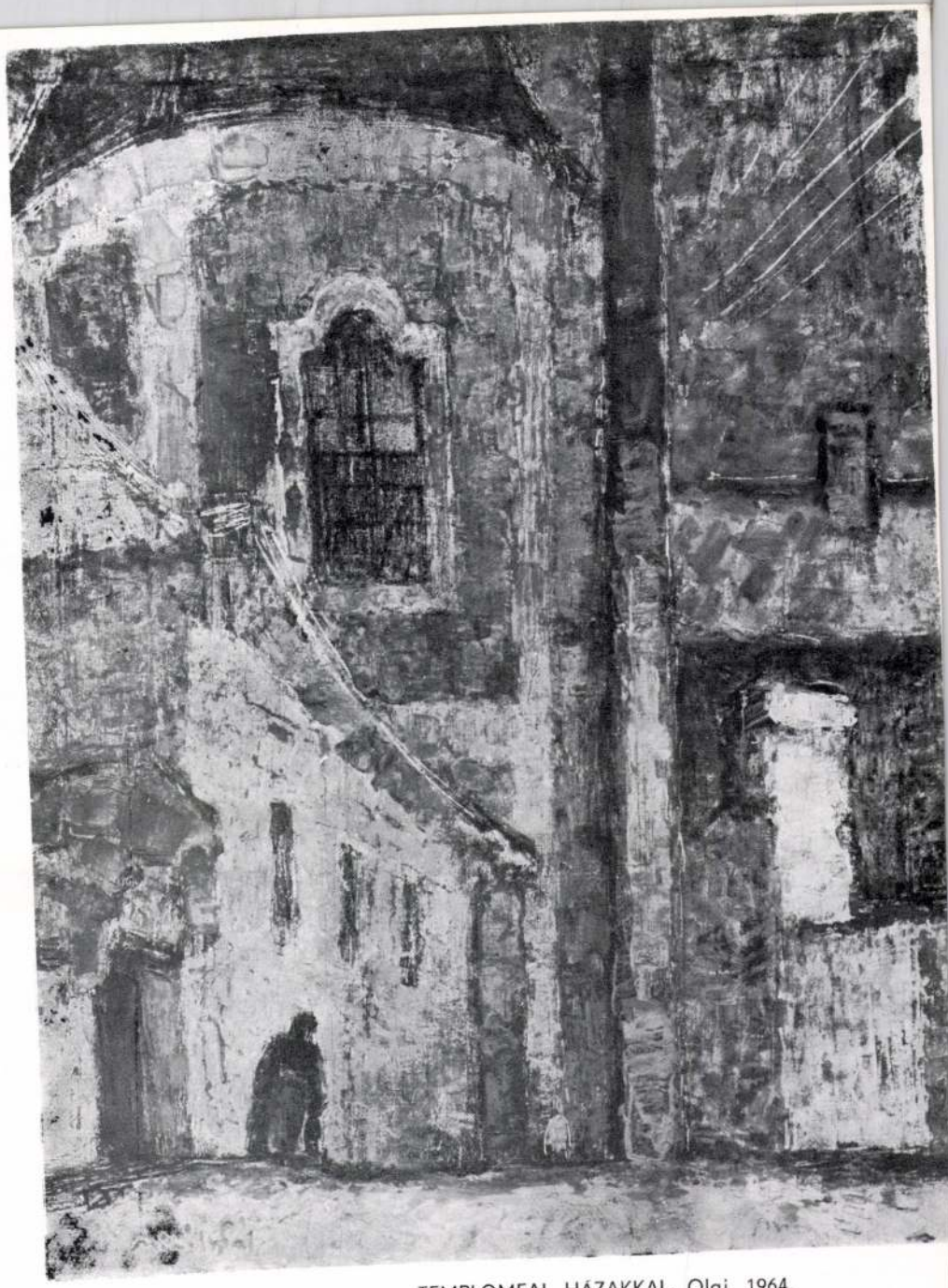

TEMPLOMFAL HÁZAKKAL. Olaj. 1964.

ASSZONY KÖTÉSSEL. Pasztell. 1964.

UTCA LOVASKOCSIVAL. Pasztell. 1963.

MÜTEREMBEN. Olajtempera. 1964.

SZENTENDRE. Diófapác és kréta. 1964.

NAPRAFORGÓK. Kék háttérrel. Pasztell. 1962

Mihàltz Pál
1984. XI. 14.
Mihàltz Pál

12.

1899-ben született Magyarvalkón.

1918–1922 között végezte el a Képzőművészeti Főiskolát.

1922-ben kapott először a Szinyei Társaságtól ösztöndíjat, később a Társaság több alkalommal jutalommal segítette.

1926-tól rendszeresen részt vett a KUT és az UME tárlatain.

1931-ben volt az Ernst Múzeumban az első önálló kiállítása, és ettől az évtől kezdve rendszeresen dolgozott Szentendrén.

1944-ben ismét az Ernst Múzeumban mutatkozott be festményeivel.

1946-ig (1928-tól) a Műegyetemen szabadkézi rajzot tanított.

1946-tól a Szentendrei Művésztelep tagja.

1946-tól 1959-ig az Iparművészeti Főiskola tanára volt.

1946-ban az Ernst Múzeumban,

1949-ben a Fővárosi Népművelési Központ kiállítótermében önálló,

1959-ben az Ernst Múzeumban pedig retrospektív kiállítása volt.

1961-ben a Munkácsy díj I. fokozatával tüntették ki.

1964-ben a Csók Galériában önálló kiállítása volt.

1965-ben a Magyar Népköztársaság Érdemes Művésze lett.

1968-ban Berlinben mutatkozott be alkotásaival.

1969-ben az Ernst Múzeumban retrospektív kiállítása volt.

1970-ben a Munka Érdemrend arany fokozatát kapta meg.

1972-ben a Műcsarnokban állította ki alkotásait.

1973-ban Kiváló Művész kitüntetést kapott.

1974-ben ismét a Munka Érdemrend arany fokozatával tüntették ki.

1976-ban a Műcsarnokban és a Művésztelepi Galérián (Szentendre, retrospektív kiállítás),

1978-ban a Csók Galériában,

1980 decemberében és 1981 januárjában a Vigadó Galériában (Budapest),

1982-ben a Xantus János Múzeumban (Győr),

1982 októberétől 1983 februárjáig a Keresztény Múzeumban (Esztergom),

1983-ban a Szentendrei Képtárban volt önálló kiállítása.

1984-ben 85. születésnapjára a Szocialista Magyarországért Érdemrenddel tüntették ki.

Pár esztendeje azt írtam le valahol, hogy még az öregkoromtól is várom, — mint minden sorsfordító nagy élményemtől, — hogy valami változást, új színeket hoz festői kifejezésembe.

Tudom, hogy az évek növekedésével a szervezet ereje fokozatosan gyengül, leépül, de azt remélem, hogy az ember szellemének tiltakozása az elmúlás ellen, néha fel-fel lobban, mint a láng, mielőtt végképp kialszik és valami új észleléssel gazdagítja azt, amit előzőleg létrehozott.

Az elmult nyáron szentendrén, érdeklődésem a kisebb méretű színes grafikák felé fordult; ezek könnyedebb, spontán ~~közvetlensége~~ jellege kezdett vonzani; kísérletezni kezdtem a számomra ismeretlen újabb grafikai anyagokkal, amikből őszig egy sorozat aquarell-féle keletkezett, amik talán egy kis szemléleti változást is hoztak látásomba.

Ezeken a képeken alig van tárgyi változatosság; a napraforgó-téma variációi, (amik azonban a magam életét, az ember sorsát jelzik), más lapokon ugyancsak jelképszerűt falak, kapuk, ajtók ablakok, vagy egy híd. Csupa olyan elemek, amik összekötnek a külvilággal, vagy elválasztanak tőle.

Lehet, hogy túl szűkszavúak ezek a képek, egyszerűek, de mégis összetettek; belső világomból ~~[illegible]~~ talán többet adnak, mint az előzőek; néha csontvázig lemeztelenített szerkezet, de a természet szépszigének csodálatával. Talán erősebbek a színek, nagyobbak a kontrasztok; kisebbek, de világítóbbak a fényfoltok és hosszabbak, feketébbek az árnyékok.

Ezt a képanyagot, mint legújabb munkáimat mutatom be most, ezen a kis kiállításon.

19.

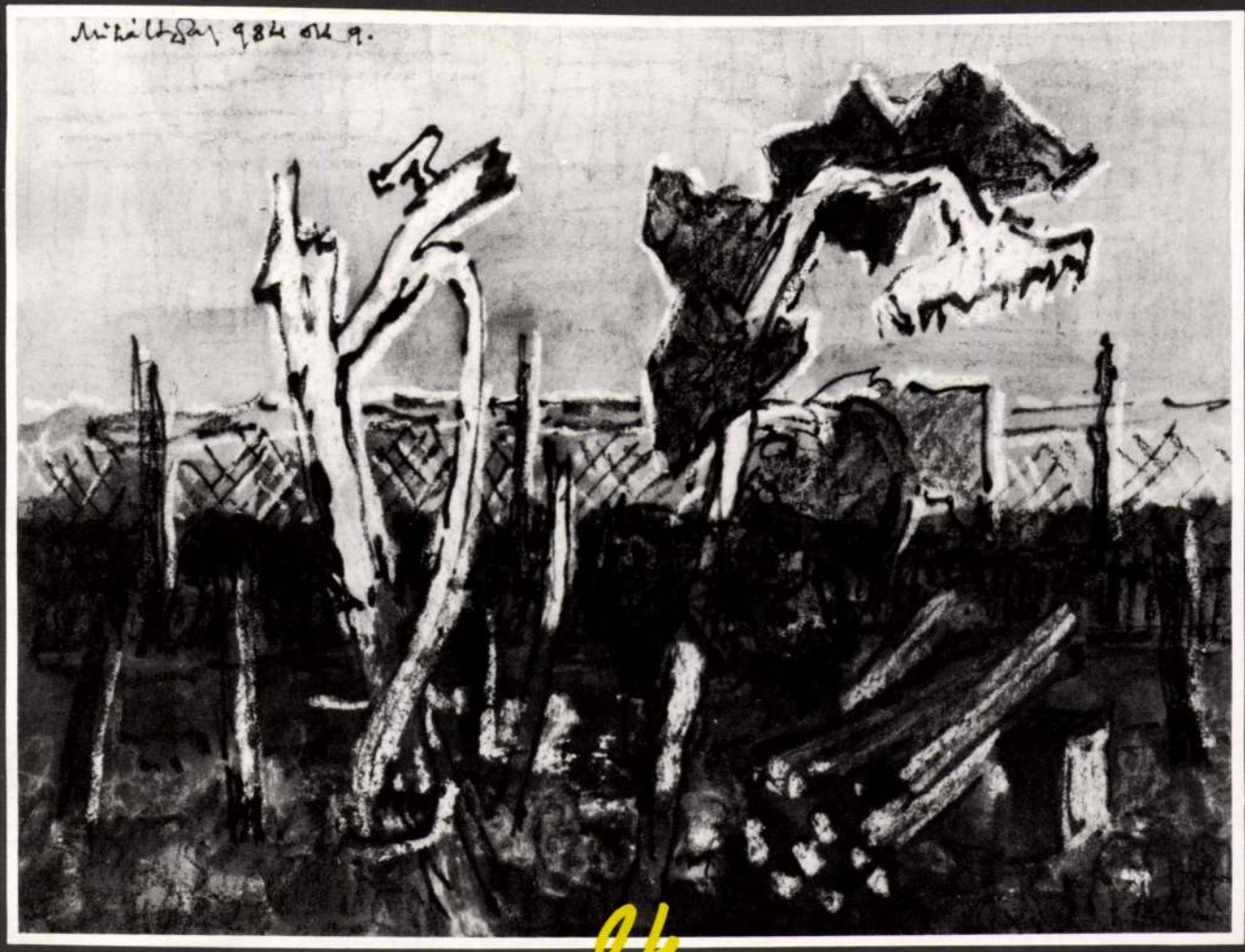

24.

26.

Akvarellek:

1.
Színek és vonalak harmóniája, 1984
20 x 26,5 cm, magántulajdon

2.
Kontrasztok (Művésztelep), 1982
21 x 29 cm

3.
Beborított napraforgók, 1983
24 x 31,7 cm

4.
Kerti építmény, 1983
24 x 32 cm

5.
Napraforgó a pinceajtóban, 1984
28,5 x 22,5 cm

6.
Napraforgó variációk I., 1984
41 x 29 cm

7.
Eltűnő színek, 1984
22,5 x 29,5 cm

8.
Növények épület előtt, 1984
23,5 x 30,5 cm

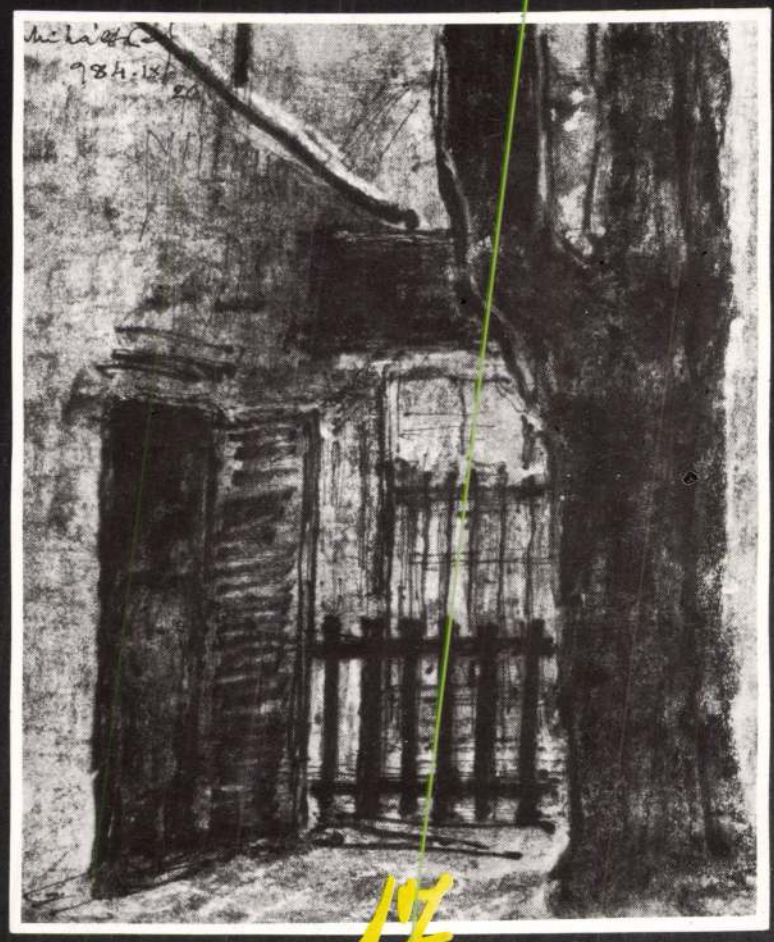

9.
Kert vörös úttal, 1984
29 x 22,5 cm

10.
Kerti kompozíció, 1984
40,5 x 29 cm

11.
Virágok, párás fényben, 1984
40,5 x 28,5 cm

12.
Régi pince, 1984
28 x 38 cm

13.
Őszi harmónia, 1984
34,5 x 25 cm

14.
Falusi ház, 1984
23 x 29,5 cm

15.
Napraforgó variációk II., 1984
37,5 x 23,5 cm

16.
Napraforgó variációk III., 1984
38,5 x 27 cm

17.
A Művésztelep bejárata, 1984
24,5 x 19,5 cm

18.
Borospince, 1984
29 x 40,5 cm

19.
Napraforgó variációk IV., 1984
29,5 x 22,5 cm, magántulajdon

20.
Napraforgó variációk V. (Antropomorf napraforgó), 1984
29,5 x 22,5 cm

21.
Napraforgó variációk VI., 1984
22,5 x 29,5 cm

22.
Napraforgó variációk VII., 1984
29,5 x 22,5 cm

23.
Az ősz vége I., 1984
28,5 x 41 cm

24.
Az ősz vége II., 1984
22,5 x 29,5 cm, magántulajdon

25.
Napraforgó variációk VIII., 1984
28,5 x 41 cm

26.
Napraforgó variációk IX., 1984
22,5 x 29,5 cm, magántulajdon

27.
Napraforgó variációk X., 1984
22,5 x 29,5 cm, magántulajdon

28.
Fák a domb előtt, 1984
25 x 28 cm, magántulajdon

29.
A híd, 1984
29 x 41 cm, magántulajdon

MIHÁLTZ PÁL SZÍNES GRAFIKÁI
Helikon Galéria, Budapest V., Eötvös Loránd utca 8.
1985 április 18 – május 12.

Katalógusterv: Varga István
Fotók: Szabó Mihály
Felelős kiadó: Néray Katalin igazgató
A kiállítást rendezte és a katalógust szerkesztette: Herczeg Ibolya
ISBN 963 7161 58 9
Statisztikai Kiadó Vállalat
Felelős vezető: Kecskés József igazgató
Nyomdaüzem – 85–5034–09 Ára: 15,– Ft

29.

MIHÁLTZ PÁL

KIÁLLÍTÁSA

ELŐSZÓ

Miháltz Pál művészetét nem kell különösebben bemutatni. Aki érdeklődéssel figyeli a magyar festészet e századi mozgásait, rendszeresen találkozhat egyéni hangú, lírai töltésű képeivel. Első jelentkezése — 1925 — óta tizennyolc önálló kiállítással is megörvendeztette barátait, híveit és tisztelőinek növekvő táborát. Napjainkban a művészeti közvélemény jeles mestereink között tartja számon, s nem életkora — 83 éves! —, hanem gazdag munkásságának rangja, igényessége és szépsége okán. Nem sok festőnk van, aki oly következetesen járta a maga útját, építette fel életművét, bontakoztatta ki tehetségét, biztosította a maradandóság jogát, mint Ő.

Egy lassan elvonuló nemzedék rokonszenves képviselőjét tiszteljük személyében. Erdélyből, közelebbről Kalotaszegről vetette sorsa előbb az Alföldre, majd a Duna mellé. Gyermekkori élményei az elhagyott Magyarvalkó s a befogadó kisváros, Szentes valóságából fakadtak. A szelíd hajlású hegyek, dombok, kertek, fák, apró házak, óvatosan nyújtózkodó templomtornyok emléke ötvöződött Szentendre forma-, szín- és hangulatbőségével, napjainkig kitartó nyersanyaggá. Talán ezzel magyarázhatjuk áradó életművének egységes arculatát, amely alig módosult az elrohanó évtizedek alatt, mégis szüntelenül a megújulás jegyeit képes felmutatni. Fürge figyelemmel követi a valóság és a művészet fordulatos eseményeit, kapcsolatot tart a rokonszemléletű társakkal s „folytatja a maga útját".

Jellemzését nehéz címszavakba rögzíteni. Annyi látszik biztosnak, hogy a „szentendreiség" sajátos formában jut térhez képeiben. Mint a művésztelep régi lakója, hűségesen őrzi a köteléket, amely a természethez fűzi. E kiállítás képei egyöntetűen a látvány élményében való megmártózás friss örömét sugározzák. Különösen akvarelljei árulkodnak a mélyen gyökerező együttélésről. Jelentéktelennek látszó részletek, szerény motívumok rejtik azt a suttogást, amely mégis visszhangot tud ébreszteni a nézőben. Sokszor ismétlődő napraforgói, a tört sárgában, lágyan omló barnában oldódó busa virágfejek katonás sorba, kavargó csokorba, szomorú egyszál magukban elrendezve közvetítik a festő alig hasonlítható életérzéseit. A természet lényeit festi, de az ember sorsát jelképezi általuk. Utóbbi lapjain nagyobb hangsúlyt kap a fekete, a bánatos szürke. Finomra hangolt alapokba szakít az öreg fák, kormos, kopott falak vagy elszáradt kórók foltja-vonala. A gesztus robbanó nyoma feszültséget idéz elő, tova űzi a korábban uralkodó nyugalmat, harmóniát.

Szigorúbb, talán komorabb világ jelenik meg félszáz olajfestményén. Néhány visszapillantást segítő munka mellett, a zöm az elmúlt négy esztendő, tetteivel vet számot. Sokkal jobban érvényesül a konstruktív képépítés Szentendrén otthonos hagyománya, de Miháltz ecsetje nyomán sajátos szintézis születik, amelyben szerephez jutnak a látomások, a fakuló éjszakák álomképei is. A témák olykor ismétlődnek, de variációs készsége bámulatos. Hosszan terpeszkedő kerítések, csendes utcák, éles szögekben záródó tűzfalak, rejtélyes ablakok, jajongó karú öreg fák, pinceajtók — és újra csak — napraforgók lényegülnek időtlenné vásznain. A könyörtelen valóság számtalan jelét fogjuk fel, mégis valami

álomszerű, kékes páráktól átjárt hangulat lengi körül a műveit és nézőjüket.
Festészete nélkülözi a formai spekulációkat. A természetközelség megóvja az értelmetlen kalandoktól. A szerkezet tisztaságát mindig a látvány hitelesíti. A vízszintes és függőleges alkotóelemek váltakozva uralják a képmezőket. Hol az elnyúló síkok, hol a függeszkedő formák szerepe nagyobb, de az egyensúly szinte mindig hibátlan. A gondosan felépített váz a tartalmat hordozza, nem válik soha önálló szereplővé.

Miháltz invenciózus festő, aki fegyelmezetten festi meg élményeit, nyíltan vallja meg érzelmeit a világnak. Természetesség, őszinteség, melegség sugárzik minden vonásából. Az egyszerűséget, csendet, nyugalmat emeli át a művészet szférájába, közben örömet érez és örömet okoz a nézőnek is. Régen vajúdó győri kiállítása új tájék nézőit kapcsolja szellemi áramkörébe. Művészetét egy ország vallja magáénak. Most már mi is részesülhetünk felemelő „kincseiből".

SALAMON NÁNDOR

MŰVÉSZETÉRŐL ÍRTÁK:

„A csend és a szemérem művésze... Ám, visszafojtott érzelmek mögött a lelki mélyáramlásban ott él az a dráma is, amely az ifjúkorban az expresszionizmusban kereste kifejeződését, ... nem a szintetizálás klasszicizáló nyugalma, hanem a fegyelmezettségében is felizzó drámaibb hang jellemzi... nem őszikék, hanem sokkal inkább a számadás komolysága, szigora hatja át képeit."

(Németh Lajos: Katalógus előszó, 1969.)

„Töretlen, tiszteletre méltó művészi fejlődés útját rajzolják fel a kiállított festmények... Barna, lila, sötétnarancs, vörös színei, önmagukban is dekoratív festékfelületei krónikát írnak Szentendréről és úgy bújkál bennük a dráma, mint a középkori krónikások terjengős, méltóságteljes mondataiban..."

(Székely András: Képzőművészeti Almanach, 1969.)

„Őrizni a hagyományokat, van olyan bátor tett, mint felrúgni a hagyományokat. Miháltz Pál konstruktív lett és látományos is,... a tágabban értelmezett látványt átíró módszerek nyomában haladt... őt a számtalan kapu ellenére is ...minden kapukontúli ember érdekli."

(P. Szücs Julianna: Népszabadság, 1976. III. 3.)

„... olyannyira szereti az embereket, hogy társainak érzi a növényeket és érző lényeknek festi meg a halott épületeket is. Varázsa és jelentősége abban van, hogy műveivel kora kérdéseire keresett választ... A modern magyar festészet vívmányait megőrizte és átadta a következő nemzedékeknek. Híd volt tehát."

(Vadas József: Élet és irodalom, 1976. II. 28.)

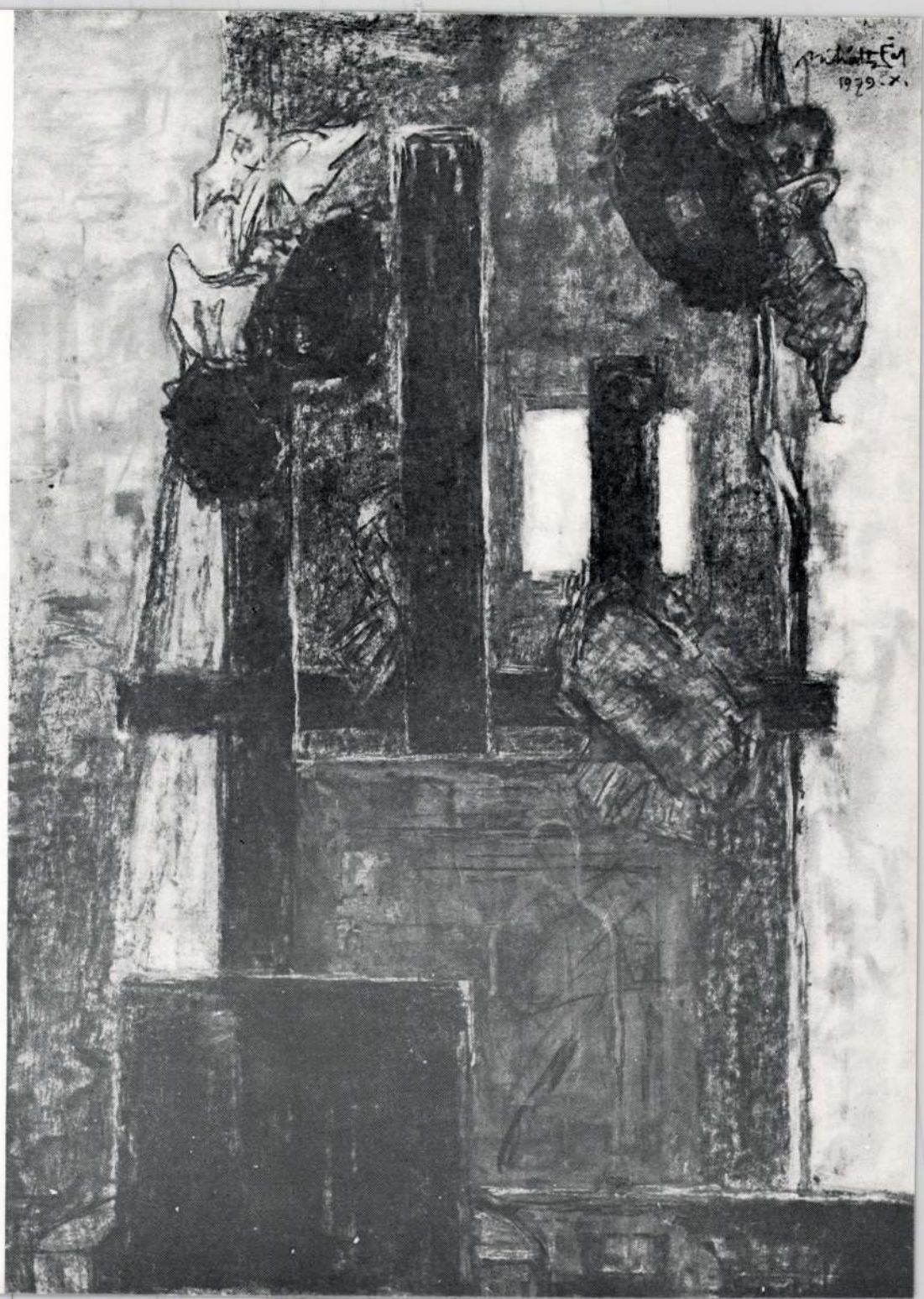

A FESTŐ VILÁGA

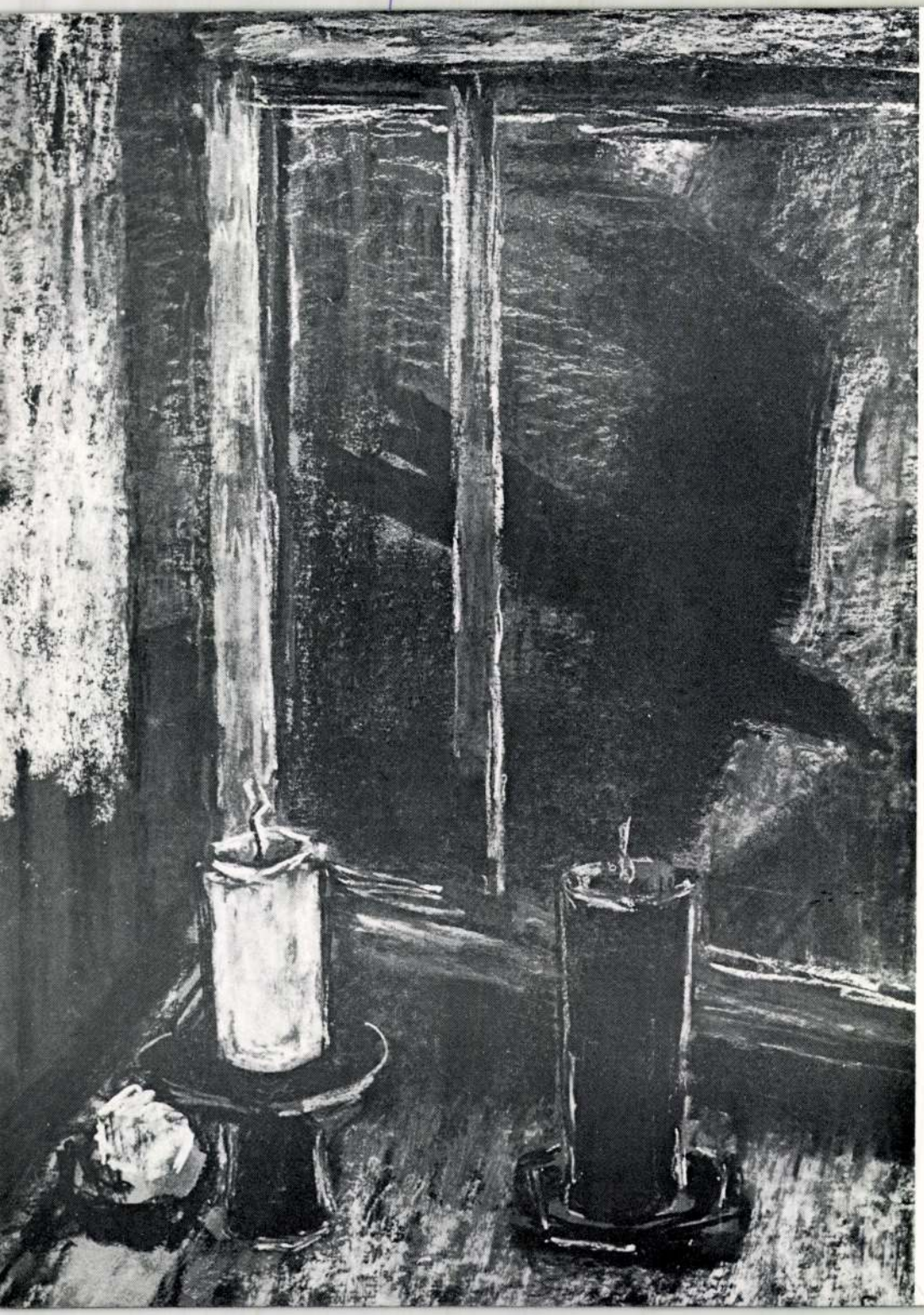

FEKETE MADÁR I.

BÚCSÚ A NAPRAFORGÓKTÓL

SÁRGA RAGYOGÁS

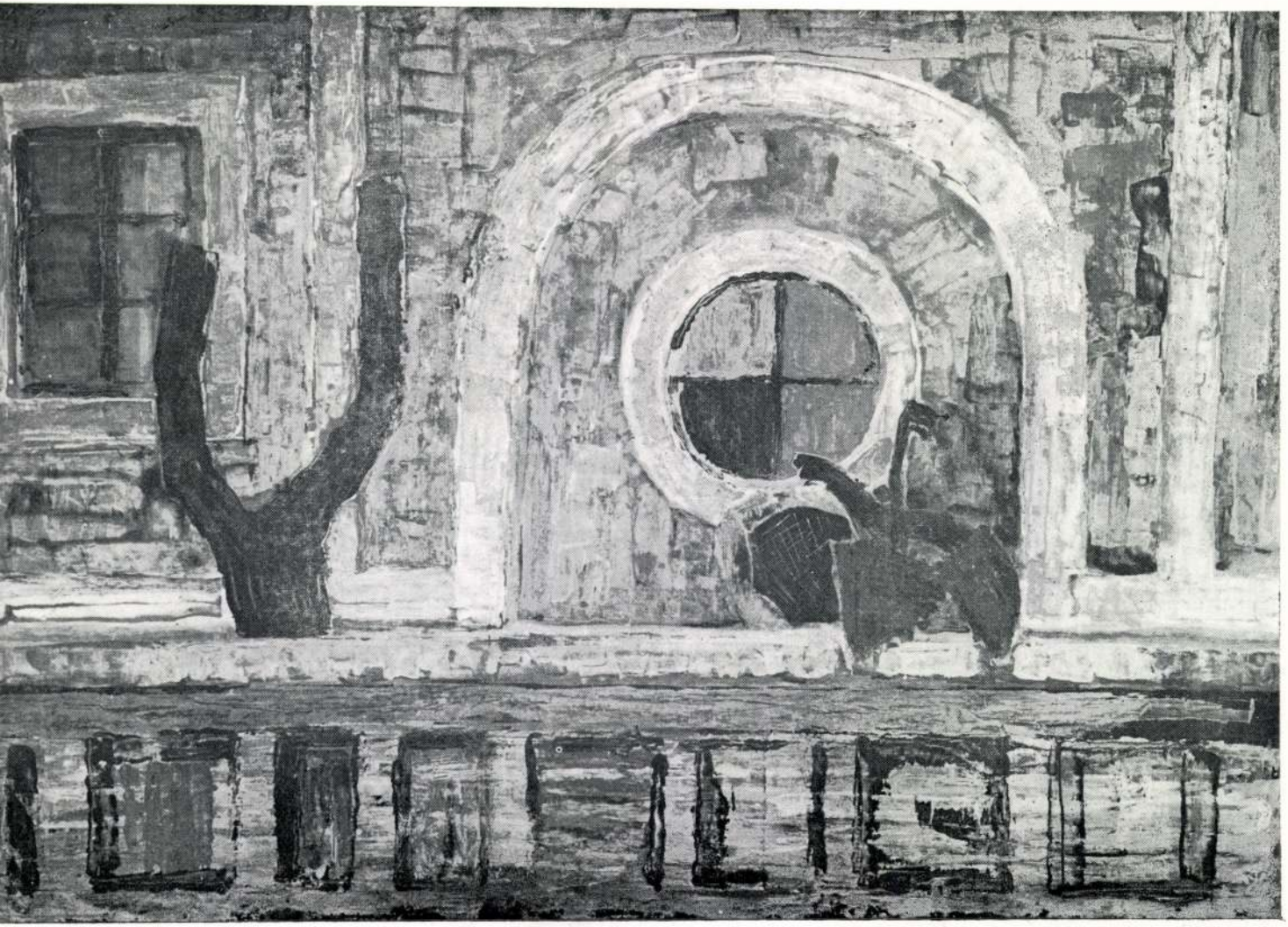

MALOMPATAK HÍDJA

FEHÉR FALAK

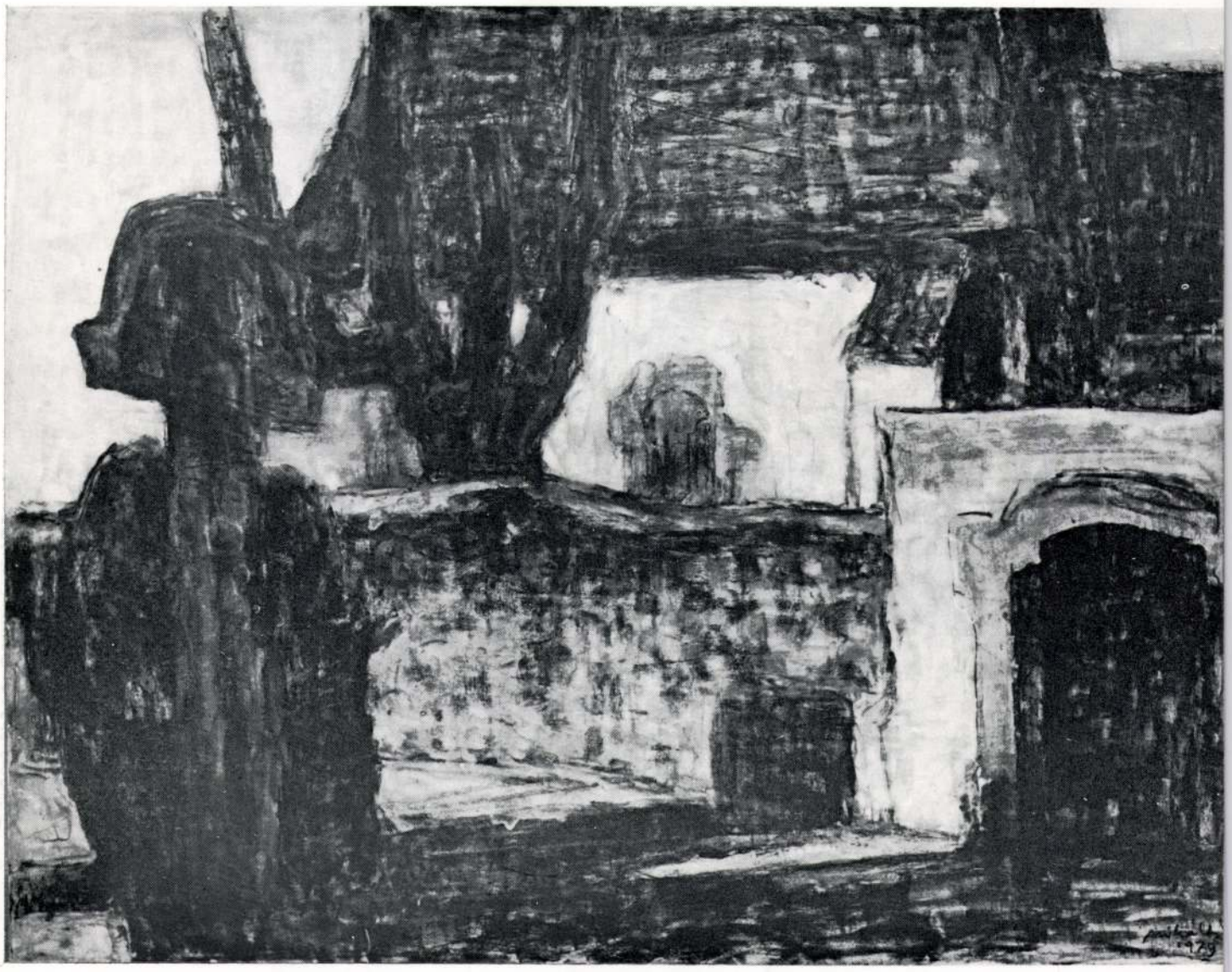

ÖREG FALAK VÖRÖS FESZÜLETTEL

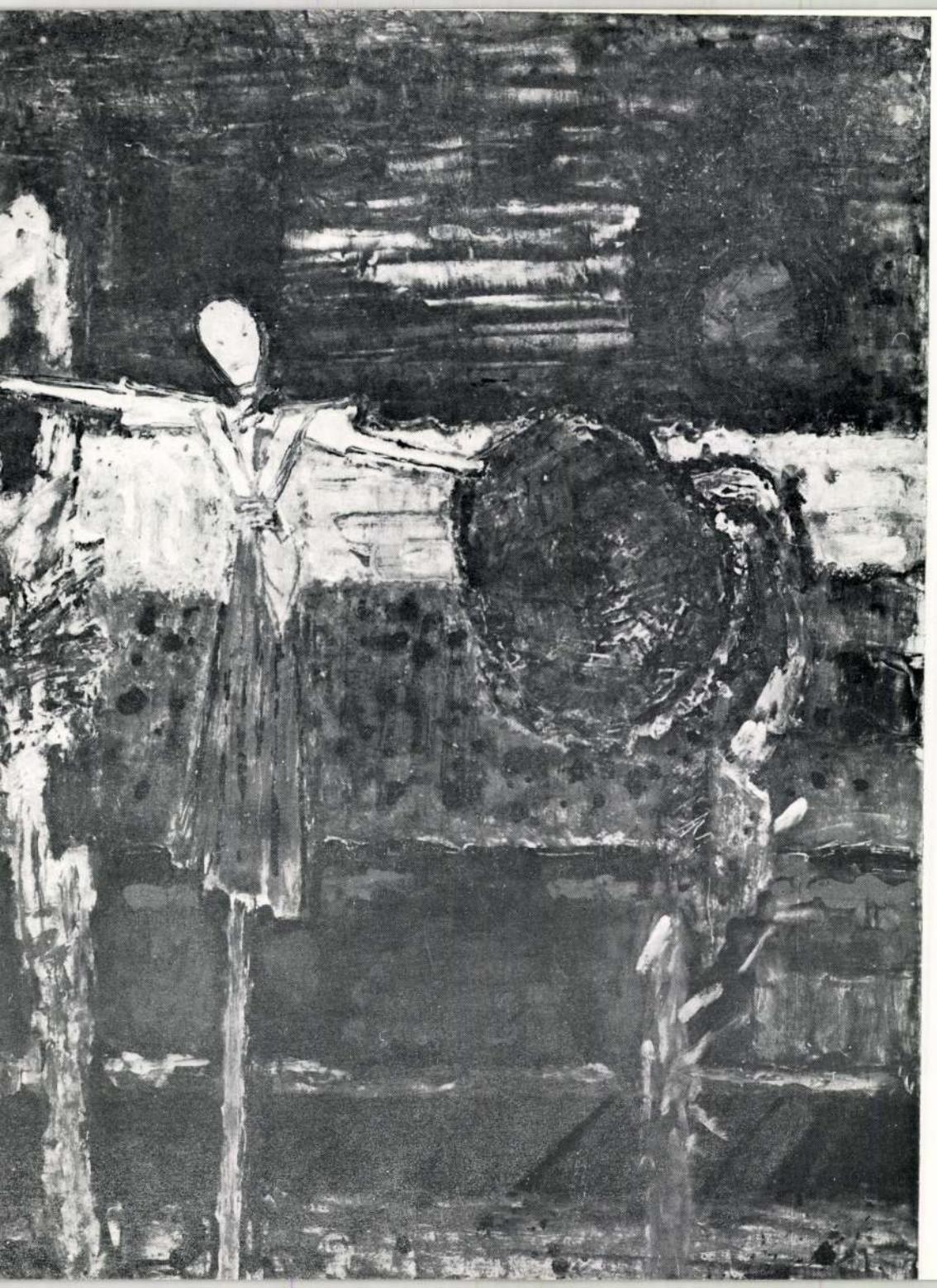

BÚCSÚ
A NAPTÓL

ÉLETRAJZ

Mihältz Pál festőművész Magyarvalkón született 1899. április 1-én. Apja — művelt református pap volt — halála után Szentesre került. A Képzőművészeti Főiskolán előbb Révész Imre, majd Vaszary János volt a mestere. Alapos tanulmányai végeztével a Fővárosi Iparostanonc Iskolába került rajztanárnak. 1928-tól a Műegyetemen szabadkézi rajzot tanít, majd 1946-tól az Iparművészeti Főiskolán tanárkodik nyugdíjazásáig. 1929-ben itáliai tanulmányutat tett. Számos művészeti egyesületnek — KUT, UME, Nemzeti Szalon, Munkácsy Céh volt a tagja, rendszeresen szerepelt kiállításaikon. 1931-ben ment először Szentendrére festeni. Azóta nyaranta ott él. 1946 óta a Művésztelep tagja. 1981-ben életművét Szentendrének ajándékozta — későbbi állandó kiállítás céljából.

ÖNÁLLÓ KIÁLLÍTÁSAI

Ernst Múzeum 1931., 1944., 1946.
Fővárosi Népművelési Központ 1949.
Ernst Múzeum 1959.
Csók Galéria 1964.
Berlin (Raszler Károllyal) 1968.
Ernst Múzeum, Retrospektív Tárlat 1969.
Gyűjteményes Kiállítás Egerben akvarelljeiből 1969.
Műcsarnok, Budapest 1972.
Műcsarnok
Szófia
Miskolc 1976.
Retrospektív Kiállítás a Szentendrei Múzeumban és Klamár Ernő gyűjteményében őrzött műveiből
Szentendrén
Cegléden
Szentesen 1976.
Csók Galéria 1978.
Vígadó Galéria 1980.
Múzeumi Képtár, Győr 1982.

DÍJAI KITÜNTETÉSEI

Szinyei Tájkép-díj 1946.
Munkácsy-díj I. fokozat 1961.
A felszabadulás 20. évfordulója pályázaton I. díj a tájkép kategóriában.
Érdemes Művész 1965.
Munka Érdemrend arany fokozata 1970.
Egri Akvarell Biennálé I. díj 1972.
Kiváló Művész 1973.
Szegedi Nyári Tárlat, Fesztivál-díj 1974.
Munka Érdemrend arany fokozata 1974.
II. Tájkép Biennálé, Hatvan Arany-diploma és I. díj 1976.

KIÁLLÍTOTT MŰVEK

1. Tájkép tehénnel	1945.	70×80 cm
2. Ostrom után	1946.	50×65 cm
3. Cirkuszlovak	1946.	60×43 cm
4. Ház kordéval	1946.	70×80 cm
5. Szentendrei emlék	1969.	80×55 cm
6. Sötétvörös ház	1970.	60×80 cm
7. Vörös mező	1970—71.	60×70 cm
8. Kék rapszódia	1971.	80×60 cm
9. Ablak este (Esztergom)	1972.	60×80 cm
10. Ház piros éggel	1973.	60×80 cm
11. Terasz (Szentendrei udvar)	1974.	60×80 cm
12. Önarckép sárga háttérrel	1975.	50×35 cm
13. Magányos fák	1975.	70×50 cm
14. Pinceajtóban	1977.	53×75 cm
15. Ikonok városa — Szentendre	1977.	60×80 cm
16. Villámsújtott fa	1978.	100×56 cm
17. Elfelejtett utca	1978.	60×80 cm
18. Bástyák	1979.	80×60 cm
19. Nyomasztó emlék	1979.	60×80 cm
20. Csonka fák	1978.	60×80 cm
21. Furcsa kapu	1979.	50×80 cm
22. Kék fa fekete kapuval	1979.	60×80 cm
23. Öreg falak vörös feszülettel	1979.	60×80 cm
24. Vörös-fekete konstrukció	1979.	80×60 cm
25. Házak és emberek	1979.	60×80 cm
26. A festő világa	1979.	100×70 cm
27. Színfoltok és vonalak	1979.	100×70 cm
28. Napraforgók éjszakája	1979.	100×70 cm
29. Napraforgók vörös folttal	1979.	100×70 cm
30. Kontrasztok (A ló)	1979.	60×80 cm
31. Falak—ablakok	1980.	60×80 cm
32. Óriás fák a művésztelepen	1980.	80×60 cm
33. Az eltűnő Óbuda I.	1980.	60×80 cm
34. Az eltűnő Óbuda II.	1980.	60×80 cm
35. Elmúlt a nyár	1980.	80×60 cm
36. Kinizsi Pál sírhelye	1980.	80×60 cm
37. Búcsú a napraforgóktól	1980.	60×80 cm
38. Ablak lámpafénynél	1980.	60×80 cm
39. Napraforgók alkonyata	1980.	70×66 cm
40. Kerti ernyő	1980.	80×60 cm
41. Dráma	1980.	60×80 cm
42. Sárga-kék harmónia	1980.	80×60 cm
43. Az egri vár romjai	1980.	60×80 cm
44. Domb vörös házzal	1980.	60×80 cm
45. Várakozók	1980.	60×80 cm
46. Mementó	1980.	60×80 cm
47. Pincelakók	1980.	60×80 cm
48. Piros—zöld mezőben	1980.	60×80 cm
49. Vonalak dinamikája	1981.	70×100 cm
50. Napraforgók vörös és fekete folttal	1981.	80×60 cm
51. Fák dinamikája	1981.	60×80 cm
52. Gyárvidék	1981.	60×80 cm
53. Fehér házak	1981.	60×80 cm
54. Műtermek világa	1981.	60×80 cm
55. Színpad I.	1981.	80×60 cm
56. Színpad II.	1981.	80×60 cm
57. Örvényesi kápolnarom	1981.	60×80 cm
58. Malompatak hídja	1981.	60×80 cm
59. Dombok hóráccsal	1981.	60×80 cm
60. Falusi kőemlék	1981.	70×50 cm
61. Elhagyott tanya	1981.	49×80 cm

Valamennyi kép tojás—olaj—temperával készült.
62—81. Akvarellek, színes grafikák

A művek közül az 1—11. és 15. számúak Klamár Ernő, a 20., 21. és 47. számúak Götz Béla gyűjteményéből valók. Kölcsönzésükért ezúton mondunk köszönetet.

A kiállítást a győri Múzeumi Képtár mutatja be 1982. február 28—március 23. között

A katalógust összeállította, a kiállítást rendezte Salamon Nándor

A művész portréját G. Fábri Zsuzsa, a reprodukciókat Szabó Mihály készítette

A borítón: Falak—ablakok

XÀNTUS JÁNOS MÚZEUM KATALÓGUSAI 9.

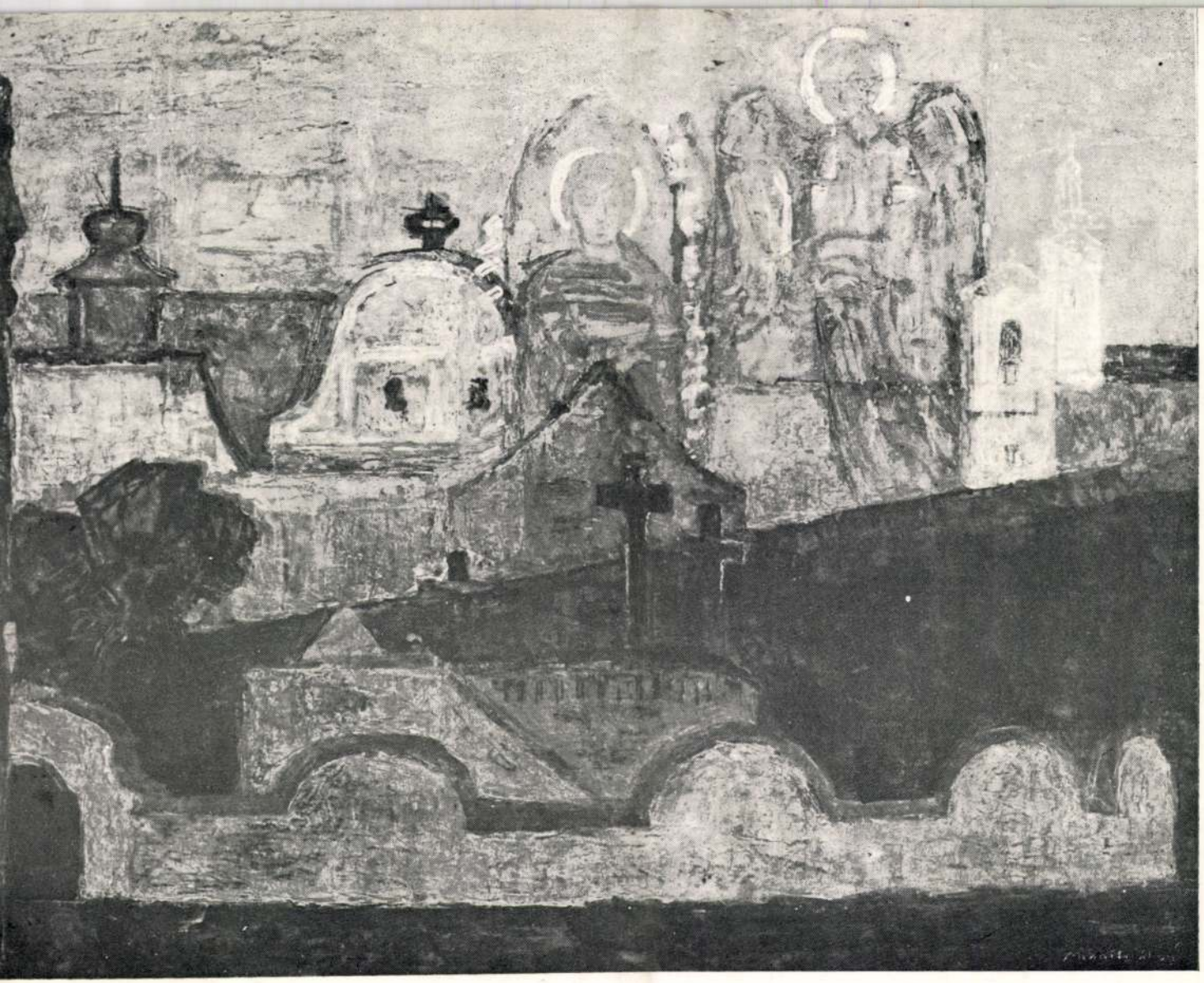

IKONOK VÁROSA, SZENTENDRE

ISSN 0230—0354
F. k.: Dr. Dávid Lajos
Széchenyi Nyomda, Győr 82.14827 — Felelős nyomdavezető: Nagy Iván igazgató

golható erényeit. Megjegyzendő még, hogy bár a síkok a legfontosabb elemei Miháltz Pál képeinek, a festő mindig vezeti a tekintetet azzal, hogy egy-egy áttöréssel a térréteget jelző foltokon rést vág (ajtó, ablak), ezzel lehetőséget ad eszünknek a képen megjelenített tér képzeletbeli bejárására. Jellemző továbbá a feszültség, melyet eltérő irányú vonalakból, különböző intenzitású foltokból hoz létre a festő, teszi vele izgalmassá képeit. Például a Fekete fák kék éggel, aztán a Fekete fák, fehér falak, a Kőtár és az Öreg fa című ek. Fái görcsösek, házai öregek. Könnyen olvashatnánk ki belőlük szimbolikus magyarázatokat, ahogy egyéb motívumaiból is. Formai elemek, szerepük kompozicionális elsősorban, bár hajlunk arra, hogy magányosságot, kopárságot, máshol melegséget, barátságot otthonosságot olvassunk ki.

Az említetteken kívül az Esti fények, az Est Szentendrén, az Alkonyat Szentendrén, a Dézsmaház Szentendrén, a Zúgutca, a Sárga ház, a meghatóan lírai hangulatú Lámpagyújtás, a szimbolikus értelmű Az óra, a Sikátor, az Alkonyat és a két Önarckép címűeket őrzöm emlékezetemben mint különösen szép darabokat. Miháltz Pál 1976 koratavaszán rendezett budapesti kiállítása alighanem az év egyik legemlékezetesebb művészeti eseménye volt. Örülhet, aki látta.

újabbak artisztikus hatásával. Különös vegyület, mely sem egyik, sem másik már, hanem új, egyéni.

A vizsgálódást, melyet sokszor szinte a képekbe ütköztetett orral végeztem buzgalommal, folytassuk pár lépésnyi távolságból. Innét az elemek már jelekké rendeződnek. Jelekké? — itt álljunk meg! Jeleket látunk eredeti megformálásban például Korniss Dezső és Bálint Endre festményein; — felületesebb szemléletre Vértesi a tanítványaik, pontosabban: a szentendrei iskola követői közé soroltatik. Nem alaptalanul, hiszen a festő maga is vallja a kötődést, egyik képe még címében is egyenesen Szentendre előtti hódolatát fejezi ki. Vértesi — eltérően például a motívumait jellé egyszerűsítő Bálinttól — csoportokat, tömegeket, formákkal benépesítő tereket komponál. Néhol felsejlik valamilyen jelenet szereplőkkel, de ha nem érződik is, az mindenképpen jellemző képeire, hogy emberi kapcsolatokat asszociálunk a láttukra.

HEITLER LÁSZLÓ

Kiállítási jegyzetek

MIHÁLTZ PÁL KÉPEI

ismét meglepték azokat is, akik a Mester munkáinak ismerői. Az előző meglepetés 1972-ben volt, amikor az 1969-es retrospektív kiállítást követően csupa új képpel jelentkezett a művész. Most a duplázás: a budapesti Műcsarnok három termét újra új — az 1972 óta készült — Mihált-képek díszítik.

A festő 1899-ben született. Szerencsés sors: egy hosszú élet tapasztalatát használja fel, összegezheti képeiben. Könyörtelenül versenyez a fiatalabbakkal, és bírja. Nyolcvanhat új kép a falakon három év terméséből. Tudom mit jelent ennyi jó képet megfesteni ilyen rövid idő alatt. Még ennyi rosszat is nehéz! Felszabadult valami alól — vélem, s bármihez nyúl, átlényegíti. A hatás varázslatos; — a két délután, melyet a kiállításon töltöttem, csak a varázslat felfogásához elég, nem megfejtéséhez, de nézzük sorjában, mit mond, hogyan mondja.

Hangfogóval játszott muzsikára emlékeztetnek intim témájú és bensőséges hatású képei. Mintha vonósokra, abból is a fátyolos hangú brácsára és a bo

Mihált Pál: Falak és emberek

rongósan zengő gordonkára írná át témáit, bármiről szóljon is a zene. Fehérei finom szürkékre váltódnak, sárgái inkább okkerek, és tűzpirosának lángja is hamvadóban. Ebben az együttesben az apró hangsúly is szerepet kap. Egy-egy árny, idős asszony, szakállas pópa, kocsit vonó vagy előtte állingózó ló, rokkant gyászkocsi a romosodó temetőkapuban, aztán egy kissé riadt arc — a festőé — ezek és rokonaik vonulnak el előttünk a képeken. Krúdy világát sejtem bennük — hogy a vakvágányokra vivő példálódzást folytassam.

Nem könnyű itt kiigazodni, pedig egyszerűnek látszó a képlet: a festő szentendrei, esztergomi, ráckevei, zsámbéki részleteket fest, kedveli a házakat, fákat, s az eget ritkán festi kékre, inkább pirosra, sárgára, zöldre, a látványt kisebb-nagyobb mértékben átírja, jobbára meleg színeket használ, és így tovább. Mindez igaz is, meg nem is. Igaz az, hogy ezekből indul ki Miháltz Pál (ahogy a képekből gyanítom), a folytatás azonban alkotó festőre vall minden tekintetben, nem olyanra, aki megáll a lefestésnél. Itt van például az Emberek és árnyékok című festmény: Vörös ház hatalmas falára óriás árnyékok vetődnek. Honnét ezek az árnyékok? A ház előtt álló apró figurákéi aligha. A vörös színek bársonyos változatai sejtelmes és izgalmas játékot keltenek, velük szemben a háttér mélykékje komorodik. A árnyékok rácsozattá rendeződnek a kép 60×80 cm nagyságú felületén. A felület tagolása elvont, egyenesei, ívei és foltjai geometrikus rendszert alkotnak —, ugyanakkor minden részlet, s főként az egész a legkézenfekvőbb evilági realitásnak tetszik.

Más Miháltz-képeken is megtaláljuk a festői önkényességnek legkülönbözőbb fokait az egyszerűen foltokba fogott látott elemektől a látványból leszűrt rend szerinti újraalkotásig, újat-alkotásig. A perspektivikus ábrázolás elveit és gyakorlatát nem száműzte ugyan munkájából, de nem gondja különösképpen, ott lép ki korlátai közül és perdül át a síkot hangsúlyozóba, ahol neki tetszik. Keverése a kétféle fölfogásnak, harmóniába rendezése, részben ez teszi izgalmassá kompozíciót.

Motívumait többnyire frontálisan sorakoztatja egymás mellé. Szeret egy-egy részletet (falak, tetők) vagy tömböt képbe fogni. Az árnyékokkal úgy éreztet teret, hogy a kép síkjának sérelme ne essék, illuzionistává ne váljon. A foltok, a vonalak építészeti rendszert alkotnak képein, innen a megérzésünk, hogy Miháltz festészete az építészettel rokon, és nem mert sok épület szerepel képein. Kedvelt kompozíciós módszere a vízszintes sávokra osztás, általa azonnal érezteti a közelebbit és távolabbit. Ezt a tagozódást függőlegesek bontják meg (falak, fák, a fák át is futnak egyik sávból a másikba), mintegy rácsot alkotnak.Ez a kép váza. Szilárd váz, de nem ösztövér. Az új művészteleprő1 című kép ebben a tekintetben a legkövetkezetesebb, és színeiben is mesterien megoldott, ahogy a fölső-középső sárgából koloritja átvezet a hideg szürkébe.

Az elvonatkoztatás útjának különböző állomásai kitűnően szemlélhetők olyan képeken, mint a — címében is erre utaló — Foltritmus, Ritmus, Feketebarna harmónia, Fehér ívek. Aki ezekre a képi elemekre nem, csak a látványra érzékeny, az is talál rajtuk méltánylásra érdemeset, hiszen házak, fák képében jelennek meg a foltok, az egyenesek, az ívek, a kép főszereplői.

Elkerülhetetlen, hogy anyagáról és festésmódjáról idejegyezzem észrevételeimet. A tojás—olajtempera színei tartózkodóak, de ahogy Miháltz traktálja, úgy a tartalomnak a többi kifejezési elemmel egyenértékű hordozói. A vastag és vékony felhordás, a festőkéssel odarakás és a felület utóbbi megdolgozása mind a kifejezést szolgálja. Az egyetlen (kár!) üvegezetlen kép, a napsütéses Templomfal fákkal című tisztán mutatta a képeknek ezeket a nem elhanya-

 Népszava 1979. ápr. 11.

Miháltz Pál köszöntése

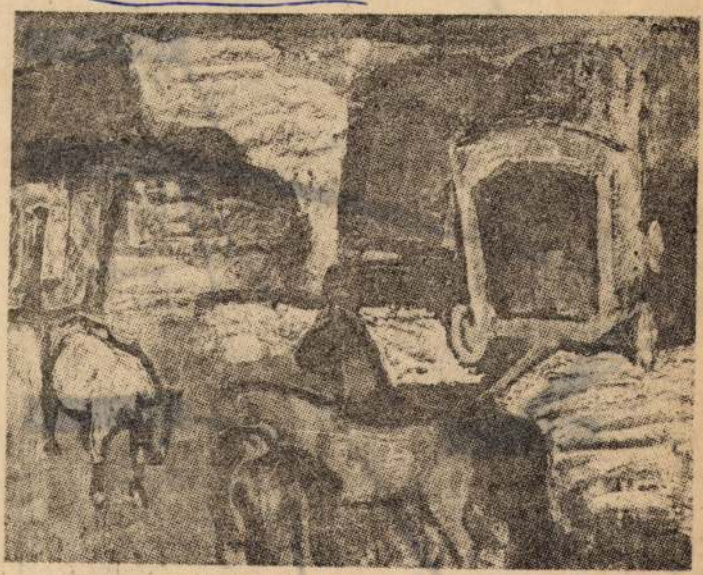

Képünkön a művész „Lovak" című alkotása

Ma tölti be 80. életévét Miháltz Pál Munkácsy-díjas festő, a Magyar Népköztársaság érdemes és kiváló művésze, akinek hat évtizedre visszatekintő, mélyen humánus művészete megkülönböztetett helyet foglal el az újabb magyar piktúra történetében.

Miháltz Révész Imre és Vaszary János növendékeként végezte főiskolai tanulmányait 1918—22-ben, majd a két világháború közének haladó művésztársulásai, a KUT, az UME és a Szinyei Társaság kiállításain lépett a közönség elé. Kezdetben az expresszionizmushoz vonzódott, később a párizsi iskola öntörvényűbb előadásmódja hatott szemléletére, majd Szentendre vonzáskörébe kerülve a harmincas évek derekán alakította ki önálló stílusát, amit a líraiság, a konstruktivizmus és a szimbolizmus sajátos szintézise jellemez. Alkotásainak zöme tájkép, csendélet és enteriőr, amelyek formai jegyeikben szűkebb környezetének vonásait hordozzák, keretükben mégis az egész világról tud szólni, mert az ábrázolt motívumok iránti rokonszenvében, ezek költői átformálásában életérzésének, erkölcsi igényeinek is hangot ad, az ember iránti tiszteletét és megértését is kifejezi.

Mesterünk az érett alkotók biztonságával, magasra állított mércével dolgozik ma is, de képeinek hangvétele — szemben korábbi munkáinak derűs, kiegyensúlyozott összbenyomásával — tömörebb, drámaibb, szigorúbb lett. A régi témák immár filozofikus súllyal, mintegy a mulandóságra ráérzett ember nézőpontjából kerülnek újrafogalmazásra; az élet mellett megjelenik — mint a lét tartozéka, determinánsa — a halál is a vásznakon. Az új Miháltz-képek az ember rejtett és az érzéki világnál sokkal gazdagabb belső világát teszik láthatóvá, azt az ösztönöket, szorongásokat és építő indulatokat egyként tartalmazó közeget, amelyet kordában tartani, amelyen uralkodni csak az képes, aki értelmes és hasznos életet él.

Miháltz a festészetet sohasem tekintette öncélú játéknak, hanem felelősségteljes és magasztos hivatásnak. A ráció embere volt és maradt mindig, bár racionalizmusa nem a dolgok dialektikus küzdelme, az ellentétek festői kiélezése, hanem a feloldás, a béke, az anyagi súlyuktól megfosztott tárgyak és formák szépsége, a szellemi harmónia felé mutat. Piktúrája nem sarkall közvetlen cselekvésre, de közérdekű szándéka elvitathatatlan, hisz újra és újra arról győz meg, hogy a tágabb világ rendje a kisvilágok rendjén múlik, ezeknek pedig mi magunk vagyunk a megalkotói.

Miháltz Pál emberi és művészi útjának egyenessége és következetessége nemcsak tiszteletet érdemel, hanem további eredményekre is jogosít, amihez szívből kívánjuk a legjobbakat a kiváló Mesternek ezen a jeles évfordulón.

Tasnádi Attila

támaszpontok, tömbök

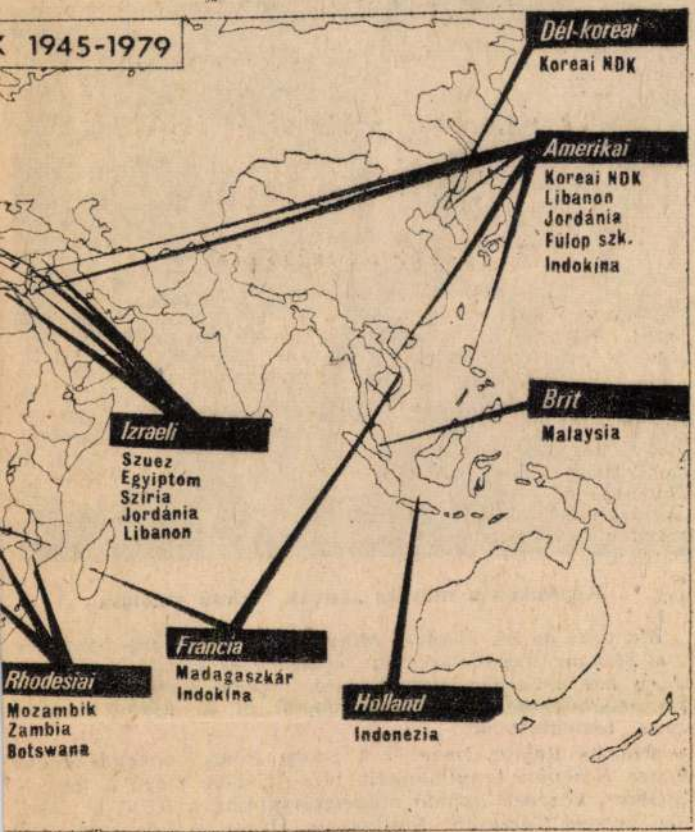

ény kicsikarására, katonai erőfeszítéseik *csak védelmi képességük biztosítására* irányulnak.

Egészen más célokat vall a NATO. *Carter* fejtette ki a *„kettős stratégiát"*, amely *„szembeszegülésből* (konfrontáció) *és enyhülésből"* tevődik össze, a hangsúly azonban a *confrontáción* van.

A kettős stratégiához tartozik a *rugalmas katonai manőverezés*, a támadó hadmozdulatok elve. Ennek megfelelően rajlott le a szocialista közösség határai közelében az *Atom Forge 1978* nevű hadgyakorlat.

A NATO hosszú távú stratégiája más földrészekre is kiterjed, bekapcsolja érdekövezetébe Afrikát és más körzeteket, tervezik Afrika-közi haderő létrehozását és a *„kínai kártya"* kijátszását.

A *„kívülről jövő fenyegetés"* ürügyét nézzük földrajzi szempontból is! Az USA-t két oldalról óceánok határolják, Északról Kanada, Délről Mexikó, amely államok részéről semmiféle veszély nem leselkedik rá. A Szovjetuniónak nemcsak hosszabbak a határai, hanem vannak olyan szomszédai, amelyek imperialista katonai tömbök tagjai. Kína pedig egyideje szovjetellenes külpolitikát folytat. rialista katonai tömb, amelyet az USA összekovácsolt, igazán azonban csak az egyik megnyilvánulása annak, hogy 1945 óta *egész katonai tömbrendszert* hozott létre a Szovjetunió és többi szocialista ország ellen, illetve tervez újabbakat.

Az *ANZUS* három tagállam, *Ausztrália*, *New Zealand* (Új-Zéland) és *United States* (Egyesült Államok) kezdőbetűiből kapta a nevét. 1951-ben alakult, tagjai: *Nagy-Britannia*, *Malájföld* és *Szingapúr* is.

A *CENTO* (Central Treaty Organization) 1955-ben keletkezett. Lényegében felbomlott, mivel *Irán* és *Pakisztán* után Törökország is bejelentette kilépési szándékát.

Két új imperialista katonai tömböt terveznek. Az egyik a *PATO*, amelynek az *USA*, *Japán* és *Dél-Korea* lenne a tagja. A másik a *SATO*, térségére kiterjedő paktum.

Az amerikai támaszpontrendsze tömbökön kívüli országok... is kiterjed. Az amerikai hadsereg egységeinek *egynegyede* állomásozik azon a *2000 külföldi támaszponton*, amelyek a Szovjetunió körül létesültek.

Íme, ez a tények válasza a *„Ki kit fenyeget"*? kérdésé-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296 188-307

Mihály Béla

EZ A DIVAT

1967 JAN

1021

Mihály Béla kerámikusművész alkotása a korszerű »petróleumlámpa«.

A POZSONYI KÓDEX EREDETI KÉZIRATA.

A könyveknek is megvan a maguk története, szokták mondogatni, de ezt sokszor csak azoknak a szellemi, lélektani erők és tényezők változására értik, amelyek a mű megszületésében szerepet játszottak. A kéziratoknak inkább provenienciája, eredete van. Az eredet pedig mindíg homályos, kétes valami. A magyar nyelvemlékek valamennyien hosszú, bolyongós és göröngyös pályát tettek meg. Nem élvezhették egy-egy monostori scriptorium melengető bibliotékájának nyugalmát, még a tinta meg sem száradt a lapon, máris felkapták, és új műhelyben, szokatlan cellában, a szó szoros értelmében faragatlan pennájú másoló írja tovább. De végre is megállapodtak a mostoha sorsú vándorok, és a mult században fölébredt történeti érdeklődés mohó lelkesedéssel gyüjti őket egybe, majd a Nyelvemléktárnak nevezett sorozatban az eredeti szöveg gondos összehasonlításával tizenöt kötetben kiadják a régi magyar nyelvemlékeket.

Egyetlenegy kódex állt ellen a kíváncsi kritikus szemnek, csak egyetlen egy kéziratot volt kénytelen a *Nyelvemléktár* másolatból kiadni — a Pozsonyi kódexet.[1] Alig hogy lemásolták, máris kisiklott a kézből. Alig hogy megtalálják, máris eltűnik. S mikor a legutóbbi időben biztos lelőhelyét megtudták, akkor is makacskodott a homályból előjönni.

Egy kéziratnak ugyanazokat a kérdéseket szokás feltenni, amelyeket a vizsgálóbíró intéz az előtte szorongó vádlotthoz a személyazonosság megállapítása végett. Ki vagy te, hány éves vagy, honnan jössz és miért kerültél ide? Szólni fogunk tehát

1. A kódex provenienciájáról, sorsáról,
2. tartalmáról, az eddig nem közölt latin szövegéről,
3. forrásáról,

[1] VOLF GYÖRGY: Régi Magyar Codexek. Budapest, 1885. XIII. 103—130. l.

4. paleográfiai sajátságairól, másolóiról,

5. a kézirat jelentőségéről a magyar lelkiségtörténet szempontjából.

Ki vagy te, hány éves vagy? Lássuk a kódex leírását. A 15·6×11·5 cm nagyságú (renaissance mintájú), bőrrel bevont fatáblába kötött nyolcadrét kódexet két bőrszíjon függő német díszítésű rézkapocs tartja össze. Az elején nyomtatott premontrei brevárium részletet találunk. A fametszet az Apokalipszis Bárányát tartó Üdvözítőt ábrázolja. Előtte térdel egy premontrei apát, akinek címere fehéren maradt. (Nem festették ki.) Mögötte áll Szent Norbert, biztató, támogató mozdulattal Krisztus felé szeretné az apátot vezetni. A gótikus arkatúra alatt Szent Norbertnek kanonoki ruhát hozó angyal szárnyai bontakoznak ki. A breviárium húsvéti táblájában az 1514. évszámot találjuk.[2] A bevezető latin szöveg JACQUES DE BACHIMONT 1513-ban megválasztott premontrei generális-apáthoz intézett humanistaízű ajánlással kezdődik. JACQUES DE BACHIMONT megválasztása után minden erejét a rendi reform keresztülvitelének szentelte. Elsősorban a liturgikus kultuszt akarta fényessé, ragyogóvá tenni, ezért 1517-ben szigorú aszketikus árnyalatú disciplinát vezetett be az egyetemes rendbe,[3] amelynek nálunk visszhangja és szócsöve FEGYVERNEKI FERENC sági prépost volt. JACQUES DE BACHIMONT a nagy reformátor neve a *Pozsonyi-kódex* elején az ugyancsak premontrei *Lányi-kódexet* is létrehozó friss újító szellemre mutat.[4] Véle a *Pozsonyi-kódex* is beilleszkedik a szerzetesi életet felfrissíteni igyekvő azon reformmozgalomba, amelynek jelentőségét a magyar nyelvű irodalom fellendülésében HORVÁTH JÁNOS vette észre.[5] A kódex elé kötött premontrei latin breviáriumnak a *Pozsonyi-kódex*szel való kapcsolata

[2] HANS BOHATTA: Bibliographie der Breviere 1501—1850. Leipzig, 1937. munkájában 84. lapon 1504; 1505; 1507; 1510-es kiadást említ meg, utána az 1525-ös következik. — Az 1514 nem jelenti okvetlen a nyomtatási évet, mert BOHATTA által 981. szám alatt idézett párizsi példány Tabula Pascha-jában is megvan az 1514-es évszám.

[3] FR. PETIT: L'ordre de Prémontré. Paris, 1927. 90—91. l.

[4] GÁBRIEL ASZTRIK: Breviárium-típusú kódexek. Budapest, 1934. 30—37. l.

[5] HORVATH JÁNOS: A magyar irodalmi műveltség kezdetei. Budapest, 1931. 115—20, 123. l.

mutatja, hogy a „Franciában tartatik"[6] jelige él és éppen ennek a reformmozgalomnak kapcsán a premontrei apácák, vagy ahogy akkor nevezték őket, főkötős atyafiak szívéből a magyar nyelvű ájtatosság is felszakadt. A latin ajánló sorok után pszaltérium következik, amelynek zsoltárbeosztása a breviárium-típusú kódexeinkhez (Döbrentei és Apor) szolgál megfelelőül. Halotti szolgálat, kommendátió, kommunis rész, egyházi szentelés, dedicatió ecclesiae, votiv misék, a communikálás utáni hálaadással fejeződik be a latin szöveg. Majd ugyanabba a táblába bekötve, tehát vele kb. egyidőben beírt magyar szöveget olvashatunk.

Ez a nyomtatott breviárium volt az oka annak, hogy a *Pozsonyi-kódex* oly sokáig lappangott, és hogy a *Nyelvemléktár* a szöveg kiadásánál nem tudta figyelembe venni az eredeti kéziratot. A *Pozsonyi-kódex*et közel száz éve, 1836-ban fedezték fel a pozsonyi franciskánus konventben. GYURIKOVITS GYÖRGY, a Tudományos Akadémia levelező tagja másoltatta le. A másolat nem kielégítő, az oldalak váltakozását nem jelzi, a latin szövegeket elhagyja, átírása nem pontos. Az *ő* hang jelzésére a kódexnek kétféle jele van. Az *ew* és az alul függőlegesen áthúzott o betű. Pl. *ewrewkewl* = örököl és *zerzesebǫl*. A Nyelvemléktár pl. így írja: *epesegherol*. Nem vették észre, hogy alul át van húzva az o.

Amikor a kódexet 50 év mulva VOLF GYÖRGY ki akarja adni, sehol sem találják. Jobb híján kénytelenek voltak tehát a pontatlan másolatot alapul venni. A nyelvemlékre újra 1914-ben akadtak rá a pozsonyi klastromi könyvtárban. Erről az örvendetes hírről GÁBRIEL GOTTFRIED számolt be a *Magyar Nyelv* következő évi számában.[7] 1934-ben Szent Norbert halálának 800 éves évfordulóján a premontrei kódexekről kellett volna írnom. Mint kétes premontrei eredetűnek, a *Pozsonyi-kódex*nek a felkutatása is szükségessé vált. Azonban minden igyekezet hiábavalónak bizonyult. A kódex nem volt sehol. Végre azt a felvilágosítást kaptam, hogy néhány pozsonyi származású kézirat véletlenül éppen a szombathelyi ferencrendi könyvtárban van.

[6] Lányi-kódex 314. l. Kezdetyk Benediccio mense az az aztal az my zeretwnknek ygaz modya zerent az mynt franciaba tartayak.

[7] GÁBRIEL GOTTFRIED: A Pozsonyi-kódex felfedezett eredeti kézirata. Magyar Nyelv 1915.

A gazdag középkori anyagban azonban, a legnagyobb családásra, a *Pozsonyi-kódex*nek hült helye volt. Ellenben itt volt egy antifonálé, amelyet DANKÓ himnuszgyüjteménye jegyzetében jelleg és eredet meghatározása nélkül, mint pozsonyit említett. Ebben a kéziratban számos *magyar* bejegyzés is található — így tehát valójában szórványemlék —, amely 1516 előtt készült a szegedi premontrei apácák számára.[8] Ez a *zsolozsmás könyv* hűséges bujdosótársa volt a mi *Pozsonyi-* és *Lányi-kódex*ünknek. A legkiemelkedőbb premontrei liturgikus tűzhely ugyanis Szeged volt. 1516-ban, épp amikor e szórványnyelvemlék antifonálét másolják, leég a szegedi kolostor. Az író, SOROR MÁRTA le is jegyzi azonnal:

Ezerötszáztizenhat esztendőben írták e ternuszt, akarth megége Szent Léleknek monostora és Szent Miklusi és felsővárosnak, Szegednek nagyobb része első idnepének, Szent Agostonnak estein.[9] Az *énekeskönyv* vagy ekkor, vagy a török betörés következtében Somlyóvásárhelyre kerül. Itt találkozik az 1519-ben másolt egyházi előírásokat tartalmazó *Lányi-kódex* ordináriummal.

A *Pozsonyi-kódex*et egy évvel később, 1520-ban kezdik írni. Hol? Szegeden, Somlyóvásárhelyt v. Mórichidán ugyanis az apácák között is volt ügyes másoló, pl. MÁRTA nővér. A *Pozsonyi-kódex* elejét pedig két férfi másolja. A *Lányi-kódex*et is KÁLMÁNCSEHI LÁSZLÓ írja. Valószínű tehát, hogy a jelen kódex születési helyét az ekkor virágzó másik két apácamonostorban, Somlyóvásárhelyt vagy Mórichidán kell keresni. Kódexünk jóban-rosszban társa, az említett szegedi antifonálé — 1543 körül Mórichidára kerül. Vele mehetett a *Pozsonyi-kódex* is. Az apácák a török elől a bécsi Porta Coeli-kolostorba menekültek, magukkal víve a minden kincsüket képező kéziratos könyveiket. Erről az antifonáléba bejegyzett német írás is tanuskodik. Bécs után Pozsony lett Boldogasszony szerzetének utolsó aziluma. Itt haltak el az öreg sororok, emlékül hagyva maguk után a szív csendességében fogantatott írásokat. Itt pihent meg ez a szegedi

[8] Szombathely. Ferencrendiek. Codex. Lat. 6264.

[9] U. o. Cod. Lat. 6264 fol. 43. HORVÁTH A. tanulmánya Analecta Praemonstratensia 1931. p. 337. TIMÁR KÁLMÁN: A szegedi premontrei apácák magyar nyelvemlékei. Szegedi Füzetek 1934. 199. l.

liturgikus szellemben elindult kódex, Somlyóvásárhely, Móric-hida és Bécs állomásokat maga után hagyva, hogy a pozsonyi klarisszák házában lappangjon sokáig.

A koráról kellett volna először szólni, de ez a vándorlás éveiből úgyis könnyen szembeszökik. A 41 levelet számláló kódexről azonban nem mondhatjuk el, hogy egy évnek terméke, mint ahogy a kéziratban két helyütt is előforduló ugyanaz az évszám következtetni engedné. Az első határozott adat az első kéz bejegyzése Szent Brigitta imádságainak a végén. „Ezt végig írta az the szegény atyádfia Mihál deák, kiből (könyvből) te szolgálhassad az örök Istent és mi érettünk imágy is". (Számmal) 1520. A második kéz, ugyancsak férfimunka, számjegyek helyett betűvel írja ki: Anno domini millesimo vigesimo et quingentesimo.

Ezután a *Regina Coeli* és *Assunt Anne solemnia* kezdetű himnuszt olvashatjuk igen kezdetleges női írásban, valószínűleg két kéz munkája. Az ötödik kéz megint magyar szöveget ír: Urunknak szent testének, hozzánk való vételéről, igen szép imádság. Az írás kurzív, gyorsfutású, ligatúrái könnyedek. 1520-nál mindenesetre későbbi, fiatal másoló munkája. A 6. kéz állott írás, szinte olyan, mintha maga fordítana, sokat javít, öreg író munkája 1530 körül. Ezután még két másoló tollából látunk latin szöveget. Valóságos kis paleográfiai album ez a kódex! Volf György úgy sejtette, hogy hárman írták a *Pozsonyi-kódex*et. Ezt a nézetet Gábriel Gottfried is osztotta. Az eredeti kézirat alapján pedig kitűnik, hogy *csak* maga a magyar szöveg négy kéz írása. A latin nyelvűn is négyen osztoztak.

Szent Brigitta 15 imádságát Mihály deák másolta valami E. kezdőbetűs nevű apáca — mint ő mondja — szegény atyafia részére. A keltet épúgy elárulja, mint a másik másoló, aki szintén férfi volt. Mintha mindketten érdekesebbekké akarnák magukat tenni, bőbeszédű bejegyzéseikből ki-ki törölnek egyes sorokat. A második kéz írója, úgylátszik, a már beírt nevét igyekezett eltüntetni, mert ha jól következtetek, az átvilágításnál *per me* ... szavak tűnnek elő, amelyek *de Z.* ... végződtek.[10] Ultraviolett sugarakkal való előhívás eredménnyel fog kecsegtetni, ezért biztosat csak e fényképek birtokában mondhatunk. Pedig igazán

[10] 24. l.

nem volt miért szégyenkezni a nagy búcsús imádságokat beíró másolónak. Övé a legszebb, leggondosabb írás. A margóra észrevétlen lendülettel csicsergő madarakat, szirmukat bontogató virágokat, bohókás állatokat rajzol. Gondosan másolja a Szűz Mária epeségéről szóló ájtatosságot, és a megnyugvó Amen után magyaros őszinteséggel így sóhajt fel: *Jaj! hogy fáradok — bor itlan!* Ebből az Explicitből következik, hogy a második kéz is deák munka, talán az e korban oly gyakori vágus deák írása lehet. Bezárhatták szegény fejét egy szobába, mert a fizetett másolónak nem volt ínyére a gyors munka. Kitekinthetett a rácsos ablakon, s a klauzurán túl felvirított előtte a mező, — keservét sorai közé fűzte: *Jaj! hogy fáradok bor itlan.* Adassék dícséret a főkötős atyafiak túlbuzgóságának, nincs is hiba a boritlan másoló munkában. — Ezzel a *Pozsonyi-kódex* is beállt a nekünk ma furcsának feltűnő szent könyvek társaságába, ahol a másoló rendszerint laikus, örömében vagy bánatában a bort dicsőíti. Bruges-i kéziratokból idézek hasonlókat:

Datur in convivio vinus vina vinum
Masculinum deficit atque femininum
Sed in neutro genere vinum fit divinum.[11]

Egy másik így fejezi be munkáját: *Explicit hic totum, infunde da mihi potum.* Végül *Quando ego bibo vinum, loquitur mea lingua latina.* A középkori másoló tréfás megjegyzése semmit sem vont le az olvasók lelki emelkedettségéből, amikor ezt az imádságos könyvet (mert ez az!) Istenhez fohászkodva kinyitották. A *Pozsonyi-kódex* a hivatalos egyházi zsolozsmakönyv mellett az egyéni devoció, magánájtatosság célját szolgáló könyvecske. A kórusban, a zsolozsmakor a hívő lélek elveszett a nagy közösség szárnyaló lendületében. Testtartása, ajkának mozgása, minden elő volt írva. A misztikus érzéstől sugallt egyéni vágyakozásnak szüksége volt a magánájtatosságra, ahol szabadon, kötöttség nélkül lángolhatott föl az Istenhez induló lélek. Jelen kódexünk jó példa arra, hogy a hivatalos zsolozsmakönyv tőszomszédságában, ellenállhatatlan erővel tör ki a szív mélyéből a sok tarka imádság, amelynek szövege szívesen rejtőzött el az Egyház ellenőrző szeme elől.

[11] LANGFÖRS: A propos des explicit des mss. de la Bibl. de Bruges. Neuphil. Mitteil. 1936. 7. l.

Kódexünk Szent Brigittának Krisztus szenvedéséről szóló imádságát tárja elénk — a *Czech-, Thewrewk- és Gyöngyösi-kódexekkel* rokon fordításában.[12] Mind a négy fogalmazásban Krisztus édességes orcájának szépségét *kemen sidóknak katroncájával* fedezik be.[13] A XIV. század nagy misztikus asszonyának, Sz. Brigittának az írása nálunk 1520 körül még átható erejében, tápláló izzóságában szívódik fel. A XIV. század krisztocentrikus világnézete, *patet arcanum cordis per foramina corporis* — a sebek mutatnak Krisztus igazi szívére — mondás a XVI. sz. elején a magyar kolostorokban még újdonság erejével hat. A fordítások ihletett, néha az extázist megközelítő hangja meggyőzően bizonyítja ez érzés érintetlen tisztaságát. Krisztushoz fordulva imígyen fohászkodnak. „Te gyenyerüséges és ifjú virágos testedben ártatlan halálra kegyetlenséggel ítéltettél... keresztfának általságára és hosszuságára huzattál, miként oroszlánok bekörnyékeznek, ragadnak, rángatnak... Az időben Uram Jézus te dicsőségű gyenge tested meghervada és te derekadnak szép vére minden érben elapada."[14]

Krisztus szenvedésének, Mária epeségének ellensúlyozására itt találjuk a Szűz Mária öt örömérőI szóló latin imádságot: *De quinque gaudiis B. M. V.* A kódex premontrei jellege csak nyer ezzel a fohásszal, hisz boldog HERMANN JÓZSEF, az akkori premontrei spiritualizmus e kiváló képviselőjének Szűz Mária öt örömérőI szóló egy másik imája szintén a kolostorok legkedveltebb ájtatossága volt.[15] Azt tartotta a jámbor hagyomány, hogy Szűz Mária öt öröme (concepcio, nativitas, resurrectio, ascensio, assumpcio) törli el mindazokat a bűnöket, amelyeket az ember öt érzékével követ el. Nem nehéz kitalálni, hogy ezzel a beköszöntő rózsafűzér ájtatosság küszöbén állunk. Továbbmenve, Szent Ágoston szerzette jeles imádság csatlakozik az epeségek és az öt öröm szövegéhez. A szoros *jászló*ban fekvő fiának a Szent Szűz minden édességgel hízelkedett, mert Istennek illető szent lelke őt *dél szél* képpen *általfuá*.

[12] BÁRDOS JÓZSEF: Szent Brigitta tizenöt imádsága kódexeinkben. Budapest, 1903. — GONDAN FELICIÁN: A középkori magyar pálos-rend és nyelvemlékei. Pécs, 1916. 127—28. lap.

[13] Irodalomtörténeti Közlemények. Codexeink forrásai. 1896. 199. l.

[14] Pozsonyi-kódex 3. l.; 10 verso. NyET. XIII. 105. 11. l.

[15] F. VERNET: La spiritualité médiévale. 90. l.

A magyar vallásos érzés elkövetkezendő megírásánál nem lehet figyelmen kívül hagynunk kódexeink magyar, de latin nyelvű imáit sem. Maga BRÉMOND abbé a híres *Histoire du sentiment religieux* munkájában nem mert a középkori vallásosság kérdéséhez hozzányúlni, mert az anyaggyüjtés munkáját nem találta elegendőnek. A Pozsonyi-kódex eddig nem közölt latin nyelvű himnuszai és imádságai mutatják, milyen harmónia, milyen devocionális egység hatja át a kódexet. A Szent Margit-legenda a premontreieket prépostok rendje, más szóval Boldogasszony szerzetének nevezi. Nem csoda tehát, ha a magyar imák, a Krisztus emberségének szólókat kivéve, mind e nemesillatú konfektnek malasztjával teljes Bódogasszonyhoz szólnak. *Idvözlégy dicsőséges napnál fényesb csillag* kezdetű fellengzős imádságot ugyanaz a dogmatikai hangulat iratta be a kódexbe, mint a mellette levő *Dies leta celebretur in qua pie recensetur Marie concepcio* kezdetű latin sequentiát.[16] Vagyis — a Szeplőtelen fogantatás kialakulóban levő tana.

A magyar nyelvű imák között a lap alján szövegtöltőnek húzódik meg az

Angyaloknak nagyságos asszonya
Ur Jézusnak bódogságos szent anyja
Mennyországnak szépséges ajtaja
Paradicsomnak nagy széles kapuja

kezdetű ének.

Kedves bizonyítéka a klastromi és világi élet egymásbafonódásának és annak, hogy a *via unitiva* útján szorgoskodó apácák a magánájtatosság talajából fakadó népi énekeket szívesen iktatták breviáriumuk üresen maradt lapjai aljára.

A kommunikálásra és gyónásra előkészítő ima fejezi be a kódex magyar nyelvű anyagát. Méltó kihangzása annak a lelkesült hangnak, amely a legbensőbb elragadtatás pillanatában az ajakra tódul. Tudja a fohászkodó apáca, hogy jól lehet bűnös, jól lehet méltatlan, jól lehet fertőzetes, mégis így kiált fel: Te vagy én Teremtőm, én ábrázatom, én szabadságom, én birodalmam, te vagy én Atyám, Te vagy én Uram, Te vagy én Istenem

[16] Pozsonyi-kódex. 38vo—39vo.

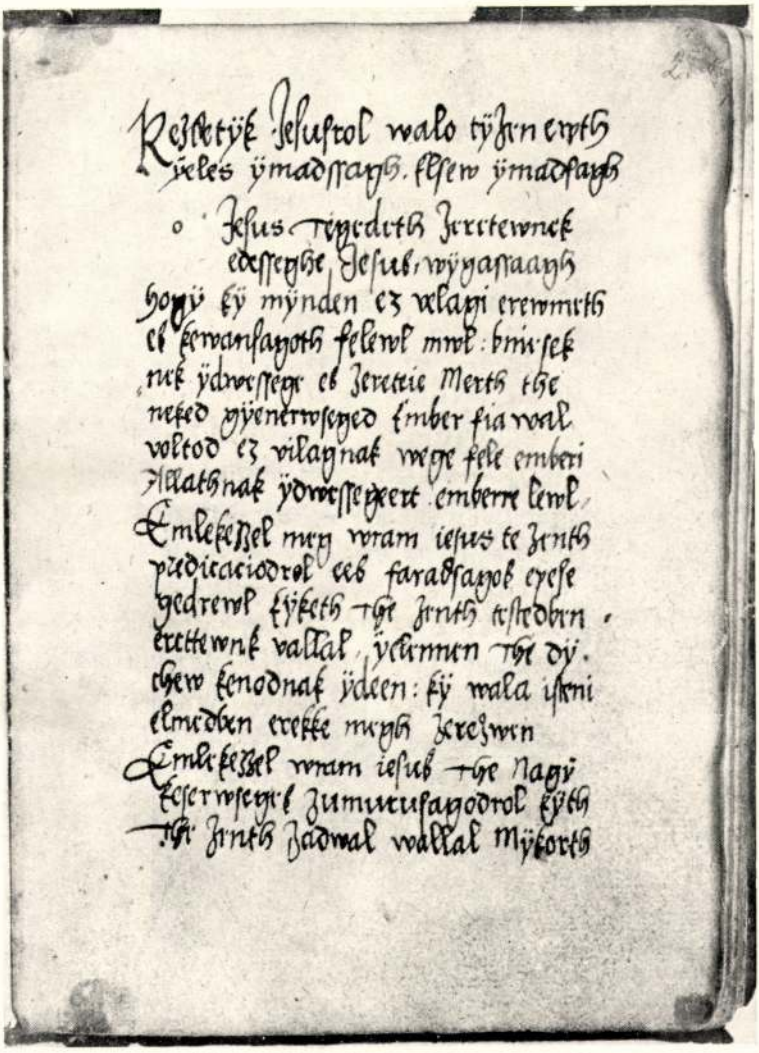

Kezdetÿk Jesustol walo tÿzen ewth
ÿeles ÿmadssagh. elsew ÿmadsagh

o Jesus tegedeth zerettewnek
edesseghe Jesus wÿgassaagh
hogÿ kÿ mÿnden ez velagi erewmeth
es kewansagoth felewl mwl: bnÿsek
nek ÿdwessege es zerettie Merth the
neked gÿenerwseged ember fia wal
voltod ez vilagnak wege fele emberi
Allathnak ÿdwessegeert emberre lewl
Emlekezzel meg wram iesus te zenth
predicaciodrol ees faradsagok eyese
gedrewl kÿketh the zenth testedben
erettewnk vallal ÿelennen the dÿ
chew kenodnak ÿdeen: kÿ wala isteni
elmedben erekke megh zerezwen
Emlekezzel wram iesus the Nagÿ
keserwsegek zumurusagodrol kÿth
the zenth zadwal wallal mÿkorth

Szent Brigitta imádsága. Első kéz írása.

Pozsonyi kódex. 2r. l.

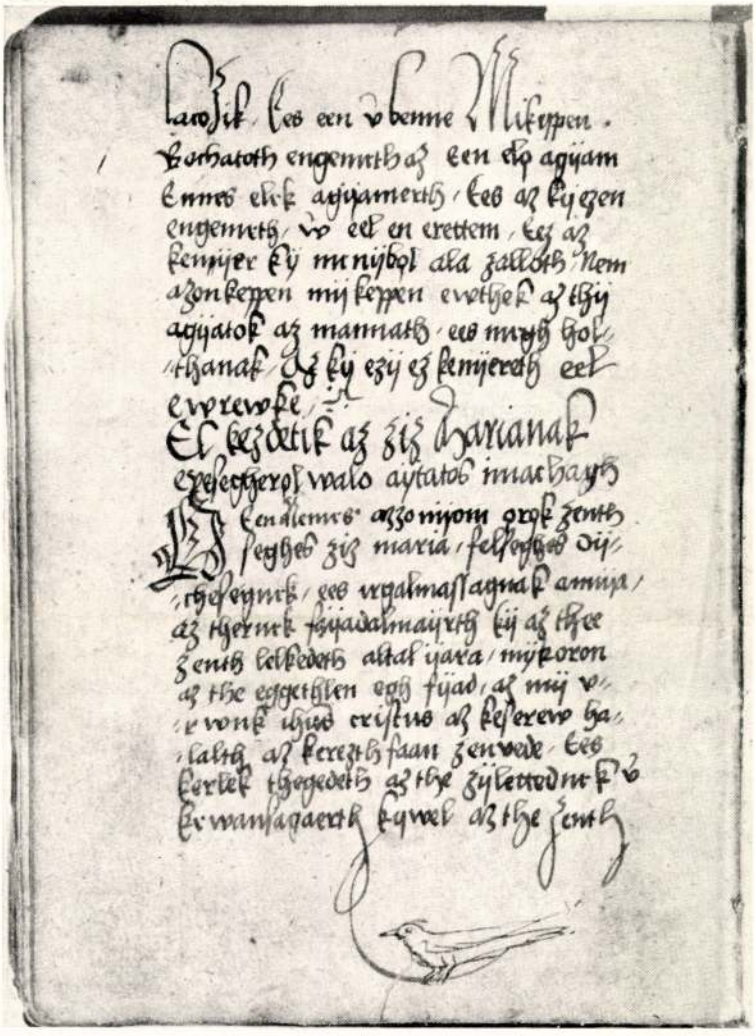

Szűz Mária epeségéről való ima, Második kéz írása.

Pozsonyi kódex. 16v. l.

és én Királyom, én Vezérem (szinte megsokasodnak a kiáradó fogalmak a fordító ihletett ajkán), én reménységem, bizodalmam és én vigasságom és örömem, én erősségem, én ótalmam, én szabad életem, én kívánságom — Te szolgáló lányod vagyok, jól lehet gonosz legyek, méltatlan és bűnös, de gah akármi is legyek — Tied vagyok.[17]

A még nem közölt latin nyelvű szöveg két csoportra osztható: Szűz Mária és a Szentekhez szóló imák, amelyek összesen 11 teleírt lapot töltenek be. Szűz Mária tiszteletére a magyar szöveg közé az ekkor még dogmának el nem fogadott Szeplőtelen Fogantatásról szóló himnuszokat és szekvenciákat másolnak be. Innen is látszik, milyen kívánatos a latin szöveg közlése, mert e kettőnek egybekapcsolt vizsgálata adja meg a középkori szellemi élet egységes képét.

Ezzel rátérek az utolsó pontra, a kódexnek a lelkiségtörténet (Histoire de la Spiritualité) szempontjából való vizsgálatára. A kódex legszebb szekvenciája a *Dies leta celebretur, in qua pie recensetur Mariae conceptio* kezdetű behízelgő ritmusú ének. A Szeplőtelen Fogantatás kialakuló zsolozsmájából van véve ez a magyar szentek himnuszára olyannyira emlékeztető szöveg. Elég legyen e pár sort idézni: *Tu spes certa miserorum, vera mater orphanorum, tu levamen oppressorum, medicamen infirmorum,* hogy eszünkbe jusson a Szent Lászlóról szóló ritmikus próza:

Sublevator opressorum
Miserator orphanorum
Pius pater pupillorum.

A *lex orandi, lex credendi* az imádság törvénye, a hit törvénye axioma alapján a magyar lelki közösség jó korán hozzájárult a Szeplőtelen Fogantatás dogmává kristályosodásához. Érdekes, a középkor egypár Mária-tisztelő teológusa: Szent Tamás, Nagy Szent Albert nem fogadta el az Immaculata Conceptiot. Johannes Duns Scotusnak kellett szállítani a régi hit és meggyőződés teológiai érveit, amikor a Szeplőtelen Fogantatás mellett síkraszállt. A magyar kódexirodalomban nem egy példát találunk, amely mind *e* népi hit és erősbödő felfogás meg-

[17] U. o. 35v. Ny. E. T. 129. l.

szilárdítására törekszik. Egy magyar királyfiét, aki a mennyei szép, ékös, drágalátos Szűzért elhagyja földi jegyesét, Aquilejába bujdosott, patriarkának választatván, nyilván prédikálá asszonyunk Szeplőtelen Fogantatását.[18] De nemcsak a jámbor példák hősei szálltak síkra e tanért, hanem magyar történeti személyek is. Pozsonyi János, pálos szerzetes 1488 körül beszédeket ír a Szeplőtelen Fogantatásról.[19] Duns Scotus iskoláját szívesebben látták nálunk, mint Szent Tamásét. A híres párizsi diák, magyarországi Mihály Immaculata Conceptioról szóló vitáján maga Mátyás király is megjelent.[20] Pálosok, ferencrendiek, premontreiek meggyőződése jut tehát érvényre, ezek tana száll le a nép közé és még a dominikánus vezetés alatt álló női kolostorok híveit is maguknak hódítják. Az *Idvezlégy dicsőséges napnál fényesb csillag* kezdetű magyar ima sem más, mint a Szeplőtelen Fogantatás zsolozsmájának fordítása.

Kódexünk következő latin szövege a 40—44-ik lapon még érdekesebb és szélesebb távlatokat nyujt. *Ave Maria... que peperisti pacem hominibus* himnusz szerkezetében teljesen a francia tropáriumok ritmusát echózza. Az ötös jambusokban írt tropus — tŭ mā / tĕr ēs / mĭ sē / rĭ cōrd / ĭē / a legrégibb francia lírai költemények lejtésére emlékeztet.[21] Hogy mennyire francia környezetből emelték ki a himnuszt, mutatja, hogy a negyedik versszakban a Szent Szűzet úgy aposztrofálja, mint aki Theophilt (Rutebeuf hősét) a nyomor és pusztulás örvényéből ragadja ki.

[18] Poncelet A.: Miraculorum B. V. Mariae quae saec. VI—XV. conscripta sunt Index. Bruxelles, 1902. p. 964. — Kazinczy-kódex 24—27. NyET. VI. 187. Érdekes, amíg a magyar kódex az ifjút magyar király atyafiának mondja, ki franciabeli Károly idejében élt, több francia kódex és legenda egyenesen magyar király fiáról beszél: Du filz au roy de Hongrie Paris. Mss. Fr. 1805. Fol. 30. — Az Immaculata Conceptio zsolozsmája is hamar jelentkezik egyházi irodalmunkban. Nemzeti Múzeum Cod. Lat. 132. Breviarium in usum ecclesiae cuiusdam Hungaricae ff. 96—102.

[19] Békesi Emil: Magyar írók az Anjouk és utódaik korában. Katolikus Szemle. 1899. 395. l.

[20] Knauz Nándor: A Szent Lőrincről nevezett Buda melletti pálos zárda. Magyar Sion. 1865. 588. l. — Gábriel A.: Magyar diákok és tanárok a középkori Párizsban. Budapest é. n. 26. l.

[21] F. J. Mone: Lateinische Hymnen des Mittelalters. Freiburg/Breisgau, 1854. II. B. 112—113. l.

De lacu faecis et miseriae
Theophilum reformans gratiae.

Gyönyörű visszhangja a XIII. századi párizsi trubadúr RUTEBEUF szavainak THEOPHIL csodájából.

La Dame qui les siens avoue
M'a délivré de male voie.
Nagyasszony, aki övéit megvallja
Nem engedett engem gonoszok útjára.

Te collaudat coelestis curia versszak pedig a *Miracle de Théophile* végső jelenlétével csendül össze.

Délivré l'a tout abandon
La Dieu ancele
Marie la vierge pucelle
Chansons tuit pour ceste novele
Disons: Te Deum laudamus.[22]

Annyi sok csodás jelenet közül a kódex közönségét éppen THEOPHIL megtérése érdekli, akinek legendája a középkor legszínesebb és leglíraibb alkotását hozta létre.

Az Immaculata Conceptio, Szeplőtelen Fogantatás hitét történeti sorrendben nyomon követi a Mater Matris, Szent Annának kultusza. Nemcsak a *Teleki-kódex* lapjain találjuk meg ezt a párhuzamosságot Szent Anna és az Immaculata Conceptio között így szólva: „*Áldott Szent Anna asszony, te szeretetös anyád, melytől minekünk jöve a te szűzi tested szeplő nélkül Amen*" (119. lap), hanem a *Pozsonyi-kódex* latin imádságai között is. *Assunt Anne solatia*[23] hét strófás himnusz breviáriumi maradék. Ugyancsak Szent Annáról szóló zsolozsmát találunk kódexünk vándortársa, a szegedi szórványnyelvemlékben is. Másik két latin himnusz: *Sancte Anne devotus decantet chorus*[24] és *Congaudet angelorum chori*[25] ugyanennek az ájtatosságnak ritmus-

[22] RUTEBEUF, Le Miracle de Théophile. Édité par Grace Frank. (Class. Français du M. A. 49.) Paris, 1925. 26. l.

[23] *Pozsonyi-kódex* 25 *vo;* Mone III. 197. Chevalier: Repert. Hymnolog. n° 538.

[24] *Pozsonyi-kódex* 39vo—40.

[25] U. o. 41vo.

formájában megnyilatkozó ereje. A latin szöveg tehát mint himnusz, troparium, ritmikus próza. Szent András tiszteletét *Sacrosancta hodierne festivitas* örökíti meg.[26] Az utolsó latin szöveg már a kódex hátlapján Szent Miklósról szól: *Congaudentes exultemus*[27] himnusz, amelynek értelmét *Elucidatorumában* CLICHTOVEUS is magyarázza.

A *Pozsonyi-kódex* eredeti kézirata lehetővé teszi, hogy a Nyelvemléktárnak csak másolat alapján kiadott szövegét helyesbítsük. Maga a kódex a középkor három nagy devociójában megnyugvást találó premontrei lelkiségnek hű képe. Krisztus humanitása, Marialis kultusz, Szentek tisztelete, annak a reformmozgalomnak melegítő lángjai, amelynek szikrái az ECKHARDT SÁNDOR ismertette párizsi humanista világból, CLICHTOVEUS köréből pattannak ki.[28] A kódex elején megnevezett JAQUES DE BACHIMONT premontrei generális, a premontrei apácák vásárhelyi beiktatásánál jelenlévő GOSZTONYI JÁNOS püspök kortársa. Az ő mindent megújítani igyekvő akaratában találnak a reformok végrehajtást.

A Párizsban nyomtatott 1505-ös brevárium, az idézett THEOPHIL legendás szelleme azt mutatja, hogy a jelen imakönyvet ugyanaz a szellem, ugyanaz a fegyelem sugallta, mint amilyent a franciában tartanak. A spekulatív száraz tudománynak vége. Látomás, érzés, melegség önti el a szöveget. Nemcsak MIHÁLY deák, nemcsak a hivatásos másoló, akinek nevét kivakarja az egyéniség teljes eltűnését követelő lelkület, hanem maguk a premontrei főkötős atyafiak is írnak és törlejtenek. Szívüket nem hagyják tétova bujdosni a föld színén, hanem a lefordított magyar szöveg és a latin himnuszok szárnyán hátat fordítanak a száraz okfejtéseknek, hogy a misztika sajátos ösvényein kezükben egy-egy magyar imakönyvvel menjenek az üdvösség integető partja felé. GÁBRIEL ASZTRIK

[26] U. o. 41. MONE III. 102. A himnusznak 4 versszaka van meg kódexünkben.

[27] MONE III. 455. l.

[28] ECKHARDT SÁNDOR: Magyar humanisták Párizsban. 1929. Minerva. U. a.: A francia szellem. Budapest, 1938. 271. l.

17	16	154	800	189	240
18	96				
19	65				
20	185				
21a	30				
21b					
122	8				
123	5				
124	2				
125	1				
126	14				
127	7				
128	2				
129	8				
130	10				
131	32				
132	4				
133	10				
134	40				
135	12				
136	12				
137	10				
138	8				
139	160				
140	140				
141	200				
141a	50				
142	360				

241	8	294	24	347	12
242	1200	295	48	348	4
243	200	296	150	349	4
244	300	297	400	350	3
245	200	298	40	351	150
246	40	299	200	352	40
247	80	300	250	353	4
248	16	301	200	354	5
249	1000	302	200	355	32
250	120	303	3200	356	40
251	160	304	600	357	12
252	80	305	600	358	4
253	200	306	600	359	3
254	80	307	600	360	4
255	1000	308	600	361	4
256	1000	309	800	362	80
257	160	310	240	363	340
258	200	311	300	364	24
259	200	312	300	365	6
260	220	313	480	366	240
261	15	314	24	367	16
262	180	315	500	368	600
263	35	316	300	369	16
264	350	317	300	370	250
265	320	318	400	371	120
266	240	319	160	372	60
267	300	320	240	372a	800
268	480	321	200	373	850

Mihály kőmives

(Maurer Michel)

Pozsony 1437.

l.

Kovmagyzsidó

IV. k. 311. l.

fenti keresztény

kutatómunkásságának egyik részletkérdésével foglalkozott. Feladata itt oly élesztő előállítása volt, amely galaktóz-tartalmú tápanyagban szaporítva, a galaktózt jól erjeszti. Az ilymódon szoktatott élesztővel, illetve abból előállított készítményekkel azután különböző erjedési chemiai megfigyeléseket végzett. Eredményeit tartalmazó, Harden professzor társszerzőségével készülő cikke angol szaklapban későbbi időpontban fog megjelenni. A Lister-intézetben ezenkívül dr. Ledingham igazgatótól és dr. R. Robinson professzortól, a biochemiai osztály vezetőjétől nyert értékes útbaigazításokat. Működésének másik iránya magának az iparnak megismerésére terjedt ki. Tanulmányozta az erjedési és konzervipar technikai eljárásait, berendezéseit, szervezetét, fejlődési lehetőségeit, tekintettel a magyar ipar és mezőgazdasággal kapcsolatos vonatkozásaira. Különös gondot fordított a magyar paradicsom, konzerv és sörárpa exportlehetőségeinek és az angol piac követelményeinek tanulmányozására. Érdeklődéssel foglalkozott a nagyon fejlett brit hűtőipari technológiával is, ami a magyar gyümölcsértékesítés szempontjából bír különös jelentőséggel. Számos ipari vezető- és szakemberrel lépett érintkezésbe és tekintélyes számú üzemet tekintett meg. Kétízben nyílott alkalma a magyar erjedési iparról szakelőadást

HELYSÉG	SZAKCSOPORT	ALCSOPORT
KASSA.	Szárnyasoltárok.	
VÁRMEGYE	KOR	SZÁRMAZÁSI HELY
	XVI. sz. e.	
ŐRZÉSI HELYISÉG		MESTER
Szickescsaphár.	MÉRET	Tamás szobrász. Mihály festő.
TULAJDONOS		SZEMÉLYI VONATKOZÁS
TÁRGY		EGYÉB ADAT
Mária látogatása oltár.		

LEÍRÁS (ANYAG, ALAK, MEGMUN ÁLÁS, DÍSZÍTÉS, FELIRAT, JELZÉS):

Alapító: Günthert Mihály kassai kereskedő, 1516-ban.
Készítője: Kemény L. szerint Tamás képfaragó és Mihály képíró.
Középszekrényében szűz Mária és szt. Erzsébet üdvözlik egymást; szinte embernagyságú szobrok. Felső részében stilizált, aranyozott kortefaágak közt 2 puttó. – A szobrok piros és kék színnel festve. – Az oltárszárnyakon 2-2 kép, arany és sötétkék [illegible] 110 x 70-es nagyságban. – Belső lapokon: 1. angyali üdvözlet. 2. Jézus születése. 3. Királyok imádása. 4. Menekülés Egyptomba.
Az oltárszárnyak hátlapján 4 szent: Alex. szt. Katalin; Ker. szt. János; szt. Borbála; szt. János apostol. (rajta évsz.: 1516.)

FÉNYKÉP, RAJZ

IRODALOM

Kép: 234. l.
- dr. Wick B.: A kassai szt. Erzsébet dóm. 235. l.
- Kemény Lajos: Kassa város műemb. 8. l.
- dr. Gerevich László: A kassai szt. Erzsébet templom szobrászata. 94. l.
- Souvek: Kunst i. d. Slowakei. 318. l. 550. l.

JEGYZET

Mihály festő

Tamás Kobran

Kassa XII. 27

továbbítani

Mihály, farekas

(Hafner Michel

Pozsony 1445

l.

Kovmagyrvidó

IV. k. 523, 524 l.

fenti keresztény

gyermekgyógyászat mai vezetőinek egy részével személyesen is megismerkednie és tudományos törekvéseikbe bepillantást nyernie. Ashvilleből Bostonba hazautazva, útbaejtette és hosszabb-rövidebb időt töltött Baltimoreban Park professzor gyermekklinikáján, New Yorkban Mc. Intosh, Van Slyke és W. H. Eddy professzorok intézeteiben. New Havenben meglátogatta Powers professzor gyermekklinikáját, valamint Peters professzor belklinikai laboratóriumát. Ezeken a helyeken az intézetek vezetőivel és saját tudományos kutatásaival rokontermészetű körben dolgozó doktorokkal keresett személyes kapcsolatokat és általában igyekezett megismerkedni ezeknek a hírneves amerikai intézeteknek felfogásával, különösen a csecsemőpathológia, anyagcserebetegségek és diaetétikai kérdéseket illetőleg. Tanulmányútja utolsó három hetét Londonban töltötte, ahol számos gyermekkórházat és élettani intézetet tekintett meg. Legtöbb időt a Hospital for Sick-Childrenben töltött el a Great Ormond streeten, ahol dr. Ellis, dr. Thursfield és dr. Paterson kórtermi vizitjein vett részt. Ezenkívül behatóan tanulmányozta a L. Findlay professzor vezetése alatt álló shadvelli gyermekklinikát, a London Hospitalban Maitland-Jones professzor gyermekosztályát, a St. Thomas Hospitalban Goldblatt

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPSZAVA

Mihály mester

1971 NOV 6-7

1971. november 6

1021

Kampis Antal

A MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZET TÖRTÉNETE

10. Gótika — Táblaképfestészet

A kassai festőkör középpontjában a legnagyobb gótikus stílusú magyar oltárvállalkozás, az Erzsébet-templom szárnyas főoltára állt. Összesen 48 képtáblája már 1477-ben teljesen elkészült. A szobrok mint tudjuk 1480 körülig várattak magukra. A szárnyképfüzér három sorozatból áll, és három mester keze járását dicséri. Legértékesebb munkát közülük a Szent Erzsébet legendájának mestere végzett, akit éppen emiatt sokszor szerettek volna a nürnbergi *Michael Wolgemuttal* azonosítani, csakhogy hiába. A kassai mester képein a költői tartalom, szépséggel teli, gyöngéd, sima előadással társul. A Passió sorozat mesterének stílusa viszont nyers ugyan és darabos, de rendkívül kifejező. Annyira jellegzetes, hogy egyik követőjének munkáit is felismerték, s az általa legszívesebben választott tárgykör után, *Apostol-vértanúságok mesterének* nevezték el. A kassai körbe húzódik a bártfai oltároknak több festője is. Kassa ugyan vesztett a jelentőségéből a XVI. század első tizedeiben, s 1516-ban a nagyon jelentős Mária látogatása-oltár szárnyainak oldott és finom festői teljesítménye le is zárja.

Ennek az oltárnak festője a névszerint is ismert *Mihály mester*, akinek rán maradt még egy Metterciaképe is. Ezen a képen a jelenetet körülvevő szentek dicsfényének karikáiba festette az ábrázoltak nevét is. Hozzá latinos formában, s betű szerint helyesen. Mégis két alkalommal hibázott az ecsete. Pancratius helyett Pongraciust. Sebastianus helyett Sebestianust írt. Így pedig csak annak botlik a keze, aki városának magyar anyanyelvű szülötte volt.

A bányavárosi piktorok irányítszabó vezetőjének, a főművéről *Jánosréti mestert* tekinthetjük. Róla nem tudunk meghitt személyes dolgokat, de képeinek modora elárulja, hogy járt Köln vidékén és művészi tudásának egy részét ott szerezte. Korábbi alkotásain a redőkezelés merev-, rajzos, színezése fakó és egyhangú (a jánosréti főoltár, a garamszentbenedeki Kálvária-oltár 1470 körül). Később Körmöczbányán telepedett le és népes műhelyt szervezett maga köré. Itt készült műveinek színezése élénkebbé vált, rajzolásuk puhábban esett. Tanítványai közül azt, aki magát képein *B E* monogrammal jelezte, az alföldi Csegöld község templomában fedezték föl. Egy másiknak oltárszárnyai a jakabfalvi templomból váltak ismeretessé. Harmadikuk végül lengyel földre vette útját. *Magyarországi János mester* 1495 és 1522 között Krakkóban élt és 1504-ben egy alamizsnás János-oltárt festett az ottani Katalin-templomban.

A XVI. század első tizedére esik hazánk legkiválóbb gótikus táblaképfestőjének munkássága. A selmecbányai Szent Katalin-templom főoltárát festette. De nemcsak festette, hanem szobrait is ő faragta. Egyetemes művész volt. Nevét az *M* és *S* betűből álló monogram rejti, amelyet az 1506 évszám társaságában, maga festett egyik táblájára. Nem tudjuk az idejét, s okát sem, de az oltárt szétszedték és a festményeket elhordták Selmecről. A szobrokat nem. Azok helyben maradtak. A két nőszent Katalin és Borbála a múzeumba vándorolt át, a középszobor Mária, a templom falán egy konzolon áll. A Krisztus születését ábrázoló képtábla ma is a kis Hontszentantal község templomában függ. Egy másik faluból Tópatakról a Szépművészeti Múzeumba került a festmények legszebbje, a Mária látogatása, míg további négy (köztük a jelzett), szárnyképet ugyanonnan az esztergomi képtárba vittek végleges megőrzésre. (Olajfák hegye, Keresztvitel, Kálvária és Feltámadás.)

MS mester művészete szálfaként magaslik ki a körülötte üzött táblaképfestő gyakorlatból. Ismerte és követte a hazai hagyományokat, de festőtársainál sokkal nagyobb volt a kézi készsége, és a feltalálás, a természetesség, az eszményítő stilizálás, a szerkesztőképesség, a realista megfigyelés, ugyanakkor a dekoratív aranyhasználat virtuózitásának olyan többlete fedezhető fel munkáiban, amely csak a korszak legkülönbjeinek lehetett a sajátja.

Nevét, életkörülményeit máig nem sikerült fölfednünk, jóllehet erre sok kísérlet történt. Közülük legérdekesebb az, amely őt az 1507-ben Selmecbányától nem messze meggyilkolt Sebestyén nevű festő személyében kereste. Ámde, sajnos, ez a próba sem vált elfogadhatóvá. Pedig, ha igaznak bizonyul, magyarázatot kaptunk volna arra, hogy miért nem tudunk az 1506-ban alkotóerejének még teljében levő művésznek egyetlen további képét sem fölfedezni. Mert hiszen a bányavárosok vidékén felkutatott 1506 után készült szárnyképek légiója (besztercebányai főoltár 1509, szászfalvi Szent Ilona és Szent Egyed-oltár 1515, Szent János-képek Kassáról stb.) MS mesternek csak a hatását hordozzák. Kezenyomát nem.

A XVI. században lassan megváltoztak az oltárszárnyak festőinek művészi célkitűzései. Előbb megszűnt a helyi téma keresése. A művészek már nem nagyon választják a magyar szentek legendáit feldolgozásra. Egyszerűbb, kényelmesebb metszetek után dolgozni. *Schongauer, Dürer, Cranach* metszetei pedig, bár közkézen forogtak, aligha akadtak köztük különleges igényeket szolgáló, még kevésbé magyar tárgyú lapok. A lőcsei főoltár külső szárnyképeit festőjük *Lucas Cranach* 1509-ben megjelent passió metszetei után festette. Találunk példát Dürerre és Schongauerre is. Már most ezek a német festők az úgynevezett „Dunai iskola" vezető személyiségei. Következik ebből, hogy a XVI. századi magyar festők derékhada egyéb dolgokban is a „Dunai iskola" célkitűzéseihez húzott. A magyar képeken fel is fedezhetjük a dunai újdonságokat. Képeiken már nem az emberalak, hanem a környező táj lírai, oldott, festői előadása a főcél és a főérdem. A szent alakok csak szükséges és oltárképeken nem nélkülözhető járulékai, a szélesen és színesen fölbuzgó festőkedvnek. A baj mindössze ott volt, hogy itthon még nagyon korai volt az idő műfaji újításokra. Az önálló tájkép, a csendélet, az arckép, a világi és mitológiai csoportkompozíció, még a messze jövő méhében szunnyadt. A feszülő gondolat, a fejlődő technika, s a föld felfedezése egyelőre még a szentképek korlátai közé szorult.

A Dunántúlnak egykor bizonyára gazdag oltárképvagyonából szinte semmi sem maradt ránk, bánatos örökösökre. Németújvárról sikerült egy nagyon szép kis képet megmenteni, s ez annál fontosabb, mert a tárgya (Mária a rokkánál) rendkívül ritka.

Korai darab, 1430 körül készült és festőjéhez a cseh iskola sugallatai jutottak el csakúgy, mint bányavárosi kortársaihoz. A század végén készültek még a magyar királyszenteket is ábrázoló (a többi újszövetségi jelenetek és bari Szent Miklós), nagytótlaki képtáblák, amelyeknek mestere a stájer-tiroli festőkörben tanulhatott, míg a már 1510-re keltezhető négy lendvai oltárszárny (újszövetségi jelenetek), a stájer-karintia vidék osztrák festőitől kapta a példát. Ma valamennyi dunántúli festmény a Szépművészeti Múzeumban található.

Erdély festett szárnyas oltárai közül, a szászvidéken, a korábban (1450 körül) készült prázsmári és az 1480 körül befejezett medgyesi oltárt emelhetjük ki, több köréjük sorakozó, de elkésett, jelentéktelen alkotás közül. A medgyesi oltár készítője már nem volt önálló alkotó. Kompozícióihoz Martin Schongauernek 1474-ben készült metszeteit hívta segítségül. De nemcsak a szászföldnek, székelyországnak is megvoltak a maga szárnyas oltárai. Ezeknek elseje az almakeréki oltár 1440 és 1450 között készült és ma is készíttetésének színhelyén áll.

A későbbi, XVI. századi székely oltárok festői, általában Dürer-metszeteket használtak mintának, műveik mégis annyira sajátságosak, hogy maguk a különben féltékenyen kisajátító német művészettörténészek is megállapították több székely oltárműhely huzamosabb fennállását.

1510-ből ránk maradt a Czakó család által megrendelt csíkszentléleki oltár (ma a Szépművészeti Múzeumban), amelynek a szekrénye helyén nagy középképe van. Eredeti helyén áll ma is, a csíkszentimrei oltár, de a két csíksomlyói már elkerült idegenbe. Egyikük, az egykori főoltár a Szépművészeti Múzeumban van, a Mária-oltár viszont a kolozsvári múzeum anyagát bővíti.

Nyilvánvaló, hogy a képzőművészet és az építészet lendületes fejlődését megfelelő buzgalommal kellett kísérnie az ipari, kézmíves jellegű, mégis magas művészi értékű eszköz- és tárgytermelésnek is. És, hogy ez így volt, már sietős és gyors áttekintés is bizonyítja.

Az ötvösség lendült az élre, már a XIV. századtól. A fejlettebb termelési és gazdálkodási módszereket ismerő Anjou uralkodóknak első gondjuk volt a nemesfém-bányáknak rendbehozatala és szakértő bányagróf vezetésével a korszerű és bőhozamú termelés megindítása. Továbbá törvényekkel tiltották, hogy a kibányászott nemesfémet nyers állapotban a határon túlra vihessék. Az arany és ezüst csak pénzzé verve, vagy ötvöstárgy formájában kerülhetett külföldre. Végül az uralkodók Itáliából a legújabb technikákhoz is kitűnően értő ötvös szakembereket hívtak be hazánkba, akiket nagy jutalmakkal és rang adományozásával csábítottak végleges letelepedésre, s a hazai ötvösipar, ötvösművészet huzamos fejlesztésére, irányítására.

Jevgenyij Jevtusenk

NE BÜSZKÉLKEDJ!

Büszke légy, hogy mérhesd
büszkeséged.
Földi zászlód harcban sem kér
eget.
Ne nyüszíts folyton, hogy nem
értenek.
egyszer majd valaki megért
téged.

Ne ámítsd magad. Lefog, kivégez
zseniális hőhér hiúságod,
és acsarkodó önámításod,
csupán parádés temetkezés lesz.

A bukásnak és a dicsőségnek
közös levelén lapul a féreg.
Ha rendjelet kapsz, mohón
ne mérd meg,
s egy köpést ne tarts
kitüntetésnek.

Ne várj nagylelkű adakozókra.
Irigykedésed pörsenéseit
ne kapard el. A bölcsesség segít:
a koldus órája fukar óra;

a türelmetlenség, az szegényít.
Pénztelenséged ne legyen érdem,
gazdagon is élj, szabad szegényen.
Pogány csődöd bűne, a szegényhit.

Irigykedsz mégis? Ám
bepiszkolhat.
Más sikerét ne tekintsd
sértésnek.
Tisztelet jár friss, idegen
elméknek.
és sajnálat jár a tökfilkóknak.

Ne fenekedj a pletykacsípésre,
pohárcsörgésben, füstös vitákban.
Ne lásd szerelmed flörtöd
titkában,
szeress, ha nem is szeretnek érte.

A tehetséged nem buzogányod.
Nem becsületed. Nem merészséged.
Kivagyiságod — önfertőzésed.
Akarnokságod — gyávaságod.

Ne ünnepeld magad, ha csatázol.
Ne homorítgasd tiszta melled,
hogy büszkeségedet megméressed.
Izzadságodban — halálra fázol.

(Kelemen Gyula fordítása

gultsággal nem vádolhatjuk; s így mi, bakonyiak, szívesen hiszünk Adynak. A paloták rengetege és a bükkökéé, csereké, gyertyánoké összeolvad szimbolikusan a haladás egységét is jelképező testvériséggé.

Maradjunk mindjárt az erdőknél. A Bakonyt úgy is az erdő jellemzi, a fa, a bokor, az irtás, a pagony. Csak rá kell nézni akár messziről, akár közelről: ami elsőnek szembeötlik, nem is a hegyek, hanem a fák jelenléte. Az egymásba olvadó erdőké. S noha száz év óta mind összébbhúzódtak, egyik-másik tájon a nagymérvű vágások miatt szétváltak, szétszóródtak a valamikor csaknem összefüggő erdőrészek, a tekintélyes területű termőföldek, a ligetes részek mégis máig jelzik, hogy a pusztább erdőhelyek szorosan a hegységhez tartoznak. A bakonyiak is eszerint őrzik emlékezetükben a Bakony ősi határait, melyekről az előbb említettük, hogy közigazgatásilag és tudományos szempontok miatt időközben ide-oda vándoroltak.

A Bakony tájegységei a domborzati különbségek folytán változatosak ugyan, de az erdő az egészet mégis egységessé teszi. Harmonikussá, vagy úgy is mondhatnám: emberiessé, humánussá. Ahol erdő van, ott az emberi élet a természet jól látható tartozéka. Nemcsak azért, mert az ember mozgási tere még valóságosan a legszebb és legnyersebb létezés, az ősvegetáció kicsinyben ma is érzékelhető része. Fordítva igaz inkább: szeliddé épp azáltal lett, hogy a lakosság a kezemunkájával az erdőből teremtette elő a kenyerét. Évszázadokig a famunka és az állattartás — a makkoltatott disznófalkák — biztosították a megélhetést. A kézimunka ugyancsak ősi jellege — beleértve az iparszerűt is, például a mész-, szén- és a hamuzsírégetést — aztán a pásztorfaragás költőisége, a közvetlen használati tárgyak — a fakanál, sütőlapát, kaszanyél, lőcs stb. — előállítása, s a már-már kultikusan ősi fogások öröklődése a bakonyi ember sajátos érzésvilágát, szokásmódját alakította ki. Amikor a bakonyi erdőkre gondolunk, a vadon képe rémlik föl. De épp az erdei emberek tudják, mennyire nem gigászi, hanem valójában nagyon is emberméretű erdei világ ez. A Bakony harmonikus hegység, s harmoniáját — arányos méretein túl — lassanként a természet és az ember sok évezredes kapcsolata, termékenyítő egymásra hatása teremtette meg.

Az avatatlan szem talán különbséget se tud tenni erdő és erdő között. Nem is azért, mert a fák fajtáit nem ismeri föl. Nyilvánvaló, más a bükkös, mint a cseres; a gyertyános erdő hangulata nem is hasonlít a fenyvesekére. De nemcsak a fa fajta szerinti különbség miatt lehet egyik erdő más, mint a többi. A Bakony tájegységei kialakították a maguk sajátos erdőjellegét is. A sarvalyi — Sümeg mellett — érezhetően más varázsú, mint a szentgáli, de ez utóbbi is elüt, mondjuk, a Magasbakony lókúti, vagy gézaházi erdőrészeitől. Mindegyik mintha külön életet élne, noha egyetlen családba tartoznak Zirctől Keszthelyig, Pápától Nagyvázsonyig.

Lehetetlen volna egy rövid vallomásban leírni a bakonyi erdők minden pompáját, kifürkészni szépségük forrásait. A Bakony leírói már a múlt században feledhetetlen képet festettek a hegységről, s a tollforgatók szinte egyhangúan állapították meg, hogy a Bakony igazán jellemző erdei a bükkösök. Akkoriban még szinte teljesen a bükk uralta a fennsíkokat, s a széles hegyoldalakat.

A hajdani határtalannak tetsző bükkerdők mára jórészt összébbzsugorodtak, de csodálatos hangulatuk megmaradt. A korszerű erdőgazdálkodás a vágásra érett erdőt letarolja, hogy új csemetéknek adja át az öreg fák helyét. A hajdani ősbükkösök ezért fogytak el lassacskán, s a Bakony a mai modern életével inkább hasonlít valami ipari nagyüzemre, mint őserdőre. Az egykori templomi csendet motorok zúgása, motorfűrészek muzsikája veri föl. A természet persze ragaszkodik továbbra is ősi jogaihoz és az évszakok változásával színpompás természeti jelenségek tanúi, élvezői lehetnek az erdőjárók, a Bakony hűséges barátai, a turisták.

A bakonyi erdőről nem szólhat megilletődés nélkül az, aki benne nevelkedett, s az erdő titkainak is valamelyest az ismerője. Emlékek, kitörülhetetlen élmények halmozódtak fel az emlékezetében, és egyikre-másikra mind nagyobb szeretettel gondol, ahogy időben távolodik tőle.

Így vagyok én a bakonyi viharok emlékével. Az erdő tartogat meglepetéseket a benne élőknek is. Amilyen szelíd és hallgatag a forró nyárban, olyan vad is tud lenni, ha az elemi erőkkel kell szembeszállnia. A bakonyi vihar percek alatt kél föl, s a hegyek-erdők közt megszázszorozódik a dühe is.

Szó volt már róla, hogy a makkos erdők ezer, tízezer számra nevelték a disznókat, nos, így volt még az én gyerekkoromban is. Egy-egy anyakoca, három-négy süldő futott ki sivalkodva szinte minden ház kapuján, ha reggel a községi kanász nagy tülkölléssel, ostordurrogással hajtotta falkáját az erdő felé. A kismalacokat

* Nyolcvan éve, 1891. november 4-én született a példamutató forradalmár, a kitűnő író. Novellájának közlésével rá emlékezünk.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

VASAS
Budapest

1972 DEC

Mihály

1021

AS

A szakszervezetek és a 100 éves NÉPSZAVA

A NÉPSZAVA 1973 januárban ünnepli fennállásának 100. évfordulóját. Jóban, rosszban végigjárta a magyar munkásmozgalom szép-keserves útját. Eljutott addig, hogy 1948-tól végérvényesen a magyar szakszervezeti mozgalom központi lapjaként szolgálja a munkáshatalom boldogulását.

A szervezett munkásság olyan szócsöveként működik a Népszava, amely egyszerre fejezi ki: a munkásosztály marxista-leninista politikájának és e politikát az első sorokban küzdve megvalósító szervezett munkásságának az egyeztetett érdekeit. E kettős feladatának ellátásában azonos módon figyel; a párt politikája alapján, a munkáshatalom általános érdekeire, és egyidejűleg az egyes ember, a szervezett dolgozó érdekeire. E feladata a magyar szakszervezeti mozgalom szerepéből fakad.

Az olvasók sok-sok tízezres táborának lapunk munkájával egyetértő megnyilvánulása jóleső érzéssel tölti el a szerkesztőket, újságírókat. Legfőbb bíránk és véleményezőnk az olvasó, mert hiszen hozzájuk és értük írunk. S most kérés formájában szólunk: száz esztendőnyi időt megélt lapunkat juttassák el sokkal több szervezett munkáshoz. Olyanokhoz, akik még nem olvassák a Népszavát.

Nem kívánunk mi nekibuzdulásos kampányokat, nincs is szükségünk erre. De hát ha csak azt vesszük számításba, hogy négyszázezer szakszervezeti aktivista dolgozik mozgalmunkban, máris tág teret látunk arra, hogy több és több szakszervezeti tisztségviselő kezébe kerüljön a magyar szakszervezetek központi lapja.

Kikhez fordulhatnánk mi ezzel a kéréssel? Kikhez, mint a szakszervezeti szervekhez, választott tisztségviselőkhöz, akik szakadatlanul tevékenykednek a mozgalomban. Saját lapjuk érdekében talán nem nagy áldozat, ha szólnak egy-két jó szót, ahol az helyén való. Ki szólhatna más, mint az önzetlen, társadalmi szolgáló, aki ezért nem vár mást a köszönömnél.

S ebben ez a felemelő, mert a szervezett munkások öntudatát, segítőkészségét nem lehet néhány forinttal mérni és megfizetni.

Szakszervezeteink választott testületei, aktivistáink, bizalmijaink juttassák el még több dolgozó társukhoz, ünnepre készülő lapunkat, a Népszavát. Hiszen saját lapjukról van szó, s ki propagálhatná, pártolhatná igazán, ha nem mi, szakszervezeti munkások.

A Népszava
szerkesztő bizottsága
és kiadó vállalata

dolgozói egy kerületi óvoda felépítésének segítését vállalták. Ennek érdekében november 25-én kommunista műszakot tartottak a gyárban.

Angyalföldi gyermekekért

Angyalföldön széles visszhangra talált az „Egy üzem — egy iskola" mozgalom, sőt a kerület üzemei ezt ki is szélesítették. 17 vállalat 18 óvodával kötött szerződést, amelyek alapján festést, javítást és karbantartást végeznek. A vasipari üzemek közül kiemelkedő támogatást adott a Kismotor és Gépgyár 4. sz. gyáregysége és az Öntödei Vállalat acélöntő és csőgyára. Az iskoláknak nyújtott segítség sem lebecsülendő. Kerületi szinten az általános iskoláknak nyújtott segítség forintban kifejezve 2 millió egyszázezer forint, míg a középiskoláknál ez az összeg egymillió kétszázezer forintot tett ki. Kiemelkedő segítséget adott: AUTÓVILL, Csavaripari Vállalat, Láng Gépgyár, Magyar Hajó- és Darugyár, VBKM Akkumulátor- és Szárazelemgyár, MEDICOR Művek.

ABC-áruház, bisztró

Novemberben a Csepeli Városközpont lakosainak jobb ellátásának biztosítására új ABC-áruházat és bisztrót adtak át. A toronyházak tövében épült, korszerűen gépesített hűtőpultokkal és hűtőkamrával felszerelt üzlet jelentősen hozzájárul a háziasszonyok gondjának megoldásához. Az új élelmiszer-áruházzal egy épületben nyitották meg a Vasas-bisztrót, melyben aránylag olcsón, III. osztályú áron lehet friss, meleg ételt fogyasztani.

(Telefay Csaba)

Mihály
ácim.

l. Házi Sopron tort.
II. r. 6. k.
1469. 232. l.

A MAGYAR IPARMŰVÉSZETI LA

[illegible] negyedik
[illegible] a következő bes

Tisztelt Közgyűlés!

Fiadalmas szívvel kell jelentenem azt a [illegible]
évben sinfottu. Feledhetetlen emlékű elnökön
Mar az év elejétől fogva elmaradyozta ér
részt vegyen, de akkor még azzal a szép remén
elnökségét visszanyerve a társulat tovább [illegible]
vezetésvalt. Kémalom, az a remény meghius
[illegible] csapásás nehezedett [illegible]
[illegible] főherczegben [illegible]
tette el a társulat. Sokat köszönhetünk neki ig

adni, akkor remélhetjük, hogy népszerűbbekké,
kké teszszük a művészeteket. Azonkívül a művé-
gi szempontból is figyelmet érdemel, mert így
nek, új vállalatok és iparágak keletkezését segít-

ett elhunyt elnökünk szemei előtt, midőn e tár-
e kezdeményezése tovább fejlesztését, gyara-

nünket, mintsem óhajai és czéljai teljesítésére
omnak mi a ravatalára letett koszorúval adtunk
ivel sem tisztelhetjük meg méltóbban, mint azzal
czéljait, melyek által vezéreltetve megalapította
etségünkkel támogatni fogjuk. Inditványozom,
unk a jegyzőkönyvben.

nily eszközökkel óhajtja a jövőben feledhetetlen
élt és feladatot megvalósítani, jelentésünkben
Röviden csak azt jegyzem meg, hogy a jelen-
bb körvonalaiban van kiemelve mindaz, a mi
fogja képezni. A választmány csak ez után fog
vonatkozólag javaslatokat tenni.

Michel Schmelzer

Körmöczbánya Adólapstrom 1450. In der Solergassen lakott

Fejérpataky László. Magyarországi városok régi szamadáskönyvei. Bpest. 1885.

638a l.

Michel Goltsmid

Szamadáskönyv. Nagyszombat
1407.

Fejérpataky László Magyarországi
városok régi számadáskönyvei.
Bpest. 1885.

119.b.l

Daniel

Michael Goldmid

Brassó Tanzárad.

Lásd Andreas Aunfabt

10 37

Mihály

ötvös.

Kassán 1460-ban Mihály nagybányai választó-ötvös (scheider) említtetik.[1]

Kemény Lajos: Művészeti adatok Kassa múltjából. Arch.-Ért. 1906. 56. l.

Mihály kőfaragó, felesejével, szolgájá ~~szabadszaval~~ és urnőjével Budai Annával Rómába zarándokolván, 1523 Junius dán az ottani Szentlélek társulatba beléptek.

Vatikáni magyar okáratár. I. Sor. 5. K. 145. l.

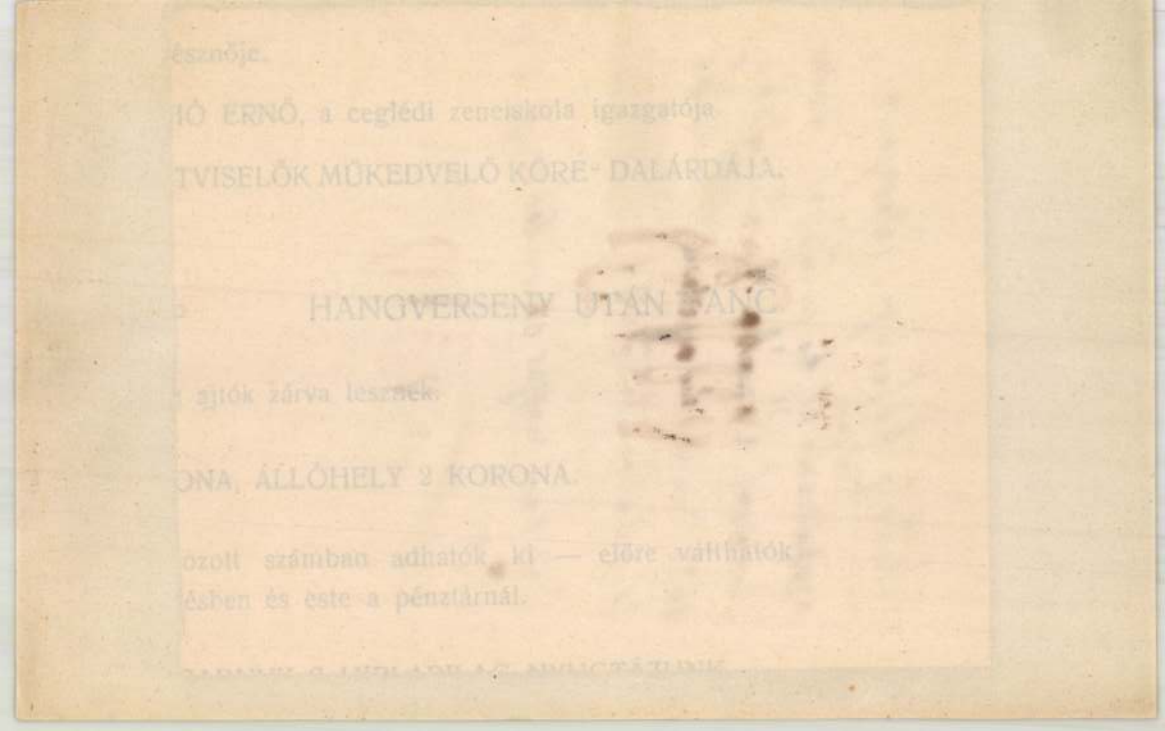

Mihály képíró

6. Mihály képíró (Michael Moler). Csak a legrégibb lajstromban szerepel az adófizetők között, 1479. és 80-ban már a felesége nevét olvassuk, úgy látszik tehát, hogy ekkor már nem volt életben (i. m. 35., 40., 68. ll.).

Lyka Károly: Adatok az erdélyi képírás történetéhez. Művészet 1911. 392. l.

Mihály

(Magister Michael corrigator Bredensis)

l. 1525

Arch. Köl

1876. X. K. III. f.

55. l.

szternek jelen kelet és ügyszám alatt
zett rendeletének másolata:

MIHÁLTZ István építész

BEOTHY Mária - MIHÁLTZ István: Mesterséges város „oázis" : Az Állatkerti rekonstrukció elkészült épületei. = Magyar Építőművészet, 83,1992, 4. 18 - 22.p. ill.E

MDK

Miháltz Pál

Nő virággal

Álarcok, olaj

Tüzgyujtás, "

M. Képirók kiáll. N. Szal. 1933. jan.

12 l.

MDK

Miháltz Pál

Kertben, festm.

Csernátony Zs: Szentendrei Müv.telep kiáll.
Kis Ujs. 1951, okt. 16. 4 l.

ronnyal, egyeneszárásu szentéllyel.
klyetartó Csáktornyáról, XVIII. század.

r. 1821, 1. félevztendő; 305-306 l — Var-

MDK

Mihály Pál

Dobay J: A szentendrei Művésztelep kiáll.
Sz.M. 1953, 24o l.

nnyal. Három kanna, 1745, 1768,
ér, 1714. Épült 1787-ben.

ormátus templomok. Bp. 1942, 474 l,
5o/

MIHÁLTZ PÁL

81. Téli nap, olajf.

250.—

Nemzeti Szalon

Téli kép.
1938. jan. febr.

SOCIETAIREK:

Baditz Ottó
Déry Béla
Edvi Illés Aladár
Endrey Sándor
Gellért Jenő
Horvai János
dr. Ilosvay Lajos
Kacziány Ödön
Katona Nándor
Kézdi Kovács László
dr. Képessy József
† Kőrösfői Kriesch Aladár
László Fülöp Elek
† Br. Mednyánszky László
Mendlik Oszkár
Nádler Róbert
Rubovics Márk
† Székely Bertalan
† Szikszay Ferencz
Vajda Zsigmond

KÜLFÖLDI SOCIETAIREK:

Epstein Jehuda (Osztrák)
Goltz A. D. „
Harta Felix „
Hofner Otto „
Karlinsky Stephan „
Krausz Wilhelm „
Liljefors Bruno (Sverige)
Lindberg Erik Sverige
Milles Carl „
Rauzoui Hans (Osztrák)
Schönthal Otto „
Schultzberg Anshelm (Sverige)
Skocylas Ladislav (Lengyel)
Wilhelmson Carl (Sverige)
Wyczolkowski Leo (Lengyel)

Miháltz Pál

147	Önarckép, olajf.	3000
148	Öregasszony. olajf.	4000
149	Tükör előtt, vizf.	1000
150	Ruhaválogatás, vizf.	600
151	Barátnők, olajf.	5000

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1926

Mihaltz Pál

Napsütés, olaj.

Nemzeti Szalon

1928.

Tavaszi Szalon

T. 2748.

(és az) évi hídászok meg
90) (1796) az 1815 és az 1840 évi
vák teljes felszerelésben. Felirata

K.K. ÖSTERREICHISCHE ARMEE.

Czaikisten.

ich.
Bermann & Sohn am Graben zur gold. Krone.

snak 29.5: 42 cm.
terreichische Armee im Laufe
n & Sohn in Wien.

140-91-5

Mihaltz Pál

1927. Kitüntetés dísznagy.

Tavaszi Szalon

T. 2835.

egységgel ellátott ezen lapnak fel-

D FROM THE LARGE MAP OF LIPSZKY

dy Hall 14 Bury Strt. Bloomsby.

26.7 : 42.1 cm.

2.

Mihalik Pál

A kereszt alatt, olaj.

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1930.

~~59~~ 60

Uylels 730 g)
Dep rägi 95 g)
m 42 g)

Mihâltz Pál

Nemzeti Szalon
1929. máj.
Tavaszi
Szalon

Mihaltz Pál

1.

Ernst Mor. 13. Kiel

168, n.

Genova l. n. IV. 208.

Mihältz Pál
festő Bpest.

l.

Nemzeti Szalon 1928
Ume febr.
156—158. 27.

Mihaltz Pál

Szépmüvészet
1944. 140 l.

„EUROPA"
film-, könyv-, lapterjesztő- és
könyvkiadó r. t.
Bp, V., Rothermere-u. 12.
Telefon: [illegible]-257.

Miháltz Pál

festő UME tag.
Műcsarnok
1932 febr.-márc. kiáll.
398.

Mihàltz Pál

festő Pestszentlőrinc

Műcsarnok

1933. szept. Fiatal művészek

kiáll. 75.

Mihaltz Pál

Festő

Vízparton c képe

repr.

Magyar Építőmű-

veszet. 1944. 128 l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Mihaltz Pál

1. Dec 1927

24. l

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435413

Mihaltz Pál
fotó
XI. Lágymányosi utca
17/a.

MKSz 1947

Mihältz Pál

festő

iród
z

Farkas Zoltán

Kiállitás a gróf
Almásy Teleki Éva
művészeti intézetben.
Magyar Csillag
1944 I. 440 l.

AZ

ERNST-MÚZEU

XXI

Mihálte Pál

Ernst Múz. kiállításai

@XXXI - 1932

168

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Bathermere-utca 12. III. 2.

Mihálte Pál

Csendélet

1932 fő-új szerzem kiáll Mücsarnok

Hilár pk. ea.

Csütörtök

15

Remete Sz. Pál

Péntek

16

Marcell pk.

● Ujhold 22 ó. 32 p.

Szombat

17

Antal ap.

Nap kelte 7 ó. 43 p. — Nyugta 16 ó. 38 p.

1942 • 3. hét **Január** **I. hó • 31 nap**

naptár

Tebeth

V	22	
H	23	
K	24	
S	25	
C	26	
P	27	
S	28	S. Vae.

Mihâltz Pál

festő

Műcs. Kiáll. 1925 tól

Pipics 117. C.

ER·KÁROLY

DOMBORMŰNYOMDA
GZŐGYÁR 40 ÉVES CÉG
A U.11. TELEFON 863-69.

Ő GYORS

Mihältz Pál

Mihältz Pál, okl. középiskolai és tanítóképzőintézeti rajztanár, középiskolai rendes tanár, a rajzi és tervezési tanszéken. XI., Lágymányosi-u. 17/a.

Leonhok Eszépiszok tanár

Programmja, A m. kir. József nádor műszaki és gazdaságtud. egyetem az 1937/38. tanév elő téléveré. 80 l.

Mihálty Pál

MIHÁLTZ PÁL művei:

566. Temetés. Rézkarc.
567. Nyírfák. Rézkarc.
569. Búcsú. Rezkarc.
570. Harc. Rézkarc.

Műcsarnok 1928.
tav. K.

A

KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT

RENDES TAGJAI TAGJEGYEIKKEL

ÖSSZES KIÁLLÍTÁSAINKAT

DÍJTALANUL LÁTOGATJÁK,

CSALÁDTAGJAIK SZÁMÁRA

ÖT INGYENJEGYET KAPNAK,

RÉSZTVESZNEK A RENDES TAGOK KÖZÖTT

RENDEZENDŐ

TÁRGYSORSJÁTÉKON

ÉS INGYEN KAPJÁK A

TÁRSULAT ÉVKÖNYVÉT

(12 ÍVEN 180 KÉPPEL)

BELÉPÉSI NYILATKOZATOKAT KÍVÁNATRA

AZONNAL KÜLD A TITKÁRI HIVATAL

AZ ATHENAEUM NYOMÁSA

Mihálitz Pál

1918/19 - 1922/23 I.
1923/24 - 1926/27 "

Ferkèpzomfoiskèvk

114. C.

céljaira, amely a rómaiból tapsztalozik ugyan, de mindinkább elszakad az antik tradícióktól, kivetkőzik a császári művészet ragyogó köntöséből s csak az építészet szerkezeteiben s architektonikus elemeiben él tovább. A plasztikai elem helyére a festői lép, a dekoratív szobrászatot a falfestés és mozaik váltja fel.

A kereszténység első emlékei a *katakombák*, amelyek a Kr. u. I. sz. második felében jelenek meg először s még a VI. sz. elején is kimutathatók. Leginkább Rómában fordulnak elő (Callixtus, Priscilla, Domitilla katakombái), de vannak Nápolyban (S. Gennaro) és Syracusában is. Istentiszteleteiket első keresztények magánházakban tartották meg, majd külön épületeket emeltek *(ecclesia, oratorium)*, de ezek nyomtalanul elvesztek. A nagyarányú templomépítés Nagy Constantinus korától, a kereszténység hivatalos elismerésétől (313) datálódik. Kifejlődik a keresztény *bazilika* (l. ott), amely hosszú századokon át uralkodó típusa marad a templomépítészetnek. Róma ó-keresztény bazilikái közül az öthajós régi Szt. Péter, amelyet 1506-ban bontottak le, az ugyancsak öthajós S. Paolo fuori, a háromhajós S. Maria Maggiore, S. Sabina, S. Pietro in Vincoli a IV. sz.-ból valók; újabbak (V—VII. század) a S. Lorenzo fuori, S. Agnese és S. Maria in Cosmedin, a IX. sz.-ból való a S. Prassede, a XII.-ből a S. Clemente; valamennyi többé-kevésbbé át van építve. A bazilika mellett a centrális, köalaprajzú és polygonális templom típusa is kifejlődött; e típus főleg sírkápolnáknál és baptisteriumoknál fordul elő (Nagy Constantinus leányának, Constantiának IV. sz.-beli kupolás sírtemploma, körüljáróval, ma S. Costanza; S. Maria Rotonda, eredetileg baptisterium, Nocera; a Laterán baptisteriuma), de akadnak

MDK

Miháltz festőm.

Tárlatbeszámoló. Magy.Kulturszemle, 1942.
jan.15. 19-2o l.

Mihálta Béla
festő

M.D.V.

1949 március 19 én vészt vett rolna
van Ernst Mureumban tárlaton, de
a politikai események megzavartát
a látogatókat.

Frank János: Sloszai Varga Istvánnál.
Élet és Irodalom, 1967. aug. 12 - 8 lap.

MDK.

Mihaltz István

Kiállitási kritika

Délmagyarország 1965 ápr.3o.lap -

MDK

Mihéltz Pál, festö.

Téli nap. Olf.

Műcs.Szalon.-Téli tárl. 1939 jan.-febr. Kat.

MDK

Miháltz Pál

Leány virággal, of.

KUT és UME kiáll. N.Szal. 1932. nov.

13 l.

MDK

Miháltz Pál festőm.

Tárlatbeszámoló. Magy.Kulturszemle, 1942. jan. 15. 19-2o l.

MDK

Miháltz Pál

Reggel a hajófedélzeten, o.temp.

Magy. Müvészetért kiáll. r.Mücs. 194o. febr.
lo. l.

MDK

Mihaltz Pál, festö

Téli alkonyat.

OMKT.-Mücsarnok. IV.Nemzeti Képzömüv. Kiáll.
Bp.1937.ápr.29.-jun.20. Kat. 18.l.

MM Miháltz Pál MDK

Barcsay 1927 őszén közös műtermet vett ki Miháltz Pállal a Gyarmat utcában /Zugló/.

SZÉKELY ZOLTÁN: Beszélgetés Barcsay Jenővel 1958. Művészettörténeti tanulmányok. Bp. 1960. 185-199.l.

191.l.

Miháltz Pál MDK

Barcsay osztálytársai közt Imrch Zsigmondot tartotta a legtehetségesebbnek, Miháltz Pállal volt a legjobb barátságban.

SZÉKELY ZOLTÁN: Beszélgetés Barcsay Jenővel 1958. Művészettörténeti tanulmányok. Bp. 1960. 185-199. l.

189.1.

Miháltz Pál MDK

A szentendrei müvésztelep kiváló tehetsége. Müvészetében tudatosan él a konstruktiv formálás akarata.

Dávid Katalin: A XX. század ~~ma~~ magyar müvészete. I. Konstruktiv törekvések. Müvészettörténeti tanulmányok.Bp.1960. 73-89.l. 82.o.

Miháltz Pál

MDK

Az MDK által a Nemzeti Szalonban rendezett 1957 évi kiállitáson szerpelt.

DÁVID KATALIN: A XX.század magyar művészete. I. Konstruktiv törekvések. Művészettörténeti tanulmányok.Bp.1960.73-89.

88.1.

MDK

Miháltz Pál

Krisztus, of.

Én, of.

Golgota, of.

Képzőm.Főisk. ifjusági kiáll. Ernst Muz. 1924.

7. l.

MDK

Miháltz Pál

A zene, of.

Elhagyatva, of.

B.J.zeneszerző, of.

Képzőm.Főisk. ifjusági kiáll. Ernst Mus. 1924.

7. l.

MDK

Miháltz Pál

Gyermekfej, of.

Öregember, of.

Képzőm.Főisk. ifjusági kiáll. Ernst Muz. 1924.

7. 1.

MDK

Miháltz Pál

Ülő leány, of.

Képzőm.Főisk. ifjusági kiáll. Ernst Muz. 1924.

7. 1.

Mihältz Pál, festő

MDh

„Épül a Lágymány" c. festménye borongó, nyomasztó, legegőtlen atmosférájú. A művész „erőszakot tett önmagán s a témán."

Rényi Péter: A tartalom s a forma
A VIII. MKK – I.

Népszabadság Bp. 1960. ápr. 24. 7. l

Mihalitz Pál
festő

M.D.K.

„Lagymanyosi építhetés"
c. műve

Bogáti Péter: Vívodás a kifejezéssel
Élet és Irodalom, 1960 máj 6-19 szám.

MDK

Miháltz Pál

Tájkép

Magy.művészet 1800-tól. SzépmóMuz. 1949.

12. 1.

Mihältz Pál
festő

M.D.K.

Önarckép
Konyharészlet } repro

Vajna Éva: Mihältz Pál — 28 l.
Művészet, 1961. január. 1 szám.

Miháltz Pál
festő

M.D.K.

Gyűjteményes kiállítása volt az Ernst Museumban.
„Rabságban", „Üldözött", „Elhagyott udvar",
„Temető", „Falu", „Kovak", „Karankovácsok"
c. festményei.

Vajna Éva: Miháltz Pál — 29 l.
Művészet, 1961. január. — 1 szám.

MDK

Miháltz Pál

Vihar, hidegtü

Alföldi táj, kréta

Alföldi táj, "

Képzőm.Főisk. ifjusági kiáll. Ernst Muz. 1924.

11 l.

MDK

Miháltz Pál

Facsoport, vf.

Önarckép, vf.

Boglyák, vf.

Képzőm.Főiks. ifjusági kiáll. Ernst Muz. 1924.

12. l.

Mihaltz

Tanítója volt a főiskolán
Kondor Lajos grafikusnak.

Hais Gyöngy: Akikkel most ismerkedünk

Népszabadság, Bp. 1960. máj. 19. 8.l

MDK

Miháltz Pál,festö

Virágok. Olajfestmény.

Nyíregyházi Műv. Hetek. 1910.máj.4.-től jun. 3.-ig.
Képzőművv. Kiáll. tárgymutató. 10.l.

MDK

Miháltz Pál

2. M. Képzőmüv.Kiáll. Szab.Nép, 1951. nov. 4. 9 l.

NDK

MDK

Miháltz Pál

Önarckép, I. of.

" II. "

Arcokép kiáll. Ernst Muz. 1952. aug. 6 l.

MDK

Miháltz Pál

Temető

M.grafika 1oo éve. Főv.Képtár 32.kiáll. 1948.jan.
13 l.

MDK

Mihálcz Pál, festö.
szül. 1899.

134. sz. Akvarell"O." tus.

Stockholmi grafikai kiáll. 1948. April.
Nemzeti Muzeum /Stockholm/. Katal. 22.1.

MDK

Miháltz Pál

Tanya, paszt.

V. Nemz. Képzőm. kiáll. 1939. Kassa 23 l.

MDK

Miháltz Pál

V. Nemz. Képzőm. kiáll. 1939. Kassa 27 l.

Michaltz Pál
festő

M.D.K.

Fehér aláírása.

D. Fehér Zsuzsa: Gondolatok másfél évtized magyar képző művészetéről.
Művészet, 1960. augusztus. 12 lap.

Miháltz Pál, festö,

szereplésével kiérdemelte, hogy nevét külön említsék.

Tárlat. K. Tavaszi Szalon. Szinyei Társ. rendezésében "Képkönüvészet" 1928. 1o.sz. 132.1.

MDK

Miháltz Pál

A szentendrei müvésztelep kertjéből, paszt.

Szentendrei festők 2.kiáll. Ferenczy K. Muz.
1952. okt.

MDK

Miháltz Pál

Végvári: I.M.Képzőm.kiáll. Magy.Nemz. 195o.szept. 9.

MDK

Mihéltz Pál

festő

Főv.Tanács képzőm. pályázatának eredm. Magy.Nemz.
1952. jun. 15.

BAJNA (Komárom)

* Sándor- Metternich kastély, egyeme
középrizalit + 3 ablak. Az oszlopr
lát a főpárkány felett. Bent díszt
freskóval, finom kis alakokkal, fe
széd díszteremben görög vázaképu
udvar. Épült a XVIII. században.
Hild József megújíttatta.

(Esztergom vármegye. MV és V. Bp. é. n. 19
ter budai rajzolója. História, 1-192
95, 96 l — Rados Jenő: Magyar kastélyo
dor - Rados: A klasszicizmus építés
kép.)

MDK

Mihálcz Pál

Kampis Antal: A Szépmüv.Muz. uj szerzeményei.
Magy.Müvészet 1948. 262 l.

MDK

Miháltz Pál

kitüntető elismerés

N.Szal. Tav.Szal. Kiáll. 1934.

MDK

MIHALTZ PAL

kitüntető elism.

17. Tsv.Szal. díjnyerteseinek névsora
N.Szal. 1942. jun.

Miháltz Pál

Tanulmányfej, olaj
Itatás a Pap szigeten, temp.

Szentendrei festők III. kiáll. Szentendrei Ferenczy Károly Muz. 1953. aug. 1.

Miháltz Pál
Facsoport I., xixf.kréta, diófapác
Facsoport II., " " tus

Szentendrei festők III. kiáll. Szentendre Ferenczy Károly Muz. 1953. aug. 1.

Miháltz Pál

Kazánkovács brigád, olaj
Tájkép, olaj

II. Magy. képzőműv. kiáll. Műcs. 1951. nov.
7 l.

Miháltz Pál

Kalitka

Ernst Museum CXXXI. /jubiláris/ kiállítása.
1932. május, 18 l.

NÉMET

KESSLER, JOSEPH (1826—1887)

Jézus Szent Szíve

Jelezve lent jobbra: Jos. Keszler, 1882.
Vászon, olaj, 132×92 cm. (Prímási lakosztály.)
Simor prímás megrendelésére készült.
Maszlaghy II., 503. szám.

KREUTZ, JOHANN (1803—1881)

Hit, remény és szeretet jelképe, hajótöröttek

Vászon, olaj, 196×143 cm. (Prímási lakosztály.)
Maszlaghy II., 440. szám.

KRIPPEL (XIX. sz. eleje)

A bor allegoriája

Borozó társaság

Fa, olaj, egyenkint 41×54 cm. (43. szoba.)
Maszlaghy II., 260. és 261. szám. — Maszlaghy: Az esztergomi érseki képtár. Új Magyar Sion, VII., 1876., 110. l.

LÖSCHINGER, ANTON (0000—0000)

IX. Pius pápa arcképe

Jelezve balra lent: Löschinger, 1878.
Vászon, olaj, 36×29 cm. (26. szoba.)
Maszlaghy II., 430. szám.

Simor János mellképe

Ovális, vászon, olaj, 86×66 cm.
Esztergom, 1878-as évf., 44. l.

MDK

Miháltz Pál, Magyarvalkó, 1899. ápr. 1.

Önarckép, paszt.
Tájkép bivalyokkal, o.temp.
Árkádos udvar, paszt.
Csonkolt fák, o.temp.
Szobrászmühely, o.temp.
Tájkép, o.temp.

Almásy-Teleki Int. /Ernst Muz/ kiáll. 1944. márc. 9 l.

Miháltz Pál

Komor idő, temp.

Uj magyar képzőművészet. Főv. Képtár bányavidéki vándorkiáll. 1948. jun. 30 l.

Miháltz Pál

Artner T.: A szentendrei müvésztelep jub. kiáll-a.
Sz.N. 1956. aug. 21.

Miháltz Pál
Szegény ördög

O.M.K.T. 1925. május. 31 1.

Mihaltz Pál festőművész
Kék fényben, olajf.
Nemzeti Szalon, 193o. ápr.

bizottságának.

MDK

Mihéltz Pál

e.a: Fiatal müvészek kiáll. Ujság, 1926. márc.24.

MDK

Mihéltz Pál

Benczur Társ. kiáll. Szózat, 1925. ápr. 5. 21 l.

MDK

Miháltz Pál, Magyarvalkó, 1899. ápr. 1.

Lépcsős ut, o.temp.
Őszi fények," "
Esztergomi utca, o.temp.
Szürke udvar, " "
Szobrász, " "

Almásy-Teleki Int. /Ernst Muz/ kiáll. 1944. márc. 9 l.

MDK

Miháltz Pál,, Magyarvalkó, 1899, ápr. 1.

Dombos táj, paszt.
Esős idő, vizf.
Falusi kert, paszt.
Beszélgetők, monotipia
Itatás, vizf.
Anya, monotipia

Almásy-Teleki Int. /Ernst Muz/ kiáll. 1944. márc. 7 l.

MDK

Miháltz Pál,, Magyarvalkó, 1899, ápr. 1.

Otthon, vizf.
Tehenek, vizf.
Utasok, "
Kutnál, "
Koldusasszony, monotipia
Holdfelkelte, "

Almásy-Teleki Int. /Ernst Muz/ kiáll. 1944. márc. 7 l.

MDK

Miháltz Pál,, Magyarvalkó, 1899, ápr. 1.

Napfény, paszt.
Esti fények, "
Temetőben, "
Lovat vezető ember, monotipia
Szobrászműterem, "
Ember lóval, "

Almásy-Teleki Int. /Ernst Múz/ kiáll. 1944. márc. 7 l.

MDK

Miháltz Pál, Magyarvalkó, 1899. ápr. 1.

Orgonák, o.temp.
A Gellérhegy mögött, o.temp.
Feszület, paszt.
Őszi lombok, "
Parkrészlet, "
Dombok, o.temp.

Almásy-Teleki Int. /Rrnst Muz/ kiáll. 1944. márc. 9 l.

MDK

Miháltz Pál, Magyarvalkó, 1899. ápr. 1.

Templomfal, o.temp.
Kopasz fák, " "
Vizparton, " "
Kovácsmühely előtt, o.temp.
Templom Óbudán, o.temp.

Almásy-Teleki Int. /Ernst Muz/ kiáll. 1944. márc.
9 l.

MDK

Mihálta Pál, Magyarvalkó, 1899. ápr. 1.

Csendes délután, o.temp.
Kőszegi házak, o.temp.
Csendélet, paszt.
Hazatérő munkások, o.temp.

Almásy-Teleki Int. /Ernst Muz/ kiáll. 1944. márc. 9 l.

MDK

Miháltz Pál

Zöld ház, o.temp.
Gellérthegy háta, o.temp.

KUT kiáll. N.Szal. 1943. okt. 5 1.

MDK

Mihéltz Pál

Zöld ház, olajtemp.
Gellérthegy háta, olajtemp.

MUT kiáll. N.Szal. 1943. okt. 31.

MDK

Miháltz Pál, festő, Magyarvalkó, 1899, ápr. 1.

Dombos táj, paszt.

Esős idő, vizf.

Falusi kert, paszt.

Beszélgetők, monotipia

Itatás, vizf.

Anya, monotipia

Otthon, vizf.

Gr. Almásy-Teleki Éva Műv. Int. 1944. márc. 19.

kk 9 l.

MDK

Miháltz Pál, festő, Magyarvalkó, 1899, ápr. 1.

Tehenek, vizf.

Utasok, vizf.

Kutnál, vizf.

Koldusasszony, monotipia

~~Holdkelte,~~ M

~~Narfény, poszt.~~

~~Esti kenyek, poszt.~~

Holdfelkelte, monotipia

Gr. Almásy-Teleki Éva Műv. Int. 1944. márc. 19.

9 l.

MDK

Miháltz Pál, festő, Magyarvalkó, 1899. ápr. 1.

Orgonák, olajtemp.
A Gellérthegy mögött, olajtemp.
Feszület, paszt.
Őszi lombok, paszt.
Parkrészlet, "
Dombok, olajtemp.

Lépcsős ut, olajtemp.

Gr. Almásy-Teleki Éva Mív. Int. 1944. márc. 19.

11 1.

MDK

Mihéltz Pál festő, Magyarvalkó, 1899. ápr. 1.

Napfény, paszt.
Esti fények, paszt.
Temetőben, paszt.
Lovat vezető ember, monotipia
Szobrászmüterem, "
Ember lóval, "

Gr. Almásy-Teleki Éva MÜv. Int. 1944. márc. 19.

9 1.

Mihéltz Pál festő, Magyarvalkó, 1899, ápr. 1.

Őszi fények, olajtemp.
Esztergomi utca, "
Szürke udvar, "
Szobrász, "
Önarckép, paszt.
Tájkép bivalyokkal, olajtemp.

Gr. Alszeg-Teleki Éva MNv. Int. 1944. márc. 19.
11 l.

MDK

Mihéltz Pál festő, Magyarvalkó, 1899, ápr. 1.

Árkádos udvar, paszt.
Csonkolt fák, olajtemp.
Szobrászműhely, "
Tájkép, "
Templomfal, "
Kopasz fák, "

Gr. Akmásy-Teleki Éva Müv. Int. 1944. márc. 19.
11 l.

MDK

Miháltz Pál, festő, Magyarvalkó, 1899, ápr.1.

Vizparton, olajtemp.
Kovácsműhely előtt, olajtemp.
Templom Óbudán, "
Csndes délután, "
Kőszegi házak, "
Csendélet, paszt.

Gr. Aknásy-Teleki Éva Miv. Int. 1944. márc. 19.
11 l.

MDK

Mihéltz Pál, festő, Magyarvalkó, 1899, ápr. 1.

Hazatérő munkások, olajtemp.

Gr. Almásy-Teleki Éva Műv. Int. 1944. márc. 19.
11 l.

MDK

Miháltz Pál

Dombok, festm.

f.j: Csoportkiállitás gr.Almássy-Teleki Ivánál.
Pesti Hirlap, 1944. márc. 22. 7 l.

MDK

Miháltz Pál

rp: Csoportkiállitás. Pest, 1944. márc. 31. 7 l.

MDK

Miháltz Pál

dr. Fekete Lajos: Képek, szobrok két tárlaton.
Református Élet, 1944. márc. 25. 8 l.

MDK

Miháltz Pál

Dutka M: A IV. M. Képzm. Kiáll. festményei. MN. 1954. jan. 10. 5 l.

Miháltz Pál festőművész
Táj
XI.ker.képzőművészek kiállitása, 1951.február

ás: Kálvária.

Miháltz Pál festőmüvész
Végvári: A II. Magyar Képzőmüvészeti Kiállitás
Szabad Nép, 1951, november 4. 9 l.

szerelő üzemet á brázoló festmény

nak visszakérőleg tisztelettel megküldeni.

Budapest, 1917. évi augusztus hó 14-én.

A minister rendeletéből:

ministeri tanácsos.

Miháltz Pál

Önarckép, olaj
Álom, "
Virágok, "
Fekete óra, "

U.M.E. III. Bpesti kiállitása. Nemz.Szal. 1931.
febr. 2, 9 1.

Miháltz Pál
Kulisszák mögött

Munkácsy-Céh I. kiállitása. Nemz. Szal. 1928. nov.
30 1.

Miháltz Pál

Önarckép

Könyves Kálmán 103. kiállitás. 1 1.

WATTAY BORBÁLA 1784

erjegy: /Pest 1815 körül/ vésett

et fel /készitette:. Fridericus

Kőszeghy, 68 oldal, F.sz.: 395 és

magassága 23 cm, átmérője 13.7 cm.

gyik remeke. Kanna, ezüst, előbbi-

elirattal, mester és városjegye el-

magassága 2o.8 cm, talpátmérője

vül-belül nagyrészt aranyozott,

lutás, ill. koszorus lombdiszek és

takoznak, nódusa alatt szabadonálló

ditott körteidomu nódusa volutás,

, sima csészéjének falán ujabb

. EGYHÁZ TULAJDONA.

Mihálcz Pál

Öreg asszony, grafika

Alkotás Művészház XXXV. kiáll. 1947. jun.

Miháltz Pál

Tanulmányfej, olaj
Itatás a Pap szigeten, temp.

Szentendrei festők III. kiáll. Ferenczy Károly Muz.
1953. aug. 1 1.

Miháltz Pál

Facsoport I, kréta, diófapác
Fassoport II, " "

Szentendrei festők III. kiáll. Ferenczy Károly Muz. 1953. aug. 3 1.

Miháltz Pál

Régi utca, paszt.

Napfény, "

KUT kiáll. N.Szal. 1941. nov.

Miháltz Pál

Cirkusz, olajtemp.
Kosaras csendélet, paszt.
Komor idők, olajtemp.
Tájkép, "

Főv. Képtár XXXV. kiáll. 1948. ápr. 13 l.

Miháltz Pál

Vidéki udvar, olaj
Napraforgók, olaj
Asszony, vizf.
Szegény ember, vizf.
Külvárosi udvar, olaj

Főv. Képtár XL. kiáll. 1948. okt. 9 1.

Miháltz Pál
Krisztus, olaj
Én, "
Golgota, "

O.M.Kir.Képzőművé Főisk. kiáll. 1924. 7 l.

Miháltz Pál

A zene, olaj

Elhagyatva, "

B.J. zeneszerző, olaj

O.M.Kir.Képzőmivé Főisk. kiáll. 1924. 7 l.

Miháltz Pál
Gyermekfej, olaj
Öregember, "

O.M.Kir. Képzőmüv. Főisk. kiáll. 1924. 7 l.

Miháltz Pál
Ülő leány, olaj

O.M.Kir.Képzőmüv. Főisk. kiáll. 1924. 7 l.

Miháltz Pál
Vihar, hidegtü
Alföldi táj, kréta
" " "

O.M.Kir. Képzőmüv. Főisk. kiáll. 1924. 11 l.

Miháltz Pál

Csendélet tájképpel, p. szt.

Nyári Tárlat. Ernst Muz. 1954.jul. 4 l.

Miháltz Pál
Facsoport, vizf.
Önarckép, "
Boglyák, "

O.M.Kir. Képzőműv. Főisk. kiáll. 1924. 12 l.

Miháltz MDK

1927. "medaglia commemorativa"-t kapott

UMK 3. kiáll. N.Szal. 1931. febr.

oronnyal, egyeneszárásu szentéllyel.
eles serleg, XVII. sz. eleje. Épült
bővített hajója és toronysisakja

, templomat. Rp. 1942, 137 és 581 l —

MDK

Miháltz Pál

Tájkép,paszt.

Megy. Képzőmüv. ujabb irányai. N.Szal. 1948, jan. 14 l.

MDK

Miháltz Pál

Napraforgók, paszt.

Magy. Képzőműv. ujabb irányai. M.Szal. 1948, jan. 14 l.

MDK

Miháltz Pál

Csendélet, vf.

Magy. Képzőmüv. ujabb irányai. N.Szal. 1948, jan. 14 l.

MDK

Miháltz Pál

Tájkép, od.

Fiatal müvészek kiáll. Mücs. 1933. szept.

13 l.

MDK

Mihálcz Pál, festő

ujképmás megalkotása terén haladást

és eredményt ért el.

Ernst Muz. - Arckép kiáll. - MN 1952 jul. 2. - S.l. - Dutka M.

MDK

Mihálcz Pál, festő.

Műterem részlet. Of.-

Mücs. - Tav. tárl. 1951 máj 10 - jun. 4. - Jegyz. 9.
l

Mihálta Pál
festő

M.D.K.

Az Ernst Museumban van kiállítása

Magyar Nemzet, 1959. okt. 25.
Kiállítások.

4 l.

Mihaltz Pál
festő

M.D.K.

Az Ernst Museumban mjt kiállítást.

Magyar Nemzet, 1959. okt. 22.
Napló.

7l.

M.D.K.

Mikoltz Pál
festő

A Ernst Museumban kiállítást nyitott

Magyar Nemzet, 1959. nov. 15
kiállításon.

41

Mihalta Pál
festő

M.D.K.

Miltatias. —— kiállitása az Ernst Museum-
bautetszist aratott.

Magyar Nemzet, 1959. nov. 4.
Dulka Mária: Mihalta Pál kiállitása

4 l.

Mihaltz Pál

festő

M.D.K.

Kiállítása az Ernst Museumban.

Magyar Nemzet, 1959. nov. 8.

Kiállítások.

ee.

Mihálta Pál, festő

MDh

A szentendrei festőcsoport egyik kiváló tagja.
Az Ernst Múzeumban nyílt meg kiállítása.
A szerény s' őszinte festő a hunas években igen alapos művészi tanulmányokat végzett.
Művészete jóformán egyetlen témakör variálásával foglalkozik: Szentendre s' környéke, a művésztelep kertje, barátok stb.
Nyugtalan táj, Zöldház, Rabságban, Napsütés a szobában, Világító ég, Csendes délután c. képei.

Péter Imre: Jegyzetek kiállításokról

Népszabadság, bp. 1959. nov. 3.

8. l

Mihálte Pál

festő

Ar Ernst Museumban van kiállítása.

M.D.K.

Magyar Nemzet, 1959. nov. 1.
Kiállítások.

9 l

MDK

Miháltz Pál

1926. tagja az egyesületnek.

UME 3. kiáll. N.Szal. 1931. febr.

Debrecen (Hajdú)

Vörös Hadsereg utja 41. Ház,
1820 körül.
/Debrecen V és MV. Bp. 1951,

MDK

Mihéltz Pál

Csendélet

UME 3. kiáll. N.Szal. 1931. febr.

ötemeletes, 5 ablaktengelyes. Eklektikus,

3 1/

MDK

Miháltz Pál, festö

Vidéki udvar.	Of.
Napra forgók.	"
Asszony.	Vizf.
Szegény ember.	Of.
Külvárosi udvar.	"

Száz magyar müvész. Föv. Képtár kiállitásai.XL.
Budapest.1948.okt. Kat.9.1.

MDK

Miháltz Pál

Sugaras táj, olaj

Kalitka, "

Nyulak, "

M. Képirók kiáll. N.Szal. 1933. jan.

12 l.

12 I.

MDK

Miháltz Pál

Csendélet, paszt.

I. M. Képzőmüv. Kiáll. Mücs. 195o. aug.

1o 1.

MDK

Mihály Pál

az Egyesület tagja

Magy. Rézkarcoló Művészek Egy. 25. kiáll.
Szalmássy Gal. 1948. febr.

MDK

Miháltz Pál

Ember és ló, olaj-temp.

Magyar Képzőművészetért. 2. kiáll. Ernst Muz.
1946. jul. 9 l.

MDK

Miháltz Pál

Önarckép I. olaj

" II. "

Arcképkiáll. Ernst Múz. 1952. aug. 6 l.

MDK

Miháltz Pál

Reggel, olaj

Szentendrei Művésztelep kiáll. 1951. okt.

a ref.templom mellett, az iskola
10- 15 méter hosszu, boltozott pince-

MDK

Miháltz Pál

Kertrészlet, paszt.

Kazán kovács, "

Szentendrei Művésztelep kiáll. 1951. okt.

Dág (Komárom)

R.k. templom, homlokzati órapárká
vázák. Kétszakaszos hajó, rokok

(Esztergom vármegye MVéV. Kp.

MDK

Miháltz Pál

Csendélet, o.temp.

Rippl-Rónai Társ. I. kiáll. Ernst Muz. 1946. márc. 8 l.

MDK

Miháltz Pál

Dicsérő elismerést nyert

N.Szal. 333. kiáll. Dijazott művészek. 1925. márc. 9 l.

Miháltz Pál

Elhagyatva, olaj
Ülő leány, "
En, "

N.Szal. 333. Kiáll. Díjazott művészek. 1925. márc. 18 l.

Mihálta Pál, [festő]

MDK

lirája meleghangú

Artner Tivadar: A Tavaszi Tárlat képei között.

Esti Hirlap, II.évf.98.sz. 1957.ápr.28.vas.
2.oldal

Mihálta Pál festő M.D.M.

Vidéki udvar	olaj	Mův.	tul.
Vagrafogók.	"	"	"
Asszony.	vizf.	"	"
Szegény ember	"	"	"
Külvárosi udvar	olaj	"	"

Szász magyar művész. kiállítás kat.

Bp. 1948 9

Variables Def. for:

Variable name	Def.	Name. Loc.	
"	"	"	
"	"	"	
"	"	"	
"	"	"	
"	"	"	

Does any of the above Variables Def.

Miháltz Pál

Kulisszák mögött

Munkácsy Cén első kiállítása a Nemzeti Szalonban Budapest, 1928. katalogusa 30 lap

Miháltz Pál festő

Magyar Müvészet 1925.365.o.
Kiállitások.

Mihóltz Pál festő"

Magyar Csillag, 1944 IV. 1.

IV évf. 7. sz. 440.o.

Ferdas Zoltán: kiállítások.

Miháltz Pál festő

Pesti Hirlap. 1932. jan. 3. 14

Vaszary János kilenc új képe
és az MME kiállítása
a Tamás Galériában

Miháltz Pál festő"

Szabad Nép
1946. 4. 4. – 4. e.

Mikáltz Pál fertő

Szabad Nép
1946. 12. 18 - 4. l.

Mihaltz Pál festő

A Magyar Valóság Kiállítása

Kabad Nép 1948 ápr 21 40

Miháltz Pál festő

Szabad Művészet. 1950 IV. 9. 321-330

Szegi Pál: Műfajok gazdagsága

Mihálitz Pál festő

Szabad Művészet, 1917

I. évf. 3. sz. 41. o.
Művészeti Hírek.

Miháltz Pál festő

Szabad Művészet, 1947

I. évf. 3. sz. 31.o.

A II. Szabad Lemneti kiállítás. (S.S.

Mihóltz Pál festő"

Szabad Művészet 1949

III. évf. 2-3. sz. 105-107. o.

kiállítások. Mihóltz Pál képei...

Mikàlor Pál perhő

Szabad Nép

1946. 12. 6. – 64. l.

Mihàltz Pàl festő

Szabad Nép 1947

7.27.-9.

Miháltz Pál.

Magos Nemet.

1948. VIII. 15. 4. old.

(:Bezámolé:)

Mihalitz Pál festő.

Szabad Művészet. 1930 IV. 11. 420–429

Rabinovszky Máriusz: A grafika és az
I. Magyar Képzőművészeti Kiállítás

M.D.K.

Mikáltz Pál
festő

Méltatás

Dutka Mária: Új korszerű törekvések a VII. Magyar....
Magyar Nemzet, 1959. márc. 29.

8 l.

M.G.M.

MDK

Mihaltz Pál

Szabadban, olaj

Tavaszi Szalon katalógus, 1929. máj. 13 l.

MDK

Miháltz Pál
Híd, olaj
Páholyban, olaj

N. Szal. 374. kiáll. 1927. márc.
15 1.

Miháltz Pál
Öregasszony, olaj
Vizparton, "

Szentendrei Művtelep jub. kiáll. 1926-36.

13 l.

MDK

Miháltz Pál

Tavaszi földek, olaj

Müterem. 3. csop. kiáll. 1935. márc.

MDK

Miháltz Pál

Modell

KUT 3. kiáll. Ernst Muz. 1926. márc. 9 l.

MDK

Miháltz Pál

Csendélet

KUT 3. kiáll. Ernst Muz. 1926. márc. 14 l.

MDK

Miháltz Pál

Rajongó

KUT 3. kiáll. Ernst Muz. 1926. márc. 16 l.

NDK

Miháltz Pál

kitüntető elismerésben részesült.

XII. Tavaszi Szal. N.Szal. 1937. máj.
4 l.

MDK

Mihaltz Pál

Képzőmüv. Főisk. kiáll. Esti Kurir, 1924.
dec. 19.

MDK

Mihaita Pal

Képzőmüv. Főisk. Kiáll. Bajti Kurit, 1954.
dec. 19.

MDK

Miháltz Pál

Szomoru táj, olaj

Szegény ördög, "

Zuzmara a Gellérthegyen, olaj

M. Képirók kiáll. N.Szal. 1933. jan.

12 l.

12 I.

Mihaltz Pál:

Egy élet regénye képekben. 41 eredeti linoleum metszet Lyka Károly előszavával. Budapest, 1933.

A születéstől a halálig adja arcát a képeket, amelyek ott maradnak elraktározva a lelkünk mélyén.

Miháltz Pál

Hul. Magyarvalkó
1899

Irod

Varga Vándor Lajos

A rézkarc. Bpest,
1935. 131. l.

Mihálcz Pál

U. 4013

Austria V. 302

~~Mistökei V 189.~~

Igen tisztelt Művész Úr!

Felkérem, hogy magybecsű életrajzi adatait az Éber-féle Művészlexikonban való közlés céljából lehetőleg postafordultával beküldeni szíveskedjék.

Kiváló tisztelettel

Budapest 1929 aug. 29.

Dr Szentiványi Gula

múzeumi titkár

VI Arena út 41.

Feladó neve és lakása:

LEVELEZŐ-LAP

Mihaltz Pál

Vissza

Csinszelt ismerőben
Jovaszovics
Kapus

~~I. Budafelsőpest~~

7. ~~Műegyetem~~

Nagyságos

Mihaltz Pál

festőművész úmak

Budapest.

~~VI Bajza u. 23.~~

M. kir. állami nyomd. Budapest, 1929.

Miháltz Pál

1925. SzMPT által díjazott művének kiáll. N. Szalon.
Elhagyatva, olaj.
Ülő leány, olaj.
Eri, olaj.

1922. SzMPT-tól 2 írben
4000 K-ás ösztöndíj

1923. 100.000 K-ás ösztöndíj ugyanattól.

~~Arezzoi provincia V. 203, 204.~~

Mihältz Pál

1928 ápr. Lavonzi szalon
(Nemzeti szalon)
Napsütés, olaj

Földrajzi Társaság, Bécs IX - 89.

Mihálte Pál

N. 4219

Csendélete a fv.
Tulajd.
Tagja a Körzeljek
társaságának sarok
1925. kiáll. Ernst
Koll. vett rész
1926. Ernst
Koll. Budapest a
Kárdi palotában

Vonós vielle VIII. 243.

Mihálty Pál

MAGYAR MŰVÉSZET

1925. 365.
1926. 177
1928. 399
1931. 491-492

:us Aurelius). Római császár.
283). Galliai származású.
rico (1873—1921). Világhírű
a.
nos. Pápai követ IV. Jenő és
ápák idejében; résztvett az
n tartott budai országgyűlésen
dött a nándorfehérvári győze-
sében.
Kikötő az Atlanti-óceánban,
kóban. 111.000 l.
Marco (1804—80). Olasz szob-
rker érsek meghívására 1833-
öltözött s a székesegyház szob-
ét végezte. Esztergomban s
ozott.
o (* 1876). Kiváló spanyol gor-
, 1897 óta a barcelonai kon-
anára. Hangszerére s zenekarra
zerzett.
(azanova), *Giovanni Jacopo de*
25—1798). Olasz bűvész és

kutya, *cano* = énekel, tehát a kutya neve azért *canis*, mert nem énekel.

Canisius, *szent Péter* (1521—1597). Egyházdoktor. Német jezsuita. Nagy ellenreformátor. Híres katekizmusa sok kiadásban jelent meg. Ünnepe dec. 21.

Canna. Francia kertek virágágyainak a közepein gyakran látható nagylevelű, sárga v. piros virágú egyszikű növény.

Cannae. Kis város volt Apuliában az Aufidus (Ofanto) torkolata közelében. A normann Guiscard Róbert rombolta le Kr. u. 1083-ban. Itt verte meg Hannibal Kr. e. 216 aug. 2-án a rómaiakat.

Cannelirozás. Oszlopoknak, asztal- és széklábaknak egyenes vagy csavarvonal alakú vájattal való ellátása.

Cannes (kán). Festői fekvésű, enyhe klimájú luxusfürdőhely a francia Rivierán. 31.000 l.

Cannesi tanácskozás, l. *Német jóvátétel.*

Cano, *Alonso* (1601—1667). Spanyol festő,

műnek igen dallamós, éneklésre kínálk
része.

Cantor (kantor), *Georg* (1845—1918).
met matematikus. A sokaságelmélet eg
megalapítója.

Cantù Cesare (1804—95). Olasz történe
és politikus. Világtörténelme magyarul
megjelent.

Cantus, a. m. ének, dallam. A többszóla
ság kezdetén a dallam jelzésére szolgált,
felette vagy alatta a kísérő szólamok vol
— A *C. firmus* valamely szólamnak mega
dallama, amely körül épül fel a darab, gy
ran a tulajdonképeni dallam ettől egés
független volt. — *C. planus* a gregoriánér
nek időmértékre nem osztott feljegyz
szemben a *C. mensuratus*-szal, az időeg
gekre osztott, többszólamú énekkel.

Canule (fr. kanül). Egyenes v. hajlí
fémcsövecske, melyet a sebészek folya
gyülemek levezetésére, gyógyszerek bef
kendésére és légcsőmetszésnél hasznal

Canzi (-ci), *Ágost Elek* (1808—1866). E

üntetotörvényszék. Önálló B., azaz ki-
ólag büntető ügyek elintézésével foglal-
ó kir. törvényszékünk csupán Bpesten
. Másutt, a vidéki székhelyeken működő
törvényszékek egyaránt foglalkoznak a
gári és büntető ügyekkel. Bpesten azon-
i még egy másik kir. törvényszék is foglal-
ik bűnügyekkel, t. i. a *pestvidéki* kir.

utasa szárazra evezett. B. és utitársai: Noville hadnagy, Bert Acosta és B. Balchen, 40 órát töltöttek a levegőben. Hozzávetőleges számítás szerint 6400 km-t tettek meg összesen. Átlag 3—4000 m magasságban repültek.

Byron (bejrn), *George Gordon, lord* (1788—1824). Angol költő. Régi család sarja, mely viharos multiáról volt nevezetes. Nagybátyja

spanyol család ivadéka. 1569-
biboros pápai legátus kísére
került. A kőv. évben katon
1571-ben részt vett a dicső
ütközetben, hol két se-
bet is kapott. 1575-ben,
hazája felé vitorlázó-
ban, berber kalózok
öccsével együtt elfog-

Mihältz Pál

festő Budapesten.

Ume 1928. febr.-ität.

3 olajf.

Ume törzstag.

Edény bronzból, római VII. i. 96.

Miháltz Pál festo

Műcsarnok Bajza u. 23

1925. Tav. Kiáll - 465

1925 - 26 Akt Kiáll 385

1926 - Ösz. Kiáll 558

1928. Tav. Kiáll - 566, 567, 569

570

Zárai múzeum III. 47

Mihálty Pál

Magyar Művészet
1925. 365
1926. 177
1928. 395

Fibula VI. 156.

Mihâltz Pál

koll. kiáll. az Ernst-
ben 1931 sept.

201.
202.

Mihältz Pál

UME tagja. 1926-ban a KUT kiállításán Budapest főváros megvásárolta ~~az~~ csendéletét.

UME 1931. évi Kiáll. Kat.

n festő.

lból.

na síremléke.

a felhők közül előtörő
barok-keretbe van fog-

zy László nyolcz- és
érdel, kik mindnyájan
dig a gyászoló özvegy :
kóczy-leány imádkozik.
ílem városával. A kép
soros feliratnak szövege
EST IN HONOREM MEMO-
QUONDAM DNAE, ANNAE
/IDUAE, PRIMO GENEROSI
ZY DE SZALA, DE QUO
ECUNDO GENEROSI QUON-
NAGY TÁRKÁNY, DE QUO
TUM GENEROSUM DNUM
A NOBISCUM CONCEDAT
TAM AETERNAM. AMEN.
.NNO 1646 DIE 5. JUNY,

Lelt. sz. 498. — Értéke
árától az 1893 szeptember
)3 október 7-énvétetett át
ptember 25-én (175–894).
ok. 1894 : III. 100. *Isme-*
i síremléke. — 1907 : III.
irkányi Istvánné, rozsályi

✓

Mihaltz Pál

Vaszary János tanítványa
koll. kiáll. Ernst.
Museum
vőd

Hel Ervin: Két kiállítás. Budapesti Hirlap
1931. szept. 20-

latok folytatásához szükséges munkaprog-

.

. évi február hó 20.-án.

ter rendeletéből:

m.kir.főerdőtanácsos.

ságának,

Budapest.

VI. Állatkerti ut 1.sz.

Miháltz Pál.

Csendélet. Olaj

Tm. Bp. 1932.

ssé balra ~~[illegible]~~ fordult, tojásdad medaillon-
t, hajéke gyöngyfüzér, fülbevalója hosszú-
eges kerek gallérjá csipkézett s brokát pa-
Körirata: EFFIGIES Ser Do MARIA
IPPI III. D.G. HISPANIARVM REGIS IN-
ép alatt öt sorban:
Effigie
Tre Princesse MARIE,
du tres puissant
IPPE troisieme, Roy
et des Indes.

i a vonalkeretnek 16·5 : 10·3 c/m.

2

98.

1.

Miháltz Pál

Tavaszi Szalonban kitüntető elismerés

Végrehajtó bizot

M. Elnök: Kertész K.Róbert min.

Előadó: dr.Szőnyi Ottó MOB.e

Tagok: M. Csányi Károly épitőmi
gatója

dr.Gerevich Tibor egy
vkn
VII

dr.Lechner Jenő épit
I.Mé

M Möller István épitőm
I.Kris

M Sándy Gyula épitőmüv
II.Toldy

Schulek János épitőm
I.Mén

Wälder Gyula épitőmi
I.Mány

Táblakép „Szentendrei részlet"

Miháltz Pál

Szabad Művészet 1949

III. évf. 2-3. sz. 105-107. o.

kiállítások. Miháltz Pál képei...

Mihaltz Pál festő

Pesti Hirlap. 1926. máj. 22. 9

Fóthy János: Parasti Szelem

Mihálik

Magyar Művészet, 1926

1770.
kiállítások.

Mihálta Pál festőművész

8 Órai Ujság 1931. T. 5. 6.

Hír a UME kiállításáról

Táblakép „Szürke utca"

Miháltz Pál

Szabad Művészet, 1949

III. évf. 2-3. sz. 105-107 o.

Kiállítások. Miháltz Pál képei.

Táblakép „Üres padok"

Miháltz Pál.

Szabad Művészet, 1949

III. évf. 2-3. sz. 105-107. o.

kiállítások. Miháltz Pál képei...

Táblakép „Kis olimpe"

Mihéltz Pál

Szabad Művészet, 1949

III. évf. 2-3. sz. 105-107. o.

kiállítások. Mihéltz Pál képei...

Festészet Mihaltz Pál Képe

A Magyar Valóság Kiállítása

Szabad Nap 1948 apr 21 40

Táblakép „Őszi napraforgók"

Mihálka Pál

Szabad Művészet, 1949

III. évf. 2-3 sz. 105-107. o.

Kiállítások. Mihálka Pál képei

Miháltz Pál festö.

Szab.Nép.1951.259.sz.nov.4. 9.l.

Mihaltz Pál

	Ár	Összeg Pengő	fillér

Szabad Művészet

1950.11.sz. 422.l.

Saját és külföldi
gyártmány.
Mindenféle
száraz és olajban
dörzsölt festékek.

Művész
olajfestékek
óncsövekben.

Mindennemű
bel- és külföldi
lakkok
kocsifénymázak
Nobles & Hoare-tól, London
Valentini & Co-tól New-York

Padlófénymázak
puhafapadlóra

Mixtion
Lefrane & Co-tól, Páris
és Marx Lajostól, Bécs

Méhviasz
Straub-féle
tiszta méhviaszból készült padlóbeeresztő

Padlófényesitő paszták:
B. B., Wix Wax,
Star és Eg-Gü

Valódi hollandi kenoe,
brunolin, terpentin

Magasfoku

STRAUB U

ALAPITTATOTT 1854-ben.

BUDAPEST, IV. KER

2 FILLÉR 1934

Becses rendelése folytán szá

T A

Porfestékek

Mihálcz Pál.

Az Ernst-Múzeumban rendezett arcképkiállításon műve szerepelt.

Magyar Nemzet, 1952. Júl. 2.

Miháltz Pál.

„Békeív aláírása az üzemben" c. festménye szerepelni fog a III. Magyar Képzőművészeti Kiállításon. (említve.)

Magyar Nemzet, 1952. Nov. 29.

M.D.K.

Mihálka Pál, festő

vízparti tájképeket
állított ki.

Artner Tivadar: A szentendrei művésztelep jubiláris kiállitása

Szabad Nép, 1956. aug. 21.

N.D.K.

Mihálka Pál

Szerepelt a szentendrei őszi tárlaton.

Magyar Nemzet 1965. okt. 2.
Szentendrei őszi tárlat. Pernecky Géza

M.D.K.

Miháltz Pál

Munkácsy-dijas festőművészt a Magyar Népköztársaság Kiváló Müvésze cimmel tüntették ki.

"Az emlékezés napja" c. közl.
Film Szinház Muzsika Bp. 1965. ápr. 2. IX. évf. 14. sz. 2.lap

MDK.

Mihaltz Pál

Kiállitási kritika

Művészet 1966 jan.

Miháltz Pál.

A II. Magyar Képzőművészeti Kiállításra két zentendrei tájképet és egy kazánkovácsműhelyt ábrázoló festményet küldte be. (emlétve.)

Kis Ujság, Budapest, 1951. Okt. 19.

Mihályfy Pál.

A II. Magyar Képzőművészeti Kiállításon szereplő szerelőüzemünket ábrázoló festménye. (említve)

Szabad Nép, 1951. Nov. 4.

MDK

Miháltz Pál

Békeiv aláirása üzemben, of.

Csendélet, paszt.

Önarckép, of.

Képzőművészetünk a felszabadulás után. MNG 1960.

19 l.

MDK

Miháltz Pál

Épül a Lágymányos, o.temp.

Festő, o.temp.

VIII. M. Képzőmüv. Kiáll. Mücs. 196o. ápr.

Mihálter Pál

Önarcképe az Ernst-múzeum arckép-kiállításán szerepelt. (említve)

Kis Újság, 1952. július 13.

MDK

Miháltz Pál

kitüntető elismerés

N.Szal. Tavaszi szalon 1937.

Mihältz Pál.

A Műalkotások Vállalat tájképfes-
tés pályázatára „Munka után" c. táj-
képével pályázott. (említve.)

Kis Ujság, Budapest, 1951. Okt. 9.

Mihálton Pál.

A Fő. Tanácsi képzőművészeti pályázat „Békekölcsönjegyzés az üzemben" c. témát jelenít meg műve. C emlétve.

Magyar Nemzet, 1952. Jún. 15.

Lukáts Pál.

A Fő. Tanács képrőmüszeti pályázat
„Rekeknőnyegyes az ürenben" c.
tanát jelent meg nüsz. C emletre.

Magyar Nemzet, 1972. Jún. 15.

Szihálter Pál.

„Kertben" c. képe szerepelt a szentendrei Ferencsy Károly-múzeumban rendezett kiállításon. (említve.)

Művészet, Budapest, 1951. Okt. 16.

Mihálty Pál festő M.D.K.

Dijat nyert a felszabadulás 20 é fordulójára hirdetett pályázaton

/ "écsi kapu környéke c. tá képpel

Az uj tanév előkészitéséről, a budapes i épitőipar gépesitéséről tárgyalt a fővárosi tanács vb

"agyar "emzet 1965. febr. 18.

Mihältz -2 Mihältz Pál festő

M.D.K.

Cirkusz / 1925/ Halequin / 1928/ Interieur / 1928/

A KUT és az UME kiállitásain szerepel

Zöld ház , repr. / 1943 /

Önarckép , repr.

Baki Miklós: Mihältz Pál

Müvészet 1965. márc.

Miháltz Pál festő M.D.K.

1959. retrospektiv kiállitása az Ernst Muzeumban

1964. kiállitása a Csók -Galériában

Önarckép / 1924/

Kétségbeesés / 1924/

1924-ben állitott ki először a régi Mücsarnokban,

mint a Képzőmüvészeti Főiskola végzős növendéke

Mesterei: Révész Imre, Tardos Krenner, Vaszary

Müvészet 1965. márc. /.

Miháltz Pál festő M.F.K.

A felszabdulási pályázaton dijazva

Bécsi kapu környéke

Dél -Magyarország 1965. márc. 2.

Miháltz Pál,

festőművész.

A Fő. Tanács festészeti pályázatára meghívást kapott „Békekölcsön-jegyzés az üzemben" témakör vázlatának elkészítésére.

Magyar Nemzet, 1952. ápr. 23.

Mihálcz Pál
festő-

M.D.K

1965-ben a Magyar Népköztársaság Érdemes Művésze lett.

—: 1965 Álbani és Kossuth díjasai. . .

Élet és Irodalom, 1965. ápr. 3-2 lap

Miháltz Pál MDK

Tájkép, olf.

Mücsarnok 1933 Fiatal müvészek kiállitása

MDCM

Mihályta Pál

Tájékp. olt.

Műcsarnok 1925 Piatai művészek kiállítása

M.D.K.

Mihalta Pál
festő

"Háborús romok Budán"
(repro)

Művészet, 1965. december - 21 lap

Mihálta Pál, Jestő MDH

Nov. 6-án tárlata nyílik meg a Szók Galériában.

— : Kis hiradó 2.

bn. 1964. nov. 4.

ESTI HIRLAP

M.D.K.

Mihálkz Pál festő

nevét a művésztelep tagjai között említi:

Haulisch Lenke: A szentendrei művésztelep fogalmának tisztázásához

Művészettörténeti Értesitő, 1965, XIV. évf. 3.sz.

227. old.

Mihalti Pál
festő

M.D.K.

A kiállításon bemutatta műveit.

Hanlisch Lenke: Szentendrei festők kiállítása.
Művészet, 1968. január - 38 lap.

MDK

Mihâltz Pál

Kiállitási kritika

Müvészet 1968 janp.39

MDK

Miháltz Pál

M.Nemz. Galéria, vezető 1965.

MDK

Miháltz Pál

Szobasarok Szentendrén, o.

20. sz. M.festészet és szobrászat. N.Gal. és Móre F.Muz. Szeged, 1966.

Miháltz Pál festő M.D.K.

Munkácsy-dijas

A Magy a r Népköztársaság Érdemes Müvésze

Koosztották az 1965 évei müvészeti dijakat

Magy ar Nemzet 1965. április 4. 6.1.

Miháltz Pál festő

Munkácsy-dijas

A Magyar Népköztársaság Érdemes művész cimmel kitüntet

Kiosztották az 1965. évi Kossuht-dijakat

Pest megyei Hirlap 1965. áprilsi 2. 2. l.

MDK

Miháltz Pál

Miháltz P.: Szőnyi István: Kép. Megjegyzések a művészetről. Rajzoktatás 1943. 1o. sz. 79.1.

Mihaltz Pál festő M.D.K.

Munkácsy-dijas

A szentendrei müvésztelepen dolgozik

Müvésztelep Szentendre

Pest megy ei H irlap 1965. augusztus 8. 9. l.

Mihéltz Pál festő M.D.K.

Részt vett a pályázaton

Tájkép: Bécsi kapu környéke, I. dij, 12ooo Ft

A felszabadulás évfordulójára kiirt képzőművészeti pályázat eredménye

Magyar Nemzet 1965. március 20. 7.l.

M.D.K.

Miháltz Pál festő

Tanulmányokat folytatott a Miskolci Művésztelepen

Képzőművészeti élet a felszabadulás után 463.l.
MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOK. KÖZPONT FORRÁSKIADVÁNYAI II.
Bp. 1965.

Miháltz Pál

Háborus romok Budán, o.temp.

Dekorativ csendélet, paszt.

Gyertyaláng, paszt.

Béke, o.temp.

X. Magy. Képzőműv. kiáll. Műcs. 1965.

MDK

Miháltz Pál

Nyulak, o.

FőV. Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke

Bp., 1952.

Miháltz Pál

Müvei szerepeltek a szentendrei őszi tárlaton 1967..

Vigilia 1967 XI 779.l.

Miháltz Pál

MDK

Kis tér Szentendrén, olf.

Ferenczy Károly Muz. 1964. szept-okt.
Szentendrei festőművészek őszi tárlata

Miháltz Pál MDK

Csendélet képpel, 1957

Ferenczy Károly Muz.1963.okt.Szentendrei festészet

Miháltz Pál

MDK

Utca lovaskocsival, repr.

Müteremben, repr.

Szentendre, repr.

Napraforgók kék háttérrel, repr.

Csók István Galória 1964. nov. Miháltz Pál

Miháltz Pál MDK

Rajzoló, repr.

Templomfal házakkal, olf. repr.

Asszony kötéssel, repr.

Csók István Galéria 1964. nov. Miháltz Pál

Miháltz Pál MDK

Vázlat a kertből 1961. szines tuskréta

Napraforgók a vihar után, 1963. pasztell

Csók István Galéria 1964. nov. Miháltz Pál

Miháltz Pál MDK

Virággó fák 196o. szén-kréta

Szentendre, 1964 diófapácgouache

Reggeli fények 1961 kréta-akv.

Csók István Galéria 1964. nov. Miháltz Pál

Miháltz Pál

Rajzoló, 1960 szin.ceruza

Tárgyak a szobában, kréta-akv.

Kaszáló, 1960 kréta-akv.

Csók István Galéria 1964. nov. Miháltz Pál

Miháltz Pál MDK

Asszony kötéssel 196o pasztell

Napraforgók a kertben, 196o pasztell

Szentendrei házak I. 1964 kréta-akv.

Csók István Galéria 1964. nov. Miháltz Pál

Miháltz Pál MDK

Őszi táj 1962 pasztell

Szobarész, 1962 pasztell

Duna-parti házak 1960 pasztell

Csók István Galéria 1964. nov. Miháltz Pál

Miháltz Pál MDK

Utca abalakokkal, 1963. ol.temp.

Kék tájkép 1961. olf.

Romantikus táj, 1962. pasztell

Csók István Galéria 1964. nov. Miháltz Pál

Miháltz Pál MDK

Fekete kancsó, 1962.pasztell

A Gellért-hegy oldalán I-II 1962. pasztell

Városvége, 196o pasztell

Csók István Galória 1964. nov. Miháltz Pál

Miháltz Pál MDK

Várakozás, 1963. pasztell

Kontrasztok, 1964. pasztell

Szürke házak, 1961. pasztell

Csók István Galéria 1964. nov. Miháltz Pál

Miháltz Pál MDK

Csendes idő, 1963. olf.

Virágok az ablakban, 1963. pa ztell

Utca lovaskocsival, 1963 pasztell

Csók István Galéria 1964. nov. Miháltz Pál

Miháltz Pál MDK

Pinceskapu, 1963. pasztell

Alkonyat, 1963. temp.

Őszi napraforgók, 1963. pasztell

Csók István Galéria 1964. nov. Miháltz Pál

Miháltz Pál MDK

Patakparti házak I-II.

Házak között 1964, pasztell

Pád a fal előtt, 1961. pasztell

Csók István Galéria 1964. nov. Miháltz Pál

Miháltz Pál MDK

Szentendrei részlet, 1964. olajtemp.

Festőszoba, 1963. pasztell

Fehér csendélet 1963. pasztell

Csók István Galéria 1964. nov. Miháltz Pál

Miháltz Pál MDK

A művésztelep kertjéből 1962, olf.

Utcarész Szentendrén 1961. olf.

Patakhid Szentendrén, 1962. olf.

Csók István Galéria 1964. nov. Miháltz Pál

Mohaltz Pál MDK

Napraforgó kék háttérrel, 1962 pasztell

Napraforgó régi képpel, 1962 pasztell

Utcarész Szentendrén I- 1963.olajtemp.

Csók István Galéria 1964. nov. Miháltz Pál

Mihálty Pál MDK

Este Szentendrén, 1963. pasztell

Sárga-vörös csendélet 1963. pasztell

Fekvő nő, 1961. pasztell

Csók István Galéria 1964. nov. Mihálty Pál

Miháltz Pál MDK

Fekete-vörös csendélet, 1963. pasztell

Önarckép 1963. olajjjemp.

Müteremben, 1964 olajtemp.

Csók István Galéria 1964. nov. Miháltz Pál

Miháltz Pál MDK

Katika cipői, 1962. olajtemp.

Eszpresszó, 1961. olajtemp.

Müteremrészlet I-II. 1964 pasztell

Csók István Galéria 1964. nov. Miháltz Pál

Miháltz Pál

MDK

Müteremsarok, 1961. pasztell

Csendélet kenyérrel, 1962. pasztell

Festő, 1962. olajtemp.

Csók István Galéria 1964. nov. Miháltz Pál

Miháltz Pál MDK

Napraforgó vörös háttérrel, 1962, pasztell

Csendélet, 196o. pasztell

Udvar kutyával, 1962. pasztell

Csók István Galória 1964. nov. Miháltz Pál

Miháltz Pál

MDK

Lágymányosi piac, 1964, olajtemp.

Muzeumudvar, 1963, olajtemp.

Fekete szék, 1962. pasztell

Csók István Galéria 1964. nov. Miháltz Pál

Miháltz Pál MDK

Romos ház Budán, 1964. olajtemp.

Házak a Várban, 1964. olajtemp.

Falusi ház, 1963, olajtemp.

Csók István Galéria 1964. nov.Miháltz Pál

Miháltz Pál MDK

A Bükkös-patak Szentendrén, 1964. olajtemp.

Műteremajtó, 1964. olajtemp.

Templomfal és házak Szentendrén, 1964. olajtemp.

Csók István Galéria 1964. nov. Miháltz Pál

Mihálth Pál
festő

M.D.

Berki Viola a szentendrei művész-
telepen a művésztársaságba he-
rült.

Frank János: Berki Violával
Élet és Irodalom, 1967. dec. 8 - 8 cap.

Mihálta Pál

Gyűjteményes kiállítása nyílt a
Csók galériában. 65 éves
Festőnoba, Műtermben, Pad a fal
előtt, Fekete nék, Katika cipőri
Patakpartihárak, Romantikus táj

Kortárs 1965 I. n. 161 old.

MDK.

Miháltz Pál

Kiállitási hir

Köznevelés 1967 aug.25.

Mihaltz Pál
festő

M.D.K

Baska József tanára volt az
Iparművészeti Főiskolán

Kovács Gyula: Baska József művészete.
Művészet, 1967 november - 35 lap.

Miháltz Pál
Jstőművész

Nürnbergi magyar reprezentatív kiállítás-
képével szerepel

Nemzeti ujság
1929 11. 28

Mikáltz Pál

Egy festményét ajándékozta
a lidicei emlékmúzeumnak

Népszava 1967 IV. 26 5 old.

Miháltz Pál festő M.D.K.

Halvax Gyula festő a balatoni művésztelep létesítése ügyében beadott kérvényében, a létrejövő művésztelep 8a alapitó-tagjaként sorolja fel

Képzőművészeti életünk a felszabadulás után 86.l.
A MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOK.KÖZPONT FORRÁSKIADVÁNYAI II.
Bp. 1965.

Miháltz Pál

Kiáhításo nyílt a hűegyetem

Diákotthonában

Nagyvára 1967 jan. 12 2 old.

Mihaltz Pál
festő

M.D.Y.

„Szentendre" című művével
a Képcsarnok „Magyar tájak,
emberek" című vándorkiállí-
tásán az I. díjat nyerte.

Szelesi Zoltán: Harom szegedi tárlatról
Művészet, 1965. szept. - 47 lap.

MDK.

Miháltz Pál

Utalás dunakanyari letel epedésére

Közalkalmazott 1965 juni.15.lap -

M. D. K.

MIHÁLTZ Pál festő

(1899–)

A nentendrei művészlelet tagja

Genthon-Németh-Végvári-Zádor: Magyar müvészet 1800-1945

Bp. 1958. 451,

pb.

Mihaltz Pál
festő

M.D.K.

„Szentendre" című művével
vett részt a bajai tárlaton.

Mészáros Fülöp: Bajai levél
Művészet, 1962. november – 42 kap

M.D.K.

Miháltz Pál festőművész

Tárlaton szerepelt a Nemzeti Szalonban.
Cikk:"Az idén ismét lesz Nemzeti Kiallitás."

Népszava,1959.febr.5. 4.old.

MDK

Miháltz Pál

"Komor táj", olaj-tempera

Magyar művészhetek reprezentativ képzőművészeti kiállitása v.Ernst Múzeum.

Katalógus 1947 jan. 4.-26-ig 7.o.

MDK

Mihálz Pál

A Szentendrei Művésztelep... Magyar Nemzet 1952. aug. 9.

Mihálitz Pál

MDK

"Szobasarok"

Heitler László: A Magyar Nemzeti Galéria uj szerzeményeinek kiállitása Pápán.

NAPLO/Veszprém/ 1962. szept. 21.

M.D.K.

Miháltz Pál festőművész.

Az Ernst Múzeumben rendezett gyüjteményes kiállitása.

(havas): Három kiállitás.

Népszava 1959.nov.1. 4.l.

Miháltz Pál
festő

M.D.V.

Főiskolás vanátság hőti Csorba Tiborhoz. – „Szentendrei táj" (repro)

Csorba Tibor: Adalék a „Szentendrei művészet"...

Művészet, 1966. junius – 12 kap

Mihálka Pál.

Festményt szerepelni fog a Munkácsy
Céh első kiállításán,

Magyarság, 1928. Nov. 11,

MDK.

Miháltz Pál

Müvei a Völgyessy gyüjteményben

Tiszatáj 1966 febr.168.lap

Mihaltz Pál.

A Lumbácsy-féle első kiállításán „Kulisszák mögött" c. vázlata szerepelt. (emlitve.)

Nemzeti Ujság, 1928. Nov. 11.

Mihaltz Pál.

Vaszary tanár tanítványa.

Képe szerepelt a Képzőművészeti Főiskola kiállításán, a Nemzeti Szalonban.

Az Est, 1928. máj. 20.

Mihálta Pál

Pályázott a Ferenc József jubileumi ~~ay~~ alapítványra

M. 932. X. 8.

özpont meginditotta rotaprintes for-
ó köteteként a
épzőművészeti Élete"
amely a Közoktatásügyi Népbiztosság
a Budapesti Kir. Ügyészség 1919-es
tkozó részét tartalmazza. Ára: 15. - Ft.

kiadványai közül kapható
ok 1954-55."
özpont évkönyve. Ára: 75. - Ft.

ok 1956-58."

ok a Művészettörténeti Dokumentációs

Miháltz Pál

Szentendrei táj c. képéről répr.

Művészet 1966. jún.

Adalék a „Szentendrei művészet" fogalmának kérdéséhez. Csorba Tibor.

Mihálka Pál, festő

MDK

Szabó Erzsébet üvegiparművésznő
a „rajztanárok" professzorának, Mihálka Pálnak volt tanítványa a
Főiskolán.

(28. l.): Az üveg poétája

ESTI HÍRLAP, Bp. 1965. máj. 29.

Mihálta Pál, festő MDK

Bécsikapu Környéke c. műve

12 000-ts első díjat nyert

– : Kihirdették a felszabadulási évforduló alkalmából kiírt képzőművészeti pályázat eredményét 9.

NÉPSZABADSÁG Gy. 1965. márc. 20

MDK

Miháltz Pál

/g.i./: Szentendre festészete. Magyar Nemzet 1963. okt. 30. 4.l.

Miháitz Pál

képei a VIII. Magyar Képzőmű-
Kiállításon.

Emlíjve.

Valóság, 1960. 3. sz. 95. l.

MDK

Miháltz Pál

Nyugat. 1926. ápr. 1. 7. sz. 679.l.

Mihältz Pál festő M.D.K.

A megyében alkotó művész az idei Pest megyei kiállításon nem szerepelt

Prukner Pál : Kiállítás- szépséghibákkal

Pest megyei Hirlap 1964. november 6. 3.l.

M.D.K.

Mihálkz Pál, festő

nevét említi:

Körner Éva: Hozzászólás a "Szentendrei művészet" fogalom kérdéséhez

Művészettörténeti Értesitő, 1965.XIV.évf. 3.sz.

227. old.

Mihaltz Pál

Szabad Nemzet

1949. 2-3. 4. 105. l.

lgben az intézetnél mely naptól

ók az összes kinevezett altisztek
részletesen kimutatva, hogy minő
pénzt és lakpénzpótlékot vagy egyéb
továbbá a jelenlegi altiszti
evezés rendeletének kelte és száma
ók az összes bér mellett alkalma-
i illetve évi bérük kitüntetésé-
ly időponttól kezdve vannak ily
sban?

összeállitandó költség előirányza
szükség lévén, tisztelettel felké-
gkeresésem vételétől számitva,
számvevőség VI.ü.o.-ba beküldе

Budapest. 1911. május 8-n.

számv. igazgató.

Mihältz Pál

1926. állami ösztöndíjas kapott

Képröm. fürk. évk

1925–27.

11. 1

939.24

KRAMER ADOLF
festő és mázoló mester
BUDAPEST,
XI. Lágymányosi u. 4.
Telefon: 68—1—25.

17711 Általános Nyomda Rt.

M.D.K.

Miháltz Pál

A Nemzeti Szalonban szereplő müveit kiemeli Berend Ilona: "Kiállitások az uj esztendőben" c. kritikájában.

"Szinház Szeme Füle" c. rovat
Szinház, Bp. 1948. jan. 13-19. IV. évf.
3. sz

Miháltz Pál

festőművész a Népművelési Központban állított-ki. Képeinek adapeleme a folt.

Rabinovszky Márium: Budapesti kiállítások – Miháltz Pál – Magyar Művészet, 1949. 16. évf. 2. sz. 81. l.

MDK.

Mihältz Pál

Kiállitási hir

Pestmegyei Hirlap 1967 szept. xxxxxx 2o.

MDK.

Mihàltz Pàl

Kiàllitàsi hir

Pestmegyei Hirlap 1967 szept. 20.

MDK

Miháltz Pál

Barokk kapu, repr.

Balatòni nyári tárlat 1964

Keszthely, Tihany, Veszprém

Mihálfz Pál

festőművész kiállítása 1949 jan. 8-án nyílt meg a Fővárosi Képzőművészeti Központban (VII. Rózsa u. 30.)

Kiállítások. — Magyar Művészet. 1949. 16. évf. 2-12. 86. l.

MDK

Miháltz Pál

Barokk kapu, repr.

Balatoni nyári tárlat 1964
Keszthely, Tihany, Veszprém

MÐK

Miháltz Pál

Müteremrészlet, o.

Szegedi O.Képzőm. kiáll. Szeged 1964

MDK

Miháltz Pál

Dunántul, temp.

Barokk kapu falun, t.

Balatoni nyári tárlat 1964.
Keszthely, Tihany, Veszprém

Mihálcz Pál

Szentesi származásu festő

A fővárosban működik

Nagy Imre

Szentes. Magyar Vá-
rosok Monografiája.
III. Ap. 1928. 218. l.

Országos Bizottságának

Budapest

hogy Stehló Ottó másodépi-
22-én ideiglenes nyugta
koronát, mely összeget a
zoktatásügyi minisztérium
zólyomi vár bekerittetése

eg elköltését igazoló, sza-
két drb. nyugtát felmen-
ódépítész úrnál levő ideig.
edése céljából beterjesztem,
lentem, hogy a munkalat

Mihálka Pál

Szabad Művészet

1952. 7. 4. 301 l.
302. l.

indultunk. Az éjszaka csendes volt, de a hold nem sütött. A mi házunk felé csak egyedül mentem. Amikor a vonat elhagyta az állomást, és feleltette acél testét a sötétségbe, fülemből is kihalt a kerekek csattogásának lármája.

Amint az országútra értem, az éj csendjét valami egyhangú dobogás töltötte be. Traktor zúgott. Lámpája pásztázta, ekéje

Miháltz Pál

Szabad Művészet

1952. 2. 4. 88. l.

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
334. 1925. szám.
Érk. 1925 év nov. hó 14. n.

di vár" cimü könyv 300 példány
gőzhajóinkon való elárusitás c

A f

darabonként 400 koronában álla
tót illette meg.

A f

években darabját 400 koronával
20 % eladási jutalékot 76.800
60 példányt pedig a folyó évbe
következett értékcsökkenésére,
tottuk el, s azokért a 20 % le

Csatolva ..... darab melléklet.

XV. — 6 a.

Mikáltz Pál

Szabad Művész

1957. 12. n. 538. l.

Kovács

Mihältz Pál

Pecsi Pilch Dezső

Reu István

K. Róna Klára

Róna Emmy

Vaszkó Erzsébet

l. Tamás Galéria

70-n.

UME kiáll.

Ctr 100.

ugyanott 1885 október 29-én.

Gyarapodás.

rembe néz.

haja, bajusza és szakálla, melyet csak
s szemöldöke barna. Ingének és begombolt
ött, keskeny nyakkendőjét csokorra kötötte,
rnál: »Lafite«.

.
892: XI. 27-én (190/92).
1975/93 sz. ministeri leiratot. (40/94).

9(27)

1894: X. 439.
1907: VII. 15.

143

Miháltz Pál

festő

vül. 1899.

Szabad Művészet

1947. 30. l.

kép

e Teppichkunde
"
szőnyeg
edlen Metalle.

100-120

Michaltz Pál

Szabad Művészet

1957. 11. 490. l.

ország különböző területei ilyen
megismeréséhez jutnának, kivána
kölcsönzés céljaira rendelkezés

Felkérem a Bizottságo
használatra alkalmas anyag rend
egy felvételt lehetőleg több p
minisztérium diapozitiv kölcsön
földszint) megküldeni, mégpedig
ségmegtérítés nélkül, amire fed

Budapest, 1933. évi a

A kiadvány hiteléül:

miniszteri s.hiv. igazgató.

A Müemlékek Országos

Mihaltz Pál
festő

M.D.K

Részt vett a táchalon

Dutka Mária: Séta a XI. Magyar Képzőművészeti Kiadás,
Nők Lapja, 1965. május 4 - 16 lap.

MDK

Mihálik Pál, festő

Kép élmény minden műve.

Rózsa Gyula: XI. Magyar képzőművészeti kiállítás

Népszabadság, Bp. 1968. ápr.

Mihálta Pál

Zenét hallgatók c. műve (eml.)

szerepel a IV. magyar

Kép. mű. kiállításon

Magyar Ifjúság 1962 IV. 28

MDK

Miháltz Pál

Szobasarok Szentendrén, o.

20.sz.i m. festészet és szobrászat M.Gal. és Móra F. Muz. Szeged 1966.

Mihálth Pál

„Otthon" c. képe kiállítva 1957. Miskolcon.

Hajdu Béla: Néhány gondolat a III. Miskolci Országos Képzőművészeti kiállitásról
Északmagyarország 1957. nov. 16. 5.1

MDE

Mihály Pál

A Magyar Nemzeti Galéria, 1965.

Miháltz Pál

1922-ben kapott Szinyei-öntöndíjat. Szentendrei festő. Tájképeket festett, azt és dekorativ halásu hárinyulakat mutató képet, egy Csendélet kalitkával c. realistikus képet (1931).

18 sorz.

Lyka Károly, Festészetünk a két világháború között. Bp. 1956.

99.

MDK

Mihálta Pál, festő

Kiállítása nyílt meg Berlinben.

— : Hír

8

ESTI HIRLAP Br. 1968. febr. 10.

M.D.K.

Mihaltz Pál

festő

Az első szerencsen állítottak ki

képeit

Mihlós Pál: A XI magyar Képzőművészeti Kiállítás

Élet és Irodalom, 1968. ápr. 20 - 7 kap.

Mihálta Pál

Csendélete

nezepel a V. nagy. Kép. mi.

Kiállításon

Háborus romok Budás /repró/

Kortárs 1965 XII n. 2004 old.

Mihältz Pál (1902–)

Molnár C. Pál (1894–)

Nagy István (1893–1937)

Nagy Balogh János (1873–1937)

Nemes Lamperth József (1891 –)

Rippl Rónai József (1861–1927)

Rudnay Gyula (1878 –)

Szabó Vladimir (1905 –)

Szalay Lajos (1911 –)

vód

Londoni magyar kiáll. 1948

Mihältz Pál

tanársegéd a
boncalaktan c.
tárgynál

Kérrőm Jőlsk. évk

1925-27

25. l.

WÜRTT. LANDESAMT FÜR
DENKMALPFLEGE
HAUPTKONSERVATOR DR. SCHWENKEL

NR. 4454.

Herrn

Dr. Otto Szönyi
Referent des ungarischen Landesamts für Denkmalpflege

B u d a p e s t VI
Arena-Straße 41.
Szépmüvesz Muzeum.

Auf das Schreiben vom: 4.Okt.30.

Betreff: Auskunft über Herrn Prof.

Beil.:

Auf Ihre Anfr
mit, daß Herr Pr
Württ. Altertüm
und Frühgeschic

Mihältz Pál

cikke

l.

Rapportatai

1943. IV. évf. 10. sz

79. l.

Mikáltz Pál

Szabad Művészet

1947. 41. l.

~~381.~~

I. 722.

II. 660

III. 381.

IV. 374

V. 982.72

3119.72

Mihalz.

Vasárhelyen, a II. Magyar Képzőmű-
nészeti Kiállítás vázlatainak tárla-
tán alkotásának tanulmányai
szerepeltek.

Viharsarok, Hódmezővásárhely, 1952. Nov. 13.

Miháltz Pál

MDK

Téli alkonyat

Műcsarnok 1937 IV. Nemzeti Képzőm. Kiáll.

MDK.

Miháltz Pál

Müvei a Völgyessy gyüjteményben

Délmagyarország 1965 okt.5.

Miháltz Pál
festő

M.D.K.

Részt vett a tárlaton.

Péter Imre: A monumentalizmus bűvöletében.
Művészet, 1966. január - 10 lap.

M.D.K.

Miháltz Pál festő

Müvei a kiállitáson

Perneczky Géza: Szentendrei őszi tárlat
Magyar Nemzet 1965. okt. 2. 4.l.

M.D.K.

Mihály Pál festő

A felszabadulási pályázaton dijazva

Népszava 1965. márc. 20.

Miháltz Pál festő

M.D.K.

A felszabadulási pályázaton dijazva

Népszabadság 1965. márc. 20

M.P.K.

Mihéltz Pál (1899-)

Nyul.
Oljf.Ltsz:2490.

A Fővárosi Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke
Budapest 1952.

Miháltz Pál MDK

Csendélet, repr.

Mücsarnok 1962. IX. Magy. Képzőm. Kiáll.

Mihältz Pál

A szentendrei festők csoportkiállitásán részt vett amelyet a szentendrei Ferenczy Károly muzeumban rendeztek meg . /1966/

Vigilia 1966. X. 704.l.

Miháltz Pál MDK

Háborus romok Budán, olajtemp.

Dekorativ csendélet, pasztell

Gyertyaláng, pasztell

Béka, olajtemp.

Műcsarnok 1965. X. Magy. Képzőm. Kiáll.

Miháltz Pál

Lídice emlékmúzeumának felajánlotta egy művét.

Népszabadság 1967. ápr. 26.

Mihálti Pál

Lidice emlékmúzeuma számára felajánlotta egy festményét.

Nepszava 1967. ápr. 26.

M háltz Pál MDK

Cserepek és virágok, pasztell

Csendélet, pasztell

Zenét hallgatók Petráséknál, temp.

Mücsarnok 1962. IX. Magy. Képzőm. Kiáll.

Mihálta Pál
festő

M.D.Y

Méltatás.

Fedor Ágnes: Régi és új művészet a Salomon Lozsnyában
Nők Lapja, 1967. szeptember 9-14 lap.

Miháltz Pál

MDK

Önarckép, olf.

Műcsarnok 1962. Mai festészetünk kiáll.

MDK.

Miháltz Pál

Kiállitási meghivó, Szentendre 1967 juli 16.

MDK.

Mihályfa Pál

Kiállítást megnyitó, Szentendre 1967 július 16.

Miháltz Pál

Pedagógus képzőművészek 1959-ben az Ernst Muzeumban rendezett kiállitásán a főiskolai tanárok közösségében részt vett.

Maksay László: Pedagógus képzőművészek az Ernst Muzeumban

Rajztanítás 1959. IV. sz. 29-30.l.

Mihálte Pál

Részt vett a Szentendrei Múzeumban megrendezett helyi művészek őszi tárlatán.

Egy pasztelljét mutatták be.

„Érdemes művész" címmel tüntették ki.

Vigília 1965. XII. sz. 761. l.

Miháltz Pál MDK

Épül a Lágymányos, olaj-temp.

Festő, olajtemp.

Mücsarnok 196o. VIII.Magy. Képzőm. Kiáll.

M.D.K.

Miháltz Pál

"Utcarészletet fest" cimmel hozza a lap a művész fényképét munka közben "Vidám élet a szentendrei müvésztelepen c. riport keretében.

Szinház,Bp.1947.juli.22-28.III. évf.3o.sz.
/A lap tévesen juli.29.-aug.4-et dátumozott./

Miháltz Pál fest. M.D.K.

Dijazva a pályázaton

Bécsikapu környéke / XXXXdijXXXXXXXXXXX/
I. dij 12ooo Ft

A felszabdulás évfordulójára kiirt kép őmüvészeti pályázat eredménye
Magyar Nemzet 1965. márc. 20

M.D.K.

Mihálta Pál :
festő

M.D.K.

Tájképét" mutatta be a
"kiállitáson.

D. Fehér Iszusa: A Miskolci VII. Országos Kiállitás
Művészet, 1963. március – 34 kap.

MDK

Miháltz Pál, festő

Az UME törzstagja.

Az UME I.bp.-i kiállitása. - Nemz. Szal. 1928.febr.

Mihaltz Pál, festő- 7Dh

Szerepel a Miskolci Gosz. Képzőművészeti Kiállításon.

R.R.: Miskolci művészet 8-l.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1962. dec. 15.

08

mdk

Mihaltz Pál, Gadányi Baresay
Bene Geza

Képzőművész nemzedékhez tartozott
Martyn Ferenc

Devényi Iván: Martyn Ferenc rajzai a Don Quijotehoz
Jelenkor, 1962. 6. sz 804. l

MDK

Miháltz Pál

Önarckép 1952 olaj OSZM tul.

Képzőművészetünk tiz éve. Műcsarnok.
Kiállított művek jegyzéke. 12.l.

M.D.K.

Miháltz Pál festő

Szentendrei táj c. képe a Műcsarnokban rend.
V. magyar képzőművészeti kiállitáson.

Dutka Mária: 1954 képzőművészeti tükre.

Magyar Nemzet 1955.jan.9. 7.o.

MIHÁLCZ Pál festő M.D.K.

Munkácsy-díjas
az Iparművészeti Főiskola nyug. tanára.
15 éve tagja a szentendrei művésztelepnek, de Szentendrén már 35 éve honos.
Utca részlet lóval /rajz/ repr.

Ecset és paletta
Pestmegyei Hirlap 1962. augusztus 5.5.1.

Pestmegyei Hirlap augusztus 5.5.1.
Ecset és paletta

Miháltz Pál MDK

A föld fiai

Műcsarnok 1926. őszi kiállitás

MDK.

Mihältz Pál

1965-ben érdemes müvész cimet kapott.

Magyar Nemzet 1965 ápr.4 6 lap

MDK.

Mihâltz Pál

1965-ben érdemes müvész cimet kapott.

Népszava 1965 ápr.4 . lap 4.

MDK.

Miháltz Pál

Bécsikapu környéke c. alkotása pályadijat nyert.

Délmagyarország 1965.márc.23. lap -

Mihaltz Pál festő M.D.K.

Müvei a kiállitáson

Sárvári Márta: Képzőművészeti kiállitás a Hazafias Népfront klubjában

Magyar Nemzet 1965. január 6. 4.l.

Miháltz Pál festő M.[illegible].K.

Gyüjteményes kiállitása a Csók Galériában

Festőszoba,
Müteremben,
Pad a fal előtt,
Fekete szék,
Katika cipői,
Templomfal és uj házak, Szentendrén
Pata kparti tájx házak
Romantikus táj

Gödrös Julia: Miháltz Pál
Kortárs. 1965. január

. . .

MDK

Miháltz Pál

Bucsu, rézk.

Harc, rézk.

Műcsarnok 1928. tav. kiáll. kat. 29.1.

MDK

Miháltz Pál

Temetés, rézk.

Nyirfák, rézk.

Mücsarnok 1928. tav. kiáll. kat. 29.l.

Mihályfa Pál

Temetés, 1924.

Nyírlák, 1924.

Miserunok 1928. tav. Kiáll. két. 29.I.

M.DV.

Mihálta Pál
festő

Elsősorban a KUT, majd az
UME művészei között szerepel.
Méltatás – 1963 ban festette
a „Kontrasztok" c. képet.

Baki Miklós: Mihálta Pál
Művészet, 1965. március – 28 kep.

Mihálte Pál
festő

MDK

1924-ben festette az „Önarchép"-et és a „Kétségbeesést", amit a régi Műcsarnokban készüléseik évében állitott ki.

K. Bakis Miklós: Mihálte Pál
Művészet, 1965. március - 28 lap

Mihálta Pál M.D.Y.

festő

1927-ben festette a „Cirkusz",
1928-ban a „Harlequin" -
1928-ban az „Intérieur" című
képet.

Baki Miklós: Mihálta Pál
Művészet, 1965. március - 28 lap.

M.D.K

Miháltz Pál

festő

Földhár
Önarchép } repro

Baki Miklós: Miháltz Pál
Művészet, 1965. március – 28 lap.

MDK

Miháltz Pál

"Tanya" c. műve a Nemzeti Szalon kiállitásán.

Szomory Dezső: Az új művészek kiállitása a Nemzeti Szalonban.

Az Est, 1937.ápr.25. 12.l.

MTA

Mihaltz Pál M.D.K

festő

1959-ben rendezett retrospektiv kiállitást az Ernst Museumba.
1964-ben a Csók galeriában volt tárlata.

Baki Miklós: Mihaltz Pál
Művészet, 1965. március - 28 lap.

MDK

Miháltz Pál

/k.i./: Téli tárlat a Nemzeti Szalonban.
Pesti Napló 1938. jan. 23.

MDK

Miháltz Pál

Műveivel szerepelt az Uj Művészek Egyesületének kiállitásán.

Cikk: Az új művészek...

Képzőművészeti Figyelő, 396.l.

M.D.K.

Miháltz Pál

"Álarcok" c. müvének repr.-ját bemutatja a lap a "Magyar Képirók Kiállitásá"-ról.

Szinházi Élet. Bp. 1933. január 29.-febr. 4. XXIII. évf. 6. sz. 41. lap.

MDK

Miháltz Pál

Murányi-Kovács E.:Országos képzőművészeti kiáll. Szegeden. Népszabadság 1964. aug. 15. 8.l.

Miháltz Pál MDK

Temetés, rézkarc

Nyirfák, rézkarc

Bucsu, rézkarc

Harc, rézkarc

Mücsarnok 1928 tavaszi kiállitás

Mikéltz Pál
festő

M.D.K

A Magyar Népköztársaság Érdemes
Művésze címet kapta, 1965. ápr. 4-én

—: Kiállítások
Művészet, 1965. május – 48 lap.

Mihályfy Pál, Jertő

MDk

Művészeti és pedagógiai
Munkásságáról

–: A Magyar Népköztársaság
Érdemes Művésze ....

NÉPSZABADSÁG. 1961. jún. 4.

Mihéltz Pál

Alkotásával szerepelt a fiatal művészek kiállításán a Műcsarnokban.

M.O.933.IX.10.

Miháltz

Festménnyel szerepelt a fiatal művészek kiállitásán a Műcsarnokban.

Est, 933.IX.10.

Miháltz Pál

Alkotásával szerepelt a "Fiatal Művészek Kiállitásá"-n a Műcsarnokban.

M.955.IX.10.

Miháltz Pál

MDK

Önarckép, 1952, olf.

Mücsarnok 1955. Képzőművészetünk tiz éve

MDK .

Miháltz Pál

Kiállitási kritika

Napjaink 1967 febr.1.

Miháltz Pál

MDK

Szentendrei táj, olf.

Műcsarnok 1954. V. Magy. Képzőm. Kiáll.

Mihácz Pál

Tájképe nagyon az UME
tárlatán a Nemzeti Szalonban

Magyar Hirlap 1937 IV-25

Miháltz Pál

Szerepel az UME kiállításán a Nemzeti Szalonban

Ujság 1937. IV. 25

Mihàltz Pal

Munkàcsy-cèh II. kiàllitàsàn az Ernst Muzeumban szerepelt.

Ujsàg 929. X. 20.

Mihálta Pál

Szerepel az UME kiállításána
Nemzeti Szalonban

Pesti Napló 1937 IV. 25

Mihaitz Pál
festőművész

Magyar Képírók Társasága kiállítása – Nemzeti szalonban – képével szerepel. –

Magyar Hírlap
1933 I. 15

Miháltz Pál

NDK

Szénagyüjtő, olf.

Miecsarnok 1955 VI. Magy. Képzőn. Kiáll.

Molnár Pál
festő

M.D.K

Méltatás → „Béke" (repró)

Lauer Sándor: A X. Magyar Képzőművészeti Kiállítás elé.

Művészet, 1963. október - 20 lap.

Mihálte Pál

Kiállít

Ujsáp 1936. III. 21.

Mihálta Pál

Kiállít

P. N. 1936. III. 22.

Miháltz Pál MDK

Csendélet, olf.

Mücsarnok 1932.Budapest közönségének képzőművészeti gyüjteményéből rendezett kiállitás

Mihóltz Pál

Kiállít

Lj M. 1942. IV. ii.

Központ-ban (Budapest, XIV. Dózsa Gy
Megrendelés esetén az összeg MNB 1-
ciós Központ számlaszámára utalandó
tán juttatjuk el T. Cimhez.

Sajtó alatt:

Évkönyvünk 1959-es kötete.

A forráskiadvány-sorozatból
mely a terület épitészeti állagának a t

Miháltz Pál festő M.D.K.

Dijazva a pályázaton

Kiosztották a felszabulási képzőművészeti pályázat dijait

Esti Hirlap 1965. márc. 10.

Mihálta Pál

Kiállít

NÚ. 1942. IV. 9.

örgy ut 41.), készpénzfizetés ellenében.
49.650-51 Művészettörténeti Dokumentá-
. Ebben az esetben a kért könyvet pós-

"Acta Cassae Parochorum" egri anyaga,
örök utáni állapotát rögziti.

Művészettörténeti Dokumentációs
Központ

Mihóltz Pál

Kiállít

PH. 1942. IV. 8

Központ meginditotta rotaprintes for-
ő köteteként a
képzőművészeti Élete"
amely a Közoktatásügyi Népbiztosság
a Budapesti Kir. Ügyészség 1919-es
atkozó részét tartalmazza. Ára: 15.- Ft.

kiadványai közül kapható
ok 1954-55."
Központ évkönyve. Ára: 75.- Ft.

ok 1956-58."

ók a Művészettörténeti Dokumentációs

Mihálka Pál

Kiállít

Film színházi irodalom 1942. IV. 17.

T. Cim!

A Művészettörténeti Dokumentációs K
ráskiadvány-sorozatát. A sorozat első

"Magyar Tanácsköztársaság Ké
cimü levéltári publikáció jelent meg, a
Művészeti Osztályának iratanyagát és
iratanyagának a képzőművészetre vona

Értesitjük, hogy ezenkivül intézetünk k

"Művészettörténeti Tanulmányo
cimü kötete, mely a Dokumentációs Kö

Továbbá kapható

"Művészettörténeti Tanulmányo
cimü kötete. Ára: 45.- Ft.

A felsorolt kiadványok megvásárolhatól

Mikáltz Pál

Kiállít

GK. 1932. I. 1.

Mikólte Pál

Kiállít

8 ön. 1932. I. 5.

Mikólta Pál

Kiállít

NÚ. 1932. I. 5.

Mihéltz Pál

Kiáhít

PH. 1932. I. 3.

Mikoltz Pál

Kiáltit

Bóh. 1942. IV. 16.

T. Cim!

A Müvészettörténeti Dokumentációs K
ráskiadvány-sorozatát. A sorozat elsı

"Magyar Tanácsköztársaság K
cimü levéltári publikáció jelent meg,
Müvészeti Osztályának iratanyagát és
iratanyagának a képzőmüvészetre von

Értesitjük, hogy ezenkivül intézetünk

"Müvészettörténeti Tanulmány
cimü kötete, mely a Dokumentációs K

Továbbá kapható

"Müvészettörténeti Tanulmány
cimü kötete. Ára: 45.- Ft.

A felsorolt kiadványok megvásárolhat

Mihaltz Pál.

Önarcképe szerepelt az Ernst-Múzeumban rendezett arcképkiállításon.
(emlétve.)

Nepszava, 1952. Jul. 24.

Mihálfz Pál

Művészetéről

Aradi Nóra: Húsz év képzőművészetéről

Kritika 1965 4 sz. 11. l.

MDK.

Miháltz Pál

Kiállitási kritika

Magyar Ifjuság 1965 nov.6.lap -

Michálik Pál, festő

MDK

Díjat nyert.

–: Kiontották a felszabadulási képzőművészeti pályázat díjait 6.

ESTI HIRLAP Bp. 1965. márc. 19.

Miháltz Pál

Pasztellekkel szerepel az UME
kiállításán a Nemzeti Szalonban

Budapesti Hírlap 1937 IV. 25

Mihàlth Pál
festő

M.D.Y

Régi városrész késmárkon"
"Ennú festményével vett részt
a tailaton.

Banaugi Judit: A IX. Miskolci Országos...
Művészet, 1967. április - 38 kep.

Miháltz Pál MDK

Szentendrei utca, pasztell

Festő, pasztell

Mucsarnok 1959. VII. Magy. Képzőm. Kiáll.

Milialtz Pál

festő

MDY

Kiallitásán, a Műszaki Egyetem Dráhotthonában, bemutatta a „Szentendrei kálvária", a „Szentendre" cimű művét és a „Roman sirkövek"-et

Koczogh Ákos: Téli krónika

Művészet, 1967. apszilis - 36 lap

MDK

Mihálka Pál festő

Egy képét ajándékozta.

—: Magyar művének ellenében :—

Lidicének 7

Népszabadság, Bp. 1947. a 26.

Mihéltz Pál

Tájképeit állitotta ki a "Fiatal Művészek Kiállitásá"-n a Műcsarnokban.

N.U.933.IX.10.

M.D.K.

Mihálka Pál, festő (1900 –)

Szentendrei dolgozik

Antal Kampis: Kunst in Ungarn,
Bp. 1966. Corvina,

361. old.

Miháltz Pál MDK

Csendélet képpel, pasztell

Otthon, oaljtemp.

Műcsarnok 1957 Tavaszi tárlat

Miháltz Pál MDK

Kazánkovács-brigád, olf.

Mücsarnok 1957 Magyar Forradalmi Müvészet

MDK.

Miháltz Pál

Kiállitási meghivó 1966 okt.22.

Mihálka Pál

festőművész

Magyar Képirók Társasága kiállitása - Nemzeti Szalónban - képével szerepel.

Az Est
1933.I.15.

Mihältz Pál (1899-)

„Uneasy Landscape" (1945) c. mûve (eul)

szerepel az alább. táslaton

- bocóky-: modern classics of hungarian painting in the Ernst Museum

Daily News 1969 X.15.

Miháliik Pál

Említve

Oelmacher Anna: Azsúrimentes
Pétmilliós Piállítás
Magyar Nemzet, Bp. 1970. aug. 23.

MDK

Michaltz Pál, festő

A Munka Érdemrend arany fokozatát kapta.

—: A fővárosi Kitüntetettek névsora 12.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. nov. 5.

Mihéltz Pál,festő

1967-ben a Képzőmüv.Alap táblafejlesztésből 27 festményt,kisplasztikai vásárlásból 28 szobrot adott a Péxsi Modern Magyar Képtárnak,Mihéltz egy művel szerepel. 225.old

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár történhete Uj szerzemények I. 219.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve,1967.Pécs,1968

Alihaltz Pál
festő

1969 őszén Székesfehérvárón a szentendrei művészek tárlatán szerepelt.

Szelágyi Dezső: Szántor Andor
Művészet, 1970. május – 32 kap

Mihálitz Pál

Említve

V. M. Szentendrei minvészet Ramaro-
kiállítása
Szabad megyei Néplap, Szabad
1970. nov. 18.

Mihaltz Pál

A Szocialista Országok Festőinek III. Biennáléján a Lengyelországi Szczecinben több közt ő képviselte a magyar festőket.

Néray K.: Magyar művészet külföldön. – Műgyűjtő, 1969. 1. sz., 27. l.

MIHÁLTZ

A 20-AS ÉVEKBEN TÜNT FEL.

DÉVÉNYI I.: RAFAEL GYÖRGY.

MŰVÉSZET, 1970. SZEPT.

Mihaltz Pál

retrospektív kiállítása március 8-án
nyílik az Ernst Múzeumban.

Magyar Nemzet
1969 márc. 6

Mihaltz Pál

Jelenet Golgotával (1924)
Kulinszád mögött (1928)
Felete óra (1930)
Harlekin (1931) c. Zápei

emlétoe.

Magyar Nemzet
1969 márc. 24

Mihéltz Pál

Festő
Gendelet önarcképpel
Foltok tükörrel
Ikon önarckép
Tárgyak tükörrel c. képet emlétve.

Magyar Nemzet
1969. márc. 24

Mihéltz Pál

„Kalitka" (1931)

Rabságban (1944)

Vörös fal c. képek

emlékére

Magyar Nemzet

1969 máj. 24.

Mihaltz Pál

Temető

Szobrok I.

Felete vék

Karácsony a grafikai sorozat lapjai emlétve.

Magyar Nemzet
1969 másc. 24

Mihältz Pál festőművész

retrospektív kiállítása az Ernst

Múzeumban.

Magyar Nemzet
1969 márc. 24.

Mihàltz Pál
festő

Méltalás

Devényi Iván: Rafael Győző
Művészet, 1970. szeptember - 22 kap.

MDK

Mihálka Pál, festő

A Munka Érdemrend arany fokozatát kapta.

–: Kitüntetések a Nagy Októberi Szocialista forradalom évfordulója alkalmából 4.

Népszabadság, Bp. 1970. nov. 6.

MIHÁLTZ PÁL

A BANJALUKAI MÚZEUM REKONSTRUKCIÓJÁRA FELAJÁNLOTT MŰVE SZEREPEL A NEMZETI GALÉRIA KIÁLLITÁSÁN.

BOJÁR IVÁN: KIÁLLITÁSRÓL KIÁLLITÁSRA.

MAGYAR HIRLAP, 1970. NOV. 3.

Mihálik Pál

Lyjáépítés c. műve (eml.)

Szerepel az ásvizkárosultakést

rendezett. Tárlaton, Szentendrén

Hfy: Szentendrei művészek az

ásvizkárosultakést

Magyar Nemzet 1970 VII. 26 11 old.

Mikáltz Pál

Festményekkel szerepel az alábbi tárlaton szentendrén

N. N.: A Ferenczy Károly Múzeum új szerzeményei.

Pestmegyei Hirlap. 1970 I. 10

Mihálta Pál

Lehepel a szentendrei. muzeum
háslatán

Miklós Pál: Szentendrei. művészet

Kritika 1969 XII. sz 15 old

Miháltz Pál

1. Patalepart Szentendrén olajtempera 70×90
2. Szentendrei kálvária olajtempera 60×80
3. Vörös fal olajtempera 60×70

Szentendrei festők tárlata

Ferenczy Károly Múzeum

Kikáltz Pál

1. Patakpart vepr. olajtempera
Szentendrén 70 × 90

Szentendrei festők tárlata.

Ferenczy Károly Múzeum

Mihálitz Pál

4. Fény ésárnyék oltemp. 60x90
5. Ősz —"— 50x70
6. Óbudai Kereszt —"— 80x70

Magyar Művészet 1945-1969
Műcsarnok

Mihálitz Pál

1. Táj tehénnel oltemp. 70x80
2. Asszony kokossal, port. 80x58
3. Önarckép olaj 31x21

Magyar Művészet 1945-1969
Műcsarnok

Mihálitz Tél

7. Templomfal és házak, oltp. 80 x 60

8. Cirkusz, oltemp. 70x100

Magyar Művészet 1945-1969
Műcsarnok

Mihályi Pál

Frank János: Mihályi Pálnál. - Élet és Irodalom, 1967. jan. 7.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája / Művtört.Ért. 1970. 1.sz. 68-107. l.

8a.1.

Mihálty Pál

festőművész kiállítása. Bp. Műegyetemi Diákotthon. Ism. (havas) Képtrava, 1967. jan. 12.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 197o.1.sz. 68-1o7. 1./

92. 1.

Mihóltz Pál

„Nyugtalan tój" című műve az Ernst Múzeumban szerepel.

-bozóky-: Modern classics of Hungarian painting in the Ernst Museum, Daily News, Budapest, 1969. okt. 15

2 l.

Mihálte Pál festő

Szerepel a szocialista országok III. kép. műv. bienváléján Szczecinben

N.N: hagyos képzőművészeti bemutató külföldön

Nemzeti Szabadság 1969 VII. 5

Mihéltz Pál

is szerepel a Pestmegyei képzőművészek kiállításán, a szentendrei Ferenczy Károly Múzeumban. (49 művész 81 alkotása látható).

A Pestmegyei képzőművészek kiállítása (A nap híre)

Magyar Hírlap, 1968 november 25. 8.l

Mihálik Pál

Említve

H. Gr. A neutenskreisművészek az árvízkárosultakért

Magyar Nemzet, Bp. 1970. júl. 26. 11. l.

K

~~Gadanyi Jenő~~

Mihaltz Pál

Szalatnyay József

stb

Csoportkiállítása.

1946. 8–22. Kata-

logus Kállai Ernő

előszavával [Bp] 1946.

Ernst Museum.

Nincs

Led

Mihálty Pál

tovább

~~Cselenyi Wallshausen Jr.~~ önarckép

~~Emőd Aurél~~

Város részlet

Földes Lenke

Kisplasztika

Mihaltz Pál

Csendélet

Vaszary János

Rózsák két vazában

c. műveit megvette a főváros –

Nemzeti Újság.

1926. ápr 16.

(A főváros képvásárlása a Kut kiállításán.)

~~melyet az Ernst Muzeumban rendeztek~~

U. 4219

Carton

szentiyr. ~~Lotz Károly~~: Várba

3607 A ~~Költészet.~~ Poesza. ⊥ nő,

(ban ábrázolt és

Egész alak, álló ⊥ kezeiben lant
penget. ~~Nyét~~ Kissé előre hajtott fe
fogott haját szalagokkal kötötte le,
jét derekára ~~körül~~ csavartan viseli.

Szénrajz, méretei ~~268:115~~ cm.

Vétetett az 1905: III. 7-iki 2
(213-905)

268 x 115

1905

~~Vár-bazár.~~

Mihaltz Pál

stul. 1899 ápr. 1. Magyarvalkó.
Képzőm. Jönk. Bpest. 1924 óta
Bpesten él.

Harlekin, olf. 1926.
A kulisszák mögött, of.
1928

Kat Nürnb 1929

29. l.

folyó hó 14-én délelőtt 10 órakor lesz a
ban és folyó hó 15-én délelőtt 11 órakor
sirboltjában örök nyugalomra helyeztetni.

Budapest, 1932. évi október hó 11

Nemes emlékét soha el nem
őrizzül

Községi temetkezési intézet központi irodája: IV. Kigyó-

Miháltz Pál MDK

festő

Ernst Muzeum 1946.Csoportkiállitás

Mihaltz Pál

Pesto

Elektr.

Ujmagyarképzőm. II.

33.t.63.l.

Miháltz Pál festő

Szöveg említi, mint az első
tárlat résztvevőjét.

Műret nem említ.

Sárvári hárta:
„Képzőműrészeti kiállítás a Hazafias Népfront klubjában".

Magyar Nemzet. 1965. Jan. 6.

Miháltz Pál MDK

1-28. Vizfestmények

Ernst Muzeum 1946.dec. Csoportkiállitás.

MDK

Miháltz Pál

Szentendrei házak, o., repr. címlapon

Szentendrei festőművészek nyári tárl.
Ferenczy Károly Múz. 1966.

Mihálka Pál

Tojás-olaj tempera sorozata,
Requiem c. műve
szerepel a XI. Nagy. Kép. műv.
Kiállításon

Németh Lajos: Reflexiók a XI.
Nagy. Kép. műv. kiállításról

Kritika 1968 VI. 41old.

MDK

Miháltz Pál

Beszélgető asszonyok, temp.,akv.

Szentendrei festők kiáll. 1966. Esztergom
Balassa Bálint Muz.

EA ..... ltsz. Gyűjté

MDK

Miháltz Pál

Régi városrész Késmárkon, o.temp.

9. miskolci o. képzőm. kiáll. 1966.

Miháltz Pál

MDK

Őszi mező, olf.

Önarcképtanulmány, olf.

Műcsarnok 1952-53 III. Magy. Képzőm. Kiáll.

Miháltz Pál MDK

Müteremrészlet, olf.

Mücsarnok 1952 Tavaszi Tárlat

Miháltz Pál festő

M.D.K.

Kiállitás müveiből a müegyetemi diákotthonban

Napló

Magyar Nemzet 1967. jan. 1. 11. 1.

Miháltz Pál

Szerepelt az indiai első magyar képzőművészeti kiállításon.

MN 1967. jan. 31.

Mihàltz Pal

UME. kiàllitàsàn a Mària Valé-
ria utcàban képeivel szerepelt

BH 934.T.28.

Μιλάτε Τρί

ΛΜΕ. Νεοελληνικά ο Μαθητής

για ανάγνωση δημοτικού λογοτεχνικού κειμένου

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ Τ.Ε.Ρ.

Mihàlcz Pál

UME. ötödik csoportkiállításán
képe szerepelt.

NU.934.Î.30.

Μήδειος Τρ.

ΔΙΜΕ. Ιδιωτικός επιχειρηματίας

Μόρφου 27ΣΕΡΙΦΟΣ

ΤΗΛ. 22510 23510

Miháltz Pál

UME kiállításán a ~~Műcsa~~ Mária Valéria utában egy munkája szerepelt.

PH. 934. T. 28.

Miháltz Pál MDK

Csendélet, pasztell

Mücsarnok 1950.I. Magy. Képzőm. Kiáll.

Miháltz Pál MDK

Vízvezetéket építünk a falunak, olf.

Mücsarnok 1960. I. Magy. Képzőm. Kiáll.

Mihál tz Pál

Szerepel a nürnbergi magyar kiállításon

Nemzeti Cipőg 1929 II. 28

Mihálcz Pál

szerepelt a főiskolások kiállításán a régi Műcsarnokban.

Est 1924. dec. 18.

Miháltz Pál

MDK

Önarckép, olf.

Tájkép, olf.

Ifjúsági 1953 IV. Magy. Képzőm. Kiáll.

Mihalkz Pál

Nemzeti Szalon UME kiállításán
neve szerepelt.

NM-931. II.1

Mihàltz Pál

Nemzeti Szalon UME kiállításán önarcképével szerepelt.

8.ó.u.931.II.1.

MDK

Miháltz Pál

Király Sándor festőművész kiáll. Fényes A. terem. 1963. ápr.

Mihálta Pál
festő -

1962-ben a Csók Galériában
rendezett tárlatot, ennek ered-
ményként nyerte el az érde-
mes művész címet.

Frank János: Mihálta Pálról
Élet és Irodalom, 1967. jan. 7 - 8 lap

M. D. K

Mihaltz Pál
festő

Első önálló tárlata 1931-ben volt
az Ernst Múzeumban. 1958-ban
volt gyűjteményes kiállítása ugyan-
csak az Ernst Múzeumban.

Franek Jenő: Mihaltz Pálról
Élet és Irodalom, 1967. jan. 7 - 8 lap

Miháltz Pál
festő

M.D.K.

Legujabb művét decemberben mutatta be a Műegyetem Drak otthonában egy kis kamarakiál-litasón.

Frank János: Miháltz Pálnál
Élet és Irodalom, 1967-jan 7 - 8 lap

Mihaltz Pál
festő

M.D.K

1958 ig – nyugdijazásáig – a főiskola professzora volt. 70 éves korára 1969 ben rendez majd nagyobb gyűjteményes kiállítást.

Frank János: Mihaltz Pálnál
Élet és Irodalom, 1967. jan. 7 – 8 lap

MDK.

Miháltz Pál

Kiállitási kritika

Dolgozók Lapja 1966 okt.3o.

Mihaltz Pál
festő

M.D.K

Hisz év óta a szentendrei
művésztelep tagja. Tenniái;
szentendrei részletek, csendélet,
enteriőrök.

Frank János: Mihaltz Pálnál
Élet és Irodalom, 1967. jan. 7 – 8 lap

Mihéltz Pál

festőművész

Szinyei Társaság Tavaszi Szalon kiállitása - a Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Megoldatlanságában is szép képpel.

Nemzeti Ujság
1930.V.11.

Mihéltz Pál

festőművész

Szinyei Társaság Tavaszi Szalon kiállitása - a Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Budapesti Hirlap
1930.V.11.

Mihaltz Pál

festőművész

A Szinyei Társaság Tavaszi Szalon kiállitása - a Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Vaszary-s képe érdekes

E s t .
1930.V.11.

Mihálitz Pál.

A Szinyey-Merse Pál Társaság a Tavaszi Szalon idei második kiállításán kitüntetés elismerésben részesített, művéért.

Magyarság, 1927. május 29.

MDK.

Mihálcz Pál

Kiállitási hiradás

Pestmegyei Hirlap 1966 szept.4.

Mihaltz Pál

festőművész

Szinyei-Merse Társaság Tavaszi Szalon kiállításán - a Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Vaszary nagy Krisztus képének hatása alatt biblikus témát szült. A keresztek nála is dülnek, de Krisztus helyett egy mezitelen vak koldust látunk az ő keresztje alatt, Mária pedig a kezeit égnek meresztve sikoltoz. A képen minden egészen bizonytalan, csak az az egy bizonyos, hogy földrengés van rajta.

Pesti Napló
1930. V. 11.

Mihálkz Pál

Nemzeti Szalon harmadik UME kiállitasán kompozicióval szerepelt.

M.931.II.1.

Mihàltz Pàl

Nemzeti Szalonban az UME kiàllì-
tàsàn kèpeivel szerepelt.

BH.931.II.1.

M.D.K

Mihálty Pál
festő

Szentendre festője.

Fedor Ágnes: Miért éppen Szentendre?
Nők Lapja, 1965. október 30. 16 lap

Miháltz Pál

MDK

Tájkép, olaj-temp.

Mücsarnok 1943 A magyar müvészetért c.kiáll.

Miháltz Pál festőművész

Ernst-muzeum kiállitása - képpel vesz részt

Nemzeti Ujság 1931.IX.18.

Miháltz Pál festőművész

Magyar Posztimpresszionisták kiállitása - Könyves Kálmán r.t.Arany János utcai kiállitási termében - képével vesz részt

Nemzeti Ujság 1931.X.?.

Miháltz Pál festőművész

Ernst-Muzeum évadnyitó csoportkiállitása - képével szerepel. Főkép grafikái tanuskodnak jó irányban haladó fejlődésről. mig vásznai inkább az expressió külsőségeinek csillogtatását hajszolják.

Pesti Napló 1931. IX. 20.

Miháltz Pál festőművész

Ernst-muzeum csoportkiállitásá- képével szerepel
Dekorativ hatást tesznek vásznai-

Ujság 1931.IX.20.

MDK

Miháltz Pál

Uj városrészben a Lágymányoson, paszt.

Épül a Lágymányos, paszt.

Szerb utca, paszt.

Felszabadult Bp. művészete. N.Szal. 1960.

Miháltz Pál MDK

Külvárosi udvar, olajtempera

Mücsarnok 1940 A magyar müvészetért c.kiáll.

Mintaka Pal

Milvéroni uvaer, olaqbemgers

Micsarnok lpao a magyar milvésszéket c.kiáll.

Miháltz Pál MDK

Esztergomi utca, olajtempera

Mücsarnok 1940 A magyar művészetért c. kiáll.

Mihálta Pál

Szerepel a szentendrei festők
Kiállításán a szekesfehérvári
Csók István Képtárban

Kerékgyártó István: Látuk, Lahottuk

Petőfi Rádió 1969 XII. 26

Mihálte Pál

Szentendrei ház; Római sískövek
c. műve (eml.) szerepel
az alábbi táslatban

Horváth György: A szentendrei művészet
kiállítása a székesfehérvári
Csók István Képtárban

Magyar Nemzet 1969 XI. 10

Mihálta Pál

A szentendrei művésztelepre kerülése a konstruktív irányt erősítette.

Németh Lajos: Modern magyar művészet, Bp., 1968 104. l.

Miháltz Pál

A szentendrei motívum lírai, posztimpresszionista metamorfózisa mentvégbe művészetében, bár Barcsay és Kmetty konstruktívabb stílusának elemeit is magába szívta.

Nemeth-szigi, Modern nuggy mimit, Corvina, 1968 105. l.

Mihálik Pál

Említve

Magyar Nemzet, Bp. 1970. ínár. 13.

Mihálicz Pál

Szentenskei festő

Prunkner Pál: Szentenske a festőkvárosa
Szabadmegyei Néplap, Szabadka
1970. ápr. 2.

1) Miháltz Pál
festő

70. születésnapja alkalmából az Ernst Múzeumban rendezték meg kiállítását. A kiállításon 115 olaj és tempera, 71 grafika szerepett. A kiállított művek közül a két legkorábbi 1924-ből való. Ezek még főiskolás korában „Önarchép" és „Jelenet Golgotával" címmel szerepeltek. A Főiskolán Révész Imre, majd M. Kiss Pál: Haza kiállítások
Látóhatár, 1969. V–VI. 554.

2) Mihaltz Pál
festő

Vaszary tanítványa volt.
1928-tól a Műegyetemen, 1940-től az Iparművészeti Főiskolán tanított. A elmúlt 40 évben alatt számos szerepelt különböző hazai és külföldi tárlatokon, hat egyéni és csoportos kiállításon és a szentendrei Ferenczy Károly Múzeum kiállításain.

M. Kiss Pál: Hazai kiállítások
Látóhatár, 1969. 6-VI. 554.

3) Miháltz Pál
festő

1940-es években készült műrei: „Ülölözött"; „Elhagyott nolvar"; „Temető". A háború tragikus hangulata hatja át e műrehet.

1946 * ótai szinte minden szabad idejét a szentendrei műrésztelepen tölti. Számos műre tűződik ide: „Szentendrei utca"; „Szentendrei házak"; „Zöld kapu"; „Öreg fal"; „Bosokk

M. Kiss Pál: Hazai kiállítások
Látóhatár, 1969. V-VI. 554.

4) Miháltz Pál
festő

kapu"; „~~Vörös~~ Vörös nap"; „Vörös házak";
„Tekete madár"; „Színes ürgablakok";
Egyéb művei: „Kék háttérű napraforgók";
„Napraforgók napsütésben"; „Napraforgó régi
képpel"; „Szárnyas napraforgóval" stb..
A kiállítás grafikai anyaga kb. 70 vízfest-
mény és krétarajz.
1959. - ben kiállítása volt.
M. Kiss Pál: Tlazei kiállítások
Látóhatár, 1969. V-VI. 555.

Mihálitz Pál

Emlitve

Horváth György: Pest megyei képző-
művészet kiállítása
Magyar Nemzet, Jo. 1970. ápr. 10.

Mihálitz Pál

Említve

Prukner Pál: Pest megyei tanulat '70.

Pest megyei Hírlap, Bp. 1970. ápr. 24.

4. l.

Mihaltz Pál
festő

A szentendrei Ferenczy Károly Muzeum-
ban az 1969. évi szerzemények kiál-
lításán szerepeltek művei

—:—

Művészet, 1970. március – 30 lap

Mihálte Pál 70 éves

Kapu i műve (emli)

szerepel a pesthungyei művészet)

szentendrei táslatai

Vigilia 1969 IV. a. 273 old.

Mihálk Pál

Kezejé a szentendrei művésztelep kiállításán kékesfehérvárott

Bojár Iván: Két kiállítás

Magyar Hírlap 1969 XI. 12

Mihálter Pál festő

Az Ernst Múzeumban

Lábítása nyílt

Szocialista Művészért 1969 IV.

Miháltz Pál

festőművész kiállitása. Bp. Műcsarnok Uj Diák-otthona. - Bm. H. Gy. Magyar Nemzet, 1966. dec. 20.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1969. 3.sz. 243-284.l./

268. l.

Mihálta Pál

Szerepel az alábbi tárlaton

Kétely András: Kentendrei
művészek Kekesfehérvárott

Nyszabadság 1969 XII. 17

Mikálcz Pál

Szerepel az alábbi tárlaton

N. N.: Új szerzemények a szentendrei múzeumban

Magyar Hírek 1970 I. 12

MDK

Mihálta Pál, festő

Szerepel Lékerfehér-várott.

Sinka Erzsébet: Szentendrei festészet 2

ESTI HIRLAP. Bp. 1969. dec. 29.

Miháltz Pál
festő

M.D.K

Részt vett a tárlaton.

D. Fehér Anna: Új magyar festészet
Művészet, 1968. május - 40 lap.

Miháltz Pál MDK

festő

Hét müvész az Ernst-muzeumban.
Magyar Nemzet 1946. dec. 12.

Miháltz Pál MDK

temperák
Facsonkok
Tájkép napraforgókkal
Cirkuszlovak
Romházak

Ernst Muzeum 1946. dec. Csoportkiállitás.

Miháltz Pál

MDK

temperák
Gond
Temető
Kopár fa
Kosaras asszony

Ernst Muzeum 1946. dec. Csoportkiállitás.

Mihály Pál MDK

temperák

Utca
Kert
Legelésző ló

Ernst Muzeum 1946. dec. Csoportkiállitás.

Miháltz Pál MDK

Töprengő, tempera
Keresztfán, tempera
Tanyán, tempera
Napraforgók, tempera

Ernst Muzeum 1946. dec. Csoportkiállitás.

M.D .K.

Mihaltz Pál festő

Müve a kiállitáson

Perneczky Géza: Szentendrei nyári tárlat

Magyar Nemzet 1966. augusztus 17. 4.1.

Miháltz Pál

Erdélyi faluvég, pasztell

Műcsarnok 1942 [redacted]
A magyar művészetért c.kiáll.

Mihalitz Pál.

A Nemzeti Szalonban rendezett UME első budapesti kiállításán „Harnekin" c. műre szerepel. (említve.)

Magyarság, 1928. febr. 19.

Mihálty Pál.

A Nemzeti Szalonban rendezett UME bemutatkozó kiállításán műve szerepel.

Pesti Napló, 1928. febr. 19.

Miháltz Pál.

Az U. M. E. bemutatkozó kiállításán műve szerepel.

Esti Kurir, 1928. febr. 21.

Mihálty Pál festőművész

Ernst-muzeum uj csoportkiállitása - képeivel vesz részt

Budapesti Hirlap 1931.IX.20-

MDK

Miháltz Pál

Önarckép, of.

Mai festészetünk kiáll. Nemz. Gal. anyagából.

MDK

Miháltz Pál

Töprengő, temp.

Keresztfán, temp.

Tanyán, temp.

Csoportkiállitás. V. Ernst Muzeum. Budapest, 1946. dec.

Mihályfy Pál
festőművész

Mint szerepelt az UME első
téli kiállításán.

Nemzeti Ujság, 1928. jan. 14.

Miháltz Pál.

Az Uj Művészek egyesületének bécsi, – a Künstlerbund Hagen termeiben lévő kiállításán kompoziciói szerepelnek, melyről a Reichspost megemlékezik.

Magyarság, 1928. jan. 18.

Miháltz Pál.

„Páhaly" c. műve szerepel a Nemzeti Szalonban lévő Szinyei-Merse Pál Társaság kiállításán. (említve)

Pesti Napló, 1927. márc. 25.

Miháltz Pál.

Műve resepel a Szinyei-Társaság Tavaszi Szalón második kiállitásán.

Az Est, 1927. márc. 25.

MDK

Miháltz Pál

Napraforgók, temp.

Gond, temp.

Temető, temp.

Csoportkiállitás. V. Ernst Muzeum. Budapest, 1946. dec.

MDK

Miháltz Pál

Kopár fa, temp.

Kosaras asszony, temp.

Utca, temp.

Csoportkiállitás. V. Ernst Muzeum. Budapest, 1946. dec.

MDK

Miháltz Pál

Kert, temp.

Legelésző ló, temp.

Csoportkiállitás. V.Ernst Muzeum. Budapest, 1946. dec.

Kert, temp.

Legelészö lö, temp.

Csoportkiállítás. V. Mütet Muzeum. Budapest, 1915. dec.

MDK

Miháltz Pál

Facsonkok, temp.

Tájkép napraforgókkal, temp.

Csoportkiállitás. V.Ernst Muzeum. Budapest, 1946. dec.

MDK

Miháltz Pál

Cirkuszlovak, temp.

Romházak, temp.

Csoportkiállitás. V.Ernst Muzeum. Budapest, 1946. dec.

MDK

Miháltz Pál

Vizfestmények

Csoportkiállitás. V. Ernst Muzeum. Budapest, 1946. dec.

Miháltz Pál

Alkotása, a szfőv. képzőm.-i gyüjteményének kiáll.-án a Műcsarnokban.

P.H. 932.VI.19.

P.H. 932.VI.19.

Miháltz Pál festőművész

Magyar postimpressionisták kiállitása - képével vesz részt

Esti Kurir 1931.X.2.

Mihálcz Pál.

Vaszary tanítványa.

Képe szerepel a Képzőművészeti Főiskola kiállításán, a III—Csarnokban.

Nemzeti Ujság, 1924. Máj. 20.

Mihálty Pál.

Vaszary János növendéke.

Munkája szerepel a Képzőművészeti Főiskola növendékeinek kiállításán, a Műcsarnokban.

Petri Hírlap, 1928. Máj. 23.

Miháltz Pál

Vaszary-növendék.

a Műcsarnokban, a Képzőmű-
vészeti Főiskola növendékeinek
kiállításán munkája szerepel.
Neve már különböző kiállításról
ismert.

Pesti Napló, 1928. Máj. 20.

MDE

Miháltz Pál

Akt, of.

Akt-kiáll. 1925. dec. Műcs.

MDK

Miháltz Pál

Kazánkovács-brigád, ofl.

MEG. Magyar forradalmi művészet. Műcs. 1957.

Miháltz Pál.

Vaszary János növendéke.

Munkája szerepel a Képzőművészeti Főiskola növendékeinek kiállításán.

Ujság, 1928. Máj. 20.

Mihálte Pál

Béke c. képéről repr.

Művészet 1965. okt.

a X. Magyar Képzőművészeti Kiállítás elé.

Miháltz Pál festőművész

Ernst-Muzeum szezonnyitó kiállitása - képével vesz részt

Magyarország 1931.IX.20.

Mihéltz Pál festőművész

Ernst-Muzeum csoportkiállitása - képével vesz részt
Fantáziajátékos, szinfoltvariációkra bontott vásznak.

Magyarság 1931.IX.20.

Mihalek Pál festőművész

Ernst-Muzeum csoportkiállitása - képével vesz részt
Igen szines. Szereti a fantasztikus, élénk reflexeket.
Fényhatásai olykor extatikus lobogássá fokozódnak

Nemzeti Ujság 1931.IX.20.

Mihaltz Pál festőművész

Ernst-Muzeum évadnyitó kiállitása - képeivel vesz
részt

Magyarság 1931.IX.18.

Miháltz Pál festőművész

Ernst-Museum kiállitása - képével vesz részt.
"Ruhaválogatás"

Az Est 1931.IX.20.

MDK

Miháltz Pál

A főtér Szentendrén, paszt.

Dunakanyar a képzőművészetben. Szentendre-Esztergom-Tata. 1962.

Mihálta Pál
festő

M.D.V.

„Beszélgető asszonyok" című
képe van kiállítva az esztergomi
Balassi Bálint Múzeumban.

Devényi Iván: Kiállítás Esztergomban.
Művészet, 1966. december - 48 lap

MDK

Miháltz Pál

Rab Rábi háza Szentendrén, o.temp.

7. miskolci o.képzőm. kiáll. 1962. nov.

Herman O. Muz.

MDK

Miháltz Pál

Cserepek és virágok, paszt.

Csendélet, paszt.,repr.

Zenét hallgatók Petráséknál, temp. paszt.

IX. Magyar Képzőm. Kiáll. kat. Mücs. 1962. 15.l.

Mihálta Pál.

Műre szerepel a Szinyey-Merse Társaság. második tavaszi kiállításan, a Nemzeti Szalonban.

Magyarság, 1927. márc. 25.

Mihältz Pál.

Az árvízkárosultak javára a Károlyi-palota két termében kiállítás nyílt meg, melyen pasztelljei szerepelnek.

Budapesti Hírlap, 1926. márc. 25.

Mikáltz Pál.

Miháltz Pál

Szerepelt a Munkácsy-Céh kiállitásán az Ernst Múzeumban.

Pesti Napló, 932.IV.3.

Microfilm Pat

Mihálkz Pál

Nemzeti Szalon UME kiállításán
"Álom" c. heverő akttjával szerepelt.

PH.931.II.1.

MTK

Mihéltz Pál

Kiállitási kritika

Népszabadság 1968 ápr.21.

MDK

Mihaltz Pál, Jestő

Megemlítve.

Székely András: Szentendrei művének Székesfehérvárott

7.

Népszabadság, Bp. 1969. dec. 17.

Mihálk Pál

Szerepel az alábbi tárlaton
Székesfehérvárott

Sinka Erzsébet: Szentendrei festészet

Esti Hírlap 1969 XI. 29

M.D.K.

Miháltz Pál

A "Képzőművészet" c. rovatban "Kiállitások" cimmel Perneczky Géza ir a müvész kiállitásáról, melyet az Ernst Muzeumban rendeztek: "Az egész életmüvet átfogó tárlat a magyar festészet passzivabb, szemlélődőbb karakterét mutatja", majd azzal folytatja, hogy képein "a szentendrei tájak és csendéletek motivumvilága, valamint a posztimpresszionista stilus finoman cizellált technikája egyesül." Megemliti "Madárkalitka" c. müvét.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. márc. 29.
XIII. évf. 13. sz. 9. lap

MDK.

Mináltz Pal festo

"Szenagyujtö" /olaj/

VI. Magyar Képzőművészeti Kiállitás
Mücsarnok, 1955.18.1.

Cs. D. K.

MIHÁLTZ Pál festő

Munkácsy-díj I. fok. 1955-ben rendezett gyűjteményes kiállításáért

Átadták az 1961. évi irodalmi és művészeti díjakat
Magyar Nemzet 1961. aug. 1. 3. l.

Miháltz [ ], festő 7 Oh

Arató János festőművészt „némi stiláris rokonság fűzi Baresayhoz és Miháltzhoz."

P. I.: Jegyzetek kiállításokról

9. l

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1961. máj. 5.

Miháltz Pál
1899-

MDK

Csak annyit emlit róla:

"Müvészetét a dekorativ jellegü abstractio érintette."

Pataky Dénes: A Magyar rajzmüvészet. Bp. 1960; 51.l.

sz. D. K.

MIHÁLTZ Pál festő

A „Szentendrei Kulturális Napok"
keretében rendezett kiállításon sze-
repel

Magyar Nemzet 1961. aug. 5. 7. l.

Mihàlta Pàl

M.D.K.

Gyűjteményes kiállításáért a
Munkácsy Mihály díjat kapta.

Művészeti életünk
Művészet, 1961. május. — 401

Mihálcz Pál
festő

M.D.K.

„Kölcsey Ferenc" c. képe.
(repro)

Magyar Ifjúság, 1959. nov. 14.

Miháltz Pál
szentendrei festőcsoport tagjának
kiállitása az Ernst Muzeumban

MDK

"Nyugtalan táj"
"Zöld ház"
"Rabságban"
"Napsütés a szobában"
"Világitó ég"
"Csendes délután"

Péter Imre: Jegyzetek Kiállitásokról.
Népszabadság. 1959. nov. 3.

MDK

Miháltz Pál. festö

Vaszary János, tanitványa. Már ismert.

(e.a.):
A Képzömüv. Föisk. növ. Riáll. - Mücs.
Ujság. 1928 máj. 2o. 22.1.

MDK

Miháltz Pál
festő

a Munkacsy díj I. fokozatál
Kapta 1959 ben rendezett gyűjte-
ményes kiállításáért

÷ Kiosztották az irod. és műv. i díjakat.

Népszava 89 évf 78 sz 1961 apr 1. 2l.

MDK

Miháltz Pál

A szentendrei művésztelepen dolgozik.

Esti Hirlap 177 sz. 1958. jul. 3o 2 old.

Miháltz Pál MDK

"Otthon"

Hajdu Béla: Néhány gondolat a III. Miskolci Országos Képzőművészeti Kiállitásról. III.
ÉSZAKMAGYARORSZÁG, 1957. nov. 16.

Mihaltz Pál
festő

H.D.K

„Szobaszoh" c. képe

B. Hautsch Lenke: Szentendrei művészek kiállítása 1961.
Művészet, 1961. november — 43 l.

Mihálta Pál
festő

M.D.K

A híd Szentendrén", „Szobaaszok"
" c. művei

Láncz Sándor: Képzőművészeti krónika

Élet és Irodalom, 1961. szept 16 – 10 l.

M.D.N.

Mihailov Tét
Jesús

A Rita Szentendrén, „Szobacsnek"
C. mainik

Lainer Sándor [illegible]

Lét és Tudatom, 1911 szept 16 – 101

Mihaltz Pál
festő

M.D.K.

Képeit kiállította a tárlaton.

~~Ritter~~ Schmacher Anna: Dolgozó emberek körött
Művészet, 1964. augusztus – 42 lap

Miháltz Pál MDK

Kazánkovács brigád, olf.

Tájkép, olf.

Mücsarnok 1951. II. Magy. Képzőm. Kiáll.

M.N.K.

Miháltz Pál festő

Képeiből kiállitás nyilik a Müegyetem Irinyi József utcai diákotthonában

Napló

Magyar Nemz t 1966. dec. 9. 4.1.

M.L.K.

Miháltz Pál festő

Pincék,

Szentendrei Kálvária

h.gy.: Miháltz Pál kiállitása

Magyar Nemzet 1966. dec. 20. 4.1.

Mihálitz Pál MDK

Kazánkovácsbrigád, repr.

Mücsarnok 1951. II. Magy. Képzőm. Kiáll.

Mihály Pál

Új Művészek Egyesületének kiállításán képe szerepelt.

M.930.IV.27.

Mihálta Pál, festő MDh

Baroda, Chandigarh és Új-Delhi
Kiállításán szerepel.

–: Magyar festészeti tárlat India három
városában 7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1967. jan. 31.

Miháltz Pál

„Gyertyoláng" és „Dekorativ csendélet" c. művekkel (ezek) szerepel a X. Magyar Képzőműv-kiállításon, a Műcsarnokban.

Bolgár Kálmán: X. Magyar Képzőműv-kiállítás.

Magyar Ifjúság, 1965. XI. 6.

Miháltz Pál festő

M.D.K.

Régi há zak c.

müve bemutatva az Áll. Képzőművészeti Vásárlások III. Kiállitásán. A Képzőművészeti "lap vásárlása.

Tájékoztató az Áll. Képzőművészeti Vásárlások III. Kiállitásáról. 5.1.

Miháltz Pál (1899–)

Fát. alv. és kréta. 280×419 mm. Ltn.: F. K. 8751

Magyar rajz és akvarell. A XIX és a XX szerad. A rat. bev. Delmachel Ann Bp. 1959

44.

MDK

Mihâltz Pál

Németh L. kritikája

Kritika 1968 jun.p.43.

M.D.K.

Miháltz Pál festő

Szentendre részlet c.

Muzeum udvar Szentendrén c.

müve bemutatva az Áll. Képzőművészeti Vásárlások III. Kiállitásán. A Képzőművészeti Alap vásárlása.

Tájékoztató az Áll. Képzőművészeti Vásárlások III. Kiállitásáról. 5.l.

M.D.K.

Miháltz Pál, festő

művészetével kapcsolatban szerző felveti, hogy „... sajátos elemzést érdemelne, hogyan tetőződött ezek munkássága, akiket pályájuk derekán ért a felszabadulás ...”

Aradi Nóra: Daumier, Derkovits és utódaik,

Bp.1968. Magvető, 327. old.

MDK

Mihálta Pál, festő

Emlékezetesen szerepel.

Tamás István: A IV. Balatoni Nyári Tárlat 7

Népszabadság, Bp. 1963. júl. 9.

Miháltz Pál (nul. 1899)

Virágherlénet. 1957. o.v. 45 x 70 cm.
J.j.l.: Miháltz 957. A művén tul.

Merőjardaság a Képzőművénetben.
A Kat. bev. Matolcsi János.
Bp. 1959.

23.

MDK

Miháltz Pál

Kis fény, paszt.

Szentendrei házak, o.

Este Szentendrén, o.

Szentendrei festőművészek nyári tárl.
Ferenczy Károly Muz. 1966.

MDK.

Miháltz Pál

Kiállitási hir

Ludove Noviny 1967 máj.18.

Mihóltz Pál

(1899)

Új városrészben a Lágymányoson, 1960,
papír, paszttell, 50 × 79 cm.

Épül a Lágymányos, 1960. papír-paszttell,
50 × 65 cm

Szerb utca, 1960, papír, paszttell, 44 × 61 cm

A felszabadult Budapest művészete.
Budapest, 1960 kiállítás. 30 l.

Miháltz Pál

kiállitott festmények:

Gendélet képpel, pantell, 48x63 cm.
Otthon, olajtempera, 70x100 cm.

Tavaszi tárlat. A Mücsarnok kiállitása 1957. Kat. szerk.: Kisdiginé Kirimi Irén. Bp. 1957. 19 l.

11. l.

Miháltz Pál

Szerepel a szocialista országok
III. képzőművészeti biennáléján
Szczecinben

MTI: hagyok képzőművészek
külföldi bemutatkozásai

Népszava 1969 VII. 16

Mihálty Pál

olajtemperái tanúsítják, hogy „jó formában" van

Képzőművv. Almanach Bp. 1969. 30. o. Frank:

Jegyzetek

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Mihálta Pál, festő

MDG

Műterem-ábrázolása benzőséges mű.

Murányi-Kovács Endre: Országos képzőmű-vészeti kiállítás Szegeden 8.

NÉPSZABADSÁG Gy. 1964. aug. 15.

Mihaltz Pál
festő

M.D.

Az egyi kiállításon részt vett.

Perneczky Géza: Az akvarell problémája
Élet és Irodalom, 1968. aug. 3 - 8 kap.

Mihálbz Pál
festő

M.DK

Méltatás

Perneczky Géza: A szentendrei műrészet
Élet és Irodalom, 1968. Sept. 28 - 8 lap.

MDK

Miháltz Pál

Előkészület, paszt.

Hidépitők telepe, szin.kr.

Épitkezés, o.

Dolgozó e mberek között kiáll. Ernst Muz.
1964. jmáj.

MDK

Miháltz Pál

Barcsay Jenő zongorázik , akv.

20.sz.i művek bp.i műgyűjteményekből. N.Gal.

1963. jul.

MDK

Miháltz Pál

Zöld ház, temp.

20.sz.i művek bp.i műgyüjteményekből. N.Gal.

1963.jul.

MDK

Miháltz Pál

Müteremsarok, p.

Téli Tárlat 1964, Székesfehérvár

MDK

Miháltz Pál

Kertrészlet padokkal, paszt.

20.sz.i művek bp.i magyűjteményekből. N.Gal.
1963. jul.

MUK

Miháltz Pál festő

a zsüribizottság tagja

Dolgozó emberek között kiáll. Ernst Muz.
1964. máj.

MDK

Miháltz Pál

Kiállitásának hiradása

Szocialista Müvészetért 1967 jan.

MDK

Mihéltz Pál

Kiállitási kritika
Északmagyarország 1967 jan.25.

Mihálti Pál

Szerepelt a KUT és UME Körös Tárlatán:

PJL 1932. XI. 6.

Miháltz Pál, festőm. MDK

A Szinyei M.P.Társ.által dijazott.

Elhagyatva.	Olf.
Ülő,leány.	"
Em.	"

Nemz. Szal.333.kiáll.- 1925.III.15.-29. Kat.

MDK

Miháltz Pál, festőm.

Dicséret elismervényt nyert.

2 izben.
4000 K öd 1922, 100.000 K öd 1923.

Nemz. Szal. 333. kiáll. 1925. márc. 15-29. Kat.
A Szinyei M.P.Társ. által díjazott művészek kiáll.-a.

Mihàltz Pál
festő

M.D.K.

A Dunakanyar tájait àbrázolta
munkáin, amelyek a vándor-
kiàllitáson szerepeltek.

—: Dunakanyar a képzőművészetben
Művészet, 1962. december — 45 lap

Mihálta Pál, [Jestő] MDG

1959-ben rendezett gyűjteményes kiállításáért a Munkácsy Mihály-díj I. fokozatát kapta.

-: Átadták az 1961. évi irodalmi és művészeti díjakat 2. l

ESTI HIRLAP, bp. 1961. ápr. 1.

ee. D. K.

MIHÁLTZ Pál festő
(1889-)

Szentendrei alkotó művész.

Genthon-Németh-Végvári-Zádor: Magyar művészet 1800-1945
p. 1962. 452.

Miháltz Pál MDK

Szegény ördög, olf.

Mücsarnok 1925. Tavaszi kiállitás

Miháltz Pál

MDK

Napsütés, olf.

Nemzeti Szalon 1928. ápr.
Tavaszi Szalon

Mihéltz Pál festőművész

Komor idő

Bányavidéki Vándorkiállitások katalógusa 1948

Miháltz Pál festőművész

Tájkép

Fiatal Művészek Kiállitása katalógusa 1933
Műcsarnok.

MIHÁLTZ Pál festő M.D.K.

Résztvett a kiállitáson

Rab Ráby háza Szentendrén

Gutka Mária: Képzőművészeti kiállitások utkeresések a miskolci kiállitáson
Magyar Nemzet 1962. november 18. 9.1.

MDK

Miháltz Pál

Szegény ördög, of.

Tav. kiáll. Műcs. 1925. máj. 31. l.

MDK

Miháltz Pál f.

Tav. kiáll. Mücs. 1925. máj. 36. l.

MAGYAR NEMZETI MÚZEUM — NÉPRAJZI MÚZEUM
ETHNOLÓGIAI ADATTÁR
Budapest, VIII., Könyves Kálmán körút 40
Telefon: 331-142

Mihállz Pál

Öregasszony olaj
Vizpartou "

A Szentendrei Művészhelep jubilarisa, -
kiállítása 1926–1956 katalogus Lyka Karol

M.D.K

Mikola Pál
festő

Munkáiból a Nemzeti Galériában
is van

Bertalan Vilmos: A Magyar Nemzeti Galéria új szerzeménye
Művészet, 1962. augusztus – 44 lap

M.D.K.

Mihalik Pál
festő

A szentendrei művésztelep
alapítója volt

B. Supka Magdolna: A szentendrei művésztelep kiállítása
Művészet, 1962. augusztus — 46 lap

Miháltz Pál 1899-- MDK

Kötő nő, gouache

Fiatal férfi, kr.

Árviz a kertben, szén

Ernst Muz. M.kispalast. és graf. kiáll. 1954. szept.

26 l.

Mihältz Pál

Átlött madara egy ház tetején haldoklik. Környezetünk védelméért minnel nyílt kiállítás a TIT. természettudományi stúdiójában.

Havas Lujza: Kiállításról kiállításra.

Magyar Hírlap 1972/171 11 old.

Mikáltz
festő

M.D.K.

Önarchépe.

L.Á.: Mai művészetünk
Művészet, 1962. február – 35 l.

MDK

Miháltz Pál

részt vett a Kortárs első kiállításán.

Kassák L: Az első Műv.kongresszus köszöntése. Kortárs, 1947. 5.sz. 132.l.

Miháltz Pál

MDK

Az Ernst muzeumban pedagogus művészek állítanak ki. Fonti művész is résztvesz.

/Szántó Piri kertje/

Esti Hírlap 134 sz. 1959. jun. 10

M.D.K.

MIHÁLTZ Pál festő

Lovat fékező ember, rajz

Rev.

A Magyar Nemzet galériája

Magyar Nemzet 1961. december 3. 7. l.

Mihálcz Pál festő M.D.K.

Részvétel a kiállitáson

Képzőművészeti kiállitás a Lágymányosról

Magyar Nemzet 196. november 19. 6.1.

Miháltz Pál

Akt, of.

Akt Ki411. OMKT. Mücs. 1925. dec. 29 l.

MDK

Miháltz Pál

Csendélet, paszt.

Képzőművészetünk a felszab. óta. Szív Kept ra 30

kiáll. 1947. okt. 8 l.

M.D.K.

MIHÁLTZ Pál festő

Rajz (anya gyermekkel, kálterben
mág egy nőc fej

Magyar Nemzet 1961. ddecember 24. 11. e.

MDK

Miháltz Pál

Tanári kinevezések az Iparművészeti Főiskolán.
Körirat 1948.II.25.

MDK

Miháltz Pál, festö

Régi utca. Pasztell.
Napfény. "

Kassai Szalon. Kat. 1941 nov.-dec. Kat.

MDK

Miháltz Pál

Romok, o.temp.

Cirkusz, o.temp.

Fókusz Galéria 2. kiáll. 1947. márc.

MDK

Miháltz Pál, festö

Csendélet képpel.	Pasztell.
Otthon.	Olajtempera.

Mücsarnok.-Tavaszi Tárlat.1957. Kat.11.1.

MDK

Miháltz Pál,festö.

Tájkép. Olaj-tempera.

Műcsarnok.IV.Képzőműv.kiáll. "A Magyar Művészetért".
1943 máj.16-30. Kat. 12.1.

MDK

Miháltz Pál

T.E: I. m. képzm. kiáll. grafikai művei.
Kis Ujság, 1950. aug. 27. 7. l.

MDK

Miháltz Pál

Tanulmányfej, of.

Itatás a Pap szigeten, temp.

Szentendrei festők 3. kiáll. Ferenczy Muz. 1953. aug.

MDK

Miháltz Pál

Facsoport I. kr.

" II. "

Szentendrei festők 3. kiáll. Ferenczy Muz. 1953. aug.

Miháltz Pál

MDK

1921-ben ösztöndijat kapott

Képzőm. Főisk.évk. 1921-22, 22-23, 23-24, 24-25. Bp. 1926.

Miháltz Pál MDK

1924-ben ösztöndijat kapott

Képzőm.Főisk.Évk. 1921-22, 22-23, 23-24. 24-25.
Bp. 1926.

Mihältz Pál

MDK

1925-benösztöndijat kapott

Képzőm.Főisk.Évk. 1921-22, 22-23, 23-24, 24-25.
Bp. 1926.

MDK

Miháltz Pál, festö

Öszi mezö. Olaj.
Önarcképtanulmány. "

/Műcsarnok?/.-III.Képzömüv.kiáll. 1952.dec.-1953.márc.
Kat.8.l.

MDK

Miháltz Pál

d.m: Ipari munkásképek az I.M.képzőm.kiáll.
Kis Újság, 1950. szept. 7. 4.l.

MDK

Miháitz Pál

Azon középkoru festők közé tartozik, akik a maguk idejében átestek egy igen alapos és szigoru festői disciplinán s viszonylag szilárdabb és megalapozottabb festői magatartást tanusitanak, mint a fiatalok.

Péter Imre: Gondolatok fiatal festőművészeink fejlődéséről.
Valóság. 1960 / 3. 93-97. l.

95.l.

Mindkét fél

Ámon közéjünk fesztik közé tartozik, akik a magyk idejében éltesztek egy igen alapos és szigorú fesztői diszciplinán s viszonylag szilárdabb és megalapozottabb fesztői magatartást tanusítanak mint a fiatalok.

Péter Imre: Gondolatok fiatal fesztiválvezetőnk fejlődéséről.
Veleszég. 1960 / 3. 23-27. l.

23.l.

MDK

Miháltz Pál, festő

Napraforgók.	Olajtempera.
Napfény.	Pasztell.
Vidéki ház.	Olajtempera.

Föv.Kpt.-MKSzSZ.-II.Szabad Nemz.Kiáll. 1947.márc.16.-
ápr.6. Kat. 15.1.

MIHÁLTZ Pál festő

Részvét el a kiállitáson

Dutka Mária: Szentendrei művészek kiállitása

Magyar Nemzet 1962. május 31. 4.l.

MDK

Mihály Pál, festő

Önarckép. Olf.

Tájkép. "

Műcs.-IV.M.Képzm.K.áll. 1954.jan.-febr. Kat. 8.l.

Miháltz Pál MDK

Csendélet

A főváros képvásárlása a KUT kiállitásán.
Nemzeti Ujság 1926. ápr. 26.

Mihéltz Pál MDK

festő

Az UME kiállitása
Budapesti Hirlap 1936. márc. 22.

Mihéltz Pál

MDK

A föld rabjai, repr.

A Képzőművészeti Főiskola jubileuma.
KUT 1926. I. 6.sz. 13-14.o.

Mihaltz Pál, festő

MDk

Kiállított.

Rényi Péter: A IX. Magyar Képzőművészeti Kiállítás festményei 8-l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. máj. 12.

Mikette Pál

MDK.

1959-ben rendezett gyűjteményes kiállításáért a Munkácsy Mihály díjat nyerte el.

For 1961. évi irodalmi és művészeti díjak
Élet és Irodalom, 1961. április 7 - 4 l.

Mihaltz Pál, [ ] MDK

A Munkácsy M.-díj I. fokozatát nyerte 1959-ben rendezett gyűjteményes kiállításáért

–: Átadták az 1961. évi irodalmi és művészeti díjakat 7.l.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1961. ápr. 1.

MDK

Miháltz Pál, festő

276. XXXXXXXXXXXXX Erdélyi faluvég. Pasztell.

Bp.Műcs. -"A Magyar Művészetért". Képzőm.Kiáll. 1942.
Jun.6.-22.Kat.13.1.

MDK

Miháltz Pál, festö

Kazánkovács brigád.	Olf.
Tájkép.	"

Bp.Műcs.-ii.Nagy.Képzőm.Kiáll. 1961.nov.4.-dec.2.
Kat.7.1.

M.D.K.

Mihéltz Pál. /1899-

541. Nyul. Olajf.

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. IV. füzet.
MUMOK. Bp. 1952. 38. l.

M.D.K.

Mihálta Pál
festő

Szellemi és stilaris hatása alatt áll
Arató János.

Szélely Zoltán: Arató János.
Művészet, 1961. julius — 42 l.

MDK

Mihálcz Pál,

Vaszary János tanár növendéke.

Merengés.
Leányfej.
Tájkép. 15.1.

Az Ernst Múz. OMKK Főisk. Helikon kiállításai.
Az OMKK Főisk Műv. Munk.kiáll. Bp.1923 márc.18-25.
Kat. 13.1.
15.1.

MDK

Mihály Pál, festö

Szegény ördög.

MKT+Mücs. Tavaszi kiáll.és Gyüjt.kiáll. 1925 máj.-jun.

Kat. 31.1.

MDK

Mihálcz Pál, festö

Edvi Illés Aladár, festö tanár növendéke.

Sárga korsó. Vrf

Kagyló. "

Az OMKK Föisk. Növ. Munk. kiáll. 1923 márc. 18-25. Kat. 22.1.
Ernst Muz.

Miháltz Pál MDK

Szentendrén tartozkodó törzstag. Ott dolgozi

Esti Hirlap 31 szám 1958. febr 6 2 old.

M.D.K.

Mihály Pál

Festőművész kiállitott az Ernst muzeomben.

havas:Három kiállitás.
Népszava 1959. nov.1. 4.old.257.szám.

MDK

Miháltz Pál, festö

Szentendrei táj. Olf.

Mücs.-V.M.Képzm.Kiáll. 1954.dec.-1955.jan. Kat.15.1.

MDK

Miháltz Pál, festö

Vizvezetéket épitünk a falunak. Olf.

Müvészmunk.-I.M.Képzöm.Kiáll. 1950. Kat. 5.l.

MIHÁLTZ Pál

Butka Mária: Első séta a IX. Magyar Képzőművészeti

MIHALTZ Pál festő

M. D. K

Részvétel a kiállításon.

Dutka Mária: Első séta a IX. Magyar Képzőművészeti kiállításon

Magyar Nemzet 1962. április 30. 9.l.

MDK

Miháltz Pál

Részt vett a Debreceni pu. Postaház kupola csarnokában elhelyezendő [illegible] pályázaton.
mozaik

(boda): A "Kritika" kritikája avagy ami egy pályázat mögött meghuzódik.
Hajdu-Bihari Napló. 1957. máj.30.

MDK

Miháltz Pál

Megindult a KUT bomlása. Nemzeti Ujság 1927. ápr. 1. 11.l.

Mihálter Pál
festő

M.D.K.

Csendélet cinnü hejzet állitotta
ki a tárlaton.

Szabó Julia: A szentendrei festiszet kiállitása
Művészet, 1964. felszmár – 44 kep.

M.I.K.

szövarch 20.- 204.lap

Miháltz Pál.

Az Ernst muzeom kiállitotta müveit 1944-ben.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

szövarch 20.- 205.lap

Mihéltz Pál.

Kiállitotta müveit az Ernst muzeum 1946-ban.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története, kézirat.

szövarch 2⁰.- 200 la

Mihéltz Pál.

Az Ernst muzeom kiállitotta müveit 1931-ben.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története, kézirat.

Miháltz Pál.

a "Magyar Képirók" egyesületének tagja. Részt vett a társaság által a Nemzeti Szalonabn rendezett első kiállitásán 1933.

Bende J:
a Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

mdk

Miháltz Pál

művei a Kiállításon. N. Galéria

— dor XX Századi Magyar Művészek
Népművelés, 1963. 8. 11

33. L

Miháltz Pál

Festő. Szerepel a Szentendrei Művének Kiállításán

Körner Éva: A Szentendrei Művének Kiállítása (sikk)
Jelenkor 1964 II. 165 oldal

MDK

Mihálcz pál

szerepel a máj. 1-én Szentendrén megnyiló kiállitáson.

—: Megyei képzőművészek kiállitása. Pestmegyei Hirlap. 1963 ápr. 23.

MDK

Miháltz Pál

Csendélet

Muránnyi-Kovács E.:Kiáll. Szentendre festészetéről.
Népszabadság 1963. nov. 19.

Michaltz Pál, festő

M Dk

A képcsarnok idei festménypályázatán az 5000 forintos első díjat ítélték neki.

— : Röviden. 6.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. márc. 21.

M.D.K.

Mihálta Pál
festô

A szentendrei művésztelep tagja volt.

Haulisch Lenke: Harminciót éves a szentendrei művésztelep, Művészet, 1963. október – 17 lap

Miháltz Pál

Kazánkovács brigád

A II Magyar Képzőművészeti Kiállítás
(Pogány Ö Gábor)
Szabad Ifjuság, Budapest 1951 nov. 11

MDK

Miháltz Pál

Önarckép virággal.

Az Ernst-Múzeum Kiáll.CVI.A Munkácsy-céh
II.Reprezentatív Kiáll.Bpest.1929.Okt.hó
Kat. 20.1.

Mihálts Pál 1.

Kossuth-díjas festőnk – akinek 70. ik
születésnapja alkalmából három évvel
ezelőtt volt gyűjteményes kiállítása – máris
ismét csaknem száz, az utóbbi három év-
ben készült festményét és grafikáját mu-
tatja be a Műcsarnokban. Mihálts réglől
ismerős, hiszen művészeti stílusán jóformán
mitsem változtatott az elmúlt évtizedekben.

~~T.L.~~ Kiállításról kiállításra.

Bojár Iván

Magyar Hírlap 1972/89 6 old.

Miháltz Pál 2.

De ez az önmagához való hűség korántsem jelent stagnálást: a mester képről képre mindannyiszor tűd – rezzenetnyi változtatásokkal – a friss vallomás erejével szólni a világról. Ez az életmű is azok közé hartozik, amelyek mindüntalan figyelmeztetnek művészetelméleti kategoriáink használhatatlanságára.

Bojár Iván:

[illegible]: Kiállításról kiállításra.

Magyar Hírlap 1972/89 6 old.

Mihaltz Pál 3

Művét szemlélve zavarba jutunk: szemlélelmódját, eredetének gyökereit tekintve talán posztimpresszionistának mondhatnók, képeinek szerkezete óhatlanul arra indít, hogy konstruktivizmusról beszéljünk.

Bojár Iván:

~~F.L.~~ Kiállításról kiállításra.

Magyar Hírlap 1972/89 6 old.

Miháltz Pál 4.

De műveinek érzéstartalma és érzéseket felkeltő ereje a szürrealistákhoz hozza közel, annak ellenére, hogy a mester mindig is a külső látványból merit, nem pedig a belső vilag-esetleg mégoly érdekes, de sokak számára nehezen megközelíthető-álomképeiből, látomásaiból.

Bojár Iván:

~~F.L.~~ Kiállításról kiállításra.

Magyar Ifirlap 1972/89 6old.

Miháltz ⁄ Pál MDK

Szerepelt a székesfehérvári István Király Muzeum kiállitótermében rendezett tárlaton.

Szilvágyi Irén: Szentendrei Festők Tárlata.

FEJÉR MEGYEI HIRLAP 1964 aug. 2.

Miháltz Pál

MDK

Szerepelt a kiállitásen

müteremábrázolással

Murányi-Kovács Endre: Országos képzőművészeti kiállitás Szegeden.

NÉPSZABADSÁG 1964 aug./~~15~~ 15.

Mihálta Pál, festő

- Ősszel és Marzitszigeti romok c. képei az Új művek kiállításán a Műcsarnokban

D. I.: Képzőművészet
Vigília, 1971. máj. 342. l.

Mikoltz Pál

Művei szerepelnek az
„Új művek" kiállításon a Műcsarnok-
ban

Magyar Nemzet 1971 március 9
4. old.

Mihaltz Pál

szerepel a szentendrei festik

jubileumi Tiállításán

Képzőművészet

Vigília 1968 november

778. old.

Mihálta Pál

Baska József tanára volt
az Iparművészeti Főiskolán a díszítő-
festő főtanszakon

Magyar Nemzet 1971 március 17
4. old.

Mihaltz Pál

Művészszerepelnek a szocialista országok III. Képzőművészeti Biennáléján Szczecinben.

Nápszava 1969 július 16
2. old.

Mihaltz Pál festi

70 éve született

Népszava 1969 április 1
hold.

Michaltz Pál

Kiállítása nyílt az
Ernst Múzeumban

Népszava 1969 március 28
2. old.

Mihaltz Pál

műnei szerepelnek a

szentendrei Ferencsy Károly Múzeum

Viállítósán

Népszava 1969 január 5

7. old.

Mihältz Pál
festő

/1899/ Szentendrén dolgozott

+ magyarországi műv. tört. I. 527.
Corvina 1971.

Miháltz Pál
festő

Magyarvalkón a napszítötte kertben Miháltz Pál apja fatornyos házat épít műtereinek. Abban festeget, nipi faragásokat készít és mintázgat a fiatal Miháltz.

Szzilágyi Dezső: Miháltz Pál
Müvészet, 1971. szeptember - 17.oldal

Miháltz Pál
festő

A művész Magyarvalkón 1899-ben
született. Családja művészetkedvelő,
Apja a magyarvalkói templom papja.
Kárukat, festők, művészek, költők hez-
sik fel

Szzilágyi Dezső: Miháltz Pál
Müvészet, 1971. szeptember - 17.oldal

Mihaltz Pál
festő

"Kopár táj 1968"
" (repro)

Szilágyi Dezső Mihaltz Pál
Művészet, 1971 szeptember - 17 lap

Mihaltz Pál
festő

Mihaltz Pál a francia ihletésű, de
avantgarde törekvéseket is támogató
Vasarely-féle tanítványa lett a Fő-
iskolán.

Szilágyi Dezső: Mihéltz Pál
Művészet, 1971. szeptember - 17. oldal

Mihaltz Pál

festő.

A határozott konstrukció és függőleges
és vízszintes irányok hangsúlyos
beállítása művészetének monumentá-
litást ad.

Szilágyi Dezső: Mihaltz Pál.
Művészet, 1971.szeptember - 17.oldal

Miháltz Pál
festő

Alkotásaiban korunk él. 1968-ban
készült az „Alkonyat madarakkal"
Ugyanez év termése a „Kopár Táj".
Ezek a képek alkotásainak legjellegze-
tesebb reprezentánsai.

Szilágyi Dezső: Miháltz Pál.
Müvészet, 1971.szeptember - 17.oldal

Mihaltz Pál
festő

A művész jártában, kellében készült párvonalas vázlatai után nem a természetet másolja. Képei a gondolat és képzelet rendező asszociációit tartalmazzák.

Szilágyi Dezső: Miháltz Pál

Művészet, 1971.szeptember - 17.oldal

Mihaltz Pál
festő

1931-ben az első gyűjteményes kiállításával szerepel az Ernst Múzeumban.
Ettől kezdve 11 önálló kiállítása volt,
amelyekből az 1959-es és az 1969-évi
retrospektív kiállításról:

Szilágyi Dezső: Mihaltz Pál
Művészet, 1971.szeptember - 17.oldal

Mihaltz Pál
festő

1959-ben az Iparmüvészeti Főiskolárol
13 évi munka után nyugalomba vo-
nult. Ez az idő sajátt kikont akozás
idejének kerdete.

Szilágyi Dezső: Miháltz Pál
Müvészet, 1971.szeptember - 17.oldal

Miháltz Pál
festő

1959 körül festészetében visszafordul
1944-46. évi érjeher. Innen újra
megindulva művét egyszerűség
és a drámai kibontakozás vezeti.

Szilágyi Dezső: Miháltz Pál
Müvészet, 1971.szeptember - 17.oldal

Miháltz Pál

festő

A művész szentendrei korszakában a szabadtermészet közelsége, a vidék természetes egyszerűsége, a szines apró házak, templomok, paroszlav ikonok, szomai sírkövek foglalkoztatják

Szilágyi Dezső: Miháltz Pál

Művészet, 1971. szeptember - 17.oldal

Mihaltz Pál
festő

Szentendre Mihaltz Pált az elveszett szülőföldre és az ott eltöltött ifjúi évekre emlékezteti. A szentendrei környező hegyek, a város antik miljője, szelid környezete jól hat művészetére.

Szilágyi Dezső: Mihaltz Pál
Művészet, 1971. szeptember - 17.oldal

Mihaltz Pál
festő

1946-ban meghívást kap az Iparművészeti Főiskolára, ahol tanári állást tölt be. Ugyancsak ebben az évben a szentendrei művésztelep állandó tagja lesz.

Szilágyi Dezső: Mihaltz Pál
Művészet, 1971. szeptember - 17.oldal

Miháltz Pál
festő.

A masodik világháboru szörnyű
embertelen élet megnyilatkozásai
visszavezetik az expressivebb jellegű
megoldásokhoz.

Szilágyi Dezső: Miháltz Pál
Müvészet, 1971. szeptember - 17.oldal

Mihältz Pál

„Római sírkövek" c. lépe

szerepel a „Szentendrei művészet" c.

kiállításon Szekesfehérvárott

Pestmegyei Hírlap
1969 november 23
9. old.

Mihaltz Pál
festő.

Az 1930-as évektől kezdő dően
nyaranta Szentendrén dolgozik.
Az 1940-es, de különösen az 1944-
1946 közötti években találja meg
egyéniségét kifejező stílusát.

Szilágyi Dezső: Mihaltz Pál
Művészet, 1971.szeptember - 17.oldal

Miháltz Pál

festő.

A harmincas évekkörül indul kiállító tevékenysége. Elemte a képzőművészek Uj Társaságának kiállításain, később az Uj Művészek Egyesületének kiállításain szerepel.

Szilágyi Dezső: Miháltz Pál

Müvészet, 1971.szeptember - 17.oldal

Miháltz Pál
festő

Az 1924-és és az 1925-ös években romantikus expresszív irányzatot folytat. 1927 és 1930 körül alkotásai a neoklasszicizmus felé közelítenek.

Szilágyi Dezső: Miháltz Pál

Müvészet, 1971.szeptember - 17.oldal

MDK

Miháltz Pál

Első dijat nyert a Képcsarnok Váll. 1963 évi pályázatán.

A pályázat anyagát a vállalt szegedi (Kárász utca) kiállit-termében 1964 márc. 13-27-ig kiállitották.

--: Megnyilt a Képcsarnok Vállalat pályázatának kiállitása Szegeden.

DÉLMAGYARORSZÁG 1964 márc. 14.

Miháltz Pál fe stő M.D.K.

Résztvett a kiállitáson

Prukner Pál: IX. Megyei Képzőművészeti Kiállitás

Pest megyei Hirlap 1963. május 12. 4.l.

MDK

Mihaltz Pál

Herczeg G.: Vaszary János és az - Ume kiállitás a Hagen-szövetségben./Bécsi levelek/. Ujság 1928. jan. 15. 6.l.

MDK

Herczseg

Mdk

Mihaltz Pál

„Szentendre" c. festménye megnyerte a Képcsarnok Vállalat és a Képzőművészeti alap festménypályázatának első díját.

Mozaik: Kiosztottak

Népszava 1963 nov 21. 4. l

MDK

Miháltz Pál
festm.:
Rab Rábi haza Szentendrén olajtempera 50x70

Hetedik Miskolci Országos Képzőművészeti Kiáll.
Herman Ottó Múzeum.1962.Nov.Kat.

MDK

Miháltz Pál, festöm.

385. ~~XXXXXt.~~ Akt. Olf.

Mücsarnok. -1925/26 Akt.-kiáll. Kat. 29.1.

Michalek Pál
festő.

M.D.K.

A szentendrei stílus
művelője.

Pataky Dénes: Barcsay Jenő
Művészet, 1964. július - 32 lap.

Mihálta Pál

festő

M.D.K.

A képzőművészeti Főiskolán
együtt lakott Barcsay Jenővel.

Pataky Dénes: Barcsay Jenő
Művészet, 1964. julius – 31 lap.

MDK

Miháltz Pál

"Komor táj", olaj-tempera

Magyar Művészhetek Reprezentativ Képzőm.
Kiáll. 1947.Jan. v.Ernst Múzeum.Kat. 7.1.

M.N.K.

Miháltz Pál festő

Művei a kiállításon

Dutka Mária: XX. századi művek budapesti magángyűj
temény ebből a Nemzeti Galéria új kiállításán

Magyar Nemzet 19[illegible]. július 7. 8.1.

Mihálty Pál

A szentendrei Múzeumban XIV. Megyei Tárlat 49 alkotóművész 80 mű az élet, a munka, az ember szeretete, a realizmustól a konstruktivizmusig. Jelentékeny: Kapu

Pestmegyei Hírlap 1968. dec. 1. 9. o. Prukner Pál: Megyei Művészek Tárlata Szentendrén

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Mihálty Pál

„A csend és a szemérem művésze" írja a katalógus a 70 éves MP-ről. Ernst Múzeum – retrospektív kiállítás. Fellelhető a Barcsay-féle kemény szerkesztési elv és Czóbel Béla sötét tónusú szinkezelése. Szentendrei festő.

Pesturgyei Hírlap 1969. márc. 27. 4. o. „Fel cószárad"

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

MDK

Mihältz Pál, Jestő

Megemlítve.

Rózsa Gyula: Változó szentendrei festészet

7.

Népszabadság, B[illegible] 1969. szept. 24.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Mihálta Pál

Szerepel a nacionalista osztrigok III.

Nemzetközi kiámításán

Szczecinben

Négyszava 1969 VII:13

Mihálta Pál festő

Szerepel a szocialista országok III. Képzőművészeti Biennáléján Szczecinben (Lengyelország)

Szocialista Művészetért 1969 VIII. sz.

Mihálta Pál

festő

M.D.Y

Méltatás

Bolgár István: Egy nagy mester...
Képes Ugrag, 1969 okt. 4.

Miháltz Pál

Szines üvegablak c. műve (ennek)
szerepel az alábbi táslaton

Tóth Béla: A nemtendrei művésztelep
Liáthitossa Debrecenben

Hajdu Bihari Napló 1909 VIII. 8

Mihaltz Pál
festő

M.D.4

Rezit vett a tárlaton

Bertalan: Negyedszázad képekben szobrokban
Naszépe, 1969. szept. 28.

Melhalte Pál
festő

M.D.V

Részt vett a tárlaton.

Horváth György: Egy elszalasztott lehetőség
Magyar Nemzet 1969 okt.21.

MÜVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

MDK

Melocco Pál

festő

Méltatás

Bojár Iván: Magyar művészet, 1945 – 1969

Magyar Hírlap, 1969. szept. 21.

Mihálte Pál

Kapu c. műve (eml.)

szerepel az alábbi táslatban

Prukner Pál: Kentenáre. Magyar
képzőművészek táslata

Pestmagyar Hirlap 1968 XII. 1

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György út 41.

Miháltz Pál
festő

M.D.K.

Michnai Andrea mestere volt.

Telepy Katalin, Michnai Andrea ki llitása
Művészet 1969 aug 46 lap

Mikáik Pál

Szerepel a debreceni Déri Múzeumban a szentendrei festők tárlatán

N. N.: Kulturális krónika

Hajdú Bihari Napló 1969 VI. 29

Mihálte Pál

Szerepel a szocialista országok festőinek kiállítása szerecimben

Magyar Hírlap 1969 VII. 13

MDK

Mihaltz Pál

Festményei az Uj Művészek Egyesületének kiallitásán.

T.D.: Harom kollektiv kiallitas.

Esti Ujsag, 1942.apr.14. 4.l.

MIHÁLTZ PÁL

Őszi mező. Olaj 80x60.
Önarcképtanulmány. Olaj 26x35.

III.Magyar Képzőművészeti kiáll.kat.Műcsarnok 1952.dec-
1953.márc.

Mihálk Pál, festő

MDK

Szentendre c. képével az 5000 ft-s

első díjat nyerte a beküldött 243 mű körül.

— : Kiosztották a Képcsarnok és a Képzőművészeti Alap 1963. évi festménypályázatának díjait

8.

NÉPSZABADSÁG, Bu. 1963. nov. 21.

Mihaltz Pál, festő

MDh

Szendélete drámai hangvételű.

Murányi-Kovács Endre: Kiállítás Szentendre festészetéről

8. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. nov. 19.

Mihálta Pál, festő

MDK

A szentendrei utcák élete érdekli. –

(b. e.): Szentendre, művészkolónia 2. l.

ESTI HIRLAP, Bp. 1962. júl. 13.

Miháltz Pál festő M.D.K.

5000 forintos I. dij Szentendre c. képéért.

Kiosztották a Képzőmüvészeti Alap festménypályázatának dijait.

Magyar Nemzet 1963. november 21. 4.l.

Mihéltz Pál festő M.D.K.

Részt vett a kiállításon

/g.i./ Szentendre festészete

Magyar Nemzet 1963. október 30. 4.l.

Mihaltz Pál, festő

A „szentendrei művészet" körébe tartozik.

Vála a környezet látható-an, közvetlenül jelenik meg.

Miklós Pál: Szentendrei művészet 15-17.

Kritika, Bp. 1969. december VII/12

Mihaltz Pál
festő

/1899/

Szentendrékez kapcsolódik.

Magyar művtört. 10. 15.
Képzőmův. kiad. 1971.

Miháltz Pál

önarc)

képe szerepel Völgyessy Ferenc gyüjteményében.

Szelesi Zoltán: Völgyessy Ferenc képei és a szegedi
mügyüjtés átja. - Művtört.Ért.1971.1.sz.23-30.l.
25. l.

Mihalti Pál
festő

Első tanára Tardos-Krenner Viktor, aki Székely Bertalanniál és Loth Károlynál tanult. Később Tevén Imre a professzora a hecskeineti művésztelep vezetője.

Szilágyi Dezső: Miháltz Pál
Müvészet, 1971.szeptember - 17.oldal

Miháltz Pál

festő

Magyarvalkónál Miháltzék édesapja halála után elköltöznek Szentesre. Itt középiskolai tanulmányait végzi, majd Budapestre kerül a Képzőművészeti Főiskolára.

Szilágyi Dezső: Miháltz Pál
Művészet, 1971. szeptember - 17.oldal

Miháltz Pál
festő.

A magyarvalkói bár, a kert, az udvar mint gyökeretvert ifjuhori emlékek gyakran visszatérnek Miháltz Pál életében. A harmonikus boldogság édesapja korai halálával megszakad.

Szzilágyi Dezső: Miháltz Pál

Müvészet, 1971. szeptember - 17.oldal

Mihältz Pál

Műve szerepel az árvízkáro-
sultat javára rendezett kiállítóson,
Szentendrén

Képzőművészet

Vigília 1970 szeptember
630. old.

Mihaltz Pál

1.

70. évet április 1-én
föltötte be – művével szerepel
a Pest megyei Képzőművészet tárlatán
a Szentendrei múzeumban – említve

Képzőművészet

Vigilia 1969 április
273. old.

Mihaltz Pál

2

„Kapu" c. Lépe szerepel
a Pestmegyei Képzőművészet tárlatán
a szentendrei múzeumban - említve

Vigília 1969 április
273 cold.

Képzőművészet

Mihaltz Pál

1

gyűjteményes kiállítása nyílt az Ernst Múzeumban

Képzőművészet

Vigilia 1969 május
348. old

Mihaltz Pál

2

„Entesiör fekete órával és macskával" c. Zépe emlitve (1930)

Képzőmüvészet

Vigília 1969 május
348. old.

Mihaltz Pál

3

„Jelenet Golgothával"

„Kulinzák mögött"

„Arlequin" c. Zépei emlékve

Képzőművészet

Vigilia 1969 május
348. old.

Mihaltz Pál 4

„Hid" c. Tipe emlétre

Képzőművészet

Vigilia 1969 május
348. old.

Mihältz Pál 5

„Bordó rubbonyos öngyertő"
(1963)

c. Zépe emlitve

Képzőművészet

Vigília 1969 május
348 dd.

Mihältz Pál

6

„A festő" (1965)

„A Vörös ház" (1966) c.

Répéi emlékve

Kipszőnüvészet

Vigília 1969 május
348 old.

Mihaltz Pál

7

„Torony restaurálás" (1966)
„Szentendrei művésztelep (1968)
c. művei említve

Képzőművészet

Vigilia 1969 május
34 f. old.

Mihältz Pál

„Patakpart Szentendrén" c.

Tépe

Vigilia 1969 november
776. old.

Képlemüvészet

Mihaltz Pál

Neve emlitve

Répszámvárset

Vigilia 1970 február
127. old.

Mihältz Pál, festő MDK

A Csók Galériában lesz tárlata.

-: Változatos az őszi kiállítási nezon 9.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1964. szept. 18.

MDK

Michaltz Pál festő

Nov. 6-án tárlata nyílik a
Csók Galériában.

-: Hír

10

NÉPSZABADSÁG, bp. 1964. nov. 4.

Mihältz Pál, festő

MDA

Az ismét megnyílt Csók Galériában
elsőnek Mihältz Pál műveiből
rendeznek tárlatot.

– : Kulturális hírek

9.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1964. nov. 6.

DVDK

Mihálta Pál, Jestő

A „kapu nyitás" alkalmából elsőnek Mihálta Pál alkotásai ból rendeznek tárlatot.

—: Ma nyílik a Csók Galéria 9

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1964. nov. 6. [Vidéki]

Mihältz Pál, festő

Az újjáalakított Csók Galériát Mihältz Pál gyűjteményes kiállításával nyitották meg. Önarcképe nagyon szép és nagyon közvetlen. Szívesen festi a budai és a szentendrei tájakat, otthonokat, embereket.

Munányi-Kovács Endre: Mihältz Pál Kiállítása a Csók Galériában

8. l.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1964. nov. 19.

MDK

Miháltz Pál

Az UME 1926.marc-apr.-ban rend. kiallitásan, művét megvásárolta Budapest Székesfőváros.
A mű cime "Csendélet".

Cikk: Az UME, az Uj Művészek Egyesülete.

RátStr. 91. 92.lap

Mihálcz Pál

Kimitást rendes műveiből a csók galéria (emlitve)

Nemzeti, 1964, nov. 6. 4 old.

MEGHÍVÓ

MIHÁLTZ PÁL

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁRA

MEGNYITJA:

DR. POGÁNY Ö. GÁBOR

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA FŐIGAZGATÓJA

1959 OKTÓBER 22-ÉN, DÉLUTÁN 1/2 6 ÓRAKOR

ERNST MÚZEUM, VI, NAGYMEZŐ UTCA 8

29432 Fővárosi Ny.V. 1

MEGHÍVÓ

MIHÁLTZ PÁL

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁRA

MEGNYITJA:

DR. POGÁNY Ö. GÁBOR

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA FŐIGAZGATÓJA

1959 OKTÓBER 22-ÉN, DÉLUTÁN 1/2 6 ÓRAKOR

ERNST MÚZEUM, VI, NAGYMEZŐ UTCA 8

29432 Fővárosi Ny.V. 1

Kormányhoz

Lenin pres!, tüv. Szűr.

Graf. i hiált. – T hér, szerébe
ik is kühdenek a mindhét
anyag a vendégkéhez vonnége
maszt!

Miháltz Pál MDK

szerepelt a szentendrei kiállitáson.

Prukner Pál: IX. Megyei Képzőművészeti Kiállitás.

Pestmegyei Hirlap. 1963. máj. 12.

Mihál /!/ Pál festő M.D.K.

Müvei a kiállitáson

Dutka Mária: Dolgozó emberek között

Kiállitás az Ernst-muzeumban

Magyar Nemzetlap 1964. május 16. 4.l.

Miháltz.Pál festő M.D.K.

Díjazva a fővárosi tanács nyilvános képzőművészeti pályázatán a felszabadulás 20. évfordulójára

"Bécsi kapu környéke "
Napló

Magyar Nemzet 1965. március 16. 4.l.

MDK

Mihéltz Pál

Farkas Z: Kiállitások /Almásy Teleki Éva intézetében/ Magyar Csillag 1944 IV.1. IV.évf.7.s7. 44o l.

Mihältz Pál
festő

M.D.K.

Méltatás.

D. Fehér Ilsuzsa: Húsz év után
Művészet, 1965. április - 3 lap

Mihálcz Pál

A nentendrei művéntelep törzstagja. 60. születésnapja alkalmából gyűjteményes kiállítása volt az Ernst múzeumban.

Művei: Rabságban emlitve
Üldözött "
Karánkovács (1951) "

Főleg az utolsó három év művei szerepeltek a kiállításon

Vigilia, 1960, I. n., 59 old.

MDK

Miháltz Pál festőm.

Öregasszony, of.

Vizparton, of.

Szentendrei Művésztelep jub. kiáll. 1926-56.

Ferenczy Károly Muz. Mücs. kiáll.

13 l.

MDK.

Mihältz Pál

Megemlékezés munkásságáról

Csongrádmegyei Hirlap 1965 márc.18.

lap -

MDA.

Miháltz Pál

1965-ben kormánykitüntetésben részesült

Film Színház Muzsika 1965 ápr.2. lap 2.

MDK.

Miháltz Pál

1965-ben kormánykitüntetést kapott

Pestmegyei Hirlap 1965. ápr.4. lap -

MDK.

Miháltz Pál

1965-ben kormánykitüntetést kapott

Élet és Irodalom 1965 ápr.3. lap -

MDK.

Miháltz Pál

MDK

A föld fiai, olf.

Műcsarnok 1926 őszi kiállitás

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK ÉS A
MŰEGYETEMI DIÁKOTTHON
MEGHÍVJA ÖNT

MIHÁLTZ PÁL

ÚJABB KÉPEINEK BEMUTATÓJÁRA

MEGNYITJA
FRANK JÁNOS
MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ
1966 DECEMBER 11-ÉN, VASÁRNAP D.E. 11 ÓRAKOR

MŰEGYETEMI DIÁKOTTHON
BUDAPEST, XI, IRINYI JÓZSEF UTCA 9
(A PETŐFI HÍD BUDAI HÍDFŐJÉNÉL)

7992 fnyv I.

Miháltz Pál

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK ÉS A
MŰEGYETEMI DIÁKOTTHON
MEGHÍVJA ÖNT

MIHÁLTZ PÁL

ÚJABB KÉPEINEK BEMUTATÓJÁRA

MEGNYITJA
FRANK JÁNOS
MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ
1966 DECEMBER 11-ÉN, VASÁRNAP D.E. 11 ÓRAKOR

MŰEGYETEMI DIÁKOTTHON
BUDAPEST, XI, IRINYI JÓZSEF UTCA 9
(A PETŐFI HÍD BUDAI HÍDFŐJÉNÉL)

7992 fnyv I.

MDK.

Miháltz Pál

Kiállitási kritika

Müvészet 1966 dec.p.48.

Mihála Pál

Szerepelt a szentendrei kultúrális napok alkalmából rendezett tárlaton.

Pestmegyei Hírlap 1965. okt. 9.

Mihálta Pál
festő

M.D.K.

„Ihár" című képe van kiállítva
a kiállításon

Marosi Ernő: Magángyűjtők kiállítása a Magyar Nemzeti
Galeriában

Művészet, 1963. november – 39 lap

MDK

Mihaltz Pál

Külvárosi udvar, olajtempera
Esztergomi utca, olajtempera

"A Magyar Művészetért" Képzőm.Vall.Kat.
Műcsarnok, 1940 dec. 15 - 1941 jan.12. 24.1.

Miháltz Pál festő M.D.K.

Kiállitása nov. 6-án nyilik a Csók István Galériában

Napló

Magyar Nemzet 1964. november 4. 4.l.

MDK

Miháltz Pál

Szénagyüjtő. Olajf. 80x100

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitás.Műcsarnok.
1955.Kat. 18.1.

Fénykép Pallei

Képrőművészek Szövetsége

Mihálta Pál: Karántovács brigád /II. Magyar Képz. Kiállítás/

Olajfestmény

Foló: Petrás S.

Neg. van

Negativ

Petrás: 507 Kerényiné

Miháltz Pál: Vidéki udvaron.
olf.

Miháltz Pál

MDK

Akt, olf.

Műcsarnok 1925-26 Akt-kiállitás

Miháltz Pál

MDK

Szegény ördög

Műcsarnok 1925 tavaszi tárlat

Miháltz Pál.

A Tamás Galéria kiállitásain szereplő müvész.

Bende J:
A Képzőmüvészeti egyesületek története,kézirat

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV., Dózsa György út 41

szövarch. 51. 16.

Miháltz Pál.

A kőszegi művésztelep.

Varga N.Lajos életrajza,
feldolgozta Kopp Jenő.

MDK

Niháltz Pál, festőm.

Cseniélet.

kiállításai

E.M.LXXXII./1926/ -KUT III.nagy kiáll.-a Kat. 14.l.

MDK

Mihaltz Pál

"Kocsi" aquarell

A Nemzeti Parasztpárt Kiáll.Bpest.1945.
Jun.24 - Jul.8. Kat.

MDK

Mihaltz Pál

"Öszi fények" tempera
"Templomfal" "

A Nemzeti Parasztpart Kiáll.Bpest.1945.
Jun.24 - Jul.8. Kat.

MDK

Mihaltz Pál

"Anya" monotipia
"Ember, lóval" "
"Elhagyott utca" tempera

A Nemzeti Parasztpart Kiáll.Bpest.1945.
Jun.24 - Jul.8. Kat.

MDK

Miháltz Pál

Dutka M.: XX. századi müvek a bpesti magángyüjtemények ből a Nemzeti Galéria uj kiállitásán. Magyar Nemzet 1963. jul. 7. 8.l.

MDK

Miháltz Pál

Ember és ló, olaj-tempera

I.Művészeti Kiáll.Kat.1946.Jul.7.-Jul.28.-ig.
9.lap

MDK

Mihátz Pál, festöm.

képei egy-egy szin variációi, mintha hangulatlám-
pával volnának megvilágitva.

B.A.: Uj Müvészek Egyesülete a Szalonban.
Nemz. Szal. - Magyar Nemzet. 1940.ápr.3. 4.1.

Mihálz Pál, festöm. MDK

festöi látásu, szelid tonusaival . finom szineivel.

R.Szörédi Ilona: Az uj müvészek egyesületének kiáll. Uj Magyarság. 1940. márt. 31. 15.1.

MDK

Miháltz Pál, festőm.

A különféle irányzatok mondhatjuk-második csoportjába az egyik póluson Csók, amásikon Vaszary a vezéregyéniségek. E csop. stílusa franciás. - A szinjátékba beleformálódik a rajz. Általában a fel ajzott expresszionizmus a derü, az örömkifejezöje lde tartonik fentnevezett.

"Páholyban" c. képe érdekesen elgondolt, zárt sziluetekbe foglalt izmos, kissé elnagyolt munka.
Rabinovszky Márius: "Tavaszi Szalon" a Nemz. Szal. ban./II. Tav. Szal.-ja a Szinyei -Társ.-nt ./
Képzőművészeti Figyelő. 600.1.

MDK

Miháltz Pál, festöm

olajképein és pastelljein széles konturrál formázza meg sokszor sulyos és robusztus figuráit.
Nehézlevegöjü tájképein ugyancsak a müvész lázas, sokszor eröszakosan gyors alkotómódja tükrözödik visszza.

Az uj müvészek egyesületének kiáll. -a a Nemz. Szal-b
Uj Magyarság. 1942. ápr.11.

Mihéltz Pál festő M.D.K.

A szetnendrei telepen dolgozik.

Kampis Antal: A képzőművészetek története 760.1

A Kultura Világa Bp. 1953.

MDK

Miháltz Pál

Dutka M.: Első séta a IX. magyar képzőm. kiállitáson.
Magyar Nemzet 1962. ápr. 30.

Miháltz Pál
festő

M.D.K.

„Műteremsarok"-jával
vesz részt a tárlaton

Láncz Sándor: Székesfehérvári tárlat
Művészet, 1964. május – 30 kap.

Mihálta Pál

„Ruins in Margaret Island"
(i mure (emli) szerepel az
alábbi tárlatra

– bozóky – : Looking back at the
Exhibition of New Works

Daily News 1971 III. 27

Mihältz Pál
festő

M.D.K

Az érettségi után feljött Pestre
és beiratkozott a Képzőművészeti
Főiskolára. A Főiskolán barát-
kozott össze Barcsay Jenővel.

Pataky Dénes: Mihältz Pál
Művészet, 1969. április - 22 lap

Mihaltz Pál
festő

M.D.V.

Megmaradt egy rajza 10 éves korából,
az erdélyi gótikus templomot ábrázolja.
Apja korai halála miatt Erdélyből
Szentesre költöztek, ahol tanulmányait
fejezte be 1918-ban.

Pataky Dénes: Mihaltz Pál
Művészet, 1969. április - 22 lap.

Mihaltz Pál
festő

M.D.L

A festőtechnikák hőtul a
parzellt és a tompa parzelles
hatásu olaj temperát hasz-
nálja.

Patrahy Dénes: Mihaltz Pál
Művészet, 1969. ápriliis - 22 lap.

Mihaltz Pál
festő

M.D.K.

Mint fiatal festőnövendék igen
nagy szegénységben ett, akarcsak
torzai nagy része. Lakása sem volt,
éjszakára az Epreshelben lévő
gipsz raktárban hiszta meg magát.

Patahy Dénes: Mihaltz Pál
Művészet, 1969 ápszlis - 22 lap

Mihaltz Pál
festő

M.Dj

Foltok tükörrel"
"Skapuk fekete lóval"
"Török temető a vár alatt"
} repro

Patoky Dénes: Mihaltz Pál
Művészet, 1969 ápriles - 22 lap

Mihaltz Pál
festő

M.D.K.

A Főiskolán Tardos Krenner Viktor
és Rivész Imre voltak a tanárai.
1922-ben Vaszary növendéke lett.
Tavisai a Vaszary osztályon: Gadányi
Jenő, Medveczky Jenő és Ermód Ottrel –

Patahy Dénes: Mihaltz Pál
Művészet, 1969. április – 22 lap.

Michalkz Pál
festő

M.D.4

Michalkz Pál 40 éves. 1899 április 1-en
született Erdélyben, a kalotaszegi Ma-
gyarvalkón. Apja református pap volt,
aki maga is festett, faragott és festett.

Pataky Dénes: Michalkz Pál
Művészet, 1969. április - 22 kép.

Mihálkr Pál

Retrospektív kiállítása nyílt az Ernst Múzeumban (90 festmény és 70 rajz ill. akvarell)

Kiss Gábor: Kiállítások kiállításra

Magyar Hírlap 1969 III. 14

Miháltz

Szerepel a Szentendrei Festők Társasága kiállításán

D. I.: Jubileumi tárlat Szentendrén

Vigilia 1968 XI.

Miháltz Pál MDK

Fekvőhely, akv., reprodukció

1. Orsz. akvarell kiáll. Eger, 1968.
Gárdonyi G. Színház

Mihálti Pál

emlitve

Pogány Ö. Gábor: A Magyar Nemzeti Galéria (vezető), 26. l.
Budapest 1965

Mihálte Pál, festő

3

Kalitka c. festménye
(1931)

Repr

Sz.A.: Mihálte Pál kiállítása 7

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1969. márc. 26.

MDK

Mihältz Pál, festő

2

Több évtizede szentendrei festő.
Egyénisége jellegzetes. „A csend és a szemérem művére" — írja róla a katalógus.
A Kalitka (1931) csakúgy jellemző rá, mint a lidicei múzeumban levő Tragikus csendélet, amely virágokkal mondja el egy város és egy világ drámáját.

Sz. A.: Mihältz Pál kiállítása 7

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1969. márc. 26.

MDK

MDK

Mihaltz Pál, festő

1

Az Ernst Múzeumban nyílt meg a hetvenéves Mihaltz Pál kiállítása. A képek a hatvanas évek elején festett Golgothától az 1968-as képzelt épületig töretlen fejlődés útját mutatják.

Sz. A.: Mihaltz Pál kiállítása 7

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1969 márc. 26.

Mihálth. Pál, Jertő

MDK

Tárlata az Ernst Múzeumban
tekinthető meg.

-:A hét végi kulturális programból 11.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1969 márc. 15.

MDK

Mihálka Pál, festő

kiállítása nyílik meg márc.
8-án az Ernst Múzeumban.

—: Kulturális hírek

7

Népszabadság. Bp. 1969. márc. 6.

Mihálka Pál, festő

MDK

Retrospektív kiállítása nyílik.
meg az Ernst Múzeumban.

— : Hallottuk

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1969. március 6.

Mikáltz Pál

csendéletekkel és Hár pincével c. képével szerepel a szentendrei Városi Tanácsházán rendezett tárlaton.

P.A.: Két tartalmas kiállítás – a szentendrei kulturális napok keretében
Pest megyei Hírlap. 1967. szept. 20. 4.o

Mihálta Pál
festő

M.D.

Király Sándor mestere volt
a Főiskolán

Déri Endre: Király Sándor kiállítása
Művészet, 1969. január – 40 kép

Mihálitz Pál

művei szerepelnek a Ferenczy Károly
múzeum új, utolsó 2 év alatti
szerzemé nyeiből rendezett kiállításán

Horányi Sándor: Megnyílt a kamara kiállítások új otthona
Pestmegyei Hírlap, 1967. ápr. 12. (kentendre)

MDK

Miháltz Pál

Vizparton - 1964, o.temp.

4. Balatoni nyári tárlat. Keszthely
Balatoni Muz. 1968.

MDK

Miháltz Pál

tojás-o.temp.:

Hajnal

Requiem

Derüs otthon

11. M. Képzőm. kiáll. Műcs. 1968.

Mihálik Pál

szerepelt a szentendrei
Miáll.-ou.

Élet és Irod. 1968, szept. 28.
Pernek Zy Géza, a szentendrei
Művészet.

Mihálla Pál

fenyőrep.

Selmecsi Tóth János, Bemutatjuk a nemlendvei kuvásztelepet. Nyomtatás, 1968, ott. 38, 39.

Mihálta Pál

Csendélet Képpel, pantell, 48×63 cm
Otthon, olajtemp., 70×100.

Budapest Műcsarnok Kiállitása
1957 kat. nem. kisdéjiné Kizimi
Jén.

11.

Mihálte Pál

a szentendrei öni tárlaton.

Horváth György: A szentendrei festők öni tárlata.

Magyar Hemrel, 1967. X. 10. 4. o.

Mihálta Pál

festő

M.D.K.

A Csók István Galeriában rendezett tárlatot. Termái, csendélet, szentendrei utcarészlet.

Frank János: Mihálta Pál

Élet és Irodalom, 1964. nov. 14 - 9 lap.

Mihaltz Pál

festő

M.D.K

Elképzelt épület"

"Barokk kapu"

"Restauráláss"

Patahy Dénes: Mihaltz Pál

Művészet, 1969. ápriliss - 22 kap.

Mihaltz Pál

festő

M.D.Y

Barcsay Jenővel közös műterme is volt 1927-ben a Gyarmat utcában. 1928-tól tanársegéddé nevezték ki a Műegyetem szabadkéri rajzi tanszékére.

Pataky Dénes: Mihaltz Pál
Művészet, 1969. április – 22 kap.

Mihaltz Pál
festő

MD!

Kollektiv kiállítása volt 1931-ben az Ernst Museumban. A szinyei Társaság Tavaszi Tárlatain, 1934-ben, 1937-ben, 1942-ben vesit vett és kitünkető elismerést kapott.

Pataky Dénes: Mihaltz Pál
Művészet, 1969 ápszlis – 22 lap.

Mihaltz Pál
festő

M.D.L

Vaszary KUT-ból való kiválása után ő is kilépett és követte őt az UME-be. Ettől kezdve az UME kiállitásain szerepett és az UME 1928-as bécsi kiállitásán részt vett:

Pátalyg Dénes: Mihaltz Pál
Műnészet, 1969 ágoszlis - 22 lap.

Mihalik Pál
festő

M.D.K

A Szinyei Társaság Tavaszi Tárlatain szerepelt. 1927-ben a „Hid" és a „Páholyban" című képével a Társaság kitüntető elismerését nyerte el.

Podolay Dénes: Mihalik Pál
Művészet, 1968. április - 22 lap.

Méhaltz Pál
festő

M.D.L.

Sok expressiv mondanivaló van az 1967-ben készült „Regimen", a „Kopár táj (1968), az 1968-as Budaörsi hegyek" című képeiben".

Patrahy Dénes: Méhaltz Pál
Művészet, 1969 ápszlis - 22 lap.

Méhaltz Pál
festő

M.D.V.

1968-ban készült a „Tárgyak tükörnel", 1967-es mű a „Konstruktív csendélet", 1965-ben készült A neutendrei Múzeum udvara"

Patakyi Dénes: Méhaltz Pál
Művészet, 1969. április - 22 lap.

Mihaltz Pál
festő

M.D.V.

1968 – as mű a „Kapuk fehete lóval", ugyanebbe az lóbe hiszett az „Óbudai kereszt".

Patiaky Dénes: Mihaltz Pál
Művészet, 1969. április – 22 lap

MDK

Mihalta Pál
festő

1965-ben érdemes művész lett.
1969 márciusában megnyílt
legújabb retrospektív kiállítása
az Ernst Múzeumban.

Pataky Dénes: Mihálta Pál
művészete, 1969. április - 22 lap.

Mihaltz Pál
festő

MDi

1961-ben munkásságáért munkácsy
díj első fokozatával tüntették ki. Ugyek
képeit a Csók Galériában mutatta
be 1964-ben.

Patakyné Mihaltz Pál
művészet, 1964 április - 22 lap.

MDK

Mikháltz Pál
festő

1946-ban kiállított az Ernst Múzeumban.
Részt vett a Szentendrei Festők 1951-ben
rendezett kiállításain. 1959-ben önálló
gyűjteményes kiállítása volt az Ernst
Múzeumban.

Pataky Dénes: Mikháltz Pál
művészete, 1969. április - 22 kép.

Mihaltz Pál
festő

M.D.Y

1946-ban kinevezik az Iparmúvészeti Főiskolára az alakrajz és a festés tanarának. Itt tanított nyugdijba menéséig 1959-ig.

Pataky Dénes: Mihaltz Pál
Művészet, 1969. ápr. szám - 22 lap.

Mihaltz Pál
festő

M.D.K

1944 márciusában gyűjteményes
kiállítása volt egy csoport kiál-
lítás keretén belül az egykori
Ernst Múzeumban.

Passuth Dénes: Mihaltz Pál
Művészet, 1969. április - 22 lap.

Mihaltz Pál
festő

M.DK

Az Ostromot Budapesten viszelték át, ekkor a házból ki sem tudva mozdulni éjjel-nappal festett.

Patakyi Dénes: Mihaltz Pál
Művészet, 1969. április - 22 lap.

Mihaltz Pál
festő

MDV

Továbbra is részt vett az UME kiállításain, 1941 ben és 1943-ban részt vett a KUT tárlatain.

Pataky Dénes: Mihaltz Pál
Művészet, 1969. április - 22 lap.

Mihálta Pál
festő

M.D.K.

1933-ban szerepelt a Műcsarnokban a Fiatal Művészek kiállításán és a Nemzeti Szalonban a Magyar Képírók kiállításán.

Pataky Dénes: Mihálta Pál
Művészet, 1969. április - 22 lap.

Michalek Pál
festő

1927-ig maradt a Főiskolán, ezután tanári állást vállalt egy ipari tanonc iskolában, ott ekkor Barcsay Jenő is tanított.

Pataky Dénes: Michalek Pál
művészete, 1969. április – 22 lap.

M.D.P.

Mihaltz Pál
festő

Az 1920-as év második felében
világos képeket nagyszerűsített for-
mákkal kezdett festeni („Csendélet
kalitkával", „Fehete óra", „Arlekin")

Pataky Dénes: Mihaltz Pál
Művészet, 1969. április – 22 lap.

M.Di

Méhaltz Pál
festő

M.D.Y

1927 ig marad a Főiskolán, ezután tanári állást vallalt egy ipar os tanonc iskolában, ott ahol Barcsay Jenő is tanított.

Pataky Dénes: Méhaltz Pál
Művészet, 1969 április – 22 lap.

Mihaltz Pál
festő

M.D.Y.

Az 1920-as év második felében
világos képeket nagyszerűsített for-
mákkal kezdett festeni („Csendélet
kalitkával", „Fehete óra", „Arlekin")

Pataky Dénes: Mihaltz Pál
Művészet, 1969. április – 22 lap.

Mihálti Pál

Rekviem II. és Szentendre i. műve (ezek) szerepel az alábbi tárlatok

Pinkner Pál: Szentendre. Pest megyei tárlat, 1969

Pestmegyei Hírlap 1969 V. 11

Mihálik Pál festő

az Ernst Múzeumban
kiállítása nyílt

Magyar Hírlap 1969 V 9.

Mihalka Pál
festő

MDK.

1925-ben, 1926-ban és 1928-ban
kiállított képeiből a Műcsarnokban
is. 1926-tól tagja volt a KUT-nak
és részt vett a KUT kiállításain.

Pataky Dezső: Mihalka Pál
festőművészet, 1969. április - 22 lap.

Mihaltz Pál
festő

M.D.K.

1925-ben részt vett a Nemzeti Szalon-ban a Szinyei Társaság által díjazott művészek kiállításán. Részt vesz a Tavaszi Tárlaton.

Pathaky Dezes: Mihaltz Pál
Művészet, 1969 ápszlis - 22 lap.

Mihaltz Pál
festő

M.D.K

Az 1924 es Főiskolai ifjusági kiállitáson
bemutatta „Krisztus", „Én", „Golgota",
„A zene", „Elhagyatva", „B. s. zeneszerző",
„Gyerekfej", „Öregember", „Ülő leány" c. művét.

Pataky Dénes: Mihaltz Pál
Művészet, 1969. április - 22 lap.

M.D.V

Mihaltz Pál
festő

Az 1920-as években monochrom hatású expressionista képeket festett. Ilyen képekkel szerepelt 1924-ben a Főiskolai ifjúsági kiállításon az Ernst Museumban.

Patuky Dénes: Mihaltz Pál
Művészet, 1969. április - 22 lap.

Mihalkó Pál
festő

MDK

A Szinyei Társaságtól 1923-ben két
ízben is kapott 4-4000 koronás ösz-
töndíjat, 1923-ban pedig egy 100.000
koronás díjat.

Podolák Dénes: Mihalkó Pál
Művészet, 1969. április - 22. lap.

Mihályfy Pál festő

a Ernst Múzeumban

kiállítása nyílt

Magyar Hírlap 1969 V. 7

Vihaltz Pál

rént vett a nentendrei József Attila Művelődési Háznak a nentendrei képző-művének kiállításán. Kiállított műveik értékét (kb. 70,000 Ft-t) a vietnami nép megsegítésére ajánlatták fel.

Horányi Sándor nentendrei képzőművének kiállítása Vietná-
Pestmegyei Hírlap (nentendre) 1966. dec. 14.

Mihálta Pál

Szerepel a Pest megyei művészek
táslo-tán kentendrén

N.N.: Művészeti események
országszerte

Magyar Hírlap 1969 V. 5

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

MDK

Mihálk Pál, festő

Szerepel a Szczecini biennálén.

–: Magyar képzőművészeti bemutató Külföldön 13.

Népszabadság, B... 1969. júl. 5.

Mihálcz Pál

Pest megyében élő és alkotó művén, aki
lüányszik a XI. megyei képzőművészeti
tárlatról

Pruckner Pál: Gondolatok a megye képző-
művészeti életéről
Pestmegyei Hírlap, 1966. szept. 4. 8. o.

MDK

Miháltz Pál

akvarell:

Ősz

Fekvőhely

Szentendrei ház

Szobabelső

i. Orsz. akvarell kiáll. Eger, 1968.

Gárdonyi G. Szinház

Mikáltz Pál

Munkácsy díjas. A Szentendrei
művésztelepen dolgozik

Szerző: Tóth János: A Szentendrei
művésztelep

Ny. művelő 1968 X. n. 35 old.

Michalek Pál festő
Kiállítása nyílt az Ernst
Múzeumban

Magyar Hírlap 1969 V. 8.

Mihálcz Pál festő

Kiállítása nyílt az Ernst Museumban máscinsban. 70 éves Emeltve: Enteriőr fekete órával és macskával; Jelenet golpotával; Kulisszák mögött; Hid; Bordó zubbonyos önpontré (1963) A festő (1965) A vörös ház (1966) Torony-szestaurálás (1966) Szentendrei művésztelep (1968)

D. J.: Képző Művészet

Vigilia 1969 V. n. 347 old.

Michaltz Pál festő

MDK

Kiállítását ápr. 13-ig
meghosszabbították.

– : Hír

12.

Népszabadság, Bp. 1950 ápr. 4.

Dihältz Pál

festő és Rassler Károly grafikus
100 művét mutatják be Berlinben

Magyar Nemzet 1968. febr. 9. 7. o.

Mihaltz Pál
festő

M.D.

1931-ből hurdett el kijárni Szent endrére festeni, hol ekkor Már bariadja, Barcsay is dolgozott.

Pataky Dénes: Mihaltz Pál
Művészet, 1969. ápszlis - 22 lap.

Mihaltz Pál
festő

M.D.K.

1932-ben B. listára hérult, elbocsátották állásából, de azért továbbra is bejárt a Műegyetemre dolgozni, csak egyszer fizetést nem kapott. 1935-ben újra kinevezték a tanszékre.

Pataky Dezső: Mihaltz Pál
Művészet, 1969. ajánlás - 22 lap

MDK

Mihältz Pál, festő

Berlinben volt sikeres tárlata.

-: Magyar kulturális sikerek a világban 2.

ESTI HIRLAP. Bp. 1969. jan. 9.

Mikoltz Pál festő

Berlinben kiállítása nyílt (Carles Károllyal közösen)

N. N.: Külföldi kulturális kapcsolatok

Petőfi Népe 1969 I. 10

Miháltz Pál

1925 – kiállító művész. A KUT és az UME művészcsoportok tagja. 1931 első önálló kiállítása, 1969 legutóbbi retrospektív kiállítása az Ernst múzeumban.

Ki kicsoda? Életrajzi lexikon. /Fonó Györgyné, Kis Tamás/ Bpest, 1969. 1-617 l
367 l.

Mihóltz Pál

(1899) – festőművész, grafikus. A budapesti Képzőművészeti Főiskolán tanult 1928-45 a Budapest-i Mintaki Egyetem rajztanszékén tanít. 1946-59 a budapesti Iparművészeti Főiskola tanára. /magy./

Ki kicsoda? Életrajzi lexikon. / Főszerk. Gyöngyné Kiss Tamás/ Budapest, 1969. 367 l

Miháltz Pál

egy pentendrei rézletet ábrázoló
műve látható egy budapesti műgyűj-
tőnel. (Kunváry)

- bozóky: A private collection in Bu-
dapest. Daily News. Budapest, 1969.
jan. 14.

61.

4

Miháltz Pál

Grafikái: „Főkapu", 1947; „Egy éjszaka Berlinben", 1968: ~~t~~ papírra festett 1947 szórmazó „Falu" c. képét is emliti.

-Cozóky-: Motifs of Szentendre. Daily News, Budapest, 1969. március 21

6 l.

Mihóltz Pál

„Vörös nap"; „Az eperjesi kálvária";
„Budavári ház"; „Vörös fal"; 1965:
„A festő", „Óbudai fesztivál"; „Régi fal"

-Lozóky-: Motifs of Szentendre. Daily
News, Budapest, 1969. március 21

6 l.

Miháltz Pál

A mester Erdélyből jött.: Művei: 1968. „Tenger,": 1965, „Sírkövek Rómában;" 1969 „Muzeumi udvar," 1966: „Vörös ház;" „Vörös nap."

-Cozáky-: Motifs of Szentendre. Daily News, Budapest, 1969. márc. 21

6 l.

Mihóltz Pál

7

a budapesti Ernszt Múzeumban mutatta be a 70 éves mester egy gyűjteményes kiállítás keretén belül műveit.

-bozóky- Motifs of Legendre. Daily News, Budapest, 1969. március 21

6 f.

Miháltz Pál

életének egyik legszebb művével
„Rekviem" című alkotásával szerepel.

Németh Lajos: The 1968 Exhibition.
The New Hungarian Quarterly, Budapest,
1968. 31. sz. 1961.

M.D.K.

Mihálta Pál
festő-

A Műszaki Egyetem Diálotthonia-
ban rendezett tárlatom bemutat-
ta a „Csendélet napraforgóval"
Sarga tulipán I" a „Szentendrei
"részlet" c. művett

Kocsogh Ákos: Téli krónika
Művészet, 1967. április - 36 lap.

Mihálta Pál

Irsák feláldozása c. képét (eml.)

azáham megvette

Oehmacher Anna: A vsüzimentes kétemihiós kiáhítás

Magyar Nemzet 1970 VIII. 23 13old.

Mihálta Pál, festő

MDK

Kedves történet a festőről
és madaráról.

Szeverényi Zehel: Írók, festők, egyebek
6–7. l

Népszabadság, Bp. 1970. júl. 11.

Miháltz Pál

festőművész

Magyar Képirók csoportja kiállitása - Nemzeti Szalónban - képével szerepel. Finom festői atmozférája, környedén ömetoglalt formái japán fametszetekkel tartanak rokonságot. - „Szomorú táj"-ához s „Kalitka-jához hasonló" képekből még sokat szeretnénk látni.

Magyarország
1933.I.15.

Miháltz Pál

festőművész

Magyar Képírók Társasága csoportkiállítása - Nemzeti Szalónban - képével szerepel. Japán hatást érzetető kompozíciók

Nemzeti Újság
1933.I.10.

Miháltz Pál

festőművész

Magyar Képírók Társasága csoportos kiállítása - Benzeti Szalónban - képével szerepel.

Pesti Hirlap
19[illegible].I.[illegible]

Mihál tz Pál

festőművész

Magyar Képirók Társasága csoportkiállitása - Nemzeti Szalónban- képével szerepel. Japános előadású várznai.-

Pesti Napló
1933.I.15.

M.D.K.

Mihaltz

A békásmegyeri müvésztelep reprezentánsai rendezték meg kiállitásukat a volt Ernst Muzeumban. A lap "...misztikusan elmélyedő.." müvészetét dicséri a müvésznek.

Szinház, Bp. 1946. dec. 11-17. II. évf. 48. sz.

Mihálta Pál

Rövidesen kiáhitása nyílik

N.N.: # 380 új szobrot helyez el a Képző és iparmův. hektorátus

Magyar Nemzet 1969 II. 11

Miháltz Pál

festő

MDK

A Műszaki Egyetem Diákotthonában rendezett gazdag és súp anyaggal ki állítást.

Kocsegh Ákos: Téli krónika

Művészet, 1967. ápriles – 36 kep

Mikáltk Pál festő

Szentendrén él

N. N.: Szentendre festője.

Magyar Hírek 1969 I. 25

2)

Mihálta Pál

Szerepel a nentendrei Ferencz Károly Múzeum kiállításán

Lavas: Tárlat Szentendrén

Nyíregyháza 1969 I. 5

Mihálka Pál

100 művéből kiállítása nyílt
1968-ban Berlinben

N.N.: Kulturális kapcsolatainkat

Fejér megyei Hírlap 1969 I. 10

Mihaltz Pál

Kismárki vaásrészlete a IX. Miskolci Országos kiállitáson.

Molnár Vera: A IX. Miskolci Országos Képzőművészeti Kiállitásról
Északmagyarország 1967. jan.25. 4.l.

Mihálti Pál

Kentendrei ház c. műve (eml.) szerepel Salpótarjánban az akvarell tárlaton

Tóth Elemér: Akvarell-tárlat

Nógrád 1968 X. 5

MIHÁLTZ PÁL /

Kapu c. képével résztvett az 1968-ban, szentendrén tartott tizennegyedik megyei tárlaton

---

Pest Megyei Hírlap, 1968. dec. 1.

/9

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1969 MÁR 13
PESTI MŰSOR
nogy nem is lehet igaz

KIÁLLÍTÁSOK

CSÓK ISTVÁN GALÉRIA (Képcsarnok Vállalat, V., Vörös u. 25.): **Forradalomról forradalomra. Képek a Magyar Tanácsköztársaság történetéből.** Nyitva: 9.30—18, szombaton 10—15, vasárnap 10—14 óráig.

ERNST MÚZEUM (VI., Nagymező u. 8.) 9-től: **Mihályi Pál festőművész retrospektív kiállítása.** Hétfő kivételével 11—19 óráig.

FÉNYES ADOLF-TEREM (VII., Rákóczi út 30.) 9-ig: **Gera Éva festőművész kiállítása.** Hétfő kivételével 11—19 óráig.

FŐVÁROSI MŰVELŐDÉSI HÁZ (XI., Fehérvári út 47.) 9-től: **A Szocialista Képzőművészek Csoportja emlékkiállítás. (1934—1944.)** Nyitva naponta 9—21 óráig.

MŰCSARNOK (Hősök tere): **Hogy alkothasson az ember! Nemzetközi katonai képzőművészeti kiállítás.** — Kamaraterem: 9-től: **Percz János ötvösművész kiállítása.** Hétfő kivételével 11—19 óráig.

SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM (Hősök tere): **Mai kubai szobrászművészet (8 kubai szobrászművész alkotásai).** Hétfő kivételével 10—18 óráig.

Márkus kisasszony	Gombos [illegible]
Rakolnoki kisasszony . .	Békés Itala
Thuz kisasszony .	Nagy Anna
Széll kisasszony .	Csürös Karola
Ilonka	Domján Edit
Szolga	Tallós Endre

*

Egy pesti színigazgató irodájában zajlik a napi élet. Szerződtetésre váró színésznőjelöltek hosszú sora ül kinn, a hisztérikus primadonna öngyilkossággal fenyegetőzik, a tehetségtelen drámaíró kézirata a papírkosárba kerül. A soron következő darab fiatal zeneszerzője áradozik a színház varázslatos levegőjéről. Az igazgató, hogy kiábrándítsa a lelkes ifjút, átengedi neki egy kicsit az igazgatói széket, hadd foglalkozzék ő a hölgyekkel. Már jön is a következő jelölt: Ilonka. A zeneszerző azonnal ellágyul a bűbájos nő szavaitól, és szerződést ígér neki. Az igazgató gyors beavatkozással eltávolítja a zeneszerzőt, de ezután még furesább helyzetbe kerül. Ilonka most neki vall szerelmet. A furcsa lány a harcedzett igazgatót sem hagyja közömbösen . . .

Mihaltz Pál

Répe szerepel a „Magyar Művészet 1945-1969" kiállításon.

Magyar Nemzet 1969 október 12.
12. old.

Mihálty Pál

Művével szerepel a XI.
Országos Képzőművészeti Kiállításon
a Műcsarnokban

Nógrád 1968 április 14
7. old.

Mihaltz Pál

Képeivel szerepel a Pestmegyei
Képzőművészek Szállításán, Szentendrén

Magyar Nemzet 1970 április 16
4. old.

Mihálts Pál

művével szerepel a szocialista

országok festőművészeinek kiállításán

– Szczecinben

– Napló –

Magyar Nemzet 1969 július 13

4. old

Mihóltz Pál

Szentendrei ház

Római sírkövek c. lépei említve, kiállítva a „Szentendrei művészet" kiállításon a szekesfehérvári Csók István Képtárban.

Magyar Nemzet 1969 november 10

4. old.

Mihàltz Pál

Önarcképével a szerző a közelmúlt, ill. a jelen arcmásfestő mesterjakként értékeli.

László M.: A magyar portréművészet tört.-ből; Művészet, 1970.4.sz. 44.l.

Mikeltz Pál

70 éves, születésnapja alkalmából az

Ernst Múzeumban

Pestmegyei Hírlap 1969 III. 27

Arnold

Mihältz Pál

„Rekvium II."

„Szentendre" c. lépéssel

szerepel a Pestmegyei tárlaton, Szentendrén

Pestmegyei Hírlap 1969 május 11

9. old.

Mihältz Pál

szerepel a „Szentendrei művészet"

kiállítás a szélesfehérvári Csók István

képtárban

Magyar Nemzet – 1969 november 10

4. old

Mihálcz Pál

Mihálcz

az Iparművészeti Főiskolán
növendére volt Kajári Gyula

Magyar Nemzet 1970 január 17.
4. old

Mihältz Pál

művét a Művelődésügyi Minisztérium az alakuló Debreceni Modern Galériának ajándékozta.

-Neplé-

Magyar Nemzet 1970 március 13
4. old.

Mihaltz Pál

„Kapu" a lépe emlétve
a megyei lépzőművészek szentendrei tárlatán

Pestmegyei Hírlap 1968 december 1.
Gold

Mikáltz Pál

szerepel a megyei Zépszőrűvészek

Szabadban, Szentendrén

Pest megyei Hírlap 1968 december 1

9. old.

Mihálte Pál

Festménye

szerepel az „Új művek" c.
kiállítás a Műcsarnokban

Horváth György: Elkötelezett
alkotások az „Új művek" között

Magyar Nemzet 1941 III. 9

MDK

Miháltz Pál

Kiállitási kritika

Hrvesmegyei Népujság 1968 aug.11.

Ügyiratszám:

Ügyintézőnk:

Budapest, 196

ORSZÁGOS TERMÉ
BUDAPEST, V.,
TELEFO

4081 66. FNYV. 9. t. (N)

Mihóltz Pál

Munkácsy díjas (1960), Érdemes művész (1965). Több művei: Csendélet (1944), Kopár fa (1946), Önarchép (1952), Egy élet regénye (linometszet-sorozat)

Ki kicsoda? Életrajzi lexikon. / Fonó Györgyné, Kis Tamás / Bpest, 1969. 1-617 367 l.

Mihéltz Pál

is a konstruktivista törekvésű csoporthoz tartozott a szentendrei művésztelepen. (Körött terület Szentendrére).

A szentendrei festészet negyven éve (Németh Lajos)
(Kultura-Művészet)

Magyar Hírlap, 1968 szeptember 15. 9. l.

Mihóltz Pál

műveivel kapcsolatosan nem beszélhetünk egy kimondott Szentendre-i stílusról.

Németh Lajos: Forty years of painting at Szentendre. The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1969. 33. p.

192 l.

Mihálitz Pál

Föld, oltemp.

XV. Szegedi Nyári Tárlat

Mihálitz Pál

Föld, repr.

XV. Szegedi Nyári Tárlat

Mihálka Pál festő

Telepy Katalin tanulmánykötetének
ismertetése.

Dévényi Iván: Képzőművészeti könyvszemle
Telepy Katalin: Mihálka Pál
283-286.

JELENKOR, Pécs, 1973. március XVI/3.

Mihálta Pál, festő

A Munka Érdemrend arany
fokozatát kapta:

— : Hír 8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. ápr. 11.

Mihálta Pál festő

A baglári temetődombi kápolnában kiállítás nyílt a műcsarnok anyagából, ahol szerepel a művész „Margitszigeti romok" c. műve. (említve)

Horányi Barna: Fordított torony.
Somogyi Néplap, 1974. júl. 28.

Mihaltz Pál

Interieur. – Telepy Katalin a Mai Magyar Művészet sorozatban megjelent kötetéből. (Képzőművészeti Alap.).

Magyar Ifiolap 1972/250 IV. old.

Michaltz Pál
Munkácsy-díjas festőművészt a
Magyar Népköztársaság érdemes mű-
vészét, élelmüvéért, kiemelkedő al-
kotó munkásságának elismerésével
a Magyar Népköztársaság Kiváló
művésze címmel tüntették ki.

Magyar Hírlap 1973/92 3 old.

Mihaltz Pál

Megnyílt jún. 4.-én a Debreceni Képzőművészeti Galéria, ahol a művész alkotása látható.

Hajdúbihari Napló, 1974. jún. 5.

Miháltz Pál

Az új művésztelepről, 1973. oltemp. 60x80cm
Szentendrei udvar, 1974. -"-, 60x80cm

Az újjáépített szentendrei végi
művésztelep — Őszi tárlat, 1974.

Mihaltz Pál

Az új művésztelepről, repr.

Az újjáépített szentendrei régi művésztelep — Őszi tárlat, 1974.

Mihálta Pál
festő

A festészeti anyag kiemelkedő darabjai közé tartoznak a művész alkotásai.

Sz.Kürti Katalin: Képzőmüvészeti Galéria Debrecenben.
Müvészet, 1974.október - 20.oldal.

Mihálta Pál
festő

Mihálta Pál festészete posztim-
pressziónista is anyzatot kép-
visel.

SzóKürti Katalin: Képzőművészeti Galéria Debrecenben.
Művészet 1974.október - 20.oldal.

Miháltz Pál

Dévényi Iván méltatása a festő 75.-ik születésnapja alkalmából.

M.P. az Iparművészeti Főiskola nyugalmazott tanára.

Vigilia 74/4

277.o.

Miklóshz Pál

Kiállitáson vett részt a szentendrei művésztelep alkotóinak rendezett tárlaton, a művésztelep galériájában.

Dévényi Iván ismertetése.

Vigilia 74/12. 853. old.

Miháltz Pál
kiállítását a Műcsarnokban szombaton
Frank János művészettörténész nyitotta
meg. A tárlaton az idősebb festőnemze-
dék kiváló egyéniségének csaknem ötven
festménye látható.

Magyar Hírlap 1972/79 13 old.

Mihálka Pál, festő

Díjat nyert.

– : Megnyitották a XV. kepedi nyári tárlatot 7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. júl. 23.

Mikáltz Pál festőművész

a Magyar Népköztársaság Érdemes
Művésze címet kapta

Magyar Nemzet 1973 április 3
4. old.

Mihaltz Pál

Sárga hár, tempera
Requiem, tempera

Szentendrei művész

Mikáltz Pál

Þatalepart repr.

Szentendrei Festők Tárlata

Ferenczy Károly Múzeum

Mihálta Pál

1. Patakpart Szentendrén olaj
2. Szentendrei kálvária olaj temp.
60×80

Szentendrei Festők Tárlata
Ferenczy Károly Múzeum

Mihálka Pál

Vörös fal olaj farp. 60×70

Szentendrei Festők Társasága
Ferenczy Károly Múzeum

Julián Pál

A elveszett lap, 1970. repr.

A régi művésztelep emlékkiállítás
1972. Szentendre

Mixed Media

Assorted Prof Drawings, 1989

Untitled, Mallow gold graphite on A
Canvas

Mihalátz Pál

Műteremrészlet, 1968. 30,8×23,5

A telep életéből, 1968. 29,3×21,5

A régi művésztelep
Emlékkiállítás, 1972. Szentendre

Milvaltz Pál

A telep Restje, 1969. Kréta, gouache

Az elvesztett Rest I. 1970. oltemp. farost

A régi művésztelep
Emlékkiállítás, 1972. Szentendre

Arbeitsbeleg
Zur Mittelstufe, 1972. Gestaltung

Mikáltz Pál

1. Nagy alkonyat olajtemp. 60x80
2. Falak —"— —"—

XIV. Szegedi Nyári Tárlat
1973. jul. 22—szept. 16.

Mihátz Pál

Részt vett a budapesti művészeti hetek keretében rendezett kiállításon, a természetet konkrétabban ábrázoló a postimpresszionizmus hagyományaiban gyökerező alkotásaival.

Bojár Iván: Pest megyei művészek tárlata

Magyar Ifirlap 1971/270 6 old.

Mihaltz Pál, Munkácsy-díjas festőművész,
a Magyar Népköztársaság Érdemes Művészét,
életművéért, kiemelkedő állami munkás-
sága elismeréséül a Magyar Népköztársa-
ság Kiváló Művésze címmel tüntettük ki.

Csongrád m. Szeged, 1973. ápr. 3.

Mihálka Pál
festő

Mihálka Pál „Szentendrei" című
kis táblája szerepel a szófiai
nemzetközi tárlaton.

Horváth György: Szófia előtt.
MŰVÉSZET, 1973. május - 44.oldal

Miháltz Pál

1899. ~~más~~ április 1-én született

Népszava, 1974. márc. 31. 102 évf. 76 sz. 14 p.

Miháltz Pál
egy festménye is az állandó kiállítás anyagába került a miskolci Képtárba

Benedek Miklós: Háromszáz, meg hétszáz
mükincs

Észak-Magyarország 1974/21 4 old.

Mihaltz Pál

Képviseltette magát a Pest megyei csoport 40-en
(Szentendre, Ferenczy múzeum).

Bojár Judit: Kiállítóról – kiállítóra; Magyar Hírlap, 1970. IV. 21. 9. l.

Miháltz Pál

1.

Munkácsy-díjas, a Magyar Népköztársaság kiváló művésze. 1918 és 22 között tanult a Képzőművészeti Főiskolán. Tanárai Révész Imre és Vassary János voltak. 1924 óta kiállít, a 20-as és 30-as években elsősorban az ÚME és a KÚT tárlatain. Hatott rá az expressionismus, majd az École de Paris. A 30-as évek végén alakult ki érett stílusa.

Dévényi Iván: Miháltz Pál; Műgyűjtő, 1973/4. sz. 37. l.

Mihältz Pál

Képeiv szerepelnek Szentendre, Óbuda, Esztergom, Sopron, Eperjes utcái. Fest önportrékat, csellózó, zongorázó figurákat, megjelennek kertje virágai, otthona tárgyai, bútorai. A szerző Pieter de Hocchal, Chardinnel, Vuillard-val, Morandival, Rippl-Rónaival és Szőnyivel hozza kapcsolatba.

Dávényi Iván: Mihältz Pál; Müggyűjtő, 1973/4. sz. 37. l.

Mikáltz Pál

A szerző idéz Szíj Béla és Németh Lajos rámonatkozó megállapításaiból. (Az utóbbi írja, hogy dvőszorban pasztellel és olajpasztellel dolgozik.)

Dévényi Iván: Mikáltz Pál; Műgyűjtő, 1973/4. sz. 37. l.

Miháltz Pál

Önmagáról kevéssszer nyilatkozik. Képeiben reagál az 1944/45-ös ostrom eseményeire (Rabságban, 1944, kalitkás madárral; Az üldözött, Temető, Az elhagyott udvar, Tragikus csendélet – mind 44-ből.) Az utóbbi a liliccei múzeumban van.

Dévényi Iván: Miháltz Pál; Műgyűjtő, 1973/4. sz. 37 l.

Mihàltz Pál

1946 óta nyarait Szentendrén tölti, három évtized óta a művésztelep tagja. Munkásságával is a szentendrei művészethez kapcsolódik.

Dèvényi Iván: Mihàltz Pál, Műgyűjtő, 1973/4. sz. 38. l.

Mihóltz Pál

Alábbi műveit emeli ki a szerző: Bordó zubbonyos önarckép 1963, Római sírkövek 1965, Kesmárki házak 1966, Rácz Aladár emlékére 1968, Barokk kapu 1968, Alkonyat madarakkal 1969, Margitszigeti romok 1970, Békét 1970.

Dévényi Iván: Mihóltz Pál, Műgyűjtő, 1973/4. sz. 38. l.

Mihálta Pál

Házbontás.
Szentendrei épületek.
A gyászkocsi gyásza.
Napraforgók ősszel.

Mügyűjtő, 1973/4. sz. 36-38. l.

Mihaltz Pál
festő

Mihaltz Pál művei szerepelnek
a Miskolci Képtárban.

Végvári Lajos: A Miskolci Képtár
Művészet, 1973. december - 28 oldal.

Mikváltr Pál
festő

A Főiskolán Balázs Irén
mestere volt.

Pap Gábor: Balázs Irén.
Művészet, 1973. november - 21.oldal

Mihóltz Pál

fsf"

„Műemlékegület Sopronban"

1969. Tojás, olajtempera.

100 X 70 cm. Repr.

Képzőművészeti almanach 3

Corvina 1972

Mihóltz Pál

Utcarészletei szerepeltek a Csók István Képtár (Szfuár) kiállításán.

Szobadi Judit: A szentendrei művészet; Képzőművészeti Almanach 3; Corvina 1972; 15. f.

Mihálta Pál

Dévényi Ivánnak a fenti művésszel kapcsolatos megállapításait bírálja

Ujvári Béla recenziója /Képzőmův.Almanach 2, 1970/.
Mivtört.Art.197.2.sz.156-160.1.
156.1.

Mihàltz Pàl

Müemlèképület Sopronban. 1969. Tojàs, olaj-
temperа. 100 x 70 cm

Képzömüvészeti Almanach 3, Corvina 1972

Mihálts Pál

festő

v képei szerepeltek a székesfehérvári Isók István Képtár szentendrei kiállításán.

Képzőmű. Almanach 3.
Corvina 1972.

Mihaltz Pál

Szentendre uj kiállitóhelyisége: A művésztelepi galeria a régi művésztelep tagainak munkáiból rendezett tárlattal nyilt meg. Mihaltz Pál „Az elveszett kert" cimü temperaképe azt bizanyitja, hogy a konstruktiv, szürrealista és a posztimpresszionista törekvések egyaránt fontos elemei a szentendrei festészetnek.

D. I.: Rejszö művészet.

Vigilia 1972/9 634 old

1

Miháltz Pál.

Márciusban nyílt meg a Műcsarnokban Miháltz Pál Munkácsy-díjas festő tárlata, amelyen a mester ujabb munkáit – 1969-es kiállítása (és súlyos betegsége) óta készült tempera képeit, akvarelljeit és grafikáit – láthattuk.

D. I. Képzőművészet.

Vigilia 1972/7 497 old.

Mihältz Pál 2

A kiállítás anyaga azt tanúsítja, hogy a művész maradéktalanul meg tudja valósítani festői programját; szentendrei, óbudai, margitszigeti, saproni, esztergami, eperjesi – olykor szimbolikus jelentést hordozó – város és tájképei, mesteri színhangszerelésű enteriőrjei, némegyszer drámai kifejezésű önarcképei egy vérbeli festő, egy kiváló művész alkotásai.

D. I.: Képzőművészet.

Vigilia 1972/7 497 old.

Mihaltz Pál 3

A hajlott életkorban járó művészek legtöbbje múltjából él, felhalmozott szellemi kincseit fogyasztja. Mihaltz a ritka kivételek közé tartozik, ő ma is képes előre lépni. Úgy tűnik, a mester éppen ezekben az esztendőkben – 1970-ben és 1971-ben (élete nyolcadik évtizedében) alkotott munkáiban – ért fel pályájának csúcsára.

D. I.: Képzőművészet.

Vigilia 1972/7 497 old

Mihältz Pál 4

A „Szentendrei emlék", a „Rék rekviem", az „Összel", a „Zöld önarckép", a „Vörös mező", a „Rép Szent Mihállyal" c. festmények nem csupán a művész törvetlenül ivelő, következetesen épülő életművének büszkeségei, de a XX. századi magyar festészet egészének is fontos, nagyszerű darabjai.

D. I.: Képzőművészet.

Vigilia 1972/7 497 old.

Mihálth Pál

festő

Irodalom:

Szilágyi Dezső: Mihálth Pál.
Művészet, 1971 sept.

Telepy Katalin: Mihálth P. 15.
Képcsarnok v. K. 1972.

Mihóltz Pál

festő

Irodalom:

Devecseri Ivána: Mihóltz Pál
Látóhatár, 1971. 1-2. sz.

Telepy Katalin: Mihóltz P. 15.
Képzőművészet, K. 1972

Mihálik Pál
festő

Irodalom:

Horváth György: Mihálik Pál
Magyar Nemzet, 1969. II. 24.

Telepy K.: Mihálik P. 15.
Képzőműv. K. 1972.

Mihálta Pál

festő

Irodalom:

~~Mihálta Pál~~

Szamosi Ferenc: Von Siebenbürgen nach Szentendre. Retrospektive des Malers P. M. Bp. Rundschau, 1969. márc. IX. n.

Telepy K: Mihálta P. 15.

Képzőmű v. K. 1972.

Mihálth Pál

festő

Irodalom:

Boróky Mária: Mihálth Pál

Daily News, 1969 márc. 21.

Telepy K: Mihálth Pál IJ.

képzőművészet V. K. 1972.

Mihálta Pál

festő

Irodalom:

Pataky Dénes: Mihálta Pál 70 éves. Művészet 1969 ápr.

Telepy K: Mihálta Pál 15. Képzőművész. K. 1972.

Mihálk Pál

festő

~~Mihálk Pál~~:

hodalom!

Németh Lajos: Mihálk Pál retrospektív kiáll. kat. előszava, 1969 márc.

Telepy K: Mihálk P. 15.

Képzőmű v. K. 1972.

Mihálte Pál

festő

hodalom:

Gödsös Lilia: Mihálte Pál,
Kortárs, 1965 jan.

Telepy K: Mihálte P. 15
Képrőmű v. K. 1972.

Mikáltk Pál

festő"

Irodalom:

Frank János: Mikáltk Pál, Élet és Irodalom, 1964. nov. 19.

Telepy K: Mikáltk P. 15. Képzőművész. K. 1972.

Mihálta Pál

festő

Irodalom:

Baky Miklós: Mihálta Pál

Művészet, 1965 márc.

Telepy K: Mihálta Pál 15

Képrőmův. K. 1972.

Mihálta Pál

festő

Irodalom:

Szeg Béla: Mihálta Pál kiállítása a bók galériában / Katalógus előszó / 1964 nov.

Telepy K: Mihálta P. 15.

Képzőmű. K. 1972.

Mihálth Pál

festő

Irodalom:

Rétly Valéria: Mihálth Pál, Major Nemzet, 1964. nov. 14.

Telepy K: Mihálth P. 15 Képzőművész. K. 1972.

Mihálik Pál

festő

Irodalom:

Vajna Éva: Mihálik Pál,
Művészet, 1961, T. sz.

Telepy K: Mihálik P. 15.
Képzőművész. K. 1972.

Mihálik Pál

festő

Irodalom:

Datka Mária: Mihálik Pál ki-
állítása, Magyar Nemzet 1959 nov.
Telepy K: Mihálik P. 15.
Képzőműv. K. 1972

Mihálta Pál
festő

Irodalom:

Pogány Ö. Gábor: Mihálta Pál
/Katalógus előszó/, 1959.

Telepy K: Mihálta P. 15.
Képrőmův. K. 1972.

Mihálik Pál

festő

irodalom:

Harasztiné Takács Mariannа:

Szabad Művészet, 1949 febr.–márc.

Telepy K: Mihálik P. 15

Képzőművész. K. 1972.

Mihálta Pál

festő

Irodalom:

Kállay Ernő: Hét művész kiállítása / Ernst Múzeum katalógus előszó / 1946.

Telepy K: Mihálta P. 15.

Képzőmův. K. 1972.

Mihálik Pál

festő

Irodalom:

Lyka Károly: Egy élet regénye/E-lőszó a 41 db.-ból álló linómetszet sorozathoz./ 1933.

Telepy K.: Mihálik P. 15.

Képzőművészet v. K. 1972.

Mihálik Pál
festő

Irodalom:

Ybl Ervin: Két kiállítás
Budapesti Hírlap, 1931. IX. 20.

Telepy K.: Mihálik P. 15.
Képzőművész. K. 1972.

1) Mihóltz Pál

festő

Művei:

Golgota. 1924. Olaj, vászon.

80 x 90 cm. A művész tul.

Repr.

Telepy K: M. P. ~~15~~. 6.

Képzőművész. K. 1972.

2) Mihálta Pál

festő

Interieur. 1966. Pastell, papír. 70 x 50 cm. Műv. Min. tul. Repr.

Telepy Katalin: M. P. ~~15~~. 7. Képőműv. K. 1972.

3) Mihálta Pál

festő

Gendélet szárnyas napra forgó-
val. 1966. Pastell, papír.
70 x 50 cm. A művész tul. Repr.
Telepy K: Mihálta P. ~~15~~ 9.
Képzőmův. K. 1972.

4) Mihálth Pál

festő"

Vízpart madarakkal. 1968.

Tojás –, olajtempera. 70×50 cm.

Kiscelli Múz. tul. Repr.

Telepy K: Mihálth Pál 10.

Képzőműv. K. 1972.

Mihálta Pál
festő

Művei:

Alkony madarakkal. (vézlet.)

Limlapon. Repr.

Telepy K: Mihálta Pál 15.
Képzőmű r. K. 1972

Kiss Pál
festő

1. Kulissák mögött. Olaj, vászon.
100 × 80 cm. A művész tul.
Repr.

Telepy K: Kiss P. In.
Képzőműv. K. 1972.

Mihálik Pál
festő

2. Kalétka. 1931. Olaj, vászon.
70 × 70 cm. † művész tul. Repr.

Telepy K: Mihálik P. 15.
Képzőművész. K. 1972.

Mihálta Pál

festő

3. Ház Kordéval. 1946. Tojás-, olajtempera, vászon. 70 x 80 cm. A művész tul. repr.:

Telepy K: Mihálta P. 15

Képzőmőv. K. 1972.

Mihálta Pál
festő

4. Szegény asszony kahassal. 1948.
Pasztell, papír. 80 x 58 cm. A
művész tul. Repr.
Telepy Katalin: Mihálta P. 15.
Képrőmáv. K. 1972.

Mihálik Pál

festő

5. Vörös ház. 1966. Tojás-, olaj-tempera, vászon, 60×80 cm. A művész tul. Repr.

Telepy K: Mihálik Pál ifj. Képzőművész. K. 1972.

Mihálfz Pál

festő

6. Kapuk fehete lóval. 1968.

Tojás-, olajtempera, lemez. 60x80 cm.

Dr. Őri Ambrus és Dr. Opanszky Anna tul.

Repr.

Telepy Katalin, Mihálfz P. 15.

Képzőmű v. K. 1972.

Mihálta Pál
festő

7. Szín foltok tükörrel. 1968.
Tojás, olajtempera, lemez. (60 x 80) cm.
A művész tul. Repr.

Telepy K: Mihálta P. 15.
Képzőmű v. Kiad. 1972

Mihálta Pál

festő

8. Óbudai ~~keresut~~ Kereszt. 1968.

Tojás-, olajtempera, lemez. 80 x 60 cm.

Műv. Min. tul. - Repr.

Telepy K: Mihálta P. 15.

Képzőműv. K. 1972.

Mihálik Pál

festő

9. A fal. 1968. Tojás-, olaj-tempera, karton. 70 × 100 cm. A művész tul. Repr.

Telepy K.: Mihálik P. 15.

Képzőművész. L. 1972.

Mihálka Pál

festő

10. Kopár táj. 1968. Tojás-, olaj-tempera, karton. 70x100 cm. + művész tul.

Repr.

Telepy K: Mihálka P. 15.

Képrőmű v. K. 1972.

Michalik Pál

festő

11. Ikon önarckép. 1968. Tojás-, olajtempera, lemez. 70 x 50 cm.
A művész tul. Repr.

Telepy K.: Michalik P. 15.
Képzőművész. K. 1977.

Mihálik Pál
festő

12. Tenger. 1968. Tojás-, olaj-
tempera, lemez. 60×50 cm.
A művész tul. Repr.

Telepy K.: Mihálik P. 15.
Képzőművész. K. 1972.

Mihálta Pál
festő

13. Alkonyat madarakkal. 1969.
Tojás-, olajtempera, karton.
70 x 100 cm. A művész tul. szepv.
Telepy K: Mihálta P. 15
Képzőmű v. K. 1972.

Michálik Pál
festő

14. Esti beszélgetés. 1969.
Tojás-, olajtempera, lemez. 60×80 cm.
A művész tul. Repr.
Telepy K: Michálik P. 15.
Képzőművész. K. 1972.

Mihálta Pál

festő

15. Özvegyasszony udvara. 1969.

Tojás-, olajtempera, lemez. 60X80 cm.

A művész tul. Repr.

Telepy K: Mihálta P. 15.

Képzőműv. K. 1972.

Mihálta Pál

festő

16. Ősz. 1969. Tojás-, olaj tempera, lemez, 60 x 80 cm. A művész tul.

Repr.

Telepy K: Mihálta P. 15.

Képrőmű. Miad. 1972

1) Miháltz Pál

festő

Egyike a szentendrei művéntelep megteremtőinek.

A Képzőműv. Főiskolán első mes-

Telepy Katalin: Miháltz P. S.

Képzőműv. K. 1972

2) Mihálta Pál

festő

tere Révész Imre. Munkácsy hatása.

1922-ben Vaszary János vákantja

Telepy K: Mihálta P. 5.
Képzőmű v. K. 1972.

3)

Mihálta Pál

festő

mesteréül.

1924 körül keletkezett képei:

„Krisztus fej", „Jeanne d'Arc",

Telepy K: Mihálta P. 6.

Képzőmű v. K. 1972.

4) Mihálta Pál
festő

„Golgota".
„Kulisszák mögött" /1928/.
„Kalitka", „Nyulak".

Telepy K: Mihálta P. 7.
Képzőmův. K. 1972.

5) Mihálta Pál

festő

Mint Vaszary-növendék vett részt az új művészeti egyesület, a KUT és UME kiállításain.

Telepy Katalin: M. P. 7.

Képzőmű. K. 1972.

6) Mihálta Pál
festő

A II. V. H. előtt a Műegyetemen tanít.

1959-ben retrospektív kiállítása:
Telepy Katalin: M. P. 8.
Képrőmű. K. 1972.

7) Mihálta Pál
festő

szerepeltek: „Romos ház", „Ott-
hontalanok", „Komor idő", „Te-
metés" c. képei.

Telepy K: M. P. 8-ban
Képzőmű v. K. 1972.

8) Miháltz Pál
festő

A 30-as években egy-egy nyarat
tölt Szentendrén, 1946-tól, mint
a Telep tagja, minden szabad ide-
Telepy Katalin: M. P. 9.
Képzőművk. K. 1972.

9) Mihálta Pál
festő

jében ott munkálkodik.

Telepy K: Mihálta Pál 9.
Képrőmű v. K. 1972.

Mihálta Pál

festő

Önarchép /1963/

Telepy Katalin: Mihálta Pál 36.

Kiprőmův. Kiadó 1972.

1) Mihálth Pál

festő

kiállításai

1924 - Ernst Múz.

1925 - Műcsarnok, Tavaszi kiállítás

Telepy Katalin: Mihálth Pál B

képművész. Kiad. 1972.

2) Mihóltz Pál

festő

Nemzeti Szalon, Tavaszi kiállítás,

Műcsarnok, 1926 kiállítás.

1926 - Nemzeti Szalon, Tavaszi kiállí-

Telepy Katalin: Mihóltz P. 13.

Képzőművész. Kiad. 1972.

3) Mihóltz Pál

festő

tár; Műcsarnok s Tavaszi kiállítás, Ernst Múzeum III. Nagy kiállítása.

Telepy Katalin: Mihóltz 1. 13.

Képzőműv. Kiad. 1972.

a)

Mihóltz Pál

festő

1927 – Nemzeti Szalon, Tavaszi kiállítás

1928 – Nemzeti Szalon, Tavaszi kiállítás

Telepy Katalin: Mihóltz B.

képzőm. o. k. 1972.

a) Miháltz Pál

festő

tár; Műcsarnok; VME; Képző-
művészeti Főiskola Növendékei-
nek kiállítása, Vaszary János
Telepy Katalin: Miháltz B.
Képzőműv. K. 1972.

5) Miháltz Pál

festő

és az VME kiállítása, Bécs

1929 - Ernst Múzeum, Munkácsy Cék

Telepy Katalin: Miháltz B.

képzőmű. Kiad. 1972.

6) Mihálfi Pál

festő

II. Reprezentatív kiállítása; Nemzeti Szalon, Tavaszi kiállítás,

Telepy K. Mihálfi Pál B. Képzőművész. K. 1972.

7) Mihálta Pál

festő

A Magyar Művészet kiállítása, Genova;

Újabbkori Magyar Művészet kiállítása,

Nürnberg.

Telepy: Mihálta 13.

Répőmű v. K. 1972

8) Mihálka Pál

festő

1931 - Nemzeti Szalon, UME;

Ernst Múzeum Kollektív kiállítás

Telepy: Mihálka 13.

Képzőművész. K. 1972.

9) Mihálta Pál
festő

tás és KVT.

1932 – Műnarnok, Az összes művészcsoportok tagjainak válogatott
Telepy K: Mihálta B.
Képzőműv. K. 1972.

10) Miháltz Pál

festő

műveiből rendezett kiállítás

1933 – Műcsarnok, Fiatal művészek kiállítása,

Telepy Katalin: Miháltz B.

Képzőmű v. K. 1972.

11) Mihálka Pál

festő

Nemzeti Szalon, Magyar Képzők
Kiállítása.

Telepy: Mihálka 13.
Képzőm. o. k. 1942.

12. Mihóltz Pál

fzsb"

1934.- Új ~~Mu~~ Művészek Egyesülete

Reprezentatív kiállítás;

Szépművészeti kiállítások

Telepy: Mihóltz 13.

Képzőmű v. K. 1972

13) Mihálta Pál

festő

1936 — Szentenóvei Művésztelep

Jubileumi kiállítása.

Telepy K: Mihálta 13

Képzőművi. K. 1972.

14) Mihálta Pál
festő

1937 – Nemzeti Szalon VME; –
Tavaszi kiállítás; Műpárnok,
Magyar Művészetért.
Telepy Katalin: Mihálta B.
képzőmű v. kiad. 1972.

15) Mihálta Pál

festő

1938 – Nemzeti szalon, Téli Tárlat.

1940 – Műcsarnok, Magyar Művész-

Telepy K: Mihálta B.

képrőmű v. K. 1972

16) Michálik Pál

festő

két kiállítás

Nemzeti Szalon, UME

Telepy: Michálik 13.

Képzőművész. K. 1972.

17) Mihálik Pál

festő"

1941 – Nemzeti Szalon, KUT

1942 – Nemzeti Szalon; UME;

Telepy K: Mihálik 13.

Képzőmű v. k. 1972.

18) Mihóltz Pál

festő

Műcsarnok, Magyar Műrészetért

1944 – Ernst Múzeum, Kollektív

Telepy Katalin: Mihóltz B.

Képcsőmű. K. 1972.

19) Mihálik Pál
festő"

kiállítás

1945 – Ernst Múzeum, Szocialista
és munkás képzőművészek

Telepy K: Mihálik 13.
Képzőműv. K. 1972.

20) Mihálik Pál

festő

kiállítása

Ernst Múzeum, Nemzeti Pa-

varstpwt kiállítása a Dózsa

Telepy K: Mihálik 13.

Képzőműv. Kiad. 1972.

21) Mihálta Pál

fastő

György szobor javára

1946 – Ernst Múzeum kollektív

kiállítás

Telepy Katalin: Mihálta 13.

Képrőmű. K. 1972.

22) Mihálik Pál
festő

1947 – Műcsarnok, Magyar képzőművészeti kiállítás
1948 – Fővárosi képtár, Magyar
Telepy: Mihálik 13.
Képzőműv. K. 1972.

23) Mihálta Pál

festő

Valóság kiállítás;

Nemzeti Szalon, Magyar kép-

zőművészet újabb irányai

Telepy K: M.P. 13.

képzőműv. K. 1972

24) Mihálik Pál

festő

1949 – Fővárosi Népművelési Központ

1950 – Nemzeti Szalon, Konstrak-

Telepy Katalin: M. P. 13.

Képzőműv. K. 1972.

25) Mihálta Pál
festő

tív Festők;

Műcsarnok, T. Magyar Képző-
művészeti Kiállítás

Telepy K: M. P. B.
Képzőmű v. K. 1972

26) Miháltz Pál

festő

1951 – Műcsarnok, II. Magyar Kép-
zőművészeti kiállítás;
Szentendrei Művésztelep

Telepy K: Miháltz P. 13.
Képzőműv. K. 1972

27) Mihálta Pál
festő

Kiállítása

1954 – Műcsarnok, IV. Magyar
Képzőművészeti Kiállítás

Telepy K: Mihálta P. B.
Képzőműv. K. 1972.

28) Miháltz Pál
festő

1955 – Műcsarnok, Magyar kép-
zőművészeti kiállítás

Telepy Katalin: Miháltz P. B.
Képzőmű v. K. 1972

29) Mihálta Pál
festő

1956 – Szentendrei Művésztelep
Jubileumi kiállítása.

Telepy K: Mihálta P. 13.
Képzőmű v. K. 1972

30) Mihálik Pál
festő

1957 – Műcsarnok, Magyar Forradalmi Művészet kiállítása.

Telepy Katalin: Mihálik P. 13. képcsarnok K. 1972.

31) Miháltz Pál

festő

1959 – Ernst Múzeum, Retrospektív

kiállítás

Nemzeti Szalon, Konstruktív

Telepy Katalin: M. P. B.

Képzőmű v. K. 1972.

32)

Mihálta Pál

festő

Művészet kiállítás

1960 – Műpavnok, Magyar képzőmű-
vészeti kiáll.

Telepy Katalin: M.P. 13.

képzőmű v. K. 1972.

33) Mihálta Pál

festő

1962 – Műszarnok, Miskolci Országos kiállítás;

Szeged, Szentendrei Múvész-

Telepy K: M. P. 13.

Képzőmův. K. 1977.

34)

Miháltz Pál

festő

telep kiállítása

bók István Galéria, Országos

képzőművészeti kiáll.

Telepy Katalin: M.P. 13.

Képzőműv. K. 1972

35)

Mihálta Pál

festő

1965 – Műcsarnok, Szentendrei Mű-

vésztelep kiállítása

1966 – Szentendrei Művésztelep kiállí-

Telepy K: M. P. B.

Képzőmův. K. 1972.

36) Miháltz Pál

festő

tása

1967 – Miskolci Országos Kiállítás,

Kiállítás India három vá-

Telepy K: M. P. B.

Képrőmű v. K. 1972

37) Mihálta Pál
festő

vosában

1968 - Berlinben 33 festményét mu-
tatják be Rassler Károly

Telepy Katalin: M. P. B.
Képzőmű v. K. 1972.

38) Mihálta Pál

festő

grafikával együtt

1969 – Székesfehérvár, Szentendre

Művészet kiállítás

Telepy K: M. P. B.

Képzőmű v. Kiad. 1972

39) Mihálta Pál

festő

Ernst Múzeumban

Retrospektív kiállítása;

Sopron, kollektív kiáll;

Telepy Katalin: M.P. B.

Néprőmű. K. 1972.

40) Mihálta Pál

festő

Ernst Múzeum: Magyar Művészet 1896-1945-ig, Magyar Művészet 1945-1969-ig. /+ MNG.

Telepy Katalin: M.P.B.

Képzőmű r. k. 1972.

41) Mihálta Pál

festő

kiállítása)

Műcsarnok Szczecini Biennálé,

Oslo, Bergen, Magyar művé-

Telepy Katalin: M.P. 13.

Képőmű v. Kiad. 1972.

42) Mihálta Pál
fotó

szet kiállítás

1970 – Montreal, Nemzetközi kiál-
lítás

Telepy Katalin: M.P.B.
Képrőmův. K. 1972.

43) Mihálta Pál

festő

1899 április 1-én született Magyarvalkón. Apja műrészetkedvelő vet. pap.

Telepy K: Mihálta P. 12.
Képzőműv. Kiad. 1972.

44) Michálth Pál
festő

10 éves korában, édesapja halála után Szentesre került, ott végezte el a középiskolát.

Telepy: M.P. 12.
Képzőműv. Kiad. 1972.

45) Mihálta Pál
festő

A Képőmű v. Főiskolán közvetlenül a háború után, 1918 - 1922 között tanult. Itt barátkozott

Telepy Katalin: M. P. 12.
Képőmű v. K. 1972.

46) Mihálta Pál

festő

Össze Barsay Jenővel.

Előbb Révész Imre mellett dolgozott, majd 1922 és 1927 között

Telepy Katalin: M.P.R.

Képzőmův. kiad. 1972.

47) Mihálta Pál
festő

Vaszary továbbképzős növendéke
lett.
1927 - ben vált meg a Főiskolától.

Telepy Katalin: M. P. R.
Képzőmű v. K. 1972.

48) Mihálta Pál
festő

Utána Barcsayval együtt a Fő-
városi Iparostanonc Iskolában
vajzot tanított Barcsayval együtt.
Telepy K: M. P. 12.
Képrőmű v. K. 1972.

49) Mihálik Pál
festő

A Szinyei Társaság „Fiatalok Tavaszi Szalonja" - in, a Nemzeti Szalonban, 1925-1927, 1934 és 1937-es

Telepy Katalin: M. P. R.
Képrőmű v. K. 1972.

50) Mihálta Pál
festő

kiállításain. kisebb ösztöndíjakat,
kitüntető ill. díszező elismerést kapott

Telepy K: M.P. 12.
Képzőmű v. K. 1972.

51) Mihálta Pál

festő

1929-ben egy ~~[illegible]~~ nyarat Velencében, Firenzében és Rómában töltött.

Aba-Novák és Szőnyi is ösztöni-

Telepy Katalin: M.P. 12

Képzőmův. K. 1972.

52) Mihálik Pál
festő

díjas volt akkor itt.

1933-ban Egy élet vegénye cím-
mel 41 linómetszete került ki-

Telepy Katalin: M. P. 12
Képzőmű v. K. 1972.

53) Mihálta Pál

festő

adásra, Lyka Károly előszavával. Tagja lett a Magyar Rézkarcolók Egyesületének is.

Telepy Katalin: M.P. 12

Képcsőmű v. K. 1972.

54) Mihálta Pál
festő

1928-tól 1946-ig a Műegyetemen
a szabadkézi rajz tanszékének
tanársegédje volt, ahol négy

Telepy K: M. P. 12
Képzőmű v. K. 1972.

55) Miháltz Pál

festő

éven át fizetés nélkül kellett

tanítania. Nehéz körülmények

között élt feleségével együtt.

Telepy Katalin: M.P. 12

Képzőmű v. K. 1972.

56) Mihálta Pál

festő

Egészsége is gyenge volt ekkor.

1931-től szentendrén dolgozott,

1946 óta a Művésztelep tagja.

Telepy Katalin! M.P. 12.

Nyomtatv. K. 1972.

57) • Mihálts Pál

festő

1946-tól 1959-ig az újonnan szer-

vezett Iparművészeti Főiskola pro-

fesszora volt.

Telepy K.: M.P. 12.

Képzőmův. K. 1972.

58) Mihálta Pál

festő

1946-ban a Szinyei Társaság táj-

képdíjának nyertese.

1961-ben a Munkácsy-díj T. fo-

Telepy K: Mihálta Pál R.

Képzőmű v. Kiad. 1972.

59) Mihálta Pál
festő

Korotá~~nak~~val tüntették ki.

1965-ben a Fővárosi Felszabadulási Pályázat tájkép kategó-

Telepy K: M.P. 12.
Képzőmű v. K. ~~ty~~ 1972.

60) Mihálta Pál
festő

riájának T. díját kapta.

1965 ápr. 4. A Magyar Népköztár-
saság Érdemes Művésze lett.

Telepy K: Mihálta Pál R.
Képzőmű v. K. 1972.

61) Mihálik Pál

festő

1970-ben a Munka Érdemrend arany fokozatával tüntették ki.

Telepy K.: Mihálik Pál R.
Képzőműv. K. 1971.

MIHÁLTZ PÁL, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár új szerzeményeinek anyagából.
A közölt képek jegyzéke:
61./.-MIHÁLTZ PÁL,- Igavonó ló,-papír,akvarell. 30+43 cm.Ltsz.68.597.-Kunvári gyüjteményből. Fekete repr. 305.old.

KUNVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története, Uj szerzemények, II. 301.old.

A Janus Pannonius Múzeum évkönyve. XIII. 1968. Pécs, 1971.

Miháltz Pál

a szentendrei Művésztelepi Galéria kiállításán, a régi művésztelep tagjainak tárlatán szerepel „Az elvesztett kert" c. temperaképe. /ceruletve/.

D. J.: Képzőművészet.
Vigilia, Budapest, 1972. szept. 634. old.

Miháltz Pál

legerben a III. orsz. akvarellbiennálén szerépel műve.

Farkas Aladár: A III. országos akvarellbiennáléról.

Népújság, 1972. aug. 27.

Miháltz Pál festőművész

A Herman Ottó Múzeumhoz csatolták a Miskolci Képtárat; az állandó kiállításon látható a művész festménye.

Benedek Miklós: Háromszáz meg hétszáz műkincs.

Északmagyarország, 1974. jan. 26.

Mihaltz Pál
festő

Mihaltz Pál mesterei a Főiskolán
Tardos-Krenner Viktor, Révész Im-
re és Vaszary János voltak.

Dévényi Iván: Mihaltz Pál.
Művészet, 1974. augusztus – 18 lap.

Mihaltz Pál
festő

Mihaltz Pál, Barcsayval, Medveczky Jenővel, Jálics Ernővel, Erdey Dezsővel, Stróbl Alajos egyeskezti műtermének raktárában lakott.

Deveny Ivan: Mihaltz Pál.
Művészet, 1974 augusztus - 18 lap.

Mihaltz Pál
festő

Mihaltz Pál 1899 április 1-én született az erdélyi Magyarvalkón, Tanulmányait a Képzőművészeti Főiskolon 1918 és 1922 között végezte.

Dévényi Iván: Mihaltz Pál.
Művészet, 1974. augusztus - 18 lap.

Mihalts Pál
festő

Mihalts Pál Munkácsy díjas festő,
a Magyar Népköztársaság kiváló
művésze, a Munka Érdemrend a-
rany fokozatának tulajdonosa.

Deréky Iván: Mihalts Pál.
Művészet, 1974. augusztus - 18 lap.

Mihaltz Pál
festő

„Rökösítés kapcsval"
(repro)

Dévényi Iván: Mihaltz Pál.
Művészet, 1974. augusztus - 18 lap.

Miháltz Pál
festő

1970-ben festette a művész a „Margitszigeti zemok"-at, 1971-ben a „Kék vekvicsu"-et, 1973-ban „A gyászkocsi gyásza" művet.

Dévényi Iván: Miháltz Pál
Művészet, 1974. augusztus - 18 lap.

Mihaltz Pál
festő

1963-ban festette a művész a „Bordózubbonyos önarckép"-et 1965-ben a „Tóman sirkövek" et 1966-ban a „Csendélet napra-forgóval".-t.

Deivényi Iván: Mihaltz Pál.
Művészet, 1974. augusztus - 18 lap.

Mihaltz Pál
festő

1967-ben festette a művész
a „Festő állvány"-t, 1968-ban
a „Rácz Aladár emlékére" című
művet.

Devényi Iván: Mihaltz Pál.
Művészet, 1974. augusztus - 18 lap.

Mihaltz Pál
festő

Mihaltz Pál „Tragikus csendélet"-e a 1944-45 ös ostrom rettenetet szólaltatja meg. Ez a mű Lidicének műzeumába került.

Dévényi Iván: Mihaltz Pál.
Művészet, 1974. augusztus - 18 lap.

Mihaltz Pál
festő

1951-ben festette a művész a „Karanhovácsok"-at, 1970-ben a „Béket"!, 1971-ben a „Hiro-sima"-t.

Devényi Iván · Mihaltz Pál.
Művészet, 1974. augusztus - 18 lap.

Mihaltz Pál
fesső

Mihaltz szamos műve társadalmi közösségi ihletésű pl. a „Rabságban", az „Üldözött", a „Temető", a „Tragikus csendélet".

Devényi Iván: Mihaltz Pál.
Művészet, 1974. augusztus - 18 lap.

Mihaltz Pál
festő

Székely András Mihaltz
műhármas drámai fe-
szültségére hívja fel a fi-
gyelmet.

Dévényi Iván: Mihaltz Pál.
Művészet, 1974. augusztus - 18 lap.

Mihaltz Pál

festő

Mihaltz Pál művészetéről Szíj Béla
úgy ír: „Mihaltz úgy fest, mint
aki bizalmas barátainak tesz
vallomást".

Devényi Iván: Mihaltz Pál
Művészet, 1974. augusztus - 18 lap.

Mihálta Pál
festő

Mihálta Pál művészetéről Németh
Lajos így ír. „Mihálta Pál a csend
és a szemérem művésze"...
Elsősorban pasztellal, méginkább
azonban olajtemperával dolgozik.

Devényi Iván: Mihálta Pál
Művészet, 1974. augusztus - 18 lap.

Mihaltz Pál

festő

A művész óbudai, soproni, szent-endrei, esztergomi, eperjesi utcákat, épületeket és több önportrét festett!

Dévényi Iván: Mihaltz Pál.
Művészet, 1974. augusztus - 18 lap.

Mihaltz Pál

festő

A művész csendéleteket, enteriőrölet, csellózó és zongorázó emberalakokat, berti részletekat stb. fest.

Deivényi Iván: Mihaltz Pál.

Művészet, 1974. augusztus - 18 lap.

Mihaltz Pál
fesső

Mint a horszak sok más művészének,
neki is gyakori témája a clown. 1928
-ban készült a „Harlequin" és a
„Kulisszák mögött" c. mű.

Devényi Iván: Mihaltz Pál.
Művészet, 1974. augusztus - 18 lap.

Mihaltz Pál
festő

Mihaltz Pál munkásságának harmadik periódusa a harmincas évek végétől napjainkig számítható.

Devényi Iván: Mihaltz Pál.
Művészet, 1974. augusztus - 18 lap.

Mihaltz Pál
festő

A Mihaltz képeket a 20-as és 30-as évek fordulóján bizonyára Vaszary befolyására, a Párizsi iskola élénk szinhatása ~~[illegible]~~ szívinyesül.

Dévényi Iván: Mihaltz Pál
Művészet, 1974. augusztus - 18 lap.

Mihálta Pál
festő

Az 1923-24 körül készült Mihálta
képeken a barna és fehete színek
domináltak.

Devényi Iván: Mihálta Pál
Művészet 1974. augusztus - 15 lap.

Mihaltz Pál

festő

1930-ban készült az „Enteriőr fehete órával és macskával"
1931-ben a „Kalitha madárral",
és a „Szán-ugulak" c. mű.

Dévényi Iván: Mihaltz Pál.
Művészet, 1974. augusztus-18 lap.

Mihaltz Pál
festő

A korai Mihaltz képek-gondolatiságot is alapos mesterségbeli felkészültséget mutatnak.

Devecseri Gábor: Mihaltz Pál.
Művészet, 1974. augusztus-18 lap.

Mihaltz Pál
festő

Mihaltz leghorabb munkái 1924. évi ifjúsági kiállitáson az Ernst Múzeumban szerepeltek, a főiskolá-sok tárlata volt.

Dévényi Iván: Mihaltz Pál.
Művészet, 1974. augusztus - 98 lap.

Mihaltz Pál
festő

Mihaltz legkorábbi munkái az „Elhagyatva", „Éz", „Kresztes", „A Zene", „Golgotha", „Egy zeneszerző portréja", „Öregember" stb.

Devényi Iván: Mihaltz Pál.
Művészet, 1974. augusztus - 98 lap.

Mihaltz Pál
festő

1972-ben a Műcsarnokban volt tárlata Mihaltz Pálnak, 1968-ban Kelet-Berlinben szerepelt nagyobb anyaggal.

Dévényi Iván: Mihaltz Pál.
Művészet, 1974. augusztus - 18 lap.

Mihaltz Pál
festő

Mihaltz leghorábbi munkáni
Munkácsy és Carrière reminisz
cenciák ötvöröduek expressionis
mussal.

Dévényi Iván: Mihaltz Pál.
Művészet, 1974. augusztus - 18 lap.

Mihalka Pál
festő

A művésznek 1959-ben az Ernst
Múzeumban volt kiállítása, 1964-ben
a Csók István Galériában, 1969-ben
az Ernst Múzeumban.

Dévényi Iván: Mihalka Pál
Művészet, 1974. augusztus - 18 lap.

Mihaltz Pál
festő

Mihaltz Pál 1946 ósa a szentendrei művésztelep tagja. 1972-ben Telepy Katalin his illusztrált monografiat publikált a mesterről.

Devényi Iván Mihaltz Pál

Művészet, 1974 augusztus - 18 lap.

Mihálta Pál
festő

Az Iparmüvészeti Főiskolán
alakrajzra és festészetre oktatta
növendékeit nyugdíjba vonu-
lásáig a művész.

Devényi Iván: Mihálta Pál.
Müvészet, 1974. augusztus - 18 lap.

Mihálbz Pál
fessö

1946-ban az ujjászervezett
Iparmüvészeti Főiskola tanára-
ra lett Mihálbz Pál.

Devényi Iván: Mihálbz Pál
Müvészet, 1974. augusztus - 18 sap.

Mihalta Pál
festő

Mihalta Pál első önálló tárlatára
1931-ben került az Ernst Múzeum-
ban Petrovics Elekkel a Nemze-
tiségiek.

Dévényi Iván: Mihalta Pál.
Művészet, 1974. augusztus - 18 lap.

Mihalta Pál
festő

A művész 1928-tól 1946-ig a budapesti Műegyetemen tanított rajzolást.

Devényi Iván: Mihalta Pál.
Művészet, 1974. augusztus - 18 lap.

Mihaltz Pál
festő

(A Szinyei Merse Társaság érdem-
díját 1922-ben nyerte el Mihaltz Pál.
1926-tól rendszeresen kiállított a
KUT és az UME tárlatain.

Deréky Ivánné: Mihaltz Pál.
Művészet, 1974. augusztus – 18 lap.

Mihaltz Pál
festő

„Dinamikus tág"
„Ház vörös éggel"
} repro

Dévényi Iván: Mihaltz Pál
Művészet, 1974. augusztus - 18 lap.

Mihaltz Pál

„Margitszigeti romok" c. lépe szerepel a Mársannalban rendezett „Új Mával" c. kiállításon

Kritika 1971 május
28. old.

Miháltz Pál

Bemutatott művei:

78 sz. „Anya", monotipia;

79. sz. „Emberlóval", monotipia.

Nemzeti Parasztpárt kiállítása, Budapest, 1945. VI.

Mihóltz Pál

Bemutatott művei:

92. sz. „Elhagyott utca", tempera.
93. sz. „Őszi fények", tempera.

Nemzeti Parasztpárt kiállítása, Műcsarnok, 1945. VI.

Miháltz Pál

Bemutatott műve:

95. sz. „Templomfal", tempera.

Nemzeti Parasztpárt kiállítása, Budapest, 1945. VI.

Miháltz Pál

Bemutatott műve:

27. sz. „Kocsi," akvarell.

Nemzeti Parantpárt kiállítása, Budapest,

1945. VI.

Miháltz Pál

az Országos Tájképfestészet kiállitáson festészeti kategoriében aranydiplomát kapott.

Magyar Hirlap 1976/3o1/1o

Mihaltz Pál

Művei a Szentendrei Múzeum
több-terminben találhatók

Balla Erzsébet: A Szentendrei Művésztelep 50 éve.
Új Tukor, 1978. február 19 - 3. lap.

Mihaltz Pál

Mihaltz Pál a „Fehete fák, fehér falak" című jelentős munkája képzőeli a Dévényi gyűjteményben

Salamon Nándor Dévényi Iván műgyűjteménye
Mérvészet, 1978 apszis - 2 lap.

Mihaltz Pal

Martsa Alajossok egyet mellett
a művész néhány művét őrzi.

Salamon Nándor: Dérényi Iván műgyűjteménye.
Művészet, 1978. április - 2 lap.

Mihaltz Pál

A művész néhány adkotása
magángyűjteményben van.

Sulamon Nándor: Devényi Iván műgyűjteménye.
Művészet, 1978. április - 2 lap.

Miháltz Pál

Az „Ikonok városa" című hé-
pén szerepel a szentendrei Kál-
vária és az ottani Tanács é-
pülete, tengplomtornyok és mind
ezek felett a szerb ikonok lebegő
szentjei.

Balba Erzsébet: Miháltz Pál kiállítása.
Új Tükör, 1978. április 2 – 3 lap.

Muhaltz Pál

Méltatás.

Balla Erzsébet: Muhaltz Pál kiállítása.
Új Tükör, 1978. április 2 – 3. lap.

Mihálta Pál

A művész önarcképei magyon őszintén vallanak a művész emberségéről.

Balla Erzsébet: Mihálta Pál kiállítása.
Új Tükör, 1978. április 2 – 3. lap.

Mihaltz Pál

A művész jelenlegi kiállítá-
sán nagyrészt az utóbbi 2 év
termését láthatjuk. A sajátosan
szentendrei világú festő, kötődik
a városhoz, témait innen meríti.

Balla Erzsébet: Mihaltz Pál kiállítása.
Ujtükör, 1978. április 2. – 3 lap.

Mihalka Pál

A művész tanított a Művészeti Gimnáziumban és az Iparművészeti Főiskolán. 50 éve kiállító művész.

Balla Erzsébet: Mihalka Pál kiállítása.
Új Tükör, 1978. április 2. – 3. lap.

Mikáltz Pál

Mikáltz Pál, Révész Imre és Vaszary János tanítványa volt.

Balla Erzsébet: Mikáltz Pál kiállítása.
Új Tükör, 1978. április 2. — 3. lap.

Mihálte Pál

A rövidesen 80. életévébelépő
művész, télen pesti otthonában,
nyáron szentendrén dolgozik.

— Mihálte Pál tárlata.

Új Tükör, 1978. március 26-43 lap.

Mihálka Pál

Mihálka Pál, a Csók Galéria-
ban rendezett kiállítását, a
legutóbbi hét évben festett
montagy hatodik alkotását.

— : Mihálka Pál társulata
Új Tükör, 1978. március 26 - 43. lap.

Mihaltz Pál

Mihaltz Pál kiállítása a
Csók István Galériában
megnyílt.

Balla Erzsébet: Mihaltz Pál kiállítása.
Új Tükör, 1978. április 2 - 3 lap.

Mihalitz Pál, festő

L.:Vaszary János

D.-Vaszary-tanitványok 2.

Esti Hirlap, Br. 1977 szept. 21.

Pál Mihàltz

Ausstellungen:

Csàky István-Galerie (V. Váci u. 25.)
Gemälde von Pál Mihàltz.
(emlitve)

Daily News, 1948. márc. 16.

Miháltz Pál, festőművész

Szentendre lett az otthona a konstruktivista törekvések. Itt bontakozott ki Barcsay, Czóbel, Ilosvay Varga, Miháltz, Vajda, János művészete.

Losonci Miklós: „Aknay János törekvéseri".
Részletek Losonci Miklós írásából.
Napló (Vaszprém), 1977. dec. 10.

Mihaltz Pál

„Nyári napsütés" 1949
Pastell 61x44 cm
33. rép.

Kritikák és képek Corvina Bp.1976.

Mihóltz Pál

tojás-olajtempera sorozata, különösen az ő halk szavú, lírai festőszetében újszerűen ható, tragikus hangú Requiem je-emlitve

Németh Lajos:Reflexiók a XI.Magyar Képzőmüv.kiállitásr
Kritikák és képek Bp.Corvina 1976

~~305.old.~~

304.old.

Mihálitz Pál

Gyüjteményes kiállitás nyilt Ózdon a Liszt Ferenc Müvelődési Központban, melyen Kossuth és Munkácsy dijas valamint kiváló müvészek vesznek részt, többek között a fenti müvész is szerepelt.

Magyar Hirlap 1977-285-13

Mihálitz Pál

tanitotta a rajzot a Főiskolán Pextrilla István ak.

Forrás 1977/4 78
Sümegi:Állomások és eredmények

Miháltz Pál, festő

L: Deli Antal

P. Kűrs J. Szentendre ... 7.

Népszabadság, Bp. 1978. júl. 21.

Mihaltz Pál (1899–)

Önarckép o. fa. (1956)

Felete fal, felén falat, o. tempera vászon (1972)

Dévényi Iván mügyüjteményének kiállitása a
Győri muzeumi képtárban 1977.

Miháltz Pál, festőművész

Nyolc fiatal festőművész összefogásával alakult meg 50 évvel ezelőtt a szentendrei művésztelep. Rövidesen csatlakozott Ilosvai Varga István, Miháltz Pál és többen még.

Déli Krónika.

1978. I. 28. 12.00 N.

Mikháltz Pál festőművész

A szentendrei művészet 50 évét bemutató retrospektív kiállítás megnyílt az új Szentendrei Képtárban. — A művész művei is szerepelnek a tárlaton.

Losonczi Miklós: Öt évtized tárlata.
Pest Megyei Hírlap, 1968. jan. 29.

Miháltz Pál

Reich Károly rajzkiállitása megtekinthető március 31.-től a miskolci Mini Galériában.
Pásztor György festőművész a Fővárosi Művelődési Házban március 31.-től,
Barabás Márton festőművész a Csepel Galériában március 28.-tól,
Urbán György festőművész a Kulturális Kapcsolatok Intézetének kiállitótermében március 30.-tól,
Miháltz Pál festőművész a Csók Galériában március 30.-ig,
Mácsai István festőművész a Műcsarnokban március 31.-től,
Darabont Tamás festőművész a miskolci Szőnyi Teremben április 6.-ig mutatja műveit.

Élet és Irodalom, Bp. 1978. márc. 25.
XXII. évf. 12. sz. 8. lap.

Mihaltz Pál (1899-)

Munkácsy-díjas, érdemes művész. Révész Imre és Vassary János növendéke volt. A szentendrei művésztelep törzstagjai közé tartozik.

50. Összel tojás, o. tempera, farost 60x80 cm
ltv. MK 74.139.

A XX. sz. festészete a miskolci képtárban
Miskolc 1975 Katalógus

Mihálfz Pál, festő

L.:Bálint Endre

Bodri Ferenc:Művészeti könyvszemle 91o-913

Jelenkor Pécs, 1977. okt.XX/1o. XX/1o.

Mihálta Pál, festő

L.:Thorma János

Heitler LÁszló:A mügyüjtő alkotása 9o7-9o9

Jelenkor, Pécs, 1977. okt. XX/1o.

Miháltz Pál festő

Szentendrén, a régi művésztelepen dolgozó művészek képein látni, melyik művész hogyan látta, érezte meg a helynek jellemét. Képén a tűzfalak, a kemények sokaságából szinte egy mértani rend alakul ki. (emlitve)

Művészeti magazin.

1975. VI. 11. 21.30 TV (11/-V né-)

Mihàltz Pál festőművész
a Jubileumi Képzőművészeti Kiállításon
szerepel műve.

Horváth György: Jubileumi Képzőművészeti
Kiállítás a Műcsarnokban.
Magyar Nemzet, 1945. ápr. 27.

Mihátz Pál festő

A 30.-ik évfordulón a Műcsarnokban rendezett képzőművészeti kiállításon szerepel műve.

Brestyánszky Ilona: Körkép.
Nők Lapja, Budapest, 1945. máj. 17.

Michalka (?) Pál

Részvétel a kiállításon
(A katalógust lsd. Ferenczy Jánosnál)

3. Országos Akvarell Biennálé
Eger, Gárdonyi G. Emlékház, 1977.

Mikáth Pál

Részlet Szentendrei művésztelepről
olajtemp. 60×80 cm

XVI. Szegedi Nyári Tárlat
1975 Jul– Aug.

Mihaltz Pál
festő

(A művein alkotásai szerepeltek a tárlaton.)

Brestyánszky Ilona: Körkép
Nők Lapja, 1975. május 17 - 15 oldal

Mihálta Pál

1974-ben sérít vett a szegedi Móra F. Múzeum nyári táslatán.

Népszava, 1974. aug. 14. 102. erf. 189 n. 5 p.

Mikoltz Pal

Müve szerepel a "12 művész rézkarc mappájában",Klamár Ernő Kispesten élő gépészmérnö gyüjteményében.

Mügyüjtő 1975/2 40.old.

Mihaltz Pál

„Gendelet szárnyas naprafozgóval" (1966)

„Táj tehénnel" (1945)

„Lovak" (1946)

„Ház kordéval" (1946)

„Öregasszony kakassal" (1948) c. Zépei

Klamár Ernő Kispesten élő gépészmérnök gyűjteményében

Műgyűjtő 1975/2 40. old.

Mihálte Pál

Részlet a szentendrei
művésztelepről repr.

XVI. Szegedi Nyári Tárlat
1975. Jul. – Aug.

Mihálitz Pál

Teregetés, p. gouache, tus 307 × 215 mm

Lázár Béla gyűjteménye

Mihálitz Pál

Gál Sándor baráti köréhez tartozik a főiskolán Barcsay Jenő, Mihálitz Pál és Imreh Zsigmond.

Forrás 1973/5-6/66

Sümegi: Bács Kiskun megyei képzőművészek

Mikáltz Pál

A Deutsche Akademie der Künstében (Berlin, NDK)

Kiállított Pasztor Károllyal (1968. 11. 9 - 11. 29.).

Képzőmű v. Almanach 1, Corvina 1969. 71. l.

Mihàltz Pàl

Ùjabb olajtempcrài szerint „jó formàban" van.

Frank Jànos: Jegyzetek a XI. M. Képzömüv. Kiàllitàsrol; Képzömüv. Almanach 1; Corvina 1969, 80.l.

Miháltz Pál

neve emlitve

"3o festő - 3 szobrász.A szentendreiek kiállitása"

Pestmegyei Hirlap 1971 julius 2o
4.old.

Mihaltz Pál

1

„Szentendre"

„Requiem I." a Zépei szerepelnek

a Pest megyei tárlaton a Nemzeti Galériában

Magyar Nemzet 1971 október 6 5.old.

Mihaltz Pál

2

„Kopár táj"

„Alkonyat" c. Zépei szerepelnek

a Pest megyei tárlaton a Nemzeti Galériában

Magyar Nemzet 1971 október 6 5.old.

Mihálta Pál, Jestő

Önálló kiállításon mutatkozik be.
[Műcsarnak?]

—: Magyar kiállítások itthon és külföldön
2.

EST/ HIRLAP, Bp. 1971. dec. 14.

Mihálta Pál festő

Márc. 18-án Kiállítása nyílik meg a Műcsarnokban.

— : □ Mihálta Pál

2.

EST/ HIRLAP, Bp. 1972. márc. 17.

Mihalik Pál, festő

Kiállítása nyílt meg a Műcsarnokban.

— :o Mihálik Pál

8.

ESTI HIRLAP, Bp. 1972. márc. 18.

Mihálts Pál, festő

A Műcsarnokban nyílt meg tárlata. Az ismertelés zárószavai: „festői erejéből még ma, hetvenkárom éves korában is futja az egyenletesen emelkedő, logikusan fejlődő és változatlanul termékeny életpályára." Művészete a „szentendrei iskola víziókban gazdag ágához tartozik." — Megemlített művei: Műemléképület Sopronban; Greg kapu; Eperjesi emlék; Szobor.

P. Szücs Julianna: Termékeny életpálya 7.

Népszabadság, Bp. 1972. márc. 31.

Mihálka Pál, festő

Kiállítása nyílik márc. 18-án
a Műcsarnokban.

— : Kulturális hírek

7.

Népszabadság, Bp. 1972. márc. 15.

Michaltz Pál, festő

A Műcsarnokban megnyílt kiállítása
50 festményét mutatják be.

— : Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1972. márc. 19.

Mihaltz

A szentendrei Ferenczy Károly Múzeum mostani kiállítása a múzeum 1969 évi új szerzeményeit mutatja be igen jó válogatásban

P. Uj szerzemények Szentendrén

Népművelés 1970/2 45old.

Mihaltz Pál festőművész

új képeinek kiállítása

március 18-án nyílik meg a

Műcsarnokban

Magyar Nemzet 1972 március 15

4. old.

Mikáltz Pál

1

Új műveinek kiállítása nyílt

a Műcsarnokban

Magyar Nemzet 1972 március 23

4. old.

Mihaltz Pál

2

„Kép Szent Mihállyal"

„Hirosima" c. Zépei emlitve

Magyar Nemzet 1972 március 23

4. old.

Mihaltz Pál

3

„Önarckép"

„Stáció" c. sorozata emlitve

Magyar Nemzet 1972 március 23
4. old.

Mikoltz Pál

4

„Modell"
„Gendelet"
„Ablak" c. Zépei emlitve

Magyar Nemzet 1972 március 23
4 old.

Mihaltz Pal

Május 13-án Vallitása
nyitja az esztergomi Zodiákus
Klubban.

Magyar Nemzet 1972 május 12
Gold.

MIHALTZ PAL, festo

Az 1940.évben "Nyiregyhazi Müvészeti Hetek" ~~kiallitast~~ cimen kiallitast rendeztek. Valamennyi élvonalbeli festönk és szobraszunk képviselve volt azon. A majus 4-től junius 3-ig nyitva tartott kiallitáson 147 mü volt kiallitva. Köztük az övé is. 32.old

DIENES ISTVÁN: Müvésztelep a nyiregyházi Sóstófürdőn 1931-34. 25.old

Szabolcs-Szatmári Szemle, 1970. V. 4.sz.

Miháltz, Pál

A budai művészek 30 esztendő közös munkáját reprezentáló kiállítás nyílt meg a Tanács körúton, melyen szerepelnek a művész alkotásai is. A Budai Művészek Egyesülésének szervezeti keretében dolgozott a művész.

L.N.: Budai művészek jubileuma.

Pest Megyei Hírlap, 1976. aug. 31.

Mihálltz Pál, festő

L: Simon Béla

Dévényi István:Hárs Éva:Simon Béla 161-162.
JELENKOR? Pécs 1977.febr.

2/xx.

Dévényi Istvánné:Héra Éva:Simon Béla 1611-1652.

ZELENKORÁ Péca 1977.febr.

2\xx.

Mihálk Pál, festő

L.: Tóth Menyhért

P. Szücs J.: Feketétől ... 7.

Népszabadság, Bp. 1976. nov. 24.

Mihaltz Pál

„Kazánkovács brigád" c. lépe osztatlan elismerést aratott – említve, szerepelt a II. Magyar Képzőművészeti Kiállításon.

Ex Pogány Ö.Gábor Befejezetlenség és minőség
Kritikák és képek 1945-75 Bp.Corvina 1976.

126.old.

Miháltz Pál, festő

Egerben, az V. országos akvarellbiennálén szerepelnek a művész művei.

F. Ludányi Gabriella: V. országos akvarell-biennálé Egerben.
Népújság, (Heves), 1976. aug. 27.

Miháltz Pál, festőművész

Ötödízben rendezték meg egyerben az Akvarell Biennálét, melyen a művész képei szerepelnek.

Láttuk, hallottuk...

1976. szept. 19. Petőfi 11.32 V Gné

Miháltz Pál festő

a Boromisza-szervezte társaság, – amely tovább viszi a hortobágyi tanulmányok során kialakult elveket, – tízéves munkájuk eredményességének illusztrálására legyen elég a művészek neveit említeni: Miháltz Pál, Apáti Abrakovics Béla és mások.

Szabó Sándor Géza: Az első hortobágyi festőkoloniáról.

Hajdu-Bihari Napló, 1976. jún. 26.

Mihálton Pál festő

Aug. 20.-án megnyílt Egerben az 5. akvarell-biennalé. – A szentendrei művész alkotásai szerepelnek e biennálén.

Sasonci Miklós: Megnyílt az ötszáges akvarell-biennalé.

Pest Megyei Hírlap, 1976. aug. 23.

Miháltz Pál

Orosz János festőművész kiállitása julius 27.-ig tart nyitva a Magyar Nemzeti Galériában,
Bozóky Mária grafikus a Halikon Galériában julius 22.-én,
Németh János keramikus a dunaujvárosi Uitzteremben julius 23.-án,
Rátkay György grafikus a Tokaji Muzeumban julius 23.-án,
Miháltz Pál festőművész a ceglédi Kossuth Muzeumban julius 23.-án nyitja meg kiállitását, -közli a lap kulturális eseményeket ismertető rovata.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. juli. 17.
XX. évf. 29. sz. 8. lap.

Miháltz Pál, festő

a Nemzeti Galériában néhány hónappal ezelőtt megrendezték a Szentendrei művészet, 1976. c. kiállítást. — a szentendrei hagyományt képviseli Miháltz, Ilosvai Varga és mások is.

P. Szücs Julianna: A Szentendre-védjegy. Kritika, Budapest, 1976. 10. 7. old.

Mikultz Pál

Kolozsváry Balint mesterének
vallja - emlitve

Magyar Nemzet 1972 május 26
4. old.

Mihalta Pál
festő

"Rekviem", "Kopártáj", "Alkonyat madarakkal" c. művei szerepelnek a tárlaton.

Bozóky Mária: Pest megyei tárlat
művészet, 1972 - január - 40 oldal.

Miháltz Pál

Szentendrei házak; olajtempera, 8ox 6o cm

Képzőművészeti Almanach 2, Corvina 197o

Miháltz Pál

Egry József egyik képe /Balatoni fényekben/
a tulajdonába került.

Rácz István; Egry József kiadatlam levelei;
Képzőművészeti Almanach 2, Corvina 197o, 135.l.

Mihàltz Pàl

Önarckèp

Làtóhatàr 1971/1-2 160 old.

Mihältz Pál

rajza

Látóhatár 1971/1-2 99 old.

Illihalta Pál

Munkácsy-díjas, a Szentendrei művésztelepen él.

Ladányi István: Nyári népművelés Pest megyében

Népművelés 1971/6 20 old.

Mihaltz Pál

Az Ernst Múzeumban gyűjteményes kiállítása volt, amely a 70 éves művésznek, a szentendrei iskola egyik kimagasló tagjának eddigi életútjáról adott teljes képet. Művészetet a természet őszinte átéléséből fakadó mélyzengesű, szonórus líra jellemzi. Látásmodjának egyszerűsége, színeinek gordonkahangja lényének benzőséges emberséget tárja fel.

Péter Imre: Kiállításról kiállításra

Népművelés 1969/5 41 old.

Mihältz Pál

Kayza 158 old.

Látóhatár 1971/1-2

Mihältz Pál

rajza

Lábhatár 1971/3-4 266 old.

Mihältz Pál 1

1899 április 1-én született az erdélyi Magyarvalkon; tehetségesen rajzoló, festő szobrászkodó édesapja e kis kalotaszegi falu református papja volt. A budapesti Képzőművészeti Főiskolán végezte studiumait 1918-1922 között. Tardos-Krenner Viktor és a „Panem"! alkotója Révész Imre valamint a :

Devényi Iván: Mihältz Pál

Látóhatár 1971/1-2 159 old.

Mihältz Pál 2

széles látókörű, növendékeinek tekintetét a modern művészet felé irányító Vaszary János voltak tanárai. Főiskolai évei nagy nélkülözések közepette teltek el. Barcsay Jenővel, Imreh Zsigmonddal, Medveczky Jenővel, Erdei Dezsővel, Jálics Ernővel, Strobl Alajos epreskerti műtermének nedves /

Deveiyi Iván: Mihältz Pál

Látóhatár 1971/1-2 159old

Mihaltz Pál

egészségtelen gipszraktárában lakott. Barcsay Jenő 1927-ben Párizsból vissza térve közösen vett ki vele műtermet Zuglóban a Gyarmat utcában. Mihaltz Pál 1922-ben elnyerte a Szinyei Merse Társaság Ösztöndíját, s 1926-tól kezdve rend szeresen kiállított a KUT (Képzőművészek Új Társasága) és az UME (Új Művészek egyesülete) tárlatán.

Devényi Iván: Mihaltz Pál

Látóhatár 1971/1-2 159 old.

Miháltz Pál 4

A Rózsa Miklós által szerkesztett KUT cimü folyóirat 1926 dec 31-i száma „A föld rabjai cimü gondoktól megtört parasztpárt ábrázoló-festményének reprodukcióját közölte. Az UME 1928 évi bécsi tárlatán két festménnyel („Harlequin" „Szinházi páholy") vett részt; első önálló kiállitása 1931-ben nyilt meg az Ernst ./.

Devényi Iván: Miháltz Pál

Latóhatár 1971/1-2 159 old.

Mihältz Pál 5

Múzeumban-Petrovics Eleknek, a Szepmű-
vészeti Múzeum főigazgatójának rende-
zésében. 1928-tól 1946-ig a budapesti Mű-
egyetemen tanított szabadkézi rajzot.
1946-ban az ujjászervezett Iparművészeti
Főiskola tanárává nevezték ki-alak-
rajzra és festészetre oktatta növendéke-
it nyugdíjbavonulásáig 1959-ig

Dévényi Iván: Mihältz Pál

Látóhatár 1971/1-2 159 old.

Mihältz Pál 6

A művésznek - aki 1946 óta a szentendrei művésztelep tagja - a felszabadulás után három izben volt gyűjteményes kiállítása Budapesten. (1959 Ernst Múzeum, 1946 Csók István Galéria, 1969 Ernst Múzeum) 1968-ban Kelet-Berlinben szerepelt nagyobb anyaggal. Munkásságáról az elmúlt negyedszázad:

Devényi Iván: Mihältz Pál

Látóhatár 1971/1-2 159 old.

Miháltz Pál 7

folyamán számos értékes tanulmány és cikk látott napvilágot, Rabinovszky Máriusz, Palaky Dénes, Szij Béla, Vajna Éva és mások tollából. A mestert 1961-ben a Munkácsy-díj első fokozatával, 1965-ben a „Magyar Népköztársaság érdemes művésze" címmel, majd a Munka érdemrend arany fokozatával tüntették ki

Devényi Iván: Miháltz Pál

Látóhatár 1971/1-2 159 old.

Miháltz Pál 8

Legkorábbi munkain („Elhagyatva", „Én", „Krisztus", „A zene", „Golgotha", „Egy zeneszerző portréja", „Öregember" stb.) Munkácsy és barrière-reminiszcenciák ötvöződnek az expressionizmus zaklatottságával, messianizmusával heves érzelmi áradásával. Az említett festményekkel szerepelt először a nyilvánosság előtt. –

Dévényi Iván: Miháltz Pál /.

Látóhatár 1971/1-2 159-161 old

Mihältz Pál 9

a főiskola 1924. évi ifjúsági kiállításán az Ernst Múzeumban. A néhány évvel kesöbbi Mihältz festmények („Enteriör fekete óvával és macskával" 1930; „Kalitka madárral" 1931) igen különböznek az 1923-24 körüliektől; a húszas és harmincas évek fardulojan-bizonyára Vaszary befolyásának is része volt ebben... — a modern francia piktúra —.

Dévényi Iván: Mihältz Pál

Látóhatár 1971/1-2 161 old

Mihältz Pál 10

kelleme, artisztikuma, dekorativitása igézte meg. A cirkuszok és komédiások világa - akárcsak Georges Rouault-t, Picassot, Vaszaryt, vagy Aba-Novák Vilmost is vonzza; ilyen tárgyú képei közül kiemelkedik a „Harlequin" 1928 és a „Kuliszák mögött" 1928. Művészetének harmadik - mindmáig tartó -/.

Devényi Iván: Mihältz Pál.

Látóhatár 1971/1-2 161 old.

Mihältz Pál 11

periodusa a harmincas évek derekától számítható. Helyét az ujabb magyar festészet egyik legfontosabb csoportjában a posztimpresszionista-posztnagybánya művészeknek körében jelöli ki. A művész-tulnyomó-részt-nemesen összehangolt kolorítu virágcsendéleteket, szubtilis szinvilágu enteriőröket, csellozó és zongorázó emberalakokat, az őszi hervadás /.

Dévényi Iván: Mihältz Pál

Látóhatár 1971/1-2 161 old

Miháltz Pál 12

Melankóliáját zugalló kerti részleteket, meghitt hangulatú, patinás szentendrei, óbudai, felvidéki utcákat és tünődő arckifejezésű önportrékat fest. Nem hajhássza a különleges, a ritka, a pittoreszk témákat; (akárcsak annak idején Bonnard, Vuillard, vagy Rippl-Rónai) a hétköznapok halk és bensőséges pillanatainak, az öt körülvevő puritán

Devényi Iván: Miháltz Pál

Látóhatár 1971/1-2 161 old

Mihaltz Pál 13

környezetnek érzékeny, költői lelkületü megörökitője. A második világháborü, a német megszállás, az othom eseményeire több drámai erejü alkotással reagál. Ezek közé tartozik a „Rabságban" c. pasztellkép (1944), és a többi Mihaltz mü „Az üldözott" a „Temető" „Az elhagyott üdvar" és a „Tragikus csendélet".

Devényi Iván: Mihaltz Pál

Látóhatár 1971/1-2 162 old.

Mihältz Pál 14

(„A Tragikus csendélet" a nácik által a föld színével egyenlővé tett csehszlovák városkának: Lidicének múzeumába került. 1950 körül paraszti tárgyú képekkel szerepelt a kiállításokon. 1951-ben megfestette a „Kazánkovácsok" többalakos nagyobb méretű kompozícióját, egyik legújabb keletű műve a „Békét" (1970).

Dévényi Iván: Mihältz Pál

Látóhatár 1971/1-2 162 old.

Mihältz Pál 15

Munkássága szerves része, számottevő alkotóeleme a sokrétű – szürrealista, konstruktivista „fauve" és egyébb törekvéseket magában foglaló – szentendrei piktúrának. A közel fél évszázada töretlenül ivelő Mihältz-életmű megkülönböztetett helyet foglal el jelenkori képzőművészetünkben, így az „Interiör fekete órával és macskával" (1930)

Dévényi Iván: Mihältz Pál

Látóhatár 1971/1-2 162 old.

Mihaltz Pál 16

A „Ház koldussal" (1945) az 1962 és 1963-ban festett nápraforgos csendéletek, a „Bodo zubbonyos önarckép" (1963) a „Romai sirkövek" (1965) a „Késmárki házak" (1966) a „Festőálvány" (1967) a „Rácz Aladár emlékére" (1968) a „Barokk kapu" (1968) vagy a „Margitszigeti romok" (1970) - a legszebb XX. századi magyar festmények közé harlozik.

Dévényi Iván: Mihaltz Pál

Lálóhatár 1971/1-2 162 old.

Mihaltz Pál

Munkácsy-díjas, műtermében

(fotó)

Irta és fémyképezte: Selmeczi Toth János: Bemutatjuk a Szentendrei Művésztelepet.

Népművelés 1968/10 38 old.

Mihaltz Pál, festő

kiállítása nyílik meg
1972. első negyedében.

— : Plakátkiállítás, kerámia- és textilbiennálé
7.

Népszabadság, Bp. 1971. dec. 15.

Mihálk Pál, festő

Szerepel a Pest megyei Lévlaton. (Neuss. Galéria.)

Rózsa Gyula: Budapest a megyeszék hely 7.

Népszabadság, Bp. 1971. okt. 8.

Miháltz Pál

A kiállitáson szereplő posztimpresszionisták egyik legejelesebbje. Az önarckép, az intérieur és a csendélet müfajában egyaránt kiváló; a Május c. női akt /1942/ alkotója.

Dévényi Iván: Jubiláris kiállitás Szentendrén; Képzőművészeti Almanach 2; Corvina 197o, 9.l.

Az Ernst Muzeumban retrospektiv kiállitása volt. Szerepelt a 2o-as éevek elejéről származó Golgotha és az 1968-as Képzelt épület. Müvészete Szentendrén bontakozott ki, bár nem volt a szürrealista-konstruktiv iskola követője. Festészete Czóbel Béláéval rokon, Ámos Imréével meg - szerkezeti szempontból - Barcsay Jenőével.

Képzőművészeti Almanach 2, Corvina 197o, 45.l.

Barna, lila, sötét narancsvörös szinekkel, dekorativ felületekkel festi Szentendrét. Emberi alak alig jelenik meg képein. Krudy gavallérjainak, Rippl-Rónai öregasszonyainak árnyai jelennek meg a régi óbudai tereken, a szentendrei barokk tereken.

Képzőművészeti Almanach 2, Corvina 197o, 45.l.

Miháltz Pál

Csaknem fél évszázada fest. Kiforrott stilusát jelzi a Kalitka és a lidicei muzeumban levő Tragikus csendélet.

Képzőművészeti Almanach 2, Corvina 197o, 45.l.

Miháltz Pál

Szerepelt a lengyelországi Szczecinben rendezett III. Biennáléján a népi demokratikus országok festőinek. /1969. VII. 1o--IX. 15./

Képzőművészeti Almanach 2, Corvina 197o, 54.1.

Miháltz Pál

Gruber és ló, olaj-tempera

Magyar Képzőművészet
I. Kiáll. Katalógus 1946 Jú

Mihaltz Pál

Kocsi (akvarell)

Nemz Paraszlpárt DÓZS
Kiáll. Katalógus 1945 jún

Nikolaj Pal

Tara (almond)

Mihóltz Pál

Elhagyott utca, tempera

Nemz. Paraszt. párt DÓZS/
Kiáll. Katalógus 1945 jún.

Mihóltz Pál

Őszi fények, tempera

Nemz Parasztpárt OOZS
Kiáll. Katalógus 1945 jún

Mihálka Pál

Templomfal, tempera

Nemz. Parasztpárt 0025
Kiáll. Katalógus 1945 jún.

Miháltz Pál

Anya, monotípia

Nemz Parasztpárt DÖZS
Kiáll. Katalógus 1945 jún

Mihaltz Pál

Ember, lóval, monotípia

Nemz. Paraszt párt DÓZS
Kiáll. Katalógus-1945 jún

Miháltz Pál.

A Műcsarnokban nyílott meg tárlata, a hetvenedik esztendején túl lévő művésznek, akinek új alkotásait láthatjuk.

Szabó György: Friss tarlalak.

Élet és Irodalom, 1972. márc. 25.

Mihaltz Pál
festő

A művész a Szentendrei Művesz-
telep tőrzstagja

Dr. Úry Endréné: Gráber Margit,
Nők Lapja, 1974. febr. 23 - 16 oldal.

Miháltz Pál, Munkácsy-díjas festőművész,
a Magyar Népköztársaság érdemes Mű-
vészet a szocialista kultúra terén élért,
eredményei elismeréséül a Magyar Nép-
köztársaság Kiváló Művész címmel lett
kitüntetve.

Magyar Nemzet, 1973. ápr. 3.

Miháltz Pál festőművész

A Képzőművészeti alap Kiadó gondozásában a Mai magyar művészet sorozata megjelent, melynek egyik kötetében bemutatja a művészt.

(MTI): Tárlat a könyvespolcon, Zalai Hírlap, 1973. júl. 12.

Mihályfy Pál festőművész

a Képzőművészeti Alap kiadó gondozásában megjelenő „Ifjú magyar művészet" sorozatában bemutatója a művészt.

Tetőfi Vépe, 1973. jul. 12.

Miháltz Pál festő.

Esztergomban a Zodiákus klubban rendezték meg kiállítását.

Kiállítási kalendárium.

Szocialista Művészetért, 1972. jún. 5.

Miháltz Pál

Telepy Katalin a művészről írt kismonográfia – ban az utóbbi évek terméséből mutat be 16 számes reprodukciót, képelemzéseket.

Könyv Világ, 1972. aug. (?)

Mihálz Pál

neve emlitve

Művészettörténeti Értesitő 1972

306, 316. old.

Mihálcz Pál (!)

Munkája szerepelt a kiállításon.

Új szerzemények a szentendrei múzeumban; Magyar Hírlap 1970. jan. 12. 9.

Miháltz Pál

A szocialista országok III. képzőművészeti biennáléján Szczecinben Miháltz Pál, Deim Pál, Szabó Zoltán és Bér Rudolf képviselik hazánkat.

Magyar Hirlap 2.évf.194.sz.

Miháltz Pál, Munkácsy-díjas érdemes festőművész.

a jövő év első negyedében
tárlata terrbe van véve.

Dunántúli Napló, 1941. dec. 15.

Miháltz Pál festőművész

A magyar képzőművészet országos szeregszemlejének megnyitásakor ünnepélyesen átadták a díjakat. A művész kapta a szegedi fesztivál intézőbizottság díját.

(MTI): Megnyitották a XV. szegedi nyári tárlatot.

Népújság (Heves), 1974. júl. 23.

Mihály Pál

a Magyar Nemzeti Galériában első ízben rendezett Pest megyei társalatai a szentendrei mester művei szerepelnek.

Társalatról társalatra.

1941. X. 21. TV. 14.20 | 12 | K i

Miháltz Pál

"Összefoglaló látásu tájképekkel" szerepel a Képzőművészeti Főiskola kiállitásán, mint a lap a Müvészet c. rovatában megállapitja, a figyelemre méltók közé sorolva Miháltz Pált és néhány müvésztársát.

A HÉT, Bp. 1921. ápr. 1.
XXXII. évf. 9. sz. 159. lap.

Mihaltz Pál

„Ház vörös éggel"

(repr).

Művészet, Budapest, 1974. 8. 14. old.

Mihaltz Pál, Jestő

szerepelt a XV. szegedi Nyári Tárlaton.
(„föld" c. képe.)

Tandi Lajos, Kiállítások 88–90

Tiszatáj, szeged, 1974. október XXVIII/10.

Mihályfy Pál, Munkácsy-díjas festőművész

Önálló kiállításon fog bemutatkozni a „jövő” évben.

Esti Hírlap, 1941. dec. 14.

Miháltz Pál

A Műcsarnokban rendezett állami vásárlások kiállításán művei szerepelnek.

Lasonci Miklós: Fővárosi kiállítások.

Pest Megyei Hírlap, 1972. jan. 22.

Mihaltz Pál

a képzőművészeti Alap Kiadóvállalata
idei könyvtervezetében mutatja be
a művészt.

Palesinszky Veronika: Kultúrpalota a Bel-
városban.

Népszava, 1942. jan. 12.

Miháltz Pál

A Szczecini várban megnyilt a szocialista országok festőművészeinek kiállitása ,melyén a magyar képzőművészek közül kiállitott Bér Rudolf, Deim Pál,Miháltz Pál és Szabó Zoltán

Magyar Hirlap 2.évf. 191.sz.

Mihóltz Pál, festő

Kiváló művész

— : Kiváló és érdemes művészek 2.

ESTI HIRLAP, Bp 1973. ápr. 12.

Michálek Pál, festő

Kiváló művész címet kapta.

— : Kiváló és érdemes művészek [illegible].

Népszabadság, Bp. 1973. ápr. 3.

MIHÁLTZ PÁL, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár 343 darabból álló Kunvári gyüjteményének jegyzéke.
Festmények, grafikák.
237./.-MIHÁLTZ PÁL,- Virágcsendélet, /1948/.-paszstell, papir,-49.5 35 cm.-Ltsz.68.604.-309.old.

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története, Uj szerzemények, II. 305. old.

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve.-XIII.-1968. Pécs,-1971.

MIHALTZ PÁL, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár 343 darabból álló Kunvári gyüjteményének jegyzéke.
Festmények, ~~xxx~~ grafikák.
241./.-MIHALTZ PÁL,- Öregség, /1963/,-pasztell, papir,-90+ 70 cm.-Ltsz.68.[illegible]

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története, Uj szerzemények, II.305.old.

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve.-XIII.-1968. Pécs,-1971.

MIHÁLTZ PÁL, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár 343 darabból álló
unvári gyüjteményének jegyzéke.
Festmények, grafikák.
240.-MIHÁLTZ PÁL,-Ház,-gouache,papir,-29+39 cm.-
Ltsz.-68.607.-305.old.

ROMVARY FERENC: A Modern Magyar Képtár története,
Uj szerzemények, II.305.old.

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve.-XIII.-1968.
Pécs,-1971.

MIHÁLTZ PÁL, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár 343 darabból álló Kunvári gyüjteményének jegyzéke.
Festmények, grafikák.
239./.-MIHÁLTZ PÁL,- Hid,-akvarell,pasztell,-
28+60 cm.-Ltsz.68.606.-309.old.

KOMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története, Uj szerzemények, II.305.old.

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve.-XIII.-1968. Pécs,-1971.

MIHÁLTZ PÁL, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár 343 darabból álló Kunvári gyüjteményének jegyzéke.
Festmények, grafikák.
238./.-MIHÁLTZ PÁL,- Őszi út, /1939/,-pasztell, papir,-80+70 cm.-Ltsz.68.6o5.-309.old.

KOMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története, Uj szerzemények, II. 305. old.

A Janus Pannonius Múzeum évkönyve.-XIII.-1968. Pécs,-1971.

MIHÁLTZ PÁL, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár 343 darabból álló Kunvári gyüjteményének jegyzéke.
Festmények, grafikák.
236./ .-MIHÁLTZ PÁL,- Csendélet, /1948/.-olaj, vászon,-28+ 40 cm.-Itsz,68.003.-309.old.

ROMVARY FERENC: A Modern Magyar Képtár története, Uj szerzemények, II. 305.old.

MIHÁLTZ PÁL, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár 343 darabból álló Kunvári gyüjteményének jegyzéke.
Festmények, grafikák.
235,/.-MIHÁLTZ PÁL,- Este,/1943/,-olaj,vászon,-80+80 cm.-Ltsz,68.602.-309.old.

KOMVÁRY FERENC: A modern Magyar képtár története, Uj szerzemények, II. 305.old.

MIHÁLTZ PÁL, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár 343 darabból álló Kunvári gyüjteményének jegyzéke.
festmények, grafikák.
234./.-MIHÁLTZ PÁL,- Falusi udvar, /1939/,-pazstell, papir,-50+70 cm.-Ltsz.68.601.-309.old.

KUNVÁRI FERENC: A modern Magyar képtár története, Uj szerzemények, II. 305.old.

MIHÁLTZ PÁL, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár 343 darabból álló Kunvári gyüjteményének jegyzéke.
Festmények, grafikák.
233./.-MIHÁLTZ PÁL,- Árviz,-akvarell,papir,-
47+61.cm.-Ltsz.68.600. 309.old.

KUNVÁRI FERENC: A modern magyar képtár története, Uj szerzemények,l.k. 305.old.

MIHÁLTZ PÁL, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár 343 darabból álló Kunvári gyüjteményének jegyzéke.
Festmények, grafikák.
232./.-MIHÁLTZ PÁL,- Ház előtt, /1939/,-pasztell, papír,-50+ 70 cm.-Ltsz.68.599.- 309.old.

ROMVARY FERENC: A Modern Magyar Képtár története, Uj szerzemények, II. 305.old.

MIHÁLTZ PÁL, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár 343 darabból álló Kunvári gyüjteményének jegyzéke.
Festmények, grafikák.
230./.-MIHÁLTZ PÁL,-Igavonó lo,/1946/,-akvarell, papir,.30+43 cm.-Ltsz.68.597.-309.old.
61.52. Kép.

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története, Uj szerzemények,II. 305.old.

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve,-XIII.-1968. Pécs, 1971.

MIHÁLTZ PÁL, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár 343 darabból álló Kunvári gyüjteményének jegyzéke.
Festmények, grafikák.
231./.-MIHÁLTZ PÁL,- Barcsay zongorázik,-akvarell,papír,- 44+ 29 cm.-Ltsz,68.598.-309.old.

ROMVARY FERENC: A Modern Magyar Képtár története, Uj szerzemények,II. 305.old.

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve,-XIII.-1968. Pécs, 1971.

MIHÁLTZ PÁL, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár 343 Darabból álló Kunvári gyüjteményének jegyzéke.
Festmények, grafikák.
242./.-MIHÁLTZ PÁL,- Önarckép, /1928/.-részkarc,-
10.5 - 8.5 cm.-Ltsz.68697.8.-309.old.

ROMVARY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Uj szerzemények II. 305.old.

A Janus Pannonius Múzeum évkönyve, XIII.-1968.
Pécs, 1971.

Miháltz Pál, fatő

A II. országos tájképfestészeti biennálé! Magyar Tájak c. anyaga a Nemzeti Galériában látható. — Szerepel a művész szentendrei műve.

Losonci Miklós: Hazai tájak.
Pest Megyei Hírlap, 1977. febr. 8.

Miháltz Pál

A multban, egy időben Miháltz Pál és Barcsay Jenő közös műtermet béreltek, és sokáig tartó barátság volt köztük. Ma már ritkán találhoznak.

Bajor Nagy Ernő: Barátok - barátságok
ihor, 1977. február 27 - 9 lap.

Miháltz Pál

a Szentendrei Festők Társasága a főiskola-
morális és a város anyagi támogatását élvezi,
vonzásköre alakul, megfordulnak itt a
képzőművészeti Főiskola tanárai és tanítvá-
nyai, köztük a művész is.

Bodvi Ferenc: a szentendrei festészet története és
stílusának vizsgálata 1945-ig
Haulisch Henke könyve.

Tolna Megyei Népújság, 1976. febr. 22.

Miháltz Pál

Február 20.-án nyitják meg a Mücsarnokban Miháltz Pál festőművész kiállitását.

A Csók István Galériában Remsey Jenő festőművész,

A szombathelyi Derkovits Gyula-teremben Artner Ferenc festőművész kiállitása nyilik meg február 19.-én.

A Mücsarnokban Juan Gyenes fotókiállitásának február 2o.-án lesz a megnyitása.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. febr. 14.
XX. évf. 7. sz. 8. lap.

Miháltz Pál

A nevek felsorolása az 1.-es cédulán kezdődik: Domanovszky Endre, Ék Sándor, Farkas Aladár, Fejér Csaba, Ferenczy Béni, Fónyi Géza, Fóth Ernő, Frank Frigyes, Gadányi Jenő, Göllner Miklós, Gyarmathy Tihamér, Hajnál János, Hincz Gyula, Holló László, Iván Szilárd, Kerényi Jenő, Keserü Ilona, Kisfaludi Stróbl Zsigmond, Kóka Ferenc, Kokas Ignác, Kondor Béla, Korniss Dezső, Kucs Béla, Lakner László, Makrisz Agamemnon, Marton László, Martyn Ferenc.
A Nemzeti Galéria várbeli kiállitásán szereplő müvésznevek a 2.-es cédulán folytatódnak.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. dec. 27. XIX. évf. 52. sz. 7. lap.

3./

Miháltz Pál

Az előbbi, 2.-es cédulán felsorolt művésznevek folytatása: Medgyessy Ferenc, Melocco Miklós, Miháltz Pál, Németh József, Orosz János, Papp Gyula, Pirk János, Pór Bertalan, Ridovics László, Sarkantyu Simon, Schéner Mihály, Scholz Erik, Sikuta Gusztáv, Somogyi Árpád, Somogyi János, Somogyi József, Sváby Lajos, Szabó Vladimir, Szalay Ferenc, Szentiványi lajos, Szentgyörgyi Kornél, Szőnyi István, Szkok Iván, Tar István, Tóth Béla, Vigh Tamás, Záborszky Viola.
A részletes beszámolót, -Vadas József: "Képek a várfalon" c. cikkét lásd: Bernáth Aurél nevénél.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. dec. 27. XIX. évf. 52. sz. 7. lap.

Miháltz Pál

A következő művészneveket sorolja fel kritikájában Vadas József, a "Képek és szobrok három évtized művészetéből" c. kiállításról.
Anna Margit, Baranyó Sándor, Balogh András, Balogh Ervin, Barcsay Jenő, Barta Lajos, Bartha László, Bartl József, Bálint Endre, Benedek György, Benedek Jenő, Berényi Ferenc, Berki Viola, Bernáth Aurél, Bér Rudolf, Bokros Birman Dezső, Borsos Miklós, Breznay József, Csáky-Maronyák József, Csernus Tibor, Csikszentmihályi Róbert, Deim Pál.
A többi név a 2.-es cédulán következik.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. dec. 27.
XIX. évf. 52. sz. 7. lap.

Mihályi Pál, festőművész

Második alkalommal látható az országos tájképfestészeti biennálé a Nemzeti Galériában, melyen szerepel a művész műve, Szentendrei részlete (emléke)

Tasnádi Attila: Magyar tájak.

Népszava, 1974. febr. 20.

Mihálk Pál, jestő

L.: Barcsay J.

Rózsa Z.: Művének ... 7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1976. máj. 29.

Mihálk Pál, jestő

L.: Mihári Péter

Rózsa Gy.: holid ——

7.

Népszabadság Bp. 1976 szept. 15.

Mihialtz Pál

Jellegzetesen szentendrei festői munkát képviselnek művei.

Tasnádi Attila: Kortárs szentendrei művészet

Népszava, 1976. május 28 - 5 oldal.

Mihéltz Pál Festőművész

Omszkban rendeznek ápr. 4-én nyíló tárlatot, megjénk képzőművészeinek alkotásaiból, melyen szerepelni fog a művész munkája is.

Lasonci Miklós: Pest megyei alkotások Omszkban.

Pest Megyei Hírlap. 1976. jan. 25.

Mihàltz Pál

Mai magyar képzőművészek alkotásaiból rendezett kiállítást az egri megyei tanács művelődési osztálya, melyen szerepelnek a művésznő művei.

Népújság, 1946. febr. 20.

Miháltz Pál, festőművész

Esztergom képzőművészete sok irányból összefutó szálakból táplálkozik, vállalva a befogadó, az átvevő és a kisugárzó szerepkört. – Az elmúlt 34 évben több művész került kapcsolatba Esztergommal: Bálint Endre, Gaadmyi Jenő, Kassák Lajos és Miháltz Pál is gyakran megfordult itt.

Wehner Tibor: Befogad, átvesz, kisugárzik.
Népművelés, 1980 1.

Miháltz Pál, Pest

□ VASÁRNAPI MUZSIKA a Pesti Vigadóban címmel az idén három programot szervez a Vigadó Galéria. Vasárnap fél 4-kor a Bartók vonósnégyes ad koncertet. Ugyanott Miháltz Pál festőművész kiállítását Maróti Nándorné művészettörténész tárlatvezetésével láthatják az érdeklődők.

– □ Vasárnapi muzsika

Esti Hírlap, 1980 dec. 15.

2

Miháltz Pál, festőművész

Jeatvan városa hozta létre a tájfestészet két-
évenkénti bemutatóját s a harmadik tárlat anya-
gát látja most vendégül a Nemzeti Galéria.
A művész alkonypárás „Szentendre"-je idézi
emlékezetünkbe plein-air hagyományaink me-
legét. /említve/.

Horváth Tevéz: Kiállítás a Nemzeti Galériaban
Népszava, 1979. ápr. 8.

10 21

Mihálz Pál festő és grafikus
művész
alkotásai láthatók a
Hatvani Galériában 978. XI 26.-
án megnyíló III. országos tájfesté-
szeti biennálén.

Jó reggelt! 1978. XI 25, 4.25 N.

Miháltz Pál

Az akvarell a müvész által egyénileg értelmezett technikája állandó tartózéka a munkásságának. Részint vázlatok, tanulmányok vagy képtervezési elgondolások rögzitésére használja, részint pedig mint önálló kifejezési eszköz.

Chikán Bálint: Ki miért akvarellez?
MÜVÉSZET, 1979.augusztus - 19.lap.

Michalka Pál

A müvész előnyben részesiti az akvarell technikát, ha a kép könnyed, lebegő, tünékeny jelleget ad. Előmyben részesiti akkor is, ha egy, pillanatnyilag felmerülő ötlet, látomás huzamosabb munka alatti elvesztésétől fél.

Chikán Bálint: Ki miért akvarellez?
MŰVÉSZET, 1979.augusztus - 19.lap.

Kubáth Pál

1979.tavaszán az egri akvarell biennalén dijazott művészt kérdezett meg a szerző a kiállitásról, illetve a műfajról.

Összeállitotta: Chikán Bálint: Ki miért akvarellez?

MŰVÉSZET, 1979.augusztus - 19.lap.

Mihaltz Pál

„Napraforgók"

Chikán Bálint: Ki miért akvarellez?
Művészet, 1979. augusztus – 19 lap

Mihaltz Pál (1899-)

„Szentendrei lazac" o.v. 60x80 cm

j. f. b.: Mihaltz Pál kikiáltási ár: 15000 Ft.

BÁV 51.Képaukció katalógus,Bp.1980.május

Miháltz Pál, festőművész

A Magyar Szolidaritási Bizottság kezdeményezésére rendezett tárlaton szerepel a művész műve, melyet felajánlott a felszabadulásuk ért küzdő gyarmati népek támogatására.

Kántor Andor és Miháltz Pál, – a szentendrei művész telep két jelese a patinás szerb kisvárós jellegzetes motívumainak tükrében az ember és környezetéről vall.

Tamádi Attila: Szolidaritási festmény-kiállítás a Csontváry Teremben.

Népszava, 1978. jún. 30.

Miháltz Pál, festő

Vasárnapi muzsika a Pesti Vigadóban, du. fél 4 órai kezdettel: A Bartók Vonósnégyes koncertje, Miháltz Pál festőművész kiállítása, tárlatvezető Maróti Andorné művészettörténész.
• Köglekedési Múzeumban, de. 11

–: A hétvégi kult. prog. 9.

Nepszabadság, Bp. 1980 dec. 19.

Miháltz Pál, ~~szobrán~~ festő

MIHÁLTZ PÁL Munkácsy-díjas kiváló művész kiállítását Somogyi József, a Képzőművészeti Főiskola rektora nyitotta meg szerdán a Vigadó Galériában.

– : Hír 8.

Nép szabadság, Bp. 1980 dec. 18.

Miháltz Pál, festő

● KONCERT. A vasárnapi muzsika a pesti Vigadóban című tárlatvezetéssel egybekötött hangversenysorozat tegnap délutáni idei záróprogramján a Kossuth-díjas Bartók-vonósnégyes adott nagy sikerű koncertet. A muzsika után Miháltz Pál Munkácsy-díjas kiváló művész tárlatát mutatták be a Vigadó-galériában.

O koncert

Esti Hírlap, 1980. dec. 22

8.

Miháltz Pál, festőművész
a kiállításon belül a 80 éves Miháltz Pált
külön kamaratárlat köszönti.

P. Szabó Ferenc: Ötvenéves a „Régi Művésztelep".
Szentendrei képtár.
Tükör, Budapest, 1979. ápr. 1.

Miháltz Pál, festőművész

Ötven évvel ezelőtt, 1929 ben alakult meg a szentendrei művésztelep. Itt mindenki szentendrei motívumokkal érte el saját, senki máshoz nem hasonlítható karakterét. Egyre jöttek az új rajok, új eszmények. — A kiállítás rendezői külön sorozatban tisztelegtek a nyolcvanéves művész életműve előtt. — „Puvaros ló" — „Táj" (említve)

Losonci Miklós: Szentendre festői világa.
Pest Megyei Hírlap, 1949. jún. 10.

Mihalka Pál

Gabriek Károly mestere volt az Iparművészeti Főiskolán.

– Békés képző művészei.
Művészet, 1978. július - 18. lap.

MIHÁLTZ PÁL

Miháltz Pál. Pictor.

Expozitie. BUCURESTI, Casa
Culturii Maghiare.
Katalogus.

/Zalaegerszeg/ 1979. 12 old., ill.

MIHÁLTZ PÁL

Az esztergomi Keresztény Múzeum szeretettel meghívja Önt

MIHÁLTZ PÁL

festőművész

kiállításának megnyitására

A kiállítást megnyitja

Cséfalvay Pál

múzeumigazgató

1982 október 3-án, vasárnap 16 órakor

a Keresztény Múzeum földszinti kiállítóhelyiségében

Nyitva hétfő kivételével 10-17 óráig

Miháltz Pál, festőművész

A Szentendrei Múzeumban látható júl. hó végéig a „Pest megyei tárlat, 1980" c. kiállítás, melyen szerepel a művész műve. A szentendrei mester, aki festői komolyságának állandóságával neveli a fiatalokat erkölcsével is.

Lasonci Miklós: Pest megyei tárlat, 1980.
Pest Megyei Hírlap, 1980. júl. 2.

Miháltz Pál, festőművész

Új kiállítóhelyiségében nyílt meg a Galéria. Első kiállításán az eddigi magyar tájak és portrék biennáléinak díjnyertes alkotásait mutatja be. Jó művek adnak egymásnak találkozót: Miháltz Pál, Szurcsik János műveket, – többek között

Losonczi Miklós: Díjazott tájak és Bráda Tibor képei. Hatvani Galéria.

Tükör, 1980. aug. 3.

Miháltz Pál festőművész

a B.Á.V. 51. képaukciós kiállítása nyílt meg a M.O.M. Szakasits Árpád Művelődési Házban. Az árverést máj. 20- és 21-én rendezik meg. — Szerepel a kiállításon a művész műve.

TV-Híradó

1980. V. 10. TV 2. műsor 20.50 /S.J.-né/.

Mihálitz Pál

A szentendrei képtában külön kamarakiállitás köszönti a 8o éves müvészt

Uj tükör 1979/26/4

P/Szabó:Szentendrei képtár

MIHÁLTZ PÁL

A mester tövendéke volt Kajári Gyula a Képzőművészeti Főiskolán.

Összeállította:

Z. Szabó Ágnes: Veszprém megye képzőművészei.
MŰVÉSZET, 1980. február - 14. lap.

Miháltz Pál. festőművész

Berki Viola Szentendrén Barcsay Jenő, Miháltz Pál, Balogh László és mások személyes hatására, tanácsára ráébredt arra, hogy megtarthatja, vagy elvetheti a perspektíva klasszikus törvényeit. Megtanulhatta miképpen lehet – jól, rosszul, de magából merítve – képet csinálni.

Nádor Tamás: „Tisztán köll festeni".
Magyar Ifjúság, 1981. jan. 30.

Mihältz Pál, festőművész

Jó gazdának bizonyult a Művészeti Alap tavaly, jól vá-
logatott az év képzőművészeti terméséből. Öröm, hogy
Barcsay Jenő, Mihältz Pál, Bálint Endre, Anna
Margit mellett a többi szentendrei is jeles mű-
vekkel szerepelt. – A Műcsarnokban látható tár-
lat febr. 11.-ig látogatható.

Losonci Miklós: Köbe, bronzba álmodott élet.

Pest Megyei Hírlap, 1981. febr. 1. 8. old.

Michalka Pál

Szentendrei út

Magyar Nemzet 1983. X. 19.

Mihalka Pál
kiállítása a Nemzeti Galériában

Magyar Nemzet 1983. X. 5.

Miháltz Pál, Munkácsy-díjas festő-grafikusművész

A Hatvani Galériában rendezték meg az országos portrébiennálet „Arcok és sorsok" címmel. — M. Szűcs Ilona ezüttal érmeiért kapott bronzdiplomát. Czóbel Béláról, valamint Miháltz Pálról készített érmét.
/említe/.

Mucsi András: Arcok és sorsok.
Hevesi Szemle, 1984. márc. 2-5-old.

Mihàltz Pàl

Mihàltz Pàl koràbbi önvallomása:
„Lírai beállítottságú ember vagyok, és a
látvány, valamint a hozzáhapcsolódó
gondolatok, asszociációk, váltanak ki
belőlem képi megnyilatkoztatást".

----:Kiállitási naptár.

MŰVÉSZET, 1976.február - 48.oldal.

Mihalik Pál festőművész

(1899 –

retrospektív kiállítása

Szentendre Művésztelepi Galéria

1976. május-június

Katalógus a tárlaton

Mélykúti Pál

A Műcsarnokban nyílt meg
február 20-án Mélykúti Pesti fes-
tőművész kiállítása. Utolsóra
1972-ben volt a művésznek tárlata.

—: kiállítási naptár
Művészet, 1976. február – 48. oldal.

Mihaltz Pál

1972 óta nyolcvan kép készült Mihaltz Pál műtermében, ez szerepel mostani bemutatóján. Szentendre, Esztergom jellegzetes motívumai a témája.

----:Kiállitási naptár.

MÜVÉSZET, 1976.február - 48.oldal.

Mihálcz Pál (1899-

„Borozgató" o.v. 41x47

J.G.Ö. Mihálcz Pál 946

1. ás: 4000 ft.

BÁV 4o.Képaukció katalógus Bp.1976.szeptember

MIHÁLTZ PÁL, festő

1972-ben Lázár Bélané a pécsi múzeumra hagyta férje 64 darabból álló képzőmüvészeti gyüjteményét. Nagy része a 30-as évek végén került Lazárhoz, a müvészek ajándékakén Elsősorban a Római Iskolát reprezentálják. A gyüjtemény:
36.sz.-MIHÁLTZ PÁL: " TEREGETÉS", cimü müve. p. tus, gozache. 307+215 mm. Ltsz: 72.382. 298.old

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Uj szerzemények III. 287.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve. XVII-XVIII.
1972-73, Pécs, 1975.

Mihaltz Pál 2

Erthető és természetes mindezek ismeretében, hogy többnyire szentendrei részletek: öreg házak cseréptetői, sötét kapualjai, zárt udvarai, lendületes boltívei bukkannak fel képein mindegyre, göcsörtös törzsek és befelé fordult emberfigurák társaságában. Ezért kölcsönöztem tárlatkrónikám élére egyik kiállított képének címét: *Falak és emberek.*

Az érzéketlen leltározó talán meg is maradna ennél a felszínes tartalmi meghatározásnál. Pedig milyen sokféle és sokrétű érze-

Magyar Hirlap 1976/59/4

Miháltz Pál, festő

E műsorban Barcsay Jenő emlékezik: fiatal éveit Budapesten, a Főiskolának ugyszerezett Epreskertben, – most Bajza u. – lévő épületben lakott és dolgozott. Többen laktak ott, a művészek közül Jánich Ernő, Miháltz Pál és mások!

Esti Magazin.

1977. máj. 31, Kossuth, 18.30 K Gyné

Mihaltz Pál

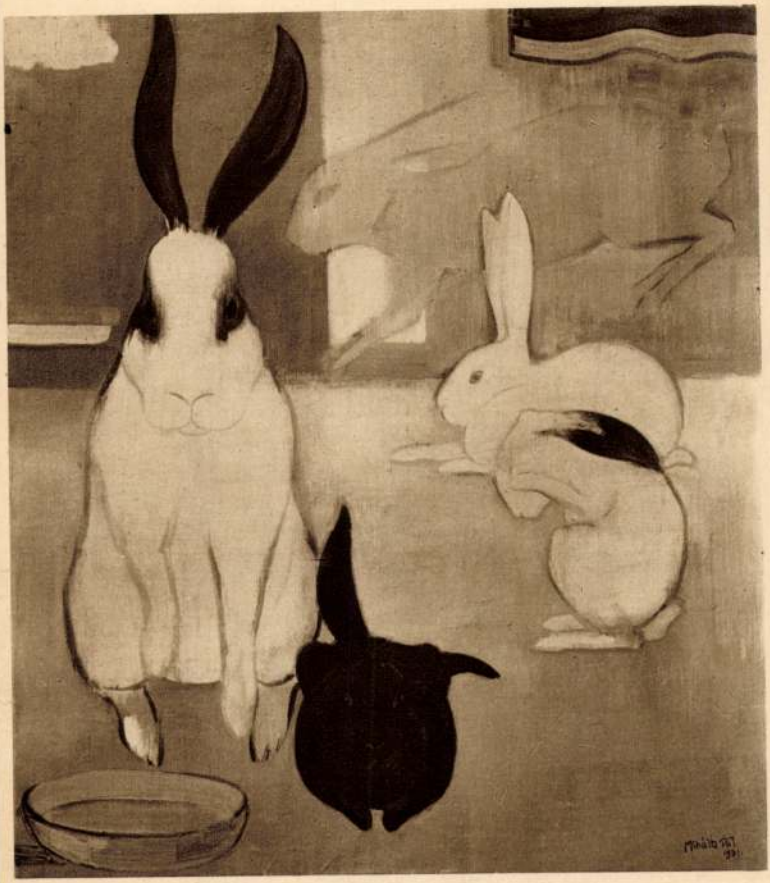

MIHÁLTZ PÁL: NYULAK

Műcsarnok 1932 febr.-marc. k.

Miháltz Pál

Részt vett a Hatvani Galéria tárlatán.

Magyar Hirlap 1980/8/5/6

ZSM Megujuló összegezés

Mihaltz Pál

Hosszabb ideig dolgozott
Esztergomban a művész.

Wehner Tibor: Visszhangtalanul.
Művészet, 1979. május – 36. lap

Mihaltz Pál

Az esztergomi Zodiakus Klub-
ban ki állítást rendezett a mű-
vész.

Wehner Tibor: Visszhangtalanul.
Művészet, 1979. május – 36. lap.

Mihályfy Pál festőművésszel

Részt vesz munkáival a Központi
Pest megyei Tárlaton

cikket l. „Barcsay Jenő festőművész"
című alatt
Losonci Miklós cikkét „Pest megyei
Tárlat 1978" címmel
Pest Megyei Hírlap 1978. X. 15

Pál Mihaltz

Der Ateliergemeinschaft gehören so bekannte Künstler, wie Pál Mihaltz, und Tivolka Szántó, nur einige zu nennen.

Karin Rösicke: Neue Galerie in Szentendre. Daily News, 1981. Nov. 5.

Miháltz Pál, Munkácsy-díjas festő-grafikusművész
április 8.-án nyílt meg az Országos Képzőművészeti Kiállítás. — Az első teremben Barcsay Jenőt, Miháltz Pált, Gyarmathy Tihamért, Bartha Lászlót, Bossos Miklóst, Vilt Tibort és más idős, mestereinket — fiatalos energiáról beszélő — alkotásaik képviselik.

P. Szalay Ernő: Visszanézni a csillagokra,
Magyar Ifjúság, 1982. máj. 28., 33. old.

Miháltz Pál, Munkácsy-díjas festő-grafikusművész

Tíz esztendő indokolatlanul hosszú szünet után helyes, hogy a Műv. Minisztérium és a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetségének azon közös törekvése, hogy felújította a nemzeti tárlatokat. – A Műcsarnokban rendezett Orsz. Képzőművészek kiállításon Miháltz Pál megbízható értékkel jelentkezik.

Losonczi Miklós: Országos képzőművészeti kiállítás a Műcsarnokban,
Hevesi Szemle, 1982. jún. 11. old.

Mihálta Pál

Molnár Edit kiállítása

Mogyor Nemzet 1984. VIII. 4.

Mihálta Pál, festő

L: Barsay Jenő

Vadas József: Talált fotó

12

Élet és Irodalom BP. 198 4. júl. 20. XXVIII/29

Mihálik Pál, költő

14 rajz! repr.

Mihálik Pál: Rajzai 1,2,4,5,7,8,9,10,11,12,14,15
16 oldalakhoz.

Élet és Irodalom Bp. 1984. jún. 15 XXVIII/24

Mihálfz Pál, kstő

L: Deim Pál

Vadas József: Generál árt 13

Élet és Irodalom Bp. 1984. ápr. 20. XXVIII/16

Miháltz Pál

Bodri Ferenc: Gadányi is Kassák

Művészet, 1983. március

Miháltz Pál

Szuromi Pál: Dijnyertesek

Művészet, 1982. november

Lukáltz Pál

Nagy Zoltán: Nemzeti társalgók - a közel múltban és ma

Művészet, 1982. augusztus

Miháltz Pál

Fejér Ernő: Tizenöt év a Miskolci Galériában

Művészet, 1982. június

Miháltz Pál

□ *Miháltz Pál színes grafikáiból nyílott meg tegnap kiállítás a Helikon Galériában. A tárlat május 12-ig látogatható.*

Népszabadság, 1985. IV. 19

Miháltz Pál, Munkácsy-díjas festő- és grafikusművész

Az adományozásokból 1968-ban alakult képtár nemrég része lett a Borsod megyei múzeumi szervezetnek. Így a Nataki és miskolci gyűjtemények egyesítésével megrendezhetők ezt a kiállítást. – Az idősebb szentendreiek közül Fónyi Géza, Miháltz Pál – és még többek – képei kerültek bemutatásra.

Végvári Lajos: Új magyar művészet, Sarospataki Képtár, Tükör, 1982. jul. 25. 3. old.

MIHÁLTZ Pál festő

Miháltz Pál Mukácsy-díjas festőművész gyűjteményes kiállítása látható péntektől a szentendrei képtárban. A művész két éve a Ferenczy Múzeumnak adományozta több mint 300 alkotását. A mostani kiállításon ezek mellett ott láthatjók az ézdeklődők legújabb képeit, továbbá sok magángyűjtőtől, s a közgyűjteményektől kölcsönkézt alkotásait.

Népszabadság 1983. aug. 10.

Mihálka Pál festőművész

a Művészeti Alap tárlatot rendezett a Műcsarnokban, az 1948-as vásárlásokból. A művész alkotása szerepel a tárlaton, – mely jan. 14.-ig látogatható.

Losonci Miklós: Pest Megyei alkotók a Művészeti Alap tárlatán.

Pest Megyei Hírlap, 1979. jan. 10.

Mihaltz Pál

a Városi Tanács díjat

Zapta a III. egri országos akvarell

biennálén

Népszava 1972 szeptember 15

r.old.

Mikáltz Pál

„Margitszigeti rozmok" c. Lépe szerepel az „Új Művel" Ziállításán, a Műcsarnokban - emlitve

Kritika 1971 május 28. old.

Mihaltz Pál

Márciusi Találkozásról

lsd Ujvári Béla cikke a 19. oldalon

Kritika 1972 május

Mihaltz Pál

2

„Öreghéz"
„Nagy alkonyat" c. képes
amlétve

Kritika 1972 május

Mihaltz Pál

3

„Sötétvörös ház"
„Bejárat a romokhoz"
„Margitszigeti romok" c. lépei emlitve

Kritika 1972 május
19. old.

Mihaltz Pál

4

„Eperjesi emlék"

„Szobor" a lépei emlékre

Kutila 1972 május 19. old.

Mihaltz Pál

5

„Önsel"
„Kék requiem"
„November" c. lépei emelitve

Kritika 1977 május
19. old.

Mihaltz Pál

6

„Orfeusz"
„Karusz I, II." c. Tápei
emlékve

Kritika 1972 május
19. old.

Mihaltz Pál

7

„Vöröskő"

„Karosszék" c. lépei emlitve

Kritika 1972 május

19. old.

Mihaltz Pál

8

„Napraforgó halála"
„Kettétört fa" c. lépei emlékve

Kritika 1972 május
19. old.

Mihaltz Pál

9

„Hirosima"
„Triptichon" c. lépei emlitve

Kritika 1972 május

Mihaltz Pál

festő

Mihaltz Pál körös műtermben

dolgozott Medvedy Jenővel

Barat Endre: Most lenne 70 éves...

Művészet, 1972. augusztus - 13 oldal.

Mihaltz Pál
festő

A III. Országos Akvarell Bien-
nalen díjat kapott.

F.Ludányi Gabriella: Megjegyzések az egri III.....
MÜVÉSZET, 1972.október-november - 59.oldal

Mihóltz Pál

Bemutatott műve:

55. sz. „Ember és ló," olaj-tempera.

Balogh J.: A „Magyar Képző művészetért" I. művészeti kiállítás, Budapest. 1946. VII.

91

Mikáltz Pál
festő

Lírai művészet mutatkozik ke a
tárlaton.

Dutka Mária: Séta a X. Magyar Képzőművészeti...
Vörös Lapja, 1968. május -18 szám

Miháltz Pál festőművész

"Dijak, kitüntetések - 1973" cimmel közli a lap, hogy a müvész a Magyar Népköztársaság Kiváló Müvésze cimet kapta.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. ápr. 7.
XVII. évf. 14. sz. 2. lap.

Mihältz Pál
baráti köréhez tartozott a főiskolán
Gál Sándor.

Sümegi György: a 75éves Gál Sándor kiállításáról.

Raptanitás 1973/4 32 old.

Miháltz Pál

Bemutatott művei:

122. p. „Fekete kanwók I," kréta gouache,
33 x 45 cm (reprodukció).

123. p. „Fekete kanwók" II., kréta-gouache,
32 x 44 cm.

F. Ludányi Gabriella: III. országos akvarell biennálé, Eger, 1972.

Miháltz Pál

124. p. „Vörös-borna csendélet," kréta-tus, 41 x 31 cm.

125. p. „Naprafordó," kréta-tus, 32 x 24 cm;

126. p. „Ablak", kréta-tus, 25 x 38 cm.

F. Ludányi Gabriella: III. országos akvarell biennálé, Eger, 1972.

Mihaltz Pál

műve kiállításon szerepel

Szentendrén a művésztelepi Galéria

kiállításán

Magyar Nemzet 1972 július 8

4. old.

Mihaltz Pál

a szentendrei új művésztelep

lakója - emlétve

Magyar Nemzet 1972 julius 8

4. old.

Mihaltz Pál

Műve szerepel az „Állami vásárlások"

Műcsarnokbeli kiállításán – neve említve

Pestmegyei Hírlap 1972 ~~[illegible]~~ 22
január
4. old.

Mihalik Pál

a szentendrei művésztelep tagja

– emlékére

„Képzőművészeti élet Pest megyében"

Pestmegyei Hírlap 1972 január 27
4. old.

Mihaltz Pál, festő

Telepy Katalin Mihaltz
Pálról írt műve megjelent.

Most jelent meg:
— : Hit.

8.

Népszabadság, Bp. 1972. aug. 26.

Mihaltz Pál, festő

Kiállítása nyílott meg
Enterpontban.

— : Hallottuk

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1972. május 16.

Mihalik Pál
festő

Mihalik Pál festőművészt a Magyar
Népköztársaság Kiváló Művésze címmel
tüntették ki.

-.-: Kitüntetések.
MŰVÉSZET, 1973.április - 5.oldal

Mihaltz Pál
festő

A Mihaltz által kedvelt foltfestés-
nek példája az „Alkonyat," ~~cimű mű~~.
„madarak" cimű mű. Mihaltz szá-
mos ó mankipet is festett.

Szamosi Ferenc: Miháltz Pál.

MŰVÉSZET, 1972.szeptember - 13.oldal

Mihálta Pál
festő-

Elgondolkoztató műve a „Visparti
madarakkal" című alkotás, kohos-
chkai korszaka a „Nyugtalan táj"
A „Kopár táj" drámai mélyfokai.

Szamosi Ferenc: Mihálta Pál.
MŰVÉSZET, 1972.szeptember - 13.oldal

Mihaltz Pál
festő

"Az elveszett kert" (repro)

Szamosi Ferenc: Mihaltz Pál.
Művészet, 1972. szeptember – 13 oldal

Miháltz Pál
festő -

Miháltz Pál művészete Szentendrén
született újjá. Miháltz elemte majd-
nem szín nélkül festett. Tanácsa Va-
szary János biztatásra egy időre ezt
meg is valósította.

Szamosi Ferenc: Miháltz Pál.

MÜVÉSZET, 1972.szeptember - 13.oldal

Mihalik Pál
festő

A szentendrei művésztelep
emlékkiállításán művével
mutatkozik be.

Tóth Antal: A szentendrei régi művésztelep...
MŰVÉSZET, 1972. szeptember - 26.oldal

Mikáltz Pál

neve említve, képe

szerepel a IX. Miskolci Országos

Képzőművészeti Kiállításon

Magyarok 1967 február 1

5. old.

Mihéltz Pál

Munkácsy-díjas festő kiállítását az Ernst
Múzeumban április 13-ig meghosszabbították.

Krónika

Magyar Hírlap, 1969. április 4. 9. l.

Mihályi Pál

Munkácsy-díjas festő 90 festményéből és 70 grafikájából retrospektív kiállítás nyílt Szombathelyen a Képtár Múzeumban. (4 hétig tart).

Krónika

Magyar Hírlap, 1969. március 9. / 9. l.

Michéltz Pál

70 festményéből és 70 rajzából retrospektív kiállítás nyílt az Ernst Múzeumban. (Legutóbbi időszakában a művész látásmódja megváltozott.).

Kiállításáról. Kiállításán
Michéltz Pál képei (Rideg Gábor)

Magyar Hírlap. 1969. március 14. 9. l.

Miháltz Pál

Bemutatott művei:

"Hajnal" tojás-olajtempera, 60 x 80

"Requiem", tojás-olajtempera, 50 x 70

"Derűs otthon", tojás-olajtempera, 50 x 70

Zala Tibor: XI. magyar képzőművészeti kiállitás,

Budapest, 1968.

Mihaltz Pál

A Mücsarnokban rendezett kiállitáson mutatje be a müvész ujabb munkáit, mely "két-három év szorgalmának gyümölcse"-irja Szabó György: "Friss tárlatok" c. kritikájában. A meglepően nagy anyaggal kapcsolatban beszél az örökifju festőről, aki "hetvenedik esztendején tul is lelkesen, fáradhatatlanul és mind elmélyültebben kutatja a tárgyak, a természet.. költészetét."

Élet és Irodalom, Bp. 1972. márc. 25.
XVI. évf. 13. sz. 12. lap.

Mikoltz Pál

Lipnes reprodukció, egész táblán:
62. p. „Asszony kakassal", pasztell,
80 x 58 cm.

Szántó Tibor: Pictura Hungarica I.
A mai magyar táblafestészet, Budapest, 19[illegible]

Miháltz Pál

Szines reprodukció egész táblón:

65. sz. „Óbudai keresz", olajtempera

85 x 70 cm. Művelődésügyi miniszterium.

Szántó Tibor: Pictura Hungarica I.

A mai magyar táblafestészet, Budapest, 1971

Mikéth Pál

Magyarvalkón született 1899-ben. Tanulmányai: Képzőművészeti Főiskola. Társaság: Budapesten 1931-1967; Berlin 1968., Ulo 1969. Munkácsy díjas 1961.

Szántó Tibor: Pictura Hungarica I. A mai magyar tábla festészet, Budapest, 1971

Miháltz Pál, Munkácsy-díjas festő-grafikusművész. (1898–1988).
Wehner Tibor: Fabrizmerellenes gyűjtemény (Szentendrei „új" szerzemények).

Miháltz Pál: Félkörök és fények, papír, pasztell, 66 × 100 cm, 1980 (fotók Sulyok Miklós)

Műnézet, 1988. júl., 44-old.

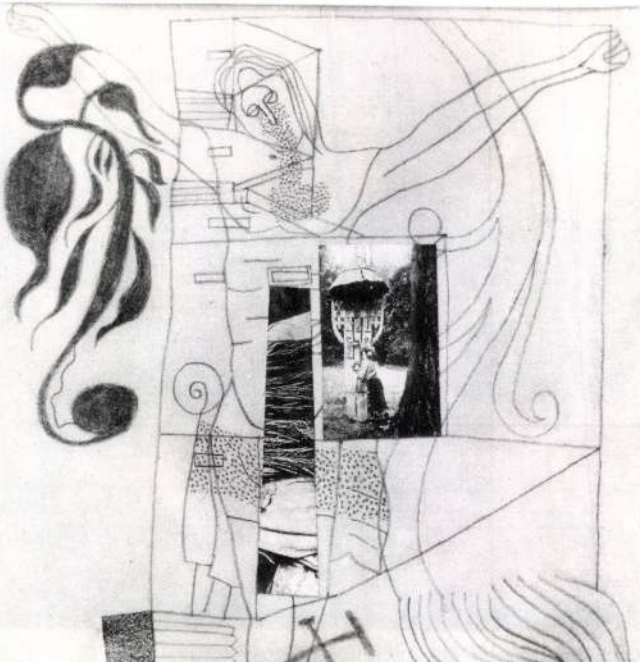

hogy egy adott kollekcióban mely művész hány alkotással szerepel, de mégis szólnunk kell néhány aránytalanságot jelző tendenciáról. *Ilosvai Varga István hét, Grárber Margit négy* művének megtekintése után sajnálattal állapítottuk meg, hogy *Bálint Endre* műtermében és hagyatékából csupán *egy* mű került a kisváros múzeumába a 80-as (?) években, és szomorúan konstatáltuk, hogy *Vaszkó Erzsébet* művészete Szentendre számára a közelmúltban nem létezett. *Deim Pál*nak egyetlen kisplasztikája kapott csak leltári számot a szentendrei múzeumban, festményei, grafikái e tájon

Miháltz Pál, Munkácsy-díjas

Sefető-grafikus művész. (1898-1988).

„Miháltz Pál szines grafikái" kiállítás 1985. ápr. 18-máj. 12.

Helikon Galériában.

Műcsarnok és Kamaratermei

1985 április

MIHÁLTZ Pál

159

Oltványi 1991

színe, zamata biztosítja, az egy-
en nyilvánul meg. Ez a hódolat
ggá a KUT kiállításának falain,
elősségérzést foglal magában, s

Szalon öt termét. A kiállítást
, s nem tudunk velük teljesen
vakmerő színellentétekre épül.
ugrat ki rejtettebb értéket a vi-
onban a világos-sötét erőltetett
mind a három kép felületét, fő-
s zsúfoltan lógnak a képek. Ha
nyugodtan mondhatjuk, hogy a
kelt. Egyébként is évek óta nem

ó paripái és *Csendélete* egyaránt
fogantak, amely indulatos moz-
. *Czóbel* Béla új festményei vi-
egyébként változatlanul őrzik a
n csodálatos fénybe-színbe költi
stményei gazdagabbá, súlyosab-
bert nagy tájképének csapkodó
pedig a szófukar, tömör jellem-
illien friss. *Bernáth* Aurél képei
bennünket méltóságos komoly-
*Festőnő*jén a csendéletrész gyö-
atként tartja össze a festményt.
i a debreceni festő művészetét
ott Csaba Vilmos *Parkrészlete* jó

MIHALTZ Pál

91 1.50
3.62

Új Müvészet

MIHÁLTZ Pál

Bán András

Bemutatjuk Mihálts Pál grafikáit

Élet és Irodalom, 1984. juni. 15. 24. 13.

tudósok egyben művészek, míg a nagy művészek egyben tudósok is. Leonardo legalább akkora tudós volt, mint amekkora művész Newton, sorolja a saját újreneszánsz világnézetét erősítő példákat a magyar származású alkotó.

Hartal ideálja a megannyi kreatív elemet tartalmazó humanista tudomány, illetve a korszerű tudomány pozitív eredményeit alkalmazó művészet, melynek kortárs élharcosai közül mindenekelőtt *Nevil Mott, John Kemény, Vladimir Bonačić, Arthur Koestler* és *Victor Vasarely* említhető, s amely koncepció gyakorlati érvényesítését olyan jeles intézmény hirdeti, mint a *Kepes György* vezette Massachusettsi Technológiai Intézet, amely tudósok és művészek példás együttműködésének a terepe.

„Ha van olyan tudomány, amelyre az embernek szüksége van, akkor az az, amelyikből megtanulhatja, mivé kell lenni, hogy ember lehessen. Ha az ember kilép az ember köréből, akkor semmivé lesz." *Immanuel Kant*nak ez az ezerhétszázhatvanas években megfogalmazott szentenciája máig is érvényt állóan fedi olyannyira, oly sok oldalról veszélyeztetett korunk interdiszciplináris törekvéseinek egyedül elfogadható vezérelveit. Ezt a gondolatot tükrözi többek közt a lírai konceptualizmus létfilozófiája is, melynek gyakorlati érvényesítésén jelenleg két alkotói szervezet munkálkodik. Az egyik a Lírai Konceptualista Társaság, melyet Hartal 1979-ben hozott létre *Tom Könyves* és *Kara Szathmáry*

MIHÁLTZ Pál

(bán): Mihálk Pál Rösszöntése. =
MN XLVIII. évf 78. s. 1984. nápr. 1. 7 p.

'I am sure you are mistaken,' replied Albrecht, 'if you see in me a man with so great a gift of invention. Very few of my pictures originated from spontaneous invention alone. Nearly always the idea would be sparked off by some fortuitous incident. I would hear someone praise a picture, or listen to a man retelling one of the old sacred stories, and suddenly I would be seized by a new desire to depict just that and nothing else. Real invention is very rare; the creation of something never heard or thought of before requires indeed a special and very wonderful gift. What seems an original invention is more often something pieced together from older matter that already existed, but somehow this piecing together makes it new. Even a real first inventor arrives at his story or picture in the same manner: he moulds into one single whole partly his own experience, partly what this experience suggests to him, and what he remembers, has read or been told'.

'You are absolutely right,' said Lucas, 'To create something literally out of thin air would be one of the strangest things conceivable, an entirely new and extraordinary mental condition, for even a lunatic does not invent his delirious dreams. Nature alone invents; and she gives leave to the arts to borrow from her rich treasure house; all we do is to imitate her. In our enthusiasm, our ideas, in all our striving after newness and excellence we are merely like babies following each and every movement of their mothers with their eyes.

'Do you realise, my dear Albrecht, what conclusions might be drawn from this remark? It means that there cannot be anything unnatural in the things themselves which an artist may represent, be he poet or painter or something else. For even the wildest and craziest ideas of

MIHÁLTZ Pál

Csizmadia Károly: Látogatás Miháltz Pál festőművésznél. [1. rész]. = Reformátusok Lapja, XXXVIII. 10. 1984. márc. 11. 6 p. ill.

11. 18. 7 p.

szó

hozta létre a Magyar Tudo-
történeti Kutató Csoportot,
át 1984-ben záruló bibliográ-
jegyzékből kiviláglik az intéz-
szági művészettörténet mind-
ásának - kézikönyvének - el-
ilvánvalóvá teszik munkamód-
ként kezdettől fogva együtt-
mai intézményekkel és a társ-

MIHÁLTZ Pál

HEITLER László: Szentendre szellemében : Miháltz Pál festészetéről. = Müvészet, XXV.évf.5.sz. 1984 12 - 17.p. ill.

Szentandre, Szentendrei Képtár, Mihátz Pál Kiáll,1983

MIHÁLTZ Pál

Napló és vallomás: Részletek Mihálk Pál emlékezéseiből és naplójából [bev. Salomon Nándor. = Új Forrás, 16. évf. 3. sz. 1984 45-52. p.-ill

Butiro. — Guilelmus Holborch: Collectio conclusio[n] m Rotae 1376—
1381. — XV. sz. 395 fol. Illuminált. Kötés: új. „Sacri ie Strigoniensis".
(H. VI. 1. 111—112. l.)

4237. Sermones in evangelia. — Petrus Lombardus: Libri [s]ententiarum ex-
cerpti. — Lucidarius sive dialogus inter magistrum [e]t discipulum. —
Sermo de cupiditate. — Cyprianus: Tractatus de [v]usionibus seculi.
— Augustinus: De corporis et animae misera vita. [—] Chrysostomus:
Sermo de patientia. — De conflictu vitiorum et virt[u]um. — Evange-
lium apocryphum. Infantia Salvatoris. — Collecta[n]a theologica. —
XV. sz. 326 fol. „Manu propria Valentinus presbite[r]' Sima bőrkötés.
A Budáról 1686-ban Bécsbe szállított könyvek közül v[a]ó. Bejegyzés: (fo-
galmazás) „Venerabilis Ludovicus dei gratia Rex U[n]garie et Bohemie
etc. fidelibus nostris Capitulo strigoniensi salutem [et] gratiam." (C. L.
975. sz.)

4253. Innocentius III.: De miseria conditionis humanae. [—] Bernhardus Cla-
ravallensis: Liber apologeticus. — Tractatus morali[s]tus. — Themata
sermonum de sanctis. — Paradisus animae. — Specu[lu]m peccatoris. —
Augustinus: De lapsu mundi. De vita Christiana. [—] Isidorus Hispa-
lensis: Synonyma excerpta. — Augustinus: De vera e[t] falsa poenitentia.
Admonitio. De conflictu vitiorum. — Bernhardus: De [q]uattuor gradibus.
— Richardus a S. Victore: De quattuor gradibus. — C[o]llectanea praeser-
tim ex operibus Bernhardi, Gregorii et Hieronymi d[e]rpta. — De lau-
dibus B. Mariae V.—XV. sz. 192 fol. Kötés: új. Való[s]nűleg a Budáról
1686-ban Bécsbe szállított könyvek közül való.

4254. Lectura in Libros Sententiarum. — Tabula in S. [T]homae Aquinatis
opera. — Auctoritates sanctorum patrum ac doctoru[m] — Expositiones
rariorum verborum, partim Germanice. — Synon[y]ma. — XV. sz.
264 fol. Illuminálás: vörös-fekete-kék rajzú iniciálé[k] — Egykorú gó-
tikus vaknyomásos bőrkötés. — „Iste liber est M[a]istri Sigismundi
obrecht de lengenfeld" (pozsonyi kanonok).

4262. Petrus Lombardus: Glossa ordinaria super Epistolas [P]auli apostoli. —
XIV. sz. 182 fol. Illuminálás: vörös-fehér-zöld inici[á]lék. — Egykorú
gótikus vaknyomásos bőrkötés. A Budáról 1686-ba[n] Bécsbe szállított
könyvek közül való. (C. L. 829. sz.)

A MŰCSARNOK MEGHÍVJA ÖNT

MIHÁLTZ PÁL

SZÍNES GRAFIKÁK
CÍMŰ KIÁLLÍTÁSÁRA
1985 ÁPRILIS 18-ÁN
CSÜTÖRTÖKÖN DÉLUTÁN 16 ÓRAKOR

A KIÁLLÍTÁST MEGNYITJA

BIHARI JÓZSEF
A PEST MEGYEI MÚZEUMOK
IGAZGATÓJA

HELIKON GALÉRIA
BUDAPEST
V., EÖTVÖS LORÁND UTCA 8.

NYITVA: MÁJUS 12-IG
HÉTFŐ SZÜNNAP

85-139 GENERALART Dorogi Ny

MIHÁLTZ

A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG
MŰVÉSZETI ALAPJA
MEGHÍVJA ÖNT
1988. ÁPRILIS 21-ÉN 17 ÓRÁRA
A VIGADÓ GALÉRIÁBA

MIHÁLTZ PÁL FESTŐMŰVÉSZ
KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA

MEGNYITJA: BIHARI JÓZSEF
A PEST MEGYEI MÚZEUMOK FŐIGAZGATÓJA

MEGTEKINTHETŐ:
MÁJUS 22-IG
HÉTFŐ KIVÉTELÉVEL
NAPONTA 10.00—18.00 ÓRÁIG

PÁL

MIHÁLTZ

A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG
MŰVÉSZETI ALAPJA
MEGHÍVJA ÖNT
1988. ÁPRILIS 21-ÉN 17 ÓRÁRA
A VIGADÓ GALÉRIÁBA

MIHÁLTZ PÁL FESTŐMŰVÉSZ
KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA

MEGNYITJA: BIHARI JÓZSEF
A PEST MEGYEI MÚZEUMOK FŐIGAZGATÓJA

MEGTEKINTHETŐ:
MÁJUS 22-IG
HÉTFŐ KIVÉTELÉVEL
NAPONTA 10.00—18.00 ÓRÁIG

PÁL

MIHÁLTZ Pál

Kiáll. Szombathelyi Képtár, 1985

ism. BÁN András: Festői értélek.
= M. Nemzet, 1985. június 28. 7.

MIHÁLTZ Pál

Mucsi András: Miháltz Pál
festészete. = Limes, 1993, 3-4.
33-42.

Szentkuthy Miklós töltési levelei
Miháltz Pálhoz. = Limes, 1993, 3-4.
43-44.

Országos Széchényi Kö

1827 Budapest, Budavári Palota F

Kedves Kollégák !

A mellékelt füzet egy korábbi
tartalmazza. Célunk ennek kie
elkészítése. Kérjük, hogy tá
szeretnénk tájékoztatást nyúj
egyik forrásáról és helyzetér
folyó külföldi hungarika gyűj
nyílvántartásokról.

Kérjük, hogy szíveskedjenek a

MIHÁLTZ PÁL

kat. 70.

20. sz-i magyar művészet
Dévényi Iván gyűjteményé-
ből
Kassák Emlékmúzeum
1993 okt. 9 - dec. 5.

Miháltz Pál

Miháltz Pál festőművész emlékkiállitása, Szombatehyli Képtár, 1993.február 5.-március 7. Bev. Salamon Nándor. ASzombathely : Szombathelyi Képtár, 1993 [6] p. ill.

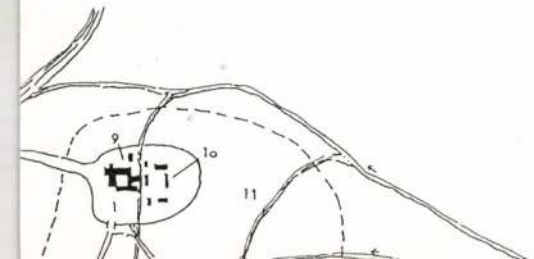

1 Klosterareal
im Mauerring
2 Laiensiedlung
3 Bootlände
4 Altfluß
5 Wildbäche
6 Brücke
7 Wege
8 Palisadenwall
9 Friedhof
10 Wirtschaftshof
11 Obst u. Gemüse

MIHÁLTZ Pál

kiáll. Szombathelyi Képtár,1993
ism.LOSONCI Miklós: Rejtélyes ünnepek. = Vasárnapi Hírek,1993.febr. 28.9.

MIHÁLTZ Pál

Telepoy Katalin: M. P.
Bp. 1972. Képzőművészeti Alap Kiadó V.
47 l., 16 cm, 4 szöveg közti fehér-fekete és
16 színes kép.
Bibliográfiával és a színes képek
elemzésével

MIHÁLTZ PÁL

említve ld. Bráda Tibor

Losonci Miklós: Díjazott tájak és Bráda Tibor képei
Hatvani Galéria
UJ TÜKÖR 1980/XVII/31.sz.4.o.

4 Mihàltz Pál: Este Szentendrén,
tojás-olajtempera, 70x100 cm, 1972
(fotó Heitler)

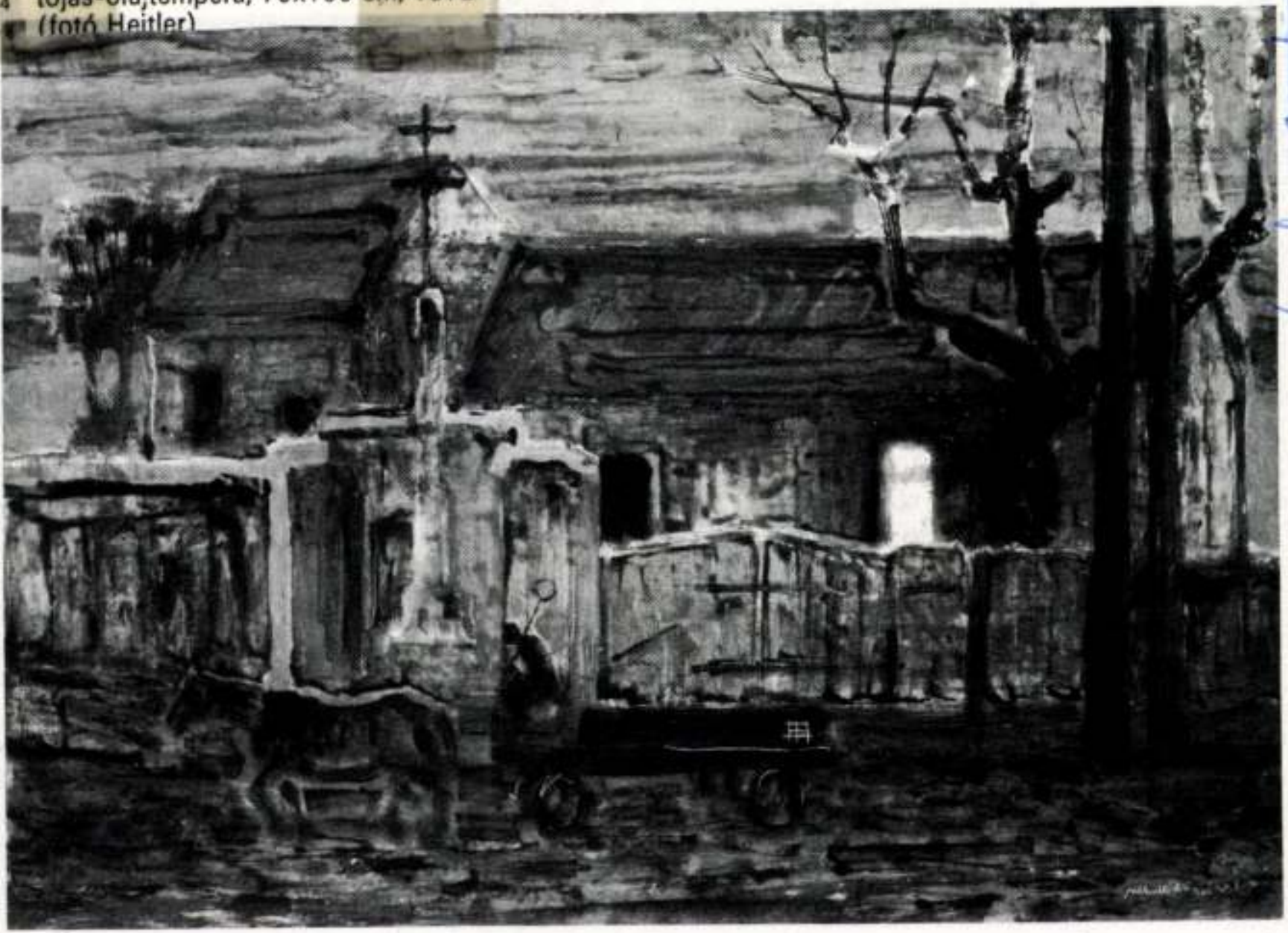

Mihàltz Pál, Munkácsy-díjas festőművésznek

Művészet, 1984, máj. 14-old.

biek közül, de ha ő maga még nem is érzi, ezen az úton fejlődés tovább nem lehet. Mert mit is tudna újat adni? Még egy csendéletet, bensőségesen érzéssel megalkotott városrészletet, halvány harmóniák együttesét, virágokat és vázákat, egy magányos lélek emlékeit a világról. Mert minden képe mintha emléket ábrazolna. Nem az örökké újuló élet friss viharzása érdekli, hanem a környező világ valamely örökké állandónak látszó, jelentéktelen, a fejlődés vérkeringése által nem érintett darabja. Amit fest, az csak egy kis kört érdekelhet; ahogyan festi, az a szín- és formakultúrának egyik jelentős állomása."

Hosszan idéztem *H. Dr. Takács Marianna* kritikájából, de tanulságos az ilyen visszatekintés. Ami a festői karaktert, a szándék és formálás jellemző jegyeit és hatásait illeti, hasonlókat fedezhetünk fel a festő akkori és későbbi képeiben, de a következtetések, melyek már a magyar művészet 1949-cel kezdődő „új szeleinek" szülöttei, aligha osztjuk. És még a témavilág és hatás ügyében sem egészen helytállóak az idézett szavak. Festőnk a maga módján mestersége eszközeivel reagált a világfelfordulás közváltva az 1945-os megfogalmazás zaklatottságát.

A két időpont közötti termésre a harmóniakeresést találom megfelelő kifejezésnek. Keresés és megtalálás. Barcsay és Czóbel festészetének szellemi és formai egységével állítható párhuzamba termésének összhangja, mely az utóbbi négy évtizedben kialakult. És még egy nevet kell említenem, *Gadányi Jenőét*, akihez szintén bensőséges kapcsolat fűzte Miháltz Pált, s akinek az értelmet és az érzelmet harmóniába rendező személyisége és munkássága aligha maradt hatástalan a fiatalabb pályatársra.

A negyvenes években készült képektől a harminc évvel később születettek sem festői megoldásban, sem szellemükben, sem művészi rangjukban érdemlegesen nem ütnek el, egy következetes művészpálya mutatkozik meg bennük. Olyan művész, aki mindig ismerte tehetsége irányait és ereje mértékét, hatóköre határait. Ezeket meghaladó nagy kalandokra sohasem vállalkozott, de amit önmagából kibányászhatott, azt nemes művészetté érlelve felszínre hozta. Zaklatott, kisiklott művészpályákban bővelkedő korunkban ez maga is érték.

Mihálka Pál festőm.

rokon vonás

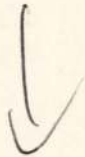

→ Bene Géza fm

MŰVÉSZET 1985/11,12/

40

Mihóltz Pál fm

Ipari v. Főiskolán
együtt tanít

↓

→ Gólyor Mónicz -al

MŰVÉSZET 1985/5/64

Miháltz Pál fm

"Majnal" c. festn
ill.

→ Vilt Tibor. f

MŰVÉSZET 1985/7/14

Mihálta Pál

Ilosvai Varga István emlékezete

Nepszava 1985. X. 1.

Miháltz Pál, Munkácsy-díjas festő- és grafikusművész

A Műcsarnokban ezúttal másodszor kerül sor az elmúlt esztendők legjelentősebb alkotásai közül kiválogatott művek gyűjteményes bemutatására. — Elgondolkató Miháltz Pál finom tónusú festménye, az „Életkorok" c. [említve].

-bányai-: Több esztendő munkáiból.
Magyar Papíripar, 1984. máj. 5. 6.-old.

Miháltz Pál festőművész

[MIHÁLTZ]

→ Wahorn András gr

Művészet 1985/4/63
64

Miháltz Pál, Munkácsy-díjas festő-ügyafikus művész

Megnyílt a Műcsarnokban az országos tárlat.
Miháltz Pál – úgy tűnik – szintónusainak ízeszamata nagyjából a régi maradt.

Wagner István: Élményre várva.
Magyar Hírlap, 1982. máj. 1. 7.-old.

Miháltz Pál, Munkácsy-díjas festő- és grafikusművész

Gál Dezső 1924-ben született Budapesten. Komolyan készült a festőpályára. Felsőfokú tanulmányait az Iparművészeti Főiskola grafikai szakán 1948-ban kezdte el, Bortnyik Sándor, Köpeczi Bócz István és Miháltz Pál irányítása mellett.

Ecsery Elemér: Gál Dezső.
Könyvtáros, 1984. 4. 235.-old.

Mikáltz Pál

kiállítása Kisrunkolason

Népszabadság, 1987. III. 14

Miháltz Pál, Munkácsy-díjas festő-grafikusművész

az esztergomi Keresztény Múzeum viszonylag új fejleménye, hogy helyet ad mai magyar művészek kiállításainak is; ezt a profilt természetesen leszűkíti az a tény, hogy elsősorban pietisztikus szándékú művek kerülhetnek bemutatásra. Kaponya Judit, Patay Éva, Prokop Péter, Miháltz Pál egyéni tárlatára került sor az utóbbi években. Közülük többen értékes adományokkal gyarapították a múzeum újabbkori galériáját.

Fasnádi Attila: A régi magyar művészet kincseshaza. Népszava, 1984. márc. 28. 9-dd.

MIHÁLTZ PÁL

emlitve ld.Márffy Ödön

Salamon Nándor: Dévényi-gyüjtemény.Esztergom,Balassa Bálint Muzeum

UJ TÜKÖR 1983.XX.évf.29.sz.4.o.

Mihalik Péterné

1481-ben fordul elő Buda

Gerevich Lí Budapest művészete a későbbi középkorban
a mohácsi vészig

Budapest története II.Bp.Főv.Tanács 1973

302.old.

MDK

Mihály budai kőfaragó, /Michael lapicida de Buda/

Antal kőfaragóval együtt 1523-bqn mint zarándok megfordult Rómában.

Horváth Henrik: Budai kőfaragók és kőfaragójelek. Bp.1935. 44. l.

Mihalik Dániel Jestő"
Szolnok Megyei Néplap 1956 szept. 28
Zoldal. –

Mihály aranyműves, Krakóban, 1495.)
magyar vonatkozás.

Archaeologiai Értesítő
XXXVIII., 1918–1919., 141.
Ernyey József közleménye.

MDK

Mihálffy Lorántné, [építész:]

A Munka Érdemrend arany fokozatát kapta.

– : Építők, tervezők kitüntetése 8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1959. máj. 9.

Mihály kályhásmester M.D.K.

1487 ben említik mint az entergo mi vár kályhásmesterét

Voit P. Magyar kerámiatörténeti tanulmányok. Művtört. Lit. 1954 1 sz. 113

Mihály kőfaragó M. D. K.

az entergomi és visegrádi érseki palotát
lepjik vezető mestere. 1489 ben a ma-
róti érseki vadászkastélyon dolgozott.

Voit P.. hagyar keramikatörténeti tanulmá
nyok. Művtört. Ért. 1954 1 n. 114

Mihály MDK

festő, Besztercebányán nevét az 1390-i városi jegyzőkönyv adótartozási rovata őrizte meg.

/Ipolyi A. Besztercebánya városa müveltségtörténeti vázlata.Bp.1887.III.317-318.320./

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország táblaképei. Bp.1955. 37,195.l.

Mihály

MDK

és 148o-ban

Nagyszebeni festő, felesége neve 1479-ben szerepel, adólajstromban

/irodalmi források említése 247.jegyzetben./

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország táblaképei. Bp.1955.89.l.

K. D. K.

Mihály (kötucös) ötvös

Beregszász 1625.

Szénégető utcában lakik

Horváth Tibor átdám: Ismeretlen levéltári adatok az ötvösök történetéhez főleg a XVI–XVII. században 177. l.

Műnért. 1953. 1–2. 17.

K. D. K.

Mihály (kötves) ötvös

Beregszász 1645.

Gyalogszeres

Horváth Tibor Antal: Ismeretlen levéltári adatok az ötvösök történetéhez főleg a XVI–XVII. században 177. l.

Művért. 1953. 1-2. sz.

M. D. K.

Mihály (kötvös) ötvös

1661-63. Csepreg polgármester

Farkas Sándor: Csepreg mezőváros tört.

Horváth Tibor Antal: Ismeretlen levéltári adatok az ötvösök történetéhez főleg a XVI.-XVII. században 177. l.

Művért. 1953. 1-2. sz.

M. D. L.

Mihály (kötvös) bíró ötvös

Csepreg 1644–45

Farkas Sándor: Csepreg mezőváros tört.

Horváth Tibor Antal: Ismeretlen levéltári adatok az ötvösök történetéhez főleg a XVI.–XVII. században 177. l.

Művért. 1953. 1-2. sz

K. D. K.

Mihály (kötvös) ötvös

Csepreg 1639

Horváth Tibor Antal: Ismeretlen levéltári adatok az ötvösök történetéhez főleg a XVI–XVII. században 177. l.

Művért. 1953. 1–2. sz.

vc D K.

Mihály (kötvös) ötvös, biró

Csepreg ~~1617~~ 1617.

Farkas Sándor: Csepreg mezőváros tört.

Horváth Tibor Antal: Ismeretlen leveltári adatok az ötvösök történetéhez főleg a XVI.–XVII. században 177. l.

Művért. 1953. 1-2. sz.

M. D. K.

Mihály auritaber

1615 Golgóc

Horváth Tibor tusol: Ismeretlen levéltári adatok az ötvösség történetéhez főleg a XVI-XVII. században 177. l.

Művért. 1953. 1-2. 17.

K. D. L.

Mihály aurifaber

1617 Galgóc

Horváth Tiboratutal: Ismeretlen levéltári adatok az ötvösség történetéhez főleg a XVI–XVII. században 177. l.

Művért. 1953. 1–2. sz.

H. D. K

Mihály (Köttwes) ötvös

Sajószentpéter 1554. Van egy puszta háza

Horváth Tabor Antal: Ismeretlen leveltári adatok az ötvösök történetéhez főleg a XVI–XVII. Században 179. l.

Művért. 1953. 1–2. sz.

Dr. D.K.

Mihály (kötvös) ötvös

1554. Sajószentpéter. Van egy puszta háza

Horváth Tibor Antal: Ismeretlen levéltári adatok az ötvösök történetéhez főleg a XVI–XVII. században 179 l.

Művért. 1953. 1–2. sz.

M. D. K.

Mihály (kötvös) ötvös

1639. Sárvár. fél sessiója van

Horváth Tiborvtatal: Ismeretlen levéltári adatok az ötvösök történelehez főleg a XVI–XVII. században 179. l.
művért. 1953. 1-2. 17

M. D. L

Mihály (Kötveös) ötvös

1648. Szerencs

Horváth Tibor adatai: Ismeretlen levél-
tári adatok az ötvösök történetéhez
főleg a XVI–XVII. században 179 l.

Művészet. 1953. 1-2. sz.

M. D. L.

Mihály (Kötves) ötvös

1631. Ungvár. egy sessiája van

Horváth Fibor stutal: Ismeretlen levéltári adatok az ötvösök történelmen főleg a XVI–XVII. stóizadban 180. l.

Művért. 1953. 1–2. 87.

M. D. K.

Mihály (Kulthmes) ötvös

1554. Vizsoly

Horváth Tibor Antal: Ismeretlen leveltári adatok az ötvösök történetéhez főleg a XVI–XVII. században 180. l.

Művért. 1953. 1-2. sz.

M.D.K.

Mihály és Péter mutatott

1467 febr. 2. Tarnow.

Fraknói B.: Bártfa levéltára. Bp. 1910
254.

Mihály kőfaragó

Muzeumi és Könyvtári Ért. 1918. III.évf. 1. füzet
Iványi B: Eperjes középkori kőfaragói és szobrászai.
25 l.

Mihály kőfaragó

Muzeumi és Könyvtári Ért. 1918. III.évf. 1. füzet.
Iványi B: Eperjes középkori kőfaragói és szobrászai.

28 l.

Mihály lapicida

Iványi Béla dr: Eperjes város középkori épitkezései és épitészei. Muz. és Könyvt. Ért. 1918.

123 1.

Mihály 1474-1494 képiró

Kemény Lajos: A kassai képirócéh. Művészet, 1909.

254 l.

M. D. K.

Mihály mester, kőfaragó

= azonosíthatónak látszik

RÁZSONYI Mihály személyével

Az esztergomi épélkezések egyik legön-
~~z~~álább mestere. 1490-ben az épülete-
ket övező falakon dolgozott

Naitgyar 53. l. 55

Mihály ötvös

(Michael Aurifaber)
domonkosrendi frater
1529. ben a segesvári
Konventből a Lá-
batlani konventbe
helyeztetett át.

Fabr Zwei Funde

26 l.

a BSZKRT. Igazgatóságánál Bp.
világositás ugyanott GARAMSZEG
ható.

Budapest, 1946. évi

Mihály ötvös

(Michael aurifaber in conventu Labathlanensi) domonkosrendi frater

Erdélyben a XVI. sz. elsö negyedében

Ipolyi Arnold

A dalékok a magyar domonkosok történetéhez. Magyar Sion 1867. V. ev. 595. l.

VII. Akácfa u. 15. sz. Esetleges fel-
IY tanácsosnál /telefon: 422-130/ kap-

junius hó 5-én.

Kiváló tisztelettel:

Tokaji Gábor

elnöki tanácsos.

Mihály (Michele)

Gentile de Fabriano magyar tegédje

l.

Germagnimszellenc

446.1.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

funziona, e sono arrivate, accolte con grande entusiasmo, anche le vetture delle RR. Poste Ungheresi. La linea ferroviaria è già stata riattivata, per questa sera sarà allacciata la congiunzione telefonica con Budapest. Occorre ancora il lavoro di poche ore e Cassovia vivrà, senza lacune ed imbarazzi, la sua antica, nobile vita urbana. Per le strade la folla instancabile scandisce a ritmo il grido: Horthy, Horthy.

ALESSANDRO MÁRAI

LO SPIRITO DI POSONIO

PÉNZVERŐ MIHÁLY, pénzverő

Emlitve:-38.-1733."Platea Nagy Pénzverő.Domus Bretschneideriana.Ibidem Pénzverő Michl." 66.old.

SZÁSZ KÁROLY: Adatok a nagybányai pénzverőház alkalmazottairól /1660-1828/ 61.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLEMÉNYEK,LX-LXI.évf. 1961-1962. Akad.Kiadó,Bpest. 1962

Mihály

puskaminves

l.

Házi Sopron tört

II. r. 5 k.

1490. 19. l.

1503. 135, 136 l.

ő még az a jelenség is, hogy a kiál-
ás, mintegy kollektivisztikus, kiemel-
dő „sztárokat" nélkülöző karakteré-
l fogva, felfogásban és kivitelben
ymásközt rendkívül hasonló fest-
énycsoportokat mutat be, amik nem
egyazon mester alkotásai, hanem
egy bizonyos iskola vagy irányzat
konszellemű terméséből kerültek ki.
Elhamarkodott ítélettel, mely az al-
tások egyik részét az európai művé-
et sikertelen majmolásának, másik
szét pedig csak a régi iskolák lélek-
len továbbfolytatásának, epigonista
sszakéródzésének minősítené, nagyon
igazságtalanul járnánk el. Fontoljuk
eg, hogy szemünk gyakorlatlan az
egen művészet szubtilis árnyalatai-
k megítélésében s vessünk egy pil-
ntást Japán jelenkori szellemi krízi-
e, mely magában foglalja a művé-
eti fejlődés mozgató rúgóit is.

A régi művészet autochton törekvé-
t elsősorban antinaturalista karakte-

Mihály presbiter
(Dominus Michael
presbyter)
brassai könyvkötő
1537

Laid

Batthyaneum
I 137 l.

Rothmayr Forsch
545 l.

Brassó város rézre
véges könyvkötőmunkát

~~Svitek János IX. 89~~

aranymūves

Mihály (ötvös)

(Michael Ungarus)

1495. Krakó

l. Arch. Ért

1918 – 1919

141. l –

Mihály ötvös

(Michil goltsmit)

ötvös Kolozsvárt
említi az 1473. évi céhlevél-

Makkai László: Társada-
lom és nemzetiség a közép-
kori Kolozsvárosa.
Kolozsvári Szemle
1943. 207. l.

Mihály mester
Ötvös

Kassa 1646

l. Arch. Ért.
1912. 270. l.

RÖVIDÍTÉ

A = Számtartósági szárny.
B = Orangeria-szárny.
C = Konyha-szárny.
D = A gróf lakosztálya.
E = A kápolna sekrestyéje.
F = Hunyady-szárny.
G = Fellegvár.

Mihály ötvös

Herzog

Mihály ötvös Kassa 1493

M. Körpasszenle 1910. 189 l.

Mihály ötvös

Kassa 1483.

1487.

10).

nd Kind). Raffael Madonna della Sediaja nyomán (Nach

l. Arch. Ert

1893. 83. l

(Alte Frau mit Gebetbuch).

Metzner is-

40).

Bildnisse eines alten Ehepares).

×19 cm.

. Hälfte XIX. Jh.)

nis eines jungen Mädchens).

60).

Elrongálódott névjelzés (Verstümmelte Signatur).

16. cm.

65).

75).

Olasz festő, XVI. sz. **(Italienisch,** XVI. J

353. NŐRABLÁS (Frauenraub).
Vászon (Leinwand). 200×268 cm.

Olasz festő, XVII. sz. eleje, **(Italienisch,**

354. A NÉGY ÉRZÉK MEGSZEMÉLYE
Vászon (Leinwand). 96×131 cm.

Olasz festő, XVII. sz. (Jh).

355. FELHŐKBEN TRÓNOLÓ KRISZT
Vászon (Leinwand). 160×128 cm.

Olasz művész, XVIII., század. (Italienis

356. KENTAUROK ÉS GÖRÖGÖK CSA
Aquatinta. 27×33 cm.

Olasz festő, 1820 körül, (Italienisch um

357. TERPSYCHORE.
Kézzel szinezett rézmetszet. (Handk

Olasz grafikus, XV. sz., **(Italienischer**

358. ALLEGÓRIA (Allegorie). Jelezve (E
Rézmetszet (Kupferstich). 28×20 cr

Olasz (?) grafikus, XVI. sz. **(Italienisch**

Mihály, ötvös

(Michael goltschmid)

l

R III

332,695.l

Mihaly ötvös

Oklevél adat említi, hogy magyar (Hungarus). Neve már korábban, így 1375-ben is feltűnik, a Nagy Anjou-kor egyik vezető mesterét sejtik benne

Gerevich L:Budapest művészete a későbbi középkorban a mohácsi vészig
Budapest története II. Bp.Főv.Tanács 1973

265.old

Mihály ötvös

Egy okleval adata Ziemeli, hogy magyar (Hungarius)

Gerevich L:Budapest müvészete a későbbi középkorban a mohácsi vészig
Budapest története II.Bp.Főv.Tanács 1973

265.old

Mihály

ónedénygyártó

l. Házi Sopron tört.

II. r. 5. k.

1489. 10. l.

1490. 21, 23. l.

1495. 46. l.

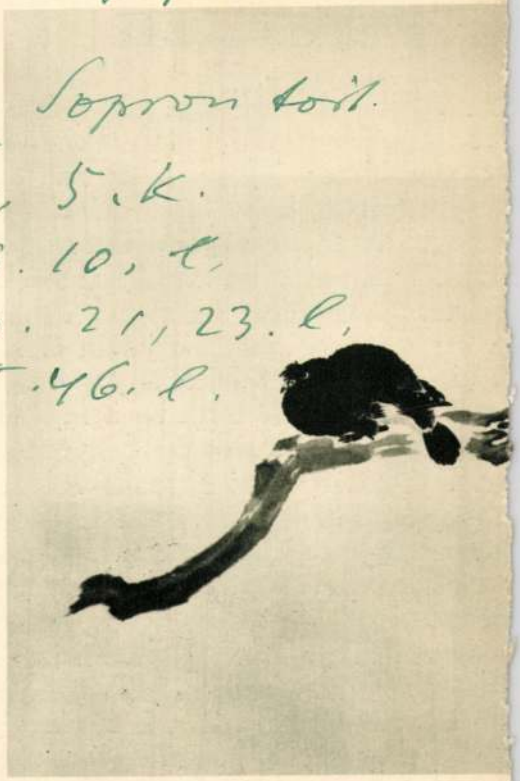

TAIKWAN: „HAHA"-MADÁR A I

Tuss,

nk s jobban megnehezítik az abtrakciót, mint elmult idők művészi lágával szemben.

Az Akadémia kiállítása sok új és érkes problémát tár fel előttünk. Nem csoda, hiszen jóformán ez az első et Európában, hogy kellő számú, jól válogatott anyag alapján tájékozódtunk Japán modern művészeti törekseiről. (A berlini Szecesszió elmult i, szeptemberi „modern japán és kíi kiállítása" sok selejtes anyagot tarlmazott s nem mutatta be a fejlődés irányait sem. Zavaros összbenyomása m tájékoztatott az aktuális helyzet nyegéről. Fuzsita és hozzá hasonló, párizsiasodott jelenségek pedig, par ut originalitásuknál fogva, mellyel a odern közönség extravagáns ízlésez igazodnak, a komoly, valódi japán jlődés szempontjából még szóba sem nnek.) Első pillanatban két jelenség gadja meg figyelmünket: egyrészt az rópai művészet karakterisztikus téezőjének, a perspektivikus ábrázolásk látszólag bizonytalan, többé-kesbbé sikeres alkalmazása, — másrészt japán művészeti hagyomány szembelően erős kontinuitása. Végül meg-

Mihály

önedénygyártó

l.

Házi Sopronfőt

II. r. 4. k.

1488. 393, 395. l.

1489. 407. l.

Cimfeliratok. Reprodukciók.
Nagyítások. Diapozitívek.
Vetítőgép és filmkölcsönző
Reklámfilmek. (Trick-filmek.)
Zajút műterem.

M. kir. postatakarékpénztári
csekkszámla 35.710

T 63

Hungarian Film Agency

au A.G. Hungarian Film Agency.

Címfeliratok. Reprodukciók.
Nagyitások. Diapositivek
Vetítőgép és filmkölcsönző
Reklámfilmek. (Trick-filmek.)
Saját műterem..

ca 7

M. kir. postatakarékpénztári
csekkszámla 35.710

MIHÁLY ónsöntő (Sopron 1488-1496)

Csatkai eml. 1996. 73-74.

3
138, 140, 141, 199, 200, 201, 306,

)
393, 399, 427, 443, 482, 543, 549,

vm

Kolozs vm 453

Goreni, Schöndorf; Kolozs vm
267

Mihály
Mikrotosm

l,
Hází. Sopron tört.
II r. 4. k.
1489. 4 ib. l.

Mihály

lakatos

1489 – 105

l.

Hazi. Sopron tört

II. r. 5. k.

464. l.

fényképész

az Angerer-féle sokszorosító eljárásnak Magyarországon egyedül jogosított tulajdonosa,

készít mindennemű fényképet és horganyedzésű duczokat, rajzok, iratok, érmek, czímlapok hirdetések, árjegyzékek stb sokszorosítására ajánlkozik.

Budapest, IV., Károly-utcza 3. szám.

Az Országos Magyar Iparművészeti Muzeum

GALVANOPLASTIKAI INTÉZETE

ajánlja a közönség figyelmébe

régibb, kivált magyar ötvöstárgyak másolatainak gyüjteményét.

A 154 darabból álló gyüjteményben megvan a **nagyszent-miklósi lelet teljesen,** azonkivül **kelyhek,** szobák diszitésére különösen alkalmas **serlegek, poharak, csészék,** stb.

Minden egyes tárgy másolata az eredetihez hü és készités tekintetében is művészi becscsel bir. — *Az intézet képes lajstromot kivánatra ingyen és bérmentve küld.*

Budapest, Andrássy-út 67. sz.

Mihály
lakatos

l.
Házi Sopron tört
II. r. 6-k.
1507. 286-l.

nulnapban visszaérkeznek. Csak télen, amikor a pásztorok lehajtják ide a hegyvidékről nyájaikat, élénkül meg.

Campagne (fr. kampány), 1. hadjárat, háború; 2. időszak, évad.

Campanella, Tommaso (1568—1639). Olasz dominikánus, filozófus. Élve a természet ne Aristoteles műveiből akarjuk megismerni, hanem magából a természetből. Újszerű nézetei miatt sok üldözést szenvedett. *Civitas solis* címen államregényt írt.

Campania. A mai nápolyi Campagna régi neve. Itt még a Kr. e. V. sz.-ban ausonok (aurunkok) laktak a városokban Capua (Nola) letelepedett etruszkok fennhatósága alatt. A tengerparton görög városok voltak (Cumae, Nápoly). A század vége felé Itália belsejéből jött sabellek szállták meg. A Capua fennhatósága alatt állt ager Campanusról Campaninak nevezték el őket. Régebben mint háredzett zsoldosok, miota a római uralom alá kerültek, elpuhultságukról voltak ismertek. = Ma rendkívül termékeny, sűrű népességű táj.

Campanile (kamp-). A templom mellett = vele össze nem épített = álló harangtorony, különösen Olaszországban gyakori.

Campbell-Bannermann (kembell-benner-menn), *John Henry* (1836—1908). Angol liberális miniszterelnök (1905—8).

Campen, Jacob van (1595—1657). Holland építész, az amszterdami városháza (ma kir. palota) építője.

Camper-féle arcszög. Két vonal zárja be, ugyik az a vízszintes, mely a *fülnyílást* összeköti az első orrnyílás alsó szélével, a másik pedig az arc körvonalát érinti. Ez utóbbi vonal azonban nem mindig egyenes, hanem a homlok és az állkapocs alakjától függően változik. Ezért a szögnek csak közelítő értéke van. Az emberi arc szögértéke 70—80°, a majomé 60—70°, a kutyáé 40—50°.

Camphausen, Ludolf (1803—90). Porosz államférfi, a közlekedésügyi minisztérium elnöke 1873—74.

Campi Phlegraei (fr. kampi flegrei). Nápoly környéke, ahol a XVII. sz. végén a vulkánok működése tanulmányozható volt.

Campidoglio (kampidólio). Róma egyik dombja, ahol a XVII. században Michelangelo tervei szerint épült fel a városháza (Palazzo Senatorio) és a Capitolium (Palazzo dei Conservatori) is. Előtte áll Marcus Aurelius lovasszobra.

Campin, Pieter (1378—1444). Flamand festő. Művei közül csak a tournai oltár ismeretes.

Campinas (kampinas). Brazília egyik városa, Sao Paulo közelében. Kávéültetvények központja.

Campo (kampo), *Conrado del* (1878—1953). Spanyol festő, a madridi Prado igazgatója. Művei: Firenzei festő, Mozarab-szobrok, Az ékek kerülnek, Szellemi parosítás, Az quattrocentisták.

Campo Formio (kampo formio). Kis falu Udine közelében, amely a XVIII. században Velence tulajdona volt. Itt kötötte 1797. okt. 17-én Napóleon a békét Ausztriával. Ennek értelmében Ausztria megkapta Velence területét, Napóleon pedig elismerte Ausztria hatalmát Olaszországban.

Campo Santo (kampo szanto). Pisa dómjának temetője, amelyet 1278—1283 között építettek. Falait freskók díszítik.

Campo Vaccino (kampo vacsino). Régi római fórum, ma romok.

Campoamor, Ramón de (1817—1901). Spanyol költő, a madridi Akadémia tagja. Művei: Drámák, Humoros költemények, Filozofikus költemények, Elbeszélő költemények, Szatirikus költemények, Lírai költemények.

Campobasso (kampobasszo). Olaszország egyik városa, Nápoly közelében. Bőrgyártás.

Campoformido (kampoformido). Falu Udine közelében, ahol 1797. okt. 17-én Napóleon békét kötött Ausztriával.

Campomanes, Pedro Rodriguez (1723—1802). Spanyol államférfi, a madridi Akadémia tagja. Művei: Történeti értekezés a templomosok perének eredetéről, Értekezés a spanyol kereskedelem szabadságáról, Értekezés a spanyol gazdaság előmozdításáról.

Campos (kampos). Brazília egyik városa, Rio de Janeiro közelében. Cukorgyártás.

Campos Salles (kampos szalesz), *Manoel Ferraz de* (1841—1913). Brazil államférfi, a köztársaság elnöke 1898—1902.

Campoy (kampoj), *Antonio Rodriguez* (1903—). Spanyol festő, a madridi Prado igazgatója. Művei: Firenzei festő, Mozarab-szobrok, Az ékek kerülnek, Szellemi parosítás, Az quattrocentisták.

Campredon (kampredon). Kis falu Udine közelében, amely a XVIII. században Velence tulajdona volt. Itt kötötte 1797. okt. 17-én Napóleon a békét Ausztriával. Ennek értelmében Ausztria megkapta Velence területét, Napóleon pedig elismerte Ausztria hatalmát Olaszországban.

Campus Martius (kampus martius). Róma egyik dombja, ahol a XVII. században Michelangelo tervei szerint épült fel a városháza (Palazzo Senatorio) és a Capitolium (Palazzo dei Conservatori) is. Előtte áll Marcus Aurelius lovasszobra.

Campus Vaccinus (kampus vacsinus). Régi római fórum, ma romok.

Campuzano (kampuzano), *Luis* (1894—1953). Spanyol festő, a madridi Prado igazgatója. Művei: Firenzei festő, Mozarab-szobrok, Az ékek kerülnek, Szellemi parosítás, Az quattrocentisták.

Canaldo (kasz-), *Ferdinand* (1751—1820). Osztrák tábornok. 1751-ben született. 1813-ban tábornoka és megölte Napóleon. Meggondolatlan tettével a török beavatkozás urainak bukását.

Canalejas y Mendez, José (1854—1912). A spanyol liberális párt vezére, miniszterelnök 1910—12. Gyilkosságnak esett áldozatul.

Canaletto, tul. *Antonio Canale* (1697—1768). Velencei tájképfestő. Megalapítója a vedutának, vagyis városi látkép művészetének. Unokaöccse és művészetének folytatója *Bernardo Bellotto* (1720—80.), drezdai, bécsi, majd varsói udvari festő, színtén Canaletto-nak is nevezték.

Canberra. Az ausztráliai államszövetség fővárosa 1927-től és hozzá tartozó szövetségközti terület 2360 km².

Cancan (kankán). Merész mozdulatú tánc. A XIX. sz. harmadik negyedében volt divatos. Offenbach operettjeiben gyakori.

Cancellaria, l. *Kancellária.*

Cancellaria Apostolica, l. *Apostoli iroda.*

Candia, l. *Kréta.*

Candidatus. A rómaiaknál a magistratusra pályázó, aki fehér (candida) togában igyekezett a polgárok szavazatát megnyerni.

Canevale, Isidorus (1730—1786). Udv. építész. Főműve a bécsi Josephinum, nálunk a vaci székesegyház és diadalkapu. Tervei szerint épitette Hild János a pesti Újépületet.

Canis a non canendo. Példája annak a régi etimologizálásnak, mely a szavak eredetét nem történeti úton, hanem hasznos vagy hasznavehetetlen alapján kereste. A példában canis = kutya, mert a kutya nem énekel (non canendo).

Mihály mester

hamispeürvero

1542

lásd

2

Num. Közl

1941. 54. l.

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) dísztermében

és

f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) dísztermében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"
címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"** címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

Mihály pénzverő

1422 - Buda?

l.

Horv Zsigmond

1951 l.

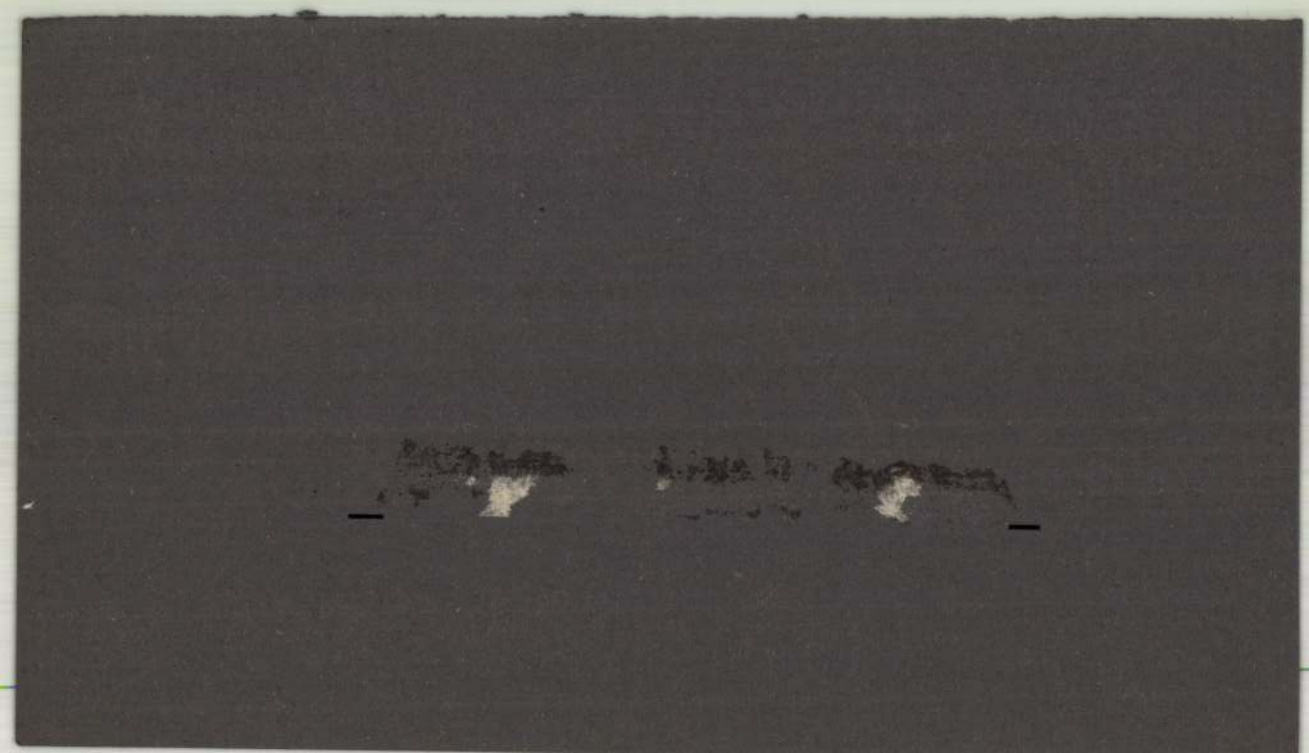

Mihály, peuzverő

1374-1384-ben
a pozsonyi peuzverő
mühely vezetője volt.

Ortvay Pozsony tört.
II. k. 2. r. 57. l.

8 Cirjék vt.		Prot.
Kedd **9** Viannei János		Prot.
Szerda **10** Lőrinc vt.		Prot.
Csütörtök **11** Zsuzsánna	♉	Prot. T
Péntek **12** Klára sz.		Prot.
Szombat **13** Ipoly ésKasszián	33. hét	Izr. S. Prot. I

Mihály
pénzverő
Buda 1422

Lajos
2

Rupp Jakab:
Buda-Pest és Környéke-
nek helyrajzi tört. Pest
1868. 216.l.

MOB KK.
2780/1

Bajó Gyula

Budapest újabbkori épület-
szobrászata.

Bp 1942 8° pp 74. 32 kép.
olasz kivonat

Garevich diss. 75 sz.

Mihály mester

Ötvegye

festő XV. 4.

Horvátyáskori

192. l.

IXXX

Mihály

az alábbi apátság esztergályosa, aki dálakat és ivópoharakat kénített fából az apátság részére a XIII. század közepén –

Sörösbakonybéliapáts

54, 270. l.

picea excelsa Sk.

Lúcfenyő, répafenyő

Mihály
kőfaragó

(Michael v. Rab)

A becsi szent István
dómon dolgozott a XII–
XIII. (?) században
Mesterjegye repr.

Aus dem Genossenschafts-
Archive der Baumeister
und Steinmetze in Wien.
Wien, é. n. IX. tabla

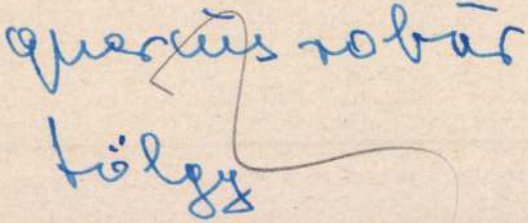

Mihály, kőműves
(Michael murator)
világi, a domonkos-
rendiek szolgálatá-
ban, a XVI. sz. első
negyedében a ~~nagyszebeni~~
(konvent tagja
gyulafehérvári) volt.

Fabr Zwei Fund

31. l.

Izolyi Arnold
Adalékok a magyar
domonkosok történe-
téhez Magyar Sion
1867. V. évf. 711. l.

F (vagy a nagyszebeni?)

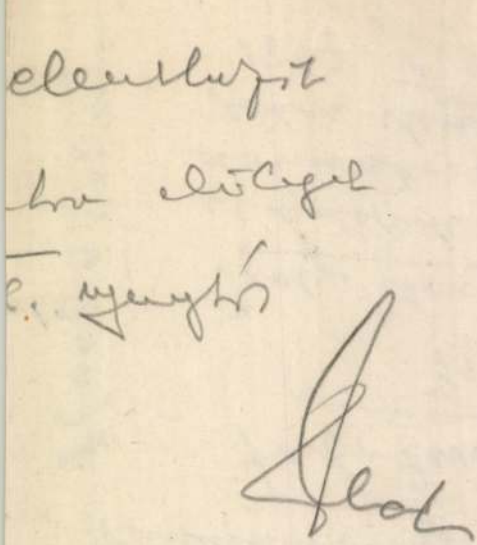

Mihály

Boda fia, kőmíves (artifex) Márton nevű öccsével és fiával Viddel a tihanyi szigeten az apátság szolgálatában élt a XIII. század elején.

Erdtihanyiapáts

132. l.
503. l.

petroselinum hortense

petroselyan

Mihály
Kőnüves

l.

Házi Sopron tört
II r. 6. k
1409. 29. l.

Mihály
Kőmüves

l.

Házi Sopron tört.
II. r. 5. k.
1514. 209. l.

KIRÁLYI MAGYAR EGYETEMI NYOMDA

MÁRCIUS

31 nap — 11. hét

3 árnap	
4 tfő	
5 dd	Nemzeti ünnep
6 erda	
7 örtök	
8 ntek	
9 mbat	

Mihály Kőmíves

(Michael Kemyes)

1470.

Bal XV–XVI. mino

II. 547. l.

Mihály
eperjesi kőfarago
1502.

l.
Mur Kos. Ért
1918. 124. l.
127. l.

Mihály

eperjesi kőfaragó

1502–1513 és

l. 1528.

Muz. Kat. Ért.

1917. 247. l.

248. l.

u. o. 1918. 24, 25,

26. l. 36. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Mihály budai

kőfaragó

1523

l.

Horváth budai kőf.

44. l.

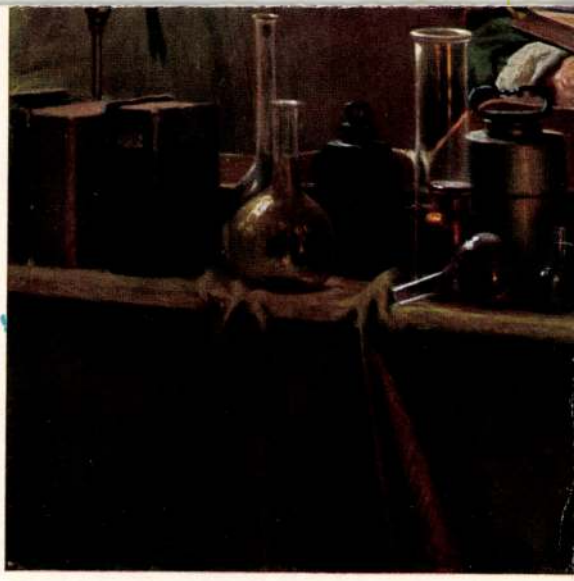

Prof. Freiwirth-Lützow

Michael Huber Farl

6847

6848

Mihály kőfaragó

(Michele lapicida de Maróthe)

Esztergomban Ippolito d'Este szolgálatában

Bal XV–XVI. szűr

II. 597. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Mihály

ijjgjartó

l

Hári. Soproni tört.

II. v. 4. K.

1489. 409. l.

Mihály, kőfaragó

Nagyszucsa XVI. sz.

A Podmaniczky Rafael által I. Ferdinánd királynak átadott 1594-iki szucsai vár összeíráskan a következőképen szerepel:

Nagh Zwcha.

Coloni:

A felsoroltak közt:

Item. Et quod Michael lapicida possiderat quoque domum et terras arabiles more colonico, verum eatenus non fuisset ausus propter dominum Podmaniczky residere.

Luk Podm

IV. K. 198. l.

T E K I N T E T E S K I

Hollósi Ödön hirlapiró szegedi lakos, i
dója,- Szetiványi Gyula hirlap
tója és Simonka György hirlapi
tartoztak volna 150 krona vált
ján megfizetni.

Minthogy nevezettek
get nem tettek, ennálfogva - n

Mihály

ijjgyártó

1489 – 1503

l.

Házi. Sopron tört

II. r. 5. k.

462. l.

— Szt. Emmeran-templom 10, 45
— vár 10
—i püspökség alapítása 45
— székesegyház, apszis 31
—i káptalan 1229 (?)-i pecsétje 212, CCXXXIII 8
— párkánytöredék 165, CLXI 1
— kődombormű 170, CLXVI 1
NYITRADIVÉK *(Diviaky nad Nitricou)* Mindenszentek-temploma, alaprajz. 31
— torony 42
NYITRAKOROS *(Krušovce)* Mária-templ., tornyok 43

ÓCNA-SIBIULUI l. Vizakna
ÓCSA *(Pest m.)* egyk. premontr., ma ref. templ. 65, 117
— alapr. 64*
— külső LVIII
— apszis 116, 167, LIX
— kapu 101, 102, 145, 166, LX, CXXXIV 1
— belső XCIV 2
— pillérfejezet 138

027

Mihály, hímwarró

(Michael Hijmwarro)

a bácsi puspökség

veszére beszedett egyházi

tized lajstroma

1522

Reizner

Szeged tört.

IV. k. 115. l.

5 Július

Augus

Mihály

harangöntőmester

1564-ben öntötte a
szepesszombati templom
harangját.

Pajdussák 23. l.

Mihály
Harangöntö

Kassa 1493

l.

Arch.-Ert.
1912. 271. l.

Mihály 1472

laid

Arch. Ért

1909.473

Mihály harangöntö

1564-ben öntötte a szepesszombati templom harangját.

Pajdussák Máté

Szepesvármegye középkori ércöntvényei és azok mesterei. A Szepesmegyei Tört. Társ. Évkönyve XII. évf Löcse 1909. 87. l.

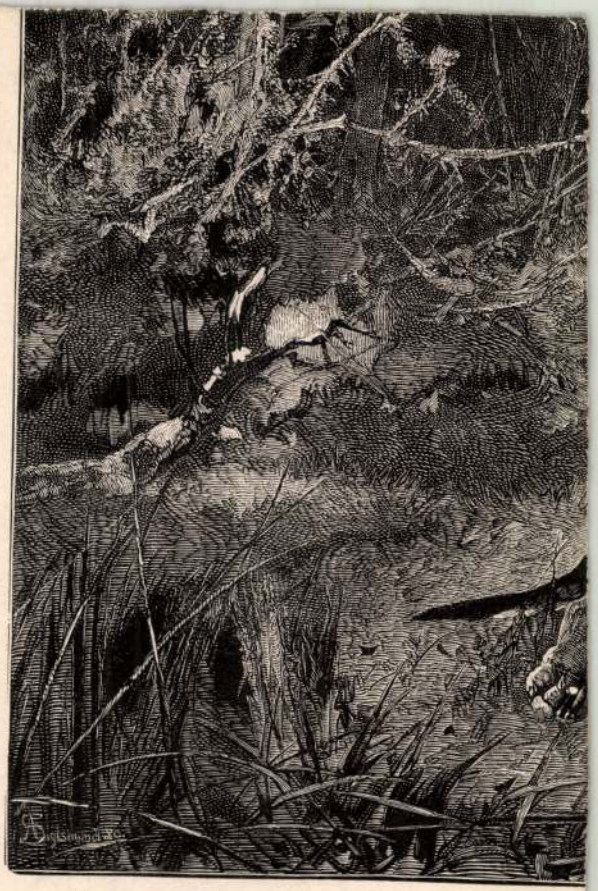

Mihály festő

Besztercebánya XIV
század

vród
z

Márki Máriakis

164. l.

l. Századok 1874.
613. l.

Mihály Lépiró

a dóm Mária látogatása oltárának festője.

Csod

Ványai István:

A kassai nem Erzsébet-dóm rövid kalauza - Kassa č. n. 5. l.

Óvatosság!

Nagyméltóságu Mini

Kegyelmes Uram !

Bátor vagyok a Mü
1936-37. évi költségvetési tervez
ve mély tisztelettel felterjeszte
laltatik az esztergomi vár, kirá
és biztositására külön engedélyez
nyi római ásatások és az ottani
amiről Excellentiád külön volt ks

1./ A székesfehérvári bazilika
2./

Mihály kéfiro

1576.

lásd

Wick Kassatört

333. l.

sz csapat szervező bizottsága.
5. sz. — Telefon: 86—4—85.

legalább hozzá, hogy minden
ídei Világjamboree-ra!

lsszonyunk!

sz a magyar cserkészmozgalomnak.
mborre, magyarországi megrendezése rend-
t minden magyar cserkész csapat elé.
i is kiszeretnék venni ebből a munkából
mely parancsolja, hogy az élen járó csa-
Jamborre megrendezésében, másfelől pedig
álkozó lelki értékeiből, minél gazdagabban

óbarátok áldozatkészsége és a magunk be-
ettünk, — hogy anyagiak hijján, egyetlen

Mihály festő

XV. sz.

XVI. sz.

l.

Wickkassaidom

21. l. 236. l.

Mihály képíró

és

Tamás képfarogó

Mücs

Cid

1516-ban készítettek a Kassai Szent Erzsébet templom Mária látogatásának oltárát

Az oltár részletes leírása.

Wickkassakatumoml

16 l -

Szmrecsányi Miklós dr. II. 172, 173, 176

Mihály
képíró
Kassa 1516.

l.

Kemkassaműeml

8. l.

.....vm.sz.
194...

A polgármesteri XII.ügyosztály-

tisztelettel továbbitjuk azzal,

e kérvényt a Vizmüveknél elő-

eztük.

Budapest,194...év.....hó....n.

BUDAPEST SZÉKESFÖVÁROS VIZMÜVEI
Személyzeti főosztály:

osztályvezető.

Mihály képiri

Kassa

Mária látogatása
oltár képei a
1430-40 szekes-
és 1516. egyházban
6 cédula

Iml

Nem lehet egy
személy, ha az
évszámok
helyesek

Mihály festő
özvegye
(Michel molenyn)
Kassa 1487.

l. Arch. Ért. 1893.
67. l.

N ÉS FAJÁNSZHOZ.

i képekben, de iparművészeti tárgyak-
sművek, ékszerek, butorok stb.) is meg-
k valóságos kulturszükségletet pótolnak
k sikere is eléggé igazolja. Az első aukció
ntézmény meghonosulhatott, az elsősor-
um igazgatójának és Steiner Lajos, az
Ők karöltve fáradoztak azon, hogy a
. Fáradozásukat siker koronázta és a
oroszlánrésze volt.

csoport és tárgy van, mely az iparművé-
ó. A magyar iparművészet tekintetéből
met. Ezek egy tudatos gyüjtő művészet-

iparművészeti muzeumban látható Du
főhelyét a Czoborok gazdag, ősosztásu c
időben készült és ekkor gróf Czobor Már
dig Lichtenstein Mária, Antonia hercegi

Aki ennyire szerette a művészetet, ar
gyárat ő alapitotta. Erre néhány korai da
1743 előtt készültek. (Igy pl. egy patikae
ben).

A külföldi hatás főleg Lotharingia
juk, hogy több strassburgi munkást tele
mint minden fajánszgyárban a kelet-ázsi
741., 742. és 753. számot), de az európai
Meissen, Bécs — éreztetik hatásukat.
nak, Kändlernek hatása különösen a 733

Az olasz majolikák hatása alatt né
ki a gyárnak P jelzésü festőjétől.

A tárgyak jegye, mint már fent je
festők munkáikat az ABC egyes betüivel
juk az egész A B C-t; ez azonban nem j

1472. SIRÁSZ-SZŐNYEG, tükrében sávo
mit dreifachem Medaillon. XIX. J

1473. SIRÁSZ-SZŐNYEG, kék tükréber
Spiegel mit Medaillon in Blau. E.

1474. SIRÁSZ-SZŐNYEG, ferde sávos
streiftem Spiegel. E. XIX. Jh. 13

1475. IMASZŐNYEG, barna fülkével,
brauner Nische. Anatolisch, XIX.

1476. IMASZŐNYEG, piros alappal Ana
XIX. Jh. 163×96 cm.

1477. IMASZŐNYEG, halványpiros tük
mit blassrotem Spiegel, gelber Bor

1478. KIS IMASZŐNYEG, keskeny vör
mit schmalem, roten Spiegel. Anat

1479. HERISZ-SZŐNYEG, tükrében kék
drei Medaillone. XIX. Jh. 95×13

1480. SIRVÁN-SZŐNYEG, kék alapon
Fond Dekor in Rot. XIX. Jh. 10

darm Medaillon. XIX. Jh. 250×181 cm.

rrel, barnasávcs kerettel. XIX. sz. — Anatolischer
X. Jh. 160×110 cm.

rében rozettákkal. XIX. sz. — Beschir-Teppich, im
Jh. 190×120 cm.

ben virágos indákkal, fekete kerettel. XIX. sz. e. —
Blumenranken. A. XIX. Jh. 190×130 cm.

krében rozettákkal. XIX. sz. — Beschir-Teppich, in
Jh. 255×210 cm.

nda- és virágdisz, kék alapu kerettel. XIX. sz. — Hama-
l Blumen, auf weissem Fond. XIX. Jh. 640×400 cm.

árom sor medaillon, keretében kék alapon rozetták és
Teppich, auf grünem Grund drei Reihen Medaillone.

lapon, az imafülkében virágzó ág és lámpás. XVIII. sz.
Grund. XVIII. Jh. 125×170 cm.

el és kerettel. XVIII. sz. — Ladik-Gebetteppich mit
n.

Mihály Jestő

Buda 1525

l.

Budapest Rejtségei

XIII. 324. l.

TH. DE KEYSER

Mihály

soproni festő

† 1410

Házi: Sopron város

tört. II. r. 2. k.

303. l.

Mihály
festő

l. Házi. Sopron tört.
II. r. 5. k.
1507, 109. l.
1517. 219, 225, 228. l.

— l. Csanád
MARS-SUR-ALLIER *(Nièvre)* templom, timpanon 170
MASSA MARITTIMA székesegyház, kőoroszlánok 109
MAURMÜNSTER *(Alsace)* apátsági templom, oszlopfő 150
MELK *(Alsó-Ausztria)* bencés apáts. kincstár, Szt. Kálmán fejereklyetartója 183, 195, CCXX—CCXXII
MELLE *(Deux-Sèvres)* St.-Hilaire-templ., ablak 116
MĚŘIN *(Cseho.)* bencés templom 115
METZ *(Lorraine)* Szt. Arnulf bencés templom 248
MEZŐLADÁNY *(Szabolcs m.)* falképek 228
MICHELBEUERN Walthersbibel 232
MICHELSBERG l. Kisdisznód
MIHÁLYFALVA *(Boarta, Nagy-Küküllő m.)*
—n talált női kentauralakú aquamanile (Nemz. Múz.) 198, CCXXVI 2
MILANO 132, 148

Mihály

festő

l.

Házi Sopron tört

II. r. 6. k

1570. 294.
1525. 382. l.

Mihály festő
(Mihel maler)
Sopron
1410-ben féltallést kap
a vasostól munká-
jáért
Hazi 2, rész 2. kot
303. l.

Mihály, farago molnár
(Michael Molnar)
1389.
Bal Hel. 119. l.

BUDAPEST

Mihály Faragó

(Michael Farago)

g-nélkül!!

1522 Szeged

Bal Hel 12i.l.

25.l.

Reizner János

Szeged Tört.

IV. Szeged 1900

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Bethermere utca 12. III. 2.

Mihály, Farago

(Michael Faraho)

a kacsi püspökség vé-
nere beszedett egyházi
fized lajstroma

1522.

Reizner

Szeged tört.

TV. K. 109. l.

15 Augusztus

Mihály deák

1520-ban valószínűleg ő másolta a Pozsonyi-kódexet.

Horváth = Irod. művelődés kezdetei. 138, 139 l.

ivad

Harsányi András

A domonkosrend Magyarországon a reformáció előtt.

Debrecen 1938.

295. l.

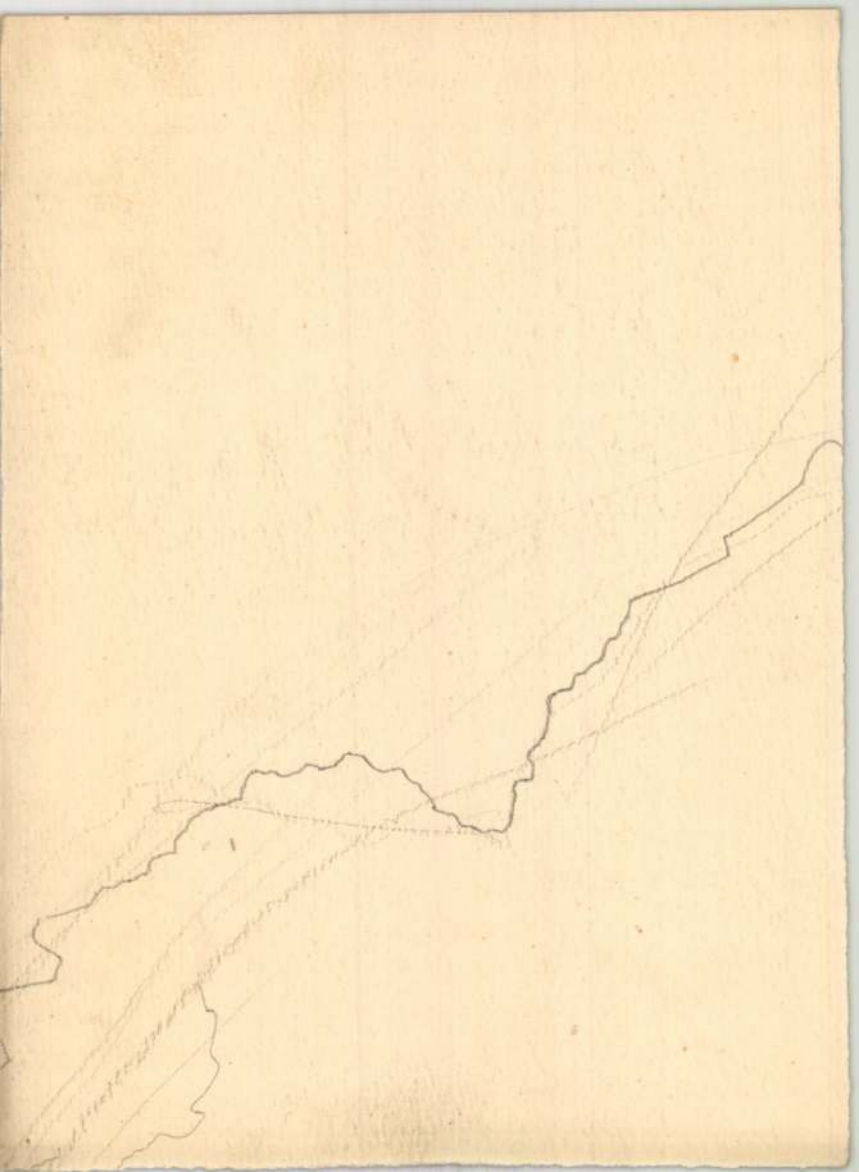

Vászon (Leinwand). 140×168 cm.

Pállya Celesztin, szül. (geb.) 1864.

383. A SZOBALÁNY (Das Stubenmädc
Vászon (Leinwand). 81×47 cm.

Pállya Celesztin (1864).

384. SÁROS UTON (Kotige Landstrass
Fa (Holz). 30×15 cm.

Pállya Celesztin, szül. (geb.) 1864.

385. PARASZTSZEKEREK (Bauernwa
Fa (Holz). 9×18 cm.

Pállya Károly (Karl), szül. (geb.) 1875

386. DISZNÓCSORDA (Schweineherde)
Fa (Holz). 23×31 cm.

Palmié, Charles I., szül. 1863.

387. CSENDES ESTE (Stiller Abend
Berliner Kunstausstellung 1901 (A
Vászon (Leinwand). 160×210 cm.

Pap Henrik (1864—1910).

388. ÁHITAT (Andacht). Jelezve (Bez.
Vászon (Leinwand). 54×53 cm.

Alte mit dem gekrümmten Rücken). Rovinsky 20.

ıde Bauer). Rovinsky 5.

ıpaar). Rovinsky 24.

m Mantel gehüllt). Rovinsky 22.

ı 1820).
s eines jungen Mannes).

ı 1850).
Blanka Teleky).
19 cm.

Mihály, kard-
ciszár (?)
(Michael Pulitor)
a bácsi püspökieg
részére beszedett
egyházi tized laj-
stroma 1522.
Reizner
Szeged tört.
IV. 115. l.

Pulitor szó
mincs meg a
Bartal szótárban

15 Június

Mihály

ciszár

l. RIII

684, 733, 797 l.

u. az incola

660, 662, 664,
666, 670, 672, 675,
677, 680, 758. l.

10.

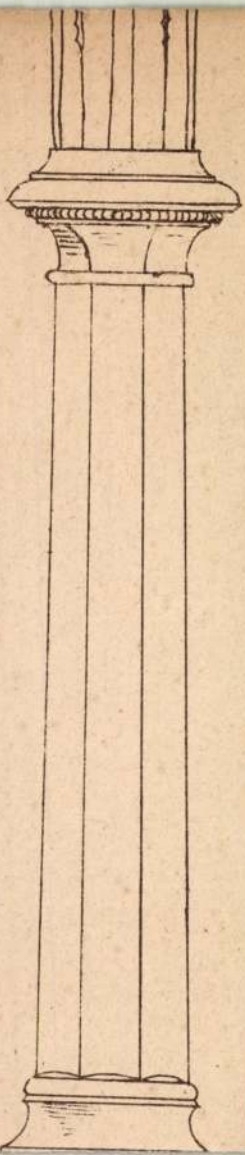

Mihály

csiszár

l- R III

958. l-

Mihály

kardcsiszár

XV. n. Kassa

l.

Arch. Ést

1911. 383. l.

be a kormánnyal, hogy megállitsam azon az uton,
lyzethez és az áldatlan belpolitikai zavarokhoz
viselőház feloszlatása előtt kiléptem a kormány

aggodalom és választóim ezreivel való személyes
zdjek a kormány politikája ellen, mely a nemzet
asági megélhetést veszélyezteti.
a eszme szolgálatában, mely egyedül vezetheti
és

us zászlaját a fővárosban!

rályért, Hazáért"

Mihály

Kardcsiszár

1460-ban nyert pol-
gárjogot Kassán

l.

Arch. Ért

1904. 272. l.

észitett közcső és összekötőcső

től:

szekötőcső	összesen
8.126.63	171.833.84
4.736.18	2o2.214.o5
1.918.78	3o1.4o5.51
8.292.84	3o3.o18.88
9.599.31	264.324.64

Előirányzat	Zárószámadás szerint
8o.ooo.- P	3o9.o18.o3 P

felmerült jövedelmet jelentett

nagyott uj vizszolgáltatási sza-

MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG
SOCIETÀ ITALO-UNGHERESE
BUDAPEST, IX. RÁKOS-U. 10

~~NYOMTATVÁNY~~

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

úrnak
úrhölgynek

BUDAPEST,

ifj. Kellner E. Bpest.

LA SOCIETÀ ITALO-UNGHERESE

invita la S. V. Illma ad intervenire alle

CONFERENZE

che

il Rev.

P. VITTORINO FACCHINETTI

Professore dell'Università del Sacro Cuore di Milano

terrà

sabato, 27 aprile alle ore 18
nella Sala del Museo d'Arte Decorativa
(IX., Üllői-út 33—37.) sul tema:

DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA

(con proiezioni); e

lunedì, 29 aprile alle ore 18
nella Sala della TESz (V., Falk Miksa-utca 1) sul tema:

LA RADIO IN VOLO

LA PRESIDENZA

Gli ospiti sono graditi.

Mihály császár mester
1559 Eger vára.

MEGHÍVÓ

a

KORVIN MÁTYÁS

MAGYAR-OLASZ EGYESÜLET

KÖZGYŰLÉSÉRE

az Országos Magyar Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—35) dísztermében folyó évi június hó 24-én, hétfőn délután 6 órakor

Gerevich Tibor
elnök

1 Arch. Ért. 1906
58. l.

Franklin-Társulat nyomdája

NYOMTATVÁNY

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

úrnak
úrnőnek

Budapest

MIHALY, kovacs

Zsellér és taksás telkek Miskolcon 1702-ben. A Kötelek végen: 4. mihály kovacs. 46. old.

MARJALAKI KISS LAJOS: A miskolci Kötel könyv 1702-ből. Miskolc ősi településu jobágy és zsellér nastelkei 39. old.

A MISKOLCI HERMAN OTTÓ MUZEUM KÖZLEMÉNYEI, 1958. Junius Miskolc

MIHÁLY, kovács

A miskolci Kötel-könyvben :Miskolcváros ősi jobbágy telkei/1351-1702/.A harmadik kötelben egy negyed telekföldje van Mihály kovácsnak. 42.old. 1702-ben

MAKJALAKI KISS LAJOS: A miskolci Kötel könyv 1702-ből.Miskolc ősi településu jobbágy és zsellér házteikei 59.old.

A MISKOLCI HERMAN OTTÓ MUZEUM KÖZLEMÉNYEI,1956.junius Miskolc

Mihály Antalos
(Michael le Hongre)

Roma 1368.

l.

Szépmüvészet

1943.235-l.

Mihály

arcifex

1

R

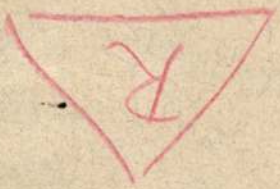

225.1

4278. Jacob Isaa

Sz. Haarlemben 1628-ban v.
1682 már

~~Amsterdam látképe.~~

A kissé hullámzó és b
folyó mentén van ábrázolva
rán lombos fák díszlenek. Fe
szögletű oszlopos tornya do
pökön nyugvó karfás hídon
lobogózott vitorlás kötött ki.
sek állnak. Az előtérben, b
röpköd; középütt egy halász
jobbról meg többszörösen á
egy hátrafordult köpenyeges
csatlakozó dobogón egy té
gyermek és egy felnőtt egy
nak: barette, vörös-barna kab
rág, harisnya és czipő; a távo
lap széles karimával, köpeny
lábbeli. Az égbolt felhős. Jel

Vászon, méretei 52·5 : 43
értéke 27000 K. — Néhai gróf
november 14-én (1429–908).–
hagyására vonatkozó adatokat
Bejelentetett 1913 márczius 1

Kifüggesztésére vonatkoz
1913 : 97. *Jacob Isaacksz Rui*

Jegyzet. Az e festményre
a) a törzsleltárban (19
Ruijsdael: Stadtansicht mit Flu
kehlten Rahmen (II. Salon);

b) a leltári kivonatban
Jacques Ruijsdael: Städtchen
schwarzen Rahmen mit Goldl

aus der Galerie des Fürsten
(II. Salon);

c) a hagyományi jegyzé
Ruijsdael: Város a Schelde m

d) az átvételi okmányba
Ruijsdael: Város a Schelde

Hagy. 1912
Palffy

Mihály ágyuöntő

Nagyszeben 1495.
város szolgálatában

Teutsch, Dr Fritz

Aus dem sächsischen Leben vornehmlich Hermannstadts am Ende des fünfzehnten Jahrhunderts.

Archiv des Vereines f. sieb. Landeskunde 1877. 14. k. 193. l. 217. l.

Ezt megelőzően az olah vajda szolgálatában Bukereszten nincs-dőt.

1947. ivi
Majus hó

Seg

A Müemlékek Orszag

kiküldött hivatalos utan

5 én Sertés Körvágó hid So

6 Földmüvelésügyi Miniszte

8 Egyetem és Kémiai oszt

9 Vallas és Közoktatásüg

14 Egyetem és Vallas Minisz

17 Földmevelésügyi Minisz

19 Vallás Miniszterium Szal

21 10 drb meghívó Kérbeséte

[illegible]

Mihály
agyröntö
1530. Szeben
l. Hadtört. Közl
1928. 423. l.

tyriumát ábrázoló trevisói
az előtérben jobbról, két
iknek egyike bajuszt és kör-
melte és a balról álló szőke
érben egy másik ifjú és egy
mutatóujján sólyom üi, köti
l lévők mindannyian arra
ogó katonától megszólított,
ebernyeges felemás-öltözetét
mely mögé hüvelykujjaikat
abeli vitézek azonban felfelé
skös fehér sapkát és rojtos,
más-ruhát viselnek. Kardjuk
r nélküli markolatának végén

m. — Lelt. sz. 850. — Vétetett
— Kifizettetett 1897 augusztus
deczember 31-én (475–897). —
1898 május 30-iki 2448 sz. hatá-

ó adatok. 1907 : I. 17. *Tommaso*,
Fegyveresek és apródok az angol-

ról másolta A. Carlini, dr. Takács

Mihály, ács

(Michael Zekerchyces)

15-22. Szeged.

Baltzlel 12 i. l.

2 v. l.

Reizner János

Szeged tört.

IV. Szeged 1900

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Mihály, ács

(Michael Alcz)

1528

Bal Hel 121. l.

papír- könyv és játékkereskedő
DUNASZERDAHELY

Mihály, ács

(Michael Alch)

1478. Siklós

Bal Hel 120 l.

25. l.

Orsz. Levéttár

18145. n.

Tekintes

E Úrópa czék úrak

újság Terjesztő kiadó

Budapest

V kérület Rothermer utcza

Mihály

nagyszebeni ács

1545

l -

Batthyaneum

II. 145. l.

146. l

147. l.

Viselet.

Insurgens gyalogság.

A folyótól szelt hegyes
és egy közlegény látható, kik
Felirata

balra: K. Magyar
Gyal
jobbra: K. Ungar.
Infa

legalól középütt: 31.

Szines rm., mér. a rl. 25

112-

Mihály Hebenstreit

1545

erdélyi látl

Csányi Károly. A

gyulafehérvári Hebes-

cyhár Bp. 1899.

5. l.

MOB kozytár

265. Az.

N Y U G T

800.000 mil P, azaz Nyolszázmi
molás kötelezettségével a Mü
a székesfehérvári helyreállita

Budapest, 1946 május 29.

Mihály ács

Michael Lignarius
de Thohan

l.

650 l.

Eszék.

Az előtérből kiinduló hi
hol hegyek látszanak. A hidon
vezetve török katonákat látunk

↳ felül középütt

die brücken b

balra: P. 587.

Rm., mér. a vk. 7.7: 14.2

69-92-

Mihály

ácsm.

l. Hári. Sopron tört

II. r. 4. k.

1488. 394, 396. l.

Mihály

ácsm.

l. Kálmán ács fia
1458 – 1464

Hází: Sopron tört.

II. r. 4. k.

434. l.

Mihály

budai pouvého

1422

l.

A Mubarát

1923. 48 l.

Győr II. 127

Mihály

pénzverő 1500. ban tanácsnak Kassán

K 71.l

Mihály

pénzverő.

Kassán 1480-83-ik évben a városi közgrülés, 1492-93. és 1495-98. a tanács sagja.

Kemeny Lajos: Műtörténeti adatok Kassa múltjából. Arch. Ért. 1906. 56 l.

Michele Ongaro

lásd

Arch Ent. 1910. 77

Michele Ongaro.

Ferrarai festő XV. század
közepe.
Magyar származás

Ber 278.

Mihály szebeni ács

1545 ben a gyulafehérvári
káptalan ismét szerződést kőt
egy ácsmesterrel a torony
kiépítése iránt. Ez az ácsmester
Mihály nagyszebeni ács volt,
szerződést kötött a gyulafehér-
vári egyház tornyának építése
iránt, a szerződés megkövé-
teli, hogy az ács a lépcsőket
jól készítse el, azonkívül a te-
tőzetet négy sarok tornyocská-
val lássa el, a beszterczei vagy
nagyszebeni templom Torony mintá-
jára. Ezért kap az ácsmester
200 forintot, 30 köböl lisztet,
három edény bort, két oldal
szalonát és három forintot hus-
vásárlásra, ebből Mihály a szer-
ződés megkötésekor 40 forint
előleget kapott

Tisd

Csly Gy. Epitő Ipar
1899. 256. l.

Az az erdélyi pünkösdegyet 1556 bana kolozsvári ornagyulaban
eltörölvén és azért ezen szerződés szerzőtelen maradt.

..... *műhely.*

főnökség!

..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

.

i ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Mihály

ácsmester

1545-ben elvállalja a
gyulafehérvári Szt. Mihály
templom tornyának
újjáépítését

274.1.

Michael am Sorge

~~Lapicida.~~ Steynmatz

Bártfe. 1434. én számadásban marc 7 én 3 fl. fizetnek kinek. Munkássága fotog: pro lapidibus ad pixides. marc 14 én 3 és 9 fl. marc 28 a fl. 1.

Fejérfataky László. Magyarországi városok régi számadás könyvei. Bpest. 1885.

337 ab, 338 a.

Aurifaber Michael

105. l

Michael pixidarius

R

198, 227, 258,
344. l 417 l.

Michael bombardarius

magister

546 l

Pixenmester Michael

134

Puxemester Michel

157 l

Murator Michel mytt
der yner hantt

R

9 i l.

Mihály probirer

1475.

laid

Arch. Eist

1909. 433

Michael bombardarius
novus

482, 583, 584.

Michael bomberdamus

495, 501, 549

Mihael pixidarius

R

636.

Michael magister antiquus
camporator

606.

Mihály murator

1467.

Lásd

Arch. Ert

1912, 443

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása

Engedél

.....

a műhelyfőnök va
aláír

8. sorsz. Műhelyi minta. —

Mihály

schaider (?) Mier?)

Kemény az ötvösök közt sorolja fel.

Körmöcz 1460.

K 741

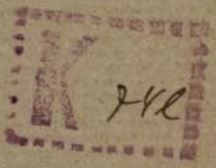

Michael murator

54/5,1

Goldschmid Michel

50, 57, 72,
73, 114, 587 C

Goldenmuncer Michael

31. l.

Michel Goltschmid

Adólajstrom. Körmöczbánya 1450. Ekkor a Solergrundon lakott. 3 fst adó volt rá kivetve, amit megadott. Eltofordul már az 1442-1443 körül való adólajstomban is.

Fejérpatakytanzló Magyarországi városok rég számadáskönyvei. Bjurt 1885.

és 636a lap

626b

Michel Goldsmyd

Körmöcbánya 1442 – 1450.

B 173. L

Mihály brebiri lelkész 1485 ből

Horvátországi származásu, ki mint brebiri lelkész 1485-ben egy glagol Breviariumot irt, mely jelenleg a zágrábi káptalan könyvtárában őriztetik. Emliti Kukuljević J: Jure Glovič Prozvan Julijo Klovio Hrvatski sitnoslikar. Zagreb 1878. 4 l.

Csontosi János. Magyarországi könyvmásolok és betűfestők a középkorban. Magyar Könyvszemle 1879. 302. l.

Michel Goltsmid

Nagy nombat #407

B 1731

Mihály

ötvös

Kassa 1467 ben már nem élt. Valószínű, hogy azonos Mihály pénzverővel.

K 69. l.

Mihály

Otvös Kassa 1483

ered

KKA 83-l.

Mihály mester

Kolozsvári ötvös

XVI. szárad.

Nokolótvcéh 44. l.

Mihály

ötvös

Ephesos 1521.

Mihály eperjési kőfaragó

1503-ban

1502-ben dolgozott az eperjési szent Miklós templom kibővítésén.

Diveperjmikltpl. 44. l.

Iványi. Muz. Kot. Ért. 1917. 246. l.

1509-ben János kőfaragómesterrel (Brengiszeyn János) a fenti templom testudo collateralisa~~ut~~ két négy ágú csillagalakú boltozatának kőfaragásáért 25 frt 87 denárt kaptak

Diveperjmikltpl. 46. l.

Mihály kőfaragó

(Michael Staynmetz)

Pozsony.

1503-ban Mihály kőfaragó özvegye a kőfaragók céhének hagyja házát, mely a halász kapu előtt fekvő külvárosban állott.

Ortvay T. Pozsony város tört. Pozsony. 1895. II K. I r. 7. l.

Mihály Kőfarajó

1502 – 1513.

György fiát 1528-ban
vezik fel a polgárok
sorába

Iv Eparjés 3/2. l

Mihály

harangöntő

Kassa 1493.

Mihály harangöntő

Kassa 1493

láid

Arch. Ert.

1912. 271

_____ *műhely.*

őnökség!

_____ hó____n történő kifize-

_____ indokából személyesen meg nem

_____ számu _____

.

i _____ hó_____

_____

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Mihály kéfíró

Kassa XVI. 7

lásd ohv. 93, 94. l.

GerKasErzsszobr 92. l.

Kemeny: Arch. Ért.

1902. 412. l.

Kemeny: Kassa

vár's mincml. 8. l.

Wick. Kassa vár's

kat. mincml.

16. l.

Mihály, festő

(Maler Michael)

Beszterczebánya 1390.

cród
2

Ipolyi Arnold. Geschichte
der Stadt Neusohl.
Wien, 1875. 50. l.

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) dísztermében
és
f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) dísztermében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"
címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"** címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

Mihály Nepiro

Müvészet 1908. 208

— 1911. 391

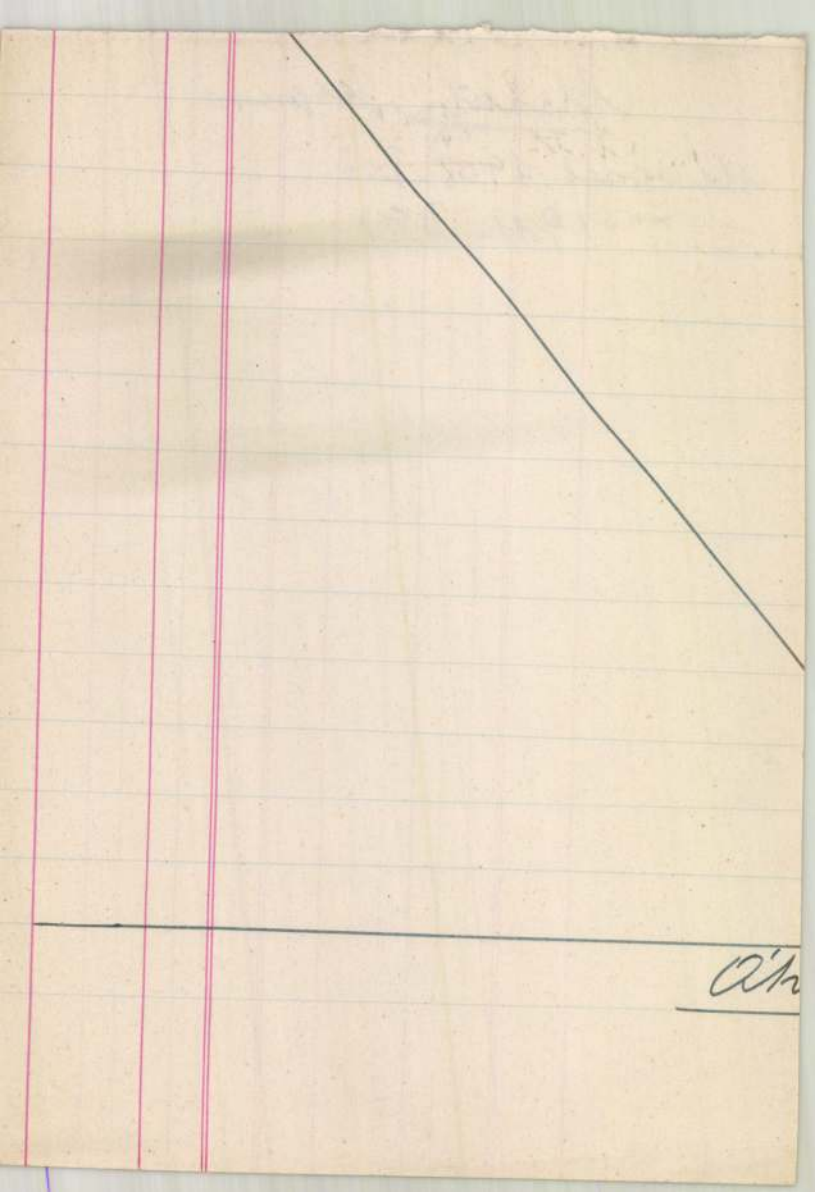

Mihály, festő

XVI. n. Kassa

lásd

Művészet 1908. 208. l.

Szombathy József, a bécsi udvari museum
őre VIII. 110, 112

Mihály festő.
(Moler Michael)
1390. eml. a beszterczebányai jegyző-
könyvek adóbartozási rovataiban.

Ipolyi Arnold. Beszterczebánya
város mivelt-séptörténeti vázlata.

Budapest, 1874 — 49. l.

Mihály
Jestő

Kassa, XV-szárad végén
a dólajstrom szerint fize-
tett 1½ frt adót

K 272 l

Michael Moler

35 l

Molar - en Michel dy

R

40,68 l.

Mihály

Michel moler

Kassa. 1478 – 1485 ig

a communitás tagja.

Kla 49 l

Mihály Jestő

1524 ben Kassán Tamás

Jestőnél dolgozok

Kemény 412. l.

Michel molerin

Kassa. 1475.

Város. jegyzők.

Ke 55 f

Mihály

festő

László Kassai Mihály

Szekrényóra, témből. Louis XVI. stílu:
XVIII. század.

Mihály festő

Kassa 1516.
a kassai Mária Lotoga-
tára oltar festője

lásd

Kassai Mihály
alatt.

A KÖZGYÜJTEMÉNYEK
ORSZÁGOS FŐFELÜGYELŐSÉGE
MEGBÍZÁSÁBÓL

és a Királyi Magyar Egyetemi Nyomda előállításában megjelent

Kőszeghy Elemér

MAGYARORSZÁGI ÖTVÖSJEGYEK

a középkortól 1867-ig *című műve.*

Ez a szakmunka kétezernél több olyan jegy pontos, nagyított rajzát mutatja be, melyet a történeti Magyarország területén működött ötvösök a céhek fennállása idején használtak műveiken mesterjelként, illetve a feldolgozott nemesfémek anyagának fémjelzéseként.

Mihály

szepesbélai festő

László

Közlemények Szepes vármegye multjából.

II. 55.

1934

MÁRCIUS

TAVASZELŐ

31 NAP

12. HÉT

VASÁRNAP

18

Judica, Sándor

HÉTFŐ

19

József, József

KEDD

20

Csáky M., Hubert

Mihály

épitom. 1545.

lásd

Wchw 461.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása

Engedé

.....

a műhelyfőnök
al

8. sorsz. Műhelyi minta.

Mihály építész

1467

lásd

IBa 254. l

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Enged

.....

a mühelyfőnö

8. sorsz. Mühelyi min

Mihály

l.

LykaMagyműI800-50

499. l.

pag. 493.

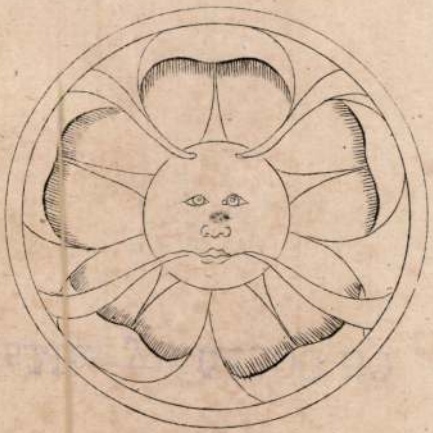

9.

5.

Mihály, Kassai

Festő 1500 –

Körül

l.

Kassai Mihály alatt

is

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Patria" r.-t. Budapest — 435418

Mihály

magyar asztalos

1368-ban V. Orbán pápa, részére dolgozik Rómában a pápai palotában. Napibére közel fél arany forint.

Dercsényi: Nagy Lajos kora

160. l.

M.D.K.

Mihály mester, festő

a XVI. sz. elején működött Kassán. A Dürer-mesterek hatá-dát viselő kassai festő-kör ekkor, már sokat vesztett előző fénykorá-ból. Mihály mester 1576-ban készítette a Mária-Látogatás oltár táblaképeit.

Antal Kampis: Kunst in Ungarn,
Bp.1966. Corvina

96. old.

M.D.K.

Mihály, festő
(Michel moler)

Kassán 1529-ben 2 forint
és 15 dénár munkabérért fizet
Tamás piktornak. Nem mutat-
kozik ki, hogy ez a festő azonos-e a
Kassán már 1475-1487 között szereplő
Mihály mesterrel.

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország faszobrai

Akadémiai kiadó, Bp. 1967. 96. old.

M.D.K.

Mihály, ötvösmester

szereplése a budai iparosság
főleg németajkú tömegében, feltűnő
a magyar ötvösök sűrűn elforduló
számában: 1388-ban adta el sarok-
házát Márton ötvösmesternek

Czagány István: Budavára közép-
kori társadalma

BUDAPEST, 1967. Bp. 1967. V.évf. 11. sz. 9. old.

Mihály mester

M.D.K.

a modenai számadáskönyvekben (1507-ben) szereplő pallér az egri székes egyház helyreállításánál működik közre.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémdai Kiadó, 368. old.

M.D.K.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó,

368 . old.

M.D.K.

Mihály pallér

németül és olaszul beszélő mesterfelügyelő 1554-től Vallelina munkásai mellett szerepel az egri várban

HEVES MEGYE MŰEMLÉKEI I. Irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topobráfiája VIII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 368. old.

M.D.K.

Mihály mester

műve a kassai Mária látogatása oltár mányainak képei és a kassai Mettercia. 1516-ban fejezte be ezeket. A Mettercia-kép feliratra kétségtelenné teszi, hogy anyanyelve magyar volt.

Kampis Antal: A magyar művészet a XIX. századig. Bp. 1968. 167 l., képes /Minerva zsebkönyvek/

75. l.

M.D.K.

Mihály, pesti képíró

neve egy Esztergomban ellene indított per iratai-ban 1525. jan. 3-án for-dul elő.

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország faszobrai

Akadémiai Kiadó, Bp. 1967. 96. old.

MąD.K.

Mihály mester

Az 1506-os tüzzész után a kőmüvesek és kőfaragók pallérja. Több adat nincs.

Détshy Mihály: Munkások és mesterek az egri vár épitkezésein 1493 és 1596 között. I. közl. 175. o.

Az Egri Múz. Évkönyve. I. Eger. 1963

M.D.K.

Mihály

1554-ben Valtelina olaszai mellé tolmács és munkafelügyelőnek állitják Mihály pallért.

Détshy Mihály:Munkások és mesterek az egri vár épitkezésein 1493 és 1596 között.I.közl.177.o.

Az Egri Múz.Évkönyve.I.Eger,1963

Mihály mester festő M.D.K.

kassai Mária látogatása eltár

assai Mettercia / Szt. Anna harmadmagával/

1517-ben fejezte be.

A Mettercia kép feliratsival kétségtelenné bizo
nyitotta, hogy anyanyelve magyar volt.

ampis ntal: képzőművészetek története 617.1.
A Kultura Világa p . 1963.

Mihály mester pallér M.D.K.

1506-ban a tüzvész sorány megrongálódott székesegyház helyreállitásánál emlitve

Détshy Mihály: Munkások és mesterek az egri vár építkezésein 1493 és 1596 között 175.1.
Az Egri Muzeum Évkönyve I. 1963.

M.D.K.

175.1.

MIHÁLY magyar ötvös.

Budapest régiségei a tört. muzeum évkönyve

XV. évf 1950. 253 l.

Mihály festő Michele di Ungheria

1420. k. Gentile da Fabriano sejedje Ytáliában

128. l.

Horváth H.: Zsigmond király és Kora. Bp 1937

München ben. Bp. 1951. 35,59.l. -
rse Pál. Bp.é.n. 87,88,90,92,94,109.
on. 315.l. - Myskovszky E.: A m.kép-
Bp. 1906. 75.l. - PerSzM. III.k.
562.l. - Petrovics E.: M.müvészek
eumban. Müv.l. 1907. 179.l. - Szabó
Bp. 1916. 145.l. - VU. 1891. 872.l.
ásának pályázatai./ - Végvári L.:

K.D.K.

Mihály, kőműves mester
(Majsler Michael)

neve az egri várszékesegyház 1508 évi számadásaiban szerepel, mint aki az 1506. júl. 24-én, villámcsapás következtében leégett tetőszerkezet és tornyok helyreállításában közreműködött

Dótshy Mihály: Az egri várszékesegyház építéstörténetének oklevelés adatai.

Művészettörténeti Értesitő, Bp. 1964.XIII.évf.

1. sz. 4. old. /7 sz.á./

Mihály pallér M.D.K.

Tolmács és munkafelügyelő Valtelina olsz kőművesei mellett 1554-től

Détshy Mihály: Munkások és mesterek az egri vár építkezésein 1493 és 1596 között 177.1.

Az Egri Muzeum Évkönyve I. 1963.

M.D.K.

Mihály és Dvorzsák, épitészek

pályanyertes terve alapján "magyaros, renaissance stilben tartott" iskola épül Miskolcon.

*) szept. 18-i szám 6. oldalán helyesbítés: "Mihály és Dobrovitz Bpesti épitészek"

Vállalkozók Lapja, Bp. 1901. XXII évf.
szept. 11. sz. 6. old.
szept. 18. " 6. "

dőiv

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Mihály

Kiállít

M. 932. XII. 18.

ok müvészetéről: . . . . . .

Milyen pályázatokon vett részt: . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Milyen megbizásai voltak (vannak): . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Jelentősebb müvei:. . . . . .

. . . . . .

mdk

Miláty kamaraispán

nevét 1274-ből említi egy oklevél az ő feniétye is kapcsolható a budai – esztergomi „Kamarákoz"

Huszár Lajos. A budai pénzverés története a középkorban.
Bpest 1958 25.l.

mdk

Mihály kamaraispán

budai polgár, a lippai kamaraispán-
ja 1357-ben

Huszár Lajos: A Budai Pénzverés Története
a Közép korban, 1958, 51. l

MDK

Mihály kőfaragó

1491 /l.Rázsonyi Mihály/

Voit P.: Gyarmati Dénes mester és a régi m. építőgyakorlat.

Müv.tört.Tanulmányok. A Müv.tört.-i Dokum. Közp.Évk. 1954-55. Bp.1957. 53,54.l.

Mihály
magyar avtalos
(Michael le Ungre)
Roma 1368

l.
Voit Pál
Régi magyar otthonok. Bp. c. n.
65. l.

I

...utatás

...a alkalmazottjáról és annak
...enetjegy) váltására jogosító arc-
...k az 1922. évre lesendő meghosz-

az igazolvány száma	.	Illetékpezvás 1922 évre szóló szesítésért korona		Jegyzet
035723 B.	.	6	–	és a 10%
065474 E.	.	6		forgalmi adó

...E igazolom, hogy a kimutatás-

Mihály {magyar} ötvös, budai

polgár 1388. eladja flórenzi

Zenobius fia Onofrius budai

polgárnak a budai Várban

a Boldogasszony-tem-

plom ~~[illegible]~~ {előtti téren állott}

házát

Pathudvár.

253, 286. l. 5. tábla

A Müemlékek Or

Mihaly

Otvös

Eperjes 1574

l.

Ivanyi Kozl

Fil.

k.

. Zöld.

Egyed-apátság. Piros.

ája. Zöld.

ödállamok. Zöld.

sági okirattár. Lila.

lekében. Lila.

tanulmányozásáról. Lila.

n. Barna.

kete.

Donners. Piros.

Szürke.

Mihály festő

Kassán 1576.

l.

Szépm. Múz. Évk.

VIII. 861.

94. l.

Szeppel

Kiváló tisztelettel

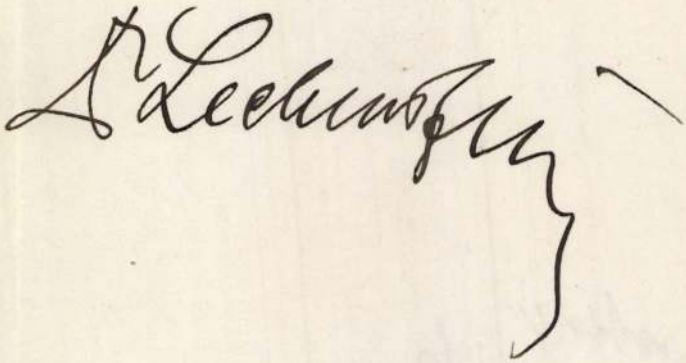

Mihály

festő

Beszterczebánya

1390

Ipolyi

Századok 1874

613. l.

Mihály festő

Kassa 1576

l.

Genthon – Szentivány

Abany – Torna vármegye és Kassa műemlékei

Bp. é. n. 7 l.

éri július hó 23-án

atyja az Úrban:

Lajos
püspök.

ajos plebános úmak
Gömörrákos.

Mihály Kőfaragó

(Michael Lapicida)

1481. mint budvári
kőfaragó említtetik.

Pat budvár

291. l.

Budapesten.

emplom helyreállítására az
61. sz. ministeri rendelettel
att 500 korona államsegélyről
számadás megvizsgáltatván el-
k találtatott.—
Erről a tekintetes bizottságot,
l folyó évi deczember hó 1-én
att kelt becses átiratára, az ér-
adóval felmentvénykép leendő
ból, van szerencsém tisztelet-
:—
en, 1902. évi deczember hó 27-én

[signature]

Mihály lakatos

(Mihael Faber)

1575-?

Eperjes

d. Iwanyi köz

Fr. l.

d. vegyett a

nem Mihály

pemplom

tornyán

te. Fekete.

.

z. Piros.

ga. Zöld.

s Magyarországon. Zöld.

ndrachmen Siebenbürgens. Sárga.

árosok cimerei. Kék.

elei. Sárga.

ndán. Zöld.

ika multja. Kék.

s évkönyve. 1885/86. Minta szerint.

sirja. Zöld.

Sárga.

-1918. Fekete.

Barna.

Mihály

budai peuzverš

Zsigmond Eorabar

l.

Horváth budai peuzverde

25. l.

Budapest, 1916. február 1

Mihály

budai pénzverő

1422-ben már

nem él

Horváth budai pénzverde

26. l.

dója fog jönni. Dr Eber
tesen közölte is velem
jét, de akkor nem jöhe-
t akadály miatt. Miután
azután kiütött a háboru
övetelésérol uj értesitést
inni hogy bevonult a
rt is vagyok bátor, a
alázattal megkérni, mél-
rtőt kiküldeni, mert
már hosszu idő óta gyüj-
ásra és türelmetlenek
a nem kezdek. Szakértő
erek a restaurálashoz

rnár 15én

Mély alázattal

Kuhár János
plebános

Mihály, dominikanus
szerzetes (Frater Michael)
Könnives

1524-ben a nagyszebeni
dom. konventben

vrod
?

Iványi Béla = Geschichte des Dominikanerordens in Siebenbürgen und der Moldau.
Siebenbürgische Vierteljahrsschrift. 1940.
34. l.

Csongrád vármegye

Ad 3877-2. szám.
alisp. 1910.

Határidő: 30 nap.

A Műemlékek O
Bizottsága tekin

A pusztaszeri Árpád-e

Mihály harangöntőmester 1468.

Archaeologiai Értesítő

VIII. 1874., 99–104.

Ortvay Tivadar: Közleményei.

Mihály, zebeni építész

Dr Lerich Tivadar: A Károly fehérvári p. egyház történelmi és mű építészeti vázlatos leírása

Magyar Sion 1863

263-289 l.

Mihály mester.

XV.sz.

49.

Corvina.1921.M.1

Mihály (?)
Festő

Revue de Hongrie

1911. IV. a. VII. k. 228-229. l.
Művészetben kiállítóra.

Mihály ameter

harangöntő

1564

l.

Schürer-Wiese

103.l.

590. Schweidel József.

Vállig latható, ~~csaknem~~ kissé jobb
hosszú bajuszt és állán szakállt hor
lül begombolva. ~~Teste~~ Ingén mögötte tölgyg
ZSEF ~~és~~, jelzése a jobb váll alatt: Z

Kerek gypszmedaillon, domb
Készitette: Zala György.
Az 1848/9-iki szabadsághar
Átvétetett az 1896: IV. 8-

J pedig

904:V.5.

Mihály, festő (Michel moleryn) Előfordul a kassavárosi adó lajstromban 1487-ben.

1) Kemény Lajos ifj. et Kassai cz. Erzsébet egyházi történetében Arch. Ért. XIII. K. Ujf. 1893. 67 l.

1904 okt 2

II/6

Vallás alap

16.720

II-904.

24090 Községi nyomda Budapest